KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(94) 593 endelig udg.
Bruxelles, den 16.12.1994

94/0314 (CNS)

Forslag til

RÅDETS FORORDNING (EF)

om

det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Det europæiske nationalregnskabssystem (ENS) udgør referencerammen for udarbejdelse af nationalregnskaber til brug for Fællesskabet, da der med dette system indføres en metodologi, der gør det muligt at nå frem til resultater, der er sammenlignelige medlemsstaterne imellem.

1. Formålet med udkastet til forordning er:

   - at fastlægge en metodologi vedrørende fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler, benævnt det europæiske nationalregnskabssystem (ENS), der skal anvendes ved udarbejdelse af regnskaber og tabeller på sammenligneligt grundlag til brug for Det Europæiske Fællesskab;
   - at fastlægge et program med en fast tidsplan for indberetning til Kommissionen af regnskaber og tabeller udarbejdet i henhold til ENS.

2. Gennemførelsen af foranstaltningen henhører under Fællesskabets og medlemsstaternes fælles kompetence. Hensigten er at harmonisere de begreber og nomenklaturer, der anvendes ved indsamlingen af data, og at fastslå, hvilke oplysninger der er nødvendige for de vigtigste brugere, som er fællesskabsinstitutionerne, nationale, regionale og lokale myndigheder, internationale organisationer, økonomiske beslutningstagere og forskningsinstitutter. Selve indsamlingen og de metoder, der anvendes hertil, har medlemsstaterne ansvaret for.

3. Foranstaltningen vedrører alle medlemsstater. Medlemsstaterne indsamler allerede nu visse oplysninger om regnskaberne. Hensigten med foranstaltningen er at få indsamlet supplerende oplysninger (for de fleste medlemsstaters vedkommende af ret begrænset omfang) og foretaget ændringer i de begreber og nomenklaturer, der anvendes ved indsamlingen.
   Forslaget til forordning er i overensstemmelse med de internationale retningslinjer på dette område og tilgodeser behovet for at tilpasse de statistiske definitioner til de forandringer, der følger i kølvandet på den socio-økonomiske og tekniske udvikling, og som indvirker på det produktive system. Det har en afgørende indflydelse på kvaliteten af de observationer og analyser, som er nødvendige for at gennemføre den økonomiske politik.

4. Kun ved hjælp af en fællesskabsforanstaltning som denne er det muligt at fastlægge en referenceramme med hensyn til fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler og at opstille en liste over de nødvendige oplysninger, som vil sætte de enkelte medlemsstater i stand til at udarbejde deres regnskaber på samme grundlag.

5. Iværksættelsen af denne retsakt vil betyde en forbedring af de statistiske oplysninger om Fællesskabet på national- og regionalregnskabsområdet og vil samtidig gøre oplysningerne sammenhængende og ensartede. Den forbedring af sammenligneligheden, som herved opnås, vil gøre det muligt bedre at opfylde de behov, som skal tilgodeses for at kunne forvalte Den Økonomiske og Monetære Union og anvende nationalregnskabsaggregaterne til Fællesskabets administrative og navnlig budgetmæssige beregninger. Uden denne retsakt vil udarbejdelsen, opfølgningen, kontrollen og evalueringen af Fællesskabets økonomiske og monetære politik være baseret på ufuldstændige, ikke-harmoniserede og utilstrækkeligt ajourførte statistikker med de følger, dette måtte medføre.

6. En retsakt - i det foreliggende tilfælde en rådsforordning - gør det muligt at fastlægge referencerammen (begreber, nomenklatur, liste over nødvendige oplysninger), uden at det er nødvendigt at gå i detaljer med hensyn til organisatoriske spørgsmål og metoderne for udarbejdelse af regnskaberne.

7. En rådsforordning er nødvendig for at kunne opstille en referenceramme, men selve udarbejdelsen af regnskaberne påhviler medlemsstaterne, som også foretager tilpasningen af deres respektive statistiske systemer.

Udkast til forslag til Rådets forordning om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 213,

under henvisning til udkast til forordning forelagt af Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Monetære Institut, og

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg,

under henvisning til udtalelse fra Det Regionsudvalget,

ud fra følgende betragtninger:

Til gennemførelse og videreudvikling af Den Økonomiske og Monetære Union kræves der sammenlignelige, ajourførte og pålidelige oplysninger om den økonomiske situation og udvikling i hvert land og/eller hver region;

nationalregnskabet er et væsentligt værktøj til analysering af den økonomiske situation i et land og/eller en region, forudsat at det udarbejdes på grundlag af faste og entydige principper;

i protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, henvises der til det europæiske nationalregnskabssystem, og i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 3605/93[1] om gennemførelse af protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud vedtages revisionen af dette system af Rådet for Den Europæiske Union;

det hedder i Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom[2] om harmonisering af fastlæggelsen af bruttonationalindkomsten i markedspriser (BNImp), at sammenligneligheden af BNImp på det begrebsmæssige område sikres ved anvendelse af regnskabsdefinitionerne og -reglerne i det europæiske nationalregnskabssystem, og i henhold til forordning (EØF, Euratom) nr. 1553/89[3] om den endelige ordning for ensartet opkrævning af egne indtægter hidrørende fra merværdiafgiften sker fordelingen af de afgiftspligtige operationer med henblik på fastlæggelsen af den vejede gennemsnitsmomssats i henhold til oplysningerne fra nationalregnskaberne, der er opstillet i overensstemmelse med det europæiske nationalregnskabssystem;

om regioner henhørende under strukturfondenes mål nr. 1 og 5 b) er støtteberettigede, afgøres i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 2052/88[4] og 2081/93[5] om strukturfondenes opgaver hovedsagelig på grundlag af en sammenligning af deres bruttonationalprodukt (BNP) pr. indbygger med gennemsnittet for hele Fællesskabet;

det europæiske nationalregnskabssystem bør revideres for at kunne opfylde Den Økonomiske og Monetære Unions behov og bør anvendes ved udarbejdelse af de national- og regionalregnskaber, som er omhandlet i Fællesskabets retsakter;

---

1 EFT nr. L 332 af 31.12.1993
2 EFT nr. L 49 af 21.02.1989
3 EFT nr. L 155 af 7.06.1989
4 EFT nr. L 185 af 15.07.1988
5 EFT nr. L 193 af 31.07.1993

det reviderede system, "det europæiske nationalregnskabssystem (ENS)", udgør referencerammen med hensyn til de fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler, der skal anvendes ved udarbejdelsen af medlemsstaternes regnskaber til brug for Det Europæiske Fællesskab, og der opnås herved resultater, der er sammenlignelige medlemsstaterne imellem;

tallene i de regnskaber og tabeller for samtlige medlemsstater, der fremkommer ved anvendelse af det reviderede europæiske nationalregnskabssystem (ENS-95), skal af Kommissionen stilles til rådighed for brugerne på faste tidspunkter, navnlig i forbindelse med vurderingen af konvergensen mellem medlemsstaternes økonomiske politik;

udarbejdelsestidspunkterne bør fastsættes for større regnskabs- og tabelkategorier ad gangen, og kun de oplysninger, som Det Europæiske Fællesskab reelt har brug for, skal behandles statistisk og meddeles Kommissionen på faste tidspunkter;

på grund af de omhandlede regnskabers mængde og omfang, detaljeringsgraden og den geografiske rækkevidde samt situationen på området i medlemsstaterne får medlemsstater, for hvilke det objektivt set er umuligt at overholde de i forordningen fastsatte frister, undtagelsesvis og midlertidigt yderligere dataindberetningsfrister;

når problemet med fordelingen af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester er blevet løst, vil det medføre en stor kvalitetsmæssig forbedring af metodologien for ENS-95, og medlemsstaterne og Kommissionen har forpligtet sig til at finde en tilfredsstillende løsning inden den 31. december 1996, således at den kan anvendes i forbindelse med den første indberetning af data i 1998;

ifølge subsidiaritetsprincippet kan udfærdigelsen af fælles statistiske standarder til udarbejdelse af harmoniserede oplysninger kun gennemføres effektivt på fællesskabsplan, og i de enkelte medlemsstater er det de organer og institutioner, der forestår udarbejdelsen af de officielle statistikker, der har ansvaret for, at standarderne anvendes;

Det Europæiske Fællesskab samarbejder til gensidig fordel med tredjelande, specielt med lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS);

De Forenede Nationers Statistiske Kommission vedtog i februar 1993 det nye nationalregnskabssystem (SNA) for at sikre, at nationalregnskabstallene for samtlige lande er sammenlignelige på verdensplan;

ENS, som er en modificeret udgave af SNA tilpasset strukturen i medlemsstaternes økonomier, bør overholde dennes opbygning, således at man får oplysninger, der kan sammenlignes med dem, som de vigtigste samarbejdspartnere på verdensplan udarbejder;

der bør fastlægges en procedure for tilpasning og ajourføring af bestemmelserne i nærværende forordning i samarbejde med Udvalget for Det Statistiske Program, der er nedsat ved Rådets afgørelse 89/382/EØF[6];

Udvalget for Det Statistiske Program og Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistik, der er nedsat ved Rådets afgørelse 91/115/EØF[7], har afgivet positiv udtalelse om forslaget til forordning -

---

6 EFT nr. L 181 af 28.06.1989

7 EFT nr. L 59 af 6.03.1991

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Mål

1. Denne forordning har til formål at tilpasse det europæiske nationalregnskabssystem, idet:

   a) der fastlægges en metodologi som anført i bilaget vedrørende fælles standarder, definitioner, nomenklaturer og regnskabsregler, i det følgende benævnt det europæiske nationalregnskabssystem-95 (ENS-95), der skal gøre det muligt at udarbejde regnskaber og tabeller på sammenligneligt grundlag til brug for Det Europæiske Fællesskab, og

   b) der til fællesskabsformål fastlægges et program med en fast tidsplan for indberetning, jf. artikel 3, af de regnskaber og tabeller, der er udarbejdet i henhold til ENS-95.

2. Denne forordning forpligter ingen medlemsstat til at udarbejde regnskaber til eget formål i henhold til ENS-95.

Artikel 2

Metodologi

Den i artikel 1, stk. 1, litra a, omhandlede metodologi for ENS-95 fremgår af bilag A.

Kommissionen træffer efter den i artikel 5 anførte procedure afgørelse om ændringer af metodologien for ENS-95, der har til formål at afklare og forbedre indholdet, forudsat at de ikke indebærer ændringer af grundbegreberne, at der ikke kræves yderligere ressourcer til deres gennemførelse, og at anvendelsen af dem ikke medfører en forøgelse af Fællesskabets egne indtægter.

Proceduren i artikel 5 anvendes også ved iværksættelsen af det i metodologiens bilag 1 omhandlede system for fordeling af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester. Kommissionen træffer afgørelse senest den 31. december 1996.

Artikel 3

Indberetning til Kommissionen

1. Medlemsstaterne fremsender de i bilag B anførte regnskaber og tabeller til Kommissionen (Eurostat) inden for de for hver tabel fastsatte frister.

   De yderligere frister, som visse medlemsstater måtte have fået i henhold til bilag B, udløber senest den 1. januar 2005.

   Kommissionen aflægger efter høring af Udvalget for Det Statistiske Program senest den 1. juli 2003 beretning for Rådet for Den Europæiske Union om anvendelsen af yderligere frister med henblik på en kontrol af, om de fortsat er berettigede.

Inden den 1. januar 2005 og på forslag af Kommissionen træffer Rådet for Den Europæiske Union afgørelse om de nye yderligere frister, som visse medlemsstater måtte have fået for indberetning af data.

2. Medlemsstaterne indberetter de i bilag B anførte data, herunder data, som medlemsstaterne har erklæret fortrolige i henhold til national lovgivning eller praksis vedrørende statistisk fortrolighed, i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 1588/90[8] om fremsendelse af fortrolige statistiske oplysninger til De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, som er retningsgivende for den fortrolige behandling af oplysninger.

Kommissionen kan i henhold til proceduren i artikel 5 træffe afgørelse om ændringer - nye tabeller, lande og/eller regioner - i de oplysninger, som medlemsstaterne afkræves, jf. dog artikel 2, stk. 2.

Artikel 4

Udvalgets opgaver

1. Kommissionen bistås af Udvalget for Det Statistiske Program, i det følgende benævnt "udvalget".

2. Udvalget behandler alle de spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne forordning, som formanden indbringer for udvalget, enten på eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstat.

Artikel 5

Procedure

1. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Det udtaler sig med det flertal, der er fastsat i traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet for Den Europæiske Union skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i udvalget tillægges de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, den vægt, der er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

2. Kommissionen vedtager foranstaltninger, der straks finder anvendelse. Hvis de ikke er i overensstemmelse med den af udvalget afgivne udtalelse, underrettes Rådet dog straks af Kommissionen om disse foranstaltninger. I så fald udsætter Kommissionen gennemførelsen af de foranstaltninger, den har truffet afgørelse om, i tre måneder regnet fra datoen for underretningen.

3. Rådet kan med kvalificeret flertal træffe en anden afgørelse inden for det tidsrum, der er nævnt i stk. 2.

---

8 EFT nr. L 151 af 15.6.1990

Artikel 6

Samarbejde med andre udvalg

1. I alle spørgsmål, der henhører under Udvalget for Penge-, Kreditmarkeds- og Betalingsbalancestatistiks kompetence, indhenter Kommissionen dette udvalgs udtalelse, jf. artikel 2 i afgørelse 91/115/EØF.

2. Kommissionen fremsender til Udvalget for Bruttonationalindkomsten, som er nedsat ved direktiv 89/130/EØF, Euratom, enhver oplysning om gennemførelsen af denne forordning, der er nødvendig, for at udvalget kan udføre sine opgaver.

Artikel 7

Første indberetning af data

Indberetningen af data i henhold til ENS-95 for årene 1995, 1996 og 1997 sker senest fra den 1.1.1998, jf. de i bilag B fastsatte frister.

Indtil første indberetning i henhold til ENS-95 fremsender medlemsstaterne regnskaberne og tabellerne til Kommissionen i overensstemmelse med de gældende forordninger og direktiver.

Artikel 8

Retsakter med henvisninger til ENS

Enhver henvisning til ENS i en eksisterende eller fremtidig retsakt betragtes som værende i overensstemmelse med definitionerne i ENS-95.

Med henblik på anvendelsen af disse retsakter indberetter medlemsstaterne første gang dataene i overensstemmelse med ENS-95 for årene 1995, 1996 og 1997 og senest fra den 1.1.1998 .

Artikel 9

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Bilag til udkast til ENS-forordning

Bilag I: Meddelelse til Kommissionen

Bilag Ia: Resumé af meddelelsen

Bilag II: Finansieringsoversigt

Bilag III: Konsekvensanalyse

Bilag IV: Supplerende datablad vedrørende EFTA-landene

Bilag I

Meddelelse til Kommissionen

Vedr.: **Udkast til forslag til Rådets forordning om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab**

Begrundelse:

1. Medlemsstaternes statistikmyndigheder spiller med Eurostat som koordinator en vigtig rolle ved løsningen af Fællesskabets opgaver på nationalregnskabsområdet.

   I de sidste to år har Eurostat i snævert samarbejde med medlemsstaterne og en række internationale organisationer foretaget en grundig revision af det europæiske nationalregnskabssystem (ENS). Formålet med revisionen har været at ajourføre systemet på baggrund af den økonomiske udvikling, at gøre det klarere på en række punkter, at harmonisere det med andre af Fællesskabets statistiske systemer og at eliminere forskellene mellem den gamle fællesskabsmetodologi (ENS) og den, der anvendes inden for OECD og på verdensplan (SNA).

2. Udkastet til forordning indeholder to bilag: bilag A er metodologien for det europæiske nationalregnskabssystem, og bilag B er listen over de tabeller, som statistikmyndighederne i medlemsstaterne skal indberette til Kommissionen.

   Den reviderede metodologi stemmer fuldstændig overens med FN's nationalregnskabssystem (SNA), men er tilpasset institutionerne og forholdene i Fællesskabet, hvilket øger sammenligneligheden af dataene. Denne større sammenlignelighed er nødvendig, da der skal anvendes nationalregnskabsdata ved forvaltningen af Den Økonomiske og Monetære Union og ved forskellige administrative beregninger, især budgetmæssige, inden for Fællesskabet.

   Med hensyn til produktionen af nationalregnskabsdata er hovedmålsætningen en hurtigere analyse og formidling af dataene, en bedre dækning (også geografisk) og en større harmonisering. Dette vil uden tvivl gøre det lettere at administrere og vurdere fremskridtene ved gennemførelsen af Den Økonomiske og Monetære Union.

Finansielle virkninger

3. De samlede omkostninger på fællesskabsbudgettet i de tre første år (1995-1997) af gennemførelsen af dette projekt beløber sig til 9 mio. ECU, hvoraf 90% er beregnet som støtte til medlemsstaternes statistikmyndigheder. De resterende 10% dækker omkostninger til undersøgelser og dataadministration.

Virkninger for de små og mellemstore virksomheder (SMV)

4. De krævede oplysninger hentes i officielle statistikker og for størstedelens vedkommende ved hjælp af allerede eksisterende dataindsamlingssystemer. Virkningen af dette projet for virksomhederne er derfor af meget begrænset omfang.

Udkast til forordning

5. Kommissionen anmodes om at godkende udkastet til forordning og at oversende det til Rådet til vedtagelse.

Bilag Ia

Resumé

Udkast til ENS-forordning

Det europæiske nationalregnskabssystem (ENS) udgør referencerammen for udarbejdelse af nationalregnskaber til brug for Fællesskabet, da der med dette system indføres en metodologi, der gør det muligt at nå frem til resultater, der er sammenlignelige medlemsstaterne imellem.

Formålet med udkastet til forordning er:

- at fastlægge en metodologi vedrørende fælles standarder, definitioner, klassifikationer og regnskabsregler, benævnt det europæiske nationalregnskabssystem (ENS), der skal anvendes ved udarbejdelse af regnskaber og tabeller på sammenligneligt grundlag til brug for Det Europæiske Fællesskab;

- at fastlægge et program med en fast tidsplan for indberetning til Kommissionen af regnskaber og tabeller udarbejdet i henhold til ENS.

Gennemførelsen af dette program vil i de første tre år koste 9 mio. ECU, hvoraf 90% afsættes til medlemsstaternes statistikmyndigheder.

Kommissionen anmodes om at godkende udkastet og oversende det til Rådet til vedtagelse.

Bilag II

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

- **Udkast til forslag til Rådets forordning om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab**

2. BUDGETPOST

- Undersektion B-5 - forbrugerbeskyttelse, det indre marked, industri og transeuropæiske net.

- Kapitel B5-60 - statistisk information vedrørende gennemførelsen af det indre marked og foranstaltninger i tilknytning til Fællesskabets politikker.

  Artikel B5-600 - politik for statistisk information vedrørende tredjelande.

3. RETSGRUNDLAG

- Artikel 213 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

- Traktaten om Den Europæiske Union.

- Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

- Rådets beslutning 93/464/EØF af 22. juli 1993 om rammeprogrammet for prioriterede aktioner vedrørende statistiske oplysninger i 1993-1997, især bestemmelserne vedrørende Den Økonomiske og Monetære Unions politik (EFT nr. L 219 af 28.8.1993):

Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom af 13. februar 1989 om harmonisering af fastlæggelsen af bruttonationalindkomsten i markedspriser (EFT nr. L 49 af 21.2.1989, s. 26).

Kommissionens beslutning 93/570/EØF, Euratom af 4. oktober 1993 om sondringen mellem ikke-varetilknyttede afgifter og forbrug af rå- og hjælpestoffer med henblik på gennemførelse af artikel 1 i Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom om harmonisering af fastlæggelsen af bruttonationalindkomsten i markedspriser (EFT nr. L 276 af 9.11.1993, s. 13).

Kommissionens beslutning 94/168/EF af 22. februar 1994 om de foranstaltninger, der skal træffes med henblik på gennemførelse af Rådets direktiv 89/130/EØF, Euratom om harmonisering af fastlæggelsen af bruttonationalindkomsten i markedspriser (EFT nr. L 77 af 19.3.1994, s. 51).

Rådets forordning (EØF) nr. 2081/93 af 20. juli 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 2052/88 om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt om samordningen af deres interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT nr. L 193 af 31.7.1993, s. 5).

Rådets forordning (EF) nr. 1164/94 af 16. maj 1994 om oprettelse af Samhørighedsfonden (EFT nr. L 130 af 25.5.1994, s. 1).

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1. Foranstaltningens generelle formål

Formålet med foranstaltningen er at give de ansvarlige i medlemsstaternes institutioner og myndigheder adgang til harmoniserede statistiske indikatorer, således at de kan forfølge de målsætninger, der er truffet beslutning om i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union. Det drejer sig om de statistikker, der er nødvendige, for at institutionerne og medlemsstaterne kan kontrollere overholdelsen af de principper, der er nævnt i artikel 3 A og artikel 130 A-E i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, som vedrører konvergensen mellem de økonomiske politikker og den økonomiske og sociale samhørighed.

I henhold til programmet skal medlemsstaternes statistikmyndigheder efter fælles retningslinjer på nationalregnskabsområdet gennemføre statistiske undersøgelser eller statisktiske analyser på grundlag af eksisterende data.

Målet er følgende:

- at indføre et samlet sæt normer, metoder og organisationsstrukturer, ved hjælp af hvilke der i hele Fællesskabet kan udarbejdes sammenlignelige, pålidelige og relevante statistikker;
- at give fællesskabsinstitutionerne og medlemsstaternes myndigheder de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen, opfølgningen og udviklingen af konvergensen mellem de økonomiske politikker og regionaludviklingen i Unionen;
- at formidle statistisk information til offentligheden i Fællesskabet, til virksomhederne og til aktørerne i den økonomiske sektor og på arbejdsmarkedet, således at de kan anvende den i deres beslutningsproces;
- at forbedre de statistiske systemer i medlemsstaterne.

4.2. Foranstaltningens varighed og de nærmere bestemmelser for dens fornyelse

Flerårig foranstaltning, da den krævede statistiske information skal leveres løbende.

5. KLASSIFIKATION AF UDGIFTERNE/INDTÆGTERNE

5.1. Ikke obligatoriske udgifter

5.2. Opdelte bevillinger

5.3. **Indtægtstype:** indtægter ved salg af statistikker, som til dels dækker udgifterne ved produktion af publikationerne.

6. UDGIFTERNES/INDTÆGTERNES ART

6.1. 100% tilskud

NEJ: Bidraget over Fællesskabets budget udgør kun en ringe del (omkring 5%) af de relle omkostninger ved dataindsamlingen, da subsidiaritetsprincippet i vidt omfang finder anvendelse på Fællesskabets statistikaktiviteter. Udgifterne er dog af afgørende betydning for standardiseringen af de indsamlede data, analysen af dem og indberetningen til Eurostat.

6.2. Tilskud til samfinansiering med andre offentlige og/eller private tilskudsydere.

JA: Samfinansiering med den offentlige sektor (de nationale statistikmyndigheders budgetter) og med den private sektor (indtægter fra salg af statistikprodukter og virksomhedsfinansiering af undersøgelser).

6.3. Rentegodtgørelse

NEJ

6.4. Andet

NEJ

6.5. Skal fællesskabsstøtten helt eller devist tilbagebetales, hvis foranstaltningen giver det tilsigtede resultat?

Ikke relevant

6.6. Medfører foranstaltningen en ændring af indtægtsniveauet?

JA: Resultaterne af det statistiske arbejde vedrørende indikatorerne for de egne indtægter (BNI, moms, told), kan give mulighed for at foretage en nyvurdering af det samlede budgetniveau.

6.7. Genanvendelse:

Udgifterne kan medføre indtægter, som kan genanvendes.

7. FINANSIELLE VIRKNINGER

7.1. Beregningsmetode for de samlede omkostninger ved foranstaltningen for regnskabsåret 1995

Overslag over det årlige behov for midler opdelt efter udgifternes art (aktionsbevillinger).

De samlede udgifter ved foranstaltningen fordeler sig på 3 poster:

Bidrag til medlemsstaternes statistikmyndigheder: ..... 8,1 mio. ECU

Ydelser udført af private forskningsinstitutter
og virksomheder i medlemsstaterne: ..... 0,8 mio. ECU

Information og publikationer: ..... 0,1 mio. ECU

7.2. Omkostningernes fordeling pr. regnskabsår (1000 ECU)

BUDGET	1995	1996	1997
	3000	3000	3000

7.3. Udgifter til undersøgelser, ekspertmøder osv., der er indeholdt under del B

De administrative udgifter, som hænger direkte sammen med gennemførelsen af foranstaltningens målsætning og er en del af foranstaltningen, beløber sig til 0,9 mio. ECU:

	1995	1996	1997
Undersøgelser	0,25	0,25	0,15
Ekspertmøder	0,05	0,05	0,05
Konferencer og kongresser	-	-	-
Information og publikationer	-	-	0,1

7.4. Forfaldsplan for flerårige aktioner, for hvilke der er fastlagt et skønsmæssigt beløb

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG (OG FORVENTEDE RESULTATER HERAF)

Statistisk information betragtes som et objektivt evalueringsværktøj for Fællesskabets aktionsprogrammer og bidrager således til bekæmpelse af svig.

9. OPLYSNINGER OM COST/EFFECTIVENESS

9.1. Specifikke og kvantificerbare mål, målgruppe

- **Specifikke mål:**

Målsætningen under pkt. 4.1. har tilknytning til traktatens bestemmelser om:

Den Økonomiske og Monetære Union.

Gennemførelsen omfatter følgende aktioner:

a) udvikling af fælles klassifikationer, metodologier og definitioner, der kan anvendes direkte i medlemsstaterne, og som har støtte i fællesskabslovgivningen;

b) gennemførelse af fælles statistiske undersøgelser på grundlag af harmoniserede metodologier;

c) udarbejdelse, analyse og udbredelse af de statistiske resultater i Fællesskabet, herunder sammenligninger lande og regioner imellem;

d) integration af Fællesskabets regelværk i medlemsstaternes statistiske programmer;

e) fremme af konvergensen mellem den statistiske praksis i medlemsstaterne ved hjælp af fælles uddannelsesaktioner;

f) støtte til udvikling af de statistiske systemer i medlemsstaterne ved hjælp af indførelse af nye systemstrukturer og på grundlag af udveksling af teknologi og erfaring mellem medlemsstaterne.

Sektorprogrammer:

- Sektorprogrammerne for Den Økonomiske og Monetære Union: nationalregnskaber og finansregnskaber; statistikker for den offentlige sektor og betalingsbalancestatistikker; indikatorer for koordinering af den økonomiske politik og for ECU'en; udenrigshandelsdata.

Målgruppe:

Foranstaltningen er til gavn for: fællesskabsinstitutionerne, medlemsstaternes myndigheder, virksomhederne, beslutningstagere på det økonomiske område og på arbejdsmarkedet i medlemsstaterne samt forskningsinstitutter, universiteter og medier.

9.2. Begrundelse for foranstaltningen

Behovet for fællesskabsstøtte

Med foranstaltningen opnås 4 resultater:

- Institutionerne får de kvantitative elementer, der er nødvendige for at udarbejde, følge og evaluere handlingsprogrammet, jf. artikel 3, stk. 2, i finansforordningen. Den bidrager således til en mere effektiv og formålstjenlig anvendelse af Fællesskabets budgetmidler. Den yder desuden et bidrag til bekæmpelsen af svig, og gør det muligt at træffe de mest hensigtsmæssige beslutninger på alle de områder, der er omfattet af programmet.

- Den giver de nationale myndigheder sammenlignelige statistikker på nationalt og regionalt niveau om samtlige medlemsstater, hvilket gør det muligt at evaluere og kontrollere Fællesskabets politiske programmer.

- Den giver aktørerne inden for politik og økonomi og på arbejdsmarkedet i Fællesskabet de data, der er nødvendige, for at de kan træffe beslutninger inden for deres respektive områder. Den er således en vigtig bestanddel af det europæiske informationsmarked, idet den sikrer den europæiske økonomis konkurrenceevne over for tredjelande.

- Den giver videnskabssektoren de oplysninger, der er nødvendige for at fremme analyserne af og kendskabet til de økonomiske og samfundsmæssige forhold i Fællesskabet.

- **Valg af støtteform**

  - Foranstaltningen finansieres hovedsagelig af medlemsstaterne (jf. pkt. 6.1.), som har et veletableret dataindsamlings- og databehandlingssystem. Hvis Kommissionen skulle finansiere programmet i sin helhed, ville omkostningerne være ekstremt høje og resultatet mindre pålideligt.
  - Resultaterne af foranstaltningen bidrager til en forbedring af den statistiske information, der anvendes i forbindelse med arbejdet med størrelsen af medlemsstaternes bruttonationalindkomst, Regional- og Samhørighedsfonden, landbrugsafgifterne, momsberegningerne og toldafgifterne og -indtægterne.
  - Indsamlingen af den statistiske information sker på grundlag af et system, hvor subsidiaritetsprincippet i vid udstrækning kommer til anvendelse, og hvor de nationale systemer har ansvaret på den enkelte medlemsstats niveau; Fællesskabets statistiske program bliver en integrerende del af medlemsstaternes statistiske programmer og bidrager således til at skabe et europæisk statistisk samarbejdsområde.

- Der sættes en udvikling i gang hen imod et europæisk statistisk samarbejdsområde og dermed hen imod en større integration på fællesskabsplan af de nationale statistiske systemer.
- Fællesskabets statistiske program mobiliserer budgetterne for de nationale statistiske systemer, som i vidt omfang bidrager til dets gennemførelse.
- Der opnås en virkning for forsknings- og universitetssektoren, som råder over de videnskabelige midler til socioøkonomiske undersøgelser og analyser.

- **Vigtigste usikkerhedsmomenter, som vil kunne få indflydelse på de konkrete resultater af foranstaltningen.**

Bevillingernes størrelse.

9.3. Overvågning og evaluering af foranstaltningen

Resultatindikatorer

Til vurdering af arbejdets fremskriden anvendes tre typer resultatindikatorer:

Budgetmæssige: for at sammenligne planen med gennemførelsen af budgettet ved udgangen af 1998, må planen være gennemført 100%.

Programmæssige: for at sammenligne det statistiske output med det på forhånd fastsatte program samt med det anslåede behov for budgetmidler.

Ressourceanvendelsesindikatorer: der skal efter planen foretages sammenlignende analyser for at måle behovet for budgetmidler for lignende aktiviteter og for at kunne korrigere vurderingerne.

A. Gennemførelse af budgettet (mio. ECU)

	Forpligtelsesbevillinger	**Betalingsbevillinger**
1995	3,0	2,1
ult. 1996	3,0	3,0
ult. 1997	3,0	3,0
ult. 1998	intet overslag	0,9
I alt	**9,0**	**9,0**

B. Gennemførelse af programmet

Eksisterende programmer

- Dataene skal hurtigt stilles til rådighed for brugerne.
- Dataefterspørgslens omfang.

Nye programmer

- Gennemførelse af undersøgelser og/eller dataanalyse inden for de frister, der er fastsat i programmet.
- Gennemførelse af undersøgelser og/eller dataanalyse inden for den budgetmæssige ramme, der er fastsat for hvert program.
- Omfanget af nye databaser, der er til rådighed for brugerne.

C. Anvendelse af de menneskelige og budgetmæssige ressourcer

- Analyse og vurdering af de ressourcer, der er nødvendige for standardopgaverne.
- Forøget anvendelse af edb, således at arbejdet kan udføres med færre ressourcer.

Hvordan og hvor hyppigt foregår evalueringen?

Gennemførelsen af programmet, der skal godkendes af Rådet (forordning), vil blive kontrolleret af et udvalg bestående af en formand og lederne af de nationale statistiske kontorer;

Udvalget for Det Statistiske Program (Rådets afgørelse 89/382/EØF af 19. juni 1989).

Udvalget behandler alle spørgsmål vedrørende anvendelsen af forordning, som indbringes af formanden, enten på dennes eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstat.

Indgår foranstaltningen i Generaldirektoratets finansielle planlægning for de pågældende år?

Foranstaltningen indgår i Det Statistiske Program, men der blev dengang ikke taget stilling til finansieringen af den.

Hvilken generel målsætning i generaldirektoratets finansielle planlægning henhører den foreslåede foranstaltning under?

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS DEL A)

10.1 Indebærer foranstaltningen en forøgelse af Kommissionens personale?

Nej

10.2 Hvor store drifts- og personaleudgifter medfører foranstaltningen?

Bilag III

KONSEKVENSANALYSE

FORSLAGETS KONSEKVENSER FOR ERHVERVSLIVET MED SÆRLIGT HENBLIK PÅ SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER (SMV)

Titel: **Udkast til forslag til Rådets forordning om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab.**

Forslaget

1. Formålet med forslaget er at fastlægge et fælles statistisk begrebsapparat, ved hjælp af hvilket der kan udarbejdes harmoniserede statistiske indikatorer, således at man kan forfølge de målsætninger, som der er truffet beslutning om i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union. Medlemsstaternes statistiske systemer skal ifølge programmet gennemføre statistiske undersøgelser eller analysere eksisterende data efter fælles standarder på nationalregnskabsområdet.

Konsekvenserne for virksomhederne

2. Virksomhederne er ikke direkte berørt af forslaget, uanset sektor, størrelse eller region.

3. Forordningen indebærer ikke særlige foranstaltninger for virksomhederne, men de vil få et referencegrundlag i form af sammenlignelige, pålidelige og relevante statistikker takket være udviklingen og anvendelsen af et samlet sæt standarder, metoder og organisationsstrukturer.

4. De direkte økonomiske virkninger er betydelige, og man kan håbe på tidsbesparelser og en bedre gensidig forståelse, når der på denne måde generelt anvendes en mere konsekvent terminologi.

5. I forslaget fastlægges standarder, begreber og prioriteringer. Det indeholder ikke bestemmelser for en bestemt kategori af virksomheder.

Høring

6. UNICE og de vigtigste europæiske brancheorganisationer er blevet informeret direkte i forbindelse med andre udkast til dette forslag til forordning.

Bilag IV

SUPPLERENDE DATABLAD VEDRØRENDE EFTA-LANDENE

Forslagets titel

Udkast til forslag til Rådets forordning om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab.

Konsekvenser for EFTA-landene

EFTA-landene er berørt af udkastet til forordning, og har deltaget i drøftelserne om det.

De har deltaget i møderne i arbejdsgruppen "Nationalregnskaber", hvor udkastet er blevet behandlet.

ANNEKS A

eurostat

EUROPÆISKE NATIONALREGNSKABSSYSTEM

ENS 1995

NOVEMBER 1994

2

ENS 1995

INDHOLDSFORTEGNELSE

Page

Chapter I.: Generelle principper 5

II.: Enheder og deres gruppering 31

III.: Produkttransaktioner 65

IV.: Fordelingstransaktioner 107

V.: Finansielle transaktioner 155

VI.: Andre strømme 193

VII.: Balancer 209

VIII.: Kontosystem og saldoposter 241

IX.: Input-output tabeller 311

X.: Måling af pris-og mængdeændringer 339

XI.: Befolkning og arbejdskraftinput 361

XII.: Kvartalsregnskaber 373

XIII.: Regionalregnskaber 377

Bilag:

1. Indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) 387
2. Leasing og køb på afbetaling af varige goder 395
3. Forsikring 401
4. Klassifikationer og konti 421

KAPITEL 1

GENERELLE PRINCIPPER

I. INDLEDNING

1.01. Det Europæiske National- og Regionalregnskabssystem (ENS 1995 eller blot: ENS) er et internationalt sammenligneligt system af konti og tabeller til brug ved en systematisk og detaljeret beskrivelse af en samlet økonomi (dvs. et område, et land, en gruppe af lande), økonomiens komponenter og dens forbindelser med andre samlede økonomier.

ENS 1995 afløser Det Europæiske Nationalregnskabssystem fra 1970 (ENS 1970; anden udgave med små ændringer blev udsendt i 1978).

ENS 1995 er i fuld overensstemmelse med de reviderede internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber, "The System of National Accounts" (SNA 1993 eller blot: SNA). Disse retningslinjer er blevet udarbejdet inden for rammerne af De Forenede Nationer, IMF, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, OECD og Verdensbanken. ENS er imidlertid fokuseret på forholdene i Den Europæiske Union og dennes behov for data. Ligesom SNA er ENS afstemt efter de begreber og klassifikationer, der bruges i mange andre sociale og økonomiske statistikker. Som eksempel kan nævnes beskæftigelsesstatistik, produktionsstatistik og udenrigshandelsstatistik. ENS kan derfor bruges som referenceramme i den sociale og økonomiske statistik i Den Europæiske Union og dens medlemsstater.

1.02. ENS består af to hovedtyper af tabeller:

- sektorregnskaber (se kapitel VIII);

- input-output tabeller (se kapitel IX) og konti efter erhverv (se kapitel VIII).

Sektorregnskaberne beskriver systematisk efter institutionel sektor de forskellige stadier i den økonomiske proces: produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling, indkomstomfordeling, indkomstanvendelse og finansiel og ikke-finansiel akkumulation. Sektorregnskaberne indeholder også statuskonti, som viser beholdningerne af aktiver og passiver ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden.

Input-output tabellerne og kontiene efter erhverv giver en mere detaljeret beskrivelse af produktionsprocessen (omkostningsstruktur, indkomstdannelse og beskæftigelse) og varer- og tjenestestrømmene (produktion, import, eksport, konsum, forbrug i produktionen og investeringer efter produktgruppe).

ENS indeholder også definitioner af begreberne befolkning og beskæftigelse (se kapitel XI). Disse begreber er relevante både i forbindelse med sektorregnskaberne og input-output tabellerne.

ENS begrænser sig ikke til årlige nationalregnskaber, men dækker også kvartalsregnskaber (kapitel XII) og regionalregnskaber (kapitel XIII).

II. ANVENDELSE AF ENS

1.03. ENS-systemet kan bruges til analyse og vurdering af:

- Strukturen i en samlet økonomi. Som eksempel kan nævnes:

  * værditilvækst og beskæftigelse efter erhverv;
  * værditilvækst og beskæftigelse efter geografiske områder;
  * indkomstfordeling efter sektor;
  * import og eksport efter produktgruppe;
  * endelige konsumudgifter efter produktgruppe;
  * faste investeringer og realkapital efter erhverv;
  * sammensætningen af beholdninger og strømme af finansielle aktiver efter typen af aktiv og efter sektor.

- specifikke dele eller aspekter af en samlet økonomi. Som eksempel kan nævnes:

  * bank- og finansvirksomhed i den nationale økonomi;
  * det offentliges rolle;
  * et bestemt områdes økonomi (sammenlignet med den nationale økonomi).

- udviklingen i en samlet økonomi over en periode. Som eksempel kan nævnes:

  * analyse af BNP-vækstrater;
  * analyse af inflationen;
  * analyse af sæsonsvingninger i husholdningernes udgifter, på grundlag af kvartalsregnskaber;
  * analyse af den skiftende betydning af bestemte finansielle instrumenter over en periode, fx den øgede brug af optioner;
  * sammenligning af erhvervsstrukturer i den nationale økonomi over en længere periode, fx 30 år.

- en samlet økonomi i forhold til andre samlede økonomier. Som eksempel kan nævnes:

  * sammenligning af det offentliges rolle i to forskellige medlemsstater i Den Europæiske Union;
  * analyse af den indbyrdes afhængighed mellem økonomierne i Den Europæiske Union;
  * analyse af, hvordan eksporten fra Den Europæiske Union er sammensat, og hvor den går hen;
  * sammenligning af BNP-vækstrater og disponibel indkomst per capita i Den Europæiske Union, USA og Japan.

1.04. For EU og dens medlemsstater spiller ENS-tallene en vigtig rolle i forbindelse med udformningen og forvaltningen af den økonomiske og sociale politik.

Hertil kommer en række meget vigtige og specifikke anvendelser af systemet (i 1995):

- overvågning og styring af den europæiske pengepolitik: konvergenskriterierne for Den Europæiske Monetære Union bygger på tallene i nationalregnskabet (det offentliges underskud, det offentliges gæld og BNP).
- bevilling af økonomisk hjælp til regioner i EU: udbetalingerne fra EU's strukturfonde bygger delvis på regionale nationalregnskabstal.
- beregning af EU's egne indtægter. Disse afhænger i tre henseender af nationalregnskabstallene:

  * EU's samlede indtægter fastsættes som en procentdel af medlemsstaternes bruttonationalindkomst (i ENS 1970 blev bruttonationalindkomst kaldt bruttonationalprodukt (BNP).
  * EU's tredje indtægtskilde er momsindtægter. Størrelsen af medlemsstaternes bidrag til disse indtægter afhænger i høj grad af nationalregnskabstallene, fordi tallene bruges til at beregne den gennemsnitlige momsprocent;
  * medlemsstaternes bidrag til EU's fjerde indtægtskilde bygger på bruttonationalindkomsten.

1.05. For at skabe en god balance mellem databehov og datamuligheder har ENS-begreberne otte vigtige kendetegn. De er:

1. internationalt sammenlignelige;
2. harmoniseret med andre sociale og økonomiske statistikker;
3. konsistente;
4. direkte anvendelige;
5. forskellige fra de fleste administrative begreber;
6. veletablerede og fastsat for en lang periode;
7. tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i værdi og ud fra let observerbare fænomener;
8. fleksible og anvendelige til mange formål.

1.06. Begreberne er internationalt sammenlignelige fordi:

- For EU's medlemsstater er ENS normen for indsendelse af nationalregnskabstal til alle internationale organisationer. Kun i nationale publikationer kan ENS fraviges.

- ENS stemmer i alle henseender overens med begreberne i de internationale retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber, SNA.

Begrebernes internationale sammenlignelighed har fundamental betydning, når man skal sammenligne statistikker for forskellige lande.

1.07 Begreberne er harmoniseret med andre sociale og økonomiske statistikker:

- ENS bruger mange begreber og klassifikationer (fx NACE rev.1), som også bruges i andre sociale og økonomiske statistikker i EU-medlemsstaterne, fx i industristatistik, udenrigshandelsstatistik og beskæftigelsesstatistik. Der forekommer visse begrebsforskelle, men de er holdt på et minimum. Disse EU-begreber og klassifikationer er endvidere harmoniseret med FN's.
- Ligesom SNA er de begreber, der anvendes i ENS harmoniseret med større internationale retningslinjer for anden økonomisk statistik, således især IMF's betalingsbalancemodel (BPM), IMF's statistik over offentlige finanser (GFS), OECD's indkomststatistik og ILO's definition af begreberne beskæftigelse, udførte arbejdstimer og lønomkostninger.

Denne harmonisering med andre, sociale og økonomiske statistikker skaber i vid udstrækning sammenhæng mellem statistikkerne og letter sammenligninger. Dermed forbedres nationalregnskabstallene. Desuden kan oplysningerne i de mere specifikke statistikker bedre sammenlignes med de generelle statistikker over den nationale økonomi, dvs. nationalregnskabstal som BNP eller værditilvækst efter erhverv og sektor.

1.08. Identiteterne i regnskabssystemet understreger konsistensen mellem de begreber, der beskriver de forskellige led i den økonomiske proces (produktion, indkomstfordeling, indkomstanvendelse, akkumulation). Konsistensen indebærer, at tal fra forskellige dele af systemet kan sammenlignes med hinanden. Følgende forholdstal kan således beregnes:

- produktivitetstal, såsom værditilvækst pr. udført arbejdstime (dette tal forudsætter konsistens mellem begreberne værditilvækst og udførte arbejdstimer);
- disponibel nationalindkomst per capita (dette forholdstal forudsætter konsistens mellem begreberne disponibel nationalindkomst og befolkning);
- faste investeringer i procent af realkpaitalen (dette forholdstal forudsætter konsistens i definitionen af disse strømme og realkapitalen);
- det offentliges underskud og gæld i procent af bruttonationalproduktet (denne beregning forudsætter konsistens mellem begreberne offentligt underskud og bruttonationalproduktet).

Konsistensen gør det ligeledes muligt at foretage skønsmæssige beregninger ud fra residualer, fx opsparing beregnet som forskellen mellem disponibel indkomst og konsumudgifter (se kapitel IX).

1.09. Begreberne i ENS er direkte anvendelige, eftersom de blev valgt med henblik på udarbejdelse af statistiske data. Dette viser sig på flere måder:

- nogle aktiviteter og poster beskrives kun, hvis de har en signifikant størrelse. Dette gælder fx husholdningernes produktion af varer for egen regning. Vævning af stof og fremstilling af lervarer registreres således ikke som produktion, idet en sådan form for produktion betragtes som insignifikant for EU-landene. Et andet eksempel er, at værktøj og redskaber af ringe værdi kun registreres som faste investeringer, hvis producentens udgifter til sådanne varige goder overstiger 500 ECU (i 1995-priser) pr. enhed (eller, hvis de indkøbes i større mængder, den samlede mængde, ellers registreres de som forbrug i produktionen;
- ved nogle begreber er klart angivet, hvordan de estimeres. Fx skal kapitalforbrug opgøres på grundlag af lineær afskrivning, og ved estimering af realkapital anbefales det at bruge PIM-metoden. Et andet eksempel er værdiansættelse af produktion for egen regning principielt anvendes basispriser, men om nødvendigt kan basisprisen estimeres ved at sammenlægge de forskellige omkostninger ved fremstillingen;
- i nogle tilfælde er fastsat forenklende konventioner. Fx betragtes alle kollektive tjenester, der ydes af det offentlige, som konsumudgift. Ingen af disse tjenesteydelser (fx undervisning og infrastruktur) registreres derfor som forbrug i den indenlandske produktion.
- begreberne er harmoniseret med begreberne i de sociale og økonomiske statistikker, der danner grundlag for opstillingen af nationalregnskabet.

1.10. På den anden side er det ikke altid nemt at anvende begreberne umiddelbart, fordi de i nogle henseender afviger fra de begreber der benyttes i administrative datakilder. Som eksempel kan nævnes forretningsregnskaber, data om forskellige skatter (moms, indkomstskat, importskatter osv.), socialsikringsdata og data fra bank- og forsikringstilsyn. Disse data bruges ofte til opstilling af nationalregnskabet. Almindeligvis bliver de derfor afpasset efter ENS.

Begreberne i ENS adskiller sig i visse henseender fra de tilsvarende administrative begreber, da:

- administrative begreber er forskellige fra land til land og derfor ikke kan sammenlignes internationalt;
- administrative begreber ændres med tiden og kan derfor ikke bruges til sammenligninger i tid;
- begreberne i de forskellige administrative datakilder er almindeligvis ikke indbyrdes konsistente. Sammenknytning og sammenligning af data, som er afgørende for opstilling af nationalregnskabstal, kan kun finde sted, hvis begreberne er konsistente;
- de administrative begreber er som regel ikke de mest velegnede til økonomiske analyser og vurdering af økonomisk politik.

I visse tilfælde er administrative datakilder dog særdeles egnede til nationalregnskaber og andre statistikker, fordi:

- begreber og klassifikationer, som oprindeligt blev udformet til statistiske formål, også kan anvendes til administrative formål, fx opdelingen af offentlige udgifter efter art;
- administrative datakilder dækker specifikke behov for statistiske oplysninger; dette gælder fx Intrastat-systemet til tilvejebringelse af data om samhandelen inden for EU.

1.11. De vigtigste begreber i ENS er veletablerede og fastsat for en lang periode, eftersom:

- man har vedtaget at anvende dem som internationale normer i de næste årtier;
- de fleste grundbegreber i tidens løb stort set er forblevet uændret i internationale retningslinier for nationalregnskab.

Denne begrebsmæssige kontinuitet reducerer behovet for at omregne tidsserier og indarbejde nye begreber. Endvidere gør den begreberne mindre påvirkelige over for nationalt og internationalt pres. Af disse grunde har nationalregnskabstallene kunnet bruges som objektivt datagrundlag for økonomisk politik og analyse i årtier.

1.12. Begreberne i ENS tager sigte på at beskrive den økonomiske proces i værdi og ud fra let observerbare fænomener. Strømme og beholdninger, som ikke umiddelbart kan gøres op i penge, eller som ikke har en modpostering udtrykt i værdi, er normalt ikke omfattet af ENS.

Dette princip håndhæves ikke altid strengt, fordi der skal tages hensyn til kravet om konsistens og til de forskellige databehov. For eksempel skal værdien af det offentliges tjenester af hensyn til konsistensen registreres som produktion, fordi aflønnning af ansatte og det offentliges indkøb af alle former for varer og tjenester umiddelbart kan gøres op i penge. Med henblik på økonomisk analyse og økonomisk politik er beskrivelsen af det offentliges kollektive tjenester i relation til den øvrige del af den nationale økonomi med til at øge nationalregnskabets anvendelighed generelt.

1.13. ENS-begrebernes rækkevidde kan illustreres ved at anføre en række vigtige grænsetilfælde.

Følgende falder inden for rammerne af produktionskriteriet i ENS (se 307-309):

- det offentliges produktion af individuelle og kollektive tjenester;
- boligtjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning;
- produktion af varer til eget forbrug, fx landbrugsvarer;
- byggeri for egen regning inkl. husholdningernes byggeaktiviteter;
- hus- og hjemmehjælp, som ydes af lønnet personale;
- fiskeopdræt i fiskedamme;
- produktion, som er forbudt i henhold til loven, fx prostitution og fremstilling af narkotika;
- produktion, hvoraf indtægterne ikke i fuldt omfang opgives til skattemyndighederne, fx hemmelig tekstilfabrikation.

Følgende falder uden for produktionskriteriet:

- hus- og hjemmehjælp, der produceres og forbruges inden for samme husholdning, fx rengøring, madlavning, pasning af syge og ældre;

- frivilligt arbejde, som ikke resulterer i produktion af varer, fx pasning og rengøring uden betaling;

- naturlig vækst i fiskeforekomsterne i åbent farvand.

Som hovedregel registrerer ENS al produktion inden for produktionskriteriet, dog er der visse specifikke undtagelser:

- produktion af hjælpeaktiviteter registreres ikke; input i hjælpeaktiviteter - materialer, arbejdskraft, realkapitalforbrug osv. - betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, som de er knyttet til;

- produktion, der anvendes som forbrug i produktionen inden for samme lokale faglige enhed (se 1.29) skal ikke registreres; men produktion til andre lokale faglige enheder inden for samme institutionelle enhed registreres som produktion.

Det følger af bogføringsprincipperne i ENS, at hvis en aktivitet betragtes som produktion og dermed registreres, skal de dertil knyttede indkomster, beskæftigelse, konsum osv. også registreres. Da boligtjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, registreres som produktion, registreres derfor også den heraf følgende indkomst og konsumudgift. Det omvendte er tilfældet, når en aktivitet ikke registreres som produktion: hushjælp, som produceres og forbruges i samme husholdning skaber ingen indkomst, konsumudgift osv., og derfor er der ifølge principperne i ENS ikke tale om beskæftigelse.

I ENS har man også mange specifikke konventioner, fx:

- værdiansættelse af det offentliges produktion;
- værdiansættelse af produktion af forsikringstjenester og indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester;

- registrering af det offentliges kollektive tjenester som konsumudgift (ikke som forbrug i produktionen);

- registrering af forbruget af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester som forbrug i produktionen inden for en fiktiv sektor eller et fiktivt erhverv.

1.14. Begreberne i ENS er anvendelige til mange formål: I en lang række tilfælde vil ENS-begreberne kunne anvendes, selv om det eventuelt vil være nødvendigt at supplere dem (se også 1.18).

1.15. ENS-begreberne er meget detaljerede og kan derfor bruges *fleksibelt*: Nogle begreber er ikke eksplicit nævnt i ENS men kan nemt udledes. For eksempel kan man udregne værditilvæksten i faktorpriser ved at trække nettoværdien af andre produktionsskatter fra værditilvæksten i basispriser. Et andet eksempel er at danne nye sektorer ved at omgruppere delsektorer i ENS.

1.16. Fleksibiliteten indebærer også at der kan indføres yderligere kriterier, som ikke strider mod principperne i systemet. Sådanne kriterier kan være antallet af ansatte i et foretagende eller størrelsen af indkomsten i en husholdning. Beskæftigelsen kan underopdeles efter uddannelse, alder og køn.

1.17. Denne fleksibilitet kan bruges i en samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM). SAM er en matrixfremstilling, som kæder tilgangs- og anvendelsestabeller sammen med sektorregnskaberne. Den giver normalt flere oplysninger om omfanget og sammensætningen af arbejdsløsheden og beskæftigelsen ved at underopdele aflønningen af ansatte i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft efter erhverv som det ses i tilgangs- og anvendelsestabellerne og tilgangen af arbejdskraft fordelt på socio-økonomiske undergrupper som det ses af husholdningssektorens konto for allokering af primær indkomst. Derved gives en systematisk oversigt over tilgang og anvendelse af forskellige kategorier af arbejdskraft.

1.18. Til opfyldelse af visse specifikke databehov vil den bedste løsning være at oprette separate satellitkonti. Som eksempel kan nævnes databehov i forbindelse med følgende analyser:

- turismens rolle i den nationale økonomi;
- omkostninger til sundhedsvæsen og finansiering heraf;
- betydningen af forskning og udvikling og menneskelige ressourcer for den nationale økonomi;
- husholdningernes indkomster og udgifter på basis af mikroøkonomiske begreber;
- vekselvirkningen mellem miljø og økonomi;
- husholdningernes produktion;
- ændringer i velfærd;
- forskellen mellem nationalregnskab og forretningsregnskaber og deres indflydelse på børs- og valutamarkederne;
- skøn over skatteindtægter.

1.19. Satellitkonti kan dække disse databehov ved at:

- gå i detaljer, hvor det er nødvendigt og udelade overflødige data;
- udvide regnskabssystemets dækningsområde område ved at tilføje oplysninger, som ikke indeholder værdiangivelser fx om forurening og miljømæssige aktiver;
- ændre nogle grundbegreber, fx ved at udvide begrebet investeringer med udgifterne til forskning og udvikling eller udgifterne til uddannelse.

1.20. Et vigtigt kendetegn ved satellitopgørelserne er at alle grundbegreberne og klassifikationerne i regnskabssystemets struktur principielt bibeholdes. Kun når det særlige formål med satellitopgørelsen klart kræver en afvigelse, ændres grundbegreberne. I så fald bør satellitopgørelsen også indeholde en tabel, der viser sammenhængen mellem henholdsvis satellitopgørelsens og grundstrukturens vigtigste aggregater. På denne måde bibeholdes grundstrukturen som referenceramme, samtidig med at mere specielle behov tilgodeses.

1.21. I grundstrukturen tages der ikke meget hensyn til strømme og beholdninger, som ikke umiddelbart kan opgøres i pengeværdi (eller som ikke har et modstykke, der kan opgøres i pengeværdi). På grund af sådanne strømme og beholdningers særlige karakter er det normalt også muligt at analysere dem ud fra statistikker som ikke er værdirelateret, fx:

- husholdningernes produktion beskrives nemmest ved at opgøre antallet af timer anvendt til de forskellige formål;
- uddannelse kan beskrives ud fra uddannelsens art, antallet af elever, uddannelsens gennemsnitlige varighed mv.;
- forurening beskrives bedst ved ændringer i antallet af levende plante- og dyrearter, skovenes tilstand, omfanget af kulilteemissionen, bestrålingen.

Satellitkonti gør det umuligt at sammenkæde sådanne statistikker, som ikke indeholder værdiangivelser, med grundstrukturen i nationalregnskabssystemer. Sammenkædningen kan ske ved så vidt muligt at anvende samme systematisering i ikke-værdirelaterede statistikker som er anvendt i grundstrukturen, fx. klassifikation efter husholdningens art eller klassifikation efter erhverv. Derved opbygges en udvidet struktur, som er konsistent. Denne struktur kan således anvendes som grundlag for alle slags analyser og vurderinger af indbyrdes relationer mellem de forskellige variabler i henholdsvis grundstrukturen og den udvidede del.

1.22. Grundstrukturen og dens vigtigste aggregater beskriver ikke ændringer i velfærd. Der kan opstilles udvidede konti, som også indeholder den imputerede værdi af fx:

- hus- og hjemmehjælp produceret og forbrugt i samme husholdning;
- ændringer vedrørende fritiden;
- fordele og ulemper ved at bo i byen;
- uligheden i indkomstfordelingen mellem enkeltpersoner.

I de udvidede konti kan man også omklassificere beklagelige nødvendige udgifter (fx til forsvaret) til forbrug i produktionen, dvs. som ikke fremmer velfærdet. På samme måde kan ødelæggelser ved oversvømmelser og andre naturkatastrofer klassificeres som forbrug i produktionen, dvs. som en forringelse af (den absolutte) velfærd.

På denne måde kan man forsøge at skabe en meget grov og ufuldstændig indikator for velfærdsændringer. Men velfærd har mange dimensioner, og de fleste kan man dårligt gøre op i pengeværdi. Velfærd kan bedre måles ved at bruge separate indikatorer og måleenheder for de enkelte dimensioner. Egnede indikatorer kunne fx være børnedødelighed, gennemsnitlig levetid, analfabetisme blandt voksne eller nationalindkomst per capita. Disse indikatorer kunne indarbejdes i en satellitkonto.

1.23. For at nå frem til en struktur, der er konsistent og international sammenlignelig, anvendes administrative begreber ikke i ENS. Til nationale formål kan det dog være nyttigt at råde over tal baseret på administrative begreber. Hvis man fx skal opstille skøn over skatteindtægterne, er det nødvendigt at råde over statistikker over skattepligtig indkomst. Disse statistikker kan tilvejebringes ved at ændre lidt i nationalregnskabsstatistikkerne. Samme indfaldsvinkel kan anvendes til en række begreber, der bruges i den nationale økonomiske politik, fx:

- inflation, som bruges til at forhøje pensioner, arbejdsløshedsunderstøttelse og aflønning af tjenestemænd;

- skat, sociale bidrag, stat og offentlig sektor, som bruges i diskussionen om den offentlige sektors mest hensigtsmæssige størrelse;

- "strategisk" sektor/erhverv, som bruges i den nationale økonomiske politik eller i EU's økonomiske politik;

- "erhvervsinvesteringer" som bruges i den nationale økonomiske politik.

Satellitkonti eller blot supplerende tabeller kan dække sådanne normalt specifikt nationale databehov.

1.24. ENS (ENS 1995) er helt i overensstemmelse med det reviderede nationalregnskabssystem SNA 1993, som indeholder retningslinjer for opstilling af nationalregnskaber for alle verdens lande. Der er dog nogle forskelle mellem ENS 1995 og SNA 1993:

- forskelle i præsentationen, fx:

  * ENS indeholder særskilte kapitler om produkttransaktioner, fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. I SNA derimod er disse transaktioner beskrevet i syv kapitler ordnet efter konto, fx kapitler om produktionskonto, primær indkomstfordelingskonto, kapitalkonto og konto for udlandet.
  * ENS beskriver et begreb ved at definere det og opremse, hvad der falder ind under det, og hvad der falder uden for. SNA beskriver som regel begreberne mere generelt og bestræber sig på at forklare logikken bag de vedtagne konventioner.
  * ENS indeholder også kapitler om regionale regnskaber og kvartalsregnskaber.
  * SNA indeholder også et kapitel om satellitkonti.

- ENS-begreberne er i adskillige tilfælde mere konkrete og præcise end begreberne i SNA, fx:

  * SNA definerer markedsmæssig produktion som produktion, der afregnes til "økonomisk signifikante priser". ENS har en tilføjelse om, at for EU-lande skal "økonomisk signifikante priser" dække mindst 50% af produktionsomkostningerne.
  * I ENS er der fastsat tærskelværdier for registrering, fx registrering af værktøj og redskaber af ringe værdi som forbrug i produktionen;
  * ENS bygger på den antagelse, at varer, der produceres af husholdningerne såsom vævning af stof og møbelfremstilling ikke er signifikant i EU-landene og derfor ikke behøver at blive registreret;
  * ENS henviser direkte til konkrete institutionelle ordninger i EU som fx Intrastat-systemet til registrering af varebevægelser inden for EU og medlemsstaternes bidrag til EU.
  * ENS indeholder EU-specifikke klassifikationer, fx CPA til produkter og NACE rev. 1 til erhverv (specifikke, men harmoniseret med FN's tilsvarende klassifikationer).
  * ENS indeholder en yderligere opdeling af alle udenlandstransaktioner: de opdeles i transaktioner mellem hjemmehørende i EU og transaktioner med hjemmehørende uden for EU;

ENS kan være mere konkret end SNA, fordi ENS kun gælder for EU-landene. Til dækning af EU's behov, skal ENS nødvendigvis også være mere konkret.

1.25. ENS 1995 adskiller sig fra ENS 1970 både i omfang og begreber. De fleste af disse forskelle svarer til forskellene mellem SNA 1968 og SNA 1993. Nogle af de vigtigste forskelle i omfang er følgende:

- indførelse af statuskonti
- indførelse af konto for andre ændringer i aktiver, dvs. introduktion af begreberne andre mængdeændringer, nominelle og reale kapitalgevinster;
- underopdeling af husholdningerne;
- indførelse af et nyt konsumbegreb: faktisk konsum;
- indførelse af et nyt prisjusteret indkomstbegreb: disponibel realnationalindkomst;
- indførelse af begrebet købekraftpariteter.

Nogle af de vigtigste begrebsmæssige forskelle er følgende:

- litterært-kunstnerisk arbejde (forfatter- komponistvirksomhed) betragtes nu som produktion; betaling for litterært og kunstnerisk arbejde er derfor betaling for tjenester og ikke formueindkomst;
- værdiansættelse af produktionen af forsikringstjenester er ændret på nogle punkter, fx medtages de tekniske reserver ved værdiansættelse af produktion i forbindelse med skadesforsikring;

- mere detaljeret opgørelse af handels- og transportavancer;
- sammenkædning med indeks i forbindelse med beregning af faste priser;
- indførelse af begrebet finansiel leasing (SNA 1968 og ENS 1970 brugte kun begrebet operationel leasing);
- udgifter til efterforskning efter mineraler og til computer software registreres nu som investeringer (i stedet for forbrug i produktionen);
- registrering af kapitalforbrug bør også gælde det offentliges infrastrukturprojekter (veje, diger osv.);
- inddragelse af nye finansielle instrumenter som fx tilbagekøbsaftaler og finansielle derivativer som fx optioner.

Der er også forskelle som ikke skyldes ændringer i SNA, fx:

- indførelse af tilgangs- og anvendelsestabeller (disse indgik allerede i SNA 1968);
- indførelse af visse tærskelværdier for registrering og henvisning til konkrete institutionelle ordninger i EU (se 1.24);
- opgørelse af produktion i basispriser (ENS 1970, SNA 1968 og SNA 1993 godtager også opgørelser i producentpriser).
- indførelse af begreberne erhvervsaktiv befolkning og arbejdsløshed (disse begreber findes ikke i SNA 1968 og 1993).

III ENS-SYSTEMET

1.26. Det karakteristiske ved systemet er:

- statistiske enheder og deres gruppering
- strømme og beholdninger
- kontosystemet og aggregaterne
- input-outputtabellerne

A) STATISTISKE ENHEDER OG DERES GRUPPERING [1]

1.27. Et karakteristisk kendetegn ved systemet er brugen af to slags enheder og to forskellige måder at opdele økonomien på til to forskellige analyseformål.

Med henblik på at beskrive indkomst, udgifter og finansielle strømme og statuskonti inddeler systemet de institutionelle enheder i sektorer efter deres primære aktiviteter, adfærd og mål.

[1] Se kapitel II, "Enheder og deres gruppering."

Med henblik på at kortlægge produktionsprocesser og til brug for input-output analyser inddeler systemet lokale faglige enheder i erhverv på grundlag af arten af deres aktiviteter. En aktivitet er karakteriseret ved et produktinput, en produktionsproces og et produktoutput.

1) Institutionelle enheder og sektorer

1.28. Institutionelle enheder er økonomiske enheder, som er i stand til at eje varer og aktiver, stifte gæld og udøve økonomiske aktiviteter og på egne vegne indgå transaktioner med andre enheder. I ENS opdeles de institutionelle enheder i fem gensidigt udelukkende institutionelle sektorer bestående af:

- ikke-finansielle selskaber;
- finansielle selskaber;
- det offentlige;
- husholdninger;
- non-profit institutioner, som virker for husholdningerne.

De fem sektorer udgør tilsamen den samlede økonomi. Hver sektor er igen opdelt i delsektorer. Systemet rummer et komplet sæt af strømkonti og statuskonti for hver sektor og eventuelt delsektor for den samlede økonomi.

2) Lokale faglige enheder og erhverv

1.29. De fleste institutionelle enheder udøver som producenter mere end en aktivitet; for at belyse de teknisk-økonomiske sammenhænge er det nødvendigt at opdele dem efter aktivitetens art.

Det er hensigten, at de lokale faglige enheder skal opfylde dette krav som en og umiddelbart anvendelig indfaldsvinkel. En lokal faglig enhed omfatter alle dele af en producerende institutionel enhed, som er beliggende et sted eller flere tæt forbundne steder, og som bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (4 cifre) i NACE rev. 1.

Egentlig skal der registreres en lokal faglig enhed for hver biaktivitet; hvis de nødvendige regnskabsoplysninger til opdeling af disse aktiviteter imidlertid ikke foreligger, kan en lokal faglig enhed omfatte en eller flere biaktiviteter.

Alle lokale faglige enheder, der udøver samme eller lignende aktiviteter, udgør tilsammen et erhverv.

Der er en hierarkisk relation mellem institutionelle enheder og lokale faglige enheder. En institutionel enhed omfatter en eller flere lokale faglige enheder; en lokal faglig enhed tilhører en og kun en institutionel enhed.

Til mere detaljerede analyser af produktionsprocessen anvendes en analytisk produktionsenhed. Denne enhed, som ikke kan observeres (undtagen i de tilfælde, hvor den lokale faglige enhed kun fremstiller et produkt), er en homogen produktionsenhed, der defineres som en enhed, som ikke udøver biaktiviteter. Gruppering af disse enheder danner homogene brancher.

3) Hjemmehørende og ikke-hjemmehørende enheder; den samlede økonomi og udlandet

1.30. Hele økonomien beskrives ud fra de hjemmehørende enheder. En enhed er hjemmehørende, når dens økonomiske interessetyngdepunkt ligger inden for landets økonomiske område - dvs. når den udøver økonomiske aktiviteter igennem længere tid (et år eller mere) på dette område. De institutionelle sektorer omtalt ovenfor består af hjemmehørende institutionelle enheder.

Hjemmehørende enheder deltager i transaktioner med ikke-hjemmehørende enheder (dvs. med enheder, som er hjemmehørende i andre økonomiske områder). Disse transaktioner er økonomiens udenlandske transaktioner og samles i konto for udlandet. I kontosystemet spiller udlandet samme rolle som en institutionel sektor, selv om ikke-hjemmehørende enheder kun medregnes i det omfang, de deltager i transaktioner med hjemmehørende institutionelle enheder. Efter opdelingen af sektorerne er der derfor oprettet en særlig kategori for udlandet.

Fiktive hjemmehørende enheder betragtes i systemet som institutionelle enheder og defineres således:

- den del af en ikke-hjemmehørende enhed, som har et økonomisk interessetyngdepunkt inden for landets økonomiske område (det vil i de fleste tilfælde sige som foretager økonomiske transaktioner i mindst et år, eller som udøver byggeaktiviteter i mindre end et år, hvis produktionen kan betragtes som faste bruttoinvesteringer);
- ikke-hjemmehørende enheder, som ejer jord eller bygninger inden for landets økonomiske område, men kun i det omfang der er tale om transaktioner vedrørende jorden eller bygningerne.

B) STRØMME OG BEHOLDNINGER

1.31. Systemet registrerer to fundamentale typer af data: strømme og beholdninger. Strømme vedrører bevægelser og følger af begivenheder inden for en given periode, mens beholdninger vedrører situationen på et bestemt tidspunkt.

1) Strømme

1.32. Strømme er udtryk for skabelse, omdannelse, udveksling, overdragelse eller afvikling af økonomiske værdier. De medfører ændring af værdien af en institutionel enheds aktiver og passiver. Der findes to slags økonomiske strømme: i) transaktioner og ii) andre ændringer i aktiver. Transaktioner forekommer på alle konti og i alle tabeller, der viser strømme, undtagen på kontoen for andre ændringer i status og på omvurderingskontoen. Andre ændringer i aktiver forekommer kun på disse to konti.

Der findes et utal af enkelttransaktioner og andre strømme. Systemet grupperer dem i et forholdsvis begrænset antal kategorier efter deres art.

a) Transaktioner

1.33. En transaktion er en økonomisk strøm mellem institutionelle enheder efter gensidig aftale, eller en økonomisk strøm inden for en institutionel enhed, som med fordel kan betragtes som en transaktion, ofte fordi enheden handler i to forskellige egenskaber. Det er hensigtsmæssigt at opdele transaktioner i fire hovedgrupper:

1 - Produkttransaktioner,
som beskriver oprindelse (indenlandsk produktion og import) og anvendelse (forbrug i produktionen, konsum, investeringer eller eksport) af produkter.[2]

2 - Fordelingstransaktioner,
som beskriver, hvordan værditilvækst, der skabes i produktionen, fordeles på arbejdskraften, kapitalen og det offentlige, og omfordelingen af indkomst og formue (indkomstskat, formueskat og andre overførsler). [3]

3 - Finansielle transaktioner,
som beskriver nettoændringer i de finansielle aktiver og passiver for hvert finansielt instrument. Sådanne transaktioner finder ofte sted som modstykke til ikke-finansielle transaktioner, men de kan også optræde udelukkende i forbindelse med finansielle instrumenter.[4]

4 - Transaktioner, som ikke falder ind under de tre ovennævnte grupper:
Realkapitalforbrug samt anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle , ikke-producerede aktiver. [5]

b) Transaktionernes karakteristika

b.1) Transaktioner mellem institutionelle enheder / transaktioner inden for enheden.

1.34. De fleste transaktioner indebærer relationer mellem to eller flere institutionelle enheder. Systemet registrerer dog visse forhold i de institutionelle enheder som transaktioner. Formålet med at registrere disse interne transaktioner er at give et mere analytisk brugbart billede af produktionen, endelig anvendelse og omkostninger.

Realkapitalforbrug er en vigtig intern transaktion, der registreres i systemet som en omkostning. Alle andre transaktioner inden for enheden er produkttransaktioner, som typisk registreres, når den institutionelle enhed - i sin egenskab af både producent og endelig forbruger - forbruger egne produkter. Dette gælder ofte husholdninger og det offentlige.

1.35. Al egenproduktion, der indgår som *endelig* anvendelse inden for samme institutionelle enhed registreres. Egenproduktion til forbrug i produktionen inden for samme institutionelle enhed registreres kun, hvis produktion og forbrug i produktionen finder sted i forskellige lokale faglige enheder inden for samme institutionelle enhed. Produktion produceret og anvendt som forbrug i produktionen inden for samme lokale faglige enhed registreres ikke.

---

2 Se kapitel III, "Produkttransaktioner"
3 Se kapitel IV, "Fordelingstransaktioner".
4 Se kapitel V, "Finansielle transaktioner".
5 Se kapitel VI, "Andre strømme".

b.2) Monetære transaktioner/ikke-monetære transaktioner

1.36. De fleste transaktioner, som registreres i systemet er monetære transaktioner, hvor de pågældende enheder foretager eller modtager betalinger, påtager sig gældsforpligtelser eller modtager aktiver opgjort i valutaenheder.

Transaktioner, som ikke indebærer udveksling af kontantbeløb eller fordringer eller gældsforpligtelser opgjort i pengebeløb, er ikke-monetære transaktioner. Interne transaktioner er sædvanligvis ikke-monetære transaktioner. Ikke-monetære transaktioner mellem to eller flere institutionelle enheder forekommer ved produkttransaktioner (byttehandel), fordelingstransaktioner (betaling i naturalier, overførsel i naturalier osv.) og andre transaktioner (byttehandel med ikke-producerede, ikke-finansielle aktiver).

Systemet registrerer alle transaktioner i pengeværdi. Når værdien af ikke-monetære transaktioner skal registreres, må den derfor opgøres indirekte eller estimeres.

b.3) Transaktioner med og uden modydelse

1.37. Transaktioner mellem to eller flere enheder kan enten være tosidige eller ensidige transaktioner. I det første tilfælde leveres varer, tjenester eller aktiver med fx penge som modydelse. I det sidste tilfælde er der typisk tale om ydelse af betaling i kontanter eller naturalier fra en institutionel enhed til en anden uden modydelse. De tosidige transaktioner finder sted inden for alle fire kategorier af transaktioner, mens ensidige transaktioner hovedsagelig finder sted inden for fordelingstransaktioner i form af fx skatter, sociale bistandsydelser eller gaver.

b.4) Ændret behandling af transaktionerne

1.38. Systemets behandling af de fleste transaktioner følger af sig selv, således at forstå at transaktionerne registreres på samme måde, som de opfattes af de involverede institutionelle enheder. Behandlingen af nogle transaktioner ændres imidlertid for at tydeliggøre de underliggende økonomiske relationer. Der kan være tale om tre former for ændringer: omklassificering, opdeling, identifikation af transaktionens egentlige part.

Omkanalisering

1.39. En transaktion, som af de involverede enheder anses for at have fundet sted direkte mellem enhed A og C, kan registreres som om den var foregået indirekte gennem en tredje enhed B. I så fald registreres transaktionen mellem A og C som to transaktioner: en mellem A og B, og en mellem B og C. Transaktionen er således omkanaliseret.

Et velkendt eksempel herpå er arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger indbetalt direkte til socialforsikringsfondene. Systemet registrerer disse betalinger som to transaktioner: i) arbejdsgiverne betaler arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger til de ansatte, og ii) de ansatte betaler samme bidrag til socialforsikringsfondene. Formålet med denne omkanaliseret af arbejdsgiverbidragene til sociale ordninger er at tydeliggøre de økonomiske relationer bag transaktionen. I dette tilfælde går det ud på at vise, at arbejdsgiverbidragene til sociale ordninger er bidrag, der betales til gunst for de ansatte.

En anden form for omkanaliseret er de transaktioner, som i systemet registreres som foregået mellem to eller flere institutionelle enheder, selv om der ifølge de involverede parter ikke finder nogen transaktion sted. Et eksempel herpå er behandlingen af formueindkomst, der hidrører fra investering af tekniske reserver, og som tilbageholdes af forsikringsselskaberne. Systemet registrerer denne indkomst som betalt af forsikringsselskabet til forsikringstagerne, som derefter tilbagebetaler det samme beløb til selskabet som ekstrapræmier.

Opdeling af transaktioner

1.40. Når en transaktion, som de involverede parter betragter som en enkelt transaktion, registreres som to eller flere transaktioner i forskellige kategorier, er transaktionen opdelt. Opdeling medfører normalt ikke, at yderligere enheder inddrages i transaktionen.

Betaling af skadesforsikringspræmier er et typisk eksempel på opdelte transaktioner. Selv om forsikringstagerne og forsikringsselskaberne betragter disse betalinger som en transaktion, opdeler systemet dem i to helt forskellige transaktioner: i) betaling som modydelse for skadesforsikringstjenester og ii) netto-skadesforsikringspræmier. Registrering af handelsavancer er et andet vigtigt eksempel på opdeling af transaktioner.

Identifikation af den egentlige part i en transaktion.

1.41. Når en enhed udfører en transaktion på en anden enheds vegne, registreres transaktionen udelukkende på den egentlige parts konto. Man bør i reglen ikke gå videre end dette princip ved fx at forsøge at fordele skatter og subventioner på de endelige betalere eller modtagere på grundlag af antagelser.

b.5) Grænsetilfælde

1.42. I definitionen af en transaktion præciseres det, at der skal foreligge en gensidig aftale mellem de pågældende institutionelle enheder. Når en transaktion finder sted efter gensidig aftale, er det underforstået, at de institutionelle enheder er bekendt med og indforstået med den pågældende transaktion. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at alle enheder frivilligt deltager i transaktionerne, eftersom nogle transaktioner er påtvunget ved lov. Dette gælder især visse fordelingstransaktioner såsom betaling af skat og bøder. Ikke-kompenseret beslaglæggelse af aktiver regnes dog ikke for en transaktion, selv om den er pålagt ved lov.

Illegale økonomisk aktiviteter regnes kun for transaktioner, hvis alle de involverede enheder deltager frivilligt i aktiviteten. Således er køb og salg af samt byttehandel med narkotika og stjålne effekter transaktioner, mens tyveri ikke er.

c) Andre ændringer i aktiver

1.43. Under andre ændringer i aktiver registreres ændringer, som ikke følger af transaktioner[6]. Det er enten 1) andre mængdeændringer i aktiver og passiver eller 2) kapitalgevinster og -tab.

c.1) Andre mængdeændringer i aktiver og passiver

1.44. Disse ændringer kan groft inddeles i tre hovedkategorier:

i) normal opståen og forsvinden af aktiver, som ikke er resultatet af transaktioner

ii) ændringer i aktiver og passiver som følge af ekstraordinære, uforudsete hændelser

iii) ændringer i klassificering og struktur

1.45. Eksempler på ændringer inden for kategori i) er fund og udtømmelse af aktiver i undergrunden, og naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer. Kategori ii) omfatter ændringer (som regel tab) af aktiver som følge af naturkatastrofer, krig eller alvorlige kriminelle voldshandlinger[7]. Ensidig annullering af gæld og ikke-kompenseret beslaglæggelse af aktiver hører også ind under kategori ii). Den tredje kategori består af ændringer som følge af omklassificering eller omstrukturering af institutionelle enheder eller aktiver og passiver.

c.2) Kapitalgevinster og -tab

1.46. Kapitalgevinster og -tab skyldes ændringer i værdien af aktiver. De forekommer i forbindelse med alle finansielle og ikke-finansielle aktiver og passiver. Kapitalgevinster og -tab tilfalder henholdsvis påføres ejerne af aktiver eller passiver udelukkende i kraft af, at de ejer disse aktiver eller passiver i en periode, og uden at de undergår nogen form for ændringer.

Kapitalgevinster og -tab opgjort på basis af gældende markedspriser kaldes nominelle kapitalgevinster/-tab. Disse kan opdeles i neutrale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringerne i det generelle prisniveau, og reale kapitalgevinster og -tab, som afspejler ændringer i de relative priser på aktiverne.

2) Beholdninger

1.47. Ved beholdninger forstås mængden af aktiver og passiver på et givent tidspunkt. Beholdninger opgøres ved begyndelsen og ved slutningen af hver regnskabsperiode og opføres på statuskonti[8].

Der foretages også beholdningsopgørelser over befolkning og arbejdskraft. Disse beholdninger opgøres imidlertid som gennemsnitsværdier igennem regnskabsperioden.

---

6 Se kapitel VI, "Andre strømme".

7 Følgerne af mindre kriminelle handlinger såsom butikstyveri kan registreres som en del af en lagerændring og derfor som en transaktion.

8 Se kapitel VII, "Statuskonti".

Der foretages beholdningsopgørelser over alle aktiver inden for systemets rammer; dvs. over finansielle aktiver og passiver og ikke-finansielle aktiver, både producerede og ikke-producerede. Dog medtages kun aktiver, som indgår i økonomiske aktiviteter, og som indebærer ejerrettigheder. Således opgøres ikke aktiver som menneskelige ressourcer og naturlige ressourcer, der ikke har nogen ejer.

Inden for systemets grænser er det udtømmende både med hensyn til strømme og beholdninger. Det betyder, at alle ændringer i beholdninger forklares fuldt ud med de registrerede strømme.

C) KONTOSYSTEM OG AGGREGATER [9]

1) Bogføringsregler

1.48. På en konto registreres for bestemte aspekter af de økonomiske aktiviteter tilgang og anvendelse eller ændringer i aktiver og passiver i løbet af regnskabsperioden eller beholdningen af aktiver og passiver ved begyndelsen og ved slutningen af perioden.

a) Kontosidernes betegnelser

1.49. I kontiene for løbende transaktioner anvender systemet betegnelsen "tilgang" for kontoens højre side, der benyttes til registrering af forøgelser af en enheds eller sektors økonomiske værdier. Venstre side af kontoen indeholder de transaktioner, der reducerer en enheds eller sektors økonomiske værdier, og kaldes "anvendelse".

Akkumulationskontienes højre side betegnes "ændringer i passiver og nettoformue" og venstre side "ændringer i aktiver".

Statuskontiene har "passiver og nettoformue" (forskellen mellem aktiver og passiver) på højre side og "aktiver" på venstre. En sammenligning af to på hinanden følgende statuskonti viser ændringerne i passiver og nettoformue og ændringerne i aktiver.

b) Dobbelt bogholderi/firdobbelt bogholderi

1.50. For de enkelte enheder eller sektorer gælder i nationalregnskabet princippet om dobbelt bogholderi. Hver transaktion skal bogføres to gange, en gang som tilgang (eller ændringer i passiver) og en gang som anvendelse (eller ændringer i aktiver). Summen af transaktioner, der registreres som tilgang eller ændringer i passiver, skal være lig summen af transaktioner, der registreres som anvendelse eller ændringer i aktiver, hvorved kontienes konsistens kan kontrolleres.

Betragter man nationalregnskabet med alle enheder og sektorer gælder i praksis princippet om firdobbelt bogholderi, eftersom de fleste transaktioner berører to institutionelle enheder. Hver transaktion af denne type skal registreres to gange af hver af de to parter. Fx registreres en kontant socialydelse fra en offentlig enhed til en husholdning i den offentlige enheds konti som anvendelse under overførsler og som en negativ anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud; på husholdningssektorens konti registreres den som tilgang under overførsler og som anskaffelse af aktiver under sedler og mønt samt indskud.

---

9 Se kapitel VII, "Statuskonti" og kapitel VIII, "Kontosystem og saldoposter".

Transaktioner inden for en enkelt enhed (som fx en enheds forbrug af egen produktion) medfører derimod kun to posteringer, hvis størrelse må vurderes efter skøn.

c) Værdiansættelse

1.51. Med undtagelse af visse poster vedrørende befolkning og arbejdskraft opgør systemet alle strømme og beholdninger i monetær værdi; der gøres ikke forsøg på at opgøre nytteværdien af strømme og beholdninger. Strømme og beholdninger måles efter deres markedsværdi, dvs. den værdi, strømmene og beholdningerne rent faktisk omsættes til eller kunne omsættes til i kontanter. Markedspriserne er derfor udgangspunkt for værdiansættelse i ENS.

1.52. Når der er tale om monetære transaktioner eller aktiver og passiver i kontanter, er de nødvendige værdier umiddelbart tilgængelige. I de fleste andre tilfælde foretages værdiansættelsen fortrinsvis ved sammenligning med markedsprisen for tilsvarende varer og tjenester eller aktiver. Denne metode benyttes fx ved byttehandel og ved tjenester i forbindelse med ejerbenyttede boliger. Når markedspriser for tilsvarende produkter ikke er tilgængelige fx ved ikke-markedsmæssige ydelser fra det offentlige, bør værdien sættes lig produktionsomkostningerne. Hvis ingen af disse to veje er farbare, kan strømme og beholdninger vurderes til nutidsværdien af det forventede fremtidige afkast. Denne sidste metode er dog behæftet med så stor usikkerhed, at den kun bør benyttes som allersidste udvej.

1.53. Beholdninger bør værdiansættes til løbende priser på tidspunktet for opstilling af statuskontoen og ikke til de priser der gjaldt på produktions- eller anskaffelsestidspunktet for de varer og aktiver, der indgår i statuskontoen. Det er somme tider nødvendigt at omsætte beholdninger til nedskrevet aktuel anskaffelsesværdi eller til produktionsomkostningerne.

c.1) Særlige regler for værdiansættelse af produkter [10]

1.54. På grund af transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier opfatter producenten og forbrugeren en given vares værdi forskelligt. For at ligge så tæt op af de involverede parters opfattelse som muligt registrerer systemet alle anvendelser til køberpris, hvilket indbefatter transportomkostninger, handelsavancer og produktskatter minus produktsubsidier, mens produktionen registreres til basispriser, som ikke indeholder disse elementer.

1.55. Import og eksport af varer opgøres til værdien ved landegrænsen. Den samlede import og eksport ansættes til værdien ved eksportørens toldgrænse eller frit ombord (fob). Da der ikke altid foreligger oplysninger om fob-priser for alle underopdelinger af produkter, viser de detaljerede tabeller over udenrigshandelen import og eksport til værdien ved importørens toldgrænse (cif-værdi) suppleret med generelle korrektioner til fob-værdi. Cif-priser indbefatter de forsikrings- og fragtomkostninger, som løber på mellem henholdsvis eksportørens og importørens grænse.

10 Se kapitel III, "Produkttransaktioner".

c.2) Værdiansættelse i faste priser[11]

1.56. Værdiansættelse i faste priser består i at opgøre strømme og beholdninger i regnskabsperioden i en tidligere periodes priser. Formålet med at værdiansætte i faste priser er at opdele den pågældende periodes ændringer i værdien af strømme og beholdninger i prisændringer og mængdeændringer. Strømme og beholdninger i faste priser er mængdeopgørelser.

Mange strømme og beholdninger, fx indkomst, har ikke selv nogen pris- og mængdedimension. Disse variablers købekraft kan dog beregnes ved at deflatere de løbende værdier med et passende prisindeks, prisindekset for fx landets samlede endelige anvendelse eksklusive lagerændringer. Deflaterede strømme og beholdninger opgøres i reale værdier. Et eksempel er disponibel realindkomst.

d) Registreringstidspunktet

1.57. Systemet registrerer strømme, efter optjeningstidspunkt; dvs. på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles, eller når fordringer og gæld opstår, omdannes eller afvikles.

På den måde registreres produktion på produktionstidspunktet, ikke når den betales af en køber, og salget af et aktiv registreres, når ejendomsretten overdrages, ikke når betalingen erlægges. Renter registreres i den regnskabsperiode, hvori de påløber, uanset om de faktisk betales i den periode eller ej. Registrering i overensstemmelse med periodiseringsprincippet gælder alle strømme, både monetære og ikke-monetære, såvel inden for en enhed som mellem enheder.

I nogle tilfælde er det imidlertid nødvendigt at være fleksibel med hensyn til registreringstidspunktet. Dette gælder især skatter og andre strømme i relation til det offentlige, som ofte registreres på kassebasis på det offentliges konti. Det er undertiden vanskeligt at ændre registreringen af disse strømme på kassebasis til registrering eller optjeningstidspunktet. I disse tilfælde kan det derfor være nødvendigt at anvende tilhørende værdier.

Alle strømme bør registreres samtidig for alle de involverede institutionelle enheder og på alle de pågældende konti. Dette princip kan synes enkelt, men gennemførelsen af det er ikke. Ikke alle institutionelle enheder bruger de samme bogføringsprincipper, og selv om de gør, kan der være forskelle i selve bogføringen af praktiske grunde som fx forsinkelser i kommunikationen. Derfor sker det, at de involverede parter registrerer en transaktion på forskellige tidspunkter. Disse forskelle fjernes ved korrektioner.

e) Konsolidering og nettoregistrering

e.1) Konsolidering

1.58. Med konsolidering menes eliminering af transaktioner - både under tilgang og anvendelse - mellem enheder, som tilhører samme gruppe, og eliminering af gensidige finansielle aktiver og passiver.

---

11 Se kapitel X, "Måling af pris- og mængdeændringer".

Inden for delsektorer og sektorer konsolideres strømme og beholdninger mellem enhederne principielt ikke.

Der kan dog opstilles konsoliderede konti med henblik på supplerende beskrivelser og analyser. For nogle analyser er oplysninger om en (del-)sektors transaktioner med andre sektorer og den tilsvarende finansielle stilling over for de andre sektorer vigtigere end de globale bruttotal.

Endvidere giver konti og tabeller over kreditor/debitor-relationer et detaljeret billede af, hvordan økonomien finansieres, og disse opgørelser anses for meget nyttige for forståelsen af, gennem hvilke kanaler de finansielle overskud løber fra långiver til låntager.

e.2) Nettoregistrering

1.59. De enkelte enheder og sektorer kan have samme slags transaktioner både på anvendelsessiden og tilgangssiden (fx både betaler og modtager de renter) og samme slags finansielle instrument både som aktiv og som passiv.

Systemet anbefaler registrering af bruttostørrelserne bortset fra den nettoregistrering, der følger af klassifikationerne.

Nettoudligning ligger således implicit i nogle kategorier af transaktioner, hvoraf det tydeligste eksempel er "lagerændringer", som understreger den analytisk vigtige betydning af de samlede investeringer frem for de små daglige til- og afgange.

Med få undtagelser viser den finansielle konto og kontoen for andre ændringer i status på samme måde nettostigningen i aktiver og passiver, således at det endelige resultat af disse strømme tydeligt kommer frem ved slutningen af regnskabsperioden.

f) Konti, saldoposter og aggregater

1.60. I de enkelte enheder (institutionelle enheder; lokale faglige enheder) og grupper af enheder (institutionelle sektorer og i forlængelse heraf udlandet; erhverv) registreres på forskellige underkonti transaktioner og andre strømme, som har relation til særlige aspekter i de økonomiske aktiviteter (fx produktion). Sådanne serier af transaktioner balancerer sædvanligvis ikke og dermed heller ikke de pågældende konti. Derfor indsættes en saldopost. Der skal som regel også indsættes en saldopost mellem de samlede aktiver og samlede passiver i en institutionel enhed eller sektor. Saldoposter er i sig selv relevante størrelser til måling af økonomiske resultater. Når de gøres op for økonomien som helhed, danner de betydningsfulde aggregater.

2) Kontosystemet

1.61. ENS er bygget op omkring et system af indbyrdes forbundne konti.

Et komplet sæt af konti for institutionelle enheder og sektorer består af konti for løbende transaktioner, akkumulationskonti og statuskonti.

Kontiene for løbende transaktioner vedrører produktion, indkomstdannelse, indkomstfordeling og -omfordeling samt anvendelse af indkomsten til konsum. Akkumulationskontiene registrerer ændringer i aktiver og passiver og ændringer i nettoformue (dvs. for hver institutionel enhed eller gruppe af enheder forskellen mellem dens aktiver og passiver. Statuskonti viser beholdningen af aktiver samt nettoformue.

1.62. Det er ikke muligt at opstille et komplet sæt af konti, herunder også statuskonti, for lokale faglige enheder, eftersom disse enheder ikke selvstændigt kan eje varer og aktiver eller modtage og betale indkomst. Kontosystemet for lokale faglige enheder og erhverv omfatter kun de første konti for løbende transaktioner: produktionskontoen og indkomstdannelseskontoen, hvis saldo er overskud af produktion.

3) Konto for varer og tjenester

1.63. Kontoen for varer og tjenester viser for økonomien som helhed eller for produktgrupper den samlede tilgang (produktion og import) og anvendelse af varer og tjenester (forbrug i produktionen, konsum, lagerændringer, faste bruttoinvesteringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, eksport)

4) Konti for udlandet

1.64. Konti for udlandet dækker transaktioner mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende institutionelle enheder og eventuelt de tilhørende aktiv- og passivbeholdninger.

Da udlandet i kontosystemet kan sidestilles med en institutionel sektor, er udlandets konti opstillet ud fra udlandets synspunkt. En tilgang for udlandet er en anvendelse for den samlede økonomi og omvendt. Hvis en saldopost er positiv, svarer det til et overskud for udlandet og et underskud for landet og omvendt, hvis saldoposten er negativ.

5) Saldoposter

1.65. En saldopost er en bogføringsteknisk størrelse, der fremkommer ved at trække summen af posterne på den ene side af kontoen fra summen af poster på den anden. Den kan ikke opgøres uden de andre poster; da det er en afledt størrelse, afspejler den de generelle bogføringsregler, der er anvendt ved hver enkelt postering på de to sider af kontoen.

Saldoposter har ikke blot til formål at få kontoen til at balancere. De indeholder væsentlige informationer og er nogle af de vigtigste poster på kontiene, hvilket ses af følgende eksempler på saldoposter: værditilvækst, overskud af produktion, disponibel indkomst, opsparing, fordringserhvervelse, netto, nettoformue.

6) Aggregater

1.66. Aggregater er sammensatte tal, som viser resultaterne af den samlede økonomis aktiviteter set fra forskellige synsvinkler, produktion, værditilvækst, disponibel indkomst, konsum, opsparing, investering mv. Selv om beregningen af aggregater hverken er det eneste formål eller hovedformålet i ENS, anerkendes deres betydning som summariske indikatorer og nøglestørrelser til brug for makroøkonomiske analyser og tidsmæssige og geografiske sammenligninger.

Der skelnes mellem to typer aggregater:

- aggregater, som har direkte relation til transaktioner i systemet, såsom produktion af varer og tjenester, faktisk konsum, faste bruttoinvesteringer, aflønning af ansatte mv.

- aggregater, som er saldoposter på kontiene, såsom bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP), den samlede økonomis overskud af produktionen, nationalindkomst, disponibel nationalindkomst, opsparing, løbende saldo over for udlandet, den samlede økonomis nettoformue.

1.67. Mange af tallene i nationalregnskabet kan anvendes til yderligere formål, hvis de udregnes per capita. En del aggregater såsom BNP, nationalindkomst og husholdningernes konsum, sættes i relation til befolkningstallet (den hjemmehørende befolkning). Når man skal opdele kontiene eller dele af husholdningssektorens konti i delsektorer, skal man tillige råde over oplysninger om antallet af husholdninger og antallet af personer i hver delsektor[12]

D) INPUT-OUTPUT TABELLER[13]

1.68. Input-outputsystemet består af tilgangs- og anvendelsestabeller fordelt på erhverv, tabeller som forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorregnskaberne og input-output tabeller fordelt på homogene brancher (produkter).

1.69. Tilgangs- og anvendelsestabeller er matricer (rækker med produkter, søjler med erhverv), der viser tilgangen af varer og tjenester fra hjemmehørende erhverv og import, og hvordan tilgangen fordeles mellem forbrug i produktionen og konsum, samt eksport. Tabellerne viser også produktionsomkostningernes struktur og den indkomst, der dannes ved produktionen, ligesom de for hver branche viser de registrerede strømme på kontoen for varer og tjenester og på kontiene for løbende transaktioner for hvert erhverv.

Tilgangs- og anvendelsestabellerne er den generelle ramme for alle tabeller opstillet efter erhverv og/eller efter produkt, dvs. data over arbejdskraftimput, faste bruttoinvesteringer, faste aktiver, detaljerede prisindeks - altså en detaljeret beskrivelse af omkostningsstruktur, indkomstdannelse, beskæftigelse, arbejdskraftens produktivitet, kapitalintensitet.

1.70. Man kan sammenkæde tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene ved at krydsklassificere produktion, forbrug i produktionen, og værditilvækstkomponenterne efter sektor og erhverv.

1.71. Input-outputtabeller af typen produkt/produkt er forskellige fra tilgangs- og anvendelsestabellerne inddelt i erhverv, eftersom der benyttes produktklassificering i både rækker og søjler.

---

12 Se kapitel XI, "Befolkning og forbrug af arbejdskraft".

13 Se kapitel IX, "Input-outputsystemet".

KAPITEL II

ENHEDER OG DERES GRUPPERING

2.01. Et lands økonomi er resultatet af aktiviteterne i et meget stort antal enheder, som udfører mange forskelligartede transaktioner inden for produktion, finansiering, forsikring, omfordeling og forbrug.

2.02. De enheder og grupperinger af enheder, som anvendes i nationalregnskabet, skal defineres under henvisning til den type af økonomisk analyse, de er beregnet til, og ikke ud fra de typer af enheder, der normalt anvendes i statistiske undersøgelser. Sidstnævnte enheder (foretagender, holdingselskaber, faglige enheder, lokale enheder, offentlige forvaltningsenheder, non-profit institutioner, husholdninger osv.) er undertiden ikke hensigtsmæssige til brug inden for nationalregnskabet, idet de normalt er baseret på traditionelle kriterier af juridisk, administrativ eller regnskabsmæssig art.

Statistikere bør tage hensyn til de definitioner af enheder, der anvendes i ENS, med henblik på at sikre, at alle de oplysninger, der er nødvendige for at kompilere data baseret på de analyseenheder, der anvendes i ENS, gradvist indarbejdes i de undersøgelser, hvor faktiske data indsamles.

2.03. Et kendetegn ved systemet er brugen af tre typer af enheder svarende til to meget forskellige måder at opdele økonomien på. For at kunne analysere produktionsprocessen er det væsentligt at vælge enheder, der kan belyse sammenhænge af teknisk-økonomisk art; for at kunne analysere strømme, der påvirker indkomst, kapital- og finanstransaktioner samt statuskonti, er det vigtigt at vælge enheder, der gør det muligt at undersøge adfærdsmæssige forhold mellem økonomiske beslutningstagere.

Med udgangspunkt i disse to mål defineres senere i dette kapitel institutionelle enheder, som er velegnede til analyse af økonomisk adfærd, samt lokale faglige enheder og homogene produktionsenheder, som er velegnede til en analyse af teknisk-økonomiske sammenhænge. I praksis dannes de tre typer af enheder ved at kombinere eller underopdele basisenhederne fra statistiske undersøgelser, og undertiden kan de overtages direkte fra de statistiske undersøgelser. Før der gives en nøjagtig definition af de tre typer af enheder, der anvendes i ENS, er det nødvendigt at afgrænse den nationale økonomi.

AFGRÆNSNING AF DEN NATIONALE ØKONOMI

2.04. De enheder - det være sig institutionelle enheder, lokale faglige enheder eller homogene produktionsenheder - som udgør et lands økonomi, og hvis transaktioner registreres i ENS, er de enheder, hvis økonomiske interessetyngdepunkt er placeret inden for det pågældende lands økonomiske område. Disse enheder, kaldet hjemmehørende enheder, kan, men skal ikke have det pågældende lands nationalitet, kan, men skal ikke være en juridisk person og kan, men skal ikke være til stede på det pågældende lands økonomiske område på det tidspunkt, hvor transaktionen gennemføres. Efter at have foretaget denne afgrænsning af den nationale økonomi ved hjælp af de hjemmehørende enheder er det nødvendigt at definere betydningen af begreberne økonomisk område og økonomisk interessetyngdepunkt.

2.05. Ved det økonomiske område forstås:

a) det geografiske område, der administreres af det offentlige, inden for hvilket personer, varer, tjenester og kapital bevæger sig frit

b) toldfri områder, herunder toldfri lagre og fabrikker under toldopsyn

c) det nationale luftrum, territorialfarvande og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed.[1]

d) territoriale enklaver (dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder (ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.))

e) forekomster af olie, naturgas osv. i internationalt farvand uden for landets kontinentalsokkel, som udnyttes af enheder, der er hjemmehørende på landets område som defineret i ovenstående underafsnit.

2.06. Det økonomiske område omfatter ikke eksterritoriale enklaver (dvs. dele af landets eget geografiske område, som bruges af andre landes offentlige myndigheder, af Den Europæiske Unions institutioner eller af internationale organisationer i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater[2]).

2.07. Begrebet økonomisk interessetyngdepunkt angiver, at der findes en placering inden for det økonomiske område, på eller ud fra hvilken en enhed udøver og har til hensigt fortsat at udøve økonomiske aktiviteter og transaktioner i betydeligt omfang, enten tidsubegrænset eller over en længere, tidsbegrænset periode (et år eller mere). Det følger heraf, at en enhed, der udfører sådanne transaktioner på flere landes økonomiske områder, betragtes som havende et økonomisk interessetyngdepunkt i hvert af disse lande.
Ejendomsret til jord og bygninger inden for det økonomiske område betragtes som tilstrækkeligt til, at ejeren har et økonomisk interessetyngdepunkt i området.

2.08. På grundlag af disse definitioner kan enheder, der anses for hjemmehørende i et givet land, opdeles i følgende grupper:

a) enheder, hvis hovedaktivitet er produktion, finansiering, forsikring eller omfordeling, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord jord og bygninger

b) enheder, hvis hovedaktivitet er forbrug[3], for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger

c) alle enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger med undtagelse af ejere af eksterritoriale enklaver, der udgør en del af andre landes økonomiske område, eller som er stater sui generis (se 2.06).

---

1 Fiskefartøjer, andre skibe, flydende platforme og luftfartøjer behandles i ENS som alt andet mobilt udstyr, hvad enten de ejes og/eller drives af hjemmehørende enheder i landet eller ejes af ikke-hjemmehørende og drives af hjemmehørende enheder. Transaktioner vedrørende ejendomsret (faste bruttoinvesteringer) og brug (udlejning, forsikring osv.) af denne type udstyr henregnes til økonomien i det land, hvor henholdsvis ejeren og/eller operatøren er hjemmehørende. Finansiel leasing betragtes som en overdragelse af ejendomsretten.

2 Områder, der anvendes af Den Europæiske Unions institutioner og internationale organisationer, betragtes således som stater *sui generis*.

3 Sådanne stater er kendetegnet ved, at de eneste hjemmehørende enheder er institutionerne selv (se 2.10 e).
Forbrug er ikke husholdningernes eneste mulige aktivitet. Husholdninger kan som erhvervsdrivende udøve enhver form for økonomisk aktivitet.

2.09. For enheder, hvis hovedaktivitet er produktion, finansiering, forsikring eller omfordeling, for så vidt angår alle deres transaktioner, undtagen transaktioner vedrørende ejendomsret til jord og bygninger, skelnes der mellem to tilfælde:

a) aktiviteter, der udelukkende udøves på landets økonomiske område: enheder, der udøver sådanne aktiviteter, er hjemmehørende enheder i det pågældende land

b) aktiviteter, der udøves i et år eller derover, i flere landes økonomiske områder: kun den del af enheden, der har et økonomisk interessetyngdepunkt på landets økonomiske område, anses for at være en hjemmehørende enhed. Der kan være tale om:

- enten en institutionel hjemmehørende enhed (se 2.12), hvor de aktiviteter, der udøves i mere end et år i udlandet, er udskilt og behandles separat[4]

- eller en fiktiv hjemmehørende enhed (se 2.15), for så vidt angår den aktivitet, der udøves i landet i mere end et år af en enhed, der er hjemmehørende i et andet land.

2.10. For enheder, hvis hovedaktivitet er forbrug, bortset fra i deres egenskab af ejere af jord og bygninger, betragtes husholdninger, der har et økonomisk interessetyngdepunkt i landet, som hjemmehørende enheder, selv om de tager til udlandet i kortere perioder (mindre end et år). Disse omfatter navnlig følgende grupper:

a) grænsearbejdere, dvs. personer, som dagligt krydser grænsen for at arbejde i et naboland

b) sæsonarbejdere, dvs. personer, som forlader landet i adskillige måneder, men i mindre end et år, for at arbejde i et andet land inden for sektorer, hvor der findes et midlertidigt behov for ekstra arbejdskraft

c) turister, patienter, studerende[5], embedsmænd på tjenesterejse, forretningsfolk, sælgere, kunstnere, og besætningsmedlemmer, som rejser i udlandet

d) lokalt ansatte, der arbejder i udenlandske regeringers eksterritoriale enklaver

e) ansatte ved Den Europæiske Unions institutioner samt ved internationale civile eller militære organisationer, som har hovedkvarter i eksterritoriale enklaver

f) officielle repræsentanter, civile eller militære, for landets regering (herunder disses husholdninger), der er bosat i territoriale enklaver.

2.11. Alle enheder i deres egenskab af ejere af jord og/eller bygninger, som udgør en del af det økonomiske område, betragtes som hjemmehørende enheder eller fiktive hjemmehørende enheder (se 2.15) i det land, hvor jorden eller bygningerne er beliggende.

---

4 Kun i tilfælde, hvor denne aktivitet udøves i mindre end et år, skal den ikke adskilles fra den producerende institutionelle enheds aktiviteter. Dette kan også være tilfældet, når den pågældende aktivitet, selv om den udøves i et år eller derover, er af et ubetydeligt omfang og under alle omstændigheder, når den består i at installere udstyr i udlandet. Men en enhed, der er hjemmehørende i et andet land, og som udfører byggeaktiviteter i det pågældende land i mindre end et år, betragtes som havende sit økonomiske interessetyngdepunkt i landets økonomiske område, hvis resultatet af byggeaktiviteten udgør faste bruttoinvesteringer. En sådan enhed skal derfor behandles som en fiktiv hjemmehørende enhed.

5 Studerende betragtes altid som hjemmehørende, uanset varigheden af deres studier i udlandet.

DE INSTITUTIONELLE ENHEDER

2.12. Definition: En institutionel enhed er et grundlæggende økonomisk beslutningscenter, der kendetegnes ved ensartet adfærd og fri beslutningsret i udøvelsen af dets hovedfunktion. En hjemmehørende enhed betragtes som en institutionel enhed, hvis den har fri beslutningsret, hvad angår dens hovedfunktion og enten fører et fuldstændigt regnskab eller det i givet fald ville være muligt og hensigtsmæssigt, både ud fra et økonomisk og juridisk synspunkt, at udarbejde et fuldstændigt regnskab.

- For at en enhed kan siges at have fuld beslutningsret, hvad angår dens hovedfunktion, skal den:

  * have ret til at eje varer eller aktiver for egen regning; enheden vil derfor kunne overdrage og få overdraget ejendomsretten til varer eller aktiver i transaktioner med andre institutionelle enheder,

  * være i stand til at træffe økonomiske beslutninger og udøve økonomiske aktiviteter, som den selv har det direkte juridiske ansvar for,

  * være i stand til at stifte gæld på egne vegne, påtage sig andre eller yderligere forpligtelser samt at indgå aftaler.

- For at en enhed kan siges at føre et fuldstændigt regnskab, skal den foretage en regnskabsmæssig registrering af alle økonomiske og finansielle transaktioner, som har fundet sted i regnskabsperioden, samt opstille en statuskonto for aktiver og passiver.

2.13. Nedenstående principper er gældende, hvor en enhed ikke klart opfylder begge kriterier for institutionelle enheder:

a) husholdninger har altid fri beslutningsret, hvad angår deres hovedfunktion, og må således være institutionelle enheder, selv om de ikke fører et fuldstændigt regnskab

b) enheder, der ikke fører et fuldstændigt regnskab, og hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt i givet fald at udarbejde et fuldstændigt regnskab, henregnes under de institutionelle enheder, i hvis regnskaber deres regnskaber indgår som et delregnskab

c) enheder, som, selv om de fører et fuldstændigt regnskab, ikke har fri beslutningsret, hvad angår udøvelsen af deres hovedaktivitet, henregnes under de enheder, de er underlagt

d) enheder, der falder ind under definitionen af en institutionel enhed, behandles som sådan, selv om de ikke offentliggør deres regnskaber

e) enheder, der er en del af en gruppe af foretagender[6], og som fører et fuldstændigt regnskab, betragtes som en institutionel enhed, selv om de har overdraget dele af deres frie beslutningsret til en central organisation (holdingselskabet) med ansvar for den overordnede ledelse af gruppen; selve holdingselskabet betragtes som en separat institutionel enhed uafhængig af de enheder, den styrer, med mindre b) finder anvendelse

f) kvasi-selskaber fører et fuldstændigt regnskab og har ikke nogen uafhængig juridisk status. Deres økonomiske og finansielle adfærd er imidlertid forskellig fra deres ejeres og svarer til den, der kendetegner selskaber. De betragtes derfor som havende fri beslutningsret og som separate, institutionelle enheder.

2.14. Holdingselskaber er institutionelle enheder, hvis hovedfunktion består i at kontrollere og lede et antal datterselskaber.

2.15. Fiktive hjemmehørende enheder defineres på følgende måde:

- dele af ikke-hjemmehørende enheder, som har et økonomisk interessetyngdepunkt på landets økonomiske område (dvs. som i de fleste tilfælde foretager økonomiske transaktioner i et år eller derover, eller som udfører en byggeaktivitet i mindre end et år, hvis resultatet udgør faste bruttoinvesteringer);
- ikke-hjemmehørende enheder i deres egenskab af ejere af jord eller bygninger på landets økonomiske område, men kun hvad angår transaktioner vedrørende jord og bygninger.

Fiktive hjemmehørende enheder behandles, selv om de kun fører delvise regnskaber og ikke altid har fri beslutningsret, som institutionelle enheder.

2.16. Følgende enheder betragtes således som institutionelle enheder:

- enheder, som fører et fuldstændigt regnskab og har fri beslutningsret:
  - a) private og offentlige selskaber
  - b) andelsselskaber eller interessentskaber med status af selvstændige juridiske personer
  - c) offentlige virksomheder, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske personer
  - d) non-profit institutioner med status af selvstændige juridiske personer
  - e) offentlige forvaltningsenheder
- enheder, der fører et fuldstændigt regnskab, og som betragtes som havende fri beslutningsret:
  - f) kvasi-selskaber (se 2.13 f)
- enheder, som ikke nødvendigvis fører et fuldstændigt regnskab, men som pr. konvention betragtes som havende fri beslutningsret:
  - g) husholdninger
  - h) fiktive hjemmehørende enheder (se 2.15).

---

6 Et foretagende udgør ikke en separat statistisk enhed i ENS 1995. I overensstemmelse med SNA anvendes betegnelsen "foretagende" (enterprise) om institutionelle enheder, der beskæftiger sig med produktion.

DE INSTITUTIONELLE SEKTORER

2.17. Behovet for aggregering indebærer, at det er umuligt at betragte individuelle institutionelle enheder enkeltvis; disse må derfor kombineres i grupper med betegnelsen institutionelle sektorer eller blot sektorer, hvoraf nogle igen opdeles i delsektorer.

I ENS skelnes der mellem følgende sektorer og delsektorer:

Sektorer og delsektorer		Offentlige	Nationale private	Udenlandsk kontrolle-
Ikke-finansielle selskaber	S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Finansielle selskaber	S.12			
Centralbanken	S.121			
Andre monetære finansielle institutioner	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
Andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Finansielle hjælpeenheder	S.124	S.12401	S.12402	S.12403
Forsikringsselskaber og pensionskasser	S.125	S.12501	S.12502	S.12503
Det offentlige	S.13			
Centrale myndigheder	S.1311			
Delstatsmyndigheder	S.1312			
Lokale myndigheder	S.1313			
Sociale kasser og fonde	S.1314			
Husholdninger	S.14			
Arbejdsgivere (inkl. selvstændige)	S.141 + S.142			
Ansatte	S.143			
Modtagere af formueindkomster	S.1441			
Pensionsmodtagere	S.1442			
Modtagere af andre overførselsindkomster	S.1443			
Andre husholdninger	S.145			
Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.15			
Udlandet	S.2			
Den Europæiske Union	S.21			
EU-medlemsstaterne	S.211			
EU-institutionerne	S.212			
Tredjelande og internationale organisationer	S.22			

2.18. Hver af sektorerne og delsektorerne omfatter de institutionelle enheder, der har en ensartet økonomisk adfærd.

De institutionelle enheder er grupperet i sektorer i henhold til deres hovedfunktion, som anses for at være repræsentativ for deres økonomiske adfærd; hvis enhedens hovedfunktion ikke fremgår umiddelbart, kan man udlede den af de vigtigste tilgange for den pågældende enhed. En sektor er opdelt i delsektorer i henhold til de kriterier, der er relevante for den pågældende sektor; dette gør det muligt at give en mere præcis beskrivelse af enhedernes økonomiske adfærd.

I regnskaberne for sektorer og delsektorer registreres alle de pågældende institutionelle enheders aktiviteter, hvad enten der er tale om hovedaktiviteter eller biaktiviteter.

Hver institutionel enhed kan kun høre ind under én sektor eller delsektor.

2.19. Hvis enhedens hovedfunktion er produktion af varer og tjenester, er det for at kunne bestemme, hvilken sektor enheden hører ind under, nødvendigt først at sondre mellem, hvorvidt produktionen af varer og tjenester er:

- markedsmæssig produktion (P.11) (se 3.17)
- produktion til egen endelig anvendelse (P.12) (se 3.22) eller
- anden ikke-markedsmæssig produktion (P.13) (se 3.25).

Institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er markedsmæssig[7], klassificeres i sektorerne ikke-finansielle selskaber (S.11), finansielle selskaber (S.12) eller husholdninger (S.14).

Produktion til egen endelig anvendelse, som beholdes til eget konsum, kan kun udøves af husholdninger (se 3.23). Institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er produktion til egen endelig anvendelse, som beholdes til eget konsum[8] klassificeres i sektoren husholdninger (S.14).

Institutionelle enheder, hvis produktion hovedsagelig er ikke-markedsmæssig[9], klassificeres i sektorerne det offentlige (S.13) eller non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (S.15).

7 Markedsmæssig produktion er produktion hos producenter, hvis salg (eksklusive produktskatter) normalt dækker størstedelen af deres produktionsomkostninger (se 3.27).

8 De vigtigste eksempler på sådan produktion er boligtjenester produceret af ejere af egen bolig, landbrugsprodukter, som forbliver på bedriften, eller husholdningstjenester, som produceres ved ansættelse af lønnet personale (se 3.23).

9 Anden ikke-markedsmæssig produktion omfatter produktion, der leveres gratis eller til økonomisk ubetydende priser til andre isntitutionelle enheder (se 3.25).

2.20. I følgende tabel vises de hovedfunktioner og de vigtigste tilgange, som kendetegner de enkelte sektorer:

Sektor	Former for økonomisk adfærd	
	Hovedfunktion	Vigtigste tilgange
Ikke-finansielle selskaber (se 2.21) (S.11)	Produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester	Indtægter fra salg af markedsmæssig produktion
Finansielle selskaber (S.12) (se 2.32)	Kreditformidling, herunder forsikring. Finansielle hjælpeaktiviteter	Indtægter fra indgåede forpligtelser, renter, provisioner, gebyrer, kontraktmæssigt fastsatte præmier
Det offentlige (S.13) (se 2.68)	Produktion og levering af ikke-markedsmæssig produktion til kollektivt og individuelt konsum samt transaktioner, der har til formål at omfordele nationalindkomsten og nationalformuen	Obligatoriske afgifter pålagt enheder i andre sektorer, som modtages direkte eller indirekte
Husholdninger (S.14) - i deres egenskab af forbrugere - i deres egenskab af erhvervsdrivende (se 2.75)	Forbrug Markedsmæssig produktion, produktion af varer og ikke-finansielle tjenester til eget konsum	Aflønning af ansatte, formueindkomst, overførsler fra andre sektorer Indtægter fra salg af markedsmæssig produktion. Imputerede indtægter fra produkter til eget konsum
Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (se 2.87) (S.15)	Produktion og levering af ikke-markedsmæssig produktion til kollektivt og individuelt konsum	Frivillige bidrag fra husholdninger i deres egenskab af forbrugere; formueindkomst

Udlandet (S.2) er en gruppering af institutionelle enheder (se 2.89), som ikke er kendetegnet ved nogen hovedfunktion eller vigtigste tilgange; grupperingen omfatter ikke-hjemmehørende institutionelle enheder, for så vidt disse foretager transaktioner med hjemmehørende institutionelle enheder.

Ikke-finansielle selskaber (S.11)

2.21. Definition: Sektoren ikke-finansielle selskaber (S.11) består af institutionelle enheder, hvis fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner er adskilt fra deres ejeres, og som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester. Størstedelen af disse enheders produktion er markedsmæssig (se 2.19)[10].

2.22. Sektoren ikke-finansielle selskaber omfatter også ikke-finansielle kvasi-selskaber.

2.23. Begrebet "ikke-finansielle selskaber" bruges om alle enheder med status af uafhængige juridiske personer, hvis hovedaktivitet er produktion af varer og ikke-finansielle tjenester til salg på markedet.

Der er tale om følgende institutionelle enheder:

a) private og offentlige selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester

b) andelsselskaber og interessentskaber med status af uafhængige juridiske personer, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester

c) offentlige foretagender, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske personer, og som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester

d) non-profit institutioner eller sammenslutninger rettet mod ikke-finansielle selskaber, der har status af selvstændige juridiske personer, og som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester[11]

e) holdingselskaber, der kontrollerer (se 2.26) en gruppe af selskaber, hvis hovedaktiviteten for gruppen af foretagender som sådan - målt på grundlag af værditilvækst - er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester

f) private og offentlige kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester.

2.24. Begrebet "ikke-finansielle kvasi-selskaber" bruges om alle enheder, der ikke har status af uafhængige juridiske personer, som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester, og som falder ind under definitionen for kvasi-selskaber (se 2.13 f).

---

10 Markedsregulerende organisationer, hvis eneste aktivitet eller hovedaktivitet er at opkøbe, oplagre og sælge landbrugsprodukter og andre fødevarer, klassificeres pr. konvention under S.11 (se 2.69, fodnote 16).

11 Herunder også institutioner, som finansieres gennem frivillige bidrag af skatte- og afgiftslignende art, som opkræves hos virksomheder af enheder, hvis hovedaktivitet består i at levere tjenesteydelser til gengæld. Disse bidrag betragtes som køb af markedsmæssige tjenester.

Kvasi-selskaber skal føre et fuldstændigt regnskab og drives som selskaber. De facto-forholdet til ejeren svarer til det forhold, et selskab har til sine aktionærer.

Ikke-finansielle kvasi-selskaber, som ejes af husholdninger, offentlige forvaltningsenheder eller private non-profit institutioner, grupperes således sammen med ikke-finansielle selskaber i sektoren ikke-finansielle selskaber.

At virksomhederne fører et fuldstændigt regnskab, herunder opstiller statuskonti, er ikke tilstrækkeligt til, at de behandles som kvasi-selskaber. Derfor er interessentskaber og offentlige foretagender, der ikke falder ind under 2.23 a), b), c) og f) samt enkeltmandsvirksomheder - selv om de fører et fuldstændigt regnskab - normalt ikke separate institutionelle enheder, eftersom de ikke har fri beslutningsret, idet de ledes af de husholdninger, non-profit institutioner eller regeringer, der ejer dem.

2.25. Sektoren ikke-finansielle selskaber omfatter ligeledes fiktive hjemmehørende enheder (se 2.15), som pr. konvention behandles som kvasi-selskaber.

2.26. Kontrol over et selskab defineres som muligheden for at fastlægge selskabets overordnede politik, om nødvendigt ved at udpege passende direktører.

En enkelt institutionel enhed, et andet selskab, eller en husholdning eller en offentlig forvaltningsenhed har kontrol over et selskab, når den pågældende enhed ejer mere end halvdelen af aktierne med stemmeret eller på anden måde kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer. En regering kan endvidere have kontrollen over et selskab som følge af en særlig lov eller bestemmelse, hvori regeringen bemyndiges til at fastlægge selskabets politik eller til at udpege direktørerne.

For at have kontrol over mere end halvdelen af aktionærernes stemmer behøver en institutionel enhed ikke selv at eje nogen af aktierne med stemmeret. Selskab C kan være datterselskab til et andet selskab B, hvor et tredje selskab A ejer hovedparten af aktier med stemmeret.

Selskab C betragtes som et datterselskab til selskab B, når: selskab B enten kontrollerer mere end halvdelen af aktionærernes stemmer i selskab C, eller er aktionær i C med ret til at udpege eller afsætte et flertal af direktørerne i C.

2.27. Sektoren ikke-finansielle selskaber er opdelt i tre delsektorer:

- offentlige ikke-finansielle selskaber (S.11001)
- nationale private ikke-finansielle selskaber (S.11002)
- udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003).

Delsektor: Offentlige ikke-finansielle selskaber (S.11001)

2.28. Definition: Delsektoren offentlige ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der kontrolleres (se 2.26) af offentlige forvaltningsenheder.

2.29. Offentlige kvasi-selskaber er kvasi-selskaber, der ejes direkte af offentlige forvaltningsenheder.

Delsektor: Nationale private ikke-finansielle selskaber (S.11002)

2.30. Definition: Delsektoren nationale private ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der ikke kontrolleres af offentlige eller ikke-hjemmehørende institutionelle enheder. Denne delsektor omfatter alle non-profit institutioner, der hører ind under sektoren ikke-finansielle selskaber (se 2.23d).

Denne delsektor omfatter også selskaber og kvasi-selskaber, der er genstand for direkte udenlandske investeringer (se 4.65), og som ikke hører under delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003).

Delsektor: Udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber (S.11003)

2.31. Definition: Delsektoren udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber består af alle ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der kontrolleres (se 2.26) af ikke-hjemmehørende institutionelle enheder.

Denne delsektor omfatter:

- alle datterselskaber af ikke-hjemmehørende selskaber;
- alle selskaber, som kontrolleres af en ikke-hjemmehørende institutionel enhed, der ikke udgør et selskab i sig selv: for eksempel et selskab, der kontrolleres af en udenlandsk regering; den omfatter også selskaber, der kontrolleres af en gruppe af ikke-hjemmehørende enheder, der handler i fællesskab;
- alle filialer eller andre ikke-registrerede afdelinger af ikke-hjemmehørende selskaber eller ikke-registrerede virksomheder, som er fiktive hjemmehørende enheder, der skal behandles som ikke-finansielle kvasi-selskaber (se 2.25).

Finansielle selskaber (S.12)

2.32. Definition: Sektoren finansielle selskaber (S.12) består af alle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling (kreditformidlere) og/eller i finansielle hjælpeaktiviteter (finansielle hjælpeenheder)[12].

Kreditformidling er den aktivitet, hvor en institutionel enhed erhverver finansielle aktiver og samtidig indgår forpligtelser (se 2.34) for egen regning (se 2.33) ved at foretage finansielle transaktioner på markedet (se 2.37, 2.38). Kreditformidleres aktiver og passiver har forskellige kendetegn, herunder at midlerne ændres eller sammensættes ud fra løbetid, omfang, risiko og lignende under kreditformidlingsprocessen.

Finansielle hjælpeaktiviteter er aktiviteter, der, uden selv at være kreditformidling, er nært forbundet med denne aktivitet (se 2.39).

---

12 Sektor S.12 omfatter pr. konvention også holdingselskaber, som kun kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter (se 2.43) samt non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer rettet mod finansielle selskaber (se 2.44).

2.33. Kreditformidling består i at overføre midler mellem på den ene side en tredjemand med overskud og på den anden side en tredjemand, der mangler midler. En kreditformidler fungerer ikke blot som befuldmægtiget for disse andre institutionelle enheder, men tager selv en risiko ved at erhverve finansielle aktiver og indgå forpligtelser for egen regning.

2.34. Kreditformidling kan omfatte alle typer af passiver, med undtagelse af kategorien andre forfaldne, ikke-betalte mellemværender (AF.7).

De finansielle aktiver, der indgår i kreditformidling, kan være af alle kategorier, undtagen kategorien forsikringstekniske reserver (AF.6), men inklusive kategorien andre forfaldne, ikke-betalte mellemværender (factoring). Desuden kan kreditformidlere investere deres midler i ikke-finansielle aktiver, herunder fast ejendom. For at blive betragtet som kreditformidler skal et selskab imidlertid endvidere indgå forpligtelser på finansmarkederne og omdanne midler. Derfor omfatter denne kategori ikke selskaber, der udøver virksomhed i forbindelse med fast ejendom (NACE underafdeling 70).

2.35. Forsikringsselskabers og pensionsfondes hovedfunktion består i en gensidig fordeling af beskyttelse mod risici. Disse institutioners vigtigste passiver er forsikringstekniske reserver (AF.6). Disse reserver har deres modstykke i investeringer, som foretages af forsikringsselskaberne og pensionsfondene, som derfor fungerer som kreditformidlere.

2.36. Investeringsforeninger indgår navnlig forpligtelser gennem udstedelse af andele i investeringsforeninger (AF.52). De omdanner disse midler ved at erhverve finansielle aktiver og/eller fast ejendom. Derfor klassificeres investeringsforeninger som kreditformidlere. Som det er tilfældet for andre selskaber, vil enhver ændring i værdien af de aktiver og passiver, som ikke udgøres af deres egne andele, blive afspejlet i egenkapitalen (se 7.05). Eftersom egenkapitalen normalt svarer til værdien af investeringsforeningens andele, vil enhver ændring i værdien af foreningens aktiver og passiver blive afspejlet i disse andeles markedsværdi. Investeringsforeninger, der investerer i finansielle aktiver og/eller fast ejendom, klassificeres derfor under kreditformidling.

Investeringsforeninger, der udelukkende investerer i fast ejendom, betragtes også som kreditformidlere.

2.37. Kreditformidling er normalt begrænset til finansielle transaktioner på markedet. Med andre ord skal erhvervelse af aktiver og indgåelse af forpligtelser ske over for offentligheden eller med bestemte og forholdsvis store udsnit af denne. Når aktiviteten er begrænset til mindre grupper af personer eller familier, er der normalt ikke tale om kreditformidling. Kreditformidling omfatter navnlig ikke institutionelle enheder, der yder finansielle tjenester til en koncern. Disse institutionelle enheder henregnes til en bestemt sektor i henhold til koncernens hovedaktivitet inden for det økonomiske område. I tilfælde, hvor den institutionelle enhed, der yder de pågældende finansielle tjenester, er underlagt et finanstilsyn, klassificeres den pr. konvention i sektoren finansielle selskaber.

2.38. Der kan findes undtagelser fra den generelle regel om, at kreditformidling omfatter finansielle transaktioner på markedet. Eksempler herpå er kommunale låne- og sparebanker med en meget nær tilknytning til den pågældende kommune, eller finansielle leasingselskaber, der er underlagt en moderkoncern i forbindelse med erhvervelse eller investering af midler. Disse enheders udlåns- eller indlånsaktiviteter skal imidlertid være uafhængige af henholdsvis den pågældende kommune eller moderkoncernen, for at enhederne kan klassificeres som kreditformidlere.

2.39. Finansielle hjælpeaktiviteter omfatter hjælpeaktiviteter i forbindelse med gennemførelse af transaktioner i finansielle aktiver eller passiver eller omdannelsen eller sammensætningen af midlerne. Finansielle hjælpeenheder løber ikke selv nogen risiko gennem erhvervelse af aktiver eller indgåelse af forpligtelser. De letter kun kreditformidlingen.

2.40. Sektoren finansielle selskaber (S.12) omfatter følgende institutionelle enheder:

a) private eller offentlige selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter;

b) andelsselskaber og interessentskaber med status af uafhængige juridiske personer, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter

c) offentlige foretagender, der i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske personer, og som hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter

d) non-profit institutioner, der har status af selvstændige juridiske personer, og som hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter, eller som leverer tjenester til finansielle selskaber

e) holdingselskaber (se 2.14), hvis hovedaktiviteten for gruppen af datterselskaber som sådan inden for det økonomiske område er kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter

f) ikke-registrerede investeringsforeninger med investeringsporteføljer, der ejes af medlemmerne, og som normalt administreres af andre finansielle selskaber. Disse investeringsforeninger er pr. konvention institutionelle enheder, som er adskilt fra det administrerende finansielle selskab;

g) finansielle kvasi-selskaber:

- ikke-registrerede enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling, og som er underlagt regulering og tilsyn (i de fleste tilfælde henregnet til delsektoren andre monetære finansielle selskaber eller delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser) betragtes som havende fri beslutningsret og selvstændig ledelse uafhængigt af deres ejere. Deres økonomiske og finansielle adfærd svarer til finansielle selskabers. De behandles derfor som separate institutionelle enheder. Eksempler herpå er filialer af ikke-hjemmehørende finansielle selskaber;

- andre ikke-registrerede enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling, men som ikke er underlagt regulering og tilsyn, betragtes kun som finansielle kvasi-selskaber, hvis de opfylder kriterierne for kvasi-selskaber (se 2.13 f);

- ikke-registrerede enheder, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansielle aktiviteter, betragtes kun som finansielle kvasi-selskaber, hvis de opfylder kriterierne for kvasi-selskaber (se 2.13 f).

2.41. Sektoren finansielle selskaber er opdelt i fem delsektorer:

- Centralbanken (S.121);
- Andre monetære finansielle selskaber (S.122);
- Andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123);
- Finansielle hjælpeenheder (S.124);
- Forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125).

Delsektoren andre monetære finansielle selskaber betragtes som svarende til delsektoren andre deponeringsselskaber (other depository corporations) som defineret i 1993 SNA 4.88-4.94. Mens definitionen af delsektoren andre monetære finansielle selskaber (se 2.48) skal dække de kreditformidlere, hvorigennem virkningerne af centralbankens monetære politik overføres til de andre enheder i økonomien, defineres delsektoren andre deponeringsselskaber i 1993 SNA med henvisning til pengemængdeaggregater i videste forstand. Taget under et svarer delsektor S.121 og S.122 til de monetære finansielle institutioner til statistiske formål, som er defineret af EMI (se 2.49).

2.42. Med undtagelse af delsektor S.121 kan hver af de enkelte delsektorer opdeles i:

- Offentlige finansielle selskaber;
- Nationale private finansielle selskaber;
- Udenlandsk kontrollerede finansielle selskaber.

Kriterierne for denne underopdeling er de samme som for ikke-finansielle selskaber (se 2.26 - 2.31).

2.43. Holdingselskaber, som udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter, henregnes under delsektoren andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123)[13]. Holdingselskaber, som selv er finansielle selskaber, skal imidlertid henregnes under en bestemt delsektor i henhold til den finansielle hovedaktivitet.

2.44. Non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer, som leverer tjenester til finansielle selskaber, men som ikke beskæftiger sig med kreditformidling, henregnes under delsektoren finansielle hjælpeaktiviteter (S.124).

Delsektor: Centralbanken (S.121)

2.45. Definition: Delsektoren centralbanken (S.121) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, hvis hovedfunktion består i at udstede penge, opretholde den indenlandske og udenlandske værdi af den nationale valuta samt at opbevare alle landets internationale reserver eller en del heraf.

13 Klassificeringen af holdingselskaber i sektoren finansielle selskaber er en afvigelse fra 1993 SNA 4.100 og har til formål at skabe overensstemmelse med EMI-definitionen af monetære finansielle institutioner til statistiske formål og med de officielle statistikker for forsikringsselskaber.

2.46. Delsektor S.121 omfatter følgende kreditformidlere:

a) den nationale centralbank, også hvor den indgår i Det Europæiske System af Centralbanker;

b) centrale monetære organer hovedsagelig i offentligt regi (f.eks. organer, der forvalter veksling af valuta eller udsteder penge), som fører et fuldstændigt regnskab og har fri beslutningsret i forhold til centralregeringen. Disse aktiviteter udøves for det meste enten inden for centralregeringen eller inden for centralbanken. I disse tilfælde er der ikke tale om nogen selvstændig institutionel enhed.

2.47. Delsektor S.121 omfatter ikke agenturer og organer (bortset fra centralbanken), som regulerer eller fører tilsyn med finansielle selskaber eller finansmarkederne. Disse henregnes under delsektor S.124 (se 2.58g).[14]

Delsektor: Andre monetære finansielle institutioner (S.122)

2.48. Definition: Delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122) omfatter alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber - med undtagelse af enheder klassificeret under delsektoren centralbanken - der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling, og hvis aktiviteter består i at modtage indlån og/eller indlånslignende indskud fra andre institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner, og som for egen regning yder lån og/eller foretager investeringer i værdipapirer.

2.49. De monetære finansielle institutioner (MFI'er) omfatter delsektoren centralbanken (S.121) og delsektoren andre monetære finansielle institutioner (S.122) og svarer til de monetære finansielle institutioner, som EMI har oprettet til statistiske formål (se 2.41).

2.50. MFI'er kan ikke uden videre benævnes "banker", for de kan eventuelt omfatte nogle finansielle selskaber, som ikke kan kalde sig banker, og nogle, som måske ikke må kalde sig banker i visse lande, mens andre finansielle selskaber, der betegner sig selv som banker, måske slet ikke er MFI'er. Generelt henregnes følgende kreditformidlere under delsektor S.122:

a) forretningsbanker, 'universal'-banker og andre ikke-specialiserede banker;

b) sparekasser (herunder investeringsbanker, sparebanker og byggespareforeninger);

c) postgiroinstitutioner, postbanker, girobanker;

d) lånekasser, herunder landbrugslånekasser;

e) andelskasser, andelslånekasser o.l.;

f) specialiserede banker (f.eks. erhvervsbanker, emissionskonsortier, private banker).

14 Dette er en afvigelse fra 1993 SNA 4.86 og 4.101 for at skabe overensstemmelse med EMI-definitionen af monetære finansielle institutioner til statistiske formål.

2.51. Følgende kreditformidlere kan også klassificeres i delsektor S.122, når deres aktivitet består i fra offentligheden at modtage midler, der skal tilbagebetales, enten i form af indlån eller under andre former, såsom løbende udstedelse af obligationer og andre tilsvarende værdipapirer. Ellers skal de klassificeres i delsektor S.123:

a) selskaber, der formidler lån mod pant i fast ejendom (realkreditinstitutioner som f.eks. kreditforeninger, hypotekbanker o.l.);
b) investeringsforeninger, investeringsselskaber og andre former for kollektiv investering;
c) kommunale lånekasser.

2.52. Delsektor S.122 omfatter ikke:

- holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppeaf datterselskaber hovedsagelig bestående af andre monetære finansielle institutioner, men som ikke selv tilhører delsektoren andre monetære finansielle institutioner. Sådanne holdingselskaber klassificeres i delsektor S.123 (se 2.43).

- non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer, som leverer tjenester til andre monetære finansielle institutioner, men som ikke foretager kreditformidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se 2.44).

Delsektor: Andre kreditformidlere, undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123)

2.53. Definition: Delsektoren andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser (S.123) omfatter alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling ved at indgå forpligtelser, undtagen i form af penge, indlån og/eller indlånslignende indskud fra andre institutionelle enheder end monetære finansielle selskaber, eller forsikringstekniske reserver.

2.54. Delsektor S.123 omfatter forskellige former for kreditformidlere, især dem, der hovedsagelig er beskæftiget med langfristet finansiering. I de fleste tilfælde er det den ofte lange løbetid, som adskiller disse fra delsektoren andre monetære finansielle institutioner. Eftersom der ikke er tale om passiver i form af forsikringstekniske reserver, er det muligt at afgrænse denne delsektor i forhold til delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser.

2.55. Delsektor S.123 omfatter navnlig følgende finansielle selskaber og kvasi-selskaber, medmindre der er tale om MFI'er:

a) selskaber, der beskæftiger sig med finansiel leasing;
b) selskaber, der formidler afbetalingskreditter og finansiering til personlige eller erhvervsmæssige formål;
c) selskaber, der beskæftiger sig med factoring;
d) forhandlere af værdipapirer og derivativer (for egen regning);
e) specialiserede finansielle selskaber, såsom venture- og udviklingsselskaber, eksport/importfinansieringsselskaber;
f) kreditformidlende selskaber oprettet med henblik på at eje værdipapirbaserede aktiver;

g) kreditformidlere, der modtager indlån og/eller indlånslignende indskud udelukkende fra MFI'er;

h) holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, der hovedsagelig er beskæftiget med kreditformidling og/eller finansielle hjælpeaktiviteter, men som ikke selv er finansielle selskaber (se 2.43).

2.56. Delsektor S.123 omfatter ikke non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer, som leverer tjenester til andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke udfører kreditformidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se 2.44).

Delsektor: Finansielle hjælpeenheder (S.124)

2.57. Definition: Delsektoren finansielle hjælpeenheder (S.124) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig udfører finansielle hjælpeaktiviteter, det vil sige aktiviteter, der er nært knyttet til kreditformidling, men som ikke i sig selv er kreditformidling (se 2.39).

2.58. Delsektor S.124 omfatter navnlig følgende finansielle selskaber og kvasi-selskaber:

a) forsikringsmæglere, bjærgnings- og havariadministratorer, forsikrings- og pensionsrådgivere osv.;

b) lånemæglere, værdipapirhandlere, investeringsrådgivere osv.;

c) selskaber, der forestår udstedelse af værdipapirer;

d) selskaber, hvis hovedfunktion består i at kautionere regninger og lignende instrumenter ved endossement;

e) selskaber, der tilvejebringer derivative instrumenter og kurssikringsinstrumenter, såsom swaps, optioner og futures (uden selv at udstede disse);

f) selskaber, der stiller infrastruktur til rådighed for finansmarkederne;

g) centrale myndigheder, der fører tilsyn med kreditformidlere og finansmarkeder, når der er tale om selvstændige institutionelle enheder;

h) forvaltere af pensionsfonde, investeringsfonde osv.;

i) selskaber, der udfører handel med værdipapirer og forsikringer;

j) non-profit institutioner med status af juridiske personer, der leverer tjenester til finansielle selskaber, men som ikke selv er beskæftiget med kreditformidling eller finansielle hjælpeaktiviteter (se 2.44).

2.59. Delsektor S.124 omfatter ikke holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber, som hovedsagelig udfører finansielle hjælpeaktiviteter, men ikke selv er finansielle hjælpeenheder. Disse klassificeres i delsektor S.123 (se 2.43).

Delsektor: Forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125)

2.60. Definition: Delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125) består af alle finansielle selskaber og kvasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med kreditformidling som følge af gensidig fordeling af beskyttelse mod risici (se 2.35).

2.61. De indgåede forsikringskontrakter kan være individuelle og/eller gruppekontrakter, hvad enten det offentlige har gjort deltagelse obligatorisk eller ej. Socialsikringskontrakter (se 4.83-4.91) udgør undertiden en betydelig del af de indgåede kontrakter.

2.62. Delsektor S.125 omfatter både interne forsikringsselskaber og genforsikringsselskaber.

2.63. Delsektor S.125 omfatter ikke:

- institutionelle enheder, der opfylder de i 2.74 nævnte kriterier. Disse klassificeres i delsektor S.1314.
- holdingselskaber, der udelukkende kontrollerer og leder en gruppe af datterselskaber hovedsagelig bestående af forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke selv er forsikringsselskaber eller pensionskasser. Disse klassificeres i delsektor S.123 (se 2.43).
- non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer, som leverer tjenester til forsikringsselskaber og pensionskasser, men som ikke beskæftiger sig med kreditformidling. Disse klassificeres i delsektor S.124 (se 2.44).

2.64. Delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser kan opdeles i:

- forsikringsselskaber;
- (selvstændige) pensionskasser.

Selvstændige pensionskasser er pensionskasser, der har fri beslutningsret og fører et fuldstændigt regnskab. De er således institutionelle enheder. Ikke-selvstændige pensionskasser er ikke institutionelle enheder og betragtes som en del af den institutionelle enhed, der har oprettet dem.

2.65. Risici vedrørende enkeltpersoner eller grupper kan dækkes af både livsforsikringsselskaber og ikke-livsforsikringsselskaber. Nogle forsikringsselskaber begrænser deres aktiviteter til kun at omfatte gruppekontrakter. Disse selskaber har ret til at forsikre hver gruppe.

2.66. Pensionskasser kan beskrives som institutioner, der forsikrer grupperisici vedrørende de forsikredes sociale risici og behov (se 4.84). Typiske grupper af deltagere i sådanne policer er ansatte i en enkelt virksomhed eller en gruppe af virksomheder, ansatte inden for en bestemt branche eller erhverv samt personer med samme profession. De ydelser, der er fastsat i forsikringsaftalen, kan omfatte ydelser, der udbetales til enken/enkemanden og den forsikredes børn efter dennes død (navnlig ved dødsfald i tjenesten), ydelser der udbetales ved udtræden af tjenesten samt ydelser, der udbetales, hvis den forsikrede bliver invalid.

2.67. I nogle lande dækkes alle disse former for risici på samme måde af forsikringsselskaber og af pensionskasser. I andre lande skal nogle af disse risikokategorier dækkes af livsforsikringsselskaber. I modsætning til livsforsikringsselskaber er pensionskasser (ved lov) forbeholdt bestemte grupper af ansatte og selvstændige.

Det offentlige (S.13)

2.68. Definition: Sektoren det offentlige (S.13) omfatter alle institutionelle enheder, der hovedsagelig producerer (andre) ikke-markedsmæssige varer og tjenester (se 3.25) til individuelt og kollektivt konsum og/eller foretager omfordeling af nationalindkomsten og -formuen. Disse enheders vigtigste tilgange stammer direkte eller indirekte fra obligatoriske indbetalinger fra enheder i andre sektorer.

2.69. Sektor S.13 omfatter følgende institutionelle enheder:

a) offentlige forvaltningsenheder (med undtagelse af offentlige foretagender, der er oprettet som offentlige selskaber, eller som i henhold til særlig lovgivning har status af uafhængige juridiske personer, og kvasi-selskaber, når et af disse er klassificeret i den ikke-finansielle eller finansielle sektor), som administrerer og finansierer en række aktiviteter, navnlig levering af ikke-markedsmæssige varer og tjenester, til gavn for almenvellet[15].

b) non-profit institutioner med status af uafhængige juridiske personer, som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af ikke-markedsmæssige varer og tjenester, som kontrolleres af det offentlige, og hvis vigtigste tilgange, bortset fra indtægter fra salg, stammer fra betalinger fra de offentlige institutioner, der defineres i a) ovenfor.

c) selvstændige pensionskasser, hvis alle tre krav i punkt 2.74 er opfyldt.

2.70. Sektoren det offentlige opdeles i fire delsektorer:

- centrale myndigheder (S.1311)
- delstatsmyndigheder (S.1312)
- lokale myndigheder (S.1313)
- sociale kasser og fonde (S.1314).

Delsektor: Centrale myndigheder (S.1311)

2.71. Definition: Delsektoren centrale myndigheder omfatter alle statslige administrative organer og andre centrale organer, hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1311 omfatter ligeledes non-profit institutioner, som kontrolleres af de centrale myndigheder, og hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område.

15 Pr. konvention klassificeres markedsregulerende organisationer, som enten udelukkende eller hovedsagelig fungerer som fordelere af subsidier, under S.13, delsektoren centrale myndigheder. Organisationer, som udelukkende eller hovedsagelig beskæftiger sig med opkøb, oplagring og salg af landbrugsprodukter eller fødevarer, klassificeres imidlertid under S.11 (se 2.21, fodnote 10).

Delsektor: Delstatsmyndigheder (S.1312)

2.72. Definition: Delsektoren delstatsmyndigheder omfatter delstatsregeringer, der fungerer som separate institutionelle enheder, der udøver visse regeringsfunktioner på et niveau under de centrale myndigheder og over de offentlige institutionelle enheder på lokalt plan, med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1312 omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres af delstatsmyndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til delstaternes økonomiske område.

Delsektor: Lokale myndigheder (S.1313)

2.73. Definition: Delsektoren lokale myndigheder omfatter de former for offentlig forvaltning, hvis kompetenceområde kun dækker et lokalt udsnit af det økonomiske område, med undtagelse af lokale afdelinger af sociale kasser og fonde.

Delsektor S.1313 omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres af de lokale myndigheder, og hvis kompetenceområde er begrænset til de lokale myndigheders økonomiske område.

Delsektor: Sociale kasser og fonde (S.1314)

2.74. Definition: Delsektoren sociale kasser og fonde omfatter alle institutionelle enheder på centralt, delstats- og lokalt niveau, hvis hovedaktivitet er at levere sociale ydelser, og som opfylder alle tre nedenstående kriterier:

- visse grupper af befolkningen er ved lov eller administrative bestemmelser - med undtagelse af vedtægter for offentligt ansatte - forpligtet til at være medlem af ordningen eller til at indbetale bidrag;
- ansvaret for institutionens forvaltning, hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser påhviler det offentlige, uafhængig af dets rolle som tilsynsførende organ eller arbejdsgiver;
- det offentlige garanterer for udbetalingen af ydelserne.

Husholdninger (S.14)

2.75. Definition: Sektoren husholdninger (S.14) omfatter enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner både i deres egenskab af forbrugere og eventuelt i deres egenskab af erhvervsdrivende, som producerer markedsmæssige varer og ikke-finansielle og finansielle tjenester, i sidstnævnte tilfælde såfremt de dertil svarende aktiviteter ikke udøves af selvstændige enheder med status af kvasi-selskaber. Sektoren omfatter ligeledes enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner i deres egenskab af producenter af varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget konsum (se 3.22-3.23).

Husholdninger i deres egenskab af forbrugere kan defineres som mindre grupper af personer, der deler samme bolig, der sammenlægger deres indkomst og formue, helt eller delvist, og som forbruger visse former for varer og tjenester kollektivt, navnlig bolig og fødevarer. Kriterier såsom tilstedeværelsen af familie- og følelsesmæssige bånd kan eventuelt tilføjes.

Disse enheders vigtigste tilgange hidrører fra lønninger til ansatte, formueindkomst, overførsler fra andre sektorer eller indtægter fra salg af markedsmæssige produkter eller imputerede indtægter som følge af produktion til eget konsum.

2.76. Sektoren husholdninger omfatter:

- enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug;

- personer, der til stadighed opholder sig på institutioner, og som har begrænset eller ingen handlefrihed eller beslutningsfrihed i økonomiske anliggender (f.eks. medlemmer af religiøse samfund, der bor i klostre, langtidsindlagte patienter på hospitaler, langtidsindsatte i fængsler, ældre, der har fast bopæl på alderdomshjem). Disse personer behandles som tilhørende en enkelt institutionel enhed, dvs. en enkelt husholdning;

- enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, hvis hovedfunktion er forbrug, og som producerer varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget konsum. Systemet omfatter kun to kategorier af *tjenester*, som produceres til eget konsum: boligtjenester produceret af ejere af egen bolig, samt tjenester produceret ved ansættelse af lønnet personale;

- enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, som ikke er uafhængige juridiske personer - med undtagelse af enheder, der behandles som kvasi-selskaber - hvis hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og tjenester;

- non-profit institutioner, der leverer tjenester til husholdninger, og som ikke har status af uafhængige juridiske personer, samt institutioner med status af juridiske personer, men som har meget ringe betydning (se 2.88). Disse institutioners vigtigste tilgange stammer fra frivillige bidrag fra husholdninger i deres egenskab af forbrugere samt fra formueindkomster.

2.77. Sektoren husholdninger er opdelt i seks delsektorer:

- arbejdsgivere (inkl. selvstændige) (S.141 + S.142)
- ansatte (S.143)
- modtagere af formueindkomster (S.1441)
- pensionsmodtagere (S.1442)
- modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)
- andre husholdninger (S.145).

2.78. Husholdningerne fordeles på de forskellige delsektorer på grundlag af den største indkomstkategori (arbejdsgiverindtægter, aflønning af ansatte osv.) for husholdningen som helhed. Hvis en husholdning modtager mere end én indkomst fra en bestemt kategori, skal klassifikationen baseres på den samlede husstandsindtægt for hver enkelt kategori.

Delsektor: Arbejdsgivere (inkl. selvstændige) (S.141 + S.142)

2.79. Definition: Delsektoren arbejdsgivere (inkl. selvstændige) består af den gruppe af husholdninger, hvor de (blandede) indkomster (B3), som tilfalder ejerne af ikke-registrerede selskaber i husholdningerne fra deres aktiviteter som producenter af markedsmæssige varer og tjenester med eller uden brug af lønnede ansatte udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed, selv om den ikke altid udgør mere end halvdelen af den samlede husstandsindtægt.

Delsektor: Ansatte (S.143)

2.80. Definition: Delsektoren ansatte består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra aflønning af ansatte (D1) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektor: Modtagere af formueindkomster (S.1441)

2.81. Definition: Delsektoren modtagere af formueindkomster består af den gruppe af husholdninger, hvor formueindkomst (D4) udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektor: Pensionsmodtagere (S.1442)

2.82. Definition: Delsektoren pensionsmodtagere består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra pensioner udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Delsektor: Modtagere af andre overførselsindkomster (S.1443)

2.83. Definition: Delsektoren modtagere af andre overførselsindkomster består af den gruppe af husholdninger, hvor indkomsten fra løbende overførsler udgør den største indtægtskilde for husholdningen som helhed.

Ved andre løbende overførsler forstås alle andre løbende overførsler end formueindkomster, pensioner og indtægter, der tilfalder personer, som til stadighed opholder sig på institutioner.

Delsektor: Andre husholdninger (S.145)

2.84. Definition: Delsektoren andre husholdninger består af personer, der til stadighed bor på institutioner.

Personer, der til stadighed bor på institutioner, klassificeres separat, fordi kriteriet om den største indtægtskilde ikke muliggør en meningsfuld klassifikation af disse personer i en af ovenstående delsektorer.

2.85. Hvis oplysninger om den vigtigste indtægtskilde for husholdningen som sådan ikke foreligger til brug ved opdelingen i sektorer, benyttes referencepersonens indkomst som det næstbedste kriterium til klassificeringsformål. Referencepersonen i en husholdning er normalt den person, der har den største indkomst. Hvis sidstnævnte oplysning ikke er til rådighed, kan fordelingen på delsektorer foretages på grundlag af indkomsten for den person, der erklærer, at vedkommende er referencepersonen.

2.86. Andre kriterier kan imidlertid også være relevante og nødvendige til forskellige former for analyse eller som grundlag for politiske beslutninger, f.eks. en aktivitetsbaseret opdeling af husholdningerne i deres egenskab af erhvervsdrivende: landbrugshusholdninger, ikke-landbrugshusholdninger (erhvervsmæssig aktivitet, salg af tjenester, levering af gratis tjenester).

Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (S.15)

2.87. Definition: Sektoren non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (NPISH - non-profit institutions serving households) (S.15) består af non-profit institutioner, der er selvstændige juridiske personer, som leverer varer og tjenester til husholdninger, og som hovedsagelig beskæftiger sig med produktion af ikke-markedsmæssige varer og tjenester til bestemte grupper af husholdninger. Deres vigtigste tilgange, bortset fra eventuelle salgsindtægter, stammer direkte eller indirekte fra frivillige bidrag i form af penge eller naturalier fra husholdninger i deres egenskab af forbrugere, fra betalinger fra det offentlige[16] samt fra formueindkomster.

2.88. Når disse institutioner er af ringe betydning, medtages de ikke i denne sektor, og deres transaktioner behandles sammen med husholdningernes (S.14).

NPISH-sektoren omfatter følgende hovedgrupper af NPISH, der leverer ikke-markedsmæssige varer og tjenester til husholdningerne:

- Fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, politiske partier, kirker eller religiøse samfund (herunder også de, der finansieres, men ikke kontrolleres af staten) samt sociale og kulturelle klubber, fritids- og sportsklubber;

- Velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der finansieres gennem frivillige overførsler i form af penge eller naturalier fra andre institutionelle enheder.

Sektor S.15 omfatter velgørende organisationer og nødhjælpsorganisationer, der virker til gavn for ikke-hjemmehørende enheder, men omfatter ikke enheder, hvor medlemskabet giver ret til et bestemt udbud af varer og tjenester.

16 NPI'er, som *både* finansieres *og* kontrolleres af det offentlige, klassificeres under sektoren det offentlige (se 2.69b).

Udlandet (S.2)

2.89. Definition: Udlandet (S.2) er en gruppering af enheder uden karakteristiske funktioner og tilgange. Sektoren består af ikke-hjemmehørende enheder[17], for så vidt disse foretager transaktioner med hjemmehørende institutionelle enheder eller har andre økonomiske forbindelser med hjemmehørende enheder. Regnskaberne for denne sektor giver et overblik over de økonomiske forbindelser, der knytter den nationale økonomi sammen med udlandet.

2.90. Udlandet er ikke en sektor, for hvilken der skal føres et fuldstændigt regnskab, selv om det ofte er hensigtsmæssigt at beskrive udlandet, som om det var en sektor. Sektorer oprettes ved at opdele den samlede økonomi med henblik på at nå frem til mere homogene grupper af hjemmehørende institutionelle enheder, der svarer til hinanden, for så vidt angår økonomisk adfærd, mål og funktioner. Dette er ikke tilfældet for sektoren udlandet: her registreres transaktioner og andre strømme, som foretages af ikke-finansielle og finansielle selskaber, non-profit institutioner, husholdninger og det offentlige med ikke-hjemmehørende institutionelle enheder og andre økonomiske forbindelser mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende enheder, f.eks. hjemmehørende enheders fordringer på ikke-hjemmehørende enheder.

2.91. Det bemærkes, at der findes følgende undtagelser fra reglen om, at kontiene for udlandet kun omfatter transaktioner, som finder sted mellem hjemmehørende institutionelle enheder og ikke-hjemmehørende enheder:

a) transporttjenester (til eksportlandets grænse), som leveres af hjemmehørende enheder i forbindelse med importerede varer, registreres i kontiene for udlandet som import til fob-priser, selv om de produceres af hjemmehørende enheder (se 3.114);

b) transaktioner i udenlandske aktiver mellem hjemmehørende enheder, der hører ind under forskellige sektorer, registreres i de detaljerede finansielle konti for udlandet; selv om de ikke påvirker landets finansielle stilling i forhold til udlandet, påvirkes de enkelte sektorers finansielle stilling i forhold til udlandet;

c) transaktioner i landets passiver mellem ikke-hjemmehørende enheder, der tilhører forskellige geografiske zoner, registreres i den geografiske opdeling af kontiene for udlandet. Selv om disse transaktioner ikke påvirker landets samlede passiver set i forhold til udlandet, påvirkes passiverne set i forhold til forskellige dele af verden.

2.92. Sektoren udlandet (S.2) opdeles i:

- Den Europæiske Union (S.21)
  - EU-medlemsstaterne (S.211)
  - EU-institutionerne (S.212)
- tredjelande og internationale organisationer (S.22)

Sektormæssig klassificering af producerende enheder i henhold til juridiske standardtyper

2.93. Følgende afsnit indeholder en oversigt over principperne for klassificeringen af producerende enheder i sektorer i henhold til den standardterminologi, der anvendes til beskrivelse af hovedgrupperne af institutioner.

---

17 Herunder EU-institutionerne og internationale organisationer (se også 2.06).

SEKTORMÆSSIG KLASSIFICERING AF PRODUCERENDE ENHEDER EFTER RETLIG FORM

HOVEDFUNKTION (i andre tilfælde: vigtigste tilgange) / ALMINDELIG JURIDISK BETEGNELSE		PRODUKTION AF MARKEDS-MÆSSIGE VARER OG IKKE-FINANSIELLE TJENESTER	KREDIT-FORMIDLING
Private og offentlige selskaber		S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 a)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 a og 2.40 f)
Andelsselskaber og interessentskaber med status af juridiske personer		S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 b)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 b)
Offentlige foretagender, som i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske personer		S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 c)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 c)
Offentlige foretagender, der ikke har status af juridiske personer	med samme kendetegn som kvasi-selskaber	S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 f)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 g)
	øvrige	S.13 det offentlige (se 2.69 a)	
Non-profit institutioner med status af juridiske personer		S.11 ikke finansielle selskaber (se 223 d)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 d)
Interessentskaber, der ikke har status af juridiske personer Enkeltmandsvirksomheder	med samme kendetegn som kvasi-selskaber	S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 f)	S.12 finansielle selskaber (se 2.40 g)
	øvrige	S.14 husholdninger (se 2.75)	S.14 husholdninger (se 2.75)
Holdingselskaber		Den sektormæssige klassificering af disse enheder er ikke baseret direkte på deres hovedfunktion, men på den type hovedaktivitet, der udøves i den gruppe af selskaber, de kontrollerer: de skal henregnes under henholdsvis S.11 ikke-finansielle selskaber (se 2.23 e) og S.12 finansielle selskaber (se 2.40 e).	

PRODUKTION AF IKKE-MARKEDSMÆSSIGE VARER OG TJENESTER	
OBLIGATORISKE INDBETALINGER FRA ANDRE EHNEDER	FRIVILLIGE BIDRAG FRA HUSHOLDNINGER I DERES EGENSKAB AF FORBRUGERE, BETALINGER FRA DET OFFENTLIGE OG FRA FORMUEINDKOMST
S.13 det offentlige (se 2.69 b)	S.15 non-profit institutioner, der virker til gavn for husholdningerne (se 2.87)[18]

18 Med undtagelse af non-profit institutioner af ringe betydning (se 2.88)

2.94. Private og offentlige selskaber klassificeres på følgende måde:

a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 a)

b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12, finansielle selskaber (se 2.40 a og 2.40 f).

2.95. Andelsselskaber og interessentskaber med status af juridiske personer klassificeres på følgende måde:

a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 b)

b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12, finansielle selskaber (se 2.40 b).

2.96. Offentlige foretagender, der i henhold til særlig lovgivning har status af juridiske personer, klassificeres på følgende måde:

a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 c)

b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12, finansielle selskaber (se 2.40 c).

2.97. Offentlige foretagender, der ikke har status af juridiske personer, klassificeres på følgende måde:

- hvis der er tale om kvasi-selskaber (se 2.13 f):

  a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 f)

  b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12, finansielle selskaber (se 2.40 g).

- hvis der ikke er tale om kvasi-selskaber: i sektor S.13, det offentlige, idet de udgør en integrerende del af de enheder, der kontrollerer dem (se 2.69 a).

2.98. Non-profit institutioner (foreninger, fonde) med status af juridiske personer klassificeres på følgende måde:

a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 d)

b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12, finansielle selskaber (se 2.40 d)

c) hvis deres hovedfunktion er produktion af ikke-markedsmæssige tjenester:

- i sektor S.13, det offentlige, hvis deres tilgange hovedsagelig stammer fra offentlige instanser (se 2.69 b)
- i sektor S.15, non-profit institutioner rettet mod husholdningerne, hvis deres tilgange, med undtagelse af eventuelle indtægter fra salg, hovedsagelig stammer fra frivillige bidrag fra husholdningerne i deres egenskab af forbrugere, fra betalinger fra det offentlige eller fra formueindkomst (se 2.87).

2.99. Enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, der ikke har status af juridiske personer, klassificeres på følgende måde:

- hvis der er tale om kvasi-selskaber (se 2.13 f):

  a) hvis deres hovedfunktion er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester: i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber (se 2.23 f)

  b) hvis deres hovedfunktion er kreditformidling og finansielle hjælpeaktiviteter: i sektor S.12., finansielle selskaber (se 2.40 g).

- hvis der ikke er tale om kvasi-selskaber: i sektor S.14, husholdninger (se 2.75).

2.100. Holdingselskaber (dvs. selskaber, der leder en gruppe af virksomheder) klassificeres på følgende måde:

a) i sektor S.11, ikke-finansielle selskaber, hvis hovedaktiviteten for gruppen af selskaber som helhed er produktion af markedsmæssige varer og ikke-finansielle tjenester (se 2.23 e)

b) i sektor S.12, finansielle selskaber, hvis hovedaktiviteten for gruppen af selskaber som helhed er kreditformidling (se 2.40 e).

2.101. I tabellen på side 56-57 vises de forskellige ovennævnte tilfælde i skematisk form.

LOKALE FAGLIGE ENHEDER OG ERHVERV

2.102. I virkeligheden udøver de fleste institutionelle enheder, der producerer varer og tjenester, en kombination af aktiviteter på samme tid. Foruden deres hovedaktivitet kan de udøve forskellige biaktiviteter og hjælpeaktiviteter (se 3.10-3.13).

2.103. Der er tale om udøvelse af en aktivitet, når tilgange såsom udstyr, arbejdskraft, produktionsteknikker, informationsnetværk eller produkter bringes sammen, så der skabes bestemte varer eller tjenester. En aktivitet kendetegnes ved et input af produkter (varer og tjenester), en produktionsproces og et output af produkter.

Aktiviteter kan defineres med henvisning til et bestemt niveau i NACE Rev. 1.

2.104. Hvis en enhed udøver mere end én aktivitet, indordnes alle aktiviteter, der ikke er hjælpeaktiviteter, efter bruttoværditilvæksten. Det er således muligt at skelne mellem hovedaktivitet og biaktiviteter på grundlag af bruttoværditilvæksten for de forskellige aktiviteter. Hjælpeaktiviteter udskilles ikke som selvstændige enheder, og der skelnes heller ikke mellem hjælpeaktiviteter og hovedaktiviteten eller biaktiviteten i de enheder, som hjælpeaktiviteterne udføres til gavn for.

2.105. For at kunne analysere de strømme, der optræder i produktionsprocessen og forbruget af varer og tjenester, er det nødvendigt at vælge enheder, som gør det muligt at belyse de teknisk-økonomiske sammenhænge. Dette krav indebærer, at institutionelle enheder som regel skal opdeles i mindre og mere homogene enheder i henhold til produktionens art. De lokale faglige enheder er beregnet på at skulle opfylde dette krav som en foreløbig, praktisk og funktionsdygtig begyndelse.

Den lokale faglige enhed

2.106. Definition: Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed, der svarer til en lokal enhed. Den faglige enhed omfatter alle dele af en institutionel enhed i dens egenskab af producent, der bidrager til udøvelsen af en aktivitet på undergruppeniveau (4 cifre) i henhold til NACE Rev. 1, og som svarer til en eller flere funktionelle underopdelinger af den institutionelle enhed. Den institutionelle enheds informationssystem skal mindst være i stand til at angive eller beregne værdien af produktionen, forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, overskud af produktion samt faste bruttoinvesteringer.

Den lokale enhed er en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester eller dele heraf, og hvis geografiske beliggenhed kan identificeres.

En lokal faglig enhed kan svare til en institutionel enhed i dennes egenskab af producent eller en del af en sådan; på den anden side kan den aldrig tilhøre to forskellige institutionelle enheder.

2.107. Hvis en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester, omfatter en hovedaktivitet samt en eller flere biaktiviteter, skal den opdeles i et dertil svarende antal faglige enheder, og biaktiviteterne skal klassificeres under andre positioner end hovedaktiviteten. På den anden side adskilles hjælpeaktiviteterne ikke fra hoved- eller biaktiviteterne. Men faglige enheder, der falder inden for en bestemt position i klassificeringssystemet, kan fremstille produkter, der falder uden for den homogene gruppe, som et resultat af dermed sammenhængende biaktiviteter, som ikke kan identificeres særskilt ud fra de foreliggende regnskaber. En faglig enhed kan således udøve en eller flere biaktiviteter.

Erhvervet

2.108. Definition: Et erhverv består af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme eller lignende former for aktiviteter. På det mest detaljerede klassificeringsniveau består et erhverv af alle de lokale faglige enheder, der hører under en enkelt undergruppe (4 cifre) i henhold til NACE Rev. 1.

Erhvervet omfatter både lokale faglige enheder, der producerer markedsmæssige varer og tjenester, og lokale faglige enheder, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester. Et erhverv består pr. definition af en gruppe af lokale faglige enheder, der udøver samme type produktionsaktivitet, uanset om de institutionelle enheder, de tilhører, fremstiller markedsmæssige eller ikke-markedsmæssige produkter.

2.109. Erhverv kan klassificeres i tre kategorier:

a) erhverv, der producerer markedsmæssige varer og tjenester (markedsmæssige erhverv) samt varer og tjenester til eget konsum[19]

b) erhverv, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester under det offentlige (det offentliges ikke-markedsmæssige erhverv)

c) erhverv, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester, og som består af non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (NPISH's ikke-markedsmæssige erhverv).

KLASSIFICERING AF ERHVERV

2.110. Som klassifikation til at gruppere lokale faglige enheder i erhverv anvendes NACE Rev. 1.

HOMOGENE PRODUKTIONSENHEDER OG HOMOGENE BRANCHER

2.111. Den lokale faglige enhed opfylder kun tilnærmelsesvis kravene for en analyse af produktionsprocessen (se 2.105 og 2.107). Den enhed, som er mest velegnet til denne type analyse, dvs. input-output analyse, er den homogene produktionsenhed.

19 Tjenester til eget konsum omfatter kun boligtjenester, der produceres af ejere af egen bolig, og tjenester, der produceres ved at ansætte lønnet personale (se 3.23).

Den homogene produktionsenhed

2.112. Definition: Kendetegnende for en homogen produktionsenhed er en enkelt aktivitet, nemlig et input, en bestemt produktionsproces og et output. De produkter, der udgør input og output, kendetegnes ikke blot ved deres beskaffenhed og forarbejdningsgrad, men også ved den anvendte produktionsteknik: de kan identificeres med henvisning til en produktklassifikation (se 2.118).

2.113. Hvis en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester, udfører en hovedaktivitet samt en eller flere biaktiviteter, vil den blive opdelt i et dertil svarende antal homogene produktionsenheder. Hjælpeaktiviteterne adskilles ikke fra hoved- og biaktiviteterne. Ligesom en lokal faglig enhed kan den homogene produktionsenhed svare til en institutionel enhed eller en del af en sådan, men aldrig høre ind under to forskellige institutionelle enheder.

Den homogene branche

2.114. Definition: Den homogene branche består af en gruppe homogene produktionsenheder. Den række aktiviteter, som en homogen branche dækker, beskrives under henvisning til en produktklassifikation. Den homogene branche producerer de varer og tjenester, der specificeres i klassifikationen, og kun de produkter.

2.115. Homogene brancher er enheder, der er oprettet med henblik på økonomiske analyser, som normalt ikke kan observeres direkte; data indsamlet fra de enheder, der anvendes til statistiske undersøgelser, skal derfor opstilles på en ny måde for at kunne danne homogene brancher.

2.116. Homogene brancher kan klassificeres i tre kategorier:

a) homogene brancher, der producerer markedsmæssige varer og tjenester (markedsmæssige brancher) samt varer og tjenester til eget konsum[20]

b) homogene brancher, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester under det offentlige: det offentliges ikke-markedsmæssige brancher

c) brancher, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester, og som består af non-profit institutioner rettet mod husholdningerne: non-profit institutioners ikke-markedsmæssige brancher.

2.117. Homogene brancher, der producerer markedsmæssige varer og tjenester samt varer og tjenester til eget konsum, består af alle homogene produktionsenheder uanset institutionel sektor, som udelukkende beskæftiger sig med produktion af markedsmæssige varer og tjenester eller varer og tjenester til eget konsum. Produktion af markedsmæssige varer og tjenester i sektorerne det offentlige eller non-profit institutioner (herunder til eget konsum) behandles som homogene produktionsenheder og klassificeres i den pågældende markedsmæssige branche.

---

20 Tjenester til eget konsum omfatter kun boligtjenester, der produceres af ejere af egen bolig, og tjenester, der produceres ved at ansætte lønnet personale (se 3.23).

Det offentliges ikke-markedsmæssige homogene brancher, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester, består af alle homogene produktionsenheder i sektoren det offentlige, der producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester.

Ikke-markedsmæssige homogene brancher under non-profit institutioner rettet mod husholdningerne består af alle homogene produktionsenheder i sektoren non-profit institutioner rettet mod husholdningerne, som producerer ikke-markedsmæssige varer og tjenester.

KLASSIFICERING AF HOMOGENE BRANCHER

2.118. Klassificeringen af homogene brancher, som anvendes i input-output tabellerne, er baseret på den Statistiske Aktivitetstilknyttede Produktklassifikation (CPA). CPA er en produktklassifikation, som er struktureret i henhold til kriteriet om industriel oprindelse, som findes defineret i NACE Rev. 1.

KAPITEL III

PRODUKTTRANSAKTIONER

Indledning

3.01. Definition: Produkter er alle varer og tjenester, der produceres i henhold til produktionsafgrænsningen i 3.07.

3.02. I ENS opereres der med følgende hovedkategorier inden for produkttransaktioner:

Kategori	Kode
Produktion	P 1
Forbrug af rå og hjælpestoffer	P 2
Udgifter til konsum	P 3
Faktisk konsum	P 4
Bruttoinvesteringer	P 5
Eksport af varer og tjenester	P 6
Import af varer og tjenester	P 7

3.03. Produkttransaktioner posteres på følgende konti:

- på kontoen for varer og tjenester posteres fvproduktion og import som tilgang, de øvrige produkttransaktioner som anvendelse.
- på produktionskontoen posteres produktion som tilgang, forbrug af rå og hjælpestoffer som anvendelse.
- på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst posteres udgifter til konsum som anvendelse.
- på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst, posteres faktisk konsum som anvendelse.
- på kapitalkontoen posteres bruttoinvesteringer som anvendelse (ændringer i aktiverne).
- på udlandskontoen for varer og tjenester posteres import af varer og tjenester som tilgang, eksport af varer og tjenester som anvendelse.

3.04. I tilgangstabellen registreres produktion og import som tilgang. I anvendelsestabellen registreres forbrug af rå og hjælpestoffer, bruttoinvesteringer, udgifter til konsum og eksport som anvendelse. I den symmetriske input-output tabel registreres output og import som tilgang og øvrige produkttransaktioner som anvendelse.

3.05. Tilgangen af produkter opgøres i basispriser (basispriser er defineret i 3.38.). Anvendelsen af produkter opgøres i køberpriser (køberpriser er defineret i 3.06.). For nogle former for tilgang og anvendelse, fx import og eksport af varer anvendes mere specifikke værdiansættelsesprincipper.

3.06. Definition: Køberprisen er den pris, som køberen faktisk betaler for produkterne på købstidspunktet:

- inkl. alle afgifter på produkterne minus subsidier (men ekskl. fradragsberettigede afgifter på produkterne som fx moms);
- inkl. alle transportomkostninger, der betales separat af køber for levering på ønsket tid og sted;
- efter fradrag af alle kvantums, sæsonrabatter osv. på standardpriser og takster;
- ekskl. renter og gebyrer, der betales i henhold til låne- og kreditordninger;
- ekskl. ekstraomkostninger som følge af manglende overholdelse af den betalingsfrist, der blev aftalt på købstidspunktet.

Dersom anvendelsestidspunktet ikke er sammenfaldende med købstidspunktet, bør der korrigeres for prissvingninger i den mellemliggende periode i overensstemmelse med prissvingningerne i lagerbeholdningerne. Sådanne justeringer har særlig stor betydning, hvis priserne svinger drastisk i løbet af regnskabsperioden.

Produktiv aktivitet og produktion

3.07. Generel definition af den produktive aktivitet: Den produktive aktivitet, udøves under en institutionel enheds kontrol og ansvar, hvor enheden anvender input af arbejdskraft, kapital, varer og tjenester til at producere varer og tjenester. Aktiviteten omfatter ikke naturlige processer uden menneskets medvirken, som fx vækst i fiskeforekomsterne i internationalt farvand (men fiskeavl er en produktiv aktivitet).

3.08. Den produktive aktivitet omfatter:

a) produktion af alle individuelle eller kollektive varer eller tjenester, der leveres til andre enheder end dem, der har produceret dem (eller som er bestemt for sådanne enheder);

b) produktion for egen regning af alle *varer*, som producenten beholder til eget forbrug eller anvender til faste bruttoinvesteringer. Produktion for egen regning med henblik på faste bruttoinvesteringer omfatter produktion af realkapitalgoder såsom byggeri, udvikling af software eller efterforskning efter mineraler med henblik på egne faste bruttoinvesteringer (vedrørende begrebet faste bruttoinvesteringer se 3.90.-3.117.);

En husholdnings produktion af varer for egen regning relaterer almindeligvis til:

- opførelse af boliger for egen regning;
- produktion og oplagring af landbrugsprodukter;
- forarbejdning af landbrugsprodukter som fx formaling af korn til mel, konservering af frugt ved tørring eller henkogning, produktion af mejeriprodukter som smør og ost samt produktion af øl, vin og spirituosa;

- produktion af andre ikke-forædlede produkter ved fx saltudvinding, tørveskæring eller vandforsyning;
- andre former for videreforarbejdning såsom vævning, keramik- og møbelfremstilling.

en husholdnings produktion af en vare for egen regning registreres, hvis produktionen er signifikant, dvs. dersom produktionen anses for at have kvantitativ betydning i forhold til det samlede udbud af den pågældende vare i et land.

Pr. konvention er kun opførelse af boliger for egen regning og produktion, oplagring og forarbejdning af landbrugsprodukter signifikante, mens alle andre former for produktion for egen regning i husholdningerne anses for ubetydelige i EU-sammenhæng.

c) boligtjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning;

d) hus og hjemmehjælp, som ydes af lønnet husholdningspersonale.

e) frivillige aktiviteter, der resulterer i produktion af varer som fx opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning, registreres som produktion. Frivillige, uproduktive aktiviteter som fx ulønnet pasning og rengøring medtages ikke.

Alle disse aktiviteter er omfattet, også selv om de foregår ulovligt eller uden registrering hos skattemyndigheder, sociale myndigheder, statistiske og andre offentlige myndigheder.

3.09. Den produktive aktivitet omfatter ikke ydelse af hus og hjemmehjælp, når den produceres og forbruges inden for samme husholdning (undtagen tjenester, der ydes af lønnet husholdningspersonale og ejere af egne boliger). Typiske eksempler:

a) rengøring, indretning og vedligeholdelse af boligen for så vidt som disse aktiviteter også er almindelige for lejere;

b) rengøring, vedligeholdelse og reparation af husholdningens varige forbrugsgoder;

c) tilberedning og servering af måltider;

d) pasning, oplæring og undervisning af børn;

e) pasning af syge, invalide og gamle;

f) transport af husholdningens medlemmer eller deres gods.

Hoved, bi og hjælpeaktivitet

3.10. Definition: En lokal faglig enheds hovedaktivitet er den aktivitet, der giver større værditilvækst end alle andre aktiviteter i samme enhed. Klassificering af hovedaktiviteten sker i henhold til NACE rev. 1, først på nomenklaturens højeste niveau og derefter på mere detaljerede niveauer.

3.11. Definition: En lokal faglig enheds biaktivitet er en aktivitet, der udøves parallelt med hovedaktiviteten i én og samme faglige enhed. Resultatet af biaktiviteten er et biprodukt.

3.12. Definition: Resultatet af en hjælpeaktivitet er ikke beregnet for anvendelse uden for foretagendet. En hjælpeaktivitet er en støtteaktivitet inden for foretagendet med det formål at skabe forudsætningerne for de lokale faglige enheders hoved og biaktiviteter. Hjælpeaktiviteter giver typisk produkter, der almindeligvis anvendes som input i næsten alle former for produktive aktiviteter, små som store.

Hjælpeaktiviteter er fx indkøb, salg, markedsføring, bogføring, databehandling, transport, oplagring, vedligeholdelse, rengøring og sikkerhed. Foretagenderne har valget mellem selv at påtage sig hjælpeaktiviteterne eller købe dem på markedet hos specialiserede producenter af disse tjenesteydelser.

Produktion af kapitalgoder for egen regning betragtes ikke som en hjælpeaktivitet.

3.13. Hjælpeaktiviteter behandles som integrerede dele af de hoved og biaktiviteter, de har tilknytning til:

- en hjælpeaktivitets produktion defineres ikke og registreres derfor ikke separat. Deraf følger, at anvendelsen af denne produktion heller ikke registreres;
- materialer, arbejdskraft, realkapital osv. der forbruges af hjælpeaktiviteten betragtes som input i den hoved eller biaktivitet, den indgår i.

Produktion (P 1)

3.14. Definition: Produktion omfatter de produkter, der frembringes i regnskabsperioden.

Det drejer sig især om følgende:

- varer og tjenester, som en lokal faglige enhed leverer til den anden, når de begge hører til samme institutionelle enhed,
- varer, som produceres af en lokal faglig enhed, og som stadig befinder sig på dennes lager ved slutningen af den regnskabsperiode, hvor den er produceret, uanset senere anvendelse.

Varer eller tjenester, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og i samme lokale faglige enhed udskilles imidlertid ikke. De registreres derfor ikke som en del af produktionen eller forbruget af rå eller hjælpestoffer i den pågældende lokale faglige enhed.

3.15. Når en institutionel enhed omfatter mere end én lokal faglig enhed, er den institutionelle enheds produktion summen af de til den hørende, lokale faglige enheders produktion, samt summen af produktioner, der leveres mellem de lokale faglige enheder.

3.16. Der opereres med tre former for produktion i ENS:

- markedsmæssigt produktion (P 11),
- produktion til eget forbrug (P 12),
- anden ikke-markedsmæssig produktion (P 13).

Denne sondring er grundlæggende, da den giver principperne for værdiansættelsen af produktionen: markedsmæssig produktion og produktion til eget forbrug opgøres i basispriser, mens anden ikke-markedsmæssig produktion opgøres ud fra produktionsomkostningerne (se 3.43.). Desuden anvendes den til klassificering af producenter som markedsmæssige producenter, producenter til eget forbrug og andre ikke-markedsmæssige producenter (se 3.26.-3.35.).

Markedsmæssig produktion (P 11)

3.17. Definition: Markedsmæssig produktion omfatter de produkter, der afsættes på markedet (se 3.18.) eller er beregnet for afsætning på markedet.

3.18. Markedsmæssig produktion omfatter:

a) produkter, der afsættes til økonomisk signifikante priser;

b) produkter, der indgår i en byttehandel;

c) produkter, der anvendes som betaling (herunder løn i naturalier);

d) produkter, der leveres af en lokal faglig enhed til en anden inden for samme institutionelle enhed som input af rå og hjælpestoffer eller som endelig anvendelse;

e) produkter, som tilføres lagre af færdigvarer eller igangværende arbejder bestemt for en af ovenstående anvendelser (inkl. naturlig vækst hos dyr og planteafgrøder og ikke færdige konstruktioner med endnu ukendt køber).

3.19. Definition: En økonomisk signifikant pris er en pris, der anvendes på markedet. Markedet udgøres af al produktion, der leveres på markedsbetingelser. I henhold til markedsbetingelserne er producenter frit stillet med hensyn til, hvad de vil producere, hvordan de vil producere og til hvem de vil levere; de skal blot overholde visse generelle regler fx vedrørende arbejdsretlige bestemmelser og produktkvalitet. Regulering af (svingninger i) priser er ofte forenelig med markedsbetingelserne, da der også kan konkurreres på andre variabler end pris, såsom service og produktkvalitet.

Pr. konvention er en økonomisk signifikant pris (ekskl. produktskatter, men inkl. produktsubsidier) i ENS almindeligvis en pris, der dækker mindst 50% af produktionsomkostningerne.

3.20. Salg til økonomisk signifikante priser kan omfatte forskellige elementer. For eksempel i forbindelse med hospitalsbehandling kan salg bestå i:

- arbejdsgiveres indkøb, der registreres som indkomst og i naturalier og endelige konsumudgifter,
- private forsikringsselskabers indkøb,
- sociale kasser og fondes og det offentliges indkøb, der klassificeres som sociale ydelser i naturalier,
- husholdningers indkøb uden refusion (udgift til konsum).

Kun subsidier og gaver (fx velgørenhed) behandles ikke som salg.

På samme måde svarer et foretagendes salg af transporttjenester til producentens forbrug i produktionen, indkomst i naturalier, der betales af arbejdsgiveren, det offentliges sociale ydelser i naturalier og husholdningers indkøb uden refusion.

3.21. Dersom en producent kun fremstiller ét produkt (eller alle produkterne hører til samme produktgruppe), bør produktionsomkostningerne for det pågældende produkt omfatte de omkostninger, der defineres i 3.43. I alle andre tilfælde skal omkostningerne ved hjælpeaktiviteter fordeles til beregning af produktionsomkostningerne pr. produkt.

I praksis kan det være vanskeligt at foretage en klar sondring mellem de forskellige produkter, der produceres af en lokal faglig enhed under en offentlig institution eller en NPISH. Dette gælder i endnu højere grad for produktionsomkostningerne for de forskellige produkter.

En enkel løsning består i at betragte andre ikke-markedsmæssige producenters indtægter ved biaktivitet(er) som indtægterne ved én type markedsmæssig produktion. Dette gælder fx et museums indtægter ved salg af postere og postkort (selv om disse indtægter ikke dækker 50% af alle museumskioskers omkostninger, fx fordi de også omfatter løn- og arbejdsgiverbidrag til museumskioskens personale).

Andre ikke-markedsmæssige producenter kan også have indtægter ved salg af anden ikke-markedsmæssig produktion til priser, som ikke er økonomisk signifikante, fx museets indtægter ved billetsalg. Disse indtægter vedrører anden ikke-markedsmæssig produktion. Hvis det er vanskeligt at skelne mellem de to indtægtskategorier (indtægter ved hhv. billetsalg og salg af postere og postkort, kan de betragtes som enten indtægter ved markedsmæssig produktion eller indtægter ved anden ikke-markedsmæssig produktion. Valget mellem de to alternative registreringsmuligheder afhænger af de to indtægtskategoriers formodede relative betydning (indtægterne ved billetsalg i forhold til indtægterne ved salg af postere og kort).

Pr. konvention kan en markedsmæssig producents produktion aldrig være anden ikke-markedsmæssig produktion (se 3.34). Følgelig er en markedsmæssig producents produktion fra hovedaktiviteten og biaktiviteterne altid markedsmæssig eller til eget forbrug.

Produktion til egen endelig anvendelse (P 12)

3.22. Definition: Produktion til egen endelig anvendelse omfatter varer eller tjenester, der produceres og beholdes enten til forbrug i den samme institutionelle enhed eller til faste bruttoinvesteringer foretaget af samme lokale faglige enhed.

3.23. Produkter, der beholdes til eget forbrug, kan kun produceres i husholdningssektoren. Typiske eksempler er følgende:

- landbrugsprodukter, der beholdes af landmænd,
- boligtjenester, der produceres af ejere af egen bolig,
- husholdningstjenester, der produceres ved at ansætte lønnet personale.

3.24. Produkter, der anvendes til egne faste bruttoinvesteringer, kan produceres af en hvilken som helst sektor. Her er nogle eksempler:

- special-værktøjsmaskiner produceret af ingeniørfirmaer,
- boliger og tilbygninger, der produceres af husholdningerne,
- byggeaktiviteter for egen regning inkl. fælles projekter, der gennemføres af grupper af husholdninger.

Anden ikke-markedsmæssig produktion (P 13)

3.25. Definition: Anden, ikke-markedsmæssig produktion er produktion, der stilles til rådighed for andre enheder, enten gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante

Tre typer producenter

3.26. Producenter kan opdeles i følgende tre grupper:
- markedsmæssige producenter,
- producenter til egen endelig anvendelse,
- andre ikke-markedsmæssige producenter.

3.27. Definition: Markedsmæssige producenter er lokale faglig enheder, hvis produktion hovedsagelig er markedsmæssig.

En lokal faglig enhed, der hører under den offentlige sektor, men for det meste anvender økonomisk signifikante priser, skal behandles som markedsmæssig producent og ikke som andre ikke-markedsmæssige producenter.

3.28. Definition: Producenter af produkter til eget brug er lokale faglige enheder, hvis produktion (målt i værdi) hovedsagelig er til eget forbrug. I ENS er dette pr. konvention kun producenter af tjenester, som ydes af ejere af egne boliger og i meget begrænset omfang husholdningernes produktion af varer for egen regning (se 3.08.b).

3.29. Definition: Andre ikke-markedsmæssige producenter er lokale faglige enheder, hvis produktion (målt i værdi) hovedsagelig stilles til rådighed for andre enheder, enten gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante.

3.30. Udtrykket "hovedsagelig", som anvendes i 3.27.-3.29. betyder mindst 50% af produktionen (eller for 3.27., produktionsomkostninger). I et ydertilfælde kunne hovedparten betyde 34%, da der er tale om tre kategorier og mindsteparterne hver 33%. Imidlertid vil det i praksis være sådan, at en eller to typer produktion vil være dominerende.

3.31. Dersom hovedparts-kriteriet holder i flere år, eller hvis det holder i indeværende år og forventes at gøre det i den nærmeste fremtid, bør det følges konsekvent. Svinger den relative størrelse forskellige typer produktion af næsten samme størrelse fra et år til et andet, vil det normalt ikke kræve omklassificering af de lokale faglige enheder.

3.32. Udover ejerbenyttede boliger findes i Europa kun ganske få separate, lokale faglige enheder, der producerer til eget forbrug, og derfor anvendes i denne forbindelse kun to underkategorier, nemlig:

- markedsmæssige producenter og producenter til egen endelig anvendelse,
- andre ikke-markedsmæssige producenter.

3.33. Forholdet mellem de forskellige typer producenter og deres produktion fremgår af følgende tilgangstabel:

	Markedsmæssige producenter	Producenter til egen endelig anvendelse	Andre ikke-markeds-mæssige producenter	I alt
Markedsmæssig produktion	X	0	x	Markedsmæssig produktion
Produktion til egen endelig anvendelse	x	Ejerbenyttede bolig-tjenester	x	Produktion til egen endelig anvendelse
Anden ikke-markeds-mæssig produktion	0	0	X	Anden ikke-markeds-mæssig produktion
I alt	Markedsmæssige producenter, produktion	Producenter til egen endelig anvendelse, produktion	Andre ikke-markeds-mæssige producenter, produktion	Produktion i alt

X = stor produktion; x = lille produktion; 0 = ingen produktion (pr. konvention)

3.34. Principielt kunne markedsmæssig producenter og producenter til egen endelig anvendelse også levere anden ikke-markedsmæssig produktion. Imidlertid sættes denne sekundære produktion pr. konvention til nul[1]. Følgelig registreres den sekundære produktion i givet fald enten som en del af disse producenters øvrige produktion eller – ved oprettelse og registrering af en separat, lokal faglig enhed, som udelukkende eller hovedsagelig varetager anden ikke-markedsmæssig produktion – som en del af andre ikke-markedsmæssige producenters produktion.

3.35. Andre ikke-markedsmæssige producenter kan som sekundær produktion producere markedsmæssig produktion og produktion til egen endelig anvendelse. Det kan fx være offentlige hospitaler, når de kræver økonomisk signifikante priser for deres ydelser. Andre eksempler kan være offentlige museers salg af reproduktioner og meteorologiske institutters salg af vejrudsigter.

Registreringstidspunkt for og værdiansættelse af produktionen

3.36. Produktionen registreres og værdiansættes, når den skabes i produktionsprocessen.

3.37. Produktionen opgøres i basispriser. Ved værdiansættelse af anden ikke-markedsmæssig produktion anvendes særlige konventioner (se 3.43. og 3.44.).

3.38. Definition: Basisprisen er den pris, producenterne kan opnå hos køberne for en vare- eller tjenesteenhed, de har produceret, minus afgifter på enheden i forbindelse med produktion eller salg heraf, plus subsidier til enheden i forbindelse med produktion eller salg heraf. Transportudgifter, der faktureres separat af producenten, er ikke inkluderet. Transportudgifter, der opkræves af producenten på salgsfakturaen, er inkluderet, også selv om de figurerer som en separat post på fakturaen.

3.39. Produktion til eget brug (P 12) opgøres i basispriser for lignende produkter på markedet; derfor kan der forekomme et overskud af produktionen eller blandet indkomst. Dette gælder ligeledes ejerbenyttede boligtjenester (se 3.54.). Det vil dog sædvanligvis være nødvendigt at værdiansætte produktionen fra byggeri for egen regning ud fra produktionsomkostningerne.

3.40. Tilgang af produkter under fremstilling værdiansættes i forhold til en skønsmæssig, løbende basispris på det færdige produkt.

3.41. Dersom værdien af en produktion, der betragtes som produkter under fremstilling, skal vurderes i forvejen, bør skønnet baseres på de faktisk påløbne omkostninger med tillæg af en skønnet bruttorestindkomst eller en skønnet blandet indkomst. Det foreløbige skøn skal senere erstattes af tal, der beregnes ved en fordeling af det færdige produkts faktiske værdi (når den bliver bekendt). Denne værdi er summen af:
- færdige produkter, der er solgt eller er indgået i byttehandel,
- tilgang af færdige produkter til lager minus fraførsel fra lager,
- færdige produkter, der er forbrugt af producenten selv.

---

[1] Såfremt der foreligger tilstrækkelige oplysninger (se 2.106.), kan der oprettes en separat, lokal faglig enhed til registrering af en markedsproducents anden ikke-markedsmæssige produktion.

3.42. For bygninger og konstruktioner, som anskaffes inden færdiggørelse, fastsættes værdien skønsmæssigt ud fra de påløbne omkostninger frem til anskaffelsestidspunktet med tillæg af et overskud af produktionen eller blandet indkomst (dette tillæg beregnes ud fra værdien, som estimeres på basis af priser på tilsvarende bygninger og anlæg). Summen af delbetalinger kan tages som udgangspunkt for en omtrentlig værdiansættelse af køberens faste bruttoinvesteringer efter hver etape (det forudsættes, at køberen ikke er i restance eller betaler forud).

Hvis byggearbejder, der udføres for egen regning, ikke færdiggøres inden for en regnskabsperiode skønnes værdien af produktionen og de tilsvarende faste bruttoinvesteringer ved at sætte de samlede produktionsomkostninger i den pågældende periode i relation til den anslåede basispris. Hvis det ikke er muligt at anslå basisprisen for den færdige konstruktion, anslås værdien ud fra de samlede produktionsomkostninger med tillæg af bruttorestindkomst. Hvis arbejdet eller en del heraf udføres vederlagsfrit (fx hvis husholdninger i fællesskab udfører byggearbejder), skal der i skønnet over de samlede produktionsomkostninger indgå et skøn over værdien af dette arbejde beregnet ud fra det pågældende områdes lønninger for tilsvarende arbejde.

3.43. En anden ikke-markedsmæssig producents produktion værdiansættes som de samlede produktionsomkostninger, dvs. summen af:

- forbrug af rå og hjælpestoffer,
- lønninger og arbejdsgiverbidrag,
- realkapitalforbrug,
- andre produktionsafgifter (D 29).

Pr. konvention er rentebetalinger ikke inkluderet i omkostninger ved anden ikke-markedsmæssig produktion. Det samme gælder lejeværdien af erhvervsejendomme, der ejes og anvendes i en anden ikke-markedsmæssig produktion.

3.44. For andre ikke-markedsmæssige producenter uden sekundært markedsmæssig produktion skal anden ikke-markedsmæssig produktion værdiansættes efter produktionsomkostningerne. For andre ikke-markedsmæssige producenter med sekundær markedsmæssig produktion skal anden ikke-markedsmæssig produktion værdiansættes som en residualpost, dvs. som forskellen mellem de samlede produktionsomkostninger, de har i deres egenskab af andre ikke-markedsmæssig producenter, minus deres indtjening fra den markedsmæssige produktion.

3.45. Almindeligvis værdiansættes andre ikke-markedsmæssige producenters markedsmæssige produktion i basispriser. I visse tilfælde kan det dog være vanskeligt at fastslå, om andre ikke-markedsmæssige producenters biaktiviteter resulterer i markedsmæssig produktion (se 3.21.). Af praktiske grunde kan alle indtægter af deres biaktiviteter betragtes som indtægter af ikke-markedsmæssig produktion.

3.46. Indtægterne af salget af anden ikke-markedsmæssig produktion har ikke indflydelse på produktionens værdi fordi:

- de ikke er relevante ved værdiansættelsen af en anden ikke-markedsmæssig producents samlede produktion (se 3.43.);
- de ikke er relevante ved værdiansættelsen af en anden ikke-markedsmæssig producents anden ikke-markedsmæssig produktion (se 3.44.);
- de ikke er relevante ved værdiansættlsen af en anden ikke-markedsmæssig producents markedsmæssige produktion (se 3.21., af praktiske grunde kan de i visse tilfælde registreres som indtægter af salg af sekundær markedsmæssig produktion)

3.47. For så vidt angår tidspunktet for registrering og værdiansættelse af visse specifikke typer produktion, tages der højde for tidspunktet for følgende præciseringer og undtagelser, som anføres i henhold til CPA-nomenklaturens hovedafdelinger.

3.48. A. Produkter fra skovbrug, jagt og landbrug; B. Fisk

Produktionen af landbrugsprodukter registreres som en kontinuerlig produktion over hele produktionsperioden (og ikke blot når afgrøderne høstes eller dyrene slagtes).

Afgrøder og tømmer på roden samt bestande af fisk eller dyr, der opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, registreres under processen som beholdninger af produkter under fremstilling, og når processen er slut, som lagre af færdige produkter.

3.49. D. Færdigvarer; E. Bygge- og anlægsarbejder

Når der er indgået kontrakt om opførelse af en bygning eller anden konstruktion, og arbejdet strækker sig over flere regnskabsperioder, betragtes den produktion, der produceres i de enkelte perioder, som solgt til køberen ved udgangen af perioden, dvs. registrering som faste bruttoinvesteringer hos bygherren og ikke som produkter under fremstilling hos bygmesteren. Produktionen betragtes nemlig som solgt til bygherren i etaper, efterhånden som han juridisk set tager det i besiddelse. Når kontrakten indeholder bestemmelse om delbetalinger, kan værdien af produktionen ofte fastsættes tilnærmelsesvis efter værdien af betalinger, der falder ved udgangen af de enkelte perioder. Foreligger der ingen kontrakt, skal dog den uafsluttee produktion for de enkelte perioder registreres som produkter under fremstilling.

3.50. G. Engros og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger

Engros og detailhandelens produktion måles efter den avance, der indtjenes på varer, der indkøbes med videresalg for øje.

Definition: En avance er forskellen mellem den faktiske eller skønsmæssigt fastsatte pris, der opnås for en vare, der er indkøbt med henblik på videresalg, og den pris, en distributør skulle have betalt for at erstatte artiklen på det tidspunkt, hvor den sælges eller på anden måde videregives.

Pr. konvention er kapitalgevinster og -tab ikke inkluderet i avancen. I praksis vil det dog ikke altid være muligt at udskille alle kapitalgevinster og tab i datakilderne.

3.51. H. Hotel- og restaurationsvirksomhed

Hoteller, restauranters og cafeers produktion omfatter værdien af den mad og de drikkevarer osv., der kunsumeres.

3.52. I. Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation

Produktionen af transporttjenester måles efter værdien af de beløb, der modtages for at transportere gods eller personer. Egen transport til anvendelse inden for en lokal faglig enhed betragtes som en hjælpeaktivitet; den hverken identificeres eller registreres separat.

Produktionen af oplagringstjenester måles som værdien af tilgangen af produkter under fremstilling, enten som supplerende produkt i form af transport i løbet af en periode fx oplagring af varer for andre lokale faglige enheder eller som fysisk ændring (fx modning af vin).

Produktionen af rejsebureautjenester måles som værdien af gebyrer til bureauer og operatører (honorarer og provisioner) og ikke bureauernes samlede udgifter for de rejsende. Disse udgifter kunne fx være udgifter til transport med tredjemand.

Produktionen af turoperatørtjenester opgøres ud fra turoperatørens samlede udgifter for de rejsende.

Forskellen mellem rejsebureauers og turoperatørens virksomhed består i, at rejsebureauerne kun optræder som formidler for de rejsende, mens turoperatørerne skaber et nyt produkt dvs. der arrangeres en rejse. Priserne for rejsens forskellige elementer (fx. rejse, hotel mv.) er normalt ikke specificeret.

3.53. J. Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed

Produktionen af kreditformidlingstjenester, hvorfor der ikke direkte opkræves gebyrer, måles pr. konvention som den samlede formueindkomst, der modtages af den enhed, som yder tjenesten, minus samlet renteudgift, dog ekskl. indkomst fra investering af egne midler (idet denne indkomst ikke stammer fra kreditformidlingen) og ekskl. indkomst fra investering af forsikringstekniske reserver, hvis en kreditformidler som biaktivitet udøver forsikringsvirksomhed. Kapitalgevinster og -tab tages ikke i betragtning, når en sådan produktion skal måles, fordi kapitalgevinster og -tab i ENS ikke opføres på produktionskontoen men på en separat konto (konto for andre ændringer i status.). Dette gælder også professionelle dealeres kapitalgevinster på udenlandske valutaer og papirer, (selvom deres gevinster normalt er positive og af dealerne selv kan betragtes som en del af den almindelige indkomst). Imidlertid skal handelsavancer på udenlandsk valuta og papirer (dvs. almindelige differencer mellem køberprisen for dealeren og køberprisen for køberen) medregnes i produktionen, ligesom for engros- og detailhandlere. Der kan her mangle data, når avancer skal skelnes fra kapitalgevinster. Disse problemer bør løses bedst muligt.

Centralbankernes produktion af kreditformidlingstjenester skal måles på samme måde som for andre kreditformidlende organer.

Udlånsvirksomhed regnes ikke for produktion af tjenester, når der kun udlånes egne midler.

Kreditformidlere kan endvidere levere forskellige finansielle ydelser og forretningstjenester, for hvilke der kræves særskilte gebyrer eller provisioner. Det gælder især sådanne ydelser som valutaveksling, investeringsrådgivning, køb af fast ejendom eller skatterådgivning. Produktion af sådanne tjenester vurderes på grundlag af de forlangte gebyrer eller provisioner.

Produktion fra forsikringstjenester (servicegebyr) måles efter:

+ Samlede, faktisk indtjente præmier
+ samlede, supplerende præmier (lig indkomst fra investering af forsikringstekniske reserver
- samlede, forfaldne erstatninger
- bevægelser i de aktuarmæssige reserver og bonusreserver.

Der ses bort fra kapitalgevinster og -tab ved opgørelse af produktion af forsikringstjenester. De betragtes ikke som indkomst af investering af de forsikringstekniske reserver, ej heller som forøgelser i de aktuarmæssige reserver og bonusreserver.

Det bemærkes, at forsikringstekniske reserver kan investeres i forsikringsselskabets biaktiviteter, fx udlejning af ejendomme til beboelse eller kontorer. I dette tilfælde er nettorestindkomsten af disse biaktiviteter indkomst af forsikringstekniske reserver.

Pensionskassers produktion af tjenester måles på samme måde, dvs. efter:

+ Samlede, faktiske pensionsbidrag,
+ samlede, supplerende bidrag (lig indkomst af investering af pensionskassernes tekniske reserver)
- minus forfaldne udbetalinger
- minus ændringer i de aktuarmæssige reserver.

3.54. K. Fast ejendom, leje samt køb og salg

Produktion af boligtjenester, der produceres af ejere af egen boliger værdiansættes efter den anslåede værdi af den leje, en lejer ville betale for samme bolig, idet der tages hensyn til faktorer som beliggenhed, faciliteter i nabolaget osv. samt selve boligens størrelse og kvalitet. Dog skal denne produktion stadig opgøres i basispriser. Det medfører, at alle afgifter, der normalt betales af private lejere, men ikke af virksomheder, skal fraregnes. For fritliggende garager, der anvendes af ejeren til eget forbrug i forbindelse med benyttelse af boligen, foretages der en lignende beregning. Der foretages ingen beregning for garager, der benyttes af deres private ejer for at kunne parkere i nærheden af arbejdspladsen.Lejeværdien af ejerbenyttede boliger i udlandet som fx ferieboliger, registreres ikke som en del af den indenlandske produktion, men som import af tjenester og som primærindkomst fra den øvrige verden. For ejerbenyttede boliger, der ejes af ikke-hjemmehørende, foretages der lignende registreringer. Vedrørende time-share lejligheder skal en del af servicegebyret registreres som sådant.

Produktion af ejendomstjenester vedrørende erhvervsbygninger måles efter værdien af forfalden leje.

Produktion af operationel leasing (udlejning af maskiner og udstyr mv.) måles efter den leasingafgift, leasingtageren betaler leasinggiveren. Denne form for leasing adskiller sig klart fra finansiel leasing, som er en metode til finansiering af anskaffelsen af anlægsaktiver, og hvor leasinggiveren yder et lån til leasingtageren. Når der er tale om finansiel leasing, består leasingafgiften (hovedsagelig) i renter og afdrag, og værdien af ydelserne er meget lav i forhold til de samlede indbetalte leasingafgifter (se bilaget om leasing).

Hvis det er muligt, udskilles en separat lokal faglig enhed for forsknings- og udviklingsaktiviteter (F&U). Er dette ikke muligt, registreres al F&U af signifikant omfang (i forhold til hovedaktiviteten) som den lokale faglige enheds biaktivitet.

Produktionen af F&U-tjenester opgøres på følgende måde:

- F&U leveret af specialiserede erhvervsmæssige forskningslaboratorier eller institutter værdiansættes efter indtægter fra salg, kontrakter, provisioner, gebyrer osv. på vanlig vis.
- produktion af F&U, som anvendes inden for samme foretagende værdiansættes normalt på basis af de anslåede basispriser, der ville blive betalt for forskningen, dersom den blev udført på kontraktbasis. Dog vil det i praksis sandsynligvis være nødvendigt at værdiansætte denne produktion på grundlag af de samlede produktionsomkostninger;
- F&U leveret af offentlige enheder, universiteter, ikke-erhvervsmæssige forskningsinstitutter osv. betragtes sædvanligvis som anden ikke-markedsmæssig produktion og værdiansættes derfor på grundlag af produktionsomkostningerne. Indtægter af salg af F&U-tjenester, ydet af andre ikke-markedsmæssige producenter af F&U registreres som indtægter af sekundær markedsmæssig produktion.

Der bør skelnes mellem udgifter til F&U-udgifter til undervisning og uddannelse. Udgifter til F&U inkluderer ikke omkostninger til udvikling af software som hoved- eller biaktivitet. Dog er deres regnskabsmæssige behandling næsten den samme; den eneste forskel er, at software betragtes som et produceret immaterielt aktiv og er ikke patenteret.

3.55. L. Offentlig administration og forsvar, lovpligtig socialsikring

Offentlig administration, forsvarstjenester og lovpligtig socialsikring ydes altid som andre ikke-markedsmæssige tjenester og skal værdiansættes derefter.

3.56. M. Undervisning; N. Sundhedsvæsen og sociale forantaltninger

I forbindelse med undervisning og sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger kan det ofte være påkrævet at drage nøjagtige grænser mellem markedsmæssige og ikke-markedsmæssige producenter og mellem deres markedsmæssige og ikke-markedsmæssige produktion. For eksempel kan offentlige institutioner (eller andre institutioner, som modtager specifikke subsidier) opkræve mindre gebyrer for nogle typer uddannelse og lægebehandling, medens de for andre uddannelser og speciallægebehandling kan opkræve kommercielle takster. Et andet typisk eksempel er, at den samme type tjeneste (fx højere uddannelse) leveres både af det offentlige (eller ved dets mellemkomst) og af kommercielle institutioner. Der er derfor ofte store forskelle mellem de krævede priser og tjenesternes kvalitet.

Undervisning og sundhedsvæsen samt sociale foranstaltninger omfatter ikke F&U-aktiviteter; sundhedsvæsen omfatter ikke uddannelse i sundhedspleje fx på universitetshospitaler.

3.57. O. Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser

Produktion af bøger, indspilninger, film, software, bånd, plader osv. er en proces i to etaper og måles som sådan:

(i) Produktion af originaler et immaterielt fast aktiv måles ud fra den pris, der betales for en original, hvis den sælges, eller ud fra produktionsomkostningerne eller den anslåede værdi af den forventede indkomst ved anvendelse heraf i produktionen.

(ii) Ejeren af dette aktiv kan anvende det direkte eller producere kopier i efterfølgende perioder (registreres som realkapitalforbrug. Har ejeren givet andre producenter licens til at anvende originalen i produktionen, betragtes de modtagne gebyrer, provisioner, royalties osv. for licenserne som produkter af tjenesterne. På dette trin er salg af det immaterielle aktiv en negativ, fast investering.

3.58. P. Private husholdninger med ansat medhjælp

Produktion af husholdningstjenester, der produceres ved at ansætte betalt personale, opgøres pr. konvention efter personalets aflønning; det inkluderer også al aflønning i naturalier, som fx kost og logi.

Forbrug af rå- og hjælpestoffer (P 2)

3.59. Definition: Forbrug af rå- og hjælpestoffer er værdien af varer og tjenester, der forbruges som input i en produktionsproces, ekskl. faste aktiver (forbruget heraf registreres som realkapitalforbrug). Disse varer og tjenester kan enten forædles eller forbruges i produktionsprocessen.

3.60. Forbrug af rå- og hjælpestoffer omfatter følgende grænsetilfælde:

a) værdien af alle varer og tjenester, der anvendes som input i hjælpeaktiviteter. Typiske eksempler er indkøb, salg, markedsføring, regnskab, databehandling, transport, lager, vedligeholdelse, sikkerhed osv. Der skelnes ikke mellem disse varer og tjenester og dem, der forbruges i en lokal faglig enheds hovedaktivitet (eller biaktivitet);

b) værdien af varer og tjenester, der modtages fra en anden lokal faglig enhed inden for den samme institutionelle enhed (kun hvis de kan defineres som i 3.59.);

c) udgifter til anvendelse af lejede anlægsaktiver, fx ved operationel leasing af maskiner eller biler;

d) abonnementer, bidrag eller kontingenter til ikke-udbyttegivende erhvervssammenslutninger;

e) effekter, der ikke behandles som bruttoinvesteringer som fx:
- værktøj, der ikke er særlig kostbart, og som anvendes til relativt simple operationer, fx save, hamre, skruetrækkere og andet håndværktøj; småapparater som lommeregnere. Alle udgifter til sådanne varige goder på indtil 500 ECU (i 1995-priser) pr. stk. (eller - hvis de købes i kvanta - for den totalt anskaffede mængde) skal pr. konvention registreres i ENS som forbrug af rå- og hjælpestoffer;
- almindelig, regelmæssig vedligeholdelse og reparation af faste aktiver anvendt i produktionen;
- militære ødelæggelsesvåben og det udstyr, der skal til for at bruge dem (men ikke politiets eller sikkerhedsstyrkernes lette våben eller panserkøretøjer, der betragtes som bruttoinvesteringer);
- forsknings- og udviklingstjenester, personaleuddannelse, markedsundersøgelser og lignende aktiviteter, der købes udefra eller leveres af en separat, lokal faglig enhed inden for den samme institutionelle enhed;

f) betalinger for anvendelse af immaterielle ikke-producerede aktiver som patenterede aktiver, copyright, varemærker osv. (ekskl. betalinger for køb af sådanne ejendomsrettigheder: De skal nemlig behandles som anskaffelse af et immaterielt ikke-produceret aktiv);

g) ansattes udgifter, der refunderes af arbejdsgiveren, til anskaffelser, der er nødvendige i produktionen, som fx værktøj eller sikkerhedsbeklædning, som den ansatte i henhold til ansættelseskontrakten selv har ansvaret for at indkøbe;

h) udgifter, som er afholdt af arbejdsgiveren til egen eller de ansattes fordel, og som er nødvendige til afvikling af produktionen. Typiske eksempler er følgende:
- refusion af ansattes udgifter til rejser, dobbelt husførelse, flytning og repræsentation i forbindelse med jobbet,
- etablering af faciliteter på arbejdspladsen;

En mere omfattende liste findes i afsnittet om aflønning af ansatte (D 1).

i) gebyrer til forsikringsselskaber betalt af lokale faglige enheder i forbindelse med tegning af skadesforsikringer: For at gebyret kan blive registreret som forbrug af rå- og hjælpestoffer, fratrækkkes de indbetalte præmier, fx udbetalte skadeserstatninger og nettoændringer i de aktuarmæssige reserver. Sidstnævnte kan tilskrives lokale faglige enheder i forhold til de indbetalte forsikringspræmier;

j) kun for den samlede økonomi: Alle indirekte opgjorte finansielle formidlingstjenester (FISIM) leveret af hjemmehørende producenter.

3.61. Forbrug af rå- og hjælpestoffer omfatter ikke:

a) elementer, der behandles som bruttoinvesteringer såsom:
   - værdigenstande;
   - mineraludvinding;
   - større forbedringer, der er betydeligt mere omfattende, end hvad der kræves til blot at holde de faste aktiver i god og funktionsdygtig stand, fx renoveringer, om- eller tilbygninger;
   - software indkøbt eller udviklet for egen regning;

b) udgifter afholdt af arbejdsgivere til løn i naturalier (se 4.05.);

c) offentlige enheders kollektive tjenester som anvendes af markedsmæssige producenter eller producenter for egen regning (og som af det offentlige behandles som udgift til kollektivt konsum);

d) varer og tjenester produceret og forbrugt i samme regnskabsperiode inden for samme lokale faglige enhed (de registreres heller ikke som produktion);

e) betalinger for offentlige licenser og gebyrer, der skal behandles som produktionsskatter (se 4.14.,4.15.);

Registreringstidspunkt og værdiansættelse af forbrug af rå- og hjælpestoffer

3.62. Produkter, der forbruges som rå- og hjælpestoffer skal registreres og værdiansættes på det tidspunkt, hvor de indgår i produktionsprocessen. De skal værdiansættes til køberpris for lignende varer på samme tidspunkt.

3.63. I praksis registrerer producentenheder normalt ikke faktisk anvendelse af varer i produktionen direkte. De registrerer indkøb med henblik på anvendelse som input og ændringer i mængden af sådanne varer på lager. Forbrug af rå- og hjælpestoffer skal derfor anslås ved at trække lagerændringer fra indkøbene (se 3.111.-3.114. for korrekt værdiansættelse af disse bevægelser).

KONSUM (P 3, P 4)

3.64. Der anvendes to begreber inden for konsum:

- konsumudgift (P 3),
- faktisk konsum (P 4).

Udgifter til konsum er et begreb, der refererer til en sektors udgifter til forbrugsvarer og -tjenester. Til forskel herfra refererer faktisk konsum til anskaffelse af forbrugsvarer og -tjenester. Forskellen mellem disse to begreber ligger i behandlingen af visse varer og tjenester finansieret af det offentlige eller en NPI, der virker til gavn for til husholdningerne, men leveret til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier.

Konsumudgift (P 3)

3.65. Definition: Konsumudgifter består i udgifter, som hjemmehørende institutionelle enheder har til varer eller tjenester, der anvendes til direkte dækning af individuelle eller kollektive behov. Konsumudgifter kan gælde både det nationale territorium og udlandet.

3.66. Husholdningers konsumudgifter omfatter følgende grænsetilfælde:

a) tjenester, der produceres af ejere af egen bolig;

b) indkomst i naturalier såsom:
- varer og tjenester modtaget af arbejdstagere som naturalieindkomst;
- varer og tjenester, der er produceret af ikke-registrerede foretagender ejet af en husholdning, og som husholdningens medlemmer beholder til eget forbrug. Typiske eksempler er madvarer og andre landbrugsprodukter, tjenester produceret af ejere af egen bolig og hjemmetjenester produceret af ansat medhjælp (tjenere, kokke, gartnere, chauffører osv.);

c) poster, der ikke behandles som konsum af rå- og hjælpestoffer såsom:
- materialer til småreparationer i boligen og indretning af en art, der almindeligvis udføres af lejere såvel som ejere;
- materialer til reparationer og vedligeholdelse af varige forbrugsgoder inkl. køretøjer;

d) poster, der ikke behandles som investering, herunder navnlig varige forbrugsgoder, der fortsætter med at fungere over flere regnskabsperioder; hertil medregnes overdragelse af ejendomsretten til visse varige goder fra et foretagende til en husholdning (se transaktioner med eksisterende varer, 3.137.);

e) finansielle tjenester, for hvilke der opkræves betaling straks;

f) forsikringstjenester på grundlag af det implicitte servicegebyr (se 3.53.);

g) pensionstjenester på grundlag af det implicitte servicegebyr (se 3.53.);

h) husholdningernes betalinger til licenser, tilladelser osv., som betragtes som køb af tjenester (se 414, 415).

i) køb af produktion til priser, som ikke er økonomisk signifikante, fx entre til museer (se 3.21.).

3.67. Husholdningers konsumudgifter omfatter ikke:

a) sociale overførsler i naturalier såsom udgifter, som i første omgang afholdes af husholdningerne, men som senere refunderes af socialsikringen, fx udgifter til lægebehandling;

b) poster, der behandles som forbrug af rå- og hjælpestoffer eller bruttoinvesteringer såsom:
   - udgifter afholdt i erhvervsøjemed af husholdninger, der ejer ikke-registrerede foretagender – fx til varige goder som køretøjer, møbler, el-udstyr (faste bruttoinvesteringer), eller forbrugsvarer som brændsel (forbrug af rå- og hjælpestoffer);
   - udgifter, som ejere af egen bolig afholder til indretning, vedligeholdelse og reparation af boligen, og som ikke normalt udføres af lejere (forbrug af rå- og hjælpestoffer i produktionen af boligtjenester);
   - køb af boliger (faste bruttoinvesteringer);
   - udgifter til værdigenstande (bruttoinvesteringer);

c) poster, der betragtes som anskaffelse af et ikke-produceret aktiv, herunder navnlig køb af jord;

d) alle husholdningernes betalinger, som kan betragtes som skatter og afgifter som fx tilladelser til at have køretøjer til, både eller fly, jagt- og fisketegn samt skydetilladelser (se 4.14., 4.15.);

e) husholdningernes abonnementer og kontingenter til NPISH'er, som fx fagforeninger, faglige foreninger, forbrugersammenslutninger, kirker, selskabelige og kulturelle foreninger, fritidsklubber og idrætsklubber;

f) husholdningernes frivillige bidrag i form af penge eller naturalier til velgørende formål og til hjælpeorganisationer.

3.68. NPISH'ers udgifter til konsumudgifter omfatter to forskellige kategorier:

a) værdien af varer og tjenester produceret af NPISH'er undtagen investeringer for egen regning og husholdningernes og andre enheders udgifter;

b) NPISH'ers udgifter til varer og tjenester produceret af markedsmæssige producenter og uden omdannelse leveret til forbrug i husholdningerne som sociale overførsler i naturalier;

3.69. Det offentliges konsumudgifter omfatter to kategorier, som kan sidestilles med NPISH'ernes:

a) værdien af varer og tjenester, som er produceret af det offentlige selv (og som pr. konvention forbruges af det offentlige selv), undtagen investeringer for egen regning og andre enheders udgifter;

b) det offentliges indkøb af varer og tjenester, som produceres af markedsmæssige producenter og uden omdannelse leveres til husholdningerne som sociale overførsler i naturalier. Dette indebærer, at det offentlige blot betaler for varer og tjenester, som sælgerne leverer til husholdningerne;

3.70. Selskaber har ingen udgifter til konsumudgifter. Deres indkøb af samme varer og tjenester, som husholdningerne bruger til konsum, anvendes enten som konsum af rå- og hjælpestoffer eller gives til de ansatte som lønninger og arbejdsgiverbidrag i naturalier, dvs. husholdningernes imputerede udgifter til konsum. Selv når der, som fx i forbindelse med reklame, er tale om finansiering af individuelt konsum, behandles disse udgifter som konsum af rå- og hjælpestoffer.

Faktisk konsum (P4)

3.71. Definition: Faktisk konsum består af de varer og tjenester, der erhverves af hjemmehørende institutionelle enheder til direkte dækning af individuelle eller kollektive behov.

3.72. Definition: Varer og tjenester til individuelt konsum ("individuelle varer og tjenester") erhverves af en husholdning og anvendes til dækning af husholdningens behov og ønsker. Individuelle varer og tjenester karakteriseres således:

a) det skal være muligt at observere og registrere en individuel husholdnings eller et husholdningsmedlems anskaffelse af varer og tjenester og tidspunktet for anskaffelsen;

b) husholdningen skal være indforstået med leveringen af de pågældende varer og tjenester og tage de nødvendige skridt for at anskaffe dem, fx ved at gå i skole eller tage på hospitalet;

c) de pågældende varer og tjenester skal være således, at når de er erhvervet af en husholdning eller person, eller eventuelt af en lille, begrænset gruppe mennesker, kan de ikke erhverves af andre husholdninger eller personer.

3.73. Definition: Tjenester til kollektivt konsum ("kollektive tjenester") leveres samtidig til alle medlemmer i fællesskabet eller særlige dele af fællesskabet såsom husholdninger, der bor i et bestemt område. Kollektive tjenester karakteriseres således:

a) de kan leveres samtidig til hvert medlem i fællesskabet eller i bestemte dele af fællesskabet som fx et betemt geografisk område;

b) anvendelsen af sådanne tjenester er normalt passiv og kræver ikke alle berørte individers udtrykkelige samtykke eller aktive deltagelse;

c) levering af en kollektiv tjeneste til et individ reducerer ikke den samlede mængde, der er til rådighed for andre i samme fællesskab eller del af fællesskabet. De enkelte individer skal ikke konkurrere om at erhverve tjenesterne.

3.74. Alle udgifter til konsum i en husholdning er individuelle. Alle varer og tjenester, der leveres af NPISH'er, betragtes pr. konvention som individuelle udgifter.

3.75. Grænsen mellem individuelle og kollektive varer og tjenester , der leveres af det offentlige er fastlagt på basis af formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG).

Alle offentlige udgifter til konsum inden for hver af følgende områder behandles pr. konvention som udgifter til individuelt konsum, undtagen for udgifter til offentlig administration, fastsætelse af bestemmelser, forskning osv. inden for hver af følgende kategorier:

- 04 uddannelse,
- 05 sundhed,
- 06 socialsikring og velfærd,
- 08.01 sport og fritid,
- 08.02 kultur.

Endvidere skal udgifter i følgende underkategorier betragtes som individuelle, når de er af betydeligt omfang:

- 07.11 tilvejebringelse af boliger (delvis),
- 07.31 indsamling af husholdningsaffald (delvis),
- 12.12 drift af det offentlige transportsystem (delvis).

Kollektive udgifter til konsum er den resterende del af det offentliges udgifter til konsum. De omfatter især:

- forvaltning og fastsættelse af bestemmelser for samfundet,
- sikkerhed og forsvar,
- opretholdelse af lov og orden, fastsættelse af lovbestemmelser og andre bestemmelser,
- sundhedsvæsen,
- miljøbeskyttelse,
- forskning og udvikling,
- infrastrukturer og økonomisk udvikling.

3.76. Det indbyrdes forhold mellem de forskellige begreber kan vises i et skema:

	Sektor som afholder udgifter for			
	Det offentlige	NPISH	Husholdninger	Anskaffelser i alt
Individuelt konsum	X (=sociale overførsler i naturalier)	X	X	Faktisk individuelt konsum
Kollektivt konsum	X	0	0	Faktisk kollektivt konsum
I alt	Offentlige udgifter til konsum	NPISH'ers udgifter til konsum	Husholdningers udgifter til konsum	Faktisk konsum = udgifter til konsum i alt

3.77. NPISH'ers udgifter til konsum er pr. konvention alle individuelle. Derfor er det samlede, faktiske konsum lig med summen af husholdningernes og det offentliges faktiske konsum.

3.78. Sociale overførsler i naturalier til den øvrige verden eksisterer pr. konvention ikke (mens der til denne sektor foretages pengeoverførsler). Følgelig er det samlede, faktiske konsum lig med de samlede udgifter til konsum.

Registreringstidspunkt og værdiansættelse af konsumudgifter

3.79. Som beskrevet i kapitel I registreres varer og tjenester almindeligvis, når gælden stiftes, dvs. når køberen indgår en forpligtelse over for sælgeren. Følgelig skal udgiften til en vare registreres på tidspunktet for ejendomsrettens overgang. Udgiften til en tjeneste registreres, når leveringen af den er tilendebragt.

3.80. Udgift til en vare, der anskaffes ved køb på afbetaling eller lignende kreditaftale (også finansiel leasing) registreres på varens leveringstidspunkt, selv om der ikke på dette stadium er tale om overgang af ejendomsretten i juridisk forstand.

3.81. Forbrug for egen regning registreres, når produktion til eget forbrug er produceret.

3.82. Husholdningers udgifter til konsum registreres til køberpriser. Det er den pris, som køberen faktisk betaler for produkterne på købstidspunktet. En mere detaljeret definition findes i 3.06.

3.83. Varer og tjenester leveret som lønninger og arbejdsgiverbidrag i naturalier værdiansættes til basispriser, når de produceres af arbejdsgiveren og til køberpriser, dersom de købes af arbejdsgiveren.

3.84. Varer og tjenester, der beholdes til eget forbrug værdiansættes til basispriser.

3.85. Det offentliges eller NPISH'ers udgifter til konsum af de produkter, de selv har produceret, registreres på produktionstidspunktet, som også er tidspunktet for det offentliges eller NPISHøers levering af sådanne tjenester. Udgifter til konsum af varer og tjenester, der leveres af markedsmæssig producenter har sammenfaldende leveringstid og registreringstid.

3.86. Det offentliges eller NPISH'ers udgifter til konsum er lig med summen af deres produktion plus udgifter til produkter, der leveres til husholdninger gennem markedsmæssige producenter (dvs. sociale overførsler i naturalier) minus betaling fra andre enheder minus produktion af kapitalgoder for egen regning.

Registreringstidspunkt og værdiansættelse af faktisk konsum

3.87. Varer og tjenester er erhverves af institutionelle enheder, når de får ejendomsretten over varerne, eller når leveringen af varer eller tjenester til dem er tilendebragt.

3.88. Anskaffelser – faktisk konsum – værdiansættes til køberpris for de enheder, der afholder udgifterne.
Bortset fra sociale overførsler i naturalier fra det offentlige eller en NPISH, betragtes overførsler i naturalier som pengeoverførsler. Således registreres værdien af varer og tjenester som udgifter for de institutionelle enheder eller sektorer, der anskaffer dem.

3.89. De to aggregater, nemlig udgifter til konsum og faktisk konsum, har samme værdi. Varer og tjenester erhvervet af hjemmehørende husholdninger gennem sociale overførsler i naturalier værdiansættes til samme priser, som de værdiansættes til i udgiftsaggregaterne.

BRUTTOINVESTERINGER (P 5)

3.90. Bruttoinvesteringer omfatter:
- faste bruttoinvesteringer (P 51),
- lagerændringer (P 52),
- anskaffelser minus afhændelse af værdigenstande (P 53).

3.91. Bruttoinvesteringer omfatter realkapitalforbrug. Nettoinvesteringer fås ved at trække realkapitalforbrug fra bruttoinvesteringerne.

Faste bruttoinvesteringer

3.92. Definition:
Faste bruttoinvesteringer er hjemmehørende producenter anskaffelser minus afhændelser af faste aktiver i en given periode, plus visse tillæg til værdien af ikke-producerede aktiver, der realiseres gennem en producents eller institutionelle enheders produktive aktivitet. Faste aktiver er materielle eller immaterielle aktiver, der som resultatet af produktionsprocesser anvendes flere gange eller permanent i andre produktionsprocesser i over ét år.

3.93. Faste bruttoinvesteringer omfatter både positive og negative værdier.

a) positive værdier:
- indkøb af nye eller eksisterende faste aktiver,
- aktiver, der produceres og beholdes til producentens eget brug (inkl. produktion af faste aktiver for egen regning, der endnu ikke er afsluttet, eller for hvilken betaling endnu ikke er forfalden),
- nye eller eksisterende aktiver, der erhverves i en byttehandel,
- nye eller eksisterende aktiver modtaget som kapitaloverførsel i naturalier,
- nye eller eksisterende aktiver erhvervet af brugeren ved finansiel leasing,
- større forbedringer på faste aktiver og eksisterende historiske monumenter,
- naturlig vækst hos sådanne aktiver, der sikrer en løbende produktion;

b) negative værdier (fx afhændelse af faste aktiver registreret som negative anskaffelser):
- salg af eksisterende faste aktiver,
- eksisterende faste aktiver, der destrueres, kasseres eller slagtes af ejeren,
- eksisterende faste aktiver, der afhændes i en byttehandel,
- eksisterende faste aktiver, der afhændes som kapitaloverførsel i naturalier.

3.94. Afhændelse af faste aktiver omfatter ikke:

- realkapitalforbrug (som omfatter forventede normale, skade hidrørende fra uheld),
- ekstraordinære tab, som fx skyldes tørke eller andre naturkatastrofer (registreret som andre bevægelser i aktivmassen).

3.95. Der skelnes mellem følgende former for faste bruttoinvesteringer:

a) anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver fx:

- boliger,
- andre bygninger og konstruktioner,
- maskineri og udstyr,
- avlede dyrkede aktiver (træer og husdyr);

b) anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver fx:

- mineraludvinding,
- computer software,
- originaler til underholdning, litteratur og kunst,
- andre immaterielle faste aktiver;

c) større forbedringer af materielle, ikke-producerede aktiver, især i forbindelse med jord (dog er anskaffelse af disse aktiver ikke inkluderet);

d) omkostninger i forbindelse med overførsel af ejendomsretten til ikke-producerede aktiver, som fx jord og patenterede aktiver (dog er anskaffelse af disse aktiver ikke inkluderet);

3.96. Større forbedringer i forbindelse med jord omfatter:

- indvinding af jord fra havet ved bygning af diger, bølgebydere og dæmninger specielt til dette formål;
- rydning af skov, klippeblokke osv. for at inddrage jord til dyrkning;
- dræning af marsk eller overrisling af ørken ved bygning af diger, grøfter og vandingskanaler;
- forebyggelse af oversvømmelse eller erosion fra hav og floder ved bygning af bølgebrydere, læmoler og stormflodsdæmninger;

Disse aktiviteter kan resultere i opførelse af store anlæg som fx bølgebrydere, stormflodsdæmninger og dæmninger, som dog ikke selv indgår direkte i produktionen af andre varer og tjenester som de fleste andre konstruktioner. Etableringen af disse bygværker sker for at opnå mere eller bedre jord, og det er jorden, der som ikke-produceret aktiv kræves i produktionen. For eksempel har en dæmning, der bygges for at producere elektricitet, et helt andet formål end en dæmning, der bygges som værn mod havet. Kun sidstnævnte dæmning klassificeres som forbedring af jord.

3.97. Faste bruttoinvesteringer omfatter følgende grænsetilfælde:

- erhvervelse af husbåde, pramme, mobile homes og campingvogne, der anvendes som bolig for husholdninger, samt alle andre tilhørende konstruktioner som fx garager;
- konstruktioner og udstyr til militær anvendelse i lighed med dem, der anvendes af civile producenter, som fx flyvepladser, dokker, veje og hospitaler;
- lette våben og pansrede køretøjer, der anvendes af ikke-militære enheder;
- ændringer i husdyrbesætninger, der indgår i produktionen år efter år, som fx avlskvæg, malkekvæg, uldfår og trækdyr;
- ændringer i beplantninger og plantager, der dyrkes år efter år, fx frugttræer, vinstokke, gummitræer, palmetræer osv.;
- forbedringer af eksisterende faste aktiver langt ud over almindelig vedligeholdelse og reparation;
- anskaffelse af faste aktiver ved finansiel leasing.

3.98. Faste bruttoinvesteringer omfatter ikke:

a) transaktioner, som indgår i forbrug af rå- og hjælpestoffer:

- indkøb af håndværktøj til produktionsformål (se 3.60e),
- almindelig vedligeholdelse og reparation,
- indkøb af militære våben inkl. supportsystemer,
- indkøb af faste aktiver med henblik på anvendelse i henhold til en kontrakt om operationel leasing (se også bilaget om leasing og køb på afbetaling af varige goder);

b) transaktioner registreret som lagerændringer:

- slagtedyr inkl. fjerkræ,
- træer til produktion af tømmer (produkter under fremstilling);

c) husholdningers anskaffelser af maskiner og udstyr til konsum (udgifter til konsum);

d) kapitalgevinster og -tab på faste aktiver (andre bevægelser i aktiverne);

e) tab på faste aktiver som følge af naturkatastrofer (andre bevægelser i aktiverne), som fx destruktion af dyrkede aktiver og husdyrbesætninger efter sygdomme (som normalt ikke dækkes af nogen forsikring) eller skader efter oversvømmelser, stormskader eller skovbrande af ekstraordinært omfang (se kapitel VI).

3.99. Faste bruttoinvesteringer i form af forbedringer på eksisterende faste aktiver registreres under anskaffelse af nye faste aktiver af samme art.

3.100. Immaterielle faste aktiver omfatter typisk ny information, specialviden osv. og omfatter:

- efterforskning efter mineraler inkl. omkostninger ved faktiske prøveboringer, overflyvninger og lignende analyser, transportomkostninger mv.;
- computer software og store databaser, der skal anvendes i produktionen mere end ét år;
- originaler til litterære og kunstneriske manuskripter, oversættelser, modeller, film, lydoptagelser osv.

3.101. For både faste aktiver og ikke-producerede ikke-finansielle aktiver består omkostninger ved ejerskifte, der påhviler den ny ejer, i følgende:

a) omkostninger i forbindelse med levering af aktivet (nyt eller eksisterende) på ønsket sted og tid som fx udgifter til transport, installation, montage osv.;

b) honorarer og provisioner til fx landmålere, ingeniører, sagførere, vurderingsmænd osv. samt ejendomsmægler- og auktionsholdersalær mv.

c) afgifter, der skal betales af den nye ejer, når aktivet skifter ejer.

Alle disse omkotninger registrerer den nye ejer som faste bruttoinvesteringer. Det bemærkes, at afgifterne betragtes som afgifter på de tjenester, formidlerne har ydet, og ikke som afgifter på de købte aktiver.

Registreringstidspunkt og værdiansættelse af faste bruttoinvesteringer

3.102. Bruttoinvestering registreres, når ejendomsretten til det faste aktiv overføres til den institutionelle enhed, der agter at anvende det i produktionen. Afvigelser fra denne tommelfingerregel i følgende tilfælde:

- finansiel leasing (imputeret ejerskifte),
- faste investeringer for egen regning.

Aktiver, der erhverves ved finansiel leasing registreres, som om brugeren bliver ejer, når han overtager varerne. Investeringer for egen regning registreres, når de foretages.

3.103. Faste bruttoinvesteringer værdiansættes til køberpris inkl. installations- og andre omkostninger ved ejerskifte. Ved produktion for egen regning værdiansættes den til basispriser for lignende faste aktiver (som inkluderer et tillæg for et nettooverskud af produktionen eller blandet indkomst) eller til produktionsomkostningerne (inkl. et tillæg), dersom sådanne basispriser ikke kan oplyses.

3.104. Anskaffelse af immaterielle faste aktiver værdiansættes på forskellig måde:

a) efterforskning efter mineraler: på basis af omkostningerne ved udførelse af prøveboringer samt de omkostninger, der medgår for at gøre det muligt at foretage disse undersøgelser (som overflyvning og andre undersøgelser);

b) computer software: på basis af køberprisen, når softwaren indkøbes på markedet, og til en anslået basispris (eller kostpris, hvis basisprisen ikke kan oplyses), når softwaren udvikles inden for huset;

c) originaler til underholdning, litteratur og kunst: ud fra den pris, der betales af køberen, dersom de sælges, eller hvis de ikke sælges ud fra basisprisen for tilsvarende originaler, produktionsomkostningerne eller den anslåede værdi af den forventede indkomst ved anvendelse i produktionen.

3.105. Afhændelse af eksisterende faste aktiver ved salg værdiansættes til (basis)priser efter fradrag af eventuelle omkostninger for sælgeren ved ejerskiftet.

3.106. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten angår både producerede aktiver, herunder faste aktiver og ikke-producerede aktiver som jord.

Disse omkostninger integreres i køberprisen, når det drejer sig om faste aktiver. Drejer det sig om jord og andre ikke-producerede aktiver, skal de adskilles fra selve købet og salget og registreres i en separat kategori i klassificeringen af bruttoinvesteringer.

Lagerændringer (P 52)

3.107. Definition: Lagerændringer måles efter værdien af tilgange til lagrene minus værdien af fraførsler fra lagrene samt eventuelt svind.

3.108. Der kan opstå tab pga. fysisk forringelse, skader hidrørende fra uheld eller tyveri i forbindelse med alle slags lagerførte varer:

- råmaterialer;
- produkter under fremstilling;
- færdigvarer;
- varer til videresalg (butikstyveri);

3.109. Lagerbeholdninger omfatter følgende kategorier:

a) materialer;
omfatter alle varer, der opbevares på lager for senere at indgå som rå- og hjælpestoffer i produktionen omfatter også varer på offentlige lagre. Guld, diamanter osv. henregnes hertil, dersom de er bestemt for industri- eller anden produktion.

b) produkter under fremstilling;
omfatter den uafsluttede produktion og registreres i producentens lagerbeholdninger. Produkter under fremstilling kan antage mange forskellige former, som fx:

- afgrøder på roden,
- træer og husdyr under opvækst,
- ikke færdiggjorte konstruktioner (bortset fra dem, der produceres i henhold til en forlods indgået kontrakt eller for egen regning; de behandles som faste bruttoinvesteringer);
- ikke færdiggjorte andre faste aktiver fx skibe og olieplatforme;
- delvis færdiggjorte undersøgelser i forbindelse med juridisk eller anden rådgivning;
- delvis færdiggjorte filmproduktioner,
- delvis færdiggjorte computer-programmer.

Produkter under fremstilling registreres for hver produktionsproces, der ikke er afsluttet ved udgangen af perioden. Dette har særlig betydning for kvartalsregnskaber, fx for landbrugsafgrøder, der ikke kan modnes på et kvartal.

Reduktion i produkter under fremstilling finder sted, når produktionsprocessen er tilendebragt. På dette tidspunkt omdannes produkter under fremstilling til færdige produkter.

c) færdigvarer
der indgår i lagerbeholdningerne består af produktion, som producenten ikke agter at forarbejde yderligere inden levering (også selv om den senere skal indgå i en anden produktionsproces).

d) varer til videresalg:
er varer, der anskaffes med henblik på videresalg i samme tilstand.

Tidspunkt for registrering og værdiansættelse af lagerændringer

3.110. Tidspunktet for registrering og værdiansættelse af lagerændringer skal være konsistent med de øvrige produkttransaktioner. Det gælder især forbrug af rå- og hjælpestoffer (fx for råmaterialer), produktion (fx produkter under fremstilling og lagerbeholdninger af landbrugsprodukter) og faste bruttoinvesteringer (fx produkter under fremstilling). Konsistens kræves ligeledes for strømme af lønarbejde. Forarbejdes varer fx udenlands og undergår de væsentlige fysiske ændringer, skal de indgå i eksporten og senere i importen (se 3.125.). Denne eksport registreres som en nedskrivning af lagerbeholdningerne, og den senere import som en forøgelse af lagerbeholdningerne (medmindre varerne straks anvendes eller sælges).

3.111. Lagerændringer værdiansættes på tidspunktet for lagertilgang (tilførsel af varer) og lagerafgang (fraførsel af varer).

3.112. De anvendte priser skal være konsistente med priserne i andre strømme, hvilket mere specifikt betyder, at:

a) produktionen af færdigvarer, der overføres til producentens lagerbeholdninger, skal værdiansættes som blev de solgt på det tidspunkt og til løbende basispriser;

b) forøgelser i produkter under fremstilling værdiansættes i forhold til den skønnede løbende basispris for det færdige produkt;

c) reduktioner i produkter under fremstilling (som lagerafgang, når produktionen er afsluttet) værdiansættes til basispriser;

d) varer, der fraføres lagrene med salg for øje, værdiansættes til basispriser;

e) varer til videresalg, der tilføres engros- og detailhandleres lagre, værdiansættes til deres faktiske eller skønnede køberpriser;

f) varer til videresalg, der fraføres lagre til den køberpris, hvortil de kan genanskaffes på det tidspunkt, hvor de fraføres lagrene (ikke på anskaffelsestidspunktet);

3.113. Tab som følge af fysisk forringelse, forsikringsskade eller tyveri registreres og værdiansættes som følger:

- råmaterialer: registreres som faktisk lagerfraførte råmaterialer til brug i produktionen (forbrug af rå- og hjælpestoffer);
- produkter under fremstilling: registreres som fradrag i forøgelser som hidrører fra produktionen i samme periode;
- færdigvarer og varer til videresalg: behandles som lagerfraførsler til løbende priser for ikke-beskadigede varer.

3.114. De foregående afsnit beskriver den teoretisk korrekte værdiansættelse af de enkelte lagertil- og -afgange, således at der er konsistens med værdiansættelsen af produktionen, forbrug af rå- og hjælpestoffer og endelige anvendelser. I praksis vil denne værdiansættelse dog være for vanskelig at anvende, hvorfor der bør anvendes approksimationsmetoder:

a) når ændringerne i lagermængden er nogenlunde regelmæssige, er en hensigtsmæssig metode, der ligger tæt på den teoretiske metode, at gange ændringen i lagermængden med den pågældende periodes gennemsnitspriser (køberpriser for lagre hos brugere eller engros- og detailhandlere, basispriser for lagre hos producenterne);

b) når priserne på de pågældende varer ligger nogenlunde fast, kan man ved selv store svingninger i lagermængden nøjes med en enkel approksimationsmetode, nemlig den gange mængdeændringen med gennemsnitsprisen;

c) når både mængde og priser svinger meget inden for regnskabsperioden, kræves mere komplicerede beregningsmetoder. For eksempel en kvartalsvis værdiansættelse af lagerbevægelserne eller anvendelse af forhåndsinformationer om fordelingen af svingningerne på regnskabsperioden (svingningerne kan fx være størst i slutningen af kalenderåret, i høsttiden osv.);

d) når værdierne kun kan oplyses for begyndelsen og slutningen af perioden (fx inden for engros- og detailhandel, hvor lagrene ofte består af mange forskellige produkter), må også beregningen af mængdeændringen mellem begyndelsen og afslutningen af perioden bero på et skøn. Dette problem kan løses ved at estimere omsætningen pr. varetype.

Bemærk at prisændringerne til dels kan være et udtryk for en kvalitetsændring, fx udsalgspriser eller priser uden for sæsonen for frugt og grønsager. Disse ændringer i kvaliteten betragtes som ændringer i lagermængden.

Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande (P 53)

3.115. Definition: Værdigenstande er ikke-finansielle varer, der ikke primært anvendes til produktion eller konsum; under normale forhold forringes de ikke (fysisk) med tiden, og de anskaffes og beholdes primært som værdianbringelser.

3.116. Værdigenstande er følgende typer varer:

a) Ædelstene og -metaller, som fx diamanter, umøntet guld, platin, sølv osv.;
b) antikviteter og andre kunstgenstande som fx malerier, skulpturer osv.;
c) andre værdigenstande som fx smykker tilvirket af ædelstene og ædle metaller samt samlerobjekter.

Disse typer varer registreres som anskaffelser eller afhændelser af værdigenstande, dersom:

- centralbanker og andre kreditformidlere anskaffer eller afhænder umøntet guld, sølv osv.;
- foretagender, hvis hoved- eller biaktivitet ikke indebærer fremstilling af eller handel med sådanne varer, anskaffer og afhænder sådanne varer; følgelig indgår anskaffelsen eller afhændelsen heraf ikke i disse foretagenders forbrug af rå- og hjælpestoffer eller faste bruttoinvesteringer;
- husholdningerne anskaffer og afhænder sådanne varer, følgelig indgår disse anskaffelser ikke i husholdningernes konsum.

I ENS registreres pr. konvention også følgende tilfælde som anskaffelse eller afhændelse af værdigenstande:

- juvelereres og kunsthandleres anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal juvelereres og kunsthandleres anskaffelse eller afhændelse registreres som lagerændringer);
- museers anskaffelse eller afhændelse af disse varer (ifølge den generelle definition af værdigenstande skal museers anskaffelse af disse varer registreres som faste bruttoinvesteringer).

Dette princip forhindrer hyppige omklassificeringer inden for de tre hovedformer for bruttoinvesteringer, dvs. anskaffelse minus afhændelse af værdigenstande, faste bruttoinvesteringer og lagerforøgelser (fx ved transaktioner med sådanne varer mellem husholdninger og kunsthandlere).

3.117. Produktion af værdigenstande værdiansættes til basispriser (se også afsn. 3.57. om produktion af originaler). Alle andre anskaffelser af værdigenstande værdiansættes til den køberpris, der betales for dem, inkl. eventuelle gebyrer og provisioner til agenter. Inkluderet er endvidere avancer, når der købes fra handlere. Afhændelse af værdigenstande værdiansættes til de priser, der opnås af sælgerne, efter fradrag af eventuelle gebyrer og provisioner til agenter eller andre formidlere. Ser man bort fra produktionen af værdigenstandene sker der samlet en udligning mellem anskaffelser og afhændelser hjemmehørende sektorer imellem, og kun agenters eller handleres avancer bliver tilbage.

IMPORT OG EKSPORT AF VARER OG TJENESTER (P 6 og P7)

3.118. Definition: Eksport af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel, gaver og støtte) fra hjemmehørende til ikke-hjemmehørende enheder.

3.119. Definition: Import af varer og tjenester omfatter vare- og tjenestetransaktioner (salg, byttehandel, gaver og bevillinger) fra ikke-hjemmehørende til hjemmehørende enheder.

3.120. Import og eksport af varer og tjenester omfatter *ikke*:

- establishment trade, dvs.:
  * levering af varer og tjenester til ikke-hjemmehørende enheder fra ikke-hjemmehørende afdelinger af hjemmehørende foretagender, fx salg til udlandet fra udenlandske afdelinger af et multinationalt foretagende, der ejes eller kontrolleres af hjemmehørende enheder;
  * levering af varer og tjenester til hjemmehørende fra hjemmehørende afdelinger af ikke-hjemmehørende foretagender, fx salg fra indenlandske afdelinger af et udenlandsk multinationalt foretagende;

- strømme af primærindkomst til og fra udlandet såsom lønninger og arbejdsgiverbidrag, renter og indtægter fra direkte investeringer. Indtægter fra direkte investeringer omfatter eventuelt en uidentificerbar andel til dækning af forskellige tjenester som fx uddannelse af medarbejdere, management og anvendelse af patenter og varemærker;

- køb og salg af finansielle aktiver eller ikke-producerede aktiver, som jord og patenter.

3.121. Vedrørende import og eksport af varer og tjenester skelnes mellem:

- levering af varer og tjenester inden for EU,
- import og eksport fra og til tredjelande.

For nemheds skyld bliver begge tilfælde omtalt som import og eksport her.

Import og eksport af varer (P 61 og P 71)

3.122. Man taler om import og eksport af varer, når ejendomsretten til varer overdrages mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende enheder (uanset om varerne rent fysisk passerer landegrænser).

3.123. Dog sker der i nedenstående fire tilfælde en ændring af princippet om overdragelse af ejendomsretten, når import og eksport af varer skal registreres:

a) finansiel leasing: overdragelse af ejendomsretten fra leasinggiver til leasingtager ansættes skønsmæssigt for varer omfattet af finansiel leasing; det registreres, når leasingtageren overtager varerne (se bilaget om leasing og køb på afbetaling af varige goder);

b) leverancer mellem affilierede selskaber (filialer, datterselskaber eller udenlandske afdelinger): Overdragelse af ejendomsretten ansættes skønsmæssigt, når varer leveres mellem affilierede selskaber;

c) væsentlig forarbejdning af varer, der udføres som lønarbejde eller reparation registreres både i import og eksport, selv om der ikke sker overdragelse af ejendomsretten;

d) mellemhandleres aktiviteter: der registreres ikke import eller eksport, når mellemhandlere køber fra ikke-hjemmehørende enheder og sælger videre til andre ikke-hjemmehørende enheder inden for regnskabsperioden. En lignende fremgangsmåde anvendes, når mellemhandleren er en ikke-hjemmehørende enhed.

3.124. I følgende eksempler sker eksport, uden at varerne på noget tidspunkt passerer en landegrænse:

a) varer som produceres af hjemmehørende enheder, der opererer i internationalt farvand, og som sælges direkte til ikke-hjemmehørende i andre lande (olie, naturgas, fiskeriprodukter, bjærgninger på havet osv.);

b) transportudstyr eller andet mobilt udstyr, som ikke er fast tilknyttet et bestemt sted, behøver ikke at passere eksportlandets grænse, fordi det er blevet solgt af en hjemmehørende til en ikke-hjemmehørende enhed;

c) varer, der efter overdragelse af ejendomsretten bortkommer eller ødelægges, før de når at passere eksportlandets grænse.

Lignende eksempler kan gives for import af varer.

3.125. Import og eksport af varer omfatter transaktioner mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende enheder med:

- ikke-monetært guld, dvs. guld som ikke længere anvendes som led i en monetær politik,
- umøntet sølv, diamanter og andre ædle metaller og ædelstene,

- pengesedler og mønter ikke i omløb og ikke-udstedte papirer (værdiansat som varer, ikke til pålydende værdi),
- elektricitet, gas og vand,
- husdyr, der drives over landegrænser,
- postpakker,
- eksporterede varer fra det offentlige inkl. varer finansieret gennem støtte og lån,
- varer tilført eller fraført fra et nødlager,
- varer, som et resident foretagende har leveret til sine affilierede selskaber,
- varer, som et resident foretagende har modtaget fra sine udenlandske affilierede selskaber,
- smuglergods,
- andre ikke-registrerede forsendelser fx gaver eller varer under en bestemt minimumsværdi,
- varer der forarbejdes i udlandet (lønarbejde), når varerne derved undergår væsentlige fysiske ændringer, og lignende varer forarbejdet på det nationale territorium på vegne af udenlandske enheder,
- investeringsgoder repareret i udlandet, når dette medfører væsentlig ombygning eller fremstillingsvirksomhed og lignende goder, der repareres på det nationale territorium på vegne af ikke-hjemmehørende enheder.

3.126. Import og eksport af varer omfatter ikke følgende varer, som ikke desto mindre kan passere landegrænser:

- varer i transit i et land,
- varer sendt til eller fra et lands egne ambassader, militærbaser eller andre "enklaver" inden for et andet lands nationale grænser,
- transportudstyr og andet mobilt udstyr, som forlader landet midlertidigt, uden overdragelse af ejendomsretten (fx udstyr til installationer og byggeri i udlandet),
- udstyr og andet gods, der sendes udenlands til forarbejdning i mindre omfang, vedligeholdelse, service eller reparation,
- andre varer, der forlader et land midlertidigt, og som normalt vender tilbage inden for et år i samme stand og uden overdragelse af ejendomdsretten (fx varer, der sendes til udlandet til udstilling eller underholdning, varersom indgår i operationel leasing, herunder leasingaftaler for flere år, samt varer, der returneres, fordi forventet salg ikke har fundet sted),

3.127. Normalt registreres import og eksport af varer, når overdragelse af ejendomsretten finder sted. I praksis anses overdragelse af ejendomsretten for at ske på det tidspunkt, hvor transaktionens parter registrerer dette i deres bøger eller regnskaber, hvilket ikke nødvendigvis falder sammen med de forskellige stadier af kontraktens indgåelse, såsom:

- forpligtelsen indgås (kontraktdato),
- varer og tjenester leveres, modtagelse af betalingskrav (leveringsdato),
- kravet om betaling indfries (betalingsdato).

3.128. Importerede og eksporterede varer værdiansættes "frit om bord" ved eksportlandets grænse (fob). Denne værdi omfatter:

- varernes værdi til basispris,
- plus transport og distribution frem til det pågældende sted ved grænsen inkl. prisen for (eventuel) omladning til en transportør for den videre befordring (se tabel 3.1, anden søjle i tabellens anden del),
- plus eventuelle skatter minus subsidier på eksporterede varer; for leverancer inden for EU omfatter dette moms og andre afgifter på varer, der er betalt i eksportlandet.

I tilgangs- og anvendelsestabellerne og de symmetriske input-outputtabeller skal import af varer til de enkelte produktgrupper værdiansættes anderledes, nemlig efter cif-prisen ved importlandets grænse.

Definition: Cif-prisen er prisen for en vare leveret til importlandets grænse eller prisen for en tjenesteydelse leveret til en resident før betaling af told eller andre importskatter eller handels- og transportavancer i det pågældende land (angående priser inkl. handels- og transportavancer henvises til tabel 3.2, tredje søjle i tabellens anden del).

3.129. Under visse omstændigheder kan det være nødvendigt at erstatte fob-værdien med alternative eller tilnærmede værdier. Det gælder fx:

a) byttehandel: her værdiansættes varerne til de basispriser, man ville have opnået ved betaling i rede penge,

b) transaktioner mellem affilierede selskaber: her anvendes som hovedregel de faktiske overførselsværdier. Er disse meget forskellige fra markedspriserne, kan de dog erstattes af en skønnet markedsprisækvivalent, eller i det mindste angives særskilt til analytiske formål,

c) varer overført i forbindelse med finansiel leasing: her ansættes varernes værdi på basis af køberprisen betalt af leasinggiveren (ikke den samlede værdi af lejebetalingerne),

d) import af varer, der skal vurderes efter toldoplysninger (ved handel med tredjelande) eller Intrastatoplysninger (ved handel inden for EU): Ingen af disse to kilder anvender fob-værdien, men cif-værdien ved hhv. EU-grænsen eller den nationale grænse. Da fob-værdierne kun anvendes på det mest aggregerede niveau og cif-værdierne på produktgruppeniveau, skal disse ændringer også først foretages på det mest aggregerede niveau, dvs. ved cif/fob-korrektionen,

e) Import- og eksport af varer, der skønsmæssigt værdiansættes på basis af undersøgelsesdata eller forskellige typer *ad hoc*-oplysninger. I disse tilfælde kan sædvanligvis kun den samlede værdi af salgene opdelt pr. produkt oplyses. Derfor vil skønnet være baseret på køberpriser og ikke på fob-værdier.

Import og eksport af tjenester (P 62 og P 72)

3.130. Definition: Eksport af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af hjemmehørende til ikke-hjemmehørende enheder.

3.131. Definition: Import af tjenester omfatter alle tjenester, der ydes af ikke-hjemmehørende til hjemmehørende enheder.

3.132. Eksport af tjenester omfatter også følgende grænsetilfælde:

- transport af eksporterede varer fra eksportlandets grænse, når transporten varetages af en hjemmehørende transportør (eksempel 2 og 3 i tabel 3.1);
- transport af importerede varer, når en hjemmehørende transportør varetager transporten;
  * frem til eksportlandets grænser, når varerne er opgjort fob for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien (eksempel 3 i tabel 3.2):
  * frem til importlandets grænse, når varerne er opgjort cif for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i cif-værdien (eksempel 3 og 2 cif i tabel 3.2);
- transport af varer, der varetages af hjemmehørende enheder for ikke-hjemmehørende enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varerne (fx transport af varer, der ikke forlader landet som eksport eller transport af varer uden for det nationale territorium);
- international eller national transport af passagerer, som varetages af hjemmehørende transportører for ikke-hjemmehørende enheders regning;
- mindre forarbejdnings- og reparationsaktiviteter for ikke-hjemmehørende enheders regning;
- byggeaktiviteter, når byggeforetagendets kontor i udlandet ikke har selskabslignende status. Dette gælder for byggeprojekter, der varer under et år, og hvis produktion ikke er en fast bruttoinvestering (se 2.09. og navnlig den tilsvarende fodnote 4);
- installation af udstyr i udlandet, når der er tale om et projekt, der ifølge sagens natur er af begrænset varighed;
- finansielle tjenester, når der er tale om fakturerede provisioner og gebyrer;
- forsikringstjenester, når der er tale om servicegebyrer;

- udenlandske turisters og forretningsfolks udgifter (klassificeres pr. konvention som tjenester; dog kan en global opdeling efter produkt blive nødvendig til brug for tilgangs- og anvendelsestabeller og de symmetriske input-outputtabeller);
- ikke-hjemmehørendes udgifter til sundheds- og undervisningstjenester leveret af hjemmehørende, uanset om disse tjenester ydes på det nationale territorium eller i udlandet;
- tjenester i forbindelse med feriehuse, der benyttes af ikke-hjemmehørende ejere (se 3.54.);
- royalties og licenser som modydelse for tilladelse til at anvende immaterielle, ikke-producerede og ikke-finansielle aktiver og rettigheder, som fx patenter, copyright, varemærker, industriprocesser, franchising osv., samt i forbindelse med anvendelse i henhold til licensaftaler af fremstillede originaler eller prototyper, såsom manuskripter, malerier osv.

3.133. For import af tjenester er de fleste grænsetilfælde et spejlbillede af eksport af tjenester. Derfor anføres kun nogle få forklaringer til import af tjenester.

3.134. Import af transporttjenester omfatter følgende grænsetilfælde:
- transport af eksporterede varer frem til eksportlandets grænse, når transporten varetages af en ikke-hjemmehørende transportør for at udligne værdien af transporttjenesterne, som er inkluderet i fob-værdien af de eksporterede varer (eksempel 4 i tabel 3.1);
- transport af importerede varer, når en ikke-hjemmehørende transportør varetager transporten
  * frem til eksportlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort fob (eksempel 4 og 5 fob i tabel 3.2);
  * fra importlandets grænse som en særskilt transporttjeneste, når importerede varer er opgjort cif (i dette tilfælde er værdien af transporttjenesten mellem eksportlandets og importlandets grænser allerede inkluderet i varernes cif-værdi; eksempel 4 i tabel 3.2);
- transport af varer, der varetages af ikke-hjemmehørende enheder for hjemmehørende enheder, og som ikke indebærer import eller eksport af varer (men fx transport af varer i transit eller transport uden for det nationale territorium);
- ikke-hjemmehørende international eller national transport af passagerer, som varetages af ikke-hjemmehørende transportører for hjemmehørende enheders regning.

Import af transporttjenester omfatter ikke transport af eksporterede varer, efter at de har passeret eksportlandets grænse, transporten varetages en en ikke-hjemmehørende transportør (eksempel 5 og 6 i tabel 3.1). Eksport af varer opgøres fob, og alle sådanne transporttjenester betragtes som transaktioner mellem ikke-hjemmehørende, dvs. mellem en ikke-hjemmehørende transportør og en ikke-hjemmehørende importør. Dette gælder også når disse transporttjenester betales af eksportøren i henhold til eksport-cif-kontrakter.

3.135. Import i betydningen hjemmehørendes direkte køb i udlandet dækker alle indkøb af varer og tjenester, der foretages af hjemmehørende på rejse i udlandet, både private rejser og forretningsrejser. To kategorier bør dog udskilles, da de registreres på anden måde:

- forretningsfolks udgifter er forbrug i produktionen,
- private personers udgifter er husholdningens konsumudgifter.

3.136. Import og eksport af tjenester registreres på det tidspunkt, hvor de ydes, dvs. for det meste sammenfaldende med det tidspunkt, hvor de produceres. Importerede tjenester værdiansættes til køberpris, eksporterede tjenester til basispris.

Tabel 3.1 **Registrering af transport af eksporterede varer.** Forklaring til tabellen: Første del af denne tabel viser, at der er seks forskellige muligheder for transport af eksporterede varer afhængig af, om transportøren er resident eller ikke, og hvor transporten finder sted: fra et sted inden for det nationale territorium til den nationale grænse, fra den nationale grænse til importlandets grænse eller fra importlandets grænse til et sted i importlandet. I tabellens anden del er det for hver af de seks muligheder angivet, om de registreres som eksport af varer, eksport af tjenester, import af varer eller inport af tjenester.

Nationalt territorium	Transit	Importlandets territorium
1. hjemmehørende transportør⇒	2. hjemmehørende transportør⇒	3. hjemmehørende transportør⇒
4. ikke-hjemmehørende transportør⇒	5. ikke-hjemmehørende transportør⇒	6. ikke-hjemmehørende transportør⇒

	Eksport af varer (fob)	Eksport af tjenester	Import af varer (cif/fob)	Import af tjenester
1.	x	-	-	-
2.	-	x	-	-
3.	-	x	-	-
4.	x	-	-	x
5.	-	-	-	-
6.	-	-	-	-

Tabel 3.2 **Registrering af transport af importerede varer.** Forklaring til tabellen: Første del af denne tabel viser, at der er seks forskellige muligheder for transport af importerede varer afhængig af, om transportøren er resident eller ikke og i eksportlandet til eksportlandets grænse, fra eksportlandets grænse til importlandets grænse og fra importlandets grænse til et sted i importlandet. I tabellens anden del er det for hver af seks muligheder angivet, om de registreres som import af varer, import af tjenester, eksport af varer eller eksport af tjenester. I nogle tilfælde (eksempel 2 og 5) afhænger denne registrering af principperne for værdiansættelse af de importerede varer.

Nationalt territorium	Transit	Importlandets territorium
1. hjemmehørende transportør⇒	2. hjemmehørende transportør⇒	3. hjemmehørende transportør⇒
4. ikke-hjemmehørende transportør⇒	5. ikke-hjemmehørende transportør⇒	6. ikke-hjemmehørende transportør⇒

	Værdian-sættelse af importerede varer	Import af varer	Import af tjenester	Eksport af varer (fob)	Eksport af tjenester
1.	cif/fob	-	-	-	-
2.	fob	-	-	-	-
	cif	x	-	-	x
3.	cif/fob	x	-	-	x
4.	cif/fob	-	x	-	-
5.	fob	-	x	-	-
	cif	x	-	-	-
6.	cif/fob	x	-	-	-

Bemærk at overgangen fra importerede varer opgjort cif til fob består i:

- tilpasning af cif/fob, dvs. fra 2 cif til 2 fob (den samlede import og eksport)
- omklassificering af cif/fob, dvs. fra 5 cif til 5 fob (samlet import og eksport uændret).

Transaktioner med eksisterende varer

3.137. Definition: Eksisterende varer er varer, der allerede har haft én bruger (dog ikke et lager).

3.138. Eksisterende varer omfatter:

- bygninger og andre realkapitalgoder, der sælges af producentenheder til andre enheder:

  * til genbrug i samme tilstand,

  * til nedrivning eller skrotning; de derved fremkomne produkter er sædvanligvis råvarer (fx jernskrot), der anvendes til fremstilling af nye varer (fx stål);

- værdigenstande, der sælges fra en enhed til en anden,

- varige forbrugsgoder, der sælges af husholdninger eller militæret til andre enheder:

  * til genbrug i samme tilstand,

  * til skrotning og omdannelse til genbrugsmaterialer.

- ikke-varige goder (fx papiraffald, klude, brugt tøj, flasker osv.), der sælges af en hvilken som helst enhed enten til genbrug eller som råmaterialer til fremstilling af nye varer (genbrugsvarer).

3.139. Overdragelse af eksisterende varer registreres som en negativ udgift (anskaffelse) for sælgeren og som en positiv udgift (anskaffelse) for køberen.

3.140. Dette har følgende konsekvenser:

a) når salget af et eksisterende fast aktiv eller en eksisterende værdigenstand finder sted mellem to hjemmehørende producenter, udlignes de positive og negative værdier, registreret som faste bruttoinvesteringer, i økonomien som helhed, bortset fra omkostningerne ved ejerskiftet.

b) når et eksisterende, ikke-mobilt fast aktiv (fx en bygning) sælges til en ikke-hjemmehørende, bliver denne pr. konvention registreret som køber af et finansielt aktiv, dvs. egenkapitalen i en fiktiv, hjemmehørende enhed. Den fiktive hjemmehørende enhed anses derefter for at købe aktiv. Således finder køb og salg af det faste aktiv sted mellem hjemmehørende;

c) når et eksisterende, mobilt anlægsaktiv (fx skib eller fly) eksporteres, posteres ingen fast bruttoinvestering andetsteds i økonomien til udligning af sælgerens negative bruttoinvestering;

d) visse varige goder, som fx. køretøjer, kan klassificeres som faste aktiver eller som varige forbrugsgoder, alt efter ejer og hvad de bruges til. Hvis ejendomsretten til et sådant gode overdrages fra et foretagende til en husholdning, hvor det skal anvendes til konsum, registreres en negativ bruttoinvestering i foretagendet og en positiv udgift til konsum i husholdningen. I det sjældnere tilfælde, hvor ejendomsretten til et sådant gode overdrages fra en husholdning til et foretagende, registreres i husholdningen en negativ udgift til konsum og i foretagendet en positiv, fast bruttoinvestering;

e) transaktioner i eksisterende værdigenstande registreres af køberen som anskaffelse af en værdigenstand (positiv bruttoinvestering) og af sælgeren som afhændelse af en værdigenstand (negativ bruttoinvestering). I tilfælde af transaktioner med den øvrige verden, skal import eller eksport af en vare registreres (se 3.125.). En husholdnings salg af en værdigenstand skal ikke registreres som negativ udgift til konsum;

f) når det offentlige sælger eksisterende militære varige goder i udlandet, registreres dette som det offentliges eksport af varer og som negativt konsum af rå- og hjælpestoffer og konsum.

3.141. For salgsomkostninger, der påløber hos den tidligere ejer (omkostninger ved ejerskifte) registreres et tab. En lignende postering foretages for den del af den oprindelige anskaffelsespris, der ikke er nedskrevet som realkapitalforbrug.

3.142. Transaktioner med eksisterende varer registreres på det tidspunkt, hvor ejendomsretten overdrages. Værdiansættelsen foretages efter de principper som anvendes for de pågældende typer af produkttransaktioner.

KAPITEL IV

FORDELINGSTRANSAKTIONER

4.01. Fordelingstransaktioner er transaktioner til fordeling af værditilvæksten i produktionsleddet på arbejdskraft, kapital og myndigheder samt til omfordeling af indkomst og formue.

Systemet skelner mellem løbende overførsler og kapitaloverførsler, hvoraf sidstnævnte især betragtes som en omfordeling af opsparing eller formue (og i mindre grad af indkomst).

AFLØNNING AF ANSATTE (D 1)

4.02. Definition: Aflønning af ansatte (D 1) omfatter de samlede ydelser i kontanter og naturalier, som arbejdsgiverne betaler de ansatte for det arbejde, de har leveret i regnskabsperioden.

Aflønning af ansatte opdeles i:
- lønninger (D 11): lønninger i kontanter og lønninger i naturalier;
- arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 12): faktiske arbejdsgiverbidrag (D 121); imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 122).

Løn (D 11)

1 – Løn i kontanter:

4.03. Løn i kontanter omfatter alle bidrag til sociale ordninger, indkomstskat mv., som påhviler de ansatte, også selv om de faktisk tilbageholdes af arbejdsgiverne for direkte indbetaling til sociale forsikringsordninger, skattemyndigheder mv. på de ansattes vegne:

Løn i kontanter omfatter følgende ydelser:

a) direkte løn, der udbetales regelmæssigt

b) tillæg for overtid, nat- og weekendarbejde samt for særlige ulemper eller farligt arbejde;

c) dyrtidstillæg samt sted- og udlandstillæg;

d) bonusordninger baseret på produktivitet eller driftsresultat, jule- og nytårsgratialer ekskl. sociale ydelser til den ansatte (se 4.0.7c); "13.-14. månedsløn" (ekstra månedsløn);

e) godtgørelse for transport til og fra arbejdsplads ekskl. tillæg eller godtgørelser af ansattes udlæg til rejseaktivitet, udstationering, flytning eller repræsentation i forbindelse med udøvelsen af deres funktioner (se 4.0.7a);

f) søgnehelligdagsbetaling og feriepenge;

g) provisioner, drikkepenge, møde- og bestyrelseshonorarer udbetalt til de ansatte;

h) ekstraordinære bonuser eller beløb, der udbetales under en præmieringsordning i forhold til foretagendets driftsresultat;

i) arbejdsgiverbidrag til opsparingsordninger for ansatte;

j) særlig fratrædelsesgodtgørelse til ansatte, når udbetalingen ikke sker i overensstemmelse med en kollektiv overenskomst;

k) kontant boligtilskud fra arbejdsgivere til ansatte.

2 – Lønninger i naturalier

4.04. Definition: Lønninger i naturalier består af varer, tjenester eller andre ydelser, som leveres gratis eller til nedsat pris af arbejdsgiverne, og som kan anvendes af de ansatte i fritiden og i ubegrænset omfang til opfyldelse af egne og husholdningens behov eller ønsker. Nævnte varer, tjenester eller andre ydelser er ikke nødvendige i arbejdsgivernes produktionsproces. For de ansatte er lønninger i form af naturalydelser en ekstraindkomst, idet de skulle have betalt markedsprisen, hvis de selv havde skullet købe samme varer og tjenester.

4.05. De mest almindelige eksempler er følgende:

a) Forplejning inkl. måltider og drikkevarer indtaget på forretningsrejser (og som skulle have været indtaget alligevel), men ekskl. særlige måltider og drikkevarer, der skyldes ekstraordinære arbejdsbetingelser. Besparelser ved gratis eller subventionerede kantiner eller ved spisebilletter henregnes ligeledes til lønninger i naturalier;

b) egne eller købte boligtjenester eller logi af en art, som kan bruges af alle i den ansattes husholdning;

c) uniformer og anden form for specialbeklædning, som de ansatte anvender hyppigt både på og uden for arbejdspladsen;

d) anvendelse af køretøjer og andre varige forbrugsgoder, der stilles til rådighed for de ansatte til privat brug;

e) varer og tjenester fra arbejdsgiverens egen produktion som fx gratis rejser for ansatte ved jernbaner og luftfartsselskaber, gratis kul til minearbejdere eller gratis fødevarer til ansatte i landbruget;

f) sports-, fritids- eller feriefaciliteter for ansatte og deres familier;

g) gratis transport til og fra arbejdet (bortset fra transport i arbejdstiden), fri parkering;

h) vuggestuer og børnehaver for ansattes børn;

i) arbejdsgivernes betalinger til bedriftsråd og lignende organer;

j) friaktier, der udloddes til de ansatte;

k) vederlag i naturalier kan endvidere omfatte rentebegunstigede eller endog rentefri lån, som arbejdsgiverne yder de ansatte. Værdien heraf beregnes som forskellen mellem det beløb, de ansatte ellers skulle have betalt i rente på realkreditlånet (ved huskøb) eller forbrugslånet (ved køb af varer og tjenester) og den rente, der reelt betales.

En imputeret rente fra den ansatte modposteres på arbejdsgiverens primær indkomstfordelingskonto.

4.06. Varer, tjenester og andre ydelser værdiansættes til basisprisen, når de produceres af arbejdsgiveren, og til køberprisen, når de købes af arbejdsgiveren (dvs. den pris, som han reelt betaler ved købet).

Når de leveres gratis, beregnes den fulde værdi af lønninger i naturalier på basis af basisprisen (eller til arbejdsgiverens køberpris, hvis de er købt af ham) på de pågældende varer, tjenester eller andre ydelser.

Når de leveres til nedsat pris, findes værdien som differencen mellem ovenstående beregning og de beløb, der betales af den ansatte.

4.07. Lønninger omfatter ikke:

a) arbejdsgivernes udgifter, som kommer både dem selv og de ansatte til gode, når de er nødvendige i arbejdsgivernes produktion;

- tillæg eller godtgørelse til de ansatte for udgifter i forbindelse med rejser, udstationering, flytning og repræsentation i forbindelse med udøvelse af deres funktioner;

- udgifter til etablering af faciliteter på arbejdspladsen, arbejdshygiejniske lægeundersøgelser, arbejdsbeklædning, der kun eller næsten kun anvendes i arbejdstiden;

- indlogeringsfaciliteter på arbejdspladsen af en sådan karakter, at de ikke kan anvendes af de ansattes husholdninger, som fx barakker, skurvogne, sovesale, hytter mv.;

- særlige måltider eller drikkevarer som følge af ekstraordinære arbejdsbetingelser;

- godtgørelse til de ansatte for indkøb af værktøj, udstyr og specialbeklædning, som udelukkende eller hovedsagelig anvendes i deres arbejde eller den del af deres lønninger, som de ansatte selv i henhold til ansættelsesvilkårene skal bidrage med til sådanne indkøb.

Disse udgifter til varer og tjenester, som arbejdsgiverne er forpligtet til at stille til rådighed for de ansatte, således at de kan udføre deres arbejde, behandles af arbejdsgiverne som forbrug i produktionen.

b) lønninger, som arbejdsgiverne midlertidigt fortsætter med at udbetale til de ansatte i tilfælde af sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse mv. Disse beløb behandles som ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte (D 623), hvor samme beløb figurerer som imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 122);

c) andre ikke-fondsbaserede sociale ydelser i form af fx børnetilskud, husstandstillæg, familietillæg, uddannelsestillæg og andre ydelser til forsørgelsesberettigede, samt i form af fri lægehjælp (ud over arbejdsrelateret lægehjælp) til ansatte eller deres familie;

d) alle skatter, som pålægges arbejdsgiveren af den udbetalte lønsum, som fx skat på antallet af ansatte. Sådanne skatter behandles som andre produktionsskatter.

Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 12)

4.08. Et beløb svarende til de bidrag til sociale ordninger, der påhviler arbejdsgiverne til sikring af de ansattes ret til sociale ydelser, der henhører under aflønning af ansatte. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger kan være faktiske eller imputerede.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 121)

4.09. Definition: Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 121) omfatter arbejdsgivernes betalinger til fordel for de ansatte til sikringsinstitutionerne (sociale fonde og kasser og private fondsbaserede sikringsordninger). Disse betalinger dækker lovbefalede, overenskomstmæssige, kontraktmæssige og frivillige bidrag til sikring mod sociale risici og til opfyldelse af sociale behov (se D 6).

Selv om arbejdsgiverne betaler disse bidrag direkte til sikringsinstitutionerne, betragtes de alligevel som en del af aflønningen af ansatte, idet sidstnævnte anses for selv at viderebetale dem til sikringsinstitutionerne.

Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 122)

4.10. Definition: Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 122) er modstykket til ikke-fondsbaserede sociale ydelser (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som betales direkte af arbejdsgiverne til deres ansatte eller tidligere ansatte samt andre ydelsesberettigede[1] uden om forsikringsselskaber eller selvstændige pensionskasser og uden at oprette særlige fonde eller separat reserve til formålet.

[1] Under imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger hører tillige modværdien af den løn, som arbejdsgiverne midlertidigt fortsætter med at betale i tilfælde af sygdom, barsel, arbejdsskade, invaliditet, afskedigelse osv., forudsat at beløbet kan skilles ud.

At visse sociale overførsler betales direkte af arbejdsgiverne og ikke gennem sociale fonde eller kasser eller andre sikringsinstitutioner ændrer intet ved deres karakter af sociale ydelser. Da de samlede udgifter til disse ydelser imidlertid indgår i arbejdsgivernes lønomkostninger, henhører disse ydelser også under aflønning af ansatte.

4.11. På sektorkontiene figurerer udgifter til direkte sociale ydelser først som anvendelse på indkomstdannelseskontoen som en del af aflønningen af ansatte, dernæst som anvendelse på sekundær indkomstfordelingskontoen som sociale ydelser. For at få denne konto til at balancere, går man ud fra, at de ansattes husholdninger tilbagebetaler arbejdsgivernes imputerede bidrag til sociale ordninger, der (sammen med eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger) finansierer de direkte, sociale ydelser, som de samme arbejdsgivere yder til de ansatte. Dette fiktive kredsløb kan sidestilles med kredsløbet for de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, der passerer gennem husholdningernes konti, og som formodes at blive betalt af husholdningerne til sikringsinstitutionerne.

Med hensyn til værdiansættelsen af imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger, hvis størrelse ikke nødvendigvis stemmer overens med størrelsen af de direkte sociale ydelser, henvises til D 612.

4.12. Registreringstidspunkt for aflønning af ansatte:

- lønninger (D 11) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres. Dog registreres ekstraordinære bonuser og beløb, 13. månedsløn mv., når de forfalder til betaling;

- faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 121) registreres i den periode, hvor arbejdet udføres;

- imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 122):

  * når de er modpostering til obligatoriske, direkte sociale ydelser, registreres de i den periode, hvor arbejdet udføres,
  * når de er modpostering til frivillige, direkte sociale ydelser, registreres de, når de præsteres;

4.13. Aflønning af ansatte kan omfatte:

a) hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af hjemmehørende ansatte,

b) ikke-hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af hjemmehørende ansatte,

c) hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af ikke-hjemmehørende ansatte.

Disse forskellige elementer registreres i ENS på følgende måde:

- hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende ansatte samles under pkt. a) og c) og figurerer under anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de sektorer og erhverv, hvortil arbejdsgiverne hører;

- hjemmehørende og ikke-hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af hjemmehørende ansatte samles under pkt. a) og b) og figurerer som tilgang på husholdningernes konto for allokering af primær indkomst;

- pkt. b) ikke-hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af hjemmehørende ansatte figurerer som anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler;

- pkt. c) hjemmehørende arbejdsgiveres aflønning af ikke-hjemmehørende ansatte figurerer som tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

PRODUKTIONS- OG IMPORTSKATTER (D 2)

4.14. Definition: Produktions- og importskatter (D 2) er obligatoriske, ensidige betalinger i kontanter eller naturalier, som opkræves af det offentlige eller Den Europæiske Unions institutioner på produktion og import af varer og tjenester, beskæftigelse af arbejdskraft samt ejendomsret eller brugsret til jord, bygninger eller andre aktiver, der anvendes i produktionen. Disse skatter skal betales, uanset om der opnås fortjeneste eller ej.

4.15. Produktions- og importskatter opdeles på følgende måder:

- produktskatter (D 21),
  - * merværdiafgifter (moms) (D 211),
  - * importskatter og told ekskl. moms (D 212),
    - told mv. (D 2121),
    - importskatter ekskl. moms og told (D 2122),
  - * produktskatter undtagen moms og importskatter (D 214),
- andre produktionsskatter (D 29).

Produktskatter (D 21)

4.16. Definition: Produktskatter (D 21) betales pr. enhed af en bestemt vare eller tjeneste, som indgår i en transaktion. Skatterne beregnes som et bestemt pengebeløb pr. mængdeenhed af varen eller tjenesten eller som en bestemt procentdel af varers og tjenesters enhedspris eller værdi. Som hovedprincip gælder, at uanset hvilken institutionel enhed, der skal betale, henhører skatter, der pålægges et produkt, under produktskatterne, medmindre de specifikt henføres til en anden rubrik.

Merværdiafgift (moms) (D 211)

4.17. Definition: En merværdiafgift (moms) er en afgift på varer eller tjenester, der opkræves successivt af foretagenderne, og som til sidst opkræves samlet hos de endelige købere.

Nærværende afsnit omfatter den merværdiafgift, der opkræves af staten, og som lægges på nationale og importerede produkter, samt eventuelt andre fradragsberettigede afgifter, der anvendes efter regler, der kan sidestilles med reglerne for moms – herefter for nemheds skyld benævnt moms.

Herunder hører endvidere afgifter, der i henhold til loven kan karakteriseres som merværdiafgifter, men som ikke pålægges produkter som defineret i nationaløkonomisk forstand (fx salg af byggegrunde)[2].

Producenter er kun forpligtet til at betale differencen mellem moms på salg og moms på indkøb til eget forbrug i produktionen eller faste bruttoinvesteringer.

Moms registreres netto i den forstand, at:

- produktion af varer og tjenester samt import værdiansættes ekskl. faktureret moms;
- køb af varer og tjenester registreres inkl. ikke-fradragsberettiget moms. Momsen registreres ikke som afholdt af sælgerne, men af køberne, og kun af købere, der ikke kan fratrække momsen. Hovedparten af al moms er derfor registreret i ENS som betalt på endelig anvendelse, navnlig som husholdningernes forbrug. En del af momsen kan dog betales af foretagender, især foretagender, der er fritaget for moms.

I den samlede økonomi er momsen lig med forskellen mellem al faktureret moms og al fradragsberettiget moms.

Importskatter og told ekskl. moms (D 212)

4.18. Definition: Importskatter og told ekskl. moms (D 212) er obligatoriske betalinger, der opkræves af det offentlige eller Den Europæiske Unions institutioner på importerede varer ekskl. moms, inden disse frit kan omsættes på det økonomiske territorium, samt på tjenesteydelser, der leveres til hjemmehørende enheder af ikke-hjemmehørende enheder.

Disse betalinger omfatter:

a) Told mv. (D 2121) består af told eller andre importskatter, der skal betales i henhold til toldtariffer på særlige typer varer, når de indføres til anvendelse på brugerlandets økonomiske territorium;

---

2 Moms på handel med byggegrunde behandles i tilgangs-/anvendelsestabellerne som ejendomsmæglertjenester.

b) importskatter ekskl. moms og told mv. (D 2122):

Denne rubrik omfatter:

- afgifter på importerede landbrugsprodukter,
- monetære udligningsbeløb på import,
- forbrugsskatter og særlige afgifter på visse importerede produkter, såfremt samme skatter og afgifter på lignende produkter af indenlandsk oprindelse betales af denproducerende branche selv,
- almindelige omsætningsafgifter på import af varer og tjenester,
- skatter på specifikke tjenester ydet af ikke-hjemmehørende foretagender til hjemmehørende enheder inden for det økonomiske territorium,
- udbytter, som offentlige foretagender har opnået ved udøvelse af et monopol på import af en bestemt vare eller tjeneste, og som overføres til staten.

Nettoskatter og -told på import ekskl. moms beregnes ved at trække importsubsidier (D 311) fra importskatter og told ekskl. moms (D 212).

Produktskatter undtagen moms og importskatter (D 214)

4.19. Definition: Produktskatter undtagen moms og importskatter (D 214) omfatter skatter, der skal betales i forbindelse med produktion, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering af varer og tjenester, eller i forbindelse med disses anvendelse til eget forbrug eller egne investeringer.

4.20. Denne rubrik omfatter især:

a) forbrugsskatter og andre afgifter bortset fra dem, der hører ind under importafgifter og told,

b) punktafgifter på salg af særlige produkter som fx alkoholiske drikke og tobak, samt stempelafgifter på juridiske dokumenter eller checks,

c) skatter på finans- og kapitaltransaktioner, der betales ved køb eller salg af ikke-finansielle og finansielle aktiver inkl. fremmed valuta. De opkræves ved ejerskifte i forbindelse med jord eller andre aktiver undtagen i kapitaloverførsler (hovedsagelig arv og gaver), hvor de behandles som skatter på formidlernes tjenester,

d) registreringsafgifter for biler,

e) forlystelsesskatter,

f) skatter på lotteri og spil, undtagen skatter på gevinster,

g) skatter på forsikringspræmier,

h) andre skatter på bestemte tjenester som hoteller eller andre overnatningsfaciliteter, boligtjenester, restauranter, transport, kommunikation, reklame,

i) generelle skatter på salg (undtagen moms), som omfatter skatter på fabrikanters engros- og detailsalg og omsætningsafgifter;

j) fiskale monopolers udbytte, som overføres til staten, dog med undtagelse af monopoler på import af visse varer eller tjenester (inkluderet i D 2122). Fiskale monopoler er offentlige foretagender, som ifølge loven har fået monopol på produktion eller distribution af en særlig vare eller tjeneste med henblik på at skaffe offentlige midler og ikke for at fremme den økonomiske politik eller socialpolitikken. Når et offentligt foretagende får tildelt monopolrettigheder i henhold til en vedtagen økonomisk politik eller socialpolitik og på grund af varens eller tjenestens egenart eller produktionsteknologi – fx offentlige værker, postvæsen, telekommunikation, jernbaner mv. – betragtes det ikke som et fiskalt monopol. Hovedreglen er, at fiskale monopoler typisk beskæftiger sig med produktion af varer og tjenester, der kan være hårdt beskattet i andre lande; de er ofte begrænset til produktion af brændstoffer og bestemte forbrugsvarer (fx alkohol, tobak, tændstikker mv.);

k) eksportskatter og monetære udligningsbeløb opkrævet på eksport.

4.21. Nettoproduktskatter beregnes ved at trække produktsubsidier (D 31) fra produktskatter (D 21).

Andre produktionsskatter (D 29)

4.22. Definition: Andre produktionsskatter (D 29) er alle skatter, som foretagenderne skal betale i forbindelse med deres produktionsaktiviteter, uanset værdien og mængden af de producerede eller solgte varer og tjenester.

Skatterne kan opkræves på jord, faste aktiver eller arbejdskraft i produktionen og på visse aktiviteter eller transaktioner.

4.23. Andre produktionsskatter (D 29) omfatter især:

a) skatter på jord, bygninger og andre konstruktioner (eller brugsretten hertil), der anvendes i produktionen;

b) skatter på brugen af faste aktiver (køretøjer, maskiner og udstyr) til produktion, uanset om de ejes eller lejes;

c) skatter på udbetalt lønsum og antal ansatte;

d) skatter på internationale transaktioner (udenlandsrejser, betalinger til udlandet eller lignende transaktioner med ikke-hjemmehørende) i produktionssammenhæng;

e) skatter, som foretagender betaler for at opnå erhvervsmæssige tilladelser, dersom disse udstedes automatisk mod betaling af det krævede gebyr. Hvis derimod det offentlige foretager kontrol af erhvervslokalernes egnethed eller sikkerhed, det anvendte udstyrs pålidelighed eller sikkerhed, det ansatte personales faglige kompetence eller de producerede varers og tjenesters kvalitet eller standard og stiller disse parametre som betingelse for udstedelse af tilladelsen, betragtes beløbene som udgifter til ydede tjenester, medmindre disse beløb er helt ude af proportioner med omkostningerne ved den offentlige kontrol;

f) miljøafgifter på produktionsaktiviteter opkrævet i forbindelse med udslip eller udledning af skadelige luftarter, væsker eller andre skadelige stoffer. De omfatter ikke betaling for det offentliges indsamling og bortskaffelse af affald eller skadelige stoffer, idet disse beløb indgår i foretagendernes forbrug i produktionen;

g) for lav momsgodtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i landbruget.

4.24. Dette afsnit omfatter ikke skat på husholdningernes egen anvendelse af køretøjer mv., som registreres under løbende indkomst- og formueskatter mv.

Produktions- og importafgifter til Den Europæiske Unions institutioner

4.25. Produktions- og importskatter til Den Europæiske Unions institutioner omfatter bl.a.:

a) skatter, som hjemmehørende producentenheder betaler direkte til Den Europæiske Unions institutioner (EKSF-afgiften på kul- og stålforetagender);

b) skatter, der opkræves af de nationale myndigheder på vegne af Den Europæiske Unions institutioner, dvs.:

- fra den fælles landbrugspolitik: afgifter på importerede landbrugsprodukter, monetære udligningsbeløb på eksport og import, sukkerafgifter og afgift på isoglukose, medansvarsafgifter på mælk og korn;

- fra handelen med tredjelande: told opkrævet efter Den Europæiske Unions integrerede toldtarif (TARIC);

- samt indtægter fra den moms, der opkræves i de enkelte medlemsstater.

4.26. Registreringstidspunkt: Produktions- og importskatter registreres, når de afgiftspligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.

4.27. Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder vil dog, selv om de i henhold til skattelovgivningen medfører skattepligt for de pågældende enheder til stadighed blive unddraget beskatning, og det ville være urealistisk at tro, at disse forhold skulle skabe finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. Derfor registreres i ENS udelukkende beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skattepåligning, selvangivelser eller andet, der klart definerer skatteyderens pligt til at betale. ENS imputerer ikke skatter, hvor der ikke ligger en officiel skattepåligning til grund.

Pålignede skatter, som ikke indbetales (fx pga. konkurs) betragtes først som betalt, dernæst er der to muligheder:

- afskrivning af uerholdelige fordringer, hvor det offentlige konstaterer, at dets tilgodehavende ikke længere kan inddrives. Denne afskrivning registreres på det offentliges og debitorens konto for andre mængdemæssige ændringer i status;

- eftergivelse af gælden gennem fælles overenskomst mellem det offentlige og debitor. En sådan eftergivelse registreres som kapitaloverførsel fra det offentlige til debitor på kapitalkontoen samtidig med, at tilgodehavendet slettes på den finansielle konto.

4.28. Værdien af de samlede skatter, som skal registreres, inkluderer eventuelle renter af skatterestancer og eventuelle bøder pålagt af skattemyndighederne, dersom det ikke er muligt at registrere disse beløb separat. De samlede skatter omfatter endvidere eventuelle gebyrer, som pålægges i forbindelse med opkrævning eller inddrivning af skatter, som ikke er betalt. Tilsvarende nedsættes den samlede skatteværdi, hvis staten har foretaget skattenedsættelser som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skat tilbagebetales.

4.29. I ENS optræder produktions- og importskatter (D 2):

- som anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto,

- som tilgang på den offentlige sektors konto for allokering af primær indkomst og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktskatter registreres som tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester. Herved kan der opnås balance mellem tilgangen af varer og tjenester – værdiansat ekskl. produktskatter – og anvendelsen, der værdiansættes inkl. disse skatter.

Andre produktionsskatter (D 29) optræder som anvendelse på indkomstdannelseskontoen for de erhverv eller sektorer, der betaler disse skatter.

SUBSIDIER (D 3)

4.30. Definition: Subsidier (D 3) er løbende, ensidige overførsler som det offentlige eller Den Europæiske Unions institutioner i henhold til den økonomiske politik eller socialpolitikken betaler til hjemmehørende[3] markedsmæssige producenters produktion og til andre hjemmehørende producenters markedsmæssige produktion med henblik på at påvirke produktionsmængden og priserne og/eller muliggøre en rimelig aflønning af produktionsfaktorerne.

4.31. Subsidier fra Den Europæiske Unions institutioner omfatter kun de løbende overførsler, der sker direkte til hjemmehørende produktionsenheder.

4.32. Ligesom de produktionsenheder, der klassificeres blandt de markedsmæssige erhverv kan høre til forskellige institutionelle sektorer, kan subsidierne gå til en hvilken som helst sektor, når blot de bevilges til markedsbestemte produktionsaktiviteter.

Subsidier kan opdeles på følgende måde:

- produktsubsidier (D 31),
  - * importsubsidier (D 311),
  - * andre produktsubsidier (D 319),
- andre produktionssubsidier (D 39).

Produktsubsidier (D 31)

4.33. Definition: Produktsubsidier (D 31) er subsidier, der betales pr. enhed af producerede eller importerede varer eller tjenester. Subsidiet kan være et bestemt beløb pr. mængdeenhed af varer eller tjenester, eller det kan beregnes efter værdien som en bestemt procent af enhedsprisen. Subsidiet kan endvidere beregnes som forskellen mellem en indikativpris og den pris, som køberen faktisk betaler på markedet. Et produktsubsidie udbetales normalt, når varen produceres, sælges eller importeres.

Importsubsidier (D 311)

4.34. Importsubsidier er subsidier til varer og tjenester, der udbetales, når varerne passerer grænsen til anvendelse på det økonomiske territorium, eller når tjenesterne leveres til hjemmehørende institutionelle enheder. De omfatter tab, som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne politik køber produkter fra ikke-hjemmehørende og sælger dem til lavere priser til hjemmehørende.

---

3 Subsidier fra Den Europæiske Unions institutioner betales til hjemmehørende enheder overalt i Fælleskabet.

Andre produktsubsidier (D 319)

4.35. Andre produktsubsidier (D 319) omfatter:

a) subsidier til produkter, der anvendes inden for Fællesskabet, dvs. subsidier, der betales til hjemmehørende producenter for deres produktion, når den anvendes eller forbruges inden for det økonomiske territorium;

b) tab, som opstår, når offentlige handelsorganisationer i overensstemmelse med den vedtagne økonomiske og sociale politik køber og sælger produkter fra hjemmehørende producenter;

c) subsidier til offentlige selskaber eller kvasi-selskaber til dækning af vedvarende tab på produktionsaktiviteterne, fordi der beregnes priser, som er lavere end de gennemsnitlige produktionsomkostninger i overensstemmelse med den vedtagne økonomiske politik og socialpolitik.

d) direkte eksportsubsidier udbetalt direkte til hjemmehørende producenter, når varerne forlader det økonomiske territorium, eller tjenesterne leveres til ikke-hjemmehørende, dog med undtagelse af tilbagebetaling ved toldgrænsen af tidligere betalte produktskatter eller fritagelse for de skatter, der ville forfalde, hvis varerne skulle sælges eller anvendes på det økonomiske territorium;

e) tab, som opstår, når offentlige handelsorganisationer køber produkter fra hjemmehørende foretagender og sælger dem til lavere priser til ikke-hjemmehørende.

Andre produktionssubsidier (D 39)

4.36. Definition: Andre produktionssubsidier (D 39) til hjemmehørende produktionsenheder, når de påbegynder en produktion, er subsidier uden tilknytning til mængden eller værdien af de varer og tjenester, der produceres eller sælges.

4.37. Denne rubrik omfatter bl.a.:

a) subsidier til lønninger eller arbejdskraft: disse tilskud betales i relation til de samlede lønudgifter eller den samlede arbejdskraft, eller beskæftigelse af særlige kategorier af mennesker som fx fysisk handicappede eller langtidsledige, eller i relation til omkostninger ved udannelsesordninger, som etableres eller finansieres af foretagenderne;

b) subsidier til forureningsbekæmpelse: disse tilskud er løbende subsidier til hel eller delvis dækning af omkostningerne ved ekstra foranstaltninger for at mindske eller undgå udledning af forurenende stoffer i miljøet;

c) rentestøtte til hjemmehørende, produktionsenheder, også selv om formålet er at fremme investeringer[4]. Sådanne bevillinger er løbende overførsler som skal reducere producenternes omkostninger. De betragtes som subsidier til de begunstigede producenter, også når renteforskellen rent faktisk betales direkte af det offentlige til det pågældende kreditinstitut;

d) for høj momsgodtgørelse som følge af de standardsatser, der ofte anvendes i landbruget.

4.38. Nedenstående betragtes ikke som subsidier:

a) løbende overførsler fra det offentlige til husholdningerne i deres egenskab af forbrugere. Disse overførsler registreres enten som sociale ydelser eller som diverse løbende overførsler;

b) løbende overførsler inden for det offentlige i dets egenskab af producenter af ikke-markedsmæssige varer og tjenester. Disse overførsler behandles som løbende overførsler inden for det offentlige (D 73);

c) løbende overførsler til non-profit institutioner i deres egenskab af producenter af ikke-markedsmæssige varer og tjenester. Disse overførsler registreres som løbende overførsler til non-profit institutioner (D 75);

d) investeringstilskud (D 92);

e) ekstraordinære betalinger til sociale forsikringsfonde, hvis formålet med disse betalinger er at øge fondenes aftuarmæssige reserver. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D 99);

f) det offentliges overførsler til ikke-finansielle selskaber og selskabslignende foretagender til dækning af tab akkumuleret over flere regnskabsår, eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol. Disse overførsler klassificeres under andre kapitaloverførsler (D 99);

g) eftergivelse af producentenheders gæld til det offentlige (fx offentlige lån til et ikke-finansielt foretagende, som har akkumuleret driftstab over flere regnskabsår). Disse transaktioner registreres som andre kapitaloverførsler (D 99);

h) skadeserstatninger fra det offentlige eller udlandet for skade eller tab på kapitalgoder som følge af krigshandlinger, andre politiske begivenheder eller nationale katastrofer. Disse beløb registreres som andre kapitaloverførsler (D 99);

i) aktier og andre ejerandele, som det offentlige har opkøbt i selskaber. Disse beløb registreres som aktier og andre ejerandelsbeviser;

j) betalinger fra det offentlige, når det har overtaget ansvaret for ekstraordinært høje pensionsudgifter, der påhviler et offentligt foretagende. Disse betalinger registreres under diverse løbende overførsler (D 75).

---

4 Et tilskud, der har til formål både at finansiere nedskrivningen af en gæld og betalingen af renterne, dog, hvor en fordeling på de to komponenter er umulig, behandles samlet som et investeringstilskud og når det ikke er muligt at opdele tilskuddet i disse to elementer registreres hele beløbet som investeringstilskud.

4.39. Registreringstidspunkt: Subsidier registreres, når den pågældende transaktion eller begivenhed (produktion, salg, import mv.) finder sted.

Særlige tilfælde:

- subsidier i form af differencen mellem køberprisen og den salgspris, et offentligt handelsforetagende forlanger, registreres på det tidspunkt, hvor varerne købes af det offentlige, dersom salgsprisen kendes på det tidspunkt;

- subsidier til dækning af en markedsmæssig producentenheds tab registreres på det tidspunkt, hvor det offentlige beslutter at dække tabet.

4.40. I ENS optræder subsidier:

- som negativ anvendelse på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto,

- som negativ tilgang på den offentlige sektors konto for allokering af primær indkomst og på udlandskonto"en for primære indkomster og løbende overførsler.

Produktsubsidier registreres som negativ tilgang på den samlede økonomis konto for varer og tjenester. Derved kan opnås balance mellem tilgang og anvendelse af varer og tjenester.

Andre produktionssubsidier (D 39) behandles som negative anvendelser på indkomstdannelseskontoen for de erhverv eller sektorer, der modtager dem.

Et system med valutadifferentiering har følgende indvirkning på produktions- og importskatter og subsidier (multiple valutakurser anvendes ikke i øjeblikket blandt EU-medlemsstaterne):

- implicitte importskatter registreres som importskatter ekskl. moms og told (D 2122);

- implicitte eksportskatter registreres som produktskatter undtagen moms og importskatter (D 214);

- implicitte subsidier til import registreres som importsubsidier (D 311);

- implicitte subsidier til eksport registreres som andre produktsubsidier (D 319).

FORMUEINDKOMST (D 4)

4.41. Definition: Formueindkomst er den indkomst, som ejeren af et finansielt aktiv eller et materielt, ikke-produceret aktiv modtager for at stille finansielle midler eller et materielt ikke-produceret aktiv til rådighed for en anden institutionel enhed.

I ENS klassificeres formueindkomster på følgende måde:

- renter (D 41),
- udloddet selskabsudbytte (D 42),
  - udbytte (D 421),
  - udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D 422),
- reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D 43),
- formueindkomst henført til forsikringstagere (D 44),
- jordrente o.l. (D 45).

Renter (D 41)

4.42. Definition: En rente (D 41) er det beløb, som debitor på betingelser, der fremgår af det finansielle instrument, han og kreditor har indgået, er pligtig at betale kreditor over en bestemt periode, uden at hovedstolen derved nedbringes.

4.43. Når kreditorer låner midler til debitorer, oprettes et af nedenstående finansielle instrumenter.

Denne form for formueindkomst tilfalder ejere af bestemte typer finansielle aktiver:

- indskud (AF 2),
- værdipapirer undtagen aktier (AF 3),
- lån (AF 4),
- andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF 7).

1) Renter på indlån, udlån og forfaldne mellemværender

4.44. Forfaldne renter af disse finansielle aktiver og passiver bestemmes ved at anvende den relevante rentesats af den til enhver tid resterende hovedstol i regnskabsperioden.

2) Renter på værdipapirer

a) Renter på veksler og lignende kortfristede instrumenter:

4.45. Forskellen mellem den pålydende værdi og prisen ved udstedelsen (dvs. diskonteringen), er målet for den rente, der skal betales i vekslens levetid. Stigningen i vekslens værdi, der skyldes påløbne renter, er ikke nogen kapitalgevinst, idet den skyldes en forhøjelse af lånebeløbet og ikke en ændring i aktivets pris. Andre ændringer i værdien af vekslen registreres som kapitalgevinster eller -tab.

b) Renter på obligationer:

4.46. Obligationer er langfristede værdipapirer, der giver ihændehaveren ubetinget ret til et fast eller et kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponudbetalinger, eller et nærmere angivet, fast beløb udbetalt på en eller flere forud fastsatte datoer, når værdipapiret indløses, eller en kombination af begge systemer.

* kuponløse obligationer:

Her finder ingen kuponudbetalinger sted. Renten baseres på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og fordeles over hele obligationens løbetid. Den årlige rente reinvesteres i obligationen af ihændehaveren, således, at der på den finansielle konto må foretages modposteringer svarende til værdien af de akkumulerede renter, der registreres som ihændehavers erhvervelse af yderligere obligationer og som udsteders eller debitors udstedelse af yderligere obligationer (dvs. en stigning i den oprindelige obligationsmasse).

* andre obligationer, herunder obligationer udstedt til under pari:

Her har renten to komponenter:

- summen af kuponudbetalinger i hver periode,

- summen af påløbne renter i hver periode baseret på differencen mellem indløsningskursen og udstedelseskursen og beregnet på samme måde som for de kuponløse obligationer.

* indekspapirer:

Her er beløbene for kuponudbetalinger og/eller restlånebeløb indeksregulerede. En ændring i restlånebeløbet mellem begyndelsen og slutningen af en bestemt regnskabsperiode, der skyldes bevægelser i det pågældende indeks, registreres som påløbne renter i perioden og lægges til de andre af periodens forfaldne renter. Renter, der påløber som følge af indeksreguleringen, reinvesteres reelt i værdipapiret og skal dermed registreres på både ihændehavers og udsteders finansielle konto.

3) Rente-swaps og terminsaftaler

4.47. Swaps er kontraktmæssige ordninger mellem to institutionelle enheder, der indgår aftale om at udveksle strømme af fordringer af samme størrelse i løbet af en bestemt periode. De almindeligste former for swap-aftaler drejer sig om renter og valuta.

Strømmene af renter i henhold til swap-aftaler registreres med fradrag af betalingerne mellem de to parter i aftalen. Eventuelle betalinger til tredjemand (fx specialiserede brokere) for etablering af swaps registreres som køb af tjenester.

Samme princip anvendes for transaktioner i henhold til terminsaftaler.

4) Renter på finansiel leasing

4.48. Finansiel leasing er et alternativ til almindelig låntagning, når det gælder finansiering af køb af maskiner og udstyr. Det er en aftale, der kanaliserer midler fra en långiver til en låntager. Leasinggiveren indkøber udstyret og leasingtageren forpligter sig til at betale leje, således at leasinggiveren får dækket alle eller næsten alle sine omkostninger inkl. renter i kontraktens løbetid.

Leasinggiveren betragtes som långiver i forhold til leasingtageren for et beløb svarende til køberprisen for aktivet, således at lånet gradvis tilbagebetales i løbet af leasingperioden. Den leje, som leasingtageren betaler i hver periode, betragtes derfor som bestående af to komponenter, nemlig afdrag og renter. Rentesatsen på det imputerede lån bestemmes implicit ud fra forholdet mellem den samlede leje for hele leasingperioden og aktivets køberpris. Rentens andel af lejen bliver gradvis mindre, efterhånden som lånet afdrages. Leasingtagerens oprindelige lån registreres sammen med de efterfølgende afdrag på lånet på leasingtagers og leasinggivers finansielle konto. Rentebetalingerne registreres under renter på deres primære indkomstfordelingskonto.

5) Endvidere registreres nedenstående som renter:

4.49. a) overtræksrenter, ekstrarenter på indlån, der henstår længere end aftalt, samt udtrukne præmier fra præmieobligationer;

b) renter (med fradrag af en del af administrationsomkostningerne), som investeringsselskaber modtager som afkast af deres investeringer, og som henføres til aktionærerne, også selv om beløbene kapitaliseres. Inkluderet er dog *ikke* kapitalgevinster og -tab på finansielle instrumenter, der tilhører investeringsselskaber; disse beløb registreres ikke som formueindkomst. Den fratrukne andel af administrationsomkostningerne er proportional med renternes andel af de samlede renter plus udbytte.

4.50. Registreringstidspunkt: Renter registreres ud fra det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale indtræder, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende. Den rente, der påløber i hver regnskabsperiode, registreres, uanset om den rent faktisk udbetales eller lægges til det skyldige lånebeløb. Udbetales den ikke rent faktisk, registreres forhøjelsen af det skyldige beløb endvidere på kreditors finansielle konto som en ekstra erhvervelse af denne form for finansielt aktiv og hos debitor som en lige så stor erhvervelse af passiver.

4.51. Renter registreres inden fradrag af nogen form for skatter. Renteindtægter og renteudgifter registreres altid inkl. rentestøtte, også selv om den betales direkte til de finansielle institutioner og ikke til modtageren (se under subsidier).

Da prisen for kreditformidlernes tjenester ikke fordeles blandt de forskellige kunder, foretages der ikke nogen korrektion for faktiske rentebetalinger til eller fra kreditformidlerne for at eliminere de margener, der svarer til kreditformidlernes implicitte gebyrer. Det er derfor nødvendigt at indføje en korrektionspost på kontoen for allokering af primær indkomst både for kreditformidlere og et fiktivt erhverv, hvortil kreditformidlernes produktion pr. konvention henføres som forbrug i produktionen.

4.52. I ENS opføres renter under:

- tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst[5]

- tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Udloddet selskabsudbytte (D 42)

Udbytte (D 421)

4.53. Definition: Udbytte (D 421) er en form for formueindkomst, som ejere af aktier (AF 5) har ret til, når de stiller kapital til rådighed for selskaber. Udvidelse af selskabskapital kan ske ved at udstede aktier som et alternativ til almindelig låntagning. Til forskel fra lånt kapital skaber aktiekapital ikke nogen gældsforpligtelse af en bestemt størrelse, ej heller giver den aktionærerne i et selskab ret til et fast eller forudbestemt afkast.

4.54. Udbytte omfatter endvidere:

a) aktier udstedt til aktionærer som udbyttebetaling for regnskabsåret. Dog er fondsaktier, som er en kapitalisering af egne midler i form af reserver og ikke-udloddet udbytte, og som giver anledning til udstedelse af nye aktier til aktionærerne i forhold til deres aktieandele *ikke* inkluderet;

b) udbytte (med fradrag af en del af administrationsomkostningerne), som investeringsselskaber opnår af deres investeringer, og som henføres til aktionærerne, også selv om beløbene kapitaliseres. Inkluderet er dog *ikke* kapitalgevinster og -tab på finansielle instrumenter, der tilhører investeringsselskaber. Disse beløb registreres ikke som formueindkomst. Den andel af administrationsomkostningerne, som fratrækkes er proportional med den andel, som udbyttet udgør af de samlede renter plus udbytte;

---

5 Den praksis er forskellig fra den mest anvendte bogføringspraksis i erhvervslivet, hvor renteudgifter normalt opføres som faste omkostninger i lighed med andre produktionsomkostninger driftskontoen.

c) indkomst betalt til det offentlige af offentlige foretagender, som anerkendes som uafhængige, retlige enheder, som ikke formelt er egentlige selskaber.

4.55. Registreringstidspunkt: Udbytte registreres på det tidspunkt, hvor de forfalder til betaling i henhold til selskabets bestemmelser.

I ENS opføres udbytte under:

- anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori selskaberne er klassificeret,

- tilgang på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori aktionærerne er klassificeret,

- anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D 422)

4.56. Definition: Ejeres udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber (D 422) er de beløb, som ejerne rent faktisk trækker ud til egen anvendelse af overskuddet fra de kvasi-selskaber, de ejer.

4.57. Disse beløb skal registreres før fradrag af løbende indkomst- og formueskatter, som anses for altid at skulle betales af ejerne.

4.58. Når et kvasi-selskab har et driftsoverskud, kan ejerne overlade en del af eller hele overskuddet til dettes rådighed, især til investeringer. Den indkomst, som bliver stående i kvasi-selskaberne fremstår som disses egenopsparing; kun de beløb, der rent faktisk hæves af ejerne registreres som udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber.

4.59. Når hjemmehørende foretagenders udenlandske filialer, agenturer mv. har driftsoverskud, registreres tilbageholdt overskud, forudsat at disse filialer og agenturer anses for ikke-hjemmehørende enheder, som reinvesteret indtjening på direkte udenlandsk investering (D 43). Kun indkomst, der rent faktisk overføres til moderselskabet registreres som udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber fra udlandet. Samme princip anvendes for de udenlandsk ejede filialer, agenturer mv., som opererer inden for det økonomiske område og det ikke-hjemmehørende moderselskab, de er knyttet til.

4.60. Afsnittet omfatter endvidere den nettoleje, som residenter modtager som ejere af jord eller bygninger i udlandet, eller som udlændinge modtager som ejere af jord og bygninger inden for det økonomiske område. I forbindelse med alle transaktioner med jord og bygninger, som udenlandske enheder foretager på et lands økonomiske område, betragtes disse udenlandske enheder som fiktive residente enheder, hvor de udenlandske enheder står som ejere af kapitalen.
Lejerværdien af ejerboliger i udlandet registreres som import af tjenester og som primærindkomst modtager fra udlandet. Lejeværdien af ejerboliger, som tilhører udlændinge registreres som eksport af tjenester som primærindkomst betalt til udlandet.

4.61. Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber omfatter *ikke* de beløb, som ejerne modtager fra:

- salg af eksisterende realkapitalgoder,
- salg af jord og immaterielle aktiver,
- udtræk af kapital (fx hel eller delvis afvikling af deres ejerandel i kvasi-selskabet).

Disse beløb registreres som udtræk fra egenkapital på den finansielle konto. Omvendt registreres alle midler, som ejeren eller ejerne af kvasi-selskabet indskyder med henblik på anskaffelse af aktiver eller nedbringelse af passiverne, som forøgelse af egenkapital. Dersom kvasi-selskabet ejes af det offentlige, og det drives med løbende driftstab som led i den vedtagne økonomiske politik eller socialpolitik, skal alle normale overførsler fra det offentlige til foretagendet til dækning af tabene registreres som subsidier.

4.62. Registreringstidspunkt: Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber registreres på det tidspunkt, hvor ejerne trækker beløbet ud.

4.63. I ENS opføres udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber under:

- anvendelse på kontoen for allokering af primær indkomst for de sektorer, hvori kvasi-selskabet er klassificeret,
- tilgang på ejersektorernes konto for allokering af primær indkomst,
- anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D 43)

4.64. Definition: Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D 43) er lig med overskud af produktion i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer plus eventuelle modtagne formueindkomster eller løbende overførsler minus eventuelle betalte formueindkomster eller løbende overførsler inkl. faktiske overførsler til udenlandske, direkte investorer og det pågældende foretagendes eventuelle løbende indkomst- og formueskatter mv.

4.65. Et foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer er et registreret eller ikke-registreret foretagende, i hvilken en udenlandsk investor ejer mindst 10% af stamaktierne eller af stemmeretten (for registrerede foretagender) eller tilsvarende (for ikke-registrerede foretagender). Sådanne foretagender omfatter datterselskaber (investor ejer mere end 50%), associerede selskaber (investor ejer under 50%) og filialer (helt eller delvis ejede ikke-registrerede foretagender), der ejes direkte eller indirekte af investor. Begrebet "foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer" er således bredere end "udenlandsk kontrollerede selskaber".

4.66. Egentlig fordeling af indkomst fra foretagender, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, kan ske i form af udbytte eller udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber.

Desuden registreres tilbageholdt overskud, som om det var udloddet og sendt til udenlandske direkte investorer i forhold til deres ejerandel af kapitalen i foretagendet og derpå reinvesteret af dem.

Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer kan være enten positive eller negative.

4.67. Registreringstidspunkt: Reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer registreres på indtjeningstidspunktet.

I ENS opføres reinvesteret indtjening på udenlandske direkte investeringer under:

- anvendelse og tilgang på sektorernes konto for primær indkomst,

- anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Formueindkomst henført til forsikringstagere (D 44)

4.68 Definition: Formueindkomst henført til forsikringstagere (D 49) er de samlede primærindkomster fra investering af forsikringstekniske reserver. Forsikringstekniske reserver investeres af forsikringsselskaberne og selvstændige pensionskasser i finansielle aktiver eller jord (hvoraf beregnes nettoformueindkomsten, dvs. efter fradrag af rentebetalinger) eller i bygninger (som giver nettooverskud af produktion). Nettoindkomst, som stammer fra investering af forsikringsselskabernes egne midler undtages i et omfang svarende til forholdet mellem egne midler/egne midler + forsikringstekniske reserver.

4.69. Da forsikringstekniske reserver er forsikringstagernes aktiver, registreres investeringsafkastet heraf som betalt af forsikringsselskaberne og selvstændige pensionskasser til forsikringstagerne i form af formueindkomst henført til forsikringstagere.

Da denne indkomst i praksis tilbageholdes af forsikringsselskaberne og de selvstændige pensionskasser, registreres de som tilbagebetalt til forsikringsselskaberne og de selvstændige pensionskasser i form af ekstra præmier, som lægges til de betalbare faktiske præmier og bidrag.

Disse ekstra præmier og bidrag til skadesforsikringer og livsforsikringer, der er tegnet under socialforsikringsordninger, registreres sammen med de faktiske præmier og bidrag på de pågældende enheders sekundære indkomstfordelingskonto.

Ekstra præmier til individuelle livsforsikringer, som ikke er tegnet under socialforsikringsordninger, betragtes i lighed med de faktiske præmier heller ikke som løbende overførsler på sekundær indkomstfordelingskontoen. De indgår direkte som et af elementerne i ændringerne i "husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver og pensionskasse" der registreres på de pågældende enheders finansielle konto.

4.70. Registreringstidspunkt: formueindkomst henført til forsikringstagere registreres, når den indtjenes.

4.71. I ENS opføres formueindkomst henført til forsikringstagere under:

- tilgang på forsikringstagernes konto for allokering af primær indkomst
- anvendelse på forsikringsselskabernes konto for allokering af primær indkomst
- tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Jordrente o.l. (D 45)

1) Leje af jord:

4.72. Den leje, en jordbesidder modtager fra en forpagter, udgør en form for formueindkomst.

Hertil regnes endvidere forfalden leje til ejere af indre vandveje og floder og retten til udnyttelse heraf til rekreative og andre formål inkl. fiskeri.

En jordbesidder kan være forpligtet til at betale skatter eller afholde visse udgifter til vedligeholdelse, blot fordi han ejer jorden. Pr. konvention registreres sådanne skatter og udgifter, som om de skal betales af den person, som har brugsretten til jorden, og som anses for at fratrække dem den leje, han betaler til ejeren.

4.73. Leje af jord omfatter ikke leje af bygninger og boliger, der ligger på den. En sådan leje betragtes som betaling for en markedsmæssig tjeneste, som ejeren yder lejeren af bygningen eller boligen og optræder som lejerens forbrug i produktionen eller konsum. Er der intet objektivt grundlag for opdeling af betalingen på hhv. leje af jord og leje af bygninger beliggende på den, registreres hele beløbet som leje af jord, når jordens værdi skønnes at overstige bygningernes værdi, ellers som husleje.

2) Leje af aktiver i undergrunden:

4.74. Omfatter leje og koncessionsafgifter, som betales til ejere af forekomster af mineraler eller fossile brændstoffer (kul, olie eller naturgas), når det giver andre institutionelle enheder tilladelse til at efterforske i og udnytte sådanne forekomster i en nærmere angivet periode.

4.75. Registreringstidspunkt:

Lejeindtægterne registreres i den periode, hvor de forfalder til betaling.

4.76. I ENS registreres lejeindtægter under:

- tilgang og anvendelse på sektorernes konto for allokering af primær indkomst

- tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

LØBENDE INDKOMST- OG FORMUESKATTER O.L. (D 5)

4.77. Definition: Løbende indkomst- og formueskatter o.l. (D 5) omfatter alle obligatoriske ensidige betalinger i penge eller naturalier, der regelmæssigt opkræves af det offentlige eller udlandet af institutionelle enheders indkomst og formue, samt enkelte periodiske afgifter, der hverken pålignes indkomst eller formue.

Løbende ejendoms- og formueskatter o.l. opdeles i:

- indkomstskatter (D 51)

- andre løbende skatter (D 59).

Indkomstskatter (D 51)

4.78. Definition: Indkomstskatter (D 51) omfatter indkomst, udbytte og kapitalgevinster. De pålignes de faktiske eller skønnede indkomster, som oppebæres af enkeltpersoner, husholdninger, selskaber eller NPI'er. Det omfatter skatter af formue, jord eller fast ejendom, når besiddelsen heraf anvendes som grundlag for vurdering af ejernes indkomst. Indkomstskatter omfatter:

a) skatter af personlige indkomster eller husholdningers indkomster (arbejdsindkomst, formuebesiddelse, virksomhedsdrift, pensioner mv.), herunder skatter, som fratrækkes af arbejdsgiverne (kildeskat). Hertil hører også indkomstskat for ejere af ikke-registrerede foretagender

b) selskabsskatter mv.

c) kapitalindvindingsskat

d) spilleafgift og lignende skatter, der betales af gevinster ikke at forveksle med skatter af omsætningen ved afholdelse af spil eller lotterispil, der betragtes som produktskatter.

Andre løbende skatter (D 59)

4.79. Andre løbende skatter (D 59) omfatter:

a) løbende formueskatter, som betales med regelmæssige mellemrum for ejendomsretten eller brugsretten til jord og bygninger samt løbende skatter på nettoformue og andre aktiver (smykker og andre ydre tegn på rigdom) - undtagen skatterne i D 29 (som foretagenderne betaler af deres produktionsaktiviteter) og skatterne i D 51 (indkomstskatter)

b) skatter, som opkræves pr. voksen eller pr. husholdning, uanset indkomst eller formue

c) skatter af udgifter, der betales af personers eller husholdningers udgifter

d) husholdningernes betaling for tilladelse til at eje eller benytte køretøjer, både eller fly (ikke til erhvervsmæssig anvendelse) eller til jagt og fisketegn eller skydetilladelser mv.[6]

e) skatter på internationale transaktioner (udenlandsrejser, pengeoverførsler til udlandet, udenlandske investeringer mv.) undtagen skatter, der betales af producenter og told, der betales af husholdningerne.

4.80. Løbende indkomst- og formueskatter o.l. omfatter ikke:

a) arve- og gaveafgifter, som pålægges modtagernes kapital, og derfor registreres under kapitalskatter (D 91)

b) engangsafgifter på formue og kapital, som registreres under kapitalskatter (D 91)

c) skatter på jord, bygninger eller andre aktiver, der ejes eller lejes af foretagender og anvendes i produktionen - opføres under andre produktionsskatter (D 29)

d) husholdningers betalinger for tilladelser bortset fra tilladelser til brug af køretøjer, både eller fly, jagt- eller fisketegn, skydetilladelser: kørekort, flycertifikater, tv- og radiolicens, våbentilladelser, museumsentré eller gebyrer for biblioteksudlån, renovationsafgifter mv., som i de fleste tilfælde betragtes som køb af tjenester fra det offentlige[1].

4.81. Værdien af de samlede skatter, som skal registreres, inkluderer eventuelle renter af skatterestancer og eventuelle bøder pålagt af skattemyndighederne, dersom det ikke er muligt at registrere disse beløb separat. De samlede skatter omfatter endvidere eventuelle gebyrer, som pålægges i forbindelse med opkrævning eller inddrivning af skatter, som ikke er betalt. Tilsvarende nedsættes den samlede skatteværdi, hvis staten har foretaget skattenedsættelser som led i den økonomiske politik, eller hvis for meget indbetalt skat tilbagebetales.

6 Grænsen mellem skatter og køb af tjenester fra det offentlige defineres efter samme kriterier som for foretagender. Hvis tilladelserne gives automatisk mod betaling af et gebyr, registreres betalingen som skatter. Hvis der til udstedelsen af tilladelser er knyttet en form for kontrol (f.eks. vedrørende den pågældende persons kvalifikationer), registreres betalingerne som køb af tjenester fra det offentlige, og ikke som skatter medmindre betalingerne ikke står i rimeligt forhold til omkostningerne ved ydelse af tjenesterne.

4.82. Registreringstidspunkt: Løbende indkomst- og formueskatter registreres, når de afgiftspligtige aktiviteter, transaktioner eller andre begivenheder finder sted.

Nogle økonomiske aktiviteter, transaktioner eller begivenheder vil dog, selv om de i henhold til skattelovgivningen medfører skattepligt for de pågældende enheder til stadighed blive unddraget beskatning, og det ville være urealistisk at tro, at disse forhold skulle skabe finansielle aktiver og passiver i form af fordringer eller gæld. Derfor registreres i ENS udelukkende beløb, der skal betales i henhold til myndighedernes skattepåligning, selvangivelser eller andet, der klart definerer skatteyderens pligt til at betale. ENS medtager ikke skatter, hvor der ikke ligger en officiel skattepåligning til grund.

Pålignede skatter, som ikke indbetales (fx. pga. konkurs) betragtes først som betalt, dernæst er der to muligheder:

- afskrivning af uerholdelige fordringer, hvor det offentlige konstaterer, at dets tilgodehavende ikke længere kan inddrives. Denne afskrivning registreres på det offentliges og debitorens konto for andre mængdemæssige ændringer i status;

- eftergivelse af gælden gennem fælles overenskomst mellem det offentlige og debitor. En sådan eftergivelse registreres som kapitaloverførsel fra det offentlige til debitor på kapitalkontoen samtidig med, at tilgodehavendet slettes på den finansielle konto.

I nogle tilfælde kan pligten til at betale indkomstskat ikke fastslås i den regnskabsperiode, hvor indkomsten oppebæres, men først i en efterfølgende periode. Der må derfor udvises en vis smidighed med hensyn til registreringstidspunktet for sådanne skatter. Kildeskat og forudbetalt indkomstskat registreres i den periode, de betales og en eventuelt skattepligt på indkomst kan registreres i den periode, hvor skattepligten fastslås.

I ENS registreres løbende indkomst- og formueskatter o.l. under:

- anvendelse på sekundærindkomstfordelingskontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret

- tilgang på det offentliges sekundær indkomstfordelingskonto

- anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

SOCIALE BIDRAG OG YDELSER (D 6)

Definitioner:

4.83. Sociale ydelser fra kollektivt organiserede ordninger eller uden for sådanne ordninger fra offentlige enheder og NPI'ers overførsler til husholdninger i kontanter eller i naturalier, som skal dække udgifterne, som er forbundet med en række risici eller behov.

4.84. Listen over de risici eller behov, der kan medføre sociale ydelser, er pr. konvention fastsat til følgende:

a) sygdom

b) invaliditet

c) erhvervsulykke og -sygdom

d) alderdom

e) efterlevende

f) barsel

g) familie

h) fremme af beskæftigelsen

i) arbejdsløshed

j) bolig[7]

k) uddannelse

l) generelle behov.

4.85. Sociale ydelser omfatter:

a) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, der modtager bidrag, dækker hele eller store dele af samfundet, og er etableret og kontrolleret af det offentlige (socialsikringsordninger)

b) løbende overførsler og engangsoverførsler fra ordninger, som er etableret af foretagender på vegne af de ansatte, tidligere ansatte eller deres forsørgelsesberettigede (private fondsbaserede og ikke-fondsbaserede ordninger). Bidragene kan indbetales af ansatte eller arbejdsgivere, ligesom de kan indbetales af selvstændige

c) løbende overførsler fra det offentlige og NPISH'er, som ikke er betinget af forudgående indbetaling af bidrag (støtte)

7 I forbindelse med boligen: de betalinger fra det offentlige til lejere, der skal lette deres lejeudgifter, med undtagelse af særlige ydelser fra det offentlige i dets egenskab af arbejdsgiver.

4.86. Sociale ydelser omfatter ikke:

a) forsikringserstatninger i forbindelse med forsikringer, som udelukkende er tegnet på den forsikredes initiativ uafhængig af arbejdsgiveren eller det offentlige

b) forsikringserstatninger i forbindelse med forsikringer, der er tegnet med det ene formål at opnå et fradrag, selv om disse forsikringer er tegnet som led i en kollektiv overenskomst.

4.87. For at en individuel forsikring kan betragtes som en del af en socialforsikringsordning, skal de begivenheder eller omstændigheder, som deltagerne har forsikret sig imod svare til de risici eller behov, som er nævnt i 4.84, hvortil kommer, at en eller flere af følgende betingelser skal være opfyldt:

a) deltagelse i ordningen er obligatorisk enten i henhold til loven for en nærmere specificeret kategori af arbejdstagere, hvad enten der er tale om ansatte, selvstændige eller ikke-beskæftigede eller i henhold til ansættelsesvilkårene for en ansat eller gruppe af ansatte

b) ordningen er kollektiv til fordel for en nærmere angivet gruppe af arbejdstagere, hvad enten det er ansatte, selvstændige eller ikke-beskæftigede, således at deltagelse i ordningen er begrænset til medlemmerne af denne gruppe

c) en arbejdsgiver yder et bidrag (faktisk eller imputeret) til ordningen på vegne af en ansat, hvad enten den ansatte også betaler et bidrag.

4.88. Sociale forsikringsordninger er ordninger, hvori arbejdstagerne i henhold til aftale med arbejdsgiverne eller lov og andre forskrifter er forpligtet til eller opfordres til at forsikre sig mod visse begivenheder eller omstændigheder, som kan få alvorlige konsekvenser for dem selv eller de forsørgelsesberettigede.

Socialforsikringsordninger kan klassificeres på følgende måde:

a) socialsikringsordninger, som dækker hele eller store dele af samfundet, som indføres, administreres og styres og finansieres af offentlige enheder

b) private fondsbaserede ordninger, som omfatter:
   - ordninger, hvor bidragene betales til tredjeparter (forsikringsselskaber eller selvstændige pensionskasser)
   - ordninger, hvor arbejdsgiverne har særlige reserver, som er adskilt fra de andre reserver, men de udgør ikke institutionelle enheder, der er uafhængige af arbejdsgiverne. Sådanne ordninger kaldes ikke-selvstændige pensionskasser. Reserverne betragtes som aktiver, der tilhører modtagerne og ikke arbejdsgiverne

c) arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger, hvor arbejdsgiverne betaler sociale ydelser til deres ansatte, tidligere ansatte eller disses forsørgelsesberettigede af egne midler, uden at de hensætter særlige reserver til dette formål.

4.89. Socialforsikringsordninger, som offentlige enheder etablerer for deres egne ansatte og ikke for arbejdstagerne generelt klassificeres som private fondsbaserede ordninger eller ikke-fondsbaserede ordninger og klassificeres således ikke som socialsikringsordninger.

4.90. **Sociale bidrag** kan opdeles i faktiske bidrag, der betales under de to første kategorier af ordninger nævnt i 4.88, og imputerede bidrag, der betales under de ikke-fondsbaserede ordninger.

4.91. Sociale bidrag kan opdeles i lovpligtige og ikke-lovpligtige.

Bidrag til sociale ordninger (D 61)

Faktiske bidrag til sociale ordninger (D 611)

4.92. Faktiske bidrag til sociale ordninger omfatter:

a) faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 6111). Disse svarer til strøm D 121.

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales af arbejdsgiverne til sociale kasser og fonde, forsikringsselskaber, selvstændige eller ikke-selvstændige pensionskasser, der administrerer sociale forsikringsordninger med henblik på at garantere de ansatte sociale ydelser.

Da de faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger betales til fordel for de ansatte, registreres værdien heraf som et af elementerne af aflønningen af ansatte sammen med lønninger i kontanter og naturalier. Bidragene til sociale ordninger registreres herefter som betalt af de ansatte som løbende overførsler til sociale kasser og fonde, forsikringsselskaber, selvstændige eller ikke-selvstændige pensionskasser.

b) lønmodtagerbidrag til sociale ordninger (D 6112):

Dette er bidrag til sociale ordninger, der betales af lønmodtagerne til sociale sikringsordninger og private fondsbaserede ordninger. Lønmodtagerbidrag til sociale ordninger består af faktiske bidrag og, såfremt der er tale om private fondsbaserede ordninger, plus ekstrabidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne, der modtages af de lønmodtagere, som deltager i ordningerne, minus administrationsgebyr. Alle administrationsgebyrer betragtes som gebyrer af lønmodtagernes bidrag og ikke af arbejdsgivernes.

c) selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger (D 6113):

Dette er bidrag til sociale ordninger, der betales til egen fordel af personer, som ikke er ansat, men selvstændige (arbejdsgivere eller selvstændige) eller ikke-beskæftigede. De omfatter også værdien af de ekstrabidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne, som modtages af deltagerne i denne ordning, og som de anses for at betale tilbage til forsikringsselskaberne ud over de øvrige bidrag.

4.93. Betaling af faktiske bidrag til sociale ordninger kan være obligatoriske i henhold til lovbestemmelser eller andre forskrifter, kollektive overenskomster inden for et bestemt erhverv eller i henhold til aftaler mellem arbejdsgiver og ansatte i et bestemt foretagende, eller det kan være fastsat i ansættelsesvilkårene. I visse tilfælde kan bidragene være frivillige.

De frivillige bidrag, der her sigtes til er:

a) bidrag til sociale ordninger, som personer, der ikke er eller ikke længere ved lov er forpligtet til at betale, betaler eller fortsætter med at betale til en social kasse eller fond

b) de bidrag til sociale ordninger, som betales til forsikringsselskaber (eller gensidige selskaber og pensionskasser i samme sektor) under de supplerende forsikringssystemer, som foretagenderne opretter til fordel for deres ansatte, og som de ansatte frivilligt tilslutter sig

c) bidrag til gensidige selskaber med frivillig tilslutning for ansatte eller selvstændige.

4.94. For at kunne sondre mellem obligatoriske og frivillige sociale bidrag, indføres et ekstra niveau i klassifikationen:

- obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 61111)
- frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 61112)
- ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D 61121)
- ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger (D 61121)
- selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D 61131)
- selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger (D 61132).

4.95 Faktiske bidrag til sociale ordninger til sociale kasser og fonde og andre offentlige institutioner registreres brutto under fordelingstransaktioner.

Derimod registreres sociale bidrag til private fondsbaserede ordninger, der betales til forsikringsselskaber og gensidige selskaber og selvstændige pensionskasser i samme sektor, netto, dvs. efter fradrag af den del af bidraget, som svarer til betalingen for den forsikringsydelse, der ydes til husholdningerne (hjemmehørende og ikke-hjemmehørende). Pr. konvention er denne del af bidraget nemlig betaling for en markedsmæssig tjeneste, som indgår i husholdningernes konsum eller i eksporten af tjenester, hvis det drejer sig om bidrag betalt af ikke-hjemmehørende husholdninger.

Hvad angår ikke-selvstændige private fondsbaserede socialforsikringsordninger, hvor arbejdsgiverne hensætter egne særskilte reserver, fratrækkes ikke administrationsgebyr fra de ansattes bidrag. Da sådanne ordninger ikke udgør institutionelle enheder adskilt fra arbejdsgiverne, sidestilles administrationsomkostningerne med arbejdsgivernes generelle produktionsomkostninger.

4.96. Registreringstidspunkt:

Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D 6111) og ansattes bidrag til sociale ordninger (D 6112) registreres på det tidspunkt, hvor det arbejde, som medfører forpligtelsen til at betale bidragene, udføres. Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger (D 6113) registreres når forpligtelserne til at betale opstår.

4.97. I ENS registreres faktiske bidrag til sociale ordninger:

- under anvendelse på husholdningernes sekundær indkomstfordelingskonto
- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for udenlandske husholdninger)
- under tilgang på residente sikringsinstitutioners eller arbejdsgiveres sekundær indkomstfordelingskonto
- under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for udenlandske sikringsinstitutioner).

Imputerede bidrag til sociale ordninger (D 612)

4.98. Definition: De imputerede bidrag til sociale ordninger (D 612) repræsenterer modydelsen til de sociale ydelser (minus eventuelle lønmodtagerbidrag til sociale ordninger), som arbejdsgiverne betaler direkte (dvs. uden for alle bidragsordninger) til deres ansatte eller tidligere ansatte og andre ydelsesberettigede. De svarer til strøm D 122.

4.99. Hvis man vil registrere de sociale ydelser, der betales direkte af arbejdsgiveren, under sociale ydelser og udgifterne til disse ydelser (den del, som ikke sækkes af de faktiske lønmodtagerbidrag) under aflønning af ansatte betalt af arbejdsgiveren, er det nødvendigt at indføre imputerede bidrag til sociale ordninger.

Når arbejdsgivere selv foretager de sociale ydelser direkte til deres ansatte, tidligere ansatte eller forsørgelsesberettigede af egne midler uden om forsikringsselskaber eller selvstændige pensionskasser og uden at oprette en særlig fond eller en særskilt reserve til formålet, kan modtagerne betragtes som værende beskyttet i forhold til forskellige specifikke behov eller omstændigheder, også selv om der ikke foretages indbetalinger for at dække dem.

Aflønningen af ansatte bør således imputeres svarende til værdien af de samlede bidrag til sociale ordninger, som skulle have været indbetalt for at opnå de facto-rettigheder til disse sociale ydelser. Disse beløb afhænger ikke blot af ydelsernes størrelse, men også af den fremtidige udvikling i arbejdsgivernes forpligtelser i forbindelse med sådanne ordninger som følge af faktorer som forventede ændringer i antallet af, aldersfordelingen af og middellevetiden for de ansatte og tidligere ansatte. Grundlaget for imputeringen af bidraget bør således principielt være de samme aktuarmæssige faktorer, som er afgørende for de præmier, som forsikringsselskaberne beregner. Hvis det som følge af politiske begivenheder eller ændrede økonomiske forhold sker, at forholdet mellem antallet af nuværende ansatte og antallet af pensionerede ændres væsentligt og bliver unormalt skal værdien af de imputerede bidrag for nuværende ansatte fastsættes skønsmæssigt, og resultatet bliver da forskelligt fra de faktisk udbetalte pensioner. Som beregningsgrundlag hertil kan anvendes en rimelig procentdel af den løn, der udbetales til nuværende ansatte.

I praksis kan det imidlertid være vanskeligt at afgøre, hvor store sådanne imputerede bidrag skal være. Foretagendet kan selv foretage skøn, måske på basis af de bidrag, der betales til lignende fondsbaserede ordninger og således beregne sine sandsynlige forpligtelser i fremtiden. Ellers kan det eneste praktiske alternativ være at anvende de ikke-fondsbaserede sociale ydelser, som foretagendet betaler i samme regnskabsperiode efter fradrag af faktiske lønmodtagerbidrag, som grundlag for skønnet vedrørende den imputerede aflønning, der er nødvendig for at dække de imputerede bidrag. Selv om der er mange indlysende grunde til, at værdien af de nødvendige imputerede bidrag kan afvige fra de ikke-fondsbaserede sociale ydelser, der faktisk betales i samme periode (fx ændringer i sammensætningen og aldersfordelingen af foretagendets arbejdsstyrke), vil de faktisk betalte ydelser i denne periode give det bedste skøn vedrørende bidragene og den tilhørende imputerede aflønning.

4.100. På indkomstdannelseskontoen anses arbejdsgiverne for som en del af lønnen til de ansatte at udbetale et beløb, der benævnes imputerede sociale bidrag. Dette beløb svarer til værdien af de anslåede sociale bidrag, som skulle have været betalt for at få ret til de ikke-fondsbaserede sociale ydelser. På sekundær indkomstfordelingskontoen anses de ansatte for at tilbagebetale til deres arbejdsgivere det samme beløb i form af imputerede bidrag til sociale sikringsordninger (dvs. løbende overførsler), som om de betalte dem til en særskilt socialforsikringsordning.

4.101. Registreringstidspunkt:

Imputerede sociale bidrag, som repræsenterer modydelsen til obligatoriske direkte sociale ydelser, registreres på det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale ydelserne opstår.

Imputerede sociale bidrag, som repræsenterer modydelsen til frivillige direkte sociale ydelser, registreres på det tidspunkt, hvor ydelserne stilles til rådighed.

4.102. I ENS registreres imputerede sociale bidrag:

- under anvendelse på husholdningernes sekundær indkomstfordelingskonto og udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler

- under tilgang på sekundær indkomstfordelingskontoen for de sektorer, som arbejdsgiverne tilhører og på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D 62)

4.103. Omfatter:

Sociale sikringsydelser, kontantydelser (D 621)

Udbetales til husholdningerne af sociale kasser og fonde (ekskl. refusioner, se D 6311). Disse ydelser udbetales som led i sociale sikringsordninger.

Private fondsbaserede sociale ydelser (D 622)

(I kontanter eller naturalier) betales til husholdninger af forsikringsselskaber eller andre institutionelle enheder, som administrerer private fondsbaserede sociale forsikringsordninger.

Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte (D 623)

(I kontanter eller naturalier) udbetales til ansatte, forsørgelsesberettigede eller efterlevende af arbejdsgivere, som administrerer ikke-fondsbaserede sociale forsikringsordninger. Typisk omfatter de:

a) normal eller nedsat løn, der fortsat udbetales i fraværsperioder som følge af sygdom, ulykke, moderskab mv.

b) udbetaling af familie- og uddannelsesgodtgørelser eller andre ydelser til forsørgelsesberettigede

c) betaling af alders- eller enkepensioner til tidligere ansatte eller deres efterlevende og betaling af fratrædelsesgodtgørelse til arbejdstagere eller deres efterlevende ved afskedigelse, invaliditet, dødsulykker mv. (hvis tilknyttet kollektive overenskomster)

d) almindelig lægehjælp, som ikke har relation til arbejdsgiverens arbejde

e) rekreations- og hvilehjem.

Ikke-fondsbaserede sociale ydelser, som arbejdsgiverne betaler til tidligere ansatte eller andre ydelsesberettigede registreres inkl. faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger svarende til arbejdsgiverens betalinger til sikringsinstitutionerne til fordel for de pågældende personer.

Kontante sociale bistandsydelser (D 624)

betaler offentlige enheder eller NPISH'er til husholdningerne til dækning af samme behov som sociale forsikringsydelser, men som ikke sker i henhold til en social forsikringsordning med sociale bidrag og sociale forsikringsydelser. Sådanne ydelser omfatter ikke løbende overførsler, der betales som følge af begivenheder eller omstændigheder, som normalt ikke er omfattet af socialforsikringsordninger (dvs. overførsler som følge af naturkatastrofer, der registreres under andre løbende overførsler).

Sociale overførsler i naturalier (D 63)

4.104. Definition: Sociale overførsler i naturalier (D 63) består af individuelle varer og tjenester, som offentlige enheder eller NPISH'er overfører til de enkelte husholdninger, uanset om disse varer og tjenester er indkøbt på markedet eller produceret som ikke-markedsmæssig produktion hos de offentlige enheder eller NPISH'erne. Overførslerne finansieres eventuelt over skatterne, anden offentlig indkomst eller bidrag til sociale ordninger, eller når der er tale om NPISH'er, via donationer og formueindkomst.

Selv om nogle af de ikke-markedsmæssige tjenester, der produceres af NPISH'er i et vist omfang har karakter af kollektive tjenester, registreres alle ikke-markedsmæssige tjenester, der produceres af NPISH'er for nemheds skyld og pr. konvention som individuelle. Tjenester, der leveres gratis til de enkelte husholdninger eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante betragtes som individuelle tjenester, således at man kan skelne dem fra kollektive tjenester til samfundet eller store dele af det. Individuelle tjenester består hovedsagelig af uddannelses- og sundhedstjenester, selv om andre former for tjenester såsom boligtjenester, kulturelle og rekreative tjenester også hyppigt forekommer.

Sociale overførsler i naturalier (D 63) omfatter sociale ydelser i naturalier og overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester:

Sociale ydelser i naturalier (D 631)

4.105. Sociale ydelser i naturalier er sociale overførsler i naturalier, som er i overensstemmelse med definitionen af sociale ydelser (se 4.83). De kan opdeles i ydelser, hvor de modtagende husholdninger selv køber varerne og tjenesterne og derefter får dem refunderet, og ydelser, hvor de relevante tjenester leveres direkte til modtagerne.

a) Sociale sikringsydelser, refusioner (D 6311):

Disse ydelser omfatter sociale kasser og fondes refusion af godkendte udgifter til bestemte varer eller tjenester.

Når en husholdning køber en vare eller en tjeneste, som den senere får helt eller delvis refunderet af en social kasse eller fond, kan husholdningen anses for at handle på den sociale kasses vegne. Faktisk yder husholdningen den sociale kasse en kortfristet kredit, som indfries når husholdningen modtager refusionen.

Det udgiftsbeløb, som refunderes registreres som afholdt direkte af den sociale kasse eller fond på det tidspunkt, hvor husholdningen foretager købet, mens den eneste udgift, der registreres for husholdningen er den eventuelle difference mellem køberprisen og det refunderede beløb.

Det refunderede udgiftsbeløb betragtes således ikke som en løbende overførsel i kontanter fra de sociale kasser og fonde til husholdningerne.

b) Andre socialsikringsydelser i naturalier (D 6312):

Disse ydelser omfatter overførsler i naturalier, undtagen refusioner, som de sociale kasser og fonde betaler til husholdningerne. Hovedparten af disse ydelser består i læge- og tandlægebehandlinger, kirurgiske indgreb, hospitalsophold, briller eller kontaktlinser, behandlingsapparater og -udstyr og lignende varer og tjenester i forbindelse med sygdomsbehandling. Tjenesten ydes direkte til modtagerne (dvs. ikke ved senere refusion) af markedsmæssige og ikke-markedsmæssige producenter, og de værdiansættes som sådan. Eventuelle betalinger, som husholdningerne selv foretager, fratrækkes.

c) Sociale bistandsydelser i naturalier (D 6313):

Disse ydelser omfatter overførsler i naturalier, som offentlige enheder eller NPISH'er yder til husholdningerne, og som svarer til socialsikringsydelser i naturalier, bortset fra at de ikke ydes inden for en socialforsikringsordning.

Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester (D 632)

4.106. Definition: Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer eller tjenester (D 632) omfatter varer eller tjenester, som offentlige enheders eller NPISH'ers ikke-markedsmæssige producenter leverer til individuelle husholdninger gratis eller til priser, som ikke er økonomisk signifikante. De svarer til NPISH'ers og det offentliges individuelle konsumudgifter (se 3.75) minus sociale ydelser i naturalier (D 631) til husholdninger i henhold til sociale sikrings- eller bistandsydelser.

4.107. Registreringstidspunkt for sociale ydelser:

- i kontanter, når kravene om ydelserne kan godtgøres
- i naturalier, når tjenesterne leveres eller når ejendomsretten til varer der leveres direkte til husholdninger af ikke-markedsmæssige producenter overdrages.

4.108. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D 62) registreres:

- under anvendelse på de ydende sektorers sekundær indkomstfordelingskonto
- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (hvis der er tale om ydelser fra udlandet)
- under tilgang på husholdningernes sekundær indkomstfordelingskonto
- under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for overførsler til ikke-hjemmehørende husholdninger).

Sociale overførsler i naturalier (D 63) registreres:

- under anvendelse på de ydende sektorers konto for indkomstomfordeling via naturalier
- på husholdningernes konto for indkomstomfordeling via naturalier.

Forbruget af de overførte varer og tjenester registreres under anvendelse på kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst.

Pr. konvention er der ikke sociale overførsler i naturalier til og fra udlandet (de registreres i D 62 sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier).

ANDRE LØBENDE OVERFØRSLER (D 7)

Skadesforsikringspræmier, netto (D 71)

4.109. Definition: Skadesforsikringspræmier, netto (D 71) er præmier, der betales for forsikringer, som institutionelle enheder har tegnet. Forsikringer, som individuelle husholdninger har tegnet, er forsikringer, som de har tegnet på eget initiativ og til egen fordel uafhængig af deres arbejdsgivere eller det offentlige og uden for enhver form for socialforsikringsordning[8]. Skadesforsikringspræmier, netto, omfatter både de faktiske præmier, der skal betales af forsikringstageren for at opnå dækning i regnskabsperioden (indtjente præmier) og de ekstrapræmier, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne efter fradrag af det pågældende forsikringsselskabs administrationsgebyr.

Skadesforsikringspræmier, netto, er de beløb, som er til rådighed til dækning i tilfælde af forskellige begivenheder eller ulykker, som medfører skade på ting eller personer af naturbetingede eller menneskelige årsager - brand, oversvømmelse, kollisioner, skibsforlis, tyveri, vold, ulykke, sygdom mv. eller i tilfælde af økonomisk tab som følge af begivenheder som sygdom, arbejdsløshed, ulykker mv.

4.110. Registreringstidspunkt: Skadesforsikringspræmier, netto, registreres, når de indtjenes:

Forsikringspræmierne, hvorfra trækkes administrationsgebyrerne er de dele af de samlede præmier der indbetales i den løbende periode eller tidligere perioder, som skal dække risikoen i den løbende periode.

Der sondres mellem præmier, der er indtjent i den løbende periode og præmier, som er forfaldne til betaling i den løbende periode, som skal dække risikoen både i efterfølgende perioder og i den løbende periode.

4.111. I ENS registreres skadesforsikringspræmier:

- under anvendelse på hjemmehørende forsikringstageres sekundær indkomstfordelingskonto
- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende forsikringstagere)
- under tilgang på hjemmehørende forsikringsselskabers sekundær indkomstfordelingskonto
- under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende forsikringstagere).

---

8 Livsforsikringspræmier optræder ikke som sådan i regnskabssystemet. De opdeles i:

a) præmier, der udgør en form for bidrag til sociale ordninger (de betales til sociale forsikringsordninger)
b) individuelle livsforsikringspræmier.

De førstnævnte præmier opføres under faktiske bidrag til sociale ordninger og de sidstnævnte betragtes ikke som fordelingstransaktioner. Begge kategorier af livsforsikringspræmier øger de forsikringstekniske reserver, som optræder på den finansielle konto og på statuskontoen.

Skadesforsikringserstatninger (D 72)

4.112. Definition: Skadesforsikringserstatninger (D 72) er de erstatninger, som skal betales ifølge forsikringskontrakten[9]; dvs. de beløb, som forsikringsselskaberne er forpligtet til at betale til dækning af skader på personer og ting (herunder realkapitalgoder).

4.113. Skadeserstatningerne omfatter ikke betalinger i form af sociale ydelser.

4.114. Administrationsgebyrer på skadesforsikringer beregnes ved at trække forfaldne erstatninger fra summen af indtjente præmier og ekstrapræmier. Det følger derfor heraf, at et forsikringsselskabs samlede forfaldne erstatningskrav er lig med de samlede nettoskadesforsikringspræmier, som selskabet modtager i samme regnskabsperiode.

Udbetalingen af en skadesforsikringserstatning betragtes som en overførsel til den skadelidte. Sådanne betalinger betragtes altid som løbende overførsler, selv om der kan være tale om store summer ved beskadigelse af et fast aktiv eller ved alvorlig personskade. De beløb, som den skadelidte modtager, er normalt ikke bestemt til et specifikt formål, og varer eller aktiver, som er blevet beskadiget eller ødelagt skal ikke nødvendigvis repareres eller udskiftes.

Nogle erstatningskrav opstår på grund af skader, som forsikringstagerne forvolder på tredjemand eller dennes ejendom. I så fald registreres erstatningerne som betalt af forsikringsselskabet direkte til den skadelidte tredjepart og ikke indirekte via forsikringstageren.

4.115. Registreringstidspunkt: Skadesforsikringserstatninger registreres på det tidspunkt, hvor forsikringsbegivenheden indtræder.

4.116. I ENS registreres de:

- under anvendelse på hjemmehørende forsikringsselskabers sekundær indkomstfordelingskonto
- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende forsikringsselskaber)
- under tilgang på modtagersektorernes sekundær indkomstfordelingskonto
- under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende modtagere).

---

9 Livsforsikringserstatninger optræder ikke som sådan i regnskabssystemet. De opdeles i:

a) erstatninger, der udgør en form for sociale ydelser
b) individuelle livsforsikringserstatninger.

Førstnævnte erstatninger opføres under sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier, og sidstnævnte erstatninger betragtes ikke som fordelingstransaktioner. Begge kategorier af livsforsikringserstatninger reducerer de forsikringstekniske reserver, som optræder på den finansielle konto og på statuskontoen.

Løbende overførsler inden for det offentlige (D 73)

4.117. Definition: Løbende overførsler inden for det offentlige (D 73) omfatter alle overførsler mellem de forskellige delsektorer inden for det offentlige (centrale myndigheder, delstatsmyndigheder, lokale myndigheder, sociale kasser og fonde) med undtagelse af investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.

4.118. Løbende overførsler mellem den offentlige sektors delsektorer omfatter ikke transaktioner på andre enheders vegne; disse registreres kun én gang, nemlig som tilgang hos den modtagende enhed, på hvis vegne transaktionen foretages. Denne situation opstår især, når det offentlige (f.eks. en central myndighed) opkræver skatter og afgifter, hvis samlede provenu eller delprovenu automatisk skal overføres til en anden offentlig delsektor (fx en lokal myndighed). I dette tilfælde registreres den del af skatteprovenuet, som svarer til den del, der er bestemt til en anden offentlig delsektor, som skatter og afgifter opkrævet direkte af denne delsektor og ikke som en løbende overførsel inden for det offentlige. Denne løsning er især nødvendig, når skatterne har form af tillæg til statsskatten og er bestemt til en anden offentlig delsektor. Forsinkes overførslen af skatter fra den ene til den anden offentlige enhed, foretages posteringer under "andre forfaldne ikke-betalte mellemværender" på den finansielle konto.

Derimod omfatter de løbende overførsler inden for det offentlige overførsler af skatteprovenu, som udgør overførsler, som har karakter af bloktilskud fra staten til andre offentlige delsektorer. Disse overførsler svarer nemlig ikke til nogen bestemt skattekategori og sker ikke automatisk, men hovedsagelig via bestemte fonde (regionale fonde, og kommunale fonde) og efter fordelingsnøgler fastsat af de centrale myndigheder.

4.119. Registreringstidspunkt: Løbende overførsler inden for det offentlige registreres på det tidspunkt, som er fastsat i de gældende bestemmelser.

4.120. I ENS opføres de løbende overførsler inden for det offentlige under anvendelse og tilgang på indkomstfordelingskontoen for de respektive delsektorer[10].

Løbende internationalt samarbejde (D 74)

4.121. Definition: Løbende internationalt samarbejde (D 74) omfatter alle overførsler mellem den nationale offentlige sektor og de offentlige sektorer eller internationale organisationer[11] i udlandet bortset fra investeringstilskud og andre kapitaloverførsler.

4.122. D 74 omfatter:

a) statslige ikke-skattemæssige bidrag til Den Europæiske Unions institutioner, undtagen den BNI-baserede fjerde indtægtskilde[12]

---

10 Løbende overførsler mellem offentlige institutioner er interne strømme i den offentlige sektor og optræder ikke på en konsolideret konto for hele sektoren.

11 Internationale organisationer forstås i ENS som organisationer, hvis myndighed hidrører enten direkte fra de nationalstater, der er deres medlemmer, eller indirekte fra dem gennem andre internationale organisationer, hvis medlemmer er nationalstater.

12 De afgifter, som Den Europæiske Unions institutioner opkræver af hjemmehørende produktionsenheder, registreres som produktionsafgifter betalt til udlandet; den BNI-baserede fjerde indtægtskilde, som indførtes ved Rådets afgørelse af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabets egne indtægter klassificeres under D 75 Diverse løbende overførsler.

b) statslige bidrag til internationale organisationer (undtagen skatter, som medlemsstaterne betaler til overnationale organisationer)

c) de løbende overførsler, som offentlige institutioner kan modtage fra de under punkt a) og b) nævnte organisationer[13]

d) løbende overførsler staterne imellem enten som kontantbetalinger (fx betalinger til finansiering af fremmede staters eller oversøiske områders budgetunderskud) eller som gavehjælp i form af naturalier (fx fødevarer, militært udstyr, katastrofehjælp efter naturkatastrofer i form af fødevarer, tøj, medicin mv.)

e) de lønninger, som en stat, en af Den Europæiske Unions institutioner eller en international organisation betaler til de funktionærer og det tekniske personale, der stilles til rådighed for udviklingslande.

Løbende internationalt samarbejde omfatter overførsler mellem den nationale offentlige sektor og de internationale organisationer, som er beliggende i det pågældende land, eftersom internationale organisationer ikke betragtes som hjemmehørende institutionelle enheder i det land, hvor de er beliggende.

4.123. Registreringstidspunkt: Det tidspunkt, som fremgår af gældende bestemmelser (obligatoriske overførsler) eller det tidspunkt hvor overførslerne foretages (frivillige overførsler).

4.124. I ENS registreres løbende internationalt samarbejde:

- under anvendelse og tilgang på den offentlige sektors sekundær indkomstfordelingskonto

- under anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

Diverse løbende overførsler (D 75)

1) Løbende overførsler til NPISH'er

4.125. Løbende overførsler til NPISH'er omfatter alle frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver), medlemskontingenter og finansiel støtte, som NPISH'er modtager fra husholdninger (inkl. ikke-hjemmehørende husholdninger) og i mindre omfang fra andre enheder.

4.126. Omfatter:

a) medlemsgebyrer fra husholdninger til faglige, politiske, sportslige, kulturelle eller religiøse organisationer eller sammenslutninger i NPISH-sektoren

13 De løbende overførsler, som Den Europæiske Unions institutioner foretager direkte til fordel for hjemmehørende markedsmæssige produktionsenheder, registreres som subsidier fra udlandet.

b) frivillige bidrag (undtagen testamentariske gaver) fra husholdninger, selskaber og udlandet til NPISH'er, inkl. overførsler i naturalier i form af fødevarer, tøj, tæpper, medicin mv. til velgørende formål med henblik på uddeling til hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende husholdninger

c) støtte og tilskud fra det offentlige bortset fra overførsler, der udtrykkelig er bestemt til finansiering af investeringsudgifter, og som opføres under investeringstilskud.

Disse overførsler omfatter ikke medlemskontingent eller -bidrag til markedsmæssige NPI'er, der virker for erhvervslivet, som f.eks. handelskamre, brancheforeninger, der betragtes som betaling af ydede tjenester.

4.127. Registreringstidspunkt: Løbende overførsler til NPISH'er registreres på det tidspunkt, de foretages.

4.128. I ENS registreres løbende overførsler til NPISH'er:

- under anvendelse på de bidragydende sektorers sekundær indkomstfordelingskonto

- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler

- under tilgang på NPISH-sektorens sekundær indkomstfordelingskonto.

2) Løbende overførsler mellem husholdninger

4.129. Definition: Løbende overførsler mellem husholdninger omfatter alle overførsler i kontanter eller i naturalier, som foretages eller modtages af hjemmehørende husholdninger til eller fra andre hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende husholdninger. Det drejer sig især om overførsler fra emigranter eller andre arbejdstagere med fast bopæl i udlandet (eller som arbejder i udlandet i mindst ét år) til familiemedlemmer bosiddende i hjemlandet eller overførsler fra forældre til børn, som har bopæl i en anden by.

4.130. Registreringstidspunkt: det tidspunkt, hvor overførslen foretages.

4.131. I ENS registreres løbende overførsler mellem husholdninger:

- under anvendelse og tilgang på husholdningernes sekundær indkomstfordelingskonto

- under anvendelse og tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

3) Bøder

4.132. Bøder, som institutionelle enheder idømmes af domstole eller domstolslignende myndigheder, betragtes som obligatoriske løbende overførsler.

4.133. Omfatter ikke:

a) morarenter og skattebøder, som normalt ikke kan holdes adskilt fra de pågældende skatter

b) betaling af gebyrer for tilladelser eller beviser, idet sådanne betalinger betragtes som skatter eller betalinger for tjenester ydet af offentlige enheder (se D 29, D 59).

4.134. Registreringstidspunkt: bøderne registreres på det tidspunkt, hvor forpligtelserne opstår.

4) Lotteri og spil

4.135. Beløb, der betales til lotteri eller spil består af tre elementer: et gebyr til den enhed, som foranstalter lotteriet eller spillet, en løbende overførsel mellem husholdninger (fra taberne til vinderne) og en løbende overførsel til andre modtagere, som udvælges af arrangørerne (velgørenhed). De løbende overførsler registreres på det tidspunkt, de foretages.

5) Erstatninger

4.136. Definition: Erstatninger omfatter løbende overførsler, som institutionelle enheder betaler til andre institutionelle enheder for person- eller tingsskade, som de førstnævnte har forvoldt, med undtagelse af betaling af skadesforsikringserstatninger. Betaling af erstatninger kan enten pålægges af en domstol eller foretages pr. kulance uden om en domstol. Erstatninger omfatter beløb, som offentlige enheder eller NPISH'er betaler for person- eller tingsskade som følge af naturkatastrofer, og som ikke henhører under kapitaloverførsler.

4.137. Registreringstidspunkt: Betaling af erstatninger registreres, når de foretages (kulancebetalinger), eller når de skal foretages (obligatoriske betalinger).

6) BNI-baseret fjerde indtægtskilde

4.138. Den BNI-baserede fjerde indtægtskilde, som blev oprettet ved Rådets afgørelse af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter er en løbende overførsel fra det offentlige i hver medlemsstat til Den Europæiske Unions institutioner.

Det er et restbidrag til disse institutioners budget, som beregnes på basis af de enkelte landes BNI.

Den BNI-baserede fjerde indtægtskilde registreres, når den skal betales.

I ENS opføres den BNI-baserede fjerde indtægtskilde under

- anvendelse på det offentliges sekundær indkomstfordelingskonto

- tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

7) **Andre løbende overførsler**

4.139. a) Løbende overførsler fra NPISH'er til det offentlige bortset fra skatter

b) betalinger fra det offentlige til offentlige foretagender i sektoren ikke-finansielle foretagender og kvasi-selskaber til dækning af unormalt store pensionsbyrder

c) rejsestipendier samt belønninger fra det offentlige eller NPISH'er til hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende husholdninger

d) periodiske sparepræmier fra det offentlige til husholdningerne som belønning for disses opsparing i den pågældende periode

e) husholdningernes tilbagebetaling af udgifter, som de sociale bistandsydere har afholdt til fordel for disse

f) løbende overførsler fra NPISH'er til udlandet

g) sponsorbeløb fra selskaber, hvis disse betalinger ikke kan betragtes som køb af reklame eller andre tjenester (fx overførsler til velgørende formål eller stipendier)

4.140. Registreringstidspunkt: Disse overførsler registreres når de foretages, undtagen overførsler fra det offentlige, som registreres, når de skal foretages.

I ENS registreres diverse løbende overførsler:

- under tilgang og anvendelse på alle sektorers sekundær indkomstfordelingskonto

- under tilgang og anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler.

KORREKTION FOR ÆNDRINGER I HUSHOLDNINGERNES NETTOFORMUE I PENSIONSKASSER (D 8)

4.141. Definition: Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser (D 8) er de korrektioner, der skal foretages for at det af husholdningernes opsparing fremgår, at der er sket ændringer i de aktuarmæssige reserver, hvori husholdningerne har et nærmere defineret tilgodehavende (dette tilgodehavende optræder igen som et aktiv under F 61). Disse reserver hidrører fra præmier og bidrag, der registreres som bidrag til sociale ordninger.

4.142. På de finansielle konti og statuskonti registreres husholdninger som ejere af reserverne i private, både selvstændige og ikke-selvstændige fondsbaserede ordninger, hvorfor det er nødvendigt at foretage en korrektion for at sikre, at overskydende pensionsbidrag i forhold til pensionsydelserne (dvs. betalte overførsler i forhold til modtagne overførsler) ikke påvirker husholdningernes opsparing.

Til udligning heraf foretages følgende korrektion:

Den samlede værdi af de faktiske bidrag til private fondsbaserede pensionsordninger

+ den samlede værdi af de ekstra bidrag, der betales af formueindkomsten henført til forsikringstagerne

- værdien af de tilhørende administrationsgebyrerne i forbindelse hermed

- den samlede værdi af pensioner, som private fondsbaserede pensionsordninger udbetaler som socialforsikringsydelser

i husholdningernes disponible indkomst eller korrigerede disponible indkomst på indkomstanvendelseskontoen før opgørelsen af opsparingen.

På denne måde bliver husholdningernes opsparing den samme, som den ville have været, hvis pensionsbidrag eller modtagne pensionsydelser ikke var blevet registreret som løbende overførsler på sekundær indkomstfordelingskontoen. Denne korrektionspost er nødvendig for at afstemme husholdningernes opsparing med ændringen i deres nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver, der er registreret på den finansielle konto. Modsatrettede korrektioner skal naturligvis foretages på forsikringsselskabernes eller de selvstændige pensionskassers indkomstanvendelseskonto eller på indkomstanvendelseskontoen hos de arbejdsgivere, der administrerer ikke-selvstændige pensionskasser.

4.143. Registreringstidspunkt: Korrektionen registreres efter de strømme, som indgår heri.

4.144. I ENS registreres korrektionen for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser:

- under anvendelse på indkomstanvendelseskontoen for forsikringssektoren og andre sektorer, som administrerer ikke-selvstændige pensionsfonde

- under anvendelse på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende institutioner)

- under tilgang på husholdningernes indkomstanvendelseskonto

- under tilgang på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler (for ikke-hjemmehørende husholdninger).

KAPITALOVERFØRSLER (D 9)

4.145. Kapitaloverførsler adskiller sig fra løbende overførsler derved, at de indebærer anskaffelse eller afhændelse af et eller flere aktiver for mindst én af transaktionens parter. Hvad enten transaktionen foregår i kontanter eller naturalier, vil den resultere i en dertil svarende ændring i de finansielle eller ikke-finansielle aktiver på statuskontoen hos den ene eller begge parter i transaktionen.

4.146. En kapitaloverførsel i naturalier indebærer overdragelsen af ejendomsretten til et aktiv (dog ikke lagerbeholdninger og kontanter) eller ved eftergivelse af gæld uden nogen form for modydelse.

En kapitaloverførsel i kontanter består af kontanter, som den ene part har tilvejebragt ved afhændelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger) eller som den anden part forventes at skulle anvende eller nødvendigvis skal anvende til anskaffelse af et eller flere aktiver (bortset fra lagerbeholdninger). Den anden part (modtageren) er ofte forpligtet til at anvende kontanter for at anskaffe et eller flere aktiver som betingelse for, at overførslen kan finde sted.

4.147. Kapitaloverførsler omfatter kapitalskatter (D 91), investeringstilskud (D 92) og andre kapitaloverførsler (D 99).

Kapitalskatter (D 91)

4.148. Definition: Kapitalskatter (D 91) er skatter, som opkræves med uregelmæssige mellemrum på institutionelle enheders aktiver eller nettoformue eller på aktiver, som overføres mellem institutionelle enheder i forbindelse med arv, gaver eller andre overførsler.

4.149. Kapitalskatter omfatter:

a) arve- og gaveafgifter, som pålægges arve- og gavemodtageren - undtagen skatter på salg af aktiver, eftersom disse ikke er overførsler

b) kapitalafgifter: lejlighedsvise og ekstraordinære afgifter på de institutionelle enheders aktiver eller nettoformue[14]. Disse omfatter grundværdistigningsafgifter, der pålægges landbrugsjord som følge af tilladelser til at anvende jorden til erhvervs- eller boligformål.

4.150. Registreringstidspunkt: Kapitalskatterne registreres, når skattepligten opstår.

4.151. I ENS registreres kapitalskatterne:

- under ændringer i passiver og nettoformue (-) på kapitalkontoen for de sektorer, hvor skatteyderne er klassificeret

- under ændringer i passiver og nettoformue (+) på det offentliges kapitalkonto

- under ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

14 Kapitalvindingsskat opføres imidlertid under indkomst- og formueskatter mv.

Investeringstilskud (D 92)

4.152. Definition: Investeringstilskud (D 92) består i kapitaloverførsler i kontanter eller naturalier fra det offentlige eller udlandet[15]. De andre hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende institutionelle enheder til hel eller delvis finansiering af anskaffelser af faste aktiver.

4.153. Investeringstilskud kan ydes i kontanter eller naturalier. Investeringstilskud i naturalier omfatter overførsel af transportmateriel, maskiner og andet udstyr fra det offentlige til andre hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende enheder samt direkte overdragelse af bygninger eller andre anlæg til hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende enheder.

4.154. Investeringstilskud omfatter ikke overførsel af militært udstyr i form af våben eller udstyr, hvis eneste funktion er at affyre sådanne våben, eftersom de ikke klassificeres som faste aktiver.

4.155. Det offentliges investeringer til fordel for andre sektorer i økonomien skal ligeledes registreres som investeringstilskud, når modtageren kan identificeres og erhverver ejendomsretten over investeringerne. I dette tilfælde registreres investeringerne som anvendelse på modtagernes kapitalkonto og finansieres med et investeringstilskud, som optræder som tilgang på samme konto.

4.156. D 92 omfatter ikke blot engangsbetalinger til finansiering af investeringer i den samme periode, men også ratebetalinger i forbindelse med investeringstransaktioner i en tidligere periode. Således betragtes den del af det offentliges årlige betalinger, som er afdragsrater på gæld, som foretagender har påtaget sig med henblik på gennemførelse af investeringsprojekter, og som det offentlige helt eller delvis påtager sig afdragsbyrden for, ligeledes som investeringstilskud.

Disse omfatter imidlertid ikke rentestøtte fra det offentlige, selv når denne støtte har til formål at lette investeringstransaktioner. Det offentliges overtagelse af en del af rentebyrden udgør nemlig som renter i almindelighed en løbende fordelingstransaktion. Når et tilskud imidlertid på samme tid tilsigter at finansiere amortiseringen af gælden og betalingen af renterne på kapitalen, og når det ikke er muligt at opdele det i disse to elementer, registreres hele tilskuddet som investeringstilskud.

4.157. Investeringstilskud til sektoren ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber omfatter, ud over det tilskud, der ydes til private foretagender, kapitaltilførsler til offentlige foretagender, som er selvstændige retlige enheder, såfremt det offentlige, når det indskyder midlerne, ikke betragter det som erhvervelse af en fordring over for det offentlige foretagende.

4.158. Investeringstilskud til husholdningerne omfatter ud over tilskud til udstyr og moderniseringstilskud til foretagender, som ikke er selskaber eller kvasi-selskaber, de tilskud, der ydes til husholdningerne til bygning, køb og ombygning af bolig.

---

15 Investeringstilskud fra udlandet omfatter tilskud betalt direkte af Den Europæiske Unions institutioner (fx kapitaloverførsler fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL)).

4.159. Investeringstilskud til det offentlige omfatter alle det offentliges overførsler (undtagen rentestøtte) til delsektorerne[16] til finansiering af investeringstransaktioner. Det vigtigste tilfælde er overførsler fra de centrale myndigheder til de lokale myndigheder med henblik på at finansiere dets faste bruttoinvesteringer. Det bør understreges, at overførsler af generel karakter med flere eller ikke nærmere definerede formål registreres under løbende overførsler inden for det offentlige, også selv om de til dels anvendes til investeringer.

4.160. Investeringstilskud fra det offentlige og udlandet til non-profit institutioner adskilles ud fra samme kriterium fra løbende overførsler til non-profit institutioner.

4.161. Investeringstilskud til udlandet skal ligeledes begrænses til overførsler med det særlige formål at finansiere ikke-hjemmehørende enheders investeringer. Det drejer sig fx om overførsler til bygning af broer, veje, fabrikker, hospitaler og skoler i udviklingslande eller til opførelse af bygninger til internationale organisationer. Disse tilskud kan omfatte engangsbetalinger såvel som ratebetalinger. Gratis levering af faste kapitalgoder skal ligeledes henregnes til denne kategori.

4.162. Registreringstidspunkt: Investeringstilskud i kontanter registreres, når betalingen skal foretages. Tilskud i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages.

4.163. I ENS registreres investeringstilskud:

- under ændringer i passiver og nettoformue (-) på det offentliges kapitalkonto
- under ændringer i passiver og nettoformue (+) på modtagersektorernes kapitalkonto
- under ændringer i passiver og nettoformue på udlandets kapitalkonto.

Andre kapitaloverførsler (D 99)

4.164. Andre kapitaloverførsler (D 99) omfatter alle de overførselstransaktioner bortset fra investeringstilskud og kapitalskatter, som - skønt de ikke er indkomstfordelingstransaktioner - bevirker en opsparings- eller formueomfordeling mellem de forskellige indenlandske sektorer og delsektorer eller udlandet.

4.165. Andre kapitaloverførsler omfatter følgende transaktioner:

a) det offentlige eller udlandets kompensation til ejere af kapitalgoder ved disses ødelæggelse eller beskadigelse i tilfælde af krig, andre politiske hændelser eller naturkatastrofer (oversvømmelser mv.)
b) det offentliges overførsler til ikke-finansielle selskaber og kvasi-selskaber til dækning af tab, akkumuleret over flere regnskabsår, eller ekstraordinære tab af årsager, der ligger uden for foretagendets kontrol
c) overførsler mellem offentlige delsektorer til dækning af ekstraordinære udgifter[17] eller akkumulerede underskud

16 Investeringstilskud inden for det offentlige er interne strømme i den offentlige sektor. De udlignes derfor, når der opstilles en konsolideret konto for sektoren som helhed.

17 Disse overførsler mellem de offentlige delsektorer er interne strømme i den offentlige sektor. De udlignes, når der er opstillet en konsolideret konto for sektoren som helhed.

d) engangssparepræmier fra det offentlige til husholdninger som belønning for disses opsparing over en årrække

e) testamentariske gaver, store gaver og donationer mellem enheder tilhørende forskellige sektorer, herunder testamentariske gaver eller store gaver til NPI'er (fx gaver til universiteter til dækning af udgifterne til bygning af nye kollegier, biblioteker, laboratorier mv)

f) eftergivelse af gæld efter aftale mellem institutionelle enheder, der tilhører forskellige sektorer eller delsektorer (fx det offentliges eftergivelse af et ikke-finansielt selskabs eller et andet lands gæld; garantibetalinger som frigør en debitor for en gældsforpligtelse, der har været misligholdt). Sådanne eftergivelser registreres som kapitaloverførsel fra kreditor til debitor svarende til den udestående gæld på eftergivelsestidspunktet. Afskrivning af gæld er ikke en transaktion mellem institutionelle enheder, hvorfor den hverken figurerer på kapitalkontoen eller den finansielle konto. Hvis kreditor accepterer afskrivningen eller misligholdelsen, registreres transaktionen både på kreditors og debitors konto for andre mængdemæssige ændringer i status. Hensættelser til tab på debitorer behandles som interne bogføringsposteringer i foretagendet og optræder ikke nogetsteds i regnskabssystemet. En debitors ensidige afvisning af en gæld er heller ikke en transaktion og indgår ikke i regnskabssystemet

g) den del af de realiserede kapitalgevinster (eller -tab), som omfordeles til en anden sektor

h) større betalinger som erstatning for omfattende tingsskade eller alvorlige personskader, der ikke er dækket af en forsikring (undtagen betalingerne fra det offentlige eller udlandet som beskrevet i a)). Betalingerne kan være pålagt af domstolene eller være aftalt uden om retsvæsnet. Det omfatter skadeserstatninger efter store eksplosioner, olieudslip, bivirkninger ved brug af lægemidler mv.

i) ekstraordinære indbetalinger til socialforsikringsfonde, som foretages af arbejdsgiverne (herunder også det offentlige) eller af det offentlige (som led i dets sociale funktioner), såfremt disse betalinger har til formål at forøge disse fondes aktuarmæssige reserver. Den tilhørende korrektion fra socialforsikringsfonde til husholdninger registreres også som andre kapitaloverførsler (D 99) (se bilag om forsikring, afsnit 20).

4.166. Registreringstidspunkt:

- andre kapitaloverførsler i kontanter registreres, når betalingen skal foretages
- andre kapitaloverførsler i naturalier registreres, når ejendomsretten til aktivet overdrages eller kreditor eftergiver gælden.

4.167. I ENS figurerer andre kapitaloverførsler under ændringer i passiver og nettoformuen på sektorernes og udlandets kapitalkonto.

KAPITEL V

FINANSIELLE TRANSAKTIONER

5.01 Definition: Finansielle transaktioner er transaktioner i finansielle aktiver og passiver mellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet.

5.02 Ifølge definitionen på en transaktion (se 1.33) er en finansiel transaktion et samspil imellem institutionelle enheder eller imellem en institutionel enhed og udlandet på grundlag af en gensidig aftale, hvorved der sker en samtidig oprettelse eller opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv, eller en overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv eller en overtagelse af en gældsforpligtelse.

5.03 Finansielle aktiver er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer.

5.04 Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.

Finansielle fordringer giver deres ejere, kreditorerne, ret til uden modydelse at modtage en betaling eller en række betalinger fra andre institutionelle enheder, debitorerne, der har påtaget sig de modsvarende gældsforpligtelser.

Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser og til dels betingede aktiver. Den institutionelle enhed, der udsteder et sådant finansielt aktiv, betragtes som havende påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.

5.05 Betingede aktiver er kontraktlige aftaler imellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet, hvori der er opstillet én eller flere betingelser, der skal opfyldes, før en finansiel transaktion finder sted, som for eks. garanti for tredjemands betaling, remburser, lånerammer, NIF-kontrakter (tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser) og mange af de finansielle derivativer. I ENS er et betinget aktiv kun et finansielt aktiv i de tilfælde, hvor den kontraktlige aftale i sig selv har en markedsværdi, fordi den kan handles eller føres i modregning på markedet. I modsat fald registreres et betinget aktiv ikke i systemet.[1]

5.06 Der skelnes mellem 7 kategorier af finansielle aktiver: monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1), sedler og mønt samt indskud (AF.2), værdipapirer undtagen aktier (AF.3), lån (AF.4), aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (AF.5), forsikringstekniske reserver (AF.6) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7).

5.07 I systemet har hvert finansielt aktiv et modsvarende passiv, med undtagelse af de under monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1) klassificerede finansielle aktiver. Der skelnes mellem seks kategorier af passiver svarende til kategorierne af modsvarende finansielle aktiver.

---

1 Forsikringstekniske reserver (AF.6) er ubetinget gæld for forsikringsselskaber og pensionskasser. Men de enkelte forsikringstageres og begunstigedes modsvarende finansielle aktiver er som regel betingede aktiver.

5.08 Klassificeringen af finansielle transaktioner svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver. Der skelnes mellem syv kategorier af finansielle transaktioner: transaktioner i monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.1), transaktioner i sedler og mønt samt indskud (F.2), transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (F.3), transaktioner i lån (F.4), transaktioner i aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (F.5), transaktioner i forsikringstekniske reserver (F.6) og transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7).

5.09 Beholdningen af finansielle aktiver og passiver på et givet tidspunkt (for en sektor eller udlandet) registreres i statuskontoen (se kapitel VII). Finansielle transaktioner fører til ændringer i statuskonti. Imidlertid kan ændringer fra primostatuskonto til ultimostatuskonto også omfatte andre strømme (se kapitel VI). De skyldes ikke samspil mellem institutionelle enheder eller mellem disse og udlandet på grundlag af en gensidig aftale. De andre strømme opdeles i omvurdering af finansielle aktiver og passiver, og ændringer i mængden af finansielle aktiver og passiver, som ikke er forårsaget af finansielle transaktioner. Førstnævnte registreres på omvurderingskontoen og sidstnævnte på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status under kategorierne tab ved katastrofer, ikke-kompenseret beslaglæggelse, andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n., og ændringer i klassifikationer og strukturer.

5.10 Finansielle transaktioner mellem institutionelle enheder registreres på de berørte sektorers finansielle konti. Finansielle transaktioner imellem institutionelle enheder og udlandet registreres på de berørte sektorers finansielle konto og på udlandets finansielle konto (se kapitel VIII).

Den finansielle konto (for en sektor eller udlandet) viser i venstre side anskaffelser minus afhændelser af finansielle aktiver, medens højre side viser stiftede gældsposter minus afdrag. Den finansielle kontos saldopost, dvs. nettoændringer i finansielle aktiver/passiver, er lig fordringserhvervelse, netto (B.9).

5.11 En sektors finansielle konto kan være konsolideret eller ikke-konsolideret. En sektors ikke-konsoliderede finansielle konto viser ændringer i finansielle aktiver og passiver forårsaget af alle finansielle transaktioner, hvori de under den pågældende sektor klassificerede institutionelle enheder er involveret. En sektors konsoliderede finansielle konto viser ændringer i finansielle aktiver og passiver forårsaget af finansielle transaktioner mellem de institutionelle enheder, der er klassificeret i den pågældende sektor og andre institutionelle enheder eller udlandet. Sammenlignet med den ikke-konsoliderede finansielle konto bliver de finansielle transaktioner mellem de institutionelle enheder, som er klassificeret i den pågældende sektor, elimineret på den konsoliderede finansielle konto. Udlandets finansielle konto er pr. definition konsolideret.

5.12 En finansiel transaktion mellem to institutionelle enheder øger den ene institutionelle enheds fordringserhvervelse, netto, og reducerer med samme beløb den anden institutionelle enheds fordringserhvervelse, netto. Finansielle transaktioner imellem institutionelle enheder klassificeret i den samme sektor ændrer ikke sektorens fordringserhvervelse, netto. En sektors konsoliderede og ikke-konsoliderede finansielle konto viser samme beløb for fordringserhvervelse, netto. Af samme grund ændrer finansielle transaktioner mellem institutionelle enheder ikke den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto. Den er uændret, men med modsat fortegn af fordringserhvervelse, netto, på udlandets finansielle konto. Derfor er fordringserhvervelse, netto, for samtlige institutionelle enheder og udlandet tilsammen lig med nul.

5.13 Den finansielle konto efter debitor/kreditor[2] (for en sektor eller udlandet) er en udbygning af den finansielle konto, der tillige viser en opdeling af nettoanskaffelser af finansielle aktiver efter debitorsektor og en opdeling af nettogældsstiftelse efter kreditorsektor. Den leverer således oplysninger om debitor/kreditor-relationer, og den er konsistent med den finansielle statuskonto efter debitor/kreditor (se 7.63). Når der er tale om finansielle transaktioner på sekundære markeder, giver den imidlertid ikke oplysning om de institutionelle enheder, til hvilke finansielle aktiver sælges eller fra hvilke finansielle aktiver købes, dvs. den finansielle konto efter debitor/kreditor giver ikke et udtømmende svar på, hvem der finansierer hvem i en regnskabsperiode.

5.14 Den finansielle konto er slutkontoen i kontosystemet, hvori transaktionerne registreres (se kapitel VIII). Følgelig har den finansielle konto ikke nogen saldopost, som bliver overført til en anden konto. I systemet er saldoposten på den finansielle konto identisk med saldoposten på kapitalkontoen. I praksis vil der dog almindeligvis blive konstateret en difference imellem dem, fordi de er udregnet på grundlag af forskellige statistiske data.

5.15 Finansielle transaktioner har altid en modsvarende transaktion i systemet. De modsvarende transaktioner er enten også finansielle transaktioner eller transaktioner, der registreres på andre konti end den finansielle konto.

Samtidig forøgelse eller formindskelse af både finansielle aktiver og passiver, eller udskiftning af et finansielt aktiv med et andet, registreres udelukkende inden for den finansielle konto (for en sektor eller udlandet). I de tilfælde hvor en transaktion og dens modstykke begge er finansielle transaktioner, ændrer de beholdningen af finansielle aktiver og passiver, og de kan ændre den samlede beholdning af både finansielle aktiver og passiver i de berørte institutionelle enheder eller udlandet; men de ændrer ikke fordringserhvervelse, netto, eller nettoformue.

De finansielle transaktioner kan ligeledes modsvares af produkttransaktioner (se kapitel III), fordelingstransaktioner (se kapitel IV) eller transaktioner i ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (se 6.06). I de tilfælde hvor den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion ikke er en finansiel transaktion, vil de pågældende institutionelle enheders eller udlandets fordringserhvervelse, netto, ændres.

5.16 Den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion kan være en løbende overførsel eller en kapitaloverførsel (se kapitel IV). I så fald indebærer den finansielle transaktion overdragelse af ejendomsretten til et finansielt aktiv, overtagelse af en gældsforpligtelse (gældsovertagelse) eller samtidig opløsning af et finansielt aktiv og det modsvarende passiv (gældsannullering eller gældseftergivelse). Den overførsel, der modsvarer gældsovertagelse og gældsannullering, klassificeres i kategorien kapitaloverførsler (D.9) og registreres på kapitalkontoen. Imidlertid er den modsvarende transaktion til gældsovertagelse og gældsannullering ikke altid en overførsel. I de tilfælde hvor en ejer af et selskab eller et kvasi-selskab overtager gæld fra eller annullerer finansielle fordringer på selskabet eller kvasi-selskabet, er den modsvarende transaktion til gældsovertagelsen eller gældsannulleringen en transaktion i aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (F.5).

---

2 I SNA 1993 (11.103 - 11.111) anvendes udtrykket "detailed flow of funds account" (detaljeret pengestrømskonto).

I modsætning til gældsovertagelse og gældsannullering er kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer og en debitors ensidige annullering af en gældspost (gældsfragåelse) ikke klassificeret som finansielle transaktioner, idet de ikke indebærer et samspil imellem institutionelle enheder eller imellem institutionelle enheder og udlandet på grundlag af en gensidig aftale. Kreditors fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se 6.27.d). Gældsfragåelse registreres ikke i systemet.

5.17 Den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion kan være renter (D.41). Der betales rente til kreditorerne og ydes rente af debitorerne på visse finansielle fordringer klassificeret under kategorierne sedler og mønt samt indskud (AF.2), værdipapirer undtagen aktier (AF.3), lån (AF.4) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7). I systemet registreres renter ud fra det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at betale indtræder, dvs. at renter af det skyldige lånebeløb tilskrives kreditor løbende (se 4.50). Den modsvarende transaktion til en rentepost (D.41) er altid en finansiel transaktion, som giver kreditor en yderligere finansiel fordring på debitor. Virkningen af denne finansielle transaktion er, at renten geninvesteres. Den faktiske rentebetaling registreres ikke som rente (D.41), men den udgør en transaktion, der vedrører overdragelsen af ejendomsretten til betalingsmidlet. Den modsvarende transaktion er en finansiel transaktion, der reducerer kreditors finansielle nettofordring på debitor. Hvis påløbne renter ikke betales, når de forfalder, giver dette anledning til renterestancer. Da påløbne renter allerede er registreret i systemet, ændrer renterestancer ikke de samlede finansielle aktiver og passiver, men muligvis klassificeringen af dem (se 5.131).

5.18 Den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion kan være fordelt, men endnu ikke udloddet formueindkomst. Eksempler herpå er renter (D.41) og udbytte (D.421), som investeringsforeninger får af deres investeringer, og som henlægges - men ikke udloddes - til medlemmerne (se 4.49.b og 4.54.b), reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer (D.43) og formueindkomst henført til forsikringstagere (D.44) i forbindelse med individuelle livsforsikringspolicer, der ikke er tegnet som led i sociale sikringsordninger. Den modsvarende finansielle transaktion til denne transaktion har til følge, at den (positive eller negative) formueindkomst reinvesteres.

KLASSIFICERING AF FINANSIELLE TRANSAKTIONER

5.19 De finansielle transaktioner er klassificeret i kategorier, der er opdelt i underkategorier, hvoraf nogle yderligere er opdelt i underpositioner. Klassificeringen af transaktioner i finansielle aktiver og passiver svarer til klassificeringen af finansielle aktiver og passiver (se 5.06-5.08). Derfor optræder definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner samt de supplerende forklaringer kun én gang i ENS - nemlig i dette afsnit af kapitlet "Finansielle transaktioner". I kapitlet "Statuskonti" optræder definitionerne med tilhørende forklaringer ikke i selve kapitlet, men bilag 1 indeholder en oversigt over alle de aktiver og passiver, der er defineret i systemet.

5.20 Klassificeringen af finansielle transaktioner og af finansielle aktiver og passiver er primært baseret på de finansielle aktivers likviditet og juridiske karakter. Klassifikationen indeholder ikke funktionskategorier, med undtagelse af en memorandumpost vedrørende direkte udenlandske investeringer. Definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner er generelt uafhængige af klassificeringen af de institutionelle enheder. Klassificeringen af finansielle aktiver og passiver kan imidlertid efter behov udspecificeres yderligere ved en krydsklassificering med klassifikationen af institutionelle enheder, f.eks. klassen "blokindskud imellem monetære finansielle selskaber". Hvilken detaljeringsgrad man vil bruge i klassificeringen af finansielle aktiver og passiver afhænger af, hvilken institutionel sektor man vil undersøge.

Klassificering af finansielle transaktioner	**Kode**
Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	**F.1**
Monetært guld	F.11
Særlige trækningsrettigheder (SDR)	F.12
Sedler og mønt samt indskud	**F.2**
Sedler og mønt	F.21
Transferable indskud	F.22
Andre indskud	F.29
Værdipapirer undtagen aktier	**F.3**
Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer	F.33
Kortfristede	F.331
Langfristede	F.332
Finansielle derivativer	F.34
Lån	**F.4**
Kortfristede	F.41
Langfristede	F.42
Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	**F.5**
Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger	F.51
Børsnoterede aktier	F.511
Ikke børsnoterede aktier	F.512
Andre ejerandelsbeviser	F.513
Andele i investeringsforeninger	F.52
Forsikringstekniske reserver	**F.6**
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	F.61
Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	F.611
Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	F.612
Præmie- og erstatningsreserver	F.62
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	**F.7**
Handelskreditter og forudbetalinger	F.71
Andre	F.79
Memorandumpost: Direkte udenlandske investeringer	F.m

5.21 I forbindelse med undersøgelser af, hvorledes pengepolitiske foranstaltninger gennemføres, kan det bliver nødvendigt at identificere pengemængdemål i statuskontiene og også i sektorernes og udlandets finansielle konti. Imidlertid varierer definitionerne af pengemængdemålene fra land til land og ændrer sig også med tiden. Desuden er de sammensat af komponenter, der i de fleste tilfælde ikke svarer til de i systemet definerede kategorier, underkategorier og underpositioner for finansielle aktiver og passiver. Ydermere afhænger de pengeskabende, pengebesiddende og pengeneutrale sektorer af definitionen af det pengemængdemål, der er tale om. Derfor indeholder systemet ikke nogen definition af pengemængdemål. I bilaget til dette kapitel er der dog beskrevet en metode, der gør det muligt at vise et hvilket som helst pengemængdemål i statuskontiene og på de finansielle konti.

5.22 Nyskabelser på de finansielle markeder har reduceret nytten af kortfristet/langfristet opdeling af de finansielle aktiver og passiver. I de tilfælde, hvor en løbetidsanalyse er vigtig, for eks. for analyse af rentesatser og kapitalafkast, kan en specifikation af forskellige løbetider dog være påkrævet. En løbetidskategorisering anerkendes derfor som et sekundært klassifikationskriterium, når dette er relevant.

Definition: Kortfristede finansielle aktiver (passiver) er finansielle aktiver (passiver), hvis løbetid ved udstedelsen normalt andrager ét år eller mindre, og i undtagelsestilfælde max. to år.[3]

Langfristede finansielle aktiver (passiver) er finansielle aktiver (passiver), hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end ét år, og i særlige tilfælde mere end to år.

5.23 Mange af kategorierne, underkategorierne og underpositionerne af finansielle aktiver og passiver kan opdeles efter den valutaenhed, hvori de er benævnt.

Definition: Finansielle aktiver (passiver) i national valuta er finansielle aktiver (passiver), der er benævnt i det pågældende lands officielle møntfod.

Finansielle aktiver (passiver) i udenlandsk valuta er finansielle aktiver (passiver), der ikke er benævnt i det pågældende lands officielle møntfod.

Finansielle aktiver i udenlandsk valuta omfatter finansielle aktiver benævnt i en valutakurv, f. eks. ECU eller SDR, og finansielle aktiver benævnt i guld.
En sondring mellem national og udenlandsk valuta er særlig nyttig for kategorien sedler og mønt samt indskud (AF.2.).

3 I nogle tilfælde kan værdipapirer, undtagen aktier, udstedt af den offentlige sektor med en løbetid på op til fem år klassificeres som kortfristede.

MONETÆRT GULD OG SÆRLIGE TRÆKNINGSRETTIGHEDER (SDR) (F.1)

5.24 Kategori F.1 omfatter to underkategorier af finansielle transaktioner:

- monetært guld (F.11)
- særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12)

5.25 De finansielle aktiver, der er klassificeret i kategorien monetært guld og SDR (AF.1), er de eneste finansielle aktiver, for hvilke der ikke eksisterer modsvarende passiver i systemet. Derfor indebærer transaktioner i monetært guld og SDR (F.1) altid overdragelse af ejendomsretten til finansielle aktiver (se 5.02).

Monetært guld (F.11)

5.26 Definition: Underkategorien monetært guld (F.11) omfatter alle transaktioner i monetært guld (AF.11), dvs. guld, der indgår som en bestanddel af valutareserverne hos de monetære myndigheder eller andre, der er underlagt myndighedernes faktiske kontrol.

5.27 Sektoren monetære myndigheder, der er baseret på et funktionsbegreb, består af delsektoren centralbanken (S.121) og centralmyndighedsinstitutioner, som udfører funktioner, der normalt er henlagt til centralbanken. Disse funktioner omfatter udstedelse af penge, forvaltning af valutareserverne og administration af kursstabiliseringsfonde.

Følgelig kan guld normalt kun være et finansielt aktiv for centralbanken eller centralmyndighederne. Under visse omstændigheder kan andre finansielle selskaber imidlertid eje en guldbeholdning, der kun må sælges med de monetære myndigheders udtrykkelige tilladelse. I disse begrænsede tilfælde kan begrebet faktisk kontrol anvendes på andre finansielle selskabers guldbeholdning end centralbankens.

5.28 Monetært guld optræder i reglen i form af barrer med en renhed på mindst 995/1000.

5.29 Transaktioner i monetært guld består hovedsageligt af køb og salg af monetært guld mellem monetære myndigheder. Køb af monetært guld registreres på de indenlandske monetære myndigheders finansielle konto som en forøgelse af de finansielle aktiver. De modsvarende posteringer er en formindskelse af udlandets finansielle aktiver.

5.30 Transaktioner i ikke-monetært guld, dvs. andet guld end monetært guld, behandles som anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, hvis formålet alene er at skabe en formuereserve, og ellers som konsum eller forbrug i produktionen eller lagerændringer. Transaktioner i ikke-monetært guld omfatter monetære myndigheders transaktioner i guld, der ikke indgår i valutareserverne.

5.31 Hvis de monetære myndigheder føjer ikke-monetært guld til deres beholdninger af monetært guld eller afgiver monetært guld fra deres beholdninger til ikke-monetære formål, anses de for at have monetariseret hhv. demonetariseret guldet. Monetarisering og demonetarisering af guld giver ikke anledning til posteringer på de finansielle konti; i stedet registreres ændringerne i statuskontoposterne som posteringer på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status i form af en omklassificering, dvs. en omklassificering af guld som værdigenstande (AN.13) til monetært guld (AF.11) (se 6.32). Demonetarisering af guld registreres på tilsvarende måde.

5.32 Indskud, værdipapirer og lån benævnt i guld behandles som andre finansielle aktiver end monetært guld og klassificeres på linie med lignende finansielle aktiver i fremmed valuta i den relevante kategori.

Ikke-monetære guldswaps, dvs. aftaler, der indebærer midlertidig ombytning af ikke-monetært guld med indskud, behandles som lombardlån (se 5.81.e).

Særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12)

5.33 Definition: Underkategorien særlige trækningsrettigheder (SDR) (F.12) omfatter alle transaktioner i SDR (AF.12), dvs. internationale reserveaktiver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF) og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.

5.34 SDR betragtes ikke som passiver for IMF, og de IMF-medlemmer, der får tildelt SDR, har ingen (ubetinget) pligt til at tilbagebetale deres SDR-tildelinger. SDR indehaves udelukkende af officielle organer, som regel centralbanker, og kan overdrages til andre deltagere i IMF's SDR-afdeling og andre af IMF udpegede indehavere (andre centralbanker og visse internationale organisationer). SDR repræsenterer hver indehavers garanterede og ubetingede ret til at modtage andre reserveaktiver, især fremmed valuta.

5.35 Ændringer i en monetær myndigheds beholdning af SDR kan opstå ved transaktioner i SDR, der indebærer SDR-betalinger til eller SDR-overførsler fra IMF, andre deltagere i IMF's SDR-afdeling, eller andre indehavere. De registreres på de monetære myndigheders hhv. udlandets finansielle konto. Ændringer i SDR kan også opstå som følge af ændringer i værdien af SDR, der registreres på omvurderingskontoen, eller som følge af tildelinger og annulleringer af SDR, der registreres på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se 6.27.a).

SEDLER OG MØNT SAMT INDSKUD (F.2)

5.36 Definition: Kategorien sedler og mønt samt indskud (F.2) omfatter alle transaktioner i sedler og mønt samt indskud (AF.2), dvs. sedler og mønter i omløb samt alle typer af indskud i national og udenlandsk valuta.

5.37 Kategori F.2 er opdelt i tre underkategorier af finansielle transaktioner:

- sedler og mønt (F.21)
- transferable indskud (F.22)
- andre indskud (F.29)

Det kan være vanskeligt at sondre imellem transferable og ikke-transferable indskud, og i visse lande vil det ikke være særlig hensigtsmæssigt i forbindelse med analyser (vedrørende sondringen imellem indskud og lån henvises til 5.74-5.76).

Sedler og mønt (F.21)

5.38 Definition: Underkategorien sedler og mønt (F.21) omfatter alle transaktioner i sedler og mønt (AF.21), dvs. sedler og mønt i omløb, som normalt bruges som betalingsmiddel.

5.39 Underkategorien AF.21 omfatter:

a) sedler og mønt i omløb udstedt af hjemmehørende monetære myndigheder;

b) sedler og mønt i omløb udstedt af ikke-hjemmehørende monetære myndigheder og ejet af hjemmehørende.

5.40 Underkategori AF.21 omfatter ikke:

- sedler og mønt, som ikke er i omløb, f. eks. en centralbanks beholdning af egne sedler eller reservebeholdning af sedler;

- jubilæumsmønter, som normalt ikke anvendes som betalingsmiddel.

5.41 Alle sektorer og udlandet kan være i besiddelse af sedler og mønt. De udstedes af centralbanken, de centrale myndigheder, udlandet og undtagelsesvis andre monetære finansielle institutioner. Sedler og mønt anses for at være et passiv for den udstedende institutionelle enhed.

Transferable indskud (F.22)

5.42 Definition: Underkategorien transferable indskud (F.22) omfatter alle transaktioner i transferable indskud (AF.22), dvs. indskud (i national eller udenlandsk valuta), der uden videre kan konverteres til kontanter eller overdrages ved hjælp af check, overførsel, debitering eller lignende uden nogen form for begrænsning eller strafgebyr.

5.43 Underkategori AF.22 omfatter transferable indskud hos indenlandske og udenlandske monetære finansielle institutioner. De dækker transferable indskud mellem monetære finansielle institutioner, f.eks. indskud, som monetære finansielle institutioner har i centralbanken for at opfylde kravene om lovpligtige reserver, for så vidt som sådanne indskud forbliver transferable, eller "working balances" (almindelige afregningskonti) og valutaswaps imellem centralbanker eller imellem andre monetære finansielle institutioner.

5.44 Alle sektorer og udlandet kan have transferable indskud. De udgør passiver især for monetære finansielle institutioner og udlandet, og undertiden for det offentlige.

Andre indskud (F.29)

5.45 Definition: Underkategorien andre indskud (F.29) omfatter alle transaktioner i andre indskud (AF.29), dvs. indskud (i national eller udenlandsk valuta), der ikke er transferable. Andre indskud kan ikke på noget tidspunkt bruges til at foretage betalinger, og de kan ikke konverteres til kontanter eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.

5.46 Underkategori AF.29 omfatter:

a) indskud på opsigelse. Disse indskud er ikke umiddelbart disponible, idet der er aftalt en fast løbetid eller opsigelsesfrist, før de kan hæves. De omfatter f.eks. indskud i centralbanken som lovpligtige reserver, i det omfang indskyderne ikke kan disponere over dem uden opsigelse eller anden restriktion.

b) opsparingsindskud, sparebøger, sparebeviser eller indskudsbeviser, hvoraf ingen er omsættelige, eller hvis omsættelighed, om end teoretisk mulig, er meget begrænset;

c) indskud som led i en opsparingsordning eller -kontrakt. Disse indskud er ofte forbundet med en forpligtelse for indskyderen til at foretage regelmæssige indbetalinger i en given periode, og den indbetalte kapital og de påløbne renter kan først hæves efter en bestemt tidsfrist. Disse indskud kombineres ofte ved opsparingsperiodens udløb med tilbud om lån svarende til den akkumulerede opsparing til anskaffelse eller bygning af bolig.

d) indskudsbeviser udstedt af spare- og lånekasser, byggesparekasser, låneforeninger o.l., undertiden benævnt "aktier", som juridisk eller i praksis er indløselige på anfordring eller med relativt kort opsigelsesfrist;

e) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivativer, som er passiver for monetære finansielle institutioner (se 5.81.c);

f) kortfristede tilbagekøbsaftaler (repo'er), som er passiver for monetære finansielle institutioner (se 5.81.d).[4]

5.47 Underkategori AF.29 omfatter ikke negotiable indskudsbeviser og omsættelige sparebeviser. Disse klassificeres i kategorien værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.33).

---

4 I SNA 1993 (11.32, 11.72 og 11.83) klassificeres tilbagekøbsaftaler under lån, medmindre de er knyttet til banklån og hører ind under landets opgørelse af den udvidede pengemængde; i sidstnævnte tilfælde klassificeres genkøbsaftaler under andre indskud.

5.48 Underkategori AF.29 omfatter yderligere:

a) officielle ECU, som centralbanken ligger inde med. Disse finansielle aktiver består af ECU udstedt af EMI som modydelse for monetære reserver fra medlemslandenes centralbanker med henblik på gennemførelse af EMS-aftalen. Disse ECU kan benyttes af EMI og medlemslandenes centralbanker som betalingsmiddel og til transaktioner mellem dem og EMI. EMI kan give tredjelandes monetære myndigheder og internationale monetære institutioner status af "andre indehavere af ECU";[5]

b) centralbankens finansielle fordringer eller gæld i forbindelse med den meget kortfristede finansieringsmekanisme og den kortfristede monetære støttemekanisme. Disse administreres af EMI; [6]

c) Finansielle fordringer på IMF, der indgår i internationale reserver og ikke har form af lån. De består af et IMF-medlems reservetranchestilling, der fremkommer ved indbetaling af en del af et medlems kvote i reserveaktiver og fondens nettoforbrug af medlemmets valuta.

d) Gæld til IMF, der ikke har form af lån. Den består af anvendelse af kreditter tildelt af fonden inden for IMF's "General Resources Account"; den viser, hvor stor en del af et medlems indestående i egen valuta hos IMF medlemmet er forpligtet til at tilbagekøbe.

5.49 Alle sektorer og udlandet kan have andre indskud. Disse udgør passiver især for monetære finansielle institutioner og udlandet, men også for andre sektorer, som f.eks. det offentlige (se 5.74-5.76).

VÆRDIPAPIRER UNDTAGEN AKTIER (F.3)

5.50 Definition: Kategorien værdipapirer undtagen aktier (F.3) omfatter alle transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (AF.3), dvs. finansielle aktiver, som er ihændehaverpapirer, som normalt er omsættelige og handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder i den institutionelle enhed, der har udstedt dem.

5.51 Kategori AF.3 dækker finansielle aktiver, der typisk repræsenteres af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Den omfatter veksler, obligationer, indskudsbeviser, "commercial papers" (kortfristede omsætningspapirer), kasseobligationer, omsættelige finansielle derivativer og lignende instrumenter, der normalt handles på de finansielle markeder (vedrørende sondringen mellem "værdipapirer undtagen aktier" og "lån" henvises til 5.77-5.80).

---

5 Artikel 6, stk. 2 og 3, i "Protokol om statutten for Det Europæiske Monetære Institut", der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

6 Artikel 6, stk. 1, andet led, i "Protokol om statutten for Det Europæiske Monetære Institut", der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

5.52 Alle sektorer og udlandet kan eje værdipapirer undtagen aktier som finansielle aktiver. De udgør passiver især for finansielle og ikke-finansielle selskaber, centrale myndigheder, delstatsmyndigheder og lokale myndigheder samt udlandet.

5.53 Kategori F.3 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner [7] :

- værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.33)
- finansielle derivativer (F.34)

Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.33)

5.54 Definition: Underkategorien værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.33) omfatter alle transaktioner i værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.33), dvs. værdipapirer (undtagen aktier), der giver indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponbetalinger (renter) og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.

5.55 Underkategori F.33 kan om nødvendigt opdeles i to underpositioner af finansielle transaktioner:-

- kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.331)
- langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.332).

Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.331)

5.56 Definition: Underpositionen kortfristede værdipapirer undtagen aktier ekskl. finansielle derivativer (F.331) omfatter alle transaktioner i kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.331), dvs. værdipapirer undtagen aktier, som ved udstedelsen har en kort løbetid (se 5.21) undtagen finansielle derivativer.

5.57 Kortfristede værdipapirer undtagen finansielle derivativer udstedes normalt til underkurs.

---

7 SNA 1993 (11.79, 11.80 og 11.81) anbefaler en fakultativ klassificering af transaktioner i værdipapirer undtagen aktier efter løbetid, nemlig kortfristede (F.31) og langfristede (F.32). SNA 1993 (11.82) åbner desuden mulighed for at foretage en underklassificering af transaktioner i værdipapirer undtagen aktier, hvor transaktioner i finansielle derivativer vises i en separat post, hvis dette er af betydning ud fra et analytisk eller politisk synspunkt. I ENS har man valgt denne anden mulighed. Det letter også forbindelsen til den i Balance of Payments Manual (1993) definerede underkategori *debt securities*, som opdeler *debt securities* i obligationer, notes, pengemarkedspapirer og finansielle derivativer. For at undgå forveksling med SNA 1993-koderne bruges koderne F.31 og F.32 ikke i ENS.

5.58 Underposition AF.331 omfatter

a) skatkammerbeviser og andre kortfristede papirer udstedt af det offentlige inkl. dem, der købes af andre monetære finansielle selskaber med henblik på opfyldelse af kravene om lovpligtig reserve;

b) omsættelige kortfristede papirer udstedt af finansielle og ikke-finansielle selskaber. Der anvendes en række forskellige benævnelser for sådanne papirer bl.a. "commercial papers", veksler, vareveksler, handelsveksler, egenveksler (solaveksler), "bills of trade" og indskudsbeviser;

c) kortfristede værdipapirer udstedt i henhold til tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser (NIF - note issuance facilities);

d) bankaccepter. En bankaccept er et finansielt selskabs accept af tratter, vareveksler eller finansveksler udstedt af ikke-finansielle selskaber, og det indebærer et ubetinget løfte om at betale et bestemt beløb på en bestemt dato. En bankaccept repræsenterer et ubetinget finansielt krav fra indehavers side og en ubetinget forpligtelse for det accepterende finansielle selskab. Det finansielle selskabs modsvarende transaktion er en transaktion i et kortfristet lån, som det finansielle selskab har ydet kunden. Derfor - henstilles det, at bankaccepterne behandles som et faktisk passiv for det accepterende finansielle selskab og som et finansielt aktiv for indehaver, selv om der ikke er sket nogen udveksling af penge. Af hensyn til national praksis og i betragtning af disse finansielle instrumenters forskellige indholdsmæssige karakter vil det være nødvendigt at være fleksibel i anvendelsen af denne henstilling.

5.59 Underposition AF.331 omfatter ikke værdipapirer, hvis omsættelighed, om end teoretisk mulig, i praksis er meget begrænset, og som derfor er klassificeret i underkategorierne andre indskud (AF.29) eller kortfristede lån (AF.41) (se 5.74-5.76).

Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.332)

5.60 Definition: Underpositionen langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.332) omfatter alle transaktioner i langfristede værdipapirer undtagen aktier ekskl. finansielle derivativer (AF.332), dvs. værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen er lang (se 5.22), undtagen finansielle derivativer.

5.61 Langfristede værdipapirer udstedes som regel med kuponer.

5.62 Underposition AF.332 omfatter:

a) ihændehaverobligationer;

b) efterstående obligationer, ofte benævnt efterstående gæld;

c) obligationer med fakultativ udløbsdato, hvoraf den seneste ligger mere end ét år frem i tiden;

d) uamortisable eller evigtløbende obligationer;

e) gældsbeviser med variabel rente ("floating rate notes") ;

f) indeksregulerede værdipapirer, hvor den pålydende værdi er knyttet til et prisindeks, et råvareindeks eller et valutakursindeks;

g) obligationer noteret til langt under pari samt nulrenteobligationer;

h) eurobonds, dvs. en obligationsudstedelse, der finder sted på mindst to landes markeder samtidig, som lyder på en valuta, der ikke nødvendigvis er et af de to landes, og som normalt foretages af internationale konsortier bestående af finansielle selskaber fra flere lande;

i) privat udstedte obligationer, dvs. obligationer, der ved bilatereal aftale er begrænset til visse investorer, såfremt de i det mindste er potentielt transferable; er de ikke det, behandles de som langfristede lån;

j) lån, som de facto er blevet omsættelige, dvs. kun hvis de omsættes på et organiseret sekundært marked (se 5.79);

k) værdipapirer, der stammer fra konvertering af lån. En konvertering indebærer to finansielle transaktioner: afvikling af lånet og udstedelse af nye værdipapirer;

l) obligationer, der kan konverteres til aktier, hvad enten der er tale om aktier i det udstedende selskab eller i et andet selskab, så længe konverteringen endnu ikke har fundet sted. En konvertering indebærer to finansielle transaktioner: afvikling af kapital i obligationer (fremmedkapital) og aktieudstedelse. Kan den adskilles fra den underliggende obligation, bør konverteringsmuligheden betragtes som et separat finansielt aktiv klassificeret i underkategorien finansielle derivativer (AF.34) (se 5.67.a og 5.67.b);

m) aktier eller obligationer, der giver et fast afkast, men som ikke giver ret til andel i restformuen i et selskab ved dettes opløsning, inkl. præferenceaktier uden ejerandelsrettigheder.

5.63 Underposition AF.332 omfatter endvidere finansielle aktiver udstedt som pengemarkedspapirer til afløsning af lån, lån i fast ejendom, kreditkortfordringer, udestående fordringer og andre aktiver. Sommetider udstedes de nye værdipapirer til afløsning af de oprindelige aktiver, som annulleres. Alternativt overføres de oprindelige aktiver til en anden institutionel enhed, og de nye værdipapirer erstatter de oprindelige aktiver på den oprindelige institutionelle enheds statuskonto. I så fald registreres det oprindelige aktiv i statuskontoen for den nye institutionelle enhed.

5.64 Underposition F.332 omfatter ikke:

- transaktioner i værdipapirer, der indgår i tilbagekøbsforretninger. Tilbagekøbsforretninger klassificeres i underkategorien andre indskud (se 5.46.f) eller i kategorien lån (se 5.81.d) afhængig af, hvilke institutionelle enheder der er involveret. Papirer, som er udlånt eller underlagt tilbagekøbsaftale, ændrer ikke statuskontoen, hvorfor de forbliver klassificeret under AF.332;
- transaktioner i ikke-omsættelige værdipapirer. De klassificeres i underkategorien langfristede lån (AF.42);
- transaktioner i ikke-omsættelige lån, inklusive dem, der er solgt til tredjepart, men for hvilke der ikke findes noget organiseret sekundært marked (se 5.79).

Finansielle derivativer (F.34)

5.65 Definition: Underkategorien finansielle derivativer (F.34) omfatter alle transaktioner i finansielle derivativer (AF.34), dvs. finansielle aktiver baseret på eller afledt af et andet underliggende instrument. Det underliggende instrument er som regel et andet finansielt aktiv, men kan også være en råvare eller et indeks.

5.66 Finansielle derivativer kaldes også sekundære instrumenter, og da oprettelsen af dem ofte er begrundet i et ønske om at formindske risikoen, kaldes de også kurssikringsinstrumenter (hedging-instrumenter). Kun de sekundære instrumenter, der har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning på markedet, er finansielle aktiver i systemet og klassificeres i underkategori AF.34 (se 5.05).

5.67 Underkategori AF.34 omfatter:

a) omsættelige optioner og OTC-optioner (*over-the-counter*). Optioner er betingede aktiver, som giver deres ejere ret, men ikke pligt, til af optionsudstederen (option writer) at købe (hvis der er tale om en call-option) eller til denne at sælge (hvis der er tale om en put-option) finansielle eller ikke-finansielle aktiver (det underliggende instrument) til en forud fastsat pris ("strike price") inden for en given tidsfrist (amerikansk option) eller på en given dato (europæisk option). Køberen af optionen betaler en præmie (optionsprisen) for optionsudstederens pligt til at sælge eller købe en bestemt mængde af det underliggende aktiv eller til på købers anmodning at yde tilsvarende godtgørelse. Pr. konvention behandles en sådan pligt som en gæld for optionsudstederen, fordi optionsprisen repræsenterer den aktuelle omkostning for optionsudstederen til at købe sig fri af den betingede forpligtelse;

b) warrants - en form for omsættelige optioner, som giver deres ejere ret til på særlige vilkår og inden for en fastlagt tidsramme at købe et vist antal aktier eller obligationer af warrantudstederen (normalt et selskab) . Der findes også valutawarrants, hvis værdi afhænger af den mængde valuta, der skal til for at købe en anden valuta før eller på dagen for warrant'ens udløb, samt krydsvalutawarrants knyttet til en tredje valuta. Pr. konvention betragtes warrantsudstederen som havende påtaget sig en gæld svarende til den aktuelle omkostning for udstederen til at købe sig fri af den betingede forpligtelse;

c) futures - men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. Futures er forpligtelser til at levere eller modtage en bestemt mængde råvarer af standardkvalitet, fremmed valuta eller et værdipapir til en bestemt pris på en bestemt dato eller inden for en bestemt tidsfrist. Futures kan være baseret på et konkret finansielt eller ikke-finansielt aktiv, men er oftere baseret på et indeks;

d) swaps - men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. Swaps er kontraktlige aftaler mellem to parter, som aftaler på særlige vilkår og inden for en fastlagt tidsramme at bytte betalingsstrømme vedrørende to gældsposter af samme størrelse. De to mest anvendte varianter er renteswaps og valutaswaps. Renteswaps er bytte af forskelligt udformede rentebetalinger, f.eks. fast rente imod variabel rente, én variabel rente imod en anden, fast rente i én valuta imod variabel rente i anden osv. (se 4.47). Valutaswaps er bytte af bestemte beløb i to forskellige valutaer med deraf følgende betalingsydelser, som både indeholder renter og afdrag over en bestemt periode og på forud fastsatte vilkår;

e) fremtidige rentesikringsaftaler (FRA - forward rate agreements) - men kun hvis de har en markedsværdi, fordi de kan handles eller føres i modregning. FRA'er er kontraktlige aftaler, hvori to parter - for at dække sig ind imod renteændringer - aftaler en bestemt rente, som på en aftalt betalingsdag skal betales af et fiktivt lånebeløb, som aldrig realiseres. Størrelsen af betalingerne afhænger af forskellen mellem den aftalte FRA-rentesats og markedsrenten på betalingstidspunktet. Den registreres i systemet som formueindkomst (se 4.47).

5.68 Underkategori AF.34 omfatter ikke:

- det underliggende instrument, som det finansielle derivativ er baseret på;

- tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivativer. De klassificeres under andre indskud (AF.29) (se 5.46.e) eller lån (AF.4) (se 5.81c) afhængig af, hvilke institutionelle enheder der er involveret;

- sekundære instrumenter, som ikke kan omsættes, og som ikke kan føres i modregning på markedet.

LÅN (F.4)

5.69 Definition: Kategorien lån (F.4) omfatter alle transaktioner i lån (AF.4), dvs. finansielle aktiver, som oprettes, når en kreditor - enten direkte eller gennem en mægler - låner penge til en debitor på basis af et uomsætteligt dokument eller uden noget tilgrundliggende dokument.

5.70 Lån har sædvanligvis følgende karakteristika:

- lånevilkårene er enten fastsat af det finansielle selskab, der yder lånet, eller aftalt mellem låntager og långiver direkte eller via en mægler;
- initiativet til optagelse af lånet ligger normalt hos låntager;
- et lån er en ubetinget gæld til kreditor, det skal tilbagebetales ved forfald, og det er rentebærende.

5.71 Kategori F.4 kan, hvis dette måtte være relevant, opdeles i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- kortfristede lån (F.41)
- langfristede lån (F.42).

Kortfristede lån (F.41)

5.72 Definition: Underkategorien kortfristede lån (F.41) omfatter alle transaktioner i kortfristede lån (AF.41), dvs. lån, som ved udstedelsen har en kort løbetid (se 5.22), og lån, der skal tilbagebetales på anfordring.

Langfristede lån (F.42)

5.73 Definition: Underkategorien langfristede lån (F.42) omfatter alle transaktioner i langfristede lån (AF.42), dvs. lån, som ved udstedelsen har en lang løbetid (se 5.22).

5.74 Sondringen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i indskud (F.22, F.29) er ofte baseret på, hvem der tager initiativet til transaktionen. Hvis initiativet ligger hos låntager, klassificeres transaktionen i kategorien lån. Hvis initiativet ligger hos långiver, klassificeres transaktionen i en af underkategorierne for indskud. Afgørelsen af, hvem der tager initiativet, beror dog ofte på et skøn.

5.75 Pr. konvention klassificeres kortfristede lån til hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende monetære finansielle institutioner i en af underkategorierne for indskud (AF.22, AF.29), og kortfristede indskud hos andre hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende institutionelle enheder end monetære finansielle institutioner klassificeres normalt i underkategorien kortfristede lån (AF.41). Derfor er indskud fortrinsvis passiver hos hjemmehørende og ikke-hjemmehørende monetære finansielle institutioner (se 5.44 og 5.49), mens monetære finansielle institutioner normalt ikke har kortfristet lånegæld i systemet.

5.76 Til analysebrug kan det være nyttigt at gøre undtagelser fra ovennævnte kutyme. Som eksempel kan nævnes opsparingsindskud hos det offentlige og ikke-monetære guldswaps mellem monetære finansielle institutioner (se 5.81.e)[8].

5.77 Sondringen mellem transaktioner i lån (F.4) og transaktioner i værdipapirer undtagen aktier (F.3) kan være baseret på graden af omsættelighed af det finansielle aktiv og følgerne deraf.

5.78 Værdipapirudstedelse omfatter et stort antal ens dokumenter med hvert sit afrundede beløb, der tilsammen giver det totale lånebeløb. I modsætning hertil er de fleste lån baseret på ét enkelt dokument, og transaktioner i lån sker mellem én kreditor og én debitor. Når der er tale om syndikerede lån, ydes lånet dog af flere kreditorer i fællesskab.

5.79 Der foregår også efterfølgende handel i lån. Men individuelle lån handles kun sjældent. Hvis lånet bliver omsætteligt på et organiseret marked, klassificeres det i kategorien værdipapirer undtagen aktier. Normalt vil der ske en tydelig omlægning af det oprindelige lån (se 5.62.j og 5.62.k).

5.80 Standardlån udbydes som regel af finansielle selskaber og som regel til husholdninger. De finansielle selskaber bestemmer vilkårene, og husholdningerne har valget mellem at acceptere eller ikke acceptere. I modsætning hertil aftales vilkårene for ikke-standardlån normalt mellem kreditor og debitor. Dette er et vigtigt kriterium, som gør det muligt at skelne mellem ikke-standardlån og værdipapirer undtagen aktier. Når der er tale om offentlig værdipapiremission, fastsættes emissionsvilkårene af låntager, eventuelt i samråd med banken/konsortieledereren. Men ved privat værdipapiremission fastsætter kreditor og debitor i fællesskab emissionsvilkårene (se 5.62.i).

5.81 Kategori AF.4 omfatter:

a) saldoen på løbende konti, f.eks. gruppe-intern mellemregningssaldo mellem ikke-finansielle selskaber og deres ikke-hjemmehørende datterselskaber, undtagen saldi, hvor der er tale om monetære finansielle institutioners gæld, og som er klassificeret i en af indskuds-underkategorierne;
b) ansattes tilgodehavender som følge af andel i selskabets overskud;
c) tilbagebetalingspligtige marginindbetalinger i forbindelse med finansielle derivativer, som er gæld for institutionelle enheder undtagen monetære finansielle institutioner (se 5.46.e);
d) kortfristede tilbagekøbsforretninger (repo'er), som er gæld for institutionelle enheder undtagen monetære finansielle institutioner (se 5.46.f), og langfristede tilbagekøbsforretninger;
e) lån på basis af ikke-monetære guldswaps. Det drejer sig om forretninger, der består af midlertidig ombytning af ikke-monetært guld med indskud. Det ligner lombardlån, idet køberen af guldet betaler med lån med sikkerhed i guldet i den aftalte periode, hvorefter han får det tilbage, når guldet tilbagekøbes til fast pris;
f) lån, der modsvarer bankaccepter (se 5.58.e);

8 Valutaswaps mellem en centralbank og en anden monetær finansiel institution, dvs. at en centralbank erhverver fremmed valuta fra en anden monetær finansiel institution mod indskud i centralbanken samtidig med at parterne forpligter sig til at tilbageføre transaktionen på et senere tidspunkt, klassificeres ikke i kategorien lån. Dette er en afvigelse fra SNA 1993 (11.33).

g) finansiel leasing og aftaler om køb på afbetaling[9];
h) lån til finansiering af handelskreditter;
i) realkreditlån;
j) forbrugslån;
k) revolverende kredit;
l) amortisationslån;
m) lån som sikkerhed for opfyldelse af visse forpligtelser.

5.82 Kategori AF.4 omfatter endvidere:

a) Finansielle fordringer og gæld hidrørende fra ydelse af mellemlang finansiel støtte til medlemslandes betalingsbalance. Lånene administreres af EMI[10];

b) Finansielle fordringer på IMF i form af lån i henhold til General Arrangements to Borrow eller særlige låneordninger for medlemmer;

c) Gæld til IMF som følge af lån i henhold til Structural Adjustment Facility, Enhanced Structural Adjustment Facility eller Trust Fund.

5.83 Kategori AF.4 omfatter ikke:

- andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), inklusive handelskreditter og forudbetalinger (AF.71);
- finansielle aktiver og passiver hidrørende fra ikke-hjemmehørendes ejerskab af fast ejendom - såsom bygninger og grunde. De klassificeres i underpositionen andre ejerandelsbeviser (AF.513) (se 5.95.f)

5.84 Lån kan være finansielle aktiver eller passiver for alle sektorer og for udlandet. Men monetære finansielle institutioner har normalt ikke kortfristet lånegæld i systemet.

5.85 Underkategorierne kortfristede lån og langfristede lån er ikke opdelt i underpositioner i systemet. Men til analysebrug kan det være nyttigt at opdele især langfristede lån i forbrugslån[11], realkreditlån[12] og andre lån.

AKTIER, ANPARTER OG ANDRE EJERANDELSBEVISER (F.5)

5.86 Definition: Kategorien aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (F.5) omfatter alle transaktioner i aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (AF.5), dvs. finansielle aktiver, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.

---

9 Se bilag 2 om leasing og køb på afbetaling af varige goder.

10 Artikel 6, stk.1, tredje led, i "Protokol om statutten for Det Europæiske Monetære Institut", der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

11 Forbrugslån er lån til husholdninger, som i forbindelse med disse transaktioner ikke handler handler i erhvervsmæssigt øjemed. Realkreditlån til finansiering af byggeri eller ejendomskøb (bl.a. byggelån) er undtaget. Tanken er, at forbrugslån kun vedrører lån til køb af varer og tjenester, som forbruges af de enkelte husholdninger. National praksis kan begrunde en lidt afvigende definition.

12 Realkreditlån er langfristede lån med sikkerhed i en bolig, der anvendes af låntageren til eget brug. National praksis kan nødvendiggøre en lidt anden definition.

5.87 Kategori F.5 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)
- andele i investeringsforeninger (F.52).

Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)

5.88 Definition: Underkategorien aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51) omfatter alle transaktioner i aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.51), dvs. finansielle aktiver ekskl. andele i investeringsforeninger, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.

5.89 Underkategori F.51 kan, hvis dette måtte være relevant, opdeles i tre underpositioner af finansielle transaktioner:

- børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511)
- ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512)
- andre ejerandelsbeviser (F.513).

Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511), og ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512).

5.90 Definition: Underpositionen børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.511) omfatter alle transaktioner i børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.511), og underpositionen ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.512) omfatter alle transaktioner i ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.512). Aktier repræsenterer ejerinteresse i et selskabs kapital i form af værdipapirer, som principielt er omsættelige. Underposition AF.511 omfatter aktier, hvis pris noteres på en anerkendt fondsbørs eller en anden form for sekundært marked, og underposition AF.512 omfatter aktier, der ikke noteres.

5.91 Underposition AF.511 og AF.512 omfatter:

a) aktier eller anparter udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, som giver indehaverne status af medejere og ret til både en del af det samlede udloddede udbytte og en del af de samlede nettoaktiver i tilfælde af likvidation;

b) udbyttebeviser udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, hvis nominelle pålydende er blevet tilbagebetalt, men hvis ihændehavere bevarer deres status af medejere af selskabet. Disse værdipapirer giver ret til andel i det overskud, der er til fordeling efter aflønning af selskabskapitalen, og til dividende i tilfælde af likvidation, efter at sekskabskapitalen er blevet tilgodeset (nettoaktiverne minus selskabskapitalen);

c) dividendeaktier udstedt af aktie- eller anpartsselskaber, dvs. værdipapirer, der:

- alt efter land og omstændighederne ved udstedelsen har forskellige betegnelser som f.eks. stifteraktie, overskudsbevis, dividendeaktie, reserveandel osv., og hvis nominelle værdi ikke er medregnet i selskabskapitalen;
- ikke giver ihændehaverne en medejers rettigheder i egentlig forstand (ret til tilbagebetaling af indskudskapitalen, ret til aflønning af denne kapital, stemmeret på generalforsamlinger osv.);
- giver ret til en del af det overskud, der er til deling efter aflønning af selskabskapitalen, og en del af likvidationsprovenuet;

d) præferenceaktier eller aktier, som giver ret til andel i udlodning af restformuen ved opløsning af selskabet. Disse kan være noteret på en anerkendt fondsbørs eller ikke.

5.92 Underposition AF.511 og AF.512 omfatter ikke:

- udbudte, men ikke tegnede aktier. De registreres ikke i systemet;

- obligationer og lån, som kan konverteres til aktier. De opføres i underkategori AF.33, indtil de konverteres (se 5.621);

- de andele,der er tegnet af komplementarerne i kommanditaktieselskaber. De klassificeres i underposition AF.513;

- regeringers kapitalindskud i internationale organisationer, som juridisk set er aktieselskaber. De klassificeres i underposition AF.513 (se 5.95.c).

5.93 Underposition F.511 og F.512 omfatter ikke fondsaktier, som er nye aktier, der udstedes til aktionærerne i forhold til deres beholdning. Sådanne emissioner, der hverken ændrer selskabets gæld til aktionærerne eller den forholdsmæssige andel i selskabet, som hver aktionær besidder, er ikke en finansiel transaktion og registreres ikke i systemet (se 6.56). Det samme gælder for emission af opdelte aktier.

Andre ejerandelsbeviser (F.513)

5.94 Definition: Underpositionen andre ejerandelsbeviser (F.513) omfatter alle transaktioner i andre ejerandelsbeviser (AF.513), dvs. alle former for ejerandelsbeviser undtagen dem, der er klassificeret i underposition AF.511 og AF.512 og i underkategori AF.52.

5.95 Underposition AF.513 omfatter:

a) Alle former for ejerandelsbeviser i selskaber, når der ikke er tale om aktier:

- komplementarernes andele i kommanditaktieselskaber;
- andele i selskaber med begrænset ansvar bortset fra aktieselskaber og anpartsselskaber;
- kapitalindskud i interessentskaber, som er juridiske personer;
- kapitalindskud i andelsselskaber, som er juridiske personer;

b) det offentliges deltagelse i offentlige foretagender, der ikke udsteder aktier, men som i henhold til særlig lovgivning har status af selvstændige juridiske personer (se 2.16.c). Denne deltagelse opstår som følge af overførsler fra det offentlige med henblik på at genoprette kapitalen i offentlige foretagender, hvorved staten forøger sine finansielle aktiver i de offentlige foretagender;

c) statens kapitalindskud i internationale organisationer undtagen IMF, også selvom disse organisationer juridisk set er aktieselskaber (f.eks. Den Europæiske Investeringsbank);

d) EMI's finansielle midler indskudt af de nationale centralbanker[13];

e) kapitalindskud i finansielle og ikke-finansielle kvasi-selskaber (se 2.13.f). Størrelsen af disse indskud er lig med størrelsen af nye indskud (kontanter eller naturalier) minus kapitaludtræk (se 4.61);

f) ikke-hjemmehørende enheders finansielle aktiver i fiktive hjemmehørende enheder (se 2.15) og omvendt.

13 Artikel 16, stk. 2, i "Protokol om statutten for Det Europæiske Monetære Institut", der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Andele i investeringsforeninger (F.52)

5.96 Definition: Underkategorien andele i investeringsforeninger (F.52) omfatter alle transaktioner i andele i investeringsforeninger (AF.52), dvs. andele udstedt af en særlig type finansielle selskaber, hvis eneste formål er at investere midler, som indsamles på pengemarkedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet.

5.97 Underkategori AF.52 omfatter andele udstedt af finansielle selskaber, som, alt efter hvilket land der er tale om, benævnes investeringsforeninger, "unit trusts", institutter for kollektiv investering i omsættelige værdipapirer (UCITS), hvad enten der er tale om investeringsselskaber, der tilbagekøber deres egne aktier, eller investeringsselskaber, der ikke gør det. Disse andele kan være børsnoterede eller ikke-børsnoterede. Når de er ikke-børsnoterede, kan de normalt indløses på anfordring til en værdi, der svarer til deres andel af det finansielle selskabs egenkapital. Denne egenkapital omvurderes regelmæssigt på grundlag af markedspriserne for de forskellige bestanddele.

FORSIKRINGSTEKNISKE RESERVER (F.6)[14]

5.98 Definition: Kategorien forsikringstekniske reserver (F.6) omfatter alle transaktioner i forsikringstekniske reserver (AF.6), dvs. forsikringsselskabers og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskassers forsikringstekniske hensættelser til dækning af forpligtelser over for forsikringstagere og begunstigede, som fastsat i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber[15].

5.99 Kategori AF.6 dækker:

- husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
- husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
- præmiereserver
- erstatningsreserver

5.100 Forsikringstekniske reserver er finansielle aktiver:

- for forsikringstagerne - for så vidt angår husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver og pensionskassereserver og præmiereserverne;

- for de begunstigede - for så vidt angår erstatningsreserverne.

---

14 Vedrørende beskrivelse af behandling af social sikring og anden form for forsikring i systemet henvises til bilag 3 om forsikring.

15 EFT nr. L 374 af 31.december 1991, side 7-31.

5.101 Forsikringstekniske reserver er passiver for:

- livs- og skadesforsikringsselskaber og selvstændige pensionskasser henhørende under delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125);
- ikke-selvstændige pensionskasser henhørende under samme sektor, som de institutionelle enheder, der har oprettet dem.

Hensættelser og lignende reserver oprettet af arbejdsgiverne til ansattes pension (ikke-selvstændige pensionskasser) henføres kun til kategori AF.6, hvis de er beregnet efter samme aktuarmæssige principper, som anvendes i forsikringsselskaberne og de selvstændige pensionskasser. I modsat fald er sådanne reserver dækket af de aktier eller andre ejerandelsbeviser, der er udstedt af den institutionelle enhed, der foretager hensættelserne.

5.102 Kategori AF.6 omfatter ikke reserver oprettet af institutionelle enheder, som er klassificeret i delsektoren sociale kasser og fonde (S.1314). I ENS er disse reserver ikke passiver for delsektoren sociale kasser og fonde.

5.103 Kategori F.6 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61)
- præmie- og erstatningsreserver (F.62).

Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61)

5.104 Definition: Underkategorien husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (F.61) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61), dvs. tekniske hensættelser, som det pågældende selskab eller kvasiselskab foretager med henblik på - når de fastsatte betingelser er opfyldt - at opfylde erstatningskrav og udbetale ydelser.

5.105 Underkategori F.61 er opdelt i to underpositioner af finansielle transaktioner:

- husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611)
- husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612).

Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611)

5.106 Definition: Underpositionen husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (F.611) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611), dvs. tekniske hensættelser til dækning af løbende risici og tekniske hensættelser til dækning af bonusforpligtelser, som forøger slutværdien af bonusopsparinger og lignende policer.

5.107 Underposition AF.611 omfatter livsforsikringshensættelser, hensættelser til bonus og præmierabatter og forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikring, når investeringsrisikoen bæres af forsikringstagerne, som defineret i artikel 27, 29 og 31 i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

5.108 Transaktioner i husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver omfatter tilføjelser minus fradrag, som skal registreres særskilt i forhold til nominelle kapitalgevinster eller -tab på de af forsikringsselskaberne investerede midler (se 6.57):

Tilføjelser omfatter:

- faktisk indtjente præmier i den løbende regnskabsperiode;
- plus ekstra præmieindtægter svarende til investeringsafkastet af reserverne, som tilfalder forsikringstagerhusholdninger;
- minus administrationsomkostninger ved livsforsikring.

Fradrag omfatter:

- skyldige beløb til ejere af annuitetsopsparinger og lignende policer, når de forfalder, og skyldige beløb til de begunstigede ved den (de) forsikredes død;
- plus skyldige beløb på policer, der opsiges før forfald.

5.109 Livsforsikringsreserver er finansielle aktiver for hjemmehørende og ikke-hjemmehørende husholdninger og passiver for hjemmehørende og ikke-hjemmehørende forsikringsselskaber.

I tilfælde af kollektive kontrakter, hvor f.eks. et selskab forsikrer sine ansatte, er det de ansatte og ikke arbejdsgiveren, der betragtes som kreditor, idet man går ud fra, at det er de ansatte, der er de egentlige forsikringstagere.

Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612)

5.110 Definition: Underpositionen husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (F.612) omfatter alle transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612), dvs. reserver opbygget i selvstændige og ikke-selvstændige pensionskasser, der er oprettet af arbejdsgiverne eller de ansatte eller en gruppe af selvstændige erhvervsdrivende med henblik på at sikre de ansatte eller de selvstændige pension.

5.111 Transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver omfatter tilføjelser minus fradrag, som skal registreres særskilt i forhold til nominelle kapitalgevinster eller -tab på de af pensionskasserne investerede midler (se 6.57):

Tilføjelser omfatter:

- faktiske indbetalinger til pensionskasserne fra ansatte, arbejdsgivere, selvstændige eller andre institutionelle enheder på vegne af enkeltpersoner eller husholdninger med tilgodehavender i kassen;
- den samlede værdi af de ekstra bidrag, der svarer til investeringsafkastet af pensionskassens reserver, som tilfalder de deltagende husholdninger;
- minus administrationsomkostninger til administration af kassen i den pågældende periode.

Fradrag omfatter:

- sociale ydelser svarende til de beløb, der betales som regelmæssige ydelser og andre bidrag til pensionister eller personer, over for hvilke disse har forsørgerpligt;

- plus sociale ydelser, som består af betales til personer, når de går på pension.

5.112 Transaktioner i husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver omfatter ikke midler, der overføres fra ikke-selvstændige pensionskasser til selvstændige pensionskasser klassificeret i delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125), som led i en kasses overførsel til en anden. En sådan overførsel skal klassificeres i kategorien ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur (K.12.1) på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (se 6.30).

5.113 Pensionskassereserver er finansielle aktiver for hjemmehørende og ikke-hjemmehørende husholdninger, men ikke finansielle aktiver for de institutionelle enheder, der administrerer dem.

Præmie- og erstatningsreserver (F.62).

5.114 Definition: Underkategorien præmie- og erstatningsreserver (F.62) omfatter alle transaktioner i præmie- og erstatningsreserver (AF.62), dvs. tekniske reserver oprettet af forsikringsselskaber og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskasser til dækning af:

- den del af de opkrævede bruttopræmier, der skal henføres til den efterfølgende regnskabsperiode (præmiereserver);

- det skønnede samlede beløb udbetalt i erstatning ved alle de skader, der er sket inden regnskabsperiodens udløb, hvad enten de er anmeldt eller ej, minus de beløb, der allerede er udbetalt i erstatning ved disse skader (erstatningsreserver).

5.115 Præmiereserver opstår, fordi forsikringspræmier normalt forfalder til betaling ved starten af forsikringsperioden, og denne periode er som regel ikke den samme som selve regnskabsperioden. Når regnskabsperioden er afsluttet og statuskontoen skal opgøres, vil en del af de forsikringspræmier, der er betalt i regnskabsperioden, derfor være bestemt til dækning af risici i den efterfølgende periode. Præmiereserverne udregnes på basis af forholdet mellem risikoen og den tid, der er tilbage til kontraktens udløb.

På den finansielle konto svarer præmiereserverne, der registreres som transaktioner mellem forsikringstagerne og forsikringsselskabet, til de indtjente præmier - den del af præmierne, som er forfaldet i den indeværende regnskabsperiode, og som skal dække løbende risici inden for den følgende periode.

5.116 Præmiereserverne er finansielle aktiver for forsikringstagerne. Hvis der er tale om livsforsikringer, er forsikringstagerne hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende husholdninger. Hvis der er tale om skadesforsikring, kan forsikringstageren tilhøre en hvilken som helst sektor i økonomien eller udlandet. Forsikringstagernes præmiebetaling og sociale bidrag kan bruges som kriterium for fordeling af præmiereserverne mellem økonomiens sektorer og udlandet.

5.117 Erstatningsreserver er reserver, som forsikringsselskaberne opretter til dækning af beløb, de forventer at skulle udbetale i forbindelse med erstatningssager, som ikke er afsluttet, f.eks. fordi der hersker uenighed. Gyldige erstatningskrav, som er accepteret af forsikringsselskabet, betragtes som forfaldne til betaling, når forsikringsbegivenheden indtræffer - uanset hvor længe det varer, før der er opnået enighed om erstatningen.

5.118 Erstatningsreserver er finansielle aktiver for de begunstigede, der kan tilhøre en hvilken som helst sektor i økonomien og udlandet.

5.119 Underkategori AF.62 omfatter præmiehensættelser, andre forsikringsmæssige hensættelser, erstatningshensættelser og udjævningshensættelser som defineret i artikel 25, 26, 28 og 30 i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.

ANDRE FORFALDNE IKKE-BETALTE MELLEMVÆRENDER (F.7)

5.120 Definition: Kategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7) omfatter alle transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), dvs. finansielle fordringer, der opstår som modstykke til en finansiel eller ikke-finansiel transaktion, hvor der er en tidsforskel mellem transaktionen og den modsvarende betaling.

5.121 Kategori F.7 omfatter transaktioner i finansielle fordringer, der opstår ved forudbetaling eller udskudt betaling af vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller sekundær handel med finansielle aktiver. De består af modsvarende transaktioner til forfaldne, men endnu ikke betalte beløb. Gæld i forbindelse med akkumuleret indkomst og restancer klassificeres også i denne kategori.

5.122 Kategori F.7 omfatter ikke:

- statistiske afvigelser, bortset fra tidsforskelle, mellem vare- og tjenestetransaktioner, fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner og de modsvarende betalinger;
- poster, som ikke foreligger tilstrækkeligt oplyst til at kunne klassificeres. Klassificeringen baseres på de foreliggende oplysninger;
- poster, hvis indhold er absolut ukendt;
- diverseposten i betalingsbalancen, benævnt fejl og udeladelser, netto;
- forudbetaling eller udskudt betaling (inklusive restancer) ved udstedelse af andre finansielle aktiver eller indfrielse af andre former for gæld end dem, der er klassificeret i kategori F.7. De forbliver klassificeret i deres kategori.

5.123 Kategori F.7 er opdelt i to underkategorier af finansielle transaktioner:

- handelskreditter og forudbetalinger (F.71)
- andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79).

Handelskreditter og forudbetalinger (F.71)

5.124 Definition: Underkategorien handelskreditter og forudbetalinger (F.71) omfatter alle transaktioner i handelskreditter og forudbetalinger (AF.71), dvs. finansielle fordringer opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion i tilknytning til sådanne transaktioner.

5.125 Underkategori AF.71 omfatter:

a) finansielle fordringer i forbindelse med levering af varer og tjenester, hvor betaling ikke har fundet sted;

b) handelskreditter accepteret af factoringselskaber, medmindre de betragtes som lån;

c) akkumuleret husleje;

d) restancer vedrørende betaling af varer og tjenester, når der ikke er tale om lån.

5.126 Underkategori AF.71 omfatter ikke lån til finansiering af handelskreditter. De klassificeres i kategori AF.4 (se 5.81.h).

5.127 Handelskreditter og forudbetalinger kan være finansielle aktiver og passiver for alle sektorer og udlandet.

Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79)

5.128 Definition: Underkategorien andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (F.79) omfatter alle transaktioner i andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.79), dvs. finansielle fordringer, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger. Den omfatter også finansielle fordringer i forbindelse med akkumuleret indkomst.

5.129 Underkategori AF.79 omfatter finansielle fordringer, der opstår ved tidsforskellen mellem akkumulerede transaktioner og betaling af f.eks.:

a) skatter;
b) sociale bidrag;
c) lønninger;
d) jordrente og leje af aktiver i undergrunden;
e) udbytte;
f) renter;
g) transaktioner i finansielle aktiver på det sekundære marked.

5.130 Den modsvarende finansielle transaktion til påløbne renter på finansielle aktiver (se 5.17) skal helst registreres som geninvesteret i de pågældende aktiver. Men registrering af renter må dog følge landets praksis. Hvis påløbne renter ikke registreres som geninvesteret i de finansielle aktiver, bør de klassificeres i underkategori F.79.

5.131 På dagen for forfald af renter registreres der to finansielle transaktioner (se 5.17): *for det første* en transaktion i det finansielle aktiv, der bruges til betaling (hvis betaling finder sted), eller en forøgelse af renterestancer i underkategori F.79 (hvis betaling ikke finder sted); *for det andet* en modsvarende finansiel transaktion, der formindsker kreditors finansielle nettofordring på debitor.

MEMORANDUMPOST: DIREKTE UDENLANDSKE INVESTERINGER (F.m)

5.132 Definition: Direkte udenlandske investeringer (F.m) omfatter alle transaktioner i direkte udenlandske ivesteringer (AF.m), dvs. investeringer foretaget af en hjemmehørende institutionel enhed i en økonomi ("direkte investor") med det formål at erhverve varige kapitalinteresser i en institutionel enhed hjemmehørende i en anden økonomi end investors økonomi ("direkte investeringsforetagende"). Den direkte investors hensigt er at udøve en betydelig grad af inflydelse på ledelsen af det i den anden økonomi hjemmehørende foretagende. Direkte investeringer omfatter både den oprindelige transaktion mellem den direkte investor og det direkte investeringsforetagende og alle efterfølgende kapitaltransaktioner mellem dem og mellem associerede foretagender, både registrerede og ikke-registrerede.[16]

5.133 Transaktioner i finansielle aktiver og passiver, som udgør en direkte udenlandsk investering, skal registreres under den relevante kategori af finansielle transaktioner, dvs. lån (F.4), aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (F.5) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (F.7). De beløb for direkte udenlandske investeringer, der er registreret inden for hver af disse kategorier, skal imidlertid også registreres separat som en memorandumpost.

16 OECD benchmark definition of foreign direct investment, 3rd edition.

BOGFØRINGSREGLER FOR FINANSIELLE TRANSAKTIONER

Værdiansættelse

5.134 Finansielle transaktioner registreres til transaktionsværdien, dvs. den værdi i national valuta, hvortil de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver af rent kommercielle grunde oprettes, opløses, overtages eller udveksles mellem institutionelle enheder eller mellem disse og udlandet.

5.135 Finansielle transaktioner og deres finansielle eller ikke-finansielle modsvarende transaktioner registerers til samme transaktionsværdi. Der kan være tale om tre muligheder:

a) den finansielle transaktion er en transaktion i betalingsmidler i national valuta (se 5.04 og 5.23): Transaktionsværdien er da lig med beløbet for de udvekslede betalingsmidler;

b) den finansielle transaktion er en transaktion i betalingsmidler i udenlandsk valuta (se 5.04 og 5.23), og den modsvarende transaktion er ikke en transaktion i betalingsmidler i national valuta: Transaktionsværdien er da lig med beløbet for de udvekslede betalingsmidler konverteret til national valuta under anvendelse af den markedskurs, der er gældende på det tidspunkt, hvor betalingen finder sted;

c) hverken den finansielle transaktion eller dens modsvarende transaktion er en transaktion i betalingsmidler (se 5.04): Transaktionsværdien er her lig med den løbende markedsværdi af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.

5.136 Transaktionsværdien refererer til en specifik finansiel transaktion og den modsvarende transaktion. Teoretisk skal der skelnes klart mellem transaktionsværdien og en værdi baseret på en pris noteret på markedet, en passende markedspris eller en pris, som udtrykker det generelle prisleje for en klasse af lignende eller endog identiske finansielle aktiver og/eller passiver. Men hvis den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion eksempelvis er en overførsel, og den finansielle transaktion derfor foretages af andre grunde end rent kommercielle grunde, er transaktionsværdien lig med den løbende markedsværdi af de pågældende finansielle aktiver og/eller passiver.

5.137 Transaktionsværdien omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner eller lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen; disse skal registreres som betalinger for tjenesteydelser. Skatter på finansielle transaktioner medregnes heller ikke, men behandles som skatter på tjenester inden for kategorien produktskatter. Når der i forbindelse med en finansiel transaktion indgås nye gældsforpligtelser, er transaktionsværdien lig med beløbet for den indgåede forpligtelse ekskl. eventuelle forudbetalte renter. Tilsvarende skal transaktionsværdien for både kreditor og debitor, når en forpligtelse opløses, svare til reduktionen af forpligtelsen.

Særlige værdiansættelseskriterier for nogle underkategorier af finansielle transaktioner.

5.138 Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (F.33)

a) Når værdipapirer markedsføres af udstederne gennem tegningsgaranter eller andre mellemmænd og derefter sælges til højere priser til de endelige investorer, skal de finansielle aktiver og passiver registreres til de værdier, der betales af investorerne. Forskellene mellem de af investorerne betalte beløb og de af udstederne modtagne beløb skal behandles som tjenesteydelsesbetalinger fra udstederne til tegningsgaranterne.

b) Værdipapiremissioner registreres til emissionskursen. Når værdipapirer udstedes til underkurs eller overkurs, er det afkastet til udstederen på salgstidspunktet, og ikke den pålydende værdi, der skal registreres på kontiene som den faktiske emissionskurs. Forskellen mellem emissionskursen og tilbagebetalingsværdien behandles som renter, der påløber i papirets løbetid.

c) Obligationer til stor underkurs og nulrenteobligationer bør behandles som værdipapirer udstedt til underkurs. Renterne fordeler sig over hele obligationens løbetid og betragtes som værende geninvesteret i sådanne obligationer (se 4.46).

d) Når langfristede værdipapirer udstedes til en underkurs, som ikke er signifikant, kan forskellen mellem emissionskursen og tilbagebetalingsværdien beregnes på udstedelsesdagen.

e) Når der er tale om værdipapirer, hvor værdien af hovedstolen er knyttet til et prisindeks, en råvarepris eller et valutakursindeks, registreres papirets emissionspris som hovedstol, og den indekspræmie, der betales løbende og/eller ved udløb, betragtes som rente, der er påløbet over papirets løbetid, og modposten registreres som geninvestering i værdipapirer undtagen aktier på den finansielle konto.

f) Investering i papirer i omløb på det sekundære marked registreres til børskursen eller markedsværdien.

g) Værdipapirer, som har nået udløbstidspunktet, registreres til tilbagebetalingsværdien, som indbefatter indfrielsesoverkurs, men ikke udtrækningsgevinster og opsparingspræmier, der skal registreres som renter.

h) Konvertering af obligationer til aktier skal behandles som salg af obligationer og køb af aktier (se 5.62.l). Transaktionsværdien skal udledes af markedsværdien af de obligationer, der afhændes, hvilket muligvis indebærer en kapitalgevinst eller et kapitaltab på aktierne, som så skal registreres på omvurderingskontoen (se 6.54).

5.139 Finansielle derivativer (F.34)

a) Ved sekundær handel i optioner og tilbagekøb af optioner forud for forfaldstidspunktet finder der finansielle transaktioner sted. Hvis en option løber indtil forfaldstidspunktet, kan den udnyttes eller ikke udnyttes. Udnyttes optionen, kan der finde en betaling sted fra optionssælgerens side til optionskøberen svarende til forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og striking-prisen, eller der kan være tale om anskaffelse eller salg af det underliggende finansielle eller ikke-finansielle aktiv, registreret til den aktuelle markedspris, og en modsvarende betaling mellem optionskøberen og optionssælgeren svarende til striking-prisen. Forskellen mellem den aktuelle markedspris på det underliggende aktiv og striking-prisen er i begge tilfælde lig med optionens realisationsværdi, dvs. optionsprisen på forfaldstidspunktet. Udnyttes optionen ikke, finder der ikke nogen transaktion sted. Optionssælgeren får imidlertid en kapitalgevinst, og optionskøberen lider et kapitaltab, som skal registreres på omvurderingskontoen.

b) Andre finansielle derivativer end optioner er typisk baseret på kontrakter, hvori to parter aftaler at udveksle nærmere angivne aktiver, enten fysiske aktiver eller finansielle aktiver, på et bestemt tidspunkt eller på bestemte tidspunkter i fremtiden. De transaktioner, der skal registreres i forbindelse med sådanne finansielle derivativer, omfatter eventuel handel med kontrakterne samt nettoværdien af de foretagne afregninger. Der kan også være behov for at registrere transaktioner i tilknytning til oprettelsen af derivativkontrakter. Ofte indgår de to parter dog en derivativkontrakt uden nogen form for betaling fra den ene part til den anden; i så tilfælde er værdien af den transaktion, der opretter kontrakten, lig med nul, og det er derfor ikke nødvendigt af foretage en postering på den finansielle konto.

c) Samtlige betalinger, som foretages til eller modtages af mæglere eller andre mellemhandlere for formidling af optioner, futures, swaps og andre derivativkontrakter, behandles som betalinger for tjenesteydelser på de relevante konti. Rentebetalingsstrømme i tilknytning til swapaftaler registreres som formueindkomst, og indfrielse af hovedstol registreres på den finansielle konto. Parterne i en swap anses ikke for at yde hinanden tjenesteydelser, men enhver betaling til tredjepart for at formidle swappen skal betragtes som betaling for en tjenesteydelse (se 4.47). Teoretisk set kan den præmie, der betales til sælgeren af en option, betragtes som indbefattende serviceomkostninger, men i praksis er det som regel umuligt at udskille serviceelementet. Derfor skal hele købesummen registreres som anskaffelse af et finansielt aktiv for køberen og som indgåelse af en gældsforpligtelse for sælgeren.

5.140 Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger (F.51)

a) Nye aktier registreres til emissionskurs, hvilket normalt svarer til pålydende værdi plus emissionstillæg.

b) Transaktioner i aktier i omløb registreres til transaktionsværdien. Hvis denne ikke kendes, kan den estimeres på basis af den noterede børskurs eller markedskurs, når der er tale om børsnoterede aktier, eller den bogførte værdi, når der er tale om ikke-børsnoterede aktier.

c) Udbytteaktier værdiansættes ud fra det udbytte, emittenten har foreslået.

d) Udstedelse af fondsaktier registreres ikke i systemet (se 5.93). Hvis udstedelse af fondsaktier imidlertid indebærer ændringer i den samlede markedsværdi af et selskabs aktiver, skal ændringerne registreres på omvurderingskontoen (se 6.56).

e) Transaktionsværdien af andre ejerandelsbeviser (F.513) er lig med de midler, der overføres til selskaber eller kvasi-selskaber af disses ejere. I nogle tilfælde kan overførslen af midler have form af overtagelse af selskabets eller kvasi-selskabets gæld.

5.141 Andele i investeringsforeninger (F.52)

a) Transaktioner i andele i investeringsforeninger inkluderer værdien af nettoindskud i foreningerne.

b) Den formueindkomst, som investeringsforeninger modtager, minus en del af administrationsomkostningerne, og som tilfalder ejerne, også selv om den ikke udloddes, har en modpostering på den finansielle konto under andele i investeringsforeninger. Resultatet er, at formueindkomsten geninvesteres.

Registreringstidspunkt

5.142 Finansielle transaktioner og disses modsvarende transaktioner skal registreres på samme tidspunkt.

5.143 Hvis den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion er en ikke-finansiel transaktion, registreres begge på det tidspunkt, hvor den ikke-finansielle transaktion finder sted. Hvis der f.eks. ved salg af varer og tjenester ydes en handelskredit, skal denne finansielle transaktion registreres, når posteringerne foretages på den relevante ikke-finansielle konto.

5.144 Hvis den modsvarende transaktion til en finansiel transaktion også er en finansiel transaktion, er der tre muligheder:

a) begge finansielle transaktioner er transaktioner i betalingsmidler (se 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor den første betaling foretages;

b) kun en af de to finansielle transaktioner er en transaktion i betalingsmidler (se 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor betalingen foretages;

c) ingen af de to finansielle transaktioner er en transaktion i betalingsmidler (se 5.04): De registreres da på det tidspunkt, hvor den første finansielle transaktion finder sted.

Opgørelse af finansielle transaktioner på grundlag af ændringer i statuskonti

5.145 Foreligger der ikke basisstatistiske oplysninger om finansielle transaktioner, kan disse opgøres på basis af ændringen i de finansielle statuskonti, dvs. ændringer i beholdningen af finansielle aktiver og passiver fra primostatuskonto til ultimostatuskonto. Forskellen mellem beløbet for de finansielle transaktioner og ændringerne i de finansielle statuskonti består af posteringer på omvurderingskontoen og kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status.

BILAG

PENGEMÆNGDEMÅL I STATUSKONTI OG FINANSIELLE KONTI

5.146 I dette bilag beskrives en metode til at vise pengemængdemål i statuskontiene og de finansielle konti.

5.147 Definitionen af de anvendte pengemængdemål varierer fra land til land og ændrer sig i tidens løb. Desuden er definitionerne ikke nødvendigvis baseret på den klassificering af finansielle aktiver og sektorer, som bruges i systemet. Derfor indeholder systemet ikke nogen definition af pengemængdemål.

5.148 Der opstår en række problemer, når man integrerer pengemængdemål i statuskontiene og de finansielle konti. For det første kan pengemængdemål være sammensat af elementer, som ikke svarer til opdelingen af finansielle aktiver i klasser, dvs. kategorier, underkategorier og underpositioner, således som de fremgår af systemet. F.eks. kan et pengemængdemål inkludere en undergruppe af kategorien sedler og mønt samt indskud (AF.2), som kan være defineret ud fra en henvisning til løbetiden eller til de institutionelle enheder, der ejer eller udsteder sedler, mønt og indskud. For det andet kan pengemængdemålene forudsætte pengeskabende, pengeejende og pengeneutrale sektorer, som ikke lader sig sammensætte af de sektorer og delsektorer, der er defineret i systemet. For det tredje kan de datakilder, der bruges til beregning af pengemængdemålene, i praksis være forskellige fra de datakilder, der bruges til opstilling af statuskonti og finansielle konti for sektorerne og udlandet.

5.149 For at kunne identificere et pengemængdemål MX i statuskontiene eller på de finansielle kontie, kan det være nødvendigt at underopdele en vilkårlig gruppe "i" af finansielle aktiver og passiver i systemet i to undergrupper:

- MX_i: undergruppe af finansielle aktiver (passiver) klassificeret i gruppe "i" og inkluderet i pengemængdemålet MX;

- MX_{-i}: undergruppe af finansielle aktiver (passiver) klassificeret i gruppe "i" men ikke inkluderet i pengemængdemålet MX.

I praksis er det sådan, at nogle af grupperne af finansielle aktiver (passiver) ikke indgår i pengemængdemålene, f.eks. monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1) eller forsikringstekniske reserver (AF.6). MX_1 og MX_6 ville derfor være nul, hvilket vil sige, at det ikke er nødvendigt at opsplitte AF.1 i MX_1 og MX_{-1} eller AF.6 i MX_6 og MX_{-6}.

5.150 Pengemængdemålet MX er lig med summen af undergrupperne af finansielle aktiver MX_i i de pengebesiddende sektorer, og MX er lig med summen af alle undergrupper af passiver MX_i i de pengeskabende sektorer.

5.151 En af de største fordele ved denne metode er dens fleksibilitet. Hvis definitionen af et pengemængdemål ændres, er det kun opdelingen af nogle grupper af finansielle aktiver og passiver i MX_i og MX_{-i}, der skal tilpasses.

Pengemængdemål i statuskonti og finansielle konti

PENGEBESIDDENDE SEKTORERS FINANSIELLE AKTIVER				PENGESKABENDE SEKTORERS PASSIVER		
I alt	Husholdninger	Ikke-finansielle selskaber		Monetære finansielle institutioner	Udlandet	I alt
			AF.1 AF.2 heraf MX_2 MX_{-2} AF.3 AF.33 heraf MX_{33} MX_{-33} AF.34 heraf MX_{34} MX_{-34} AF.4 AF.41 heraf MX_{41} MX_{-41} AF.42 heraf MX_{42} MX_{-42} AF.5 AF.51 heraf MX_{51} MX_{-51} AF.52 heraf MX_{52} MX_{-52} AF.6 AF.7 AF.71 heraf MX_{71} MX_{-71} AF.79			
			Finansielle aktiver og passiver i alt heraf MX			

KAPITEL VI

ANDRE STRØMME

6.01. Andre strømme omfatter realkapitalforbrug (K.1), anskaffelser og afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.2) og andre ændringer i aktiver (K.3-K.12).

Andre ændringer i aktiver omfatter forskellige former for ændringer i aktiver, passiver og nettoformue, som ikke er resultatet af transaktioner, der registreres på kapitalkontoen og den finansielle konto. De omfatter andre mængdeændringer (K.3-K.10 og K.12) samt kapitalgevinster og -tab (K.11).

Realkapitalforbrug (K.1)

6.02. Definition: Realkapitalforbruget (K.1) repræsenterer den værdiforringelse, som de faste aktiver undergår i løbet af den pågældende periode som følge af normalt slid og forudselig forældelse, herunder en henlæggelse til dækning af tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring.

6.03. Realkapitalforbruget skal beregnes for alle faste aktiver, herunder både materielle faste aktiver og immaterielle faste aktiver, såsom omkostninger til efterforskning af mineraler og software, væsentlige forbedringer af ikke-producerede aktiver og omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten i forbindelse med ikke-producerede aktiver.

6.04. Realkapitalforbruget (som skal holdes adskilt fra skattemæssige afskrivninger eller afskrivninger i virksomhedsregnskaber) skal værdiansættes på grundlag af værdien af beholdningen af faste aktiver og den sandsynlige gennemsnitlige økonomiske levetid for de forskellige kategorier af disse goder. Til værdiansættelse af beholdningen af faste aktiver anbefales det at anvende *perpetual inventory*-metoden (en metode, der er baseret på kumulerede investeringer), hvis der ikke foreligger direkte oplysninger om værdien af beholdningen af faste aktiver. Beholdningen af faste aktiver skal værdiansættes i de køberpriser, der er gældende i den pågældende periode.

Tab af faste aktiver som følge af skadestilfælde, der kan dækkes gennem forsikring, tages i betragtning ved beregningen af den gennemsnitlige levetid for de pågældende goder. For økonomien som helhed kan den faktiske normale indtræden af skadestilfælde inden for en given regnskabsperiode forventes at være lig med eller omtrent lig med gennemsnittet. Men når der er tale om individuelle enheder og grupper af enheder, kan hyppigheden af faktiske normale og gennemsnitlige skadestilfælde variere. I dette tilfælde, hvor der er tale om sektorer, registreres eventuelle forskelle som andre mængdeændringer i faste aktiver.

Realkapitalforbruget beregnes efter den lineære afskrivningsmetode, dvs. at den værdi, der skal afskrives, fordeles ligeligt over hele godets levetid.

Afhængig af hvilket mønster forringelsen af effektiviteten af et fast aktiv følger, kan det dog blive nødvendigt at foretage beregningen af realkapitalforbruget efter den geometriske afskrivningsmetode.

6.05. I nationalregnskabssystemet registreres realkapitalforbruget under hver enkelt saldopost, som angives brutto og netto. At registrere "brutto" vil sige, at man ikke fratrækker realkapitalforbruget, hvorimod at registrere "netto" vil sige, at man fratrækker realkapitalforbruget.

Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.2)

6.06. Definition: Ikke-finansielle ikke-producerede aktiver[1] omfatter jord og andre materielle ikke-producerede aktiver, som kan anvendes til produktion af varer og tjenester, samt immaterielle ikke-producerede aktiver.

6.07. Ved jord forstås selve jorden, inklusive jordoverfladen og tilhørende overfladevand[1]. Det tilhørende overfladevand omfatter alle indenlandske vandarealer - søer, floder osv. - som der kan udøves ejendomsret over.

6.08 Følgende betragtes ikke som jord:

a) bygninger eller andre anlæg på jorden eller gennem den - veje, tunneler osv.;
b) vinmarker, frugtplantager eller andre plantager med træer og alle andre former for kulturafgrøder, osv.;
c) aktiver i undergrunden;
d) ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer;
e) vandressourcer under jorden.

Punkt a) og b) er producerede faste aktiver, mens punkt c), d) og e) falder ind under materielle ikke-producerede aktiver.

6.09. Anskaffelser og afhændelser af jord værdiansættes i de løbende markedspriser, der er gældende på anskaffelses- eller afhændelsestidspunktet. Transaktioner med jord registreres til samme værdi i købers og i sælgers regnskaber. I denne værdi indgår ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til jorden; disse omkostninger behandles som faste bruttoinvesteringer.

6.10. Anskaffelser og afhændelser af andre materielle ikke-producerede aktiver omfatter aktiver i undergrunden, ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer og vandressourcer. Underjordiske ressourcer omfatter kul, olie og naturgas, metalliske mineralforekomster og ikke-metalliske mineralforekomster[2].

6.11. Anskaffelser og afhændelser af andre materielle ikke-producerede aktiver værdiansættes i de løbende markedspriser, der er gældende på anskaffelses- eller afhændelsestidspunktet. Anskaffelser og afhændelser omfatter ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Sidstnævnte behandles som faste bruttoinvesteringer.

6.12. Immaterielle ikke-finansielle ikke-producerede aktiver omfatter patenterede størrelser, lejekontrakter eller andre omsættelige kontrakter, købt goodwill og andre immaterielle ikke-producerede aktiver. Lejekontrakterne vedrører jord, aktiver i undergrunden samt boliger og erhvervsejendomme[2]. Af andre eksempler kan nævnes omsættelige kontrakter indgået med sportsudøvere og forfattere. Værdien af anskaffelser og afhændelser af lejekontrakter eller andre omsættelige kontrakter består af betalinger foretaget til de oprindelige eller de efterfølgende lejere eller leasingtagere, når lejekontrakterne eller koncessionerne sælges eller overdrages til andre institutionelle enheder. Værdien af anskaffelser og afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver omfatter ikke omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten. Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten er en bestanddel af faste bruttoinvesteringer.

---

1 Vedrørende definitionen af aktiver henvises til kapitel VII, bilag 1.
2 Vedrørende definitionen af aktiver henvises til kapitel VII, bilag 1.

6.13. Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets kapitalkonto.

Andre ændringer i aktiver (K.3 - K.12)

6.14. Definition: Ved andre ændringer i aktiver forstås strømme, som ikke er resultatet af transaktioner registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto. Der skelnes mellem to slags andre ændringer. Den første består i ændringer i mængden af aktiver. Den anden består i ændringer i værdien af aktiver, passiver og nettoformue som følge af ændringer i prisniveauet og -strukturen, der fører til kapitalgevinster eller -tab.

Andre mængdeændringer (K.3 - K.10 og K.12)

6.15. Ved andre mængdeændringer forstås strømme med forskellige funktioner. En vigtig funktion er at give visse aktiver mulighed for at komme ind i og forlade systemet under normale hændelsesforløb, f.eks. i naturen optrædende aktivers tilgang og afgang. Dette er vigtigt i forbindelse med registrering af opdagelse, udtømmelse og nedbrydning af naturforekomster. En anden funktion består i at registrere virkningen af usædvanlige uventede hændelser, som påvirker de økonomiske fordele, der er forbundet med aktiver.

6.16. Andre mængdeændringer kan opdeles i kategorier:

Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver (K.3)
Økonomisk opståen af producerede aktiver (K.4)
Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (K.5)
Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver (K.6)
Tab ved katastrofer (K.7)
Ikke-kompenseret beslaglæggelse (K.8)
Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n. (K.9)
Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n. (K.10)
Ændringer i klassificeringer og struktur (K.12).

Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver (K.3)

6.17. Ved økonomisk opståen af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.3) forstås en forøgelse af mængden af denne form for aktiver, som ikke er resultatet af en produktion.

Omfatter:

a) bruttoforøgelse af mængden af udnyttelige ressourcer i undergrunden: kendte forekomster af kul, olie, naturgas, metalliske mineraler eller ikke-metalliske mineraler, hvis udnyttelse er rentabel. Omfattet er også forøgelsen af reserver, hvis udnyttelse er rentabel som følge af teknologiske fremskridt eller relative prisændringer.

b) overførsler af andre naturgivne aktiver til økonomisk aktivitet: i naturen forekommende enheder, som ændrer status, således at de bliver til økonomiske aktiver, hvorved forstås værdier, som institutionelle enheder udøver ejendomsret over, og som ejerne kan drage økonomiske fordele af (f.eks. udnyttelse af urskove, omdannelse af øde, uopdyrket jord til jord, som kan udnyttes økonomisk, arealindvinding).

c) kvalitative ændringer i ikke-producerede aktiver på grund af ændringer i den økonomiske anvendelse. Ændringer i kvalitet behandles som mængdeændringer. De kvalitative ændringer, der registreres her, optræder som modpostering til ændringer i økonomisk anvendelse, der vises som ændringer i klassificering (se 6.32) - f.eks. fra opdyrket jord til jord, hvorpå der ligger bygninger.

d) opståen af immaterielle ikke-producerede aktiver. Immaterielle ikke-finansielle ikke-producerede aktiver opstår, når størrelser patenteres, eller når der indgås omsættelige kontrakter. Også når virksomheder sælges til priser, der ligger over deres nettoformue (se 7.05), er forskellen mellem køberpris og nettoformue aktivet "købt goodwill". Goodwill, som ikke er tilvejebragt gennem salg/køb, betragtes ikke som et økonomisk aktiv.

Økonomisk opståen af producerede aktiver (K.4)

6.18. Økonomisk opståen af producerede aktiver (K.4) foreligger ved varer, der ikke allerede er registreret på statuskontiene. Det er erkendelsen af en signifikant eller særlig værdi, der betragtes som en økonomisk opståen, der skal registreres under andre mængdeændringer.

Økonomisk opståen af producerede aktiver omfatter:

a) værdigenstande, såsom ædelstene og andre kunstgenstande, når den høje værdi eller den kunstneriske betydning af en genstand, der ikke allerede er registreret på statuskontiene, første gang erkendes.

b) historiske monumenter, når den særlige, arkæologiske, historiske eller kulturelle betydning af et monument, der ikke allerede er registreret på statuskontiene, første gang erkendes.

Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (K.5)

6.19. Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (K.5) er ikke underlagt en institutionel enheds direkte kontrol, ansvar og forvaltning og er således ikke produktion. Tilvæksten i disse økonomiske aktiver, såsom den eksisterende bestand af træer i naturen eller fiskebestanden i flodmundinger, skal derfor betragtes som en økonomiske opståen.

6.20. Naturlig vækst skal registreres som en tilgang (K.5); udnyttelsen af disse ressourcer skal registreres som en økonomisk forsvinden (K.61). I praksis kan naturlig vækst kun registreres netto, fordi de fysiske målinger, som formodentlig vil være det eneste grundlag for at kunne registrere den, faktisk er nettomålinger.

Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver (K.6)

6.21. Økonomisk forsvinden af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (K.6) omfatter:

a) udnyttelse af naturgivne økonomiske aktiver (K.61), som omfatter reduktion af forekomsten af aktiver i undergrunden og udtømmelse af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer, som hører til aktiverne (se 6.19).

b) anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver (K.62):

- andre reduktioner i mængden af udnyttelige ressourcer i undergrunden (omvurdering af udnytteligheden som følge af den tekniske udvikling eller udviklingen i relative priser),

- kvalitativ ændring i ikke-producerede aktiver som følge af ændringer i den økonomiske anvendelse,

- forringelse af ikke-producerede aktiver som følge af økonomisk aktivitet. Hertil regnes forringelse af jord, vandressourcer og i princippet også af andre naturgivne aktiver,

- afskrivning af købt goodwill, ophævelse af omsættelige kontrakter og udløb af patentbeskyttelse.

Tab ved katastrofer (K.7)

6.22. Tab ved katastrofer (K.7) registreret som andre mængdeændringer i aktiver er resultatet af store erkendelige enkelthændelser, som kan ødelægge aktiver inden for samtlige økonomiske (ikke-finansielle eller finansielle) kategorier.

6.23. Til sådanne hændelser regnes større jordskælv, vulkanudbrud, flodbølger, usædvanligt voldsomme orkaner, tørke og andre naturkatastrofer; krigshandlinger, oprør og andre politiske hændelser; teknologiske ulykker såsom større giftudslip eller emisson af radioaktive partikler i luften.

Herunder hører især:

a) forringelse af kvaliteten af jord som følge af usædvanligt kraftige oversvømmelser eller stormskader;

b) ødelæggelse af avlede/dyrkede aktiver som følge af tørke eller udbrud af sygdomme;

c) ødelæggelse af bygninger, udstyr eller værdigenstande i forbindelse med skovbrande eller jordskælv;

d) utilsigtet ødelæggelse af sedler og mønt eller ihændehaverpapirer som følge af naturkatastrofer eller politiske hændelser.

Ikke-kompenseret beslaglæggelse (K.8)

6.24. Ikke-kompenseret beslaglæggelse (K.8) optræder, når staten eller andre institutionelle enheder af årsager, som ikke har noget at gøre med betaling af skatter, bøder eller lignende afgifter, overtager aktiver tilhørende andre institutionelle enheder, herunder ikke-hjemmehørende enheder, uden at disse opnår fuld dækning. Den ikke-kompenserede andel af sådanne ensidige beslaglæggelser er ikke en kapitaloverførsel, der registreres på kapitalkontoen.

Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n. (K.9)

6.25. Under andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver (K.9) registreres virkningerne af uforudselige hændelser på de økonomiske fordele, der er forbundet med aktiver.

Hertil hører:

a) uforudselig forældelse. Realkapitalforbrug omfatter ikke uforudselig forældelse af faste aktiver, og det beløb, der opføres for den normalt forventede forældelse af disse, kan være for lavt i forhold til den faktiske forældelse. Der skal derfor foretages posteringer for nedgang i værdien af de faste aktiver som følge af indførelsen af forbedret teknologi.

b) forskelle mellem henlæggelser inkluderet i realkapitalforbruget til dækning af normale skadestilfælde og faktiske tab. Realkapitalforbruget dækker ikke uforudsete skadestilfælde, og det beløb, der opføres til dækning af de normalt forventelige skadestilfælde, kan være mindre end (eller overstige) de faktisk opståede skader. Der skal derfor foretages justeringer for uforudset nedgang (eller stigning) i værdien af de faste aktiver, som skyldes sådanne begivenheder.

c) forringelse af faste aktiver, som der ikke er taget hensyn til i realkapitalforbruget: nedgang i værdien af faste aktiver, f.eks. på grund af de uforudsete virkninger af syreholdig luft og sur regn på bygningsfacader eller køretøjers karrosserier.

d) opgivelse af produktionsanlæg før færdiggørelse eller før de tages i brug økonomisk.

e) ekstraordinære tab i lagerbeholdninger (f.eks. på grund af brandskade, røveri, insektangreb i kornlagre).

f) statistiske afvigelser vedrørende ikke-finansielle aktiver mellem ultimostatuskontoen og den tilsvarende primostatuskonto.

Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n. (K.10)

6.26. Ændringer i finansielle aktiver og passiver, som ikke skyldes finansielle transaktioner registreret på den finansielle konto, som ikke kan tilskrives kapitalgevinster og -tab registreret på omvurderingskontoen, som ikke er ændringer i klassifikationer og struktur, og som ikke skyldes tab ved katastrofer og ikke-kompenseret beslaglæggelse, skal registreres her.

6.27. Kategori K.10 omfatter:

a) tildelinger og inddragelser af (SDR) (AF.12) (se 5.33-5.35): for SDR eksisterer der end ikke et fiktivt passiv. Derfor behandles den mekanisme, gennem hvilken SDR skabes (omtales som tildelinger af SDR) og ophæves (inddragelser af SDR), ikke som en mekanisme, der giver anledning til transaktioner, men snarere til posteringer på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status. Tildelinger af SDR forøger de monetære myndigheders finansielle aktiver, inddragelser af SDR formindsker deres finansielle aktiver;

b) andre mængdeændringer i relation til ydelsesbaserede pensionsordninger: ydelsesbaserede pensionsordninger er pensionsordninger, hvori størrelsen af pensionsydelserne til de deltagende ansatte er garanteret. Ydelserne beregnes efter en bestemt formel baseret på deltagernes anciennitet og løn og afhænger ikke helt af aktiverne i fonden. For ydelsesbaserede pensionsordningers vedkommende viser en postering på kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status den aktuarmæssigt fastsatte gæld, som er resultatet af ændringer i ydelsernes struktur, som skal holdes adskilt fra ændringer i pensionsmodtagergruppens alders- og anciennitetsmæssige sammensætning. Eksempler på ændringer i ydelsesstrukturen er ændringer i formlen, nedsættelse af pensionsalderen eller finansiering af en årlig forhøjelse (som regel defineret som en fast årlig procentsats) af de fremtidige pensioner eller i alle pensioner under udbetaling;

c) ekstraordinære tab af sedler og mønt eller ihændehaverpapirer som følge af f.eks. brandskade eller tyveri;

d) kreditorers fuldstændige eller delvise afskrivning af uerholdelige fordringer: kreditors ensidige erkendelse af, at et finansielt aktiv ikke længere kan erholdes som følge af fallit eller andre faktorer, og kreditors heraf følgende fjernelse af det finansielle aktiv fra sin statuskonto skal registreres her, hvilket også gælder fjernelsen af debitors modsvarende gæld. Men hvis den institutionelle debitorenhed kontrolleres af kreditor, registreres kreditors fuldstændige eller delvise afskrivning af de uerholdelige fordringer, som ikke skyldes debitors fallit, på akkumulationskontiene;

e) statistiske afvigelser vedrørende finansielle aktiver og passiver mellem ultimostatuskontoen og den tilsvarende primostatuskonto.

6.28. Kategori K.10 omfatter ikke:

- *annullering af gæld ved gensidig aftale mellem debitor og kreditor (gældsannullering eller gældseftergivelse)*: den behandles som en transaktion mellem kreditor og debitor, og den modsvarende transaktion er en ophævelse af det finansielle aktiv og det modsvarende passiv på den finansielle konto (se 5.15).

- *gældsfragåelse:* kreditors ensidige annullering af en gæld registreres ikke i ENS.

Ændringer i klassificeringer og struktur (K.12).

6.29. Ændringer i klassificeringer og struktur (K.12) omfatter ændringer i de institutionelle enheders sektormæssige klassificering og struktur (K.12.1) og ændringer i klassificering af aktiver og passiver (K.12.2).

Ændringer i sektormæssig klassificering og struktur (K.12.1)

6.30. Omklassificering af en institutionel enhed fra en sektor til en anden, betyder, at hele dens statuskonto overføres, f.eks. bliver en institutionel enhed, der er klassificeret i sektoren husholdninger, til et kvasi-selskab, som så igen skal omklassificeres til sektoren selskaber.

Ændringer i strukturen af institutionelle enheder omfatter opståen og forsvinden af visse finansielle aktiver og passiver, som skyldes omstrukturering af selskaber. Når et selskab forsvinder som uafhængig juridisk enhed, fordi det overtages af et eller flere selskaber, forsvinder alle aktiver/passiver, herunder aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser og andre ejerandelsbeviser, der eksisterede mellem det overtagne selskab og dem, der overtog det, fra systemet. Køb af aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser og andre ejerandelsbeviser i et selskab som en del af en fusion skal registreres som en finansiel transaktion mellem det købende selskab og den tidligere ejer. Udskiftning af eksisterende aktier med aktier i det overtagne eller nye selskab skal registreres som indløsninger af aktier ledsaget af udstedelse af nye aktier. Finansielle aktiver/passiver, som eksisterede mellem det overtagne selskab og tredjemand, forbliver uændrede og overgår til det overtagende selskab (selskaber).

På tilsvarende måde, når et selskab juridisk spaltes i to eller flere institutionelle enheder, registreres nye finansielle aktiver og passiver (opståen af finansielle aktiver) i denne kategori (K.12.1).

Ændringer i klassificering af aktiver og passiver (K.12.2)

6.31. Kategori K.12.2 omfatter monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.21) og ændringer i klassificering af aktiver eller passiver, undtagen monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.22).

6.32. Monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.21) registreres på de monetære myndigheders konto for andre mængdemæssige ændringer i status (se 5.27).

Monetarisering af guld optræder, når de monetære myndigheder omklassificerer guld fra beholdning af værdigenstande til de monetære myndigheders reserveaktiver. Kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status registrerer så en nedgang i deres beholdning af værdigenstande og en stigning i deres beholdning af monetært guld.

Køb af monetært guld direkte fra andre monetære myndigheder klassificeres som transaktioner i monetært guld (F.11). Alle andre former for køb, herunder køb fra kreditformidlere eller via et organiseret guldmarked, skal registreres som køb af værdigenstande med efterfølgende ændring i klassificering.

Demonetarisering af guld optræder, når de monetære myndigheder overfører guld fra reserveaktiver til værdigenstande. De monetære myndigheders beholdning af monetært guld bliver så mindre, og beholdningen af værdigenstande stiger. Salg af monetært guld direkte til andre monetære myndigheder klassificeres som en finansiel transaktion med monetært guld (F.11). Alle andre former for salg, herunder salg til kreditformidlere eller via et organiseret guldmarked, skal registreres som salg af værdigenstande med forudgående ændring i klassificering.

6.33. Ændringer i klassificering af aktiver eller passiver, bortset fra monetarisering/demonetarisering af guld (K.12.22): eksempelvis kan nævnes ændringer i anvendelsen af jorden eller ombygninger af boliger til erhvervsmæssig brug eller omvendt. Når der er tale om jord, skal begge posteringer - en negativ postering for den gamle kategori, en positiv for den nye kategorei - foretages med samme værdi i kategori K.12.22. Ændringen i jordværdi, der er resultatet af denne ændring i anvendelse, registreres under økonomisk opståen (se 6.17.c) eller forsvinden af ikke-producerede aktiver (se 6.21.b) og betragtes som en mængdeændring.

K.12.22 omfatter ikke konvertering af obligationer til aktier. En sådan konvertering registreres som to finansielle transaktioner (se 5.62.l).

6.34. Posteringer af andre mængdeændringer (K.3-K.10 og K.12) registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets konti for andre mængdemæssige ændringer i status.

Nominelle kapitalgevinster og -tab (K.11)

6.35. Nominelle kapitalgevinster[3] er den kategori af andre ændringer i værdien af aktiver, passiver og derfor nettoformue, som afspejler ændringerne i niveauet for og strukturen af deres priser. Nominelle kapitalgevinster underopdeles i neutrale kapitalgevinster og reale kapitalgevinster.

6.36. Definition: Ved den nominelle kapitalgevinst (K.11) på en given mængde af et aktiv forstås ændringen i værdi for ejeren af dette aktiv som resultat af en ændring i dets pris. Ved den nominelle kapitalgevinst på et passiv forstås ændringen i værdien af dette passiv som resultat af en ændring i dets pris, men med modsat fortegn.

6.37. En positiv kapitalgevinst skyldes en stigning i værdien af et givet aktiv eller et fald i værdien af et givet passiv. En negativ kapitalgevinst - dvs. et kapitaltab - skyldes et fald i værdien af et givet aktiv eller en stigning i værdien af et givet passiv.

3 Begrebet "kapitalgevinster" omfatter både kapitalgevinster og -tab således at forstå, at sådanne kapitalgevinster både kan være positive og negative. På samme måde kan begrebet "aktiv" anvendes til at betegne både aktiver og passiver.

6.38. De nominelle kapitalgevinster, der registreres på omvurderingskontoen, er dem, der påløber aktiver eller passiver, uanset om de er blevet realiseret eller ej. En kapitalgevinst siges at være realiseret, når det pågældende aktiv sælges, indløses, anvendes eller på anden måde afhændes, eller gælden tilbagebetales. En ikke-realiseret gevinst er derfor en gevinst, der påløber et aktiv, som stadig ejes, eller et passiv, som stadig er udestående ved slutningen af regnskabsperioden. Ved en realiseret gevinst forstås som regel den gevinst, der er realiseret over hele den periode, i hvilken aktivet ejes eller passivet er udestående, uanset om denne periode falder sammen med regnskabsperioden eller ej. Da kapitalgevinster imidlertid registreres efter periodiseringsprincippet i ENS, forekommer sondringen mellem realiserede og ikke-realiserede gevinster, som kan være nyttig i visse sammenhænge, ikke i klassifikationerne og kontiene.

6.39. Kapitalgevinster omfatter gevinster på alle former for aktiver: ikke-finansielle producerede og ikke-producerede aktiver, samt finansielle aktiver. Omfattet er således også kapitalgevinster på lagerbeholdninger af alle typer varer, som producenterne ligger inde med, herunder produkter under fremtilling.

6.40. Der kan påløbe nominelle kapitalgevinster på aktiver, der ejes i en hvilken som helst periode inden for regnskabsperioden, og ikke kun på aktiver, der optræder på primostatuskontoen og/eller ultimostatuskontoen. Den nominelle kapitalgevinst, der tilfalder ejeren af et bestemt aktiv, eller en given mængde af en speciel type aktiv, mellem to tidspunkter, defineres som:

den løbende værdi af dette aktiv på det senere tidspunkt

minus

den løbende værdi af dette aktiv på det tidligere tidspunkt

idet det antages, at aktivet selv ikke ændrer sig i mellemtiden, hverken kvalitativt eller kvantitativt. Den nominelle kapitalgevinst G, som påløber en given mængde q af et eller andet aktiv mellem tidspunkterne o og t, kan udtrykkes som følger:

$$G = (p_t - p_o) \bullet q$$

hvor p_o og p_t er priserne på aktivet på hhv. tidspunkt o og tidspunkt t. For finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier, for hvilke både p_o og p_t pr. definition er lig med 1, er den nominelle kapitalgevinst altid nul.

6.41. Med henblik på at beregne den nominelle kapitalgevinst skal anskaffelser og afhændelser af aktiver værdiansættes på samme måde som på kapitalkontoen og den finansielle konto, og beholdningen af aktiver skal værdiansættes på samme måde som i statuskontiene. Er der tale om faste aktiver, er værdien af en anskaffelse det beløb, som køber betaler til producent, eller sælger, plus de tilhørende omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten, som køber pådrager sig. Værdien af en afhændelse at et eksisterende fast aktiv er det beløb, som sælger modtager fra køber, minus de omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten, som sælger pådrager sig.

Fire forskellige situationer kan give anledning til nominelle kapitalgevinster:

(1) et aktiv, som ejes i hele regnskabsperioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber i løbet af regnskabsperioden, er lig med ultimostatuskontoværdien minus primostatuskontoværdien. Disse værdier er de anslåede værdier af aktiverne, hvis de skulle anskaffes på de tidspunkter, hvor statuskontiene udarbejdes. Den nominelle kapitalgevinst er ikke-realiseret.

(2) et aktiv, som ejes ved begyndelsen af perioden, og som sælges i løbet af perioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med den faktiske eller anslåede afhændelsesværdi minus primostatuskontoværdien. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret.

(3) et aktiv, som er anskaffet i løbet af perioden, og som stadig ejes ved slutningen af perioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med ultimostatuskontoværdien minus den faktiske, eller anslåede, anskaffelsesværdi af aktivet. Den nominelle kapitalgevinst er ikke-realiseret.

(4) et aktiv, som anskaffes og afhændes i løbet af regnskabsperioden: den nominelle kapitalgevinst, der påløber, er lig med den faktiske, eller anslåede, afhændelsesværdi minus den faktiske, eller anslåede, anskaffelsesværdi. Den nominelle kapitalgevinst er realiseret.

6.42. De nominelle kapitalgevinster er dem, der påløber aktiver og passiver, hvad enten de realiseres eller ej. De registreres på sektorernes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

Neutrale kapitalgevinster/-tab (K.11.1)

6.43. Definition: Ved neutral kapitalgevinst (K.11.1) på et aktiv forstås værdien af den kapitalgevinst, som ville påløbe, hvis prisen på aktivet ændredes i løbet af tiden i samme forhold som det generelle prisniveau.

Neutrale kapitalgevinster identificeres for at gøre det lettere at aflede reale kapitalgevinster, som omfordeler real købekraft mellem sektorerne.

6.44. Kaldes det generelle prisindeks for r, kan den neutrale kapitalgevinst NG på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t udtrykkes som følger:

$$NG = p_o \bullet q\,(r_t/r_o - 1)$$

hvor $p_o \bullet q$ er den løbende værdi af aktivet på tidspunkt o og r_t/r_o er faktoren for ændringen i det generelle prisindeks mellem tidspunkterne o og t. Størrelsen r_t/r_o anvendes på alle aktiver og passiver.

6.45. Der findes ikke noget ideelt generelt prisindeks til beregning af neutrale kapitalgevinster. Pr. konvention er det generelle prisindeks, der skal anvendes til beregning af neutrale kapitalgevinster, prisindekset for endelig anvendelse ekskl. lagerændringer.

6.46. Neutrale kapitalgevinster registreres på kontoen for neutrale kapitalgevinster/-tab, som er en underkonto under sektorernes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

Reale kapitalgevinster/-tab (K.11.2)

6.47. Definition: Ved real kapitalgevinst (K.11.2) på et aktiv forstås forskellen mellem den nominelle og den neutrale kapitalgevinst på dette aktiv.

Real kapitalgevinst RG på en given mængde q af et aktiv mellem tidspunkterne o og t kan udtrykkes således:

$$RG = G - NG \quad \text{eller}$$
$$RG = (p_t/p_o - r_t/r_o) \bullet p_o \bullet q.$$

Værdierne af de reale kapitalgevinster på aktiver afhænger således af udviklingen i deres priser over den pågældende periode i forhold til den gennemsnitlige udvikling i andre priser målt med det generelle prisindeks.

6.48. Reale kapitalgevinster registreres på kontoen for reale kapitalgevinster/-tab, som er en underkonto under sektorernes, den samlede økonomis og udlandets omvurderingskonto.

Kapitalgevinster efter typen af finansielt aktiv

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

6.49. De løbende værdier af sedler og mønt samt indskud i national valuta forbliver konstante i tidens løb. "Prisen" på et sådant aktiv er altid lig med 1, mens mængden bestemmes ved antallet af enheder af den valuta, de er udstedt i. De nominelle kapitalgevinster på sådanne aktiver er altid lig 0. Derfor forklares forskellen mellem værdierne af begyndelses- og slutbeholdningen af sådanne aktiver, med undtagelse af andre mængdeændringer i aktiverne, alene ved værdierne af transaktionerne i aktiverne. Dette er et af de tilfælde, hvor det normalt er muligt at trække sidstnævnte fra statuskontitallene.

6.50. Til at beregne neutrale og reale kapitalgevinster på aktiver med fast løbende værdi er det dog nødvendigt at råde over data vedrørende tidspunkterne for og værdierne af transaktionerne samt primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne. Hvis f.eks. et lån optages og tilbagebetales inden for regnskabsperioden, mens det generelle prisniveau stiger, er den neutrale gevinst på lånet positiv og den reale gevinst negativ set fra kreditors synspunkt, og beløbet afhænger af lånets løbetid og af inflationsraten. Det er umuligt at registrere sådanne reale tab uden oplysninger om værdien af de lån, der er optaget og tilbagebetalt i løbet af regnskabsperioden, og de tidspunkter, på hvilke de er optaget og tilbagebetalt. Generelt kan man gå ud fra, at hvis den samlede absolutte værdi af de positive og negative transaktioner er stor i forhold til primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne, så vil de omtrentlige overslag over de neutrale og reale kapitalgevinster på finansielle aktiver og passiver med faste løbende værdier afledt af statuskontodataene alene ikke være særlig tilfredsstillende. Selv bruttoregistrering af værdierne af de finansielle transaktioner - dvs. særskilt registrering af optagne og tilbagebetalte lån i stedet for den samlede værdi af lån minus tilbagebetalinger - vil ikke altid være tilstrækkelig uden oplysninger om den tidsmæssige afvikling af lånene.

Lån (AF.4) og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)

6.51. For lån og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender, som ikke handles, gælder det samme som for sedler og mønt samt indskud. Men hvis et eksisterende lån eller en eksisterende handelskredit sælges til en anden institutionel enhed, skal forskellen mellem indfrielseskursen og transaktionsprisen registreres på sælgerens og køberens omvurderingskonto på transaktionstidspunktet.

Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)

6.52. Udstedes obligationer under pari, herunder obligationer noteret til kurs langt under pari samt nulrenteobligationer, er det forskellen mellem deres emissionskurs og deres pålydende værdi eller indfrielseskurs, når de forfalder, der bestemmer de renter, som emittenten skal betale i obligationens løbetid. Disse renter registreres som formueindkomst, som obligationsudstederen skal betale, og som obligationsindehaveren modtager i tilgift til eventuelle kuponrenter, som udstederen faktisk har betalt med bestemte intervaller i obligationens løbetid. De påløbne renter registreres på den finansielle konto som værende samtidig reinvesteret i obligationen af obligationsindehaveren[4]. De registreres derfor på den finansielle konto som anskaffelse af et aktiv, som lægges til det bestående aktiv (se 5.17). Således afspejler den gradvise forøgelse af markedskursen på en obligation, som skyldes akkumuleringen af påløbne reinvesterede renter, en vækst i den udestående hovedstol - dvs. i størrelsen af aktivet. Det er i det væsentlige en mængdeforøgelse og ikke en prisforøgelse. Det skaber ikke nogen kapitalgevinst for obligationsindehaveren eller noget kapitaltab for obligationsudstederen. Situationen kan sammenlignes med situationen for en vare, f.eks. vin, der modner under lagringen. Enhver forøgelse af prisen på vinen, som skyldes en forbedring af dens kvalitet, afspejler en forøgelse af mængden og ikke prisen. Obligationer ændrer kvalitet med tiden, efterhånden som de nærmer sig forfaldstidspunktet, og det er vigtigt at erkende, at en forøgelse af deres værdi som følge af akkumuleringen af påløbne renter ikke er prisændringer og ikke skaber kapitalgevinster.

6.53. Kurserne på fast forrentede obligationer ændrer sig imidlertid også, når markedsrenten ændrer sig, og de ændrer sig i omvendt forhold til renten. Virkningen af en given renteændring på kursen på en enkelt obligation er lavere, jo tættere obligationen er på forfaldsdatoen. Ændringer i obligationskurserne, som skyldes ændringer i markedsrenten, udgør prisændringer og ikke mængdeændringer. De skaber derfor nominelle kapitalgevinster eller -tab både for obligationsudstederne og -indehaverne. En rentestigning skaber en nominel kapitalgevinst for obligationsudstederen og et tilsvarende nominelt kapitaltab for obligationsindehaveren og omvendt, hvis der er tale om rentefald.

Nominelle kapitalgevinster eller -tab kan påløbe kortfristede værdipapirer på samme måde som for obligationer. Da kortfristede værdipapirer har langt kortere løbetid, er de kapitalgevinster, der opstår ved renteændringer, generelt meget mindre end ved obligationer med samme pålydende værdi.

---

4 I ENS anbefales denne fremgangsmåde, men der tillades dog også registrering af disse renter under andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7), hvis dette måtte være nødvendigt af hensyn til national sædvane (se 5.127).

6.54. Konvertering af obligationer til aktier registreres som to finansielle transaktioner (se 5.62.l). Konverteringen vil som regel ske til en pris under aktiernes markedskurs, og de heraf følgende kapitalgevinster registreres som en prisændring under aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser på omvurderingskontoen (se 5.135).

6.55. Værdien af finansielle derivativer (AF.34) kan ændre sig som følge af ændringer i værdien af det tilgrundliggende instrument, ændringer i det tilgrundliggende instruments volatilitet, eller efterhånden som kontraktopfyldelses- eller forfaldstidspunktet nærmer sig. Alle sådanne ændringer i værdi skal betragtes som prisændringer og skal registreres under K.11.

Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (AF.5)

6.56. Friaktier (se 5.93) forøger antallet af aktier og den nominelle værdi af aktiemassen, men ændrer teoretisk set ikke markedsværdien af den samlede mængde aktier. Pr. konvention figurerer de derfor ikke nogen steder i regnskabet. Disse aktieudstedelser skal imidlertid forbedre aktiernes likviditet på markedet, og da aktiernes samlede markedsværdi herved kan stige, skal sådanne eventuelle ændringer registreres som en omvurderingseffekt.

Forsikringstekniske reserver (AF.6)

6.57. Ændringer i husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61), som opstår mellem begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden, og som skyldes nominelle kapitalgevinster eller -tab i forbindelse med forsikringsselskabers og pensionskassers investerede reserver, registreres på omvurderingskontoen, og det samme gælder for ændringer i præmie- og erstatningsreserver (AF.62) i forbindelse med kapitalgevinster eller -tab.

Finansielle aktiver udstedt i udenlandsk valuta.

6.58. Værdien af finansielle aktiver i udenlandsk valuta måles ved deres løbende markedsværdi i udenlandsk valuta konverteret til den nationale valuta, efter den gældende vekselkurs. Der kan således forekomme nominelle kapitalgevinster, både når prisen på aktivet i lokal valuta ændrer sig, og når vekselkursen ændrer sig. Den samlede værdi af de nominelle kapitalgevinster, der optjenes i løbet af regnskabsperioden, kan beregnes på den sædvanlige måde ved at trække værdien af transaktionerne fra forskellen mellem værdien på primostatuskontoen og værdien på ultimostatuskontoen. I dette øjemed skal transaktioner i de finansielle aktiver i udenlandsk valuta konverteres til national valuta, og her anvendes de vekselkurser, der er gældende på det tidspunkt, hvor transaktionen sker, mens primostatuskonto- og ultimostatuskontoværdierne skal konverteres ved hjælp af de vekselkurser, der er gældende på de tidspunkter, statuskontiene refererer til. Dette betyder, at den samlede værdi af transaktionerne - anskaffelser minus afhændelser - udtrykt i den udenlandske valuta faktisk konverteres ved hjælp af en vægtet gennemsnitsvekselkurs, hvori vægtene gives værdierne af de på de forskellige tidspunkter udførte transaktioner.

KAPITEL VII

BALANCER

7.01 Definition: En balance er en opgørelse, udarbejdet på et bestemt tidspunkt, over værdien af ejede aktiver og indgåede forpligtelser (passiver). Saldoposten kaldes nettoformue (B.90).

Beholdningen af aktiver og passiver, der er registreret i balancen, er værdiansat til de på datoen for afslutning af balancen (balancedagen) gældende markedspriser.

7.02 Der udarbejdes en balance for sektorer, den samlede økonomi og udlandet.

For sektorernes vedkommende viser balancen værdien af samtlige aktiver - producerede, ikke-producerede og finansielle - og passiver samt den pågældende sektors nettoformue.

For den samlede økonomis vedkommende giver balancen som saldopost det, der ofte betegnes som nationalformuen, nemlig summen af ikke-finansielle aktiver og finansielle aktiver, netto, over for udlandet.

Balancen for udlandet, som kaldes konto for aktiver og passiver over for udlandet, består udelukkende af finansielle aktiver og passiver.

7.03 Selskaber har ud over værdien af udstedte aktier og andre ejerandelsbeviser en nettoformue. For kvasiselskaber er nettoformuen lig med nul, fordi værdien af egenkapitalen antages at svare til aktiver minus passiver. Derfor er nettoformuen for residente foretagender, hvori udlandet har foretaget en direkte investering, som er filialer af udenlandske selskaber, og som følgelig behandles som kvasiselskaber, lig med nul.

7.04 Forskellen mellem finansielle aktiver i alt og passiver i alt kaldes finansielle aktiver, netto. (se 7.67).

7.05 For sektoren ikke-finansielle selskaber og sektoren finansielle selskabers vedkommende giver beregningen af egenkapitalen en i analytisk øjemed betydningsfuld indikator.

Egenkapitalen er lig med summen af nettoformue (B.90) og udstedte aktier og andre ejerandelsbeviser (AF.5).

7.06 Statuskontoen afslutter kontosystemet, idet den viser det endelige resultat af posteringerne på produktionskontoen, indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiene samt akkumuleringskontoen (se kapitel VIII: Kontosystem og saldoposter).

7.07 En balance er en opgørelse over værdien af aktiver og passiver på et bestemt tidspunkt. Den skal udarbejdes ved begyndelsen af regnskabsperioden (dvs. ved slutningen af den foregående periode) og ved dennes slutning.

7.08 Ved hjælp af en grundlæggende regnskabsmæssig bogholderiligning knyttes åbningsbalancen sammen med afslutningsbalancen:

1) værdien af beholdningen af en specifik type aktiver i åbningsbalancen.

plus

2) transaktioner: den samlede værdi af de erhvervede aktiver *minus* den samlede værdi af de afviklede aktiver ved transaktioner, der finder sted i regnskabsperioden: transaktioner i ikke-finansielle aktiver registreres på kapitalkontoen, og transaktioner i finansielle aktiver på finansieringskontoen.

minus

3) realkapitalforbrug

plus

4) andre mængdeændringer: værdien af andre positive og negative ændringer i mængden af aktiver (f.eks. som et resultat af opdagelsen af et aktiv i undergrunden eller ødelæggelsen af et aktiv på grund af krig eller naturkatastrofer). Disse ændringer registreres under kontoen for andre mængdeændringer i aktiver.

plus

5) prisændringer: værdien af de positive og negative nominelle kapitalgevinster i løbet af perioden, der skyldes en ændring i prisen for aktivet: disse ændringer registreres i omvurderingskontoen.

er lig med

6) værdien af beholdningen af aktiver i afslutningsbalancen.

Den regnskabsmæssige forbindelse mellem åbningsbalancen og afslutningsbalancen via transaktioner og andre ændringer i aktiver (andre mængdeændringer og kapitalgevinster) er fremstillet skematisk i bilag 2.

Typer af aktiver

7.09 De aktiver, der registreres i balancen, er økonomiske aktiver.

7.10 Definition: Økonomiske aktiver er enheder, der fungerer som værdireserve, hvortil ejendomsretten håndhæves af institutionelle enheder, individuelt eller kollektivt, og som sikrer et økonomisk udbytte for indehaverne ved, at de besidder dem, eller ved, at andre anvender dem i en bestemt periode.

7.11 Det økonomiske udbytte består af primærindkomst (overskud af produktion ved egen anvendelse af aktiverne, og formueindkomst ved at lade andre anvende dem), der er indtjent ved anvendelsen af aktivet, og af den værdi, herunder evtuelle kapitalgevinster/tab, der kan realiseres ved at afhænde eller afvikle aktivet.

7.12 En oversigt over klassificeringen af de økonomiske aktiver gives i tabellen på side 6-7. En mere detaljeret definition af hver enkelt kategori af aktiver gives i bilaget til dette kapitel.

Følgende medregnes ikke under aktiver:
1) menneskelig kapital
2) naturgivne aktiver, der ikke er økonomiske aktiver (f.eks. luft og flodvand).
3) eventualaktiver, som ikke er finansielle aktiver (se 7.22).

7.13 Der skelnes mellem tre kategorier af aktiver:

1) ikke-finansielle producerede aktiver
2) ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
3) finansielle aktiver.

Ikke-finansielle producerede aktiver (AN.1)

7.14 Definition: Producerede aktiver (AN.1) er ikke-finansielle aktiver, der er opstået som et resultat af produktionsprocesser.

7.15 Klassifikationen af producerede aktiver er udformet således, at der skelnes mellem aktiverne ud fra deres rolle i produktionen. De består af faste aktiver[1], der anvendes gentagne gange eller løbende i produktionen i løbet af mere end et år, tager beholdninger, der anvendes i produktionen som forbrug i produktionen, sælges eller på anden måde afhændes; og værdigenstande. Sidstnævnte anvendes ikke primært til produktion eller konsum, men anskaffes og ejes i stedet for primært som værdireserve.

Ikke-finansielle ikke-producerede aktiver (AN.2)

7.16 Definition: Ikke-producerede aktiver (AN.2) er økonomiske aktiver, der er opstået på anden måde end som resultat af produktionsprocesser. De består af de nedenfor beskrevne materielle aktiver og immaterielle aktiver.

7.17 De ikke-finansielle, ikke-producerede aktiver er klassificeret efter, hvordan de opstår. Nogle af disse aktiver optræder i naturen, mens andre, der kan siges at være samfundsskabte størrelser, er blevet til ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger.

7.18 Alle materielle ikke-producerede aktiver er naturgivne aktiver. Hvilke naturgivne aktiver, der medregnes, afgøres i overensstemmelse med den generelle definition af et økonomisk aktiv af, om aktiverne er underkastet effektiv ejendomsret og er i stand til at sikre ejerne et økonomisk udbytte under hensyntagen til eksisterende teknologi og viden, de økonomiske muligheder, de forhåndenværende ressourcer og de eksisterende relative priser. I øvrigt medregnes ikke naturgivne aktiver, til hvilke ejendomsret hverken er blevet eller kan etableres, som f.eks. det åbne hav eller den frie luft.

7.19 Immaterielle ikke-producerede aktiver omfatter patenterede størrelser, omsættelige kontrakter, købt goodwill osv. Størrelser, der ikke er godtgjort ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger som f.eks. udstedelse af et patent eller overdragelse af en økonomisk fordel til tredjemand - medregnes ikke.

---

1 To typer af varige goder anvendt af producenter medregnes ikke i de faste bruttoinvesteringer: små værktøjer og visse former for militært udstyr. Derfor findes der ikke nogen modsvarende aktiver: Desuden betragtes transportmidler og andre maskiner og udstyr anskaffet af husholdninger som konsum og ikke som faste aktiver. Der er medregnet i balancens memorandumpost "varige forbrugsgoder" (se 7.63).

Finansielle aktiver og passiver (AF.)

7.20 Definition: Finansielle aktiver (AF.) er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer.

7.21 Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud.

Finansielle fordringer giver deres ejere - kreditorerne - ret til at modtage betaling, eller en række betalinger, uden nogen form for modydelser, fra andre institutionelle enheder - debitorerne - som har påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.

Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser og til dels eventualaktiver. Den institutionelle enhed, der udsteder et sådant finansielt aktiv, betragtes som havende påtaget sig den modsvarende gældsforpligtelse.

7.22 Betingede aktiver er kontraktlige aftaler imellem institutionelle enheder og mellem disse og udlandet, hvori der er opstillet én eller flere betingelser, der skal opfyldes, før en finansiel transaktion finder sted, som for eks. garanti for tredjemands betaling, remburser, lånerammer, NIF-kontrakter (tilsagn om køb af nyudstedte gældsbeviser) og mange af de finansielle derivativer. I ENS er et betinget aktiv kun et finansielt aktiv i de tilfælde, hvor den kontraktlige aftale i sig selv har en markedsværdi, fordi den kan handles eller føres i modregning på markedet. I modsat fald registreres et betinget aktiv ikke i systemet.[2]

7.23 I systemet har hvert finansielt aktiv et modsvarende passiv, med undtagelse af de under kategorien monetært guld og særlige trækningsrettigheder (AF.1) klassificerede finansielle aktiver.

7.24 Klassificeringen af finansielle aktiver og passiver svarer til klassificeringen af finansielle transaktioner. Derfor optræder definitionerne af kategorier, underkategorier og underpositioner af finansielle aktiver og passiver samt de supplerende forklaringer kun én gang i ENS, nemlig i kapitlet "Finansielle transaktioner". I kapitlet "Balancer" optræder definitionerne med tilhørende forklaringer ikke i selve kapitlet, men bilag 1 indeholder en oversigt over alle de aktiver og passiver, der er defineret i systemet.

---

2 Forsikringstekniske reserver (AF.6) er ubetinget gæld for forsikringsselskaber og pensionskasser. Men de enkelte forsikringstageres og begunstigedes modsvarende finansielle aktiver er som regel betingede aktiver.

KLASSIFIKATION AF AKTIVER

AN. IKKE-FINANSIELLE AKTIVER (AN.1 + AN.2.)

AN.1. Producerede aktiver

AN.11	Faste aktiver[3]
AN.111	Materielle faste aktiver
AN.1111	Boliger
AN.1112	Andre former for byggeri og anlæg
AN.11121	Erhvervsbyggeri
AN.11122	Andre anlæg
AN.1113	Maskiner og udstyr
AN.11131	Transportmidler
AN.11132	Andre maskiner og udstyr
AN.1114	Avlede/dyrkede aktiver
AN.11141	Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.
AN.11142	Vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter
AN.112	Immaterielle faste aktiver
AN.1121	Mineralefterforskning
AN.1122	Edb-software
AN.1123	Underholdning, originale litterære værker og kunstværker
AN.1129	Andre immaterielle faste aktiver
AN.12	Lagerbeholdninger
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/ dyrkede aktiver)
AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Varer til videresalg
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og -stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.139	Andre værdigenstande

AN.2. Ikke-producerede aktiver

AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
AN.211	Jord
AN.2111	Jord under bygninger og anlæg
AN.2112	Jord under opdyrkning
AN.2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN.2119	Andet jord og tilhørende overfladevand
AN.212	Aktiver i undergrunden
AN.2121	Kul-, olie- og naturgasforekomster

[3] Memorandumpost: AN.m varige forbrugsgoder

AN.2122 Metalliske mineralforekomster
AN.2133 Ikke-metalliske mineralforekomster
AN.213 Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
AN.214 Vandressourcer
AN.22 Immaterielle ikke-producerede aktiver
AN.221 Patenterede størrelser
AN.222 Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter
AN.223 Købt goodwill
AN.229 Andre immaterielle ikke-producerede aktiver

AF. FINANSIELLE AKTIVER[4] (AF.1+AF.2+AF.3+AF.4+AF.5+AF.6+ AF.7)

AF.1 Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.11 Monetært guld
AF.12 Særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.2. Sedler og mønt samt indskud
AF.21 Sedler og mønt
AF.22 Transferable indskud
AF.29 Andre indskud
AF.3. Værdipapirer undtagen aktier
AF.33 Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
AF.331 Kortfristede værdipapirer
AF.332 Langfristede værdipapirer
AF.34 Finansielle derivativer
AF.4. Lån
AF.41 Kortfristede lån
AF.42 Langfristede lån
AF.5. Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser
AF.51 Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger
AF.511 Børsnoterede aktier
AF.512 Ikke-børsnoterede aktier
AF.513 Andre ejerandelsbeviser
AF.52 Andele i investeringsforeninger
AF.6. Forsikringstekniske reserver
AF.61 Husholdningers nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
AF.611 Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
AF.612 Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
AF.62 Præmie- og erstatningsreserver
AF.7. Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
AF.71 Handelskreditter og forudbetalinger
AF.79 Andre

[4] Memorandumpost AF.m: direkte udenlandske investeringer

Værdiansættelse af posteringer i balancen

Generelle principper for værdiansættelse

7.25 Den enkelte post i balancen skal værdiansættes, som om den var blevet erhvervet på balancedagen, herunder alle tilknyttede omkostninger ved overdragelse af ejendomsret, hvis det drejer sig om ikke-finansielle aktiver. Dette indebærer, at aktiver og passiver skal værdiansættes ud fra de løbende markedspriser på balancedagen.

Dette betyder, at aktiver skal værdiansættes på basis af

1) køberpriser, hvis de er købt

2) basispriser, hvis de er produceret for egen regning, og på grundlag af basispriserne for lignende varer eller på grundlag af summen af omkostningerne, hvis der ikke findes en basispris.

7.26 Ideelt set skulle disse priser kunne observeres på markedet. Er dette ikke tilfældet -hvilket kan forekomme, hvis der hverken er foretaget køb eller salg af de pågældende produkter i den senere tid - må man forsøge at beregne, hvad priserne på aktiverne ville være, hvis de blev anskaffet på markedet på balancedagen.

7.27 Som alternativ til anvendelse af de priser, der observeres på markedet, eller som beregnes på basis af observerede priser eller påløbne omkostninger, kan man ved værdiansættelsen af balanceposterne tilnærme sig de løbende priser:

1) ved at revurdere og akkumulere anskaffelser minus afhændelser, eller

2) ved hjælp af den nuværende eller tilbagediskonterede værdi af det fremtidige udbytte.

7.28 Som regel foreligger der en markedspris for næsten alle finansielle aktiver, for eksisterende ejendomme (bygninger og andre anlæg plus tilhørende jord), eksisterende transportmidler, afgrøder og husdyrbestande samt for nyproducerede faste aktiver og lagerbeholdninger.

7.29 For nogle aktivers vedkommende afskrives revurderede oprindelige anskaffelsespriser over aktivets forventede levetid. Værdien af et sådant aktiv på et givet tidspunkt i dets levetid findes ved at fratrække den akkumulerede værdi af disse afskrivninger fra den løbende anskaffelsespris. De fleste faste aktiver kan registreres i balancerne i løbende køberpriser med nedskrivning af det akkumulerede realkapitalforbrug (nedskrevet genanskaffelsespris)[5].

7.30 Hvis det drejer sig om aktiver, hvor udbyttet enten fremkommer senere (f.eks. skove) eller spreder sig over en længere periode (f.eks. aktiver i undergrunden), skal der anvendes en diskonteringssats til at udregne nutidsværdien af det forventede fremtidige udbytte.

---

5 Summen af nedskrevne værdier for alle faste aktiver, der stadig er i brug, betegnes nettokapitalmængde. Bruttokapitalmængde omfatter værdierne af det akkumulerede realkapitalforbrug.

Snarere end at være baseret på en generel rentesats skal diskonteringssatsen udledes af oplysninger baseret på transaktioner inden for den pågældende bestemte type af aktiver - skove, miner og stenbrud.

7.31 Værdien af aktiver og passiver lydende på fremmed valuta bør omregnes til den lokale valuta til den markedskurs, der er gældende på balancedagen. Denne kurs bør ligge midt imellem købs- og salgskontantkurserne ved valutatransaktioner.

7.32 I forbindelse med visse undersøgelser kan en værdiansættelse i andre løbende værdier end markedspriser være nyttig, og disse værdier kan i så fald vises som memorandumposter i balancen. Eksempler på en sådan alternativ værdiansættelse er bl.a. den nominelle værdi, når der er tale om langfristede obligationer, og den omvurderede indbetalte kapital eller en tilsvarende værdi, når der er tale om ejerandelsbeviser i selskaber med aktie- eller andelskapital.

Ikke-Finansielle Aktiver (AN.)

Producerede aktiver (AN.1)

Faste aktiver (AN.11)

Materielle faste aktiver (AN.111)

7.33 Materielle faste aktiver skal om muligt registreres i markedspriser (eller basispriser ved produktion af nye aktiver for egen regning). Hvis det ikke er muligt, registreres de i løbende køberpriser nedskrevet med det akkumulerede realkapitalforbrug. Købers omkostninger ved overdragelse af ejendomsret i forbindelse med disse passende nedskrevne aktiver er medregnet i den værdi, der registreres i balancen.

Immaterielle faste aktiver (AN.112)

7.34 Mineralefterforskning skal enten værdiansættes på grundlag af de akkumulerede beløb betalt for bortliciteret arbejde til andre institutionelle enheder eller på grundlag af de omkostninger, der er forbundet med efterforskning for egen regning. Den del af omkostningerne ved en afsluttet efterforskning, som endnu ikke er helt afskrevet, skal omvurderes til de priser og omkostninger, der er gældende for den løbende periode.

7.35 Edb-software skal værdiansættes på grundlag af den køberpris, der er betalt på markedet, på grundlag af beregnede basispriser, når den er produceret internt, eller på grundlag af produktionsomkostninger, når der ikke foreligger sådanne priser. Software, som er anskaffet i tidligere år, og som endnu ikke er fuldt ud afskrevet, skal omvurderes til løbende priser eller omkostninger (der kan være mindre end den oprindelige pris eller omkostning).

7.36 Underholdning, originale litterære værker og kunstværker og andre immaterielle faste aktiver skal værdiansættes til anskaffelsesprisen, når disse immaterielle aktiver faktisk handles på markedet. Det kan være nødvendigt ved immaterielle aktiver, der er produceret for egen regning, at værdiansætte disse på grundlag af produktionsomkostningerne, passende omvurderet til den løbende periodes gældende priser og nedskrevet. Ellers kan det være nødvendigt at anvende estimater over nutidsværdien af de fremtidige indtægter. som ejerne af sådanne aktiver forventes at få.

Lagerbeholdninger (AN.12)

7.37 Lagerbeholdninger skal værdiansættes i de priser, der er gældende på balancedagen, og ikke i de priser, som produkterne blev værdiansat til, da de kom på lager.

7.38 Lagerbeholdninger af materialer værdiansættes til køberpriser, og lagerbeholdningen af færdigvarer og produkter under fremstilling værdiansættes i basispriser. Lagerbeholdninger af varer til videresalg uden videre forarbejdning gennem grossister og detailhandlere værdiansættes i de priser, der er betalt for dem, eksklusive de transportomkostninger, som grossisten eller detailhandleren har måttet betale. For lagerbeholdninger af produkter under fremstilling kan værdien af afslutningsbalancen beregnes ved at anvende den brøkdel af de samlede produktionsomkostninger ved slutningen af perioden på basisprisen for en lignende færdigvare på balancedagen. Hvis basisprisen for færdigvarerne ikke er tilgængelig, kan den i stedet beregnes ved hjælp af værdien af produktionsomkostningerne med et tillæg for det forventede nettooverskud af produktion eller den blandede indkomst (anslået netto).

Dyrkning af afgrøder, der kun anvendes én gang (undtagen træ), og avl af slagtekvæg kan værdiansættes på basis af priserne for sådanne produkter på markedet. Træer på roden værdiansættes ved at tilbagediskontere de fremtidige indtægter ved salg af træet til løbende priser efter fratrækning af udgifterne til træets modning, fældning etc.

Værdigenstande (AN.13)

7.39 Værdigenstande (kunstværker, antikviteter, smykker, ædelmetaller og -stene, ikke-monetært guld (se 5.30) og andre metaller) skal værdiansættes i løbende priser. I den udstrækning, der findes organiserede markeder for disse aktiver, skal de værdiansættes til den faktiske eller beregnede pris, som de ville kunne opnå, hvis de blev købt på markedet på balancedagen. Hertil skal lægges alle honorarer eller provisioner til mellemmænd. Ellers skal de værdiansættes til omvurderede anskaffelsespriser, da der ingen forringelse finder sted.

Ikke-producerede aktiver (AN.2)

Materielle, ikke-producerede aktiver (AN.21)

Jord (AN.211)

7.40 På kapitalkontoen registreres udgifter til forbedring af jord og omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til jord som faste bruttoinvesteringer adskilt fra selve jorden. På balancen skal værdien af jorden imidlertid omfatte den fulde værdi, dvs. inkl. disse udgifter til jordforbedring.

Hvis jord ikke kan adskilles fra bygninger og andre anlæg opført på den, skal aktiverne klassificeres i den kategori, der repræsenterer den største del af deres værdi.

På købers balance skal køb af jord værdiansættes til den aktuelle pris, som den nye ejer har betalt, med tillæg af de omkostninger ved overdragelsen af ejendomsretten, som han har betalt.

I sælgers balance skal afhændelse af jord værdiansættes til den pris, som køber betalte, minus sælgers omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten som følge af salget, minus omkostninger ved overdragelse af jorden, der ikke allerede er afskrevet til nul, som følge af købet af jorden. Den kombinerede værdi af denne ikke allerede afskrevne del af overdragelsesomkostningerne ved jorderhvervelsen (set fra sælgers side) og af overdragelsesomkostningerne ved afhændelsen er kapitaltab.

Aktiver i undergrunden (AN.212)

7.41 Kendte mineralforekomster på jordens overflade eller i undergrunden, hvis udnyttelse er rentabel i kraft af den eksisterende teknologi og de relative priser, værdiansættes efter nutidsværdien af det forventede nettoudbytte ved den kommercielle udnyttelse af disse aktiver.

Andre naturgivne aktiver (AN.213 og AN.214)

7.42 Da der sandsynligvis ikke vil foreligge observerede priser for disse aktiver, skal de værdiansættes efter nutidsværdien af det fremtidige forventede udbytte.

Immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.22)

7.43 Immaterielle ikke-producerede aktiver (patenterede størrelser, lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter og købt goodwill) skal værdiansættes i de løbende priser, der er gældende, når de faktisk handles på markedet. Ellers skal det udarbejdes overslag over nutidsværdien af det forventede fremtidige udbytte for ejerne af sådanne aktiver.

Finansielle aktiver og passiver (AF.)

7.44 Finansielle aktiver og passiver skal principielt værdiansættes i løbende priser.De skal tildeles den samme værdi, uanset om de optræder som aktiver eller som passiver. Priserne skal være eksklusive serviceomkostninger, gebyrer, provisioner og lignende betalinger, da disse registreres som tjenester leveret i forbindelse med gennemførelsen af transaktionerne.

Monetært guld og SDR (AF.1)

7.45 Monetært guld skal værdiansættes til den pris, der er etableret på de organiserede guldmarkeder.

Værdien af SDR fastsættes dagligt af IMF. Kurserne over for de lokale valutaer kan fås på valutamarkederne.

Sedler og mønt samt indskud (AF.2)

7.46 Sedler og mønt (AF.21) værdiansættes til den nominelle eller pålydende værdi.

Når der er tale om indskud (AF.22, AF.29), er de værdier, der skal registreres i balancen, de hovedstole, som debitorerne kontraktmæssigt er forpligtet til at tilbagebetale kreditorerne i henhold til indskuddene, hvis indskuddene blev realiseret på den dato, hvor balancen udarbejdes. Disse værdier kan også omfatte påløbne renter (se 5.124).

Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)

7.47 For at sikre sammenhæng med behandlingen af påløbne renter (se 5.124) skal værdipapirer undtagen aktier ekskl. finansielle derivativer (AF.33) værdiansættes i løbende markedspriser efter fradrag af virkningen af påløbne renter. Derimod er mængden af disse værdier lig med markedsmængden (dvs. antallet af værdipapirer i omløb plus den supplerende mængde svarende til de påløbne renter). På trods af denne opdeling i pris og mængde er den samlede værdi af værdipapirer undtagen aktier dog lig med den samlede løbende markedsværdi (se 6.52).

7.48 Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.331) skal værdiansættes til den gældende markedskurs.

Hvis der ikke foreligger nogen gældende markedskurs:

- kortfristede værdipapirer udstedt til pari skal værdiansættes til den pålydende værdi plus påløbne renter, der ikke er forfaldet til betaling eller ikke er betalt

- diskonterede værdipapirer skal værdiansættes til emissionskursen plus påløbne renter.

Anvendelsen af disse tilnærmede værdier skal begrænses til værdipapirer, hvis oprindelige løbetid ikke overstiger tre måneder.

7.49 Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.332) skal altid værdiansættes til den gældende markedskurs, uanset om der er tale om obligationer, af hvilke der jævnligt svares renter, eller værdipapirer noteret til langt under pari eller nulrenteobligationer (ikke-rentebærende værdipapirer), hvor der kun svares en lille eller slet ingen rente.

7.50 Finansielle derivativer (AF.34) skal medregnes i balancen til den gældende markedskurs. Foreligger der ikke nogen børsnoteret markedskurs (f.eks. OTC-optioner), skal et finansielt derivativ værdiansættes enten til det beløb, der kræves for at tilbagekøbe eller modregne kontrakten, eller til beløbet for den betalte præmie.

Pr. konvention anses udstederen af et finansielt derivativ for at have påtaget sig en modsvarende gældsforpligtelse.

Lån (AF.4)

7.51 De værdier, der skal registreres både i kreditorernes og i debitorernes balance, er de hovedstole, som debitorerne kontraktligt er forpligtet til at tilbagebetale til kreditorerne, også selv om lånet er ledsaget af en "rabat" eller "præmie".

Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (AF.5)

7.52 Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser skal værdiansættes til dagskursen. Der anvendes samme dagskurs for såvel aktiv- som passivsiden, selv om aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser juridisk set ikke udgør et udstederpassiv, men en ejendomsret over selskabets realisationsværdi, hvis størrelse ikke kendes på forhånd.

7.53 Børsnoterede aktier (AF.511) skal værdiansættes til en repræsentativ middelkurs observeret på børsen eller andre organiserede finansielle markeder.

7.54 Værdien af ikke-børsnoterede aktier (AF.512), som ikke handles regelmæssigt på de organiserede markeder, beregnes på basis af kursen på børsnoterede aktier. Ved denne beregning skal der dog tages hensyn til forskellene mellem de to typer aktier, navnlig deres likviditet, og der skal også tages hensyn til de i selskabets levetid akkumulerede reserver samt til, hvilken branche selskabet tilhører.

7.55 Hvilken beregningsmetode der anvendes afhænger i høj grad af, hvilke statistiske basisoplysninger der er til rådighed. Der kan ved beregningen f.eks. inddrages data om fusionsaktiviteter, hvori der indgår ikke-børsnoterede aktier. Og i tilfælde hvor ikke-børsnoterede selskabers reserver generelt, og i forhold til deres aktiekapital, afviger fra børsnoterede selskabers reserver, vil det være hensigtsmæssigt at beregne dagskursen for ikke-børsnoterede aktier ved hjælp af tal, som inkluderer reserverne, som f.eks. nettoformuen, der fremgår af selskabets balance, eller egenkapitalen værdiansat efter ENS-reglerne.

Dagskurs for ikke-børsnoterede aktier	=	dagskurs for børsnoterede aktier	x nettoformue (ikke-børsnoterede selskaber) / nettoformue (børsnoterede selskaber)

Forholdet mellem dagskursen og egenkapitalen kan variere alt efter branche. Det anbefales derfor at beregne dagskursen for ikke-børsnoterede aktier branche for branche. Der kan også være andre forskelle mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede selskaber, der har indflydelse på beregningsmetoden.

7.56 Andre ejerandelsbeviser (AF.513) er meget ofte et passiv for specifikke institutionelle enheder (kvasiselskaber, selskaber ejet af staten, internationale organisationer, fiktive enheder osv.). Generelt skal de værdiansættes efter særlige metoder, f.eks. på grundlag af egenkapitalen eller den nominelle værdi. Egenkapital-metoden skal især anvendes systematisk, når der er tale om kvasiselskaber, da disses nettoformue pr. konvention er lig med nul.

7.57 Andele i investeringsforeninger (AF.52) skal værdiansættes til den gældende børskurs, hvis de er børsnoterede, og til indfrielseskursen, hvis de indfries af investeringsselskabet selv.

Forsikringstekniske reserver (AF.6)

7.58 Hvad angår husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611), er det muligt at beregne værdien af forsikringstagernes aktuarmæssigt fastsatte erstatningskrav på udbetaling af en kapital eller rente. Denne værdi er livsforsikringsselskabernes forpligtelse i forbindelse med erstatningsreserver til dækning af løbende risici og reserver til dækning af bonusforpligtelser, der øger værdien ved udløbet af livsforsikringer med bonusforpligtelser eller lignende forsikringer. Ved forsikringer med bonustilskrivning omfatter reserverne kapitalgevinster.

7.59 Hvad angår husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612), afhænger arten af pensionskassernes forpligtelse - og husholdningernes finansielle aktiv - af pensionsordningens art.

Ydelsesbaserede pensionsordninger er ordninger, hvor størrelsen af pensionsydelsen, som er lovet de deltagende ansatte, er garanteret. Passivstørrelsen i en ydelsesbaseret pensionsordning svarer til nutidsværdien af de lovede ydelser. Da ordningen kan være midlertidigt overfinansieret eller underfinansieret, kan en ydelsesbaseret pensionsordning have en positiv eller negativ nettoformue.

Ved pensionsordninger, som er baseret på de indbetalte beløb, er ydelserne direkte afhængige af pensionskassens aktiver. Passivstørrelsen i en sådan pensionsordning er den gældende markedskurs på pensionskassens aktiver. Pensionskassens nettoformue er altid nul.

7.60 Værdien af præmiereserverne, som er en del af AF.62, udregnes på basis af forholdet mellem risikoen og den tid, der er tilbage til kontraktens udløb. Værdien af erstatningsreserverne, som også er en del af AF.62, er nutidsværdien af de beløb, der forventes udbetalt til afvikling af erstatningskrav, herunder omtvistede erstatningskrav.

Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)

7.61 Handelskreditter og forudbetalinger (AF.71) eller andre forfaldne ikke-betalte poster (AF.79) skal for både kreditors og debitors vedkommende værdiansættes til det beløb, som debitor kontraktmæssigt er forpligtet til at betale kreditor, når forpligtelsen er bragt til ophør.

Memorandumposter

7.62 For at kunne angive poster af mere speciel analytisk interesse for specifikke sektorer skal der medtages to memorandumposter i balancerne:

1) varige forbrugsgoder (AN.m)

2) direkte udenlandske investeringer (AF.m)

Varige forbrugsgoder (AN.m)

7.63 Varige forbrugsgoder er varige goder, som gentagne gange anvendes af husholdninger til konsum i løbet af mere end et år. De er kun medtaget i balancerne som memorandumposter. At medtage dem som en komponent i balancerne ville være hensigtsmæssigt, hvis systemet postulerede, at varige goder var kapital, der gradvist opbrugtes i produktionsprocesser, hvis resulterende produktion bestod i tjenester. Men varige forbrugsgoder behandles ikke på denne måde.

7.64 Husholdningers beholdning af varige forbrugsgoder - transportmidler og andre maskiner og udstyr - skal værdiansættes i løbende priser, såvel inklusive som eksklusive realkapitalforbruget svarende til de akkumulerede omkostninger. De tal, der angives som memorandumposter i balancen, skal være eksklusive disse akkumulerede omkostninger.

7.65 Varige goder ejet af indehavere af ikke-registrerede selskaber kan dels anvendes af virksomheden til produktion og dels af medlemmerne af husholdningen til konsum. De angivne værdier i balancen for virksomheden skal afspejle den andel af anvendelsen, der kan tilskrives virksomheden.

Direkte udenlandske investeringer (AF.m)

7.66 Direkte investeringer består af finansielle aktiver, ikke fysisk kapital, fordi det foretagende, hvori udlandet har foretaget en direkte investering, er et selskab eller kvasiselskab hjemmehørende i et andet land. Finansielle aktiver og passiver, der udgør direkte investeringer, skal efter arten af de finansielle aktiver registreres under kategorierne aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, lån samt andre forfaldne ikke-betalte mellemværender. Beløbene for de direkte investeringer inden for hver enkelt af disse kategorier af aktiver skal registreres særskilt som en memorandumpost.

Finansielle statuskonti

7.67 Den finansielle statuskonto (for en sektor eller udlandet) viser til venstre finansielle aktiver og til højre passiver. Saldoposten på den finansielle statuskonto er finansielle aktiver, netto (BF.90).

7.68 Den finansielle statuskonto for en sektor kan være konsolideret eller ikke-konsolideret. Den ikke-konsoliderede finansielle statuskonto viser de finansielle aktiver og passiver for de institutionelle enheder, der er klassificeret i sektoren. Sammenligner man med den ikke-konsoliderede finansielle statuskonto, er de finansielle aktiver og passiver bortfaldet på den konsoliderede finansielle statuskonto, hvis modstykke er passiver hhv. aktiver for institutionelle enheder klassificeret i samme sektor. Kontoen for aktiver og passiver over for udlandet, dvs. den finansielle statuskonto for udlandet (se kapitel VIII), er pr. definition konsolideret.

7.69 Den finansielle statuskonto efter debitor/kreditor (for en sektor eller for udlandet) er en udbygning af den finansielle statuskonto. Den indeholder tillige en opdeling af finansielle aktiver efter debitorsektor og af passiver efter kreditorsektor. Den giver således oplysninger om debitor/kreditor-relationer, og den er i overensstemmelse med den finansielle konto efter debitor/kreditor (se 5.13).

Bilag 1

Klassifikation af aktiver	**Definitioner**
Ikke-finansielle aktiver (AN.)	Værdier, som institutionelle enheder udøver ejendomsret over, individuelt eller kollektivt, og som er udbyttegivende for ejerne ved besiddelse eller anvendelse over en vis periode. Omfatter materielle aktiver, både producerede og ikke-producerede, og de fleste immaterielle aktiver, for hvilke der ikke er registreret tilsvarende passiver.
Producerede aktiver (AN.1)	Ikke-finansielle aktiver opstået ved produktionsprocesser. Producerede aktiver omfatter faste aktiver, lagerbeholdninger og værdigenstande, som defineret nedenfor.
Faste aktiver (AN.11)	Producerede aktiver, der anvendes gentagne gange eller kontinuerligt i produktionsprocesser over en periode på mere end et år. Omfatter materielle og immaterielle faste aktiver, som defineret nedenfor.
Materielle faste aktiver (AN.111)	Faste aktiver, der omfatter boliger, andre former for byggeri og anlæg, maskiner og udstyr samt avlede/dyrkede aktiver, som defineret nedenfor.
Boliger (AN.1111)	Bygninger, der udelukkende eller primært anvendes til beboelse, herunder tilknyttede anlæg, såsom garager og alt fast inventar, der sædvanligvis er installeret i beboelsesbygninger. Omfatter også husbåde, pramme, beboelses- og campingvogne, der anvendes som primær bopæl for hustande, samt historiske mindesmærker, der primært anvendes som boliger. Omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggearealer henregnes ligeledes til denne kategori. Eksempler herpå er bygninger til beboelse, såsom en- og tofamiliehuse samt andre beboelsesbygninger til permanent beboelse. Ikke-fuldførte boliger henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomretten, enten fordi opførelsen er foretaget for dennes regning, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter boliger erhvervet til militært personel, fordi de ligesom boliger erhvervet af civile enheder anvendes til boligtjenester.

Andre former for byggeri og anlæg (AN.1112)	Bygninger, der anvendes til andre formål end beboelse, og andre anlæg, som defineret nedenfor. Ikke-fuldførte bygninger og anlæg henhører herunder, for så vidt den endelige bruger anses for at være i besiddelse af de relevante ejendomsrettigheder, enten fordi bygningerne er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter bygninger og anlæg erhvervet til militære formål, for så vidt de kan sammenlignes med civile bygninger erhvervet med henblik på bogligtjenester, og såfremt de udnyttes på samme vis.
Erhvervsbyggeri (AN.11121)	Andre bygninger end boliger, herunder fast inventar, faciliteter og udstyr, der indgår som integrende dele af bygningerne, samt omkostninger i forbindelse med rydning og klargøring af byggepladser. Omfatter også historiske mindesmærker, der primært anvendes til erhvervsformål. Eksempler herpå er lager- og industribygninger, erhvervsbygninger, bygninger til forlystelser, hoteller, restauranter, bygninger til undervisningsbrug, til sundhedsvæsenet osv.
Andre anlæg (AN.11122)	Andre anlæg end bygninger, herunder omkostninger i forbindelse med vejanlæg, kloakering samt rydning og klargøring af byggepladser i forbindelse med andre konstruktioner end beboelses- og ikke-beboelsesbygninger. Omfatter også historiske mindesmærker, der ikke kan identificeres som boliger eller som erhvervsbyggeri, samt skakter, tunneler og andre anlæg i forbindelse med underjordiske minedriftsanlæg. (Større jordforbedringsanlæg, såsom dæmninger og diger til kontrol af oversvømmelser, indgår i værdien af jord.) Eksempler herpå er veje og gader, jernbaner, start- og landingsbaner; broer, veje på pæledæk, tunneler og undergrundsbaner; vandveje, havne, dæmninger og andre vandbygningsanlæg; fjernrørledninger, kommunikations- og elledninger; rørledninger og kabler inden for bydistrikter samt tilknyttede anlæg; bygværker til minedrift og fremstillingsvirksomhed; samt anlæg til sport og fritidsaktiviteter.

Maskiner og udstyr (AN.1113)	Transportmidler samt andre maskiner og udstyr, som defineret nedenfor, der ikke er erhvervet af husholdningerne med henblik på konsum. Omfatter ikke forholdsvis billigt værktøj, der erhverves med regelmæssige mellemrum, såsom båndværktøj. Til denne kategori medregnes heller ikke maskiner og udstyr, der er integrerende dele af bygninger henhørende under boliger og erhvervsbyggeri. Omfatter ikke delvis færdige maskiner og udstyr, medmindre de er bestemt til eget brug, idet den endelige bruger først anses for at have erhvervet ejendomsretten til et aktiv, når dette er leveret. Maskiner og udstyr erhvervet til militære formål henregnes til denne kategori, for så vidt de kan sammenlignes med varer erhvervet af civile enheder med henblik på produktion, og såfremt de af militæret anvendes på samme vis. Maskiner og udstyr erhvervet af husholdningerne til konsum betragtes ikke som aktiver. De er i stedet omfattet af memorandumposten "varige forbrugsgoder" i balancen for husholdninger. Husbåde, pramme, samt beboelses- og campingvogne, der anvendes som hovedopholdssted for husstande, henhører under boliger.
Transportmidler (AN.11131)	Udstyr til befordring af mennesker og genstande. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf), der er nævnt i CPA[6], afdeling DM (transportmidler), såsom motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne; skibe; jernbane- og sporvognslokomotiver samt rullende materiel; luft- og rumfartøjer; mortorcykler, cykler osv.

6 Den Statistiske Aktivitetstilknyttede Produktklassifikation (CPA), 1993

Andre maskiner og udstyr (AN.11132)	Maskiner og udstyr ikke andetsteds nævnt. Eksempler herpå er produkter (undtagen dele heraf) samt installations-, reparations- og vedligeholdelsestjenester henhørende under CPA-gruppe 29.1 (materiel til produktion og udnyttelse af mekanisk energi, undtagen motorer til flyvemaskiner, biler, motorcykler og knallerter), 29.2 (andre maskiner til generelle formål), 29.3 (landbrugs- og skovbrugsmaskiner), 29.4 (værktøjsmaskiner) og 29.5 (andre maskiner til særlige formål), samt CPA-underafdeling 30 (kontormaskiner og edb-udstyr), 31 (elektriske maskiner og apparater i.a.n.), 32 (telemateriel) og 33 (medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure). Andre eksempler er produkter (undtagen dele heraf) henhørende under CPA-kategori 23.30.2 (ikke-bestrålede brændselselementer til atomreaktorer) og CPA-gruppe 36.1 (møbler), 36.3 (musikinstrumenter), 36.4 (sportsudstyr) og 28.3 (dampgeneratorer undtagen centralvarmekedler).
Avlede/dyrkede aktiver (AN 1114)	Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.; samt vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter, og som er under direkte kontrol, ansvar og forvaltning af institutionelle enheder, som defineret nedenfor. Ikke færdigudviklede avlede/dyrkede aktiver henregnes ikke til denne kategori, medmindre de produceres til eget brug.
Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv. (AN.11141)	Husdyr, der avles af hensyn til de produkter, de yder år efter år. Omfatter avlsdyr (herunder fisk og fjerkræ), malkekvæg, trækdyr og får eller andre dyr, der udnyttes til uldproduktion, samt dyr, der anvendes i forbindelse med transport, væddeløb eller underholdning.
Vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevende produkter (AN.11142)	Træer (herunder vinstokke og buske), der dyrkes af hensyn til de produkter, de yder år efter år, herunder træer, der dyrkes med henblik på frugt og nødder, frugtsaft og harpiks samt bark- og bladprodukter.
Immaterielle faste aktiver (AN.112)	Faste aktiver, der omfatter mineralefterforskning, originaludgaver af edb-software, underholdning, originale litterære værker eller kunstværker og andre immaterielle faste aktiver, som defineret nedenfor, hvis påtænkte anvendelse strækker sig over mere end et år.

Mineralefterforskning (AN.1121)	Værdien af omkostninger i forbindelse med efterforskning af olie og naturgas samt ikke-olieholdige mineralforekomster. Til disse omkostninger henregnes udgifter til ansøgning om tilladelse til efterforskning og køb af koncessioner, forundersøgelser samt prøveboringer og boringer. Omfatter også udgifter til luftfotografering og andre former for undersøgelser, transportomkostninger osv. i forbindelse med forberedelsen af prøveboringerne.
Edb-software (AN.1122)	Edb-software, programbeskrivelser og støttemateriale til både system- og applikationsprogrammer. Omfatter erhvervet software og software udviklet for egen regning, hvis der er betydelige omkostninger forbundet hermed. Større udgifter til anskaffelse, udvikling eller udvidelse af edb-databaser, hvis påtænkte anvendelse strækker sig over mere end et år, henhører ligeledes herunder, uanset om databaserne markedsføres eller ej.
Underholdning, originale litterære værker og kunstværker (AN.1123)	Originaludgaver af film, lydoptagelser, manuskripter, bånd, modeller osv., der indeholder eller udgør opførelser af skuespil, radio- og fjernsynsprogrammer, musikalske forestillinger, sportsbegivenheder, litterære og kunstneriske produktioner osv. Omfatter værker produceret for egen regning. I visse tilfælde, såsom filmoptagelser, kan der være tale om flere originaludgaver.
Andre immaterielle faste aktiver (AN.1129)	Ny information, specialiseret viden osv. ikke andetsteds nævnt, hvis anvendelse til produktion er forbeholdt enheder, der har erhvervet ejendomsretten hertil, eller enheder, der er i besiddelse af en licens udstedt af førstnævnte enheder.
Lagerbeholdninger (AN.12)	Producerede aktiver, der omfatter varer og tjenesteydelser opstået i den løbende periode eller i en periode, der ligger forud for denne, og som opbevares med henblik på salg, anvendelse i produktion eller anden senere udnyttelse. Omfatter materialer, produkter under fremstilling samt varer til videresalg, som defineret nedenfor. Til denne kategori henregnes alle offentligt forvaltede lagerbeholdninger, herunder, men ikke udelukkende, lagre af strategiske materialer, korn og andre varer af særlig betydning for nationen.

Materialer (AN.121)	Varer, der ikke er bestemt til videresalg, men som ejeren har til hensigt at anvende i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Produkter under fremstilling (AN.122)	Delvis færdige varer og tjenesteydelser, der ikke sædvanligvis videregives til andre enheder uden yderligere forarbejdning, eller ikke-færdigudviklede varer og tjenesteydelser, hvis forarbejdning fortsættes af samme producent i en senere periode. Omfatter ikke delvis fuldførte bygværker, hvor den endelige bruger anses for at have erhvervet ejendomsretten, enten fordi de er bestemt til eget brug, eller fordi der foreligger dokumentation for ejendomsretten i form af en salgs- eller købskontrakt. Omfatter produkter under fremstilling i form af avlede/dyrkede aktiver, eller andre produkter under fremstilling, som defineret nedenfor.
Produkter under fremstilling (avlede/ dyrkede aktiver) (AN.1221)	Husdyr, der avles i kommercielt øjemed med henblik på slagtning, såsom fjerkræ og fisk; træer og anden vegetation, der kun kan udnyttes én gang ved destruktion, samt avlede og dyrkede aktiver, som giver tilbagevendende produkter.
Andre produkter under fremstilling (AN.1222)	Andre varer end avlede/dyrkede aktiver samt tjenesteydelser, der er delvis behandlet, fremstillet eller samlet af producenten, men som ikke sædvanligvis sælges, forsendes eller overdrages til andre enheder uden yderligere forarbejdning.
Færdigvarer (AN.123)	Varer, der er klar til salg eller forsendelse ved producenten.
Varer til videresalg (AN.124)	Varer erhvervet af virksomheder, såsom engros- og detailhandlere, med henblik på videresalg uden yderligere forarbejdning (dvs. uden anden behandling end den, der er nødvendig, for at varen kan præsenteres for kunden på en tiltrækkende måde).
Værdigenstande (AN.13)	Producerede aktiver, der ikke primært anvendes til fremstillingsvirksomhed eller konsum, hvis realværdi kan forventes at stige eller i det mindste ikke at falde, som under normale forhold ikke forringes i tidens løb, og som primært erhverves og besiddes som værdireserve. Værdigenstande omfatter ædelmetaller og -stene, antikviteter og andre kunstgenstande samt andre værdigenstande, som defineret nedenfor.

Ædelmetaller og -stene (AN.131)	Ædelmetaller og -stene, der ikke ejes og bruges af virksomheder i produktionsprocessen i forbindelse med egen produktion.
Antikviteter og og andre kunstgenstande (AN.132)	Malerier, skulpturer osv., der betragtes som kunstværker og antikviteter.
Andre værdigenstande (AN.139)	Værdigenstande ikke andetsteds nævnt, såsom samlinger og smykker af betydelig værdi bestående af ædelstene og ædelmetaller.
Ikke-producerede aktiver (AN.2)	Ikke-finansielle aktiver opstået på anden måde end ved produktionsprocesser. Denne kategori omfatter materielle og immaterielle aktiver, som defineret nedenfor. Hertil medregnes omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til de pågældende aktiver og større forbedringsarbejder foretaget på disse aktiver.
Materielle ikke-producerede aktiver (AN.21)	Ikke-producerede aktiver, der forekommer i naturen, og til hvilke der kan erhverves og overdrages ejendomsret. Omfatter ikke miljømæssige aktiver, til hvilke der ikke er erhvervet, eller ikke kan erhverves ejendomsret, såsom det åbne hav og luften. Materielle ikke-producerede aktiver omfatter jord, aktiver i undergrunden, ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer samt vandressourcer, som defineret nedenfor.
Jord (AN.211)	Jord, herunder dækjord og tilknyttet overfladevand, i forbindelse med hvilken der er etableret ejendomsrettigheder. Omfatter også større forbedringsarbejder, der er uadskilleligt forbundne med jorden. Omfatter ikke bygninger og andre anlæg, der er opført på jorden, eller som går gennem den; afgrøder; træer og dyr; underjordiske aktiver; ikke-dyrkede eller ikke-avlede biologiske ressourcer og vandressourcer under jorden. Omfatter jord, hvorpå der er opført bygninger og anlæg, jord under dyrkning, jord til rekreative aktiviteter og hertil tilknyttet overfladevand samt andre jorder og hertil tilknyttede områder af overfladevand, som defineret nedenfor.
Jord under bygninger og anlæg (AN.2111)	Jord, hvorpå der er opført boliger, erhvervsbygninger og andre anlæg, eller hvori der er nedlagt fundamenter til sådanne bygninger, herunder gårdspladser og haver, der betragtes som integrerende dele af landbrugs- og ikke-landbrugsejendomme, samt tilkørselsveje til landbrugsbedrifter.

Jord under opdyrkning (AN.2112)	Jord, der anvendes til land- og gartneribrug med henblik på salg eller eget forbrug af afgrøder. Herunder henhører i princippet beplantede jorder, såsom plantager, frugthaver og vingårde.
Rekreative arealer og tilhørende overfladevand (AN.2113)	Jorder, der anvendes til private rekreative områder, parker og forlystelser, samt offentlige parker og rekreative områder med tilhørende overfladevand.
Andet jord og tilhørende overfladevand (AN.2119)	Jord ikke andetsteds nævnt, herunder private haver og jorder, der ikke dyrkes med henblik på salg eller eget forbrug af afgrøder, kommunalt ejede græsgange, andre til boliger tilknyttede jorder end gårdspladser og haver, der betragtes som integrerende dele af landbrugs- og ikke-landbrugsejendomme, samt tilhørende overfladevand.
Aktiver i undergrunden (AN.212)	Kendte mineralforekomster på eller under jordoverfladen, der som følge af den teknologiske udvikling og de relative priser kan udnyttes rentabelt. Ejendomsretten til aktiver i undergrunden kan sædvanligvis adskilles fra ejendomsretten til jorden. Aktiver i undergrunden omfatter kul-, olie- og naturgasforekomster, forekomster af metalliske og ikke-metalliske mineraler, som defineret nedenfor.
Kul-, olie- og naturgasforekomster (AN.2121)	Forekomster af antracitkul, bituminøst kul og brunkul; olie- og naturgasforekomster samt de områder, hvor forekomsterne findes.
Metalliske mineralforekomster (AN.2122)	Forekomster af jern- og ikke-jernholdigt malm samt malm indeholdende ædelmetaller.
Ikke-metalliske mineralforekomster (AN.2123)	Stenbrud samt ler- og sandgrave; mineralforekomster, der kan udnyttes i kemisk sammenhæng eller til gødning; saltaflejringer; forekomster af kvarts, gipssten, naturlige ædelsten, asfalt og bitumen, torv og andre ikke-metalliske mineraler end kul og olie.
Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer (AN.213)	Dyr og planter, som giver både éngangsprodukter og tilbagevendende produkter, i forbindelse med hvilke der er erhvervet ejendomsret, men hvis vækst og/eller regeneration ikke er under institutionelle enheders direkte kontrol, ansvar og forvaltning. Eksempler herpå er vilde skove og fiskepladser inde i landet. Kun ressourcer, der kan udnyttes på det pågældende tidspunkt, eller som inden for en kort frist kan forventes at kunne udnyttes, bør henregnes til denne kategori.

Vandressourcer (AN.214)	Vandførende lag og andre grundvandsressourcer, for så vidt deres knaphed fører til håndhævelse af ejendoms- og/eller brugsret, en markedsværdi og en vis økonomisk kontrol.
Immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.22)	Ikke-producerede samfundsskabte værdier, der er blevet til ved juridiske eller regnskabsmæssige foranstaltninger, såsom udstedelse af et patent eller overdragelse af en økonomisk gevinst til en tredjepart. Nogle af disse aktiver giver deres ejere ret til at udøve visse aktiviteter og til at udelukke andre institutionelle enheder herfra, medmindre ejeren giver tilladelse hertil. Immaterielle ikke-producerede enheder omfatter patenterede størrelser, lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter, købt goodwill og andre immaterielle ikke-producerede aktiver.
Patenterede størrelser (AN.221)	Opfindelser, der er teknisk innoverende og som sådanne kan opnå patentbeskyttelse i medfør af en lov eller en retlig bestemmelse. Eksempler herpå er stoffer, processer, mekanismer, elektriske og elektroniske kredsløb og anordninger, farmaceutiske præparater samt nye, kunstigt fremstillede levende organismer.
Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter (AN.222)	Lejekontrakter og kontrakter, hvor lejeren har ret til at overdrage kontrakten til tredjemand uafhængigt af leverandøren. Eksempler herpå er forpagtning af jord, bygninger og andre anlæg; koncessioner eller enerettigheder til udnyttelse af mineralforekomster eller fiskepladser; omsættelige kontrakter indgået med atleter og forfattere; samt optioner på køb af endnu ikke producerede materielle aktiver. Lejekontrakter angående leje af maskiner henhører ikke under ikke-finansielle immaterielle aktiver.
Købt goodwill (AN.223)	Forskellen mellem en virksomheds købsværdi, når den betragtes som en "going concern", og værdien af dens samlede aktiver minus værdien af dens samlede passiver, hvor hver af disse poster er identificeret og værdiansat særskilt. Til værdien af goodwill medregnes derfor alt, der er af langvarig nytteværdi for virksomheden, og som ikke er blevet identificeret særskilt som et aktiv, samt værdien af den omstændighed, at aktiverne udgør en helhed og udnyttes som sådan og ikke blot er en tilfældig samling af separate aktiver.

Andre immaterielle ikke-producerede aktiver (AN.229)	Immaterielle ikke-producerede aktiver ikke andetsteds nævnt.
Finansielle aktiver og passiver (AF.)	Finansielle aktiver er økonomiske aktiver, og de omfatter betalingsmidler, finansielle fordringer og økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer. Betalingsmidler omfatter monetært guld, særlige trækningsrettigheder, sedler og mønt samt transferable indskud. Finansielle fordringer giver deres ejere, kreditorerne, ret til uden modydelse at modtage en betaling eller en række betalinger fra andre institutionelle enheder, debitorerne, der har påtaget sig de modsvarende gældsforpligtelser. Eksempler på økonomiske aktiver, som af natur ligner finansielle fordringer, er finansielle derivativer og aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser.
Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.1)	De finansielle aktiver, der er klassificeret i denne kategori, er de eneste finansielle aktiver, for hvilke der ikke eksisterer modsvarende passiver i systemet.
Monetært guld (AF.11)	Guld, der indgår som en bestanddel af valutareserverne hos de monetære myndigheder eller andre, der er underlagt myndighedernes faktiske kontrol.
Særlige trækningsrettigheder (SDR) (AF.12)	Internationale reserveaktiver oprettet af Den Internationale Valutafond (IMF) og tildelt dennes medlemmer som supplement til de eksisterende reserveaktiver.
Sedler og mønt samt indskud (AF.2)	Sedler og mønter i omløb samt alle typer af indskud i national og udenlandsk valuta.
Sedler og mønt (AF.21)	Sedler og mønter i omløb, som normalt bruges som betalingsmiddel
Transferable indskud (AF.22)	Indskud (i national eller udenlandsk valuta), der uden videre kan konverteres til kontanter eller overdrages ved hjælp af check, overførsel, debitering eller lignende uden nogen form for begrænsning eller strafgebyr.

Andre indskud (AF.29)	Indskud (i national eller udenlandsk valuta), der ikke er transferable. Andre indskud kan ikke på noget tidspunkt bruges til at foretage betalinger, og de kan ikke konverteres til kontanter eller transferable indskud uden en eller anden form for begrænsning eller strafgebyr.
Værdipapirer undtagen aktier (AF.3)	Finansielle aktiver, som er ihændehaverpapirer, som normalt er omsættelige og handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder i den institutionelle enhed, der har udstedt dem.
Værdipapirer undtagen aktier, eksklusive finansielle derivativer (AF.33)	Værdipapirer (undtagen aktier), der giver indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast i form af kuponbetalinger (renter) og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.
Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.331)	Værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er ét år eller derunder, undtagelsesvis max. to år, undtagen finansielle derivativer.
Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer (AF.332)	Værdipapirer undtagen aktier, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end ét år, undtagelsesvis mere end to år, undtagen finansielle derivativer.
Finansielle derivativer (AF.34)	Finansielle aktiver baseret på eller afledt af et andet underliggende instrument. Det underliggende instrument er som regel et andet finansielt aktiv, men kan også være en råvare eller et indeks.
Lån (AF.4)	Finansielle aktiver, som oprettes, når en kreditor - enten direkte eller gennem en mægler - låner penge til en debitor på basis af et uomsætteligt dokument eller uden noget tilgrundliggende dokument.
Kortfristede lån (AF.41)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er et år eller derunder, undtagelsesvis højst to år, og lån, som skal tilbagebetales på anfordring.
Langfristede lån (AF.42)	Lån, hvis løbetid ved udstedelsen normalt er mere end et år, undtagelsesvis mere end to år.

Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser (AF.5)	Finansielle aktiver, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.
Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, eksklusive andele i investeringsforeninger (AF.51)	Finansielle aktiver ekskl. andele i investeringsforeninger, som repræsenterer ejendomsret til selskaber eller kvasi-selskaber. Disse finansielle aktiver giver normalt indehaveren ret til en andel i udbyttet i disse selskaber og i disses egenkapital i tilfælde af likvidation.
Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.511)	Aktier repræsenterer ejerinteresse i et selskabs kapitali form af værdipapirer, som principielt er omsættelige.
Ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger (AF.512)	Børsnoterede aktier omfatter aktier, hvis pris noteres på en anerkendt fondsbørs eller en anden form for sekundært marked. Ikke-børsnoterede aktier omfatter aktier, som ikke er noteret på en fondsbørs.
Andre ejerandelsbeviser (AF.513)	Alle former for andelsbeviser, undtagen dem, der er omfattet af underposition AF.511 og AF.512 samt underkategori AF.52.
Andele i investeringsforeninger (AF.52)	Andele udstedt af en særlig type finansielle selskaber, hvis eneste formål er at investere midler, som indsamles på pengemarkedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet.
Forsikringstekniske reserver (AF.6)	Forsikringsselskabers og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskassers forsikringstekniske hensættelser til dækning af forpligtelser over for forsikringstagere og begunstigede, som fastsat i Rådets direktiv 91/674/EØF af 19. december 1991 om forsikringsselskabers årsregnskaber og konsoliderede regnskaber.
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver (AF.61)	Tekniske hensættelser, som det pågældende selskab eller kvasiselskab foretager med henblik på - når de fastsatte betingelser er opfyldt - at opfylde erstatnings- krav og udbetale ydelser.
Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver (AF.611)	Tekniske hensættelser til dækning af løbende risici og tekniske hensættelser til dækning af bonusforpligtelser, som forøger slutværdien af bonusopsparinger og lignende policer.

Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver (AF.612)	Tekniske reserver opbygget i selvstændige og ikke-selvstændige pensionskasser, der er oprettet af arbejdsgiverne eller de ansatte eller en gruppe af selvstændige erhvervsdrivende med henblik på at sikre de ansatte eller de selvstændige pension.
Præmie- og erstatningsreserver (AF.62)	Tekniske reserver oprettet af forsikringsselskaber og (selvstændige og ikke-selvstændige) pensionskasser til dækning af: - den del af de opkrævede bruttopræmier, der skal henføres til den efterfølgende regnskabsperiode (præmiereserver); - det skønnede samlede beløb udbetalt i erstatning ved alle de skader, der er sket inden regnskabsperiodens udløb, hvad enten de er anmeldt eller ej, minus de beløb, der allerede er udbetalt i erstatning ved disse skader (erstatningsreserver).
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender (AF.7)	Finansielle fordringer, der opstår som modstykke til en finansiel eller ikke-finansiel transaktion, hvor der er en tidsforskel mellem transaktionen og den modsvarende betaling.
Handelskreditter og forudbetalinger (AF.71)	Finansielle fordringer opstået som følge af leverandørers direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner og forudbetalinger for produkter under fremstilling eller bestilt produktion i tilknytning til sådanne transaktioner.
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger (AF.79)	Finansielle fordringer, som opstår på grund af tidsforskel mellem fordelingstransaktioner eller finansielle transaktioner på det sekundære marked og de modsvarende betalinger. Den omfatter også finansielle fordringer i forbindelse med akkumuleret indkomst.
Memorandumposter	Der er mulighed for i en række memorandumposter at anføre aktiver, som ikke har nogen særskilt rubrik i systemets hovedstruktur, og hvis analytiske interesse er af mere speciel karakter.
Varige forbrugsgoder (AN.m)	Varige goder erhvervet af husholdningerne til konsum (dvs. varer, der ikke anvendes af husholdningerne som værdireserver, og som heller ikke bruges af husholdningernes ikke-registrerede selskaber til produktionsformål).

Direkte investeringer i udlandet (AF.m)	Direkte udenlandske investeringer omfatter investeringer foretaget af en hjemmehørende institutionel enhed i en økonomi ("direkte investor") med det formål at erhverve varige kapitalinteresser i en institutionel enhed hjemmehørende i en anden økonomi end investors økonomi ("direkte investeringsforetagende"). Den direkte investors hensigt er at udøve en betydelig grad af inflydelse på ledelsen af det i den anden økonomi hjemmehørende foretagende.

Annex 2

OVERSIGT OVER POSTERINGER FRA ÅBNINGSBALANCE TIL AFSLUTNINGSBALANCE

Klassifikation af aktiver, passiver og nettoformue	IV.1 Åbnings-balance	III.1 Trans-aktioner	III.3.1 Andre mængde-ændringer	III.3.2 Kapitalgevinster		IV.3 Aflutnings-balance
				III.3.2.1 Neutrale kapital-gevin-ster/-tab	III.3.2.2 Reale kapital-gevin-ster/-tab	
Ikke-finansielle aktiver	AN.	P.5, K.1,K.2	K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.
Producerede aktiver	AN.1	P.5, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1
Faste aktiver[1]	AN.11	P.51, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.11
Materielle faste aktiver	AN.111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.111
Boliger	AN.1111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1111
Andre former for byggeri og anlæg	AN.1112	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1112
Maskiner og udstyr	AN.1113	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1113
Avlede/ dyrkede aktiver	AN.1114	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1114
Immaterielle faste aktiver	AN.112	P.512, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.112
Lagerbehold-ninger	AN.12	P.52	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.12
Værdigen-stande	AN.13	P.53	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.13

1/ Memorandumpost: AN.m Varige forbrugsgoder

Ikke-producerede aktiver	AN.2	K.2, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.2
Materielle ikke-producerede aktiver	AN.21	K.21, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.21
Jord	AN.211	K.21, P.513, K.1	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.211
Aktiver i undergrunden	AN.212	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.212
Ikke-avlede og ikke-dyrkede biologiske ressourcer	AN.213	K.21, P.513	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.213
Vandressourcer	AN.214	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.214
Immaterielle ikke-producerede aktiver	AN.22	K.22, P.513	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.22
Finansielle aktiver/passiver[2]	AF.	F.	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.
Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR) (kun aktiver)	AF.1	F.1	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.1
Sedler og mønt samt indskud	AF.2	F.2	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.2
Værdipapirer undtagen aktier	AF.3	F.3	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.3

2/ Memorandumpost: AF.m Direkte udenlandske investeringer

OVERSIGT OVER POSTERINGER FRA ÅBNINGSBALANCE TIL AFSLUTNINGSBALANCE

Lån	AF.4	F.4	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.4
Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	AF.5	F.5	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.5
Forsikringstekniske reserver	AF.6	F.6	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.6
Andre forfaldne ikke-betalte mellem-værender	AF.7	F.7	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.7
Nettoformue	B.90	B.10.1	B.10.2	B.10.31	B.10.32	B.90

AN. ..., AF. ... er henvisninger til Klassifikation af aktiver.

Balanceposter

B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler
B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab
B.90	Nettoformue

Transaktioner i finansielle instrumente

F.	Transaktioner i finansielle aktiver og passiver
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
F.2	Sedler og mønt samt indskud
F.3	Værdipapirer undtagen aktier
F.4	Lån
F.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser
F.6	Forsikringstekniske reserver
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender

Vare- og tjenestetransaktioner

P.5	Bruttoinvesteringer
P.51	Faste bruttoinvesteringer
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver
P.52	Lagerændringer
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande

Andre akkumulationsposter

K.1	Realkapitalforbrug
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver
K.7	Tab ved katastrofer
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld

KAPITEL VIII

KONTOSYSTEM OG SALDOPOSTER

INDLEDNING

8.01 I ENS registreres strømme og beholdninger i et ordnet sæt af konti, der beskriver det økonomiske kredsløb fra dannelsen af indkomst, over dens fordeling og omfordeling til dens akkumulering i form af aktiver.

8.02 Hver enkelt konto viser transaktioner, som udligner hinanden, enten på grund af de anvendte definitioner eller fordi en signifikant saldo overføres til den følgende konto.

8.03 Den strukturerede registrering af transaktioner efter en logisk analyse af det økonomiske liv leverer de nødvendige aggregater til undersøgelse af et erhverv, en institutionel sektor eller delsektor, eller den samlede økonomi. Kontiene er opdelt på en sådan måde, at man skulle få de økonomisk set mest signifikante oplysninger.

8.04 Der er tre kategorier af konti:

- løbende konti
- akkumulationskonti
- statuskonti.

Kontiene for løbende transaktioner vedrører dannelse, fordeling og omfordeling af indkomst og dens anvendelse i form af konsum. Endelig danner de grundlaget for beregningen af opsparingen, der er en afgørende faktor i forbindelse med akkumulationen.

Akkumulationskontiene viser de forskellige bestanddele af ændringerne i aktiver og passiver inden for de forskellige enheder og gør det muligt at registrere ændringer i nettoformuen (forskellen mellem aktiver og passiver).

Statuskontiene viser de forskellige enheders samlede aktiver og passiver ved regnskabsperiodens begyndelse og slutning samt deres nettoformue. Strømmene for hver aktiv- og passivpost, der er opført i akkumulationskontiene, går igen i kontoen for ændringer i status.

8.05 Kontosystemet gælder, helt eller delvis, for institutionelle enheder, institutionelle sektorer og delsektorer, erhverv og den samlede økonomi.

8.06 Saldoposterne opstilles både brutto og netto: brutto, hvis de beregnes inden fradrag af realkapitalforbrug, og netto, hvis de beregnes efter dette fradrag. Det er mere signifikant at udtrykke indkomstsaldoposter i netto-tal.

8.07 Kontiene præsenteres på forskellig måde:

- i form af et kontosystem af integrerede økonomiske konti, som i en enkelt tabel viser kontiene for alle de institutionelle sektorer, den samlede økonomi og udlandet;
- i form af et kontosystem, som giver mere detaljerede oplysninger. Tabellerne, som viser opstillingen af hver konto, findes i dette kapitel under overskriften "Kontosystem":
- i form af matricer, hvori hver konto er repræsenteret ved et række-/kolonnepar.

8.08 Oversigt over konti, saldoposter og hovedaggregater:

Oversigt over konti, saldoposter og vigtigste aggregater

Konti									Saldoposter		Vigtigste aggregater
	Samtlige konti for institutionelle sektorer										
Løbende konti	I.	Produktionskonto	I.	Produktionskonto					B.1	Værditilvækst	Nationalprodukt (BNP/NDP)
									B.2	Overskud af produktion	
	II.	Indkomst-fordelingskonto	II.1.	Primærindkomst-fordelingskonto	II.1.1.	Indkomstdannelses-konto			B.3	Blandet indkomst	
					II.1.2.	Primærindkomst-tildelingskonto	II.1.2.1.	Virksomheds-indkomstkonto	B.4	Virksomhedsindkomst	
							II.1.2.2.	Konto for tildeling af anden primærindkomst	B.5	Primærindkomst	Nationalindkomst (BNI/NNI)
			II.2.	Sekundærindkomst-fordelingskonto					B.6	Disponibel indkomst	Disponibel nationalindkomst
			II.3.	Naturalieindkomst-omfordelingskonto					B.7	Korrigeret disponibel indkomst	
			II.4.	Indkomstanvendelseskonto							
			II.4.1.	Konto for anvendelse af disponibel indkomst					B.8	Opsparing	Nationens opsparing
			II.4.2.	Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst							
Akkumulationskonti	III	Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst	III.1.	Kapitalkonto	III.1.1.	Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler			B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	
					III.1.2.	Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver			B.9	Fordringserhvervelse, netto	
			III.2.	Finansieringskonto					B.9	Fordringserhvervelse, netto	
			III.3.	Konto for andre ændringer i aktiver	III.3.1.	Konto for andre mængdeændringer i aktiver			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver	
									B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	
					III.3.2.	Omvurderingskonto	III.3.2.1.	Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab	B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	
							III.3.2.2.	Konto for reale kapitalgevinster og -tab	B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	
Balancer	IV.	Balancer	IV.1.	Åbningsbalance					B.90	Nettoformue	Nationalformue
			IV.2.	Ændringer i balancer					B.10	Ændringer i nettoformue	Ændringer i nationalformue
			IV.3.	Afslutningsbalance					B.90	Nettoformue	Nationalformue
	Transaktionskonti										

0 Konto for varer og tjenester	0.	Konto for varer og tjenester									Nationens udgifter
	Konto for udlandet (konto for transaktioner med udlandet)										
Løbende konti	V.	Konto for udlandet	V.I.	Udlandskonto for varer og tjenester					B.11	Vare- og tjenestebalancen	Vare- og tjenestebalancen
			V.II.	Udlandskonto for primærindkomster og løbende overførsler					B.12	Løbende saldo over for udlandet	Løbende saldo over for udlandet
Akkumulationskonti			V.III.	Akkumulationskonti	V.III.1.	Kapitalkonto	V.III.1.1.	Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	
							V.III.1.2.	Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver	B.9	Fordringserhvervelse, netto	
					V.III.2.	Finansieringskonto			B.9	Fordringserhvervelse, netto	Fordrings-erhvervelse, netto
					V.III.3.	Konto for andre ændringer i aktiver	V.III.3.1.	Konto for andre mængdeændringer i aktiver	B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver	
							V.III.3.2.	Omvurderingskonto	B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	
			V.IV.	Udlandskonto for aktiver og passiver	V.IV.1.	Åbningsbalance					
					V.IV.2.	Ændringer i balancer			B.90	Nettoformue	Finansiel nettostilling over for udlan
Balancer					V.IV.3.	Afslutningsbalance			B.10	Ændringer i nettoformue	
									B.90	Nettoformue	Finansiel nettostilling over for udlan

KONTOSYSTEM

8.09 Kontosystemet består af tre hovedkategorier af konti:

Løbende konti

- produktionskonto (I)

- indkomstfordelings - og indkomstanvendelseskonti (II)

Akkumulationskonti (III)

Statuskonti (IV)

Løbende konti

Produktionskonto (I)[1]

8.10 Produktionskontoen (I) viser de transaktioner, der vedrører den egentlige produktionsproces. Den opgøres for institutionelle sektorer og for erhverv. Den har på tilgangssiden produktionen og på anvendelsessiden forbrug i produktionen.

8.11 Produktionskontoen kan bruges til at nå frem til en af de vigtigste saldoposter i systemet, værditilvæksten - dvs. den værdi, der skabes af en hvilken som helst enhed, der udfører en produktionsaktivitet - samt et meget vigtigt aggregat, nemlig bruttonationalproduktet. Værditilvæksten er økonomisk signifikant for både de institutionelle sektorer og erhvervene.

8.12 Som det er tilfældet med saldoposterne på følgende konti, kan værditilvæksten (kontoens saldoposter) beregnes før eller efter fradrag af realkapitalforbrug, dvs. brutto eller netto. Da produktion værdiansættes i basispriser og forbrug i produktionen i køberpriser, omfatter værditilvæksten ikke produktskatter minus produktsubsidier.

8.13 For den samlede økonomis vedkommende omfatter produktionskontoen på tilgangssiden, ud over produktion af varer og tjenester, produktskatter minus produktsubsidier. Den giver således som saldopost bruttonationalproduktet (i markedspriser).

8.14 Eftersom de indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester (FISIM) ikke opdeles på brugersektorer, behandles hele værdien af produktionen af FISIM som forbrug i produktionen for en fiktiv sektor med nul produktion og negativ værditilvækst af samme omfang som forbruget i produktionen, dog med modsat fortegn. På denne måde reduceres alle sektorers og erhvervs værditilvækst tilsammen med dette beløb. Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.

---

1 Se kapitlet "Fordelingstransaktioner"

I. Produktionskonto

Tilgang			S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			Anvendelse S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1			
	Tilsvarende posteringer på																Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Nonprofit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Nonprofit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
3 595	3 595								P.1	Produktion	1 753	102	434	1 269	37	3 595			3 595
3 048	3 048								P.11	Markedsmæssig produktion	1 722	102	74	1 129	21	3 048			3 048
171	171								P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	31	0	0	140	0	171			171
376	376								P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion			360		16	376			376
1 904			1 904	6	694	246	29	881	P.2	Forbrug i produktionen								1 904	1 904
133	133								D.21-D.31	Produktskatter Produktsubsidier						133			133
1 824			1 824	31	575	188	73	872	B.1g/B.1*g										
222			222	3	42	30	10	137	K.1	Realkapitalforbrug									
1 602			1 602	28	533	158	63	735	B.1n/B.1*n										

P.11 *Finansielle selskaber*: 102, *herunder 48 for FISIM (P.119)*

P.2 Den samlede økonomi: 1904 svarende til summen af institutionelle sektorer (1856) og til FISIM (48)

B.1g Den samlede økonomi: 1824 svarende til summen af institutionelle sektorer (1739) plus produktskatter minus produktsubsidier (133) minus FISIM

Indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskonti (II)[2]

8.15 Fordeling og anvendelse af indkomst analyseres i fire faser: primær fordeling, sekundær fordeling, omfordeling i naturalier og anvendelse af indkomst.

Den første fase vedrører dannelsen af indkomst som et direkte resultat af produktionsprocessen og dens fordeling på produktionsfaktorerne (arbejdskraft, kapital) og det offentlige (via produktions- og importskatter og subsidier). Den gør det muligt at fastslå overskuddet af produktionen (eller blandet indkomst, når der er tale om husholdninger) og primærindkomsten.

Anden fase vedrører omfordeling af indkomst via overførsler undtagen sociale overførsler i naturalier, hvilket giver den disponible indkomst.

Tredje fase beskriver omfordeling af indkomst via sociale overførsler i naturalier, hvilket giver den korrigerede disponible indkomst.

Fjerde fase beskriver, hvordan indkomsten forbruges og opspares, hvilket giver opsparingen.

Primær indkomstfordelingskonti (II.1)

Indkomstdannelseskonto (II.1.1.)

Indkomstdannelseskontoen efter institutionel sektor er opbygget som vist i følgende tabel:

8.16 Indkomstdannelseskontoen er i kolonnerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne også opstillet efter erhverv.

8.17 Indkomstdannelseskontoen viser de sektorer, delsektorer og erhverv, som er kilden til, snarere end bestemmelsesstedet for, primærindkomst.

8.18 Den viser, i hvilket omfang værditilvæksten kan dække aflønning af ansatte og skatter minus produktionssubsidier. Den registrerer overskuddet af produktionen, som er overskuddet (eller underskuddet) på produktionsaktiviteter, før der er taget højde for renter, lejeudgifter eller udgifter, som produktionsenheden skal:

- betale på finansielle aktiver eller på materielle ikke-producerede aktiver, som den har lånt eller lejet;
- modtage for finansielle aktiver eller på materielle ikke-producerede aktiver, som den ejer.

Overskud af produktion svarer til den indkomst, som enhederne indtjener ved brug af egne produktionsanlæg. Det er den sidste saldopost, som kan beregnes for både erhvervene og de institutionelle sektorer og delsektorer.

8.19 Når der tale om ikke-registrerede foretagender i husholdningssektoren, indeholder saldoposten på indkomstdannelseskontoen implicit et element, der svarer til vederlag for arbejde, som udføres af ejeren eller medlemmer af dennes familie, et vederlag, som ikke kan skelnes fra hans overskud som virksomhedsejer. Dette kaldes "blandet indkomst".

8.20 Når der er tale om boligtjenester, som ejere af egen bolig producerer for egen regning, er saldoposten på indkomstdannelseskontoen et overskud af produktion.

---

2 Se kapitlet "Fordelingstransaktioner"

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Tilgang										Anvendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.1g/B.1*g Bruttoværditilvækst/bruttonationalprodukt	872	73	188	575	31	1824			1824
									B.1n/B.1*n Nettoværditilvækst/nettonationalprodukt	735	63	158	533	28	1602			1602
762			762	23	39	140	15	545	D.1 Aflønning af ansatte									
569			569	12	39	87	10	421	D.11 Lønninger									
193			193	11	0	53	5	124	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
174			174	10	0	48	4	112	D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
19			19	1	0	5	1	12	D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
235		0	235	0	3	2	3	86	D.2 Produktions- og importskatter								0	
141		0	141						D.21 Produktskatter								0	
121		0	121						D.211 Merværdiafgift (moms)								0	
17		0	17						D.212 Importskatter og told ekskl. moms								0	
17		0	17						D.2121 Told m.v.								0	
0		0	0						D.2122 Importskatter ekskl. moms og told								0	
3		0	3						D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter								0	
94		0	94	0	3	2	3	86	D.29 Andre produktionsskatter								0	
- 44		0	- 44	0	- 1	0	0	- 35	D.3 Subsidier								0	
- 8		0	- 8						D.31 Produktsubsidier								0	
0		0	0						D.311 Importsubsidier								0	
- 8		0	- 8						D.319 Andre produktsubsidier								0	
-36		0	- 36	0	- 1	0	0	- 35	D.39 Andre produktionssubsidier								0	
429			429	8	92	46	55	276	B.2g Overskud af produktion, brutto									
442			442		442				B.3g Blandet indkomst, brutto									
217			217	5	60	16	45	139	B.2n *Overskud af produktion, netto*									
432			432		432				B.3n *Blandet indkomst, netto*									

Konto for allokering af primær indkomst (I.1.2)

8.21 Til forskel fra indkomstdannelseskontoen vedrører kontoen for allokering af primær indkomst de hjemmehørende enheder og institutionelle sektorer i deres egenskab af modtagere snarere end producenter af primærindkomst.

8.22 "Primær indkomst" er den indkomst, som hjemmehørende enheder modtager i kraft af deres direkte deltagelse i produktionsprocessen, og den indkomst, som ejeren af et finansielt aktiv eller et materielt ikke-produceret aktiv modtager til gengæld for at stille kapital eller det materielle ikke-producerede aktiv til rådighed for en anden institutionel enhed.

8.23 Kontoen for allokering af primær indkomst (I.1.2) kan kun beregnes for de institutionelle sektorer og delsektorer, fordi det, når der er tale om erhverv, er umuligt at opdele visse strømme i tilknytning til finansiering (langfristede udlån og indlån) og aktiver.

8.24 Da indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester (FISIM) ikke er opdelt på brugersektorer, er de viste renteposter de faktisk betalte og modtagne renter. Der foretages en korrektion af tilgangen i kolonnen finansielle selskaber (med negativt fortegn) og i kolonnen fiktiv sektor (med positivt fortegn). Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den nominelle sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i kolonnen for den samlede økonomi.

8.25 Kontoen for allokering af primær indkomst opdeles i en konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1) og en konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2.)

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Tilgang										Anvendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.2g Overskud af produktion, brutto	276	55	46	92	8	429			429
									B.3g Blandet indkomst, brutto				442		442			442
									B.2n *Overskud af produktion, netto*	139	45	16	60	5	217			217
									B.3n *Blandet indkomst, netto*				432		432			432
6		6							D.1 Aflønning af ansatte				766		766	2		768
6		6							D.11 Lønninger				573		573	2		575
									D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				193		193	0		193
									D.121 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				174		174	0		174
									D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				19		19	0		19
		0							D.2 Produktions- og importskatter			235			235	0		235
		0							D.21 Produktskatter			141			141	0		141
		0							D.211 Merværdiafgift (moms)			121			121	0		121
		0							D.212 Importskatter og told ekskl. moms			17			17	0		17
		0							D.2121 Told m.v.			17			17	0		17
		0							D.2122 Importskatter ekskl. moms og told			0			0	0		0
									D.214 Produktskatter undtagen moms og importskatter			3			3	0		3
		0							D.29 Andre produktionsskatter			94			94	0		94
		0							D.3 Subsidier			-44			-44	0		-44
		0							D.31 Produktsubsidier			-8			-8	0		-8
		0							D.311 Importsubsidier			0			0	0		0
		0							D.319 Andre produktsubsidier			-8			-8	0		-8
		0							D.39 Andre produktionssubsidier			-36			-36	0		-36
446		66	380	7	44	46	138	145	D.4 Formueindkomst	78	160	30	134	5	407	39		446
222		16	206	7	17	39	77	66	D.41 Renter	25	125	12	33	5	200	22		222
0			0						P.119 Markedsmæssig produktion		-48				0			0
120		36	84	0		0	36	48	D.42 Udloddet selskabsudbytte	3	25	18	57	0	103	17		120
60		0	60				36	24	D.421 Udbytte	3	25	5	13	0	46	14		60
									D.422 Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber									
14		14	0	0		0	0	0	D.43 Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	4	7	0	3	0	14	0		14
25			25				25		D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere	5	0	0	20	0	25	0		25
65			65	0	27	7	0	31	D.45 Jordrente o.l.	41	3	0	21	0	65			65
1855			1 855	6	1 390	221	29	209	B.5g/B.5* Primær indkomst, brutto/nationalindkomst, brutto									
1 633			1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5* *Primær indkomst, netto/nationalindkomst, netto*									

FISIM-korrektionen for den samlede økonomi (0) er lig med summen af sektoren finansielle selskaber (-48) og den fiktive sektor (+48)

Konto for virksomhedsindkomst (II.1.2.1)

8.26 Formålet med kontoen for virksomhedsindkomst er at få fastsat en saldopost, der svarer til begrebet løbende udbytte før fordeling og indkomstskat, som det normalt bruges i virksomhedsregnskaber.

8.27 Når der er tale om det offentlige og non-profit institutioner rettet mod husholdningerne, vedrører denne konto kun disses markedsmæssige aktiviteter.

8.28 Virksomhedsindkomst svarer til overskud af produktion eller blandet indkomst (på tilgangssiden):

- plus formueindkomst modtaget i forbindelse med finansielle og andre aktiver, som tilhører virksomheden (på tilgangssiden);

- minus renter af gæld, som skal betales af virksomheden, og leje af jord og andre ikke-producerede materielle aktiver, som er lejet af virksomheden (på anvendelsessiden).

Formueindkomst, som skal betales, i form af udbytte eller reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer fratrækkes ikke virksomhedsindkomst.

Konto for allokering af anden primær indkomst (II.1.2.2)

8.29 Formålet med kontoen for allokering af anden primær indkomst er at vende tilbage fra begrebet virksomhedsindkomst til begrebet primærindkomst. Derfor indeholder den de elementer af primærindkomst, som ikke er med i kontoen for virksomhedsindkomst:

- for selskabers vedkommende: udloddet udbytte og investeret indtjening på direkte udenlandske investeringer (på anvendelsessiden);
- for husholdningers vedkommende:
  - formueindkomst, som skal betales, ekskl. leje og renter, som skal betales i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på anvendelsessiden);
  - aflønning af ansatte (på tilgangssiden);
  - modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med virksomhedens aktiviteter (på tilgangssiden).
- for det offentliges vedkommende:
  - formueindkomst, som skal betales, undtagen formueindkomst, som skal betales i forbindelse med markedsaktiviteter (på anvendelsessiden);
  - produktions- og importskatter minus subsidier (på tilgangssiden);
  - modtaget formueindkomst, undtagen formueindkomst modtaget i forbindelse med markedsaktiviteter (på tilgangssiden);

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto - II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Tilgang												Anvendelse									
		Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på			
Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter		Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	Konti
II.1.2.1. Virksomhedsindkomstkonto										B.2g	Overskud af produktion, brutto	276	55	46	92	8	429			429	II.1.2.1. Virksomhedsindkomstkonto
										B.3g	Blandet indkomst, brutto				442		442			442	
										B.2n	*Overskud af produktion, netto*	139	45	16	60	5	217			217	
										B.3n	*Blandet indkomst, netto*				432		432			432	
	244		27	217	2	7	9	102	97	D.4	Formueindkomst	78	160	4	5	0	247	21		268	
	160		13	147	2	0	2	77	66	D.41	Renter	25	125	0	0	0	150	16		166	
	0			0						P.119	Markedsmæssig produktion		-48				0			0	
										D.42	Udloddet selskabsudbytte	3	25	4	5	0	37	5		42	
										D.421	Udbytte	3	25	4	5	0	37	5		42	
										D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	0	0	0	0	0	0		0	
	14		14							D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	4	7	0			11			11	
	25			25				25		D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	5	0	0	0		5			5	
	45			45	0	7	7	0	31	D.45	Jordrente o.l.	41	3	0			44			44	
	901			901	6	532	41	65	257	B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto										
	679			679	3	490	11	55	120	B.4n	*Virksomhedsindkomst, netto*										
II.1.2.2. Konto for tildeling af anden primærindkomst										B.4g	Virksomhedsindkomst, brutto	257	65	41	532	6	901			901	II.1.2.2. Konto for tildeling af anden primærindkomst
										B.4n	*Virksomhedsindkomst, netto*	120	55	11	490	3	679			679	
	6		6							D.1	Aflønning af ansatte				766		766	2		768	
	6		6							D.11	Lønninger				573		573	2		575	
										D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				193		193	0		193	
										D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				174		174	0		174	
										D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				19		19	0		19	
	0		0							D.2	Produktions- og importskatter			235			235	0		235	
	0		0							D.21	Produktskatter			141			141	0		141	
	0		0							D.211	Merværdiafgift (moms)			121			121	0		121	
	0		0							D.212	Importskatter og told ekskl. moms			17			17	0		17	
	0		0							D.2121	Told m.v.			17			17	0		17	
	0		0							D.2122	Importskatter ekskl. moms og told			0			0	0		0	
	0		0							D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter			3			3	0		3	
	0		0							D.29	Andre produktionsskatter			94			94	0		94	
	0		0							D.3	Subsidier			-44			-44	0		-44	
	0		0							D.31	Produktsubsidier			-8			-8	0		-8	
	0		0							D.311	Importsubsidier			0			0	0		0	
	0		0							D.319	Andre produktsubsidier			-8			-8	0		-8	
	0		0							D.39	Andre produktionssubsidier			-36			-36	0		-36	
	202		39	163	5	37	37	36	48	D.4	Formueindkomst			26	129	5	160	18		178	
	62		3	59	5	17	37			D.41	Renter			12	33	5	50	6		56	
	120		36	84				36	48	D.42	Udloddet selskabsudbytte			14	52	0	66	12		78	
	60		0	60				36	24	D.421	Udbytte			1	8	0	9	9		18	
	60		36	24				0	24	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber			13	44	0	57	3		60	
	0			0				0	0	D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer				3	0	3			3	
										D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere				20	0	20			20	
	20			20	0	20				D.45	Jordrente o.l.				21	0	21			21	
	1855			1855	6	1390	221	29	209	B.5g/B	Primærindkomst, brutto/nationalindkomst, brutto										
	1633			1633	3	1348	191	19	72	B.5n/B	*Primærindkomst, netto/nationalindkomst, netto*										

Sekundær indkomstfordelingskonto (II.2)

8.30 Den sekundære indkomstfordelingskonto viser, hvorledes en institutionel sektors primærindkomstsaldo allokeres ved omfordeling: løbende indkomst- og formueskatter osv., sociale bidrag og ydelser (ekskl. sociale overførsler i naturalier) og andre løbende overførsler.

8.31 Kontoens saldopost er den disponible indkomst, som afspejler løbende transaktioner og eksplicit ekskluderer kapitaloverførsler, reale kapitalgevinster og -tab samt følgerne af begivenheder såsom naturkatastrofer.

8.32 Bidrag til sociale ordninger registreres[3] på anvendelsessiden af husholdningernes sekundære indkomstfordelingskonto og på tilgangssiden af den sekundære indkomstfordelingskonto for de institutionelle sektorer, som er ansvarlige for administrationen af den sociale sikring. Når de betales af arbejdsgiverne for de ansatte, inkluderes de først i aflønning af ansatte på anvendelsessiden i arbejdsgiverens indkomstdannelseskonto, eftersom de udgør en del af lønomkostningerne; de registreres endvidere som aflønning af ansatte på tilgangssiden af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst, eftersom de svarer til ydelser til husholdninger.

Konto for indkomstomfordeling via naturalieydelser (II.3)

8.33 Kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser giver et bredere billede af husholdningernes indkomst ved at inkludere de strømme, der svarer til anvendelsen af individuelle varer og tjenester, som disse husholdninger modtager vederlagsfrit, dvs. sociale ydelser i naturalier og overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester, idet disse to kategorier af strømme grupperes sammen under begrebet sociale overførsler i naturalier. Dette letter sammenligninger over en periode, når der er forskelle eller ændringer i de økonomiske og sociale betingelser, og supplerer analyserne af det offentliges rolle i omfordelingen af indkomst.

8.34 Sociale overførsler i naturalier registreres på tilgangssiden af kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser, når der er tale om husholdninger, og på anvendelsessiden, når der er tale om det offentlige og non-profit institutioner rettet mod husholdningerne.

8.35 Saldoposten på kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser er den korrigerede disponible indkomst.

---

3 De bidrag til sociale ordninger, der opføres på anvendelsessiden af husholdningernes sekundære indkomstfordelingskonto, er eksklusive servicegebyr til pensionskasser og andre forsikringsselskaber, hvis ressourcer helt eller delvis udgøres af faktiske bidrag til sociale ordninger.

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Tilgang										Anvendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Nonprofit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Nonprofit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.5g/ B.5*g Primær indkomst, brutto/nationalindkomst, brutto	209	29	221	1 390	6	1 855			1 855
									B.5n/ B.5*n *Primær indkomst, netto/nationalindkomst, netto*	72	19	191	1 348	3	1 633			1 633
213		1	212		178		10	24	D.5 Løbende indkomst- og formueskatter o.l.			213			213			213
204		1	203		176		7	20	D.51 Indkomstskatter			204			204			204
9			9		2		3	4	D.59 Andre løbende skatter			9			9			9
322			322		322				D.61 Bidrag til sociale ordninger	14	39	268		1	322			322
303			303		303				D.611 *Faktiske bidrag til sociale ordninger*	2	38	263			303			303
174			174		174				D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1	18	155			174			174
160			160		160				D.61111 Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1	15	144			160			160
14			14		14				D.61112 Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger		3	11			14			14
97			97		97				D.6112 Ansattes bidrag til sociale ordninger	1	20	76			97			97
85			85		85				D.61121 Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	1	15	69			85			85
12			12		12				D.61122 Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger		5	7			12			12
32			32		32				D.6113 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger			32			32			32
22			22		22				D.61131 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger			22			22			22
10			10		10				D.61132 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger			10			10			10
19			19		19				D.612 Imputerede bidrag til sociale ordninger	12	1	5		1	19			19
332			332	1		289	29	13	D.62 Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier				332		332			332
232			232			232			D.621 Kontante socialsikringsydelser				232		232			232
29			29				28	1	D.622 Private fondsbaserede sociale ydelser				29		29			29
19			19	1		5	1	12	D.623 Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte				19		19			19
52			52			52			D.624 Kontante sociale bistandsydelser				52		52			52
278		9	269	2	71	139	46	11	D.7 Andre løbende overførsler	10	49	108	36	36	239	39		278
45		2	43		31	4		8	D.71 Skadesforsikringspræmier, netto		45				45			45
45			45				45		D.72 Skadesforsikringskrav	6		1	35		42	3		45
100		4	96			96			D.73 Løbende overførsler inden for det offentlige			96			96	4		100
32		1	31			31			D.74 *Løbende internationalt samarbejde*			1			1	31		32
56		2	54	2	40	8	1	3	D.75 Diverse løbende overførsler	4	4	10	1	36	55	1		56
1 826			1 826	40	1 187	382	32	185	B.6g Disponibel indkomst, brutto									
1 604			1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n *Disponibel indkomst, netto*									

II.3 Naturalieindkomstomfordelingskonto

Tilgang										Anvendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.6g Disponibel inkomst, brutto	185	32	382	1187	40	1826			1826
									B.6n *Disponibel indkomst, netto*	48	22	352	1145	37	1604			1604
219			219	13		206			D.63 Sociale overførsler i naturalier				219		219			219
162			162	0		162			D.631 Sociale ydelser i naturalier				162		162			162
78			78			78			D.6311 Socialsikringsydelser, refusioner				78		78			78
65			65			65			D.6312 Andre socialsikringsydelser i naturalier				65		65			65
19			19	0		19			D.6313 Sociale bistandsydelser i naturalier				19		19			19
57			57	13		44			D.632 *markedsmæssige varer og tjenester*				57		57			57
1826			1826	27	1406	176	32	185	B.7g Korrigeret disponibel indkomst, brutto									
1604			1604	24	1364	146	22	48	B.7n *Korrigeret disponibel indkomst, netto*									

Indkomstanvendelseskonto (II.4)

8.36 For de institutionelle sektorer med konsum viser indkomstanvendelseskontoen, hvorledes den disponible indkomst (eller den korrigerede disponible indkomst) opdeles mellem konsumudgift (eller faktisk konsum) og opsparing.

8.37 I systemet er det kun det offentlige, NPISH'er og husholdninger, der har konsum. Endvidere inkluderer indkomstanvendelseskontoen, for husholdninger og pensionskasser, en korrektionspost (D8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser), som vedrører den måde, transaktioner mellem husholdninger og pensionskasser registreres på.[4]

Konto for anvendelse af disponibel indkomst (II.4.1)

8.38 Kontoen for anvendelse af disponibel indkomst omfatter begrebet konsumudgift finansieret af de forskellige berørte sektorer: husholdninger, det offentlige myndigheder og non-profit institutioner rettet mod husholdningerne.

8.39 Saldoposten på kontoen for anvendelse af disponibel indkomst er opsparing.

Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst (II.4.2)

8.40 Kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst inkluderer begrebet faktisk konsum, der svarer til værdien af de varer og tjenester, som faktisk er til rådighed for husholdningerne til konsum, selv om anskaffelsen heraf finansieres af det offentlige eller non-profit institutioner rettet mod husholdningerne.

Som følge heraf svarer det offentliges faktiske konsum kun til det kollektive konsum. Eftersom non-profit institutioners konsumudgift betragtes som værende fuldstændig individuelt, er deres faktiske konsum lig med nul.

8.41 For den samlede økonomis vedkommende er konsumudgift og faktisk konsum lig hinanden; det er kun fordelingen over de forskellige institutionelle sektorer, der varierer. Det samme gælder for disponibel indkomst og korrigeret disponibel indkomst.

8.42 Opsparing er saldoposten i begge versioner af indkomstanvendelseskontoen. Dens værdi er ens for alle sektorer, uanset om den er opnået ved at trække konsumudgift fra disponibel indkomst eller ved at trække faktisk konsum fra korrigeret disponibel indkomst.

8.43 Opsparing er det (positive eller negative) beløb, der er resultatet af løbende transaktioner, som etablerer forbindelsen til akkumulationen. Hvis opsparingen er positiv, bruges ikke-anvendt indkomst til anskaffelse af aktiver eller afhændelse af passiver. Hvis opsparingen er negativ, afvikles visse aktiver eller visse passiver forøges.

---

4 Se kapitel IV "Fordelingstransaktioner".

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Tilgang										Anvendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.6g Disponibel indkomst, brutto	185	32	382	1 187	40	1 826			1 826
									B.6n *Disponibel indkomst, netto*	48	22	352	1 145	37	1 604			1 604
1 371			1 371	13	996	362			P.3 Endelig konsumudgift								1 371	1 371
1 215			1 215	13	996	206			P.31 Individuel konsumudgift								1 215	1 215
156			156			156			P.32 Kollektiv konsumudgift								156	156
									D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser				11		11	0		11
11		0	11	0		0	11	0										
455			455	27	202	20	21	185	B.8g Opsparing, brutto									
233			233	24	160	- 10	11	48	B.8n *Opsparing, netto*									
- 41		- 41							B.12 Løbende saldo over for udlandet									

II.4.2 Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Tilgang										Advendelse								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Tr Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.7g Korrigeret disponibel indkomst, brutto	185	32	176	1 406	27	1 826			1 826
									B.7n *Korrigeret disponibel indkomst, netto*	48	22	146	1 364	24	1 604			1 604
1 371			1 371		1 215	156			P.4 Faktisk konsum								1 399	1 399
1 215			1 215		1 215				P.41 Faktisk individuelt konsum								1 243	1 243
156			156			156			P.42 Faktisk kollektivt konsum								156	156
									D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser				11		11	0		11
11		0	11	0		0	11	0										
455			455	27	202	20	21	185	B.8g Opsparing, brutto									
233			233	24	160	- 10	11	48	B.8n *Opsparing, netto*									
- 41		- 41							B.12 Løbende saldo over for udlandet									

Akkumulationskonti (III)[5]

8.44 Akkumulationskonti er strømkonti. Her registreres de forskellige årsager til ændringer i enhedernes aktiver og passiver og ændringer i deres nettoformue.

8.45 Ændringer i aktiver registreres i venstre side af kontiene (plus eller minus), ændringer i passiver og nettoformue i højre side (plus eller minus).

Kapitalkonto (III.1)

8.46 Kapitalkontoen registrerer hjemmehørende enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver og måler ændringer i nettoformuen forårsaget af opsparing (slutsaldoposten på de løbende konti) og kapitaloverførsler.

8.47 Kapitalkontoen gør det muligt at fastslå, i hvor stort omfang anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver er finansieret af opsparing og ved kapitaloverførsler. Den viser en nettolångivning, der svarer til det nettobeløb, som en enhed eller en sektor har til rådighed til direkte eller indirekte finansiering af andre enheder eller sektorer, eller en nettolåntagning, der svarer til det beløb, som en enhed eller sektor er nødt til at låne fra andre enheder eller sektorer.

Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (III.1.1)

8.48 Denne konto gør det muligt at fastslå ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, som svarer til nettoopsparing plus modtagne kapitaloverførsler minus betalte kapitaloverførsler.

Konto for erhvervelser af ikke-finansielle aktiver (III.1.2)

8.49 Denne konto registrerer erhvervelser minus afhændelser af ikke-finansielle aktiver med henblik på at vende tilbage fra begrebet ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler til begrebet långivning eller låntagning, netto.

Finansiel konto (III.2)

8.50 Den finansielle konto registrerer, efter typen af finansielt instrument, ændringerne i de finansielle aktiver og passiver, som udgør långivning eller låntagning, netto.

8.51 Den klassifikation af aktiver og passiver, der bruges i den finansielle konto, er identisk med den, der bruges i statuskontiene.

---

5 Se kapitlerne "Finansielle transaktioner" og "Andre strømme".

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver											Ændringer i passiver og nettoformue								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter		Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.8n	*Opsparing, netto*	48	11	- 10	160	24	233			233
									B.12	Løbende saldo over for udlandet							- 41		- 41
									D.9	Kapitaloverførsler	33		6	23		62	4		66
									D.91	Kapitalskatter			2			2			2
									D.92	Investeringstilskud	23					23	4		27
									D.99	Andre kapitaloverførsler	10		4	23		37			37
									D.9	Kapitaloverførsler	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66
									D.91	Kapitalskatter				-2		- 2			- 2
									D.92	Investeringstilskud			- 27			- 27			- 27
									D.99	Andre kapitaloverførsler	- 16	- 7	- 7	- 3	- 3	- 36	- 1		- 37
192		-38	230	21	178	-38	4	65	B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler									

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver											Ændringer i passiver og nettoformue								
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	65	4	- 38	178	21	230	- 38		192
376		-	376	19	61	37	9	250	P.51	Faste bruttoinvesteringer								376	376
									P.511										
303			303	14	49	23	8	209		Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver								303	303
305			305	13	50	24	7	211	P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver								305	305
11			11	1	4	1	1	4	P.5112	Anskaffelser af cksisterende materielle faste aktiver								11	11
- 13			- 13		- 5	- 2		- 6	P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver								- 13	- 13
									P.512										
51			51	5	12	12	1	21		Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver								51	51
53			53	10	9	12	1	21	P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver								53	53
									P.5122										
6			6		3	2		1		Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver								6	6
									P.5123										
- 8			- 8	- 5		- 2		- 1		Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver								- 8	- 8
22			22			2		20	P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver								22	22
5			5			2		3	P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver								5	5
17			17					17	P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver								17	17
- 222			- 222	- 3	- 42	- 30	- 10	- 137	K.1	Realkapitalforbrug									
28			28		2			26	P.52	Lagerændringer								28	28
10			10		5	3		2	P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande								10	10
				1	4	2		- 7	K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver									
				1	3	2		- 6	K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver									
					1			- 1	K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver									
		- 38	38	4	148	- 50	5	- 69	B.9	*Fordringserhvervelse, netto*									

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver										Ændringer i passiver og nettoformue									
	Tilsvarende posteringer på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter		Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
									B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	-69	5	-50	148	4	38	-38		0
									F										
691		50	641	32	181	120	237	71		Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver									
									F										
										Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	140	232	170	33	28	603	88		691
		1	-1				-1		F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)									
130		11	119	12	68	7	15	17	F.2	Sedler og mønt samt indskud		130	2			132	-2		130
37		3	34	2	10	2	15	5	F.21	Sedler og mønt		35				35	2		37
64		2	62	7	41	4		10	F.22	Transferable indskud		63	2			65	-1		64
29		6	23	3	17	1		2	F.29	Andre indskud		32				32	-3		29
143		5	138	12	29	26	53	18	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	6	53	64			123	20		143
254		10	244		5	45	167	27	F.4	Lån	71		94	28	24	217	37		254
86		3	83		3	1	63	16	F.41	Kortfristede lån	16		32	11	17	76	10		86
168		7	161		2	44	104	11	F.42	Langfristede lån	55		62	17	7	141	27		168
46		2	44		3	36	3	2	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	26	13			4	43	3		46
36			36		36				F.6	Forsikringstekniske reserver		36				36			36
									F.61										
33			33		33					Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver		33				33			33
									F.611	Husholdningernes nettoformue i									
22			22		22					livsforsikringsreserver		22				22			22
									F.612	Husholdningernes nettoformue i									
11			11		11					pensionskassereserver		11				11			11
3			3		3				F.62	Præmie- og erstatningsreserver		3				3			3
									F.7										
82		21	61	8	40	6		7		Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	37		10	5		52	30		82
36		18	18		11	1		6	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	8		6	4		18	18		36
									F.79										
46		3	43	8	29	5		1		Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	29		4	1		34	12		46

Konto for andre ændringer i status (III.3)

8.52 Kontoen for andre ændringer i status registrerer ændringer i enheders aktiver og passiver undtagen sådanne, som ikke sker i forbindelse med opsparing og frivillige formueoverførsler, eftersom disse bliver registreret på kapitalkontoen og den finansielle konto. Den er delt i to: kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1) og omvurderingskontoen (III.3.2).

Konto for andre mængdemæssige ændringer i status (III.3.1)

8.53 De bevægelser, som registreres i kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status, påvirker nettoformuen på de pågældende enheders, sektorers og delsektorers statuskonti. Denne ændring, der kaldes ændring i nettoformue forårsaget af andre mængdemæssige ændringer i status, er kontoens saldopost.

Omvurderingskonto (III.3.2)

8.54 Omvurderingskontoen registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver forårsaget af prisændringer.

For et givet aktiv eller passiv måles denne ændring som:

- enten forskellen mellem dets værdi ved slutningen af regnskabsperioden og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen,

- eller forskellen mellem dets værdi på den dato, hvor det blev skrevet ud af statuskontoen, og dets værdi ved begyndelsen af regnskabsperioden eller på den dato, hvor det første gang blev opført på statuskontoen.

Denne forskel kaldes "nominel kapitalgevinst (eller -tab)".

En nominel kapitalgevinst svarer til en positiv omvurdering af et aktiv eller en negativ omvurdering af et (finansielt) passiv.

Et nominelt kapitaltab svarer til en negativ omvurdering af et aktiv eller en positiv omvurdering af et (finansielt) passiv.

8.55 De strømme, der registreres på omvurderingskontoen, ændrer nettoformuen på de pågældende enheders statuskonto. Denne ændring, der kaldes "ændring i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab", er kontoens saldopost. Den opføres på "ændringer i passiver og nettoformue"-siden.

8.56 Omvurderingskontoen opdeles i to underkonti: konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1) og konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2).

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver											Ændringer i passiver og nettoformue									
	Tilsvarende poster inger på		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende poster inger på		
I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	Den samlede økonomi	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdninger	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt
10			10				-2	12	AN	Ikke-finansielle aktiver									
-7			-7			-3	-2	-2	AN.1	Producerede aktiver									
3			3			3			K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver									
-9			-9			-4		-5	K.7	*Tab ved katastrofer*									
						1		-1	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse									
1			1					1	K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.									
-2			-2			-3	-2	3	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur									
						-3		3	K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur									
-2			-2				-2		K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver									
-2			-2				-2		K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld									
									K.12.22	*Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld*									
									heraf :										
-4			-4			-3		-1	AN.11	Faste aktiver									
-1			-1					-1	AN.12	Lagerbeholdninger									
-2			-2				-2		AN.13	Værdigenstande									
17			17			3		14	AN.2	Ikke-producerede aktiver									
24			24					24	K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver									
4			4			4			K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer									
-9			-9			-2		-7	K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver									
-8			-8			-2		-6	K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver									
-1			-1					-1	K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver									
-2			-2			-2			K.7	Tab ved katastrofer									
						4		-4	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse									
									K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.									
						-1		1	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur									
						-1		1	K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur									
									K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver									
									K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld									
									heraf :										
17			17			3		14	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver									
									AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver									
5			5		2	1		2	AF	Finansielle aktiver/passiver	-3	2	-1			-2			
									K.7	Tab ved katastrofer									
						3	-3		K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse									
3			3		2		1		K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	-4	2				-2			
2			2			-2	2	2	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	1		-1						
						-2		2	K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	1		-1						
2			2				2		K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver									
2			2				2		K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld									
									K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld									
									heraf :										
7			7				7		AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)									
									AF.2	Sedler og mønt samt indskud									
						3	-3		AF.3	Værdipapirer undtagen aktier									
-4			-4				-4		AF.4	Lån	-3		-1			-4			
						-2		2	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser									
2			2		2				AF.6	Forsikringstekniske reserver		2				2			
									AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender									
									B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	17	-4	2	2		17			

Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.1)

8.57 Kontoen for neutrale kapitalgevinster og -tab registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver i forhold til ændringer i det generelle prisniveau. Sådanne ændringer svarer til den omvurdering, som er nødvendig for at opretholde aktivers og passivers generelle købekraft. Det generelle prisindeks, der skal anvendes til denne beregning, er prisindekset for endelig indenlandsk anvendelse ekskl. lagerændringer.

Konto for reale kapitalgevinster og -tab (III.3.2.2)

8.58 Reale kapitalgevinster og -tab måler forskellen mellem nominelle kapitalgevinster og -tab og neutrale kapitalgevinster og tab.

8.59 Hvis de nominelle kapitalgevinster minus de nominelle kapitaltab på et givet aktiv overstiger de neutrale kapitalgevinster minus de neutrale kapitaltab, er der tale om en real kapitalgevinst på aktivet for den enhed, som ejer det. Denne gevinst afspejler det faktum, at den faktiske pris på aktivet gennemsnitligt er steget hurtigere end det generelle prisniveau. Omvendt fremkalder et fald i den relative pris på aktivet et realt kapitaltab for den enhed, som ejer det.

Tilsvarende fremkalder en stigning i den relative pris på et passiv et realt kapitaltab på passiver, mens et fald i den relative pris på et passiv skaber en real kapitalgevinst på passiver.

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver

Konti	I alt	Tilsvarende posteringer på: Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 Nonprofit institutioner rettet mod husholdninger	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber		Andre strømme og saldoposter
III.3.2.										K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
Omvurderingskonto	280			280	8	80	44	4	144	AN	Ikke-finansielle aktiver
	126			126	5	35	20	2	63	AN.1	Producerede aktiver
	111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Faste aktiver
	7			7		2	1		4	AN.12	Lagerbeholdninger
	8			8		5	1		1	AN.13	Værdigenstande
	154			154	3	45	23	2	81	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	152			152	3	45	23	1	80	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	2			2					1	AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	91		7	84	1	16	2	57	8	AF	Finansielle aktiver/passiver
										AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder
	12			12			1	11			(SDR)
										AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	44		4	40	1	6		30	3	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
										AF.4	Lån
										AF.5	Aktier, anparter og andre
	34		3	31	1	10		16	5		ejerandelsbeviser
										AF.6	Forsikringstekniske reserver
										AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte
											mellemværender
										B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*
III.3.2.1.										K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab
Konto for	198			198	6	56	32	3	101	AN	Ikke-finansielle aktiver
neutrale	121			121	5	34	20	2	60	AN.1	Producerede aktiver
kapital-	111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Faste aktiver
gevinster	5			5		2	1		2	AN.12	Lagerbeholdninger
og -tab	5			5		4	1		1	AN.13	Værdigenstande
	78			78	2	22	12	1	41	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	76			76	2	22	12	1	40	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	1			1					1	AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	147		11	136	3	36	8	70	18	AF	Finansielle aktiver/passiver
										AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder
	15			15			2	14			(SDR)
	32		2	30	2	17	3		8	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	28		3	25	1	4		19	2	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
	29		1	28			2	24	1	AF.4	Lån
	28		2	26		8		13	4	AF.5	ejerandelsbeviser
	8		1	7		6		1	1	AF.6	Forsikringstekniske reserver
										AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte
	7		3	5		1			3		mellemværender
										B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*
III.3.2.2.										K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab
Konto for	81			81	2	24	12	1	43	AN	Ikke-finansielle aktiver
reale kapital-	5			5		1			3	AN.1	Producerede aktiver
gevinster										AN.11	Faste aktiver
og -tab	3			3					3	AN.12	Lagerbeholdninger
	2			2		1				AN.13	Værdigenstande
	77			77	2	22	12	1	40	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	76			76	2	22	12	1	40	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	1			1						AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	- 57		- 5	- 52	- 2	- 20	- 6	- 13	- 10	AF	Finansielle aktiver/passiver
										AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder
	- 3			- 3				- 3			(SDR)
	- 32		- 2	- 30	- 2	- 17	- 3		- 8	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	17		1	15		2		11	1	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
	- 29		- 1	- 28			- 2	- 24	- 1	AF.4	Lån
										AF.5	Aktier, anparter og andre
	6			5		2		3	1		ejerandelsbeviser
	- 8		- 1	- 7		- 6		- 1	- 1	AF.6	Forsikringstekniske reserver
										AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte
	- 7		- 3	- 5		- 1			- 3		mellemværender
										B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*

Ændringer i passiver og nettoformue

S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.1 Den samlede økonomi	Tilsvarende posteringer på: Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	III.3.2. Omvurderingskonto
18	51	7			76	3		78	
1	34	7			42	2		44	
16	17				34			34	
134	10	38	96	10	288	4		292	
									III.3.2.1. Konto for neutrale kapitalgevinst og -tab
36	68	14	6	2	126	6		132	
1	26	2		1	29	2		32	
1	21	4			26	2		28	
18		7	3	1	29			29	
14	14				28			28	
	7				7	1		8	
3			2	1	6	1		7	
82	5	26	87	8	208	6		214	
									III.3.2.2. Konto for reale kapitalgevinster og -tab
- 18	- 17	- 7	- 6	- 2	- 50	- 3		- 54	
- 1	- 26	- 2		- 1	- 29	- 2		- 32	
1	13	3			16	1		17	
- 18		- 7	- 3	- 1	- 29			- 29	
3	3				6			6	
	- 7				- 7	- 1		- 8	
- 3			- 2	- 1	- 6	- 1		- 7	
51	5	12	9	2	80	- 1		78	

Statuskonti (IV)[6]

8.60 Formålet med statuskontiene er at give et billede af enhedernes aktiver og passiver og nettoformue ved begyndelsen og slutningen af regnskabsperioden og af ændringer statuskontiene imellem. Rækkefølgen er som følger:

- primostatuskonto (IV.1)
- konto for ændringer i status (IV.2)
- ultimostatuskonto (IV.3)

Primostatuskonto (IV.1)

8.61 Primostatuskontoen registrerer værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved begyndelsen af regnskabsperioden.

Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af klassifikationen af aktiver og passiver.

De værdiansættes i de ved begyndelsen af regnskabsperioden gældende priser.

Forskellen mellem aktiver og passiver - kontoens saldopost - er nettoformuen ved regnskabsperiodens begyndelse.

Konto for ændringer i status (IV.2)

8.62 Kontoen for ændringer i status registrerer ændringer i værdien af aktiver og passiver i løbet af regnskabsperioden og aggregerer de beløb, der er registreret på de forskellige akkumulationskonti, dvs. ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler, ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab.

Ultimostatuskonto (IV.3)

8.63 Ultimostatuskontoen registrerer værdien af aktiver og passiver, som enheder ejer ved slutningen af regnskabsperioden. Disse poster er opdelt i kategorier på grundlag af samme klassifikation, som bruges i primostatuskontoen, og værdiansættes i de ved slutningen af regnskabsperioden gældende priser.

Forskellen mellem aktiver og passiver er nettoformuen ved slutningen af regnskabsperioden.

8.64 Værdien af et aktiv eller et passiv på ultimostatuskontoen er lig med summen af dens værdi på primostatuskontoen og det beløb, som er opført for den pågældende post på kontoen for ændringer i status.

---

6 Se kapitlet "Statuskonti".

Konti	I alt	Tilsvarende posteringer på: Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber		Transaktioner, andre strømme, beholdninger og saldoposter
IV.1.	9 922			9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	Ikke-finansielle aktiver
Åbnings-	6 047			6 047	243	1 698	1 001	104	3 001	AN.1	Producerede aktiver
balance	5 544			5 544	231	1 423	913	99	2 878	AN.11	Faste aktiver
	231			231	2	97	47		85	AN.12	Lagerbeholdninger
	272			272	10	178	41	5	38	AN.13	Værdigenstande
	3 875			3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	3 809			3 809	81	1 124	578	37	1 989	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	66			66			12	3	51	AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	7 365		573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Finansielle aktiver/passiver
	770			770			80	690		AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)
	1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
	1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Lån
	1 409		113	1 296	22	411	12	651	200	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser
	396		26	370	4	291	20	30	25	AF.6	Forsikringstekniske reserver
	361		134	227	3	55	19		150	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
										B.90	*Nettoformue*
IV.2.											*Ændringer i aktiver/passiver i alt*
Ændringer	482			482	25	110	56	1	290	AN	Ikke-finansielle aktiver
i balance	289			289	21	61	25	- 1	182	AN.1	Producerede aktiver
	239			239	21	47	20	1	150	AN.11	Faste aktiver
	34			34		4	1		29	AN.12	Lagerbeholdninger
	16			16		10	4	- 2	3	AN.13	Værdigenstande
	193			193	4	49	30	2	108	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	191			191	4	48	30	1	108	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	2			2		1				AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	787		57	730	33	199	123	294	81	AF	Finansielle aktiver/passiver
	19		1	18			1	17		AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)
	130		11	119	12	68	7	15	17	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	187		9	178	13	35	29	80	21	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
	250		10	240		5	45	163	27	AF.4	Lån
	80		5	75	1	13	34	19	9	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser
	38			38		38				AF.6	Forsikringstekniske reserver
	82		21	61	8	40	6		7	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
										B.10	*Ændringer i nettoformue, i alt forårsaget af:*
										B.10.1	Opsparing og kapitaloverførsler
										B.10.2	Andre mængdeændringer i aktiver
										B.10.3	Nominelle kapitalgevinster/-tab
										B.10.31	Neutrale kapitalgevinster/-tab
										B.10.32	Reale kapitalgevinster/-tab
IV.3.	10 404			10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Ikke-finansielle aktiver
Afslut-	6 336			6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Producerede aktiver
nings-	5 783			5 783	252	1 470	933	100	3 028	AN.11	Faste aktiver
balance	265			265	2	101	48		114	AN.12	Lagerbeholdninger
	288			288	10	188	45	3	41	AN.13	Værdigenstande
	4 068			4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	4 000			4 000	85	1 172	608	38	2 097	AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
	68			68		1	12	3	51	AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
	8 152		630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Finansielle aktiver/passiver
	788			788			81	707		AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)
	1 717		116	1 601	122	908	157	15	399	AF.2	Sedler og mønt samt indskud
	1 575		134	1 441	38	233	29	1 030	111	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier
	1 704		80	1 624	8	29	160	1 350	77	AF.4	Lån
	1 489		118	1 371	23	424	46	670	209	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser
	434		26	408	4	329	20	30	25	AF.6	Forsikringstekniske reserver
	443		155	288	11	95	25		157	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
										B.90	*Nettoformue*

Passiver og nettoformue

S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Tilsvarende posteringer på			
Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	Konti
1 817	3 384	687	289	121	6 298	297		6 595	IV.1. balance
40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587	
44	1 053	212	2		1 311	77		1 388	
897		328	169	43	1 437	17		1 454	
687	715	4			1 406	3		1 409	
12	335	19		5	371	25		396	
137		22	108	35	302	59		361	
4 121	268	1 300	4 352	375	10 416	276		10 692	
155	285	176	33	28	677	91		767	IV.2. balance
	130	2			132	- 2		130	
7	87	71			165	22		187	
68		93	28	24	213	37		250	
42	30			4	77	3		80	
	38				38			38	
37		10	5		52	30		82	
216	10	2	276	31	535	- 34		501	
65	4	- 38	178	21	230	- 38		192	
17	- 4	2	2		17			17	
134	10	38	96	10	288	4		292	
82	5	26	87	8	209	6		214	
51	5	12	9	2	80	- 1		78	
1 972	3 669	863	322	149	6 975	388		7 362	IV.3. balance
40	1 411	104	10	38	1 603	114		1 717	
51	1 140	283	2		1 476	99		1 575	
965		421	197	67	1 650	54		1 704	
729	745	4		4	1 483	6		1 489	
12	373	19		5	403	25		434	
174		32	113	35	354	89		443	
4 337	278	1 302	4 628	406	10 951	242		11 193	

KONTI FOR UDLANDET (V)

8.65 Kontiene for udlandet registrerer transaktioner mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende enheder. Udlandet udgør ikke en institutionel sektor som sådan, men i systemets struktur spiller det en lignende rolle.

8.66 Kontosystemet for udlandet følger samme generelle mønster som kontiene for den institutionelle sektor, dvs.:

- løbende konti
- akkumulationskonti
- statuskonti.

8.67 Disse konti opstilles fra udlandets synspunkt. Det, som er tilgang for udlandet, er således anvendelse for den samlede økonomi, og omvendt. Tilsvarende er et finansielt aktiv, som ejes af udlandet, et passiv for den samlede økonomi, og omvendt (bortset fra monetært guld og særlige trækningsrettigheder).

Løbende konti

Udlandskonto for varer og tjenester (V.1)

8.68 Import af varer og tjenester opføres på kontoens tilgangsside og eksport af varer og tjenester på anvendelsessiden. Forskellen mellem tilgang og anvendelse er kontoens saldopost, som kaldes "udlandskontoens vare- og tjenestebalance". Hvis den er positiv, er der overskud for udlandet og underskud for den samlede økonomi, og omvendt, hvis den er negativ.

8.69 For at være konsekvent ved måling af hjemmehørende enheders produktion værdiansættes import til en ækvivalent af basisprisen, dvs. ekskl. importskatter, men inkl. importsubsidier.

Import af varer, der er opført på udlandskontoen for varer og tjenester, værdiansættes fob, dvs. ved grænsen til det eksporterende land. Eksport af varer værdiansættes også fob.

Når transport og forsikring, som er inkluderet i fob-værdien af importerede varer (dvs. mellem fabrikken og det eksporterende lands grænse), leveres af hjemmehørende enheder, skal de inkluderes i værdien af den vareimporterende økonomis eksport af tjenester. Når transport og forsikring, som er inkluderet i fob-værdien af eksporterede varer, derimod leveres af ikke-hjemmehørende enheder, skal de inkluderes i værdien af den vareeksporterende økonomis import af tjenester.

Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler (V.II)

8.70 Formålet med udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler er at få opgjort saldoen på udlandskontoens løbende poster, som i systemets struktur svarer til de institutionelle sektorers opsparing. Denne konto er en komprimeret version af kontosystemet, som for en institutionel sektor strækker sig fra kontoen for allokering af primær indkomst til indkomstanvendelseskontoen.

8.71 På tilgangssiden viser udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler udlandskontoens vare- og tjenestebalance. Den registrerer også, på tilgangs- eller anvendelsessiden, alle fordelingstransaktioner, som kan berøre udlandet, bortset fra kapitaloverførsler.

Udlandskonti for akkumulation (V.III)

Kapitalkonto (V.III.1)

8.72 Kapitalkontoen for udlandet registrerer ikke-hjemmehørende enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver og måler ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler.

8.73 Saldoposten på kapitalkontoen er udlandets långivning og låntagning, netto. Den er lig med, dog med modsat fortegn, summen af de hjemmehørende institutionelle sektorers långivning eller låntagning, netto.

Finansiel konto (V.III.2)

8.74 Opstillingen i udlandets finansielle konto er identisk med de institutionelle sektorers finansielle konto.

Konto for andre ændringer i status (V.III.3)

8.75 Ligesom det er tillfældet med de institutionelle sektorer, fastslås ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver og ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster og -tab efter hinanden, idet kapitalgevinsterne og -tabene selv opdeles i neutrale og reale kapitalgevinster og -tab.

8.76 At der ikke optræder producerede aktiver på udlandets akkumulationskonti og statuskonti skyldes, at man har vedtaget, at der oprettes en fiktiv institutionel enhed, idet udlandet anses for at have anskaffet finansielt aktiv - og omvendt for aktiver, som i andre økonomier indehaves af hjemmehørende enheder.

Statuskonti (V.IV)

8.77 Udlandsbalancen indeholder finansielle aktiver og passiver. På aktivsiden registrerer de de samlede anskaffelser minus afhændelser af monetært guld og SDR mellem ikke-hjemmehørende og hjemmehørende enheder.

V.I: Udlandskonto for varer og tjenester

Tilgang			Anvendelse		
P.6	Eksport af varer og tjenester	536	P.7	Import af varer og tjenester	497
P.61	Eksport af varer	462	P.71	Import af varer	392
P.62	Eksport af tjenester	74	P.72	Import af tjenester	105
B.11	Vare- og tjenestebalancen	-39			

V.II: Udlandskonto for primærindkomster og løbende overførsler

Tilgang			Anvendelse		
D.1	Aflønning af ansatte	6	B.11	*Vare- og tjenestebalancen*	-39
D.11	Lønninger	6			
			D.1	Aflønning af ansatte	2
D.2	Produktions- og importskatter	0	D.11	Lønninger	2
D.21	Produktskatter	0	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.121		
D.211	Merværdiafgift (moms)	0		Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale	
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	0		ordninger	0
D.2121	Told m.v.	0			
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0	D.2	Produktions- og importskatter	0
			D.21	Produktskatter	0
D.214					
	Produktskatter undtagen moms og importskatter		D.211	Merværdiafgift (moms)	0
D.29	Andre produktionsskatter	0	D.212	Importskatter og told ekskl. moms	0
			D.2121	Told m.v.	0
D.3	Subsidier	0	D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
D.31	Produktsubsidier	0			
			D.214		
D.311	Importsubsidier	0		Produktskatter undtagen moms og importskatter	0
			D.29	Andre produktionsskatter	0
D.319	Andre produktsubsidier	0			
D.39	Andre produktionssubsidier	0	D.3	Subsidier	0
			D.31	Produktsubsidier	0
D.4	Formueindkomst	66	D.311	Importsubsidier	0
D.41	Renter	16			
D.42	Udloddet selskabsudbytte	36	D.319	Andre produktsubsidier	0
D.421	Udbytte	0	D.39	Andre produktionssubsidier	0
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	36			
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske				
	investeringer	14	D.4	Formueindkomst	39
			D.41	Renter	22
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	1	D.42	Udloddet selskabsudbytte	17
D.51	Indkomstskatter	1	D.421	Udbytte	14
D.59	Andre løbende skatter	0	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	3
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske	
				investeringer	0
D.61	Bidrag til sociale ordninger	0	D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	0			
D.6111					
	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	0
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til				
	sociale ordninger	0	D.51	Indkomstskatter	0
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale				
	ordninger	0	D.59	Andre løbende skatter	0
D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	0			
D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale				
	ordninger	0	D.61	Bidrag til sociale ordninger	0
D.61122					
	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	0	D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	0
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	0	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til	
				sociale ordninger	0
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i		D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale	
	naturalier	0		ordninger	0
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0	D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	0
D.623			D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale	
	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	0		ordninger	0

V.II: Udlandskonto for primærindkomster og løbende overførsler

Tilgang			Anvendelse		
D.7	Andre løbende overførsler	9	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	2	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	0
D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	4			
D.74	Løbende internationalt samarbejde	1	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	0
D.75	Diverse løbende overførsler	2	D.621	Kontante socialsikringsydelser	0
			D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pernsionskasser	0	D.624	Kontante sociale bistandsydelser	0
			D.7	Andre løbende overførsler	39
			D.72	Skadesforsikringskrav	3
			D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	4
			D.74	Løbende internationalt samarbejde	31
			D.75	Diverse løbende overførsler	1
			D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pernsionskasser	0
B.12	*Løbende saldo over for udlandet*	-41			

V.III. Akkumulationskonti

V.III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Tilgang			Anvendelse		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	-38	B.12	Løbende saldo over for udlandet	-41
			D.9	Kapitaloverførsler	4
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.92	Investeringstilskud	4
			D.99	Andre kapitaloverførsler	0
			D.9	Kapitaloverførsler	-1
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.92	Investeringstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	-1

V.III.1.2: Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	0	B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-38
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	0			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	Fordringserhvervelse, netto	-38			

V.III.2: Finansieringskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	50	F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver	88
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	1			
F.2	Sedler og mønt samt indskud	11	F.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
F.21	Sedler og mønt	3	F.21	Sedler og mønt	2
F.22	Transferable indskud	2	F.22	Transferable indskud	-1
F.29	Andre indskud	6	F.29	Andre indskud	-3
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	5	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	20
F.4	Lån	10	F.4	Lån	37
F.41	Kortfristede lån	3	F.41	Kortfristede lån	10
F.42	Langfristede lån	7	F.42	Langfristede lån	27
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	0	F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0			
			F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	30
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	21	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18	F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	12
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	3			
			B.9	Fordringserhvervelse, netto	-38

V.III.3: Konto for andre ændringer i aktiver

V.III.3.1: Konto for andre mængdeændringer

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktu	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver	0

V.III.3.2: Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	7
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	4
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	3
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	4

V.III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	6
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
			AF.4	Lån	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	11	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3			
AF.4	Lån	1			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	2			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3			
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	6

V.III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	-3
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
			AF.4	Lån	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	-5	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0	AF.6	Forsikringstekniske reserver	-1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	-1			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	-1			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-3			
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	-1

V.IV: Udlandskonto for aktiver og passiver

V.IV.1: Åbningsbalance

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	297
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	77
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.4	Lån	17
			AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	573	AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	59
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	105			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	125			
AF.4	Lån	70			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	113			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	26			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	134			
			B.90	Nettoformue	276

V.IV.2 Ændring i balance

Aktiver			Passiver og nettoformue		
	Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	0	AF	Finansielle aktiver/passiver	91
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	-2
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0	AF.4	Lån	37
			AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	57	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	1	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	30
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	11			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	9			
AF.4	Lån	10			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	5			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	21			
			B.10	Ændringer i nettoformue	-34
			B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-38
			B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver	0
			B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab	4
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	6
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	-1

V.IV.3. Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	630
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	116
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	134
AF.4	Lån	80
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	118
AF.6	Forsikringstekniske reserver	26
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	155

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	388
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	114
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	99
AF.4	Lån	54
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	6
AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	89
B.90	Nettoformue	242

KONTO FOR VARER OG TJENESTER (0)

8.78 Formålet med kontoen for varer og tjenester er for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi at vise, hvordan de til rådighed stående produkter anvendes.

8.79 Den viser derfor for hver enkelt produktgruppe og for den samlede økonomi tilgangen (produktion og import) og anvendelsen af varer og tjenester (forbrug i produktionen, konsum, faste bruttoinvesteringer, lagerændringer, anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande, eksport).

8.80 I betragtning af den måde, hvorpå produktion værdiansættes i basispriser og anvendelser i køberpriser, skal skatter minus produktsubsidier inkluderes i tilgangsafsnittet.

8.81 Anvendelser registreres i højre side af kontoen for varer og tjenester, tilgang i venstre side, dvs. i den modsatte side af den, der anvendes på de institutionelle sektorers løbende konti, eftersom produktstrømmene er modposteringerne til pengestrømmene.

8.82 Kontoen for varer og tjenester balancerer pr. definition og har derfor ingen saldoposter.

0: Varc- og tjenestekonto

Tilgang			Anvendelse		
P.1	Produktion	3 595	P.2	Forbrug i produktionen	1 904
P.11	Markedsmæssig produktion	3 048			
P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	171	P.3/ p.4	Endelig konsumudgift Faktisk konsum	1 371
P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	376	P.31/ P.41	Individuel konsumudgift Faktisk individuelt konsum	1 215
D.21	Produktskatter	141	P.32/ P.42	Kollektiv konsumudgift Faktisk kollektivt konsum	156
D.31	Produktsubsidier	-8			
			P.51	Faste bruttoinvesteringer	376
P.7	Import af varer og tjenester	497	P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	303
P.71	Import af varer	392	P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	305
P.72	Import af tjenester	105	P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	11
			P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-13
			P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	51
			P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	53
			P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	6
			P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-8
			P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	22
			P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	5
			P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17
			P.52	Lagerændringer	28
			P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10
			P.6	Eksport af varer og tjenester	536
			P.61	Eksport af varer	462
			P.62	Eksport af tjenester	74

INTEGRERET ØKONOMISK KONTOSYSTEM

8.83 Det integrerede økonomiske kontosystem giver et nøjagtigt overblik over en økonomis konti: løbende konti, akkumulationskonti og statuskonti.

I én og samme tabel samles alle de institutionelle sektorers, den samlede økonomis og udlandets konti, og alle strømme og alle aktiver og passiver udlignes. Desuden kan aggregaterne aflæses direkte.

8.84 I tabellen med det integrerede økonomiske kontosystem opføres anvendelser, aktiver og ændringer i aktiver på venstre side, mens tilgang, ændringer i passiver og nettoformue opføres på højre side.

8.85 For at gøre tabellen læselig og samtidig give et billede af hele den økonomiske proces, anvender man de højeste aggregeringsniveauer, som stadig er forenelige med en forståelse af systemets struktur.

8.86 Kolonnerne i tabellen repræsenterer de institutionelle sektorer, nemlig: ikke-finansielle selskaber, finansielle selskaber, non-profit institutioner rettet mod husholdningerne og husholdninger. Der er også en kolonne for den samlede økonomi, en kolonne for udlandet og en kolonne, hvor anvendelse og tilgang af varer og tjenester udlignes.

8.87 Rækkerne i tabellen repræsenterer de forskellige kategorier af transaktioner, aktiver og passiver, saldoposter og visse aggregater.

Løbende konti
Tilgang

Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Kode	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
I. Produktionskonto	497	497								P.7	Import af varer og tjenester
	536		536							P.6	Eksport af varer og tjenester
	3595	3 595								P.1	Produktion
	1 904			1 904	6	694	246	29	881	P.2	Forbrug i produktionen
	133	133								D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier
	1 824			1 824	31	575	188	73	872	B.1g/B.1*g	Værditilvækst, brutto/Bruttonationalprodukt
	222			222	3	42	30	10	137	K.1	Realkapitalforbrug
	1 602			1 602	28	533	158	63	735	B.1n/B.1*n	*Værditilvækst, netto/Nettonationalprodukt*
			-39							B.11	*Vare- og tjenestebalancen*
II.1.1. Indkomstdannelseskonto	768		6	762	23	39	140	15	545	D.1	Aflønning af ansatte
	191		0	191	0	2	2	3	51	D.2-D.3	Produktionsskatter og -subsidier minus importskatter og -subsidier
	133		0	133						D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier
	58		0	58	0	2	2	3	51	D.29-D.39	Andre produktionsskatter minus produktionssubsidier
	459			459	8	92	46	55	258	B.2g	Overskud af produktion, brutto
	442			442		442				B.3g	Blandet indkomst, brutto
	247			247	5	60	16	45	121	B.2n	*Overskud af produktion, netto*
	432			432		432				B.3n	*Blandet indkomst, netto*
II.1.2. Primærindkomsttildelingskonto	466		66	380	7	44	46	138	145	D.4	Formueindkomst
	1 861			1 855	6	1 390	221	29	209	B.5g	Primær indkomst, brutto/Nationalindkomst, brutto
	1 639			1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5*n	*Primærindkomst, netto/Nationalindkomst, netto*
II.2. Sekundærindkomstfordelingskonto	213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.
	322		0	322		322				D.61	Bidrag til sociale ordninger
	332		0	332	1	0	289	29	13	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier
	278		9	269	2	71	141	45	10	D.7	Andre løbende overførsler
	1 854			1 854	43	1 206	386	33	186	B.6g	Disponibel indkomst, brutto
	1 632			1 632	40	1 164	356	23	49	B.6n	*Disponibel indkomst, netto*
II.3. Naturalieindkomstfordelingskonto	228			228	16		212			D.63	Sociale overførsler i naturalier
	1 854			1 854	27	1 434	174	33	186	B.7g	Korrigeret disponibel indkomst, brutto
	1 632			1 632	24	1 392	144	23	49	B.7n	*Korrigeret disponibel indkomst, netto*
II.4. Indkomstanvendelseskonto										B.6g	Disponibel indkomst, brutto
										B.6n	*Disponibel indkomst, netto*
	1 399			1 399		1 243	156			P.4	Faktisk konsum
	1 399			1 399	16	1 015	368			P.3	Endelig konsumudgift
	11		0	11	0		0	11	0	D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser
	455			455	27	202	20	21	185	B.8g	Opsparing, brutto
	233			233	24	160	-10	11	48	B.8n	*Opsparing, netto*
	-41		-41							B.12	*Løbende saldo over for udlandet*

Anvendelse

S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	Konti
						497		497	I. Produktionskonto
							536	536	
1 753	102	434	1 269	37	3595			3 595	
							1 904	1 904	
					133			133	
872	73	188	575	31	1 824			1 824	II.1.1. Indkomstdannelseskonto
735	63	158	533	28	1 602			1 632	
						-39			
			766		766	2		768	II.1.2. Primærindkomsttildelingskonto
		191			191	0		191	
		133			133	0		133	
		58			58	0		58	
258	55	46	92	8	459			459	
			442		442			442	
121	45	16	60	5	247			247	
			432		432			432	
78	60	30	134	5	407	39		466	
209	29	221	1 390	6	1 855			1 861	II.2. Sekundærindkomstomfordelingskonto
72	19	191	1 348	3	1 633			1 639	
		213			213	0		213	
14	39	268	0	1	322	0		322	
			332		332	0		332	
10	49	108	36	36	239	39		278	
186	33	386	1 206	43	1 854			1 854	II.3. Naturalieindkomstomfordelingskonto
49	23	356	1 164	40	1 632			1 632	
			228		228			228	
186	33	174	1 434	27	1 854			1 854	II.4. Indkomstanvendelseskonto
49	23	144	1 392	24	1 632			1 632	
186	33	386	1 206	43	1 854			1 854	
49	23	356	1 164	40	1 632			1 632	
							1 399	1 399	
							1 399	1 399	
			11		11	0		11	

Akkumulationskonti
Ændringer i aktiver

Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Kode	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
III.1.1 Indkomstdannelseskonto										B.8n	Opsparing, netto
										B.12	Løbende saldo over for udlandet
										D.9	Kapitaloverførsler, modtagne
										D.9	Kapitaloverførsler, betalte
										B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*
	192		-38	230	21	178	-38	4	65		
III.1.2 Primærindkomsttildelingskonto											
	376			376	19	61	37	9	250	P.51	Faste bruttoinvesteringer
	-222			-222	-3	-42	-30	-10	-137	K.1	Realkapitalforbrug
	28			28	0	2	0	0	26	P.52	Lagerændringer
										P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
	10			10	0	5	3	0	2		
										K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
	0		0	0	1	4	2	0	-7		
	0		-38	38	4	148	-50	5	-69	B.9	*Fordringserhvervelse, netto*
III.2. Finansieringskonto	691		50	641	32	181	120	237	71	F	Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver
										F	
										F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)
	0		1	-1			0	-1			
	130		11	119	12	68	7	15	17	F.2	Sedler og mønt samt indskud
	143		5	138	12	29	26	53	18	F.3	Værdipapirer undtagen aktier
	254		10	244	0	5	45	167	27	F.4	Lån
	46		2	44	0	3	36	3	2	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser
	36		0	36	0	36	0	0	0	F.6	Forsikringstekniske reserver
	82		21	61	8	40	6	0	7	F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender
III.3.1. Konto for andre mængdeændringer i aktiver	15			15	0	2	1	-2	14	K.3-10 and K.12	Andre mængdeændringer i alt
										K.3	
	24			24	0	0	0	0	24		Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver
										K.4	
	3			3	0	0	3	0	0		Økonomisk opståen af producerede aktiver
										K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
	4			4	0	0	4	0	0		
										K.6	
	-9			-9	0	0	-2	0	-7		Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver
	-11		0	-11	0	0	-6	0	-5	K.7	Tab ved katastrofer
	0		0	0	0	0	8	-3	-5	K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse
										K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.
	1			1	0	0	0	0	1		
										K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.
	3		0	3	0	2	0	1	0		
	0		0	0	0	0	-6	0	6	K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur
										heraf:	
	10		0	10	0	0	0	-2	12	AN	Ikke-finansielle aktiver
	-7			-7	0	0	-3	-2	-2	AN.1	Producerede aktiver
	17		0	17	0	0	3	0	14	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	5		0	5	0	2	1	0	2	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.10.2	*Mængdeændringer i aktiver*
III.3.2. Omvurderingskonto	280		0	280	8	80	44	4	144	K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab
	126			126	5	35	20	2	63	AN	Ikke-finansielle aktiver
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.1	Producerede aktiver
	91		7	84	1	16	2	57	8	AN.2	Ikke-producerede aktiver
										AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab

Ændringer i passiver og nettoformue

S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester	I alt	Konti
48	11	-10	160	24	233			233	III.1.1 Indkomstdannelseskonto
						-41		-41	
33	0	6	23	0	62	4		66	
-16	-7	-34	-5	-3	-65	-1		-66	
65	4	-38	178	21	230	-38		192	III.1.2 Primærindkomsttildelingskonto
							376	376	
							28	28	
							10	10	
-69	5	-50	148	4	38	-38		0	III.2. Finansieringskonto
140	232	170	33	28	603	88		691	
0	130	2	0	0	132	-2		130	
6	53	64	0	0	123	20		143	
71	0	94	28	24	217	37		254	
26	13	0		4	43	3		46	
0	36	0		0	36	0		36	
37	0	10	5	0	52	30		82	
-3	2	-1	0	0	-2	0		-2	III.3.1. Konto for andre mængdeændringer i aktiver
0	0	0	0	0	0	0		0	
0	0	0	0	0	0	0		0	
-4	2	0	0	0	-2	0		-2	
1	0	-1	0	0	0	0		0	
-3	2	-1	0	0	-2	0		-2	
17	-4	2	2	0	17	0		17	
									III.3.2. Omvurderingskonto
18	51	7	0	0	76	3		78	
134	10	38	96	10	288	4		292	

Balancer
Aktiver

Konti	I alt	Konto for varer og tjenester	Konto for udlandet	S.1 Den samlede økonomi	S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	Kode	Transaktioner og andre strømme, beholdninger og saldoposter
IV.1 Åbnings-	9 922		0	9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	Ikke-finansielle aktiver
balance	6 047			6 047	243	1 698	1 001	104	3 001	AN.1	Producerede aktiver
	3 875		0	3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	7 365		573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.90	*Nettoformue*
IV.2. Ændringe											Samlede ændringer i aktiver
i balance	482		0	482	25	110	56	1	290	AN	Ikke-finansielle aktiver
	289			289	21	61	25	-1	182	AN.1	Producerede aktiver
	193		0	193	4	49	30	2	108	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	787		57	730	33	199	123	294	81	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.10	*Ændringer i nettoformue*
										B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*
										B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*
										B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*
IV.3. Afslutnings-	10 404		0	10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Ikke-finansielle aktiver
balance	6 336			6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Producerede aktiver
	4 068		0	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Ikke-producerede aktiver
	8 152		630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Finansielle aktiver/passiver
										B.90	*Nettoformue*

Passiver og nettoformue

S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1			
Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne	Den samlede økonomi	Konto for udlandet	Konto for varer og tjenester I alt	Konti
								IV.1 Åbningsbalance
1 817	384	687	289	121	6 298	297	6 595	
4 121	68	1 300	4 352	375	10 416	276	10 692	
								IV.2. Ændringer i balance
155	285	176	33	28	677	91	767	
216	10	2	276	31	535	-34	501	
66	5	-40	178	21	230	-38	192	
17	-4	2	2	0	17	0	17	
134	10	38	96	10	288	4	292	
								IV.3. Afslutningsbalance
1972	669	863	322	149	6 975	388	7 362	
4 337	278	1 302	4 628	406	10 951	242	11 193	

AGGREGATER

8.88 Aggregaterne er sammenfattende indikatorer af resultatet af aktiviteten i den samlede økonomi og samtidig vigtige referencestørrelser i forbindelse med makroøkonomiske analyser og sammenligninger over bestemte perioder og mellem bestemte områder.

Bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP)

8.89 Bruttonationalproduktet i markedspriser er det endelige resultat af hjemmehørende produktionsenheders produktionsaktivitet.

Det kan defineres på tre måder:

BNP er summen af de forskellige institutionelle sektorers eller de forskellige erhvervs bruttoværditilvækst plus produktskatter minus produktsubsidier (som ikke er opdelt på sektorer og industrier). Det er også saldoen på den samlede økonomis produktionskonto.

BNP er summen af endelig indenlandsk anvendelse af varer og tjenester (faktisk konsum og bruttoinvesteringer) plus eksport og minus import af varer og tjenester.

BNP er summen af anvendelser på den samlede økonomis indkomstdannelseskonto (aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, bruttooverskud af produktion og blandet indkomst i den samlede økonomi).

8.90 Ved at trække realkapitalforbruget fra BNP fås nettonationalindkomsten i markedspriser (NNI).

Den samlede økonomis overskud af produktion

8.91 Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) overskud af produktion er lig med summen af de forskellige erhvervs eller de forskellige institutionelle sektorers brutto- (eller netto-) overskud af produktion.

Den samlede økonomis blandede indkomst

8.92 Den samlede økonomis blandede indkomst, brutto eller netto, er lig med husholdningssektorens blandede indkomst, brutto eller netto.

Den samlede økonomis virksomhedsindkomst

8.93 Den samlede økonomis brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst er lig med summen af de forskellige sektorers brutto- (eller netto-) virksomhedsindkomst.

Nationalindkomst (i markedspriser)

8.94 Brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) er lig med den samlede primærindkomst, som modtages af hjemmehørende institutionelle enheder: aflønning af ansatte, produktions- og importskatter minus subsidier, formueindkomst (modtaget minus betalt), (brutto- eller netto-) overskud af produktion og blandet indkomst, brutto eller netto.

Bruttonationalindkomsten (i markedspriser) blev i ENS 1979 kaldt bruttonationalproduktet (BNP) (i markedspriser).

Bruttonationalindkomsten (i markedspriser) er lig med BNP minus primærindkomst, som skal betales af hjemmehørende enheder til ikke-hjemmehørende enheder, plus primærindkomst, der modtages af hjemmehørende enheder fra udlandet.

Nationalindkomsten er ikke et produktionsbegreb, men et indkomstbegreb, som er mere signifikant, hvis det angives netto, efter fradrag af realkapitalforbrug.

Disponibel nationalindkomst

8.95 Disponibel brutto- (eller netto-) nationalindkomst er summen af de institutionelle sektorers disponible brutto- (eller netto-) indkomst.

Den disponible brutto- (eller netto-) nationalindkomst er lig med brutto- (eller netto-) nationalindkomsten (i markedspriser) minus løbende overførsler (løbende indkomst- og formueskatter osv., bidrag til sociale ordninger, sociale ydelser og andre løbende overførsler), som betales til ikke-hjemmehørende enheder, plus løbende overførsler, som modtages af hjemmehørende enheder fra udlandet.

Opsparing

8.96 Dette aggregat måler den andel af den disponible nationalindkomst, som ikke anvendes til konsumudgift.

Brutto- (eller netto-) opsparing er summen af de forskellige institutionelle sektorers brutto- (eller netto-) opsparing.

Løbende saldo over for udlandet

8.97 Saldoposten på udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler repræsenterer den samlede økonomis overskud (hvis saldoposten er negativ) eller underskud (hvis saldoposten er positiv) på dens løbende transaktioner (handel med varer og tjenester, primærindkomst, løbende overførsler) med udlandet.

Den samlede økonomis långivning (+) eller låntagning (-), netto

8.98 Den samlede økonomis långivning (+) eller låntagning (-), netto er summen af de institutionelle sektorers långivning eller låntagning, netto. Den repræsenterer de nettoressourcer, som den samlede økonomi stiller til rådighed for udlandet (hvis den er positiv) eller modtager fra udlandet (hvis den er negativ).

Den samlede økonomis långivning (+) eller låntagning (-), netto er lig med, dog med modsat fortegn, udlandets låntagning eller långivning, netto.

Den samlede økonomis nettoformue

8.99 Den samlede økonomis nettoformue er summen af de institutionelle sektorers nettoformue.

Den repræsenterer værdien af den samlede økonomis ikke-finansielle aktiver minus saldoen mellem udlandets finansielle aktiver og passiver.

MATRIXFREMSTILLING

A. Indledning

8.100. I de foregående afsnit af nærværende kapitel beskrives systemet af (T)-konti. Begreberne og definitionerne i ENS tillader også andre præsentationsformer, som giver flere oplysninger og muliggør forskellige analyser.

8.101. En input-output tabel er en meget anvendt matrix til detaljeret og systematiseret beskrivelse af vare- og tjenestestrømme og sammensætningen af produktionsomkostningerne. En sådan matrix giver flere informationer end T-kontiene for varer og tjenester, produktion og indkomstdannelse; fx vises de endelige konsumudgifter for hver produktgruppe eller oprindelseserhverv, og forbrug i produktionen opdeles både efter produktgruppe eller oprindelseserhverv og efter produktgruppe eller destinationserhverv. Detaljerede sammenhænge mellem disse konti er videreudviklet i ENS's tilgangs- og anvendelsestabeller ved inddeling af produktionen af produktgrupperne i erhverv.

8.102. I det følgende anskueliggøres det for det første, at det er muligt at opstille et komplet sæt af konti og saldoposter i matrixform. I denne tabel vises samtlige transaktioner for den samlede økonomi og udlandet. Endvidere inkluderes en aggregeret konto for varer og tjenester.

8.103. Dernæst diskuteres det, hvad en regnskabsmatrix kan bruges til generelt. Et vigtigt aspekt er de mange muligheder for at udvide og reducere en sådan matrix alt efter behov og omstændigheder. Endelig vises det, hvordan dette omsættes i praksis. Især vil det blive belyst, hvordan tilgangs- og anvendelsestabellerne knyttes sammen med sektorregnskaberne ved at indsætte konti vedrørende arbejdskraft, således at der kan opstilles en samfundsmæssig regnskabsmatrix (SAM). En SAM muliggør bl.a. mere integrerede analyser af økonomiske og sociale spørgsmål, herunder arbejdsløsheden.

B. Matrixfremstilling af ENS-konti

8.104. Tabel VIII.x1 viser hele systemet af konti og saldoposter i matrixform. For at gøre dette er primær indkomstfordelingskontoen, indkomtsanvendelseskontoen og kontoen for andre ændringer i status ikke underopdelt. Desuden er der mulighed for at kombinere kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser med sekundær indkomstfordelingskontoen. Endelig er der indsat en konto til registrering af nettoformue.

8.105. Tallene i tabellerne i dette afsnit svarer nøjagtigt til taleksemplet i den foregående del af nærværende kapitel. I alle matricerne er de felter, der indeholder saldoposter, fremhævet.

8.106. I en matrix kan hver transaktion vises med en enkelt postering og transaktionens art fremgår af dens placering. Hver konto fremstilles ved hjælp af en række og en søjle, og pr. konvention repræsenterer rækkerne tilgang og søjlerne anvendelse. Nettoantionalproduktet (1602) betales således af producenterne og betalingen modtages på primær indkomstfordelingskontoen. Tabel VIII.x1 viser dette i felt (3,2), dvs. i 3. række, 2. søjle. Da denne tabel udskiller transaktioner med udlandet på en separat konto, indeholder diagonalfelterne, altså felterne (3,3), (4,4), (5,5), (6,6), (7,7) og (8,8) kun transaktioner mellem hjemmehørende institutionelle enheder.

8.107. Rækkernes og søjlernes totaler har ikke benævnelser. Deres funktion i matrixsystemet er hovedsagelig at sikre, at alle konti rent faktisk balancerer, således at forstå, at al tilgang (rækketotaler) er lig med al afgang (søjletotaler). Relevante saldoposter, der forbinder successive konti, kan kun udledes, hvis denne betingelse er opfyldt.

8.108. Række 1 viser anvendelsen af varer og tjenester i køberpriser: forbrug i produktionen (1904) i søjle 2, konsum (1371) i søjle 5, bruttoinvesteringer (414) i søjle 7 og eksport (536) i søjle 14.

8.109. Summen af elementerne i række 1 svarer til anvendelsen af varer og tjenester i køberpriser i alt (4225). Søjle 1 viser tilgangen af varer og tjenester (naturligvis også 4225 i alt). Produktion (i basispriser) plus produktskatter minus produktsubsidier (3728) vises i det felt, der skærer række 2. Importen (497) kommer fra udlandskontoen for varer og tjenester (række 14).

8.110. Række 2 viser produktion (i basispriser) plus produktskatter minus produktsubsidier. På grund af denne opgørelsesmetode indeholder summen af række 2 (3728) og summen af søjle 2 produktskatter minus produktsubsidier. Dette indebærer, at disse skatter er indbefattet i saldoposten i konto 2, nettonationalproduktet (NNP), se felt (3,2). De fleste saldoposter kan opgøres brutto og netto. I denne matrix er alle saldoposter opgjort netto. Forbrug af fast realkapital (222) er anbragt direkte på kapitalunderkontoen for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver (række 7, søjle 2).

8.111. Række 3 viser hele primær indkomsten, som den samlede økonomi har modtaget: nettonationalindkomst i felt (3,2), formueindkomst fra andre residente sektorer (341) på diagonalen og primær indkomst fra udlandet (72) i felt (3,15). Da denne matrix ikke underopdeler primær indkomstfordelingskontoen, er der ikke foretaget nogen opdeling af værditilvæksten, der betales af producenterne, i kategorier af værditilvækst ligesom på indkomstdannelseskontoen.

8.112. Bortset fra posten på diagonalen indeholder søjle 3 primærindkomst betalt til udlandet (41) i felt (15,3) og saldoposten, nettonationalindkomst (1633), som forbinder denne konto med den næste.

8.113. Matricen åbner mulighed for at kombinere kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser med sekundær indkomstfordelingskontoen. Hvis kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser ikke tages med, viser diagonalen løbende overførsler - undtagen sociale overførsler i naturalier - mellem residente sektorer (1096). Overførslerne består af løbende indkomst- og formueskatter o.l., sociale bidrag og ydelser, bortset fra sociale overførsler i naturalier og andre løbende overførsler. Inkluderes kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser, viser diagonalen i konto 4 de sociale overførsler i naturalier; sammenlagt med de andre løbende overførsler giver dette 1315. I begge tilfælde begynder række 4 med nettonationalindkomsten, og overførsler fra udlandet (10) figurerer i felt (4,15). Søjle 4 viser - ud over diagonalposten - løbende overførsler til udlandet (39) i felt (15,4), og saldoposten, (korrigeret) disponibel nettoindkomst (1604), opføres på kontoen for anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst.

8.114. Inkluderes kontoen for indkomstomfordeling via naturalieydelser, er konto 5 kontoen for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst. Ellers er den konto for anvendelse af disponibel indkomst. For totalerne er dette kun et spørgsmål om terminologi, fordi disponibel indkomst i alt er lig med korrigeret disponibel indkomst i alt og konsumudgift i alt er lig med faktisk konsum i alt. Bortset fra disponibel indkomst indeholder rækken for denne konto korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i residente pensionskasser (11) på diagonalen og korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i udenlandske pensionskasser (0) i søjle 15. Søjlen indeholder ud over konsum (1371) og diagonalposten korrektion for ændringer i udenlandske husholdningers nettoformue i residente pensionskasser (0), (se felt 15,5) og saldoposten, nettoopsparing (233), som er anbragt ud for kapitalkontoens første underkonto (konto 6).

8.115. Kapitalkontoen er opdelt i to underkonti. I rækken for kontoen for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler er nettoopsparingen forøget med overførsler fra residente sektorer (61), se felt (6,6) og fra udlandet (1), se felt (6,16). I søjlen for denne konto ses kapitaloverførsler til residente sektorer og til udlandet (4), se felt (16,6). Dette giver en saldopost, ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (230), som overføres til kontoen for ændringer i statuskonto (konto 11).

8.116. I rækken for kontoen for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver vises forbruget af fast realkapital (felt 7,2), anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede, ikke-finansielle aktiver for residente enheder (0), se felt (7,7), og for udenlandske enheder (0), se felt (7,17) samt ændringer i aktiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (833), se felt (7,12). Dette giver det totale beløb, der er til rådighed for residenter til anskaffelser af aktiver. Disse anskaffelser vises i to trin: først anskaffelser af ikke-finansielle aktiver, i søjlen for denne konto, dernæst anskaffelser af finansielle aktiver (inkl. udenlandske finansielle aktiver) i søjlen for næste konto. Søjlen for denne konto, konto 7, indeholder således bruttoinvesteringer (felt 1,7), diagonalposten (7,7) omtalt ovenfor, ændringer i passiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (603), se felt (12,7) og saldoposten den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, (38), som overføres til næste konto, den finansielle konto.

8.117. Konto 8, den finansielle konto, begynder med den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, (felt 8,7) hvortil lægges finansielle transaktioner mellem residente sektorer (553) på diagonalen og nettoændringer i passiver over for udlandet (50), se felt (8,18). Søjlen indeholder diagonalposten og nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet (88) i felt (18,8). Nettoændringerne i passiver over for udlandet plus den samlede økonomis fordringserhvervelse er naturligt nok lig med nettoanskaffelser af udenlandske aktiver, således at række- og søjletotalerne også balancerer i denne konto.

8.118. Kontoen for andre ændringer i status, konto 9, viser i rækken ændringer i aktiver forårsaget af andre ændringer (379), se felt (9,12), og i søjlen: ændringer i passiver forårsaget af andre ændringer (74), se felt (12,9), og saldoposten, ændringer i nettoformue forårsaget af andre ændringer (305), se felt (11,9).

8.119. De sidste fire konti for den samlede økonomi vedrører statuskonti og ændringer deri. Først viser rækken for primostatuskontoen primobeholdningen af aktiver (16714), se felt (10,12) og søjlen primobeholdningen af passiver (6298), se felt (12,10), og primonettoformuen (10416), se felt (13,10). Dernæst viser kontoen for ændringer i statuskonto de to komponenter i disse ændringer i rækken, se felt (11,6) og (11,9), og de samlede ændringer i nettoformuen (535) i søjlen, se felt (13,11). Endvidere viser ultimostatuskontoen i rækken primobeholdningen af passiver (felt 12,10), de to komponenter i ændringerne i passiver (felt 12,7 og 12,9) og ultimonettoformuen (10951), se felt (12,13). Summen af disse elementer er nødvendigvis lig med ultimobeholdningen af aktiver (felt 10,12) plus begge komponenter i ændringerne i aktiver, se felt (7,12) og (9,12). Endelig viser den ekstra konto for nettoformue primonettoformuen (felt 13,10), samlede ændringer i nettoformue (felt 13,11) i rækken og ultimonettoformuen i søjlen (felt 12,13).

8.120. Der er oprettet de samme konti for udlandet som for den samlede økonomi, dog i en mere aggregeret form. For det første viser udlandskontoen for varer og tjenester i rækken den samlede økonomis import (felt 14,1) og i søjlen: eksport (felt 1,14) samt saldoposten (felt 15,14), udlandskontoens vare- og tjenestebalance (-39). Det bemærkes, at alle saldoposter i udlandskontiene er set fra udlandets synspunkt. For at få de relevante aggregater for den samlede økonomi skal tallene derfor ses med omvendt fortegn.

8.121. For det andet viser udlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler saldoposten fra forrige konto, også primære indkomster, løbende overførsler, korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser til og fra udlandet. Disse størrelser er allerede omtalt ovenfor. Derved fremkommer saldoen på udlandskontoens løbende poster (-41) i felt (16,15).

8.122. For det tredje er kapitalkontoen for udlandet også opdelt i to underkonti: en for saldoen på udlandskontoens løbende poster, kapitaloverførsler til og fra udlandet og saldoposten, ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (-38), se felt (21,16); en anden for ændringer i aktiver forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (50), se felt (17,22), udenlandske enheders anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver, se felt (7,17), ændringer i passiver forårsaget af saldoen på udlandskontoens løbende poster og kapitaloverførsler (88), se felt (22,17), og saldoposten udlandets fordringserhvervelse, netto (-38), overført til næste konto.

8.123. For det fjerde viser den finansielle konto nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet (felt 18,8) og udlandets fordringserhvervelse, netto (felt 18,17) i rækken og nettoændringer i passiver over for udlandet (felt 8,18) i søjlen. For det femte viser kontoen for andre ændringer i status i rækken sådanne ændringer i aktiver (7), se felt (19,22) og i søjlen sådanne ændringer i passiver (3), se felt (22,19) og saldoposten, ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet forårsaget af andre ændringer (4), se felt (21,19).

8.124. Endelig er statuskontiene for udlandet analoge med den samlede økonomis statuskonto. Følgende elementer er endnu ikke nævnt: primobeholdning af aktiver over for udlandet (573), se felt (20,22), primobeholdning af passiver over for udlandet (297), se felt (22,20), finansiel nettostilling over for udlandet, primo, set i forhold til den samlede økonomi (276), se felt (23,20), samlede ændringer i den finansielle nettostilling over for udlandet (-34), se felt (23,21) og den finansielle nettostilling over for udlandet, ultimo, set i forhold til den samlede økonomi (242), se felt (22,23).

8.125. Næste skridt kan bestå i at opsplitte den reducerede matrix for at vise hele kontosystemet med detaljerede oplysninger om transaktionernes parter og transaktionskategorier. Mulighederne i matrixfremtillinger udnyttes imidlertid bedst, når ikke alle konti er opdelt på samme måde, men når man for hver konto udvælger den mest relevante opeling. Dette aspekt uddybes i næste afsnit.

C. Fordelene ved matrixfremstilling

8.126. Hver post i en aggregeret matrix som tabel VIII.x1 kan betragtes som sluttotalen på en undermatrix, hvor kategorier af parter i de forskellige transaktioner er opført. En stor fordel ved matrixfremtilling af konti er, at man kan udvælge forskellige typer og grupper af transaktionsparter inden for hver konto, uden at dette går ud over sammenhængen og helheden i regnskabssystemet. Man kan altså anvende en fleksibel opdeling af transaktionsparter og sektorer ved inden for hver konto at vælge den enhed eller opdeling af enheder, som er mest relevant til belysning af de økonomiske strømme, man vil analysere.

8.127 I princippet kan hver konto opdeles på to vidt forskellige måder: ved at den samlede økonomi opdeles i grupper af enheder eller ved at kategorier af transaktioner på en konto fordeles på underkonti. Fx kan den samlede økonomi i de fem første konti opdeles på følgende måde:

(1) Vare- og tjenestekontoen opdeles i produkter, der samles i produktgrupper.
(2) Produktionskontoen opdeles i lokale faglige enheder, der samles i erhverv.
(3) Primær og sekundær indkomstfordelingskontiene og indkomstanvendelseskontoen opdeles i institutionelle enheder, der samles i institutionelle (del)sektorer.

8.128. Disse underopdelinger har to vigtige konsekvenser. For det første vil det for alle transaktionskategorier, der samles i et felt i disse konti fremgå, hvilken gruppe af betalende enheder, der indgår hvilken transaktion med hvilken gruppe af modtagende enheder. For det andet viser en detaljeret krydsklassificering alle sammenhængene mellem forskellige økonomiske strømme. I eksemplet fra 8.127. kan man fx vise indkomstkredsløbet på mesoøkonomisk niveau på følgende måde:

(1) Undermatrix (3,2) viser hvilke institutionelle delsektorer, der modtager nettoværditilvækst fra hvilke erhverv;

(2) Undermatricerne (4,3) og (5,4) viser hvilke institutionelle sektorer, der modtager primær indkomst og disponibel indkomst fra hvilken institutionel sektor (man kan naturligvis bruge forskellige underopdelinger i indkomstfordelingskontiene og indkomstanvendelseskontoen, hvorved disse undermatricer ikke længere ligger diagonalt);

(3) Undermatrix (1,5) viser hvilken produktgruppe, der forbruges af hvilke institutionelle delsektorer; og

(4) Undermatrix (2,1) viser hvilket erhverv, der fremstiller hvilke produktgrupper.

8.129. Når man skal bygge sådanne matrix op, er det praktisk at begynde med at udforme en kontostruktur, som passer til formålet. Dernæst vælger man de bedst egnede enheder og opdelinger af enheder til hver konto. I praksis vil det blive en interaktionsproces. Fx kan der være tale om en transaktionskategori, hvor man kun kender de samlede betalinger til og fra de pågældende parter (række- og søjletotalerne i undermatricen) og ikke, hvem der betalte til hvem (undermatricens indre struktur). Dette problem kan løses ved at indsætte en ikke-opdelt proformakonto.

8.130. Generelt har en matrixfremstilling følgende fordele:

(1) En detaljeret matrixfremstilling er egnet til matematisk behandling med matrixalgebra; dette kan også være en hjælp, når kontiene skal afstemmes.

(2) En detaljeret matrix viser indbyrdes forbundne transaktioner opdelt efter betalende og modtagende enheder; den er derfor et egnet instrument til at vise de indbyrdes relationer mellem økonomiske strømme på et mesoøkonomisk niveau; dette indbefatter strømme mellem to forskellige typer enheder (fx endelige konsumudgifter til forskellige kategorier af varer og tjenester inden for flere delsektorer under husholdningssektoren).

(3) Til konti, der opdeler transaktioner efter betalende og modtagende enheder, er matrixformen mere præcis end andre fremstillingsformer; den ene enheds betaling og den anden enheds modtagelse af betalingen i forbindelse med hver transaktion registreres ved en enkelt postering.

8.131. En aggregeret matrix for den samlede økonomi kan anvendes som referencetabel for efterfølgende mere detaljerede tabeller. Når læseren konfronteres med en detaljeret fremstilling af en del af systemet (tilgangs- og anvendelsestabeller, sektorregnskaber mv.) skulle det af et kodesystem klart fremgå, hvilke forbindelser der er mellem den detaljerede undermatrix og den aggregerede. Matrixformen er især velegnet, når det hverken er muligt eller ønskeligt at opdele alle konti i systemet med samme detaljeringsgrad.

8.132. Matrixformen er et velegnet redskab til at undersøge rengskabssystemets fleksibilitet. Fx kan man arbejde videre med spørgsmålet om sammenhængen mellem de sociale og økonomiske aspekter af regnskabssystemet og nå frem til en samfundsmæssig regnskabsmatrix. Den samfundsmæssige regnskabsmatrix beskrives i næste afsnit af nærværende kapitel.

D. Tilpasning af en reduceret matrix til visse former for analyser.

8.133. Tilgangs- og anvendelsestabellerne benytter en underopdeling af rækker og søjler, som er bedst egnet til at belyse de økonomiske processer, der skal analyseres, nemlig produktion og anvendelse af produkterne. Sådanne matricer viser ikke relationerne mellem værditilvækst og endelig anvendelse. Ved at udvide tilgangs- og anvendelsestabellerne eller input-outputtabellerne til at omfatte hele indkomstkredsløbet på mesoøkonomisk plan får man en vigtig side af den samfundsmæssige regnskabsmatrix (SAM) frem.

8.134. En SAM defineres her som: fremstilling af ENS-konti i en matrix, der beskriver sammenhængen mellem tilgangs- og anvendelsestabellen og sektorkontiene. En SAM er typisk fokuseret på menneskets rolle i økonomien, hvilket blandt andet ses af den yderligere opdeling af husholdningssektoren og opsplitningen af arbejdsmarkedet (dvs. der skelnes mellem forskellige kategorier af beskæftigede).

8.135. Omfanget og sammensætningen af beskæftigelsen og arbejdsløsheden er et stort samfundsmæssigt problem. En SAM giver sædvanligvis flere oplysninger om disse forhold, fordi den underopdeler aflønningen af ansatte i kategorier af beskæftigede. Denne underopdeling gælder både anvendelsen af arbejdskraft efter erhverv, som det fremgår af tilgangs- og anvendelsestabellerne, tilgangen af arbejdskraft fordelt på socioøkonomiske grupper - som det fremgår af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst. Det indebærer, at matricen ikke blot viser tilgang og anvendelse af forskellige produktgrupper men også tilgang og anvendelse af forskellige former for arbejdskraft.

8.136. Klassificeringen af beskæftigede kan ske på grundlag af en kombination af personlige oplysninger og oplysninger om (hoved)beskæftigelse, såsom køn, uddannelse, alder og bopæl på den ene side og stilling, ansættelsesforhold (fuldtid/deltid, fast/midlertidig) og den region og delsektor, som beskæftigelsen henhører under. Endvidere bør der tages hensyn til, at lønforskellene er mindre inden for en gruppe end mellem grupperne. Opdeling af beskæftigelsen efter erhverv er mindre relevant, eftersom dette allerede fremgår af SAM'en via krydsklassificeringen af værditilvæksten.

8.137. Både residenter beskæftiget i udenlandske foretagender og udlændinge beskæftiget i residente foretagender og personer med midlertidig beskæftigelse i udlandet bør betragtes særskilt. På den måde kan beskæftigelsen estimeres ved opgørelse af det samlede antal enheder af (nationale) beskæftigede. Hertil hører naturligvis også de selvstændige, for hvis arbejdskraft der ud fra den resterende blandede nettoindkomst i SAM kan uddrages en imputeret aflønning.

8.138. Sammenholder man (1) alle beskæftigedes lønindkomster som vist i SAM, (2) en opdeling af disse indkomster i udførte arbejdstimer og gennemsnitlig timeløn og (3) det potentielle udbud af arbejdskraft fordelt på personkategorier og husholdningsgrupper (angivet i fuldtidsækvivalenter), får man et detaljeret billede af arbejdsløshedens sammensætning og en aggregeret indikator (arbejdsløshed i fuldtidsækvivalenter), som både begrebsmæssigt og numerisk er konsistent med andre makroøkonomiske indikatorer; disse kan også udledes af SAM. Sammenligner man endvidere antallet af beskæftigede (undtagen udlændinge) med den potentielle arbejdsstyrke blandt disse data, er det muligt at estimere arbejdsløsheden som den normalt defineres.

8.139. På dette stadium vil det måske være hensigtsmæssigt at opstille en SAM. Tabel VIII.x2 er således et eksempel på en sådan SAM, som omfatter alle transaktioner i ENS (dvs. alle strømme undtagen "andre ændringer i aktiver"). Det nye heri er, at der tillægges indkomstdannelseskontoen en ny betydning for bedre at sammenkæde detaljerede arbejdsmarkedsanalyser og nationalregnskaber. Den aggregerede SAM, der vises her, er en oversigtstabel, hvortil der kan knyttes mere detaljerede tabeller. Forslag til underopdelinger inden for hver konto er angivet i parentes ved række- og søjleoverskrifterne.

8.140. Kontiene i denne matrix er de samme som i tabel VIII.x1. En omdannelse af denne matrix til den aggregerede SAM forudsætter:

(1) at følgende konti udelades: kontoen for andre ændringer i status, primostatuskontoen, kontoen for ændringer i statuskonto, ultimostatuskontoen og kontoen for nettoformue både for den samlede økonomi og udlandet, og at udlandskontoen for finansielle transaktioner udelades;

(2) at primær indkomstfordelingskontoen og kapitalkontoens anden underkonto opdeles og

(3) at både kapitalkontoens underkonti (undtagen faste bruttoinvesteringer) sammensmeltes samt at udlandskontoen for varer og tjenester og udenlandskontoen for primære indkomster og løbende overførsler sammensmeltes.

8.141. De to første rækker og søjler i tabel VIII.x2 indeholder en aggregeret version af tilgangs- og anvendelsestabellen, der her eksplicit er sammenkædet med de andre konti i ENS. Det bemærkes, at rækkerne og søjlerne i tilgangstabellen (felt II,I) er byttet om.

8.142. Den tredje konto, registrerer indkomstdannelsen og spiller en vigtig rolle. Den er opdelt efter følgende primærinputkategorier: (1) aflønning af forskellige kategorier af ansatte, (2) andre produktionsskatter minus produktionssubsidier, (3) overskud af produktion, netto, og (4) blandet nettoindkomst.

8.143. Denne konto omfatter transaktioner mellem to forskellige typer enheder. Der er især tale om aflønning af ansatte, der registreres som en transaktion (arbejde som modydelse for løn) mellem en institutionel enhed (arbejdsgiver) og en person (ansat). I denne SAM betragtes beskæftigede som særskilte enheder, som modtager aflønning af ansatte på indkomstdannelseskontoen og fordeler denne indkomst til deres husholdning på kontoen for allokering af primær indkomst. Disse enheder opdeles herefter i kategorier af beskæftigede. Ved hjælp af denne fremstilling er det muligt at sammenkæde arbejdsmarkedsanalyser og nationalregnskaber.

8.144. Den (resterende) blandede indkomst og overskuddet af produktionen forbliver hos den producerende enhed, men underopdelingen af de producerende enheder behøver ikke at være den samme som i produktionskontoen. En underopdeling efter institutionel delsektor er således især relevant for overskud af produktionen og den blandede indkomst. Dette medfører, at der i SAM foretages en krydsklassificering af værditilvækstens elementer efter erhverv og institutionel delsektor.

8.145. Da saldoposten i felt (III,II) er lig med den samlede indenlandske værditilvækst, omfatter primærinputkategorierne alle beskæftigede i residente foretagender. I søjle III overføres aflønning af udenlandske ansatte i residente foretagender til udlandet. Man opnår kun en relevant national saldopost i konto III, hvis aflønning af residente ansatte i udenlandske foretagender tilføjes. Det er gjort i række III, og til dette formål kan der oprettes en separat kategori, residente ansat i udenlandske foretagender. En yderligere fordel ved at indsætte denne kategori består i, at det bliver lettere at estimere beskæftigelsen, sådan som den normalt defineres.

8.146. Resultatet heraf er, at indkomstdannelseskontoen afsluttes med en ny saldopost (1473), der indføjes mellem den samlede nettoværditilvækst og nettonationalindkomsten. Denne saldopost, der benævnes samlet nettoindkomstdannelse i basispriser er et udtryk for den samlede indkomst, som residente institutionelle enheder har skabt ved at deltage i produktionsprocessen.

8.147. Kontoen for allokering af primær indkomst i en detaljeret SAM viser husholdningernes arbejdsindkomst skabt af et eller flere beskæftigede medlemmer af husholdningen. Man vil bl.a. heraf kunne se, i hvilket omfang hver husholdningsgruppe afhænger af flere (arbejds-)indkomster. Bortset herfra er transaktionskategorierne i indkomstfordelings- og indkomstanvendelseskontiene de samme som i den foregående tabel.

8.148. I denne SAM er kapitalkontoen og den finansielle konto flettet sammen, idet den finansielle konto ikke er opdelt efter institutionel sektor men efter kategorier af finansielle aktiver. Følgelig vil en opsplitning af denne SAM efter institutionel delsektor vise både anskaffelser minus afhændelser af forskellige former for finansielle aktiver, se felt (IX, VII) og forøgelse minus formindskelse af forskellige passiver, se felt (VII, IX). Disse to transaktionskategorier er slået sammen i forbindelse med udlandet. Derved kan indsættes saldoposten fordringserhvervelse, netto i tabel VIII.x2 dog med modsat fortegn, når man skal betragte den fra den nationale økonomis synsvinkel (felt IX, XI).

8.149. En stor del af mængdeændringerne i nettoformuen skyldes sandsynligvis forøgelse af faste aktiver. Hvis man ønsker at fokusere på økonomiens dynamik, er det vigtigt at kunne se, i hvilke erhverv, produktionskapaciteten er blevet udvidet. Dette er formålet med kontoen for faste investeringer (konto VIII) som er indsat i denne SAM. En mere detaljeret tabel ville da vise:

(1) hvem investerer hvor i rækkerne for denne konto - felt VIII, VII og
(2) hvor investeres i hvad i søjlerne - felt I, VIII.

I dette eksempel henviser "hvem" til en institutionel delsektor, "hvor" til eterhverv og "hvad" til en produktgruppe. Via denne konto for faste bruttoinvesteringer viser SAM relationerne på mesoøkonomisk niveau mellem de faste bruttoinvesteringer efter institutionel sektor som det fremgår af kapitalkontoen og faste bruttoinvesteringer efter produktgruppe som det fremgår af tilgangs- og anvendelsestabellerne.

8.150. Tabel VIII.x3 viser, hvilke data, der kan udledes af en mere detaljeret SAM. Den er især langt an på at vise:

- indkomstkredsløbet og bl.a. en opdeling af arbejdsindkomsterne efter enkelte kategorier af beskæftigede; derved er det muligt at foretage en mere detaljeret analyse af relationerne mellem erhvervenes værditilvækst og kategorier af husholdningers primære indkomster;
- de indbyrdes relationer mellem indkomstfordelingen og produktionsstrukturen; dette hænger bl.a. sammen med husholdningsgruppernes forskellige efterspørgselsmønstre;
- en underopdeling af opsparingen, herunder også en opdeling af de faste bruttoinvesteringer efter investerende erhverv; derved kan man foretage mere detaljerede analyser af relationerne mellem de enkelte delsektorers faste bruttoinvesteringer og de faste bruttoinvesteringer efter produktgruppe.

Af hensyn til overskueligheden er antallet af grupper inden for hver konto begrænset til et minimum. Det er klart, at i en fuldt udbygget SAM ville hver enkelt konto være opdelt i flere kategorier.

8.151. Da en SAM indeholder oplysninger om både indkomst- og udgiftsstrømme og tilgangs- og anvendelsestabeller på et mesoøkonomisk niveau, kan den anvendes som grundlag for estimering af en lang række konti. Opstillingen af en SAM er især velegnet, hvis man ønsker at forene detaljerede data om fx produktion og international handel med basisdata fra fx en arbejdsstyrkeundersøgelse, en familiebudgetundersøgelse og en investeringsundersøgelse inden for erhvervene. Dertil kommer, at konti, der lægges ind i en samfundsmæssig regnskabsmatrix kan afstemmes ved hjælp af matrixalgebra.

8.152. Når man samler mange basisdata, er det muligt at observere og analysere mange aspekter og de indbyrdes sammenhænge. Især sammenhængen mellem på den ene side beskæftigelsen og indkomstfordelingen og på den anden side makroøkonomiske målsætninger som NNP-vækstrater, ligevægt på betalingsbalancen, prisstabilitet mv. falder inden for en SAM's muligheder. Ydermere tilvejebringer SAM et grundlag og konsistente (basisårs-)data for modeller (ligevægtsmodeller), som har relation til den samlede økonomi med detaljeret opdeling af aktører, dvs. efter erhverv, kategorier af arbejdskraft og husholdninger.

8.153. Tabel VIII.x4 giver en oversigt over nogle af oplysningerne i en fuldt udbygget SAM. I denne tabel betragtes den samlede nettoværditilvækst (se felt (3,2) i den aggregerede tabel VIII.x2) gennem et forstørrelsesglas. For at gøre det lettere at sammenligne med tilgangs- og anvendelsestabellen er erhvervene kun opdelt i NACE-hovedafdelinger. Mænds og kvinders indkomster er opdelt i stillingskategorier og de beskæftigedes bopæl. Nettooverskuddet af produktionen anføres i den (del-)sektor af foretagender, hvorunder den lokale faglige enhed hører, og den blandede nettoindkomst angives efter hjemstedet for foretagender, der henhører under husholdningssektoren. I det foreliggende eksempel omfatter den blandede indkomst stadig en imputeret aflønning for de selvstændiges arbejdskraft. Tallene i denne tabel svarer nødvendigvis til totalerne i tabel VIII.x2 og VIII.x3. Fx er nettoværditilvæksten angivet i nederste højre hjørne.

8.154. Af en sådan tabel kan bl.a. aflæses følgende oplysninger:

- Andelen af kvinders arbejdsindkomst opdelt efter erhverv og region.
- Koncentrationen af kvinders arbejdsindkomster på bestemte beskæftigelseskategorier opdelt efter erhverv og region.
- En opdeling af arbejdsindkomster efter stilling, erhverv og region for begge køn.
- Regional opdeling af blandet indkomst efter erhverv.
- Andelen af offentlige foretagender og udenlandsk kontrollerede selskaber i overskuddet af produktionen inden for hvert erhverv.

8.155. De detaljerede oplysninger om aflønning af ansatte i denne tabel stammer fra beskæftigelsesstatistikken. Medtages disse statistiske data i nationalregnskabssammenhæng, vil det forbedre relevansen og pålideligheden af både beskæftigelsesstatistikken og nationalregnskabet.

Arbejdsindkomsterne, der optræder i denne tabel kan opdeles i en mængde- og en priskomponent opdelt efter beskæftigelsesart og erhverv: beskæftigelse i fuldtidsækvivalenter og lønsatser (vægtede og baseret på fuldtidsækvivalenter). Herudover indeholder en fuldt udbygget SAM også en tabel, der viser fordelingen af disse arbejdsindkomster og den tilsvarende beskæftigelse på husholdningsgrupper. På samme måde kan man vise fordelingen af de selvstændiges imputerede arbejdsindkomster.

En dataserie, som indeholder et skøn over selvstændiges imputerede arbejdsindkomster og en opdeling af alle arbejdsindkomster i en mængde- og priskomponent, giver detaljerede beskæftigelsesdata, som er meget relevante til alle analyser, og som har direkte relation til alle vigtige makroøkonomiske aggregater, herunder beskæftigelsen (dvs. det samlede antal beskæftigede personenheder) og beskæftigelsen i fuldtidsækvivalenter (dvs. det samlede arbejdskraftinput i mængde).

ABEL VIII.x1: Matrixdrømstilling af samtlige konti og saldoposter for den samlede økonomi

I - IV. SAMLET ØKONOMI

KONTO		0. Varer og tjenester	I. Produktion	II.1 Primær indkomst-fordeling	II.2/3 Sekundær indkomst-(om)fordeling (nationalier)	II.4 Anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst	III.1.1 Opsparing og kapitaloverførsler	III.1.2 Anskaffelser af ikke-finansielle aktiver	III.2 Finansiel konto	III.3 Andre ændringer i status	IV.1 Primærstoffer-konto	IV.2 Ændringer i statusconti
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Varer og tjenester	1	Landsle- og transport-ydelser 0	Forbrug i produk-tionen 1904			Konsum 1371		Bruttoinvesteringer 414				
I. Produktion	2	Produktion og pro-duktafgifter minus produktsubsidier 3728										
II.1 Primær indkomst-fordeling	3		NETTONATIONAL-PRODUKT 1602	Primær indkomst netto 341								
II.2/3 Sekundær indkomst(om)fordeling) (nationalier)	4			NATIONAL-INDKOMST (NETTO) 1635	Løbende overførsler (1315) 1096							
II.4 Anvendelse af (korrigeret) disponibel indkomst	5				KORRIGERET DISPONIBEL IND-KOMST, NETTO 1684	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionsfonde 11						
III.1.1 Opsparing og kapitaloverførsler	6					OPSPARING, NETTO 233	Kapitaloverførsler 61					
III.1.2 Anskaffelser af ikke-finansielle aktiver	7		Forbrug af fast realkapital 222					Anskaffelser minus afhændelser af ikke-produceredе, ikke-finansielle aktiver 0				
III.2 Finansiel konto	8							DEN SAMLEDE ØKONOMIS FOR-DRINGSERHVERVELSE, NETTO 38	Nettoændringer i finansielle aktiver (= nettoændringer i finansielle passiver) 553			
III.3 Andre ændringer i status	9											
IV.1 Primærstoffer-konto	10											
IV.2 Ændringer i statusconti	11						ÆNDRINGER I NETTO-FORMUE FORÅRSAGET AF OPSPARING OG KAPITALOVERFØRSLER 230			ÆNDRINGER I NETTOFORMUE FORÅRSAGET AF ANDRE ÆNDRINGER 303		
IV.3 Ultimostatskonto	12							Ændringer i passiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler 603		Ændringer i passiver forårsaget af andre ændringer 741	Primærstoffering af passiver 6798	
Nettoformue	13										FØRSTE NETTO-FORMUE 1041	ÆNDRINGER I NETTOFORMUE, N.T 335
V.1 Udenlandskonto for varer og tjenester	14	Import af varer og tjenester 497										
V.2 Udenlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler	15			Primær indkomst til udlandet 41	Løbende overførsler til udlandet 39	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionsfonde til udlandet 0						
V.3.1.1 Opsparing og kapitaloverførsler	16						Kapitaloverførsler til udlandet 4					
V.3.1.2 Anskaffelser af ikke-finansielle aktiver	17											
V.3.2 Finansiel Konto	18								Nettoændringer i finansielle aktiver over for udlandet 88			
V.3.3 Andre ændringer i status	19											
V.4.1 Primærstoffer-konto	20											
V.4.2 Ændringer i statusconti	21											
V.4.3 Ultimostatskonto	22											
Nettoformue	23											
Σ		3225	3728	2015	2739	1615	295	1033	641	370	7839	335
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V.3 Ultimotransaktioner	Nettoformue	V. UDLANDET											I ALT
		V.1 Udlandskonto for varer og tjenester	V.2 Udlandskonto for primære indkomster og løbende overførsler	V.3.1 Opsparing og kapitaloverførsler	V.3.2 Ikke-finansielle aktiver	V.3.2 Finansiel konto	V.3.3 Andre ændringer i volumen	V.4.1 Primostatus-konto	V.4.2 Ændringer i status-konto	V.4.3 Ultimostatuskonto	Nettoformue		
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
		Eksport af varer og tjenester 536											4225
													3728
			Primær indkomst fra udlandet 72										2015
			Løbende overførsler fra udlandet 10										2729
			Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser fra udlandet 0										1615
				Løbende overførsler fra udlandet 1									795
Ændringer i aktiver forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler 833					Anskaffelser minus afhændelser af ikke-produ.erede ikke-finansielle aktiver 0								1033
						Nettoændringer i passiver over for udlandet 50							641
Ændringer i aktiver forårsaget af andre ændringer 379													379
Primobeholdning af aktiver 16714													16714
													535
	NETTOFORMUE 10951												17926
													10951
													497
		UDLANDSKONTOENS VARE- OG TJENESTE-BALANCE -39											4
			SALDO PÅ UDLANDS-KONTOENS LØBENDE POSTER -41										-37
										Ændringer i aktiver over for udlandet forårsaget af saldoen på udlandskonto-ens løbende poster og kapitaloverførsler			50
					UDLANDETS FORDRINGSERHVERVELSE, NETTO -38								50
										Ændringer i aktiver over for udlandet forårsaget af andre ændringer 7			7
										Primobeholdning af aktiver over for udlandet 573			573
				ÆNDRINGER I DEN FINANSIELLE NETTO-STILLING OVER FOR UD-LANDET FORÅRSAGET AF SALDOEN PÅ UDLANDS-KONTOENS LØBENDE POSTER OG KAPITAL-OVERFØRSLER -38			ÆNDRINGER I DEN FINANSIELLE NETTO-STILLING OVER FOR UDLANDET FORÅR-SAGET AF ANDRE ÆNDRINGER 4					-34
					Ændringer i passiver over for udlandet for-årsaget af saldoen på udlandskontoen- løbende poster og kapitalover-førsler 98		Ændringer i passiver over for udlandet forår-saget af andre ændringer 3	Primobeholdning af passiver over for udlandet 297			FINANSIEL NETTOSTILLING OVER FOR UD-LANDET, ULTIMO 242	542
								FINANSIEL NETTO-STILLING OVER FOR UDLANDET, PRIMO 276	ÆNDRINGER I FINANSIEL NETTO-STILLING OVER FOR UDLANDET, I ALT -34				
17926	10951	497	41	-37	-38	50	7	573	-34	630	242		242
0	0	0	0	0	-38	0	0	0	0	0	38	0	

TABEL VIII x2: Skematisk fremstilling af en samfundsmæssig regnskabsmatrix

KONTO		0. Varer og tjenester (produkter)	SAMLET ØKONOMI							UDLANDET		I ALT
			I. Produktion (erhverv)	II.1.1 Indkomstdannelse (primær inputkategorier)	II.1 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	II.2 Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer	Kapital (institutionelle sektorer)	Investeringskonto (erhverv)	III.2 Finansiel konto (finansielle aktiver)	Løbende	Kapital	
		I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
0. Varer og tjenester (produkter)	I = 1	Handels- og transportavancer 0	Forbrug i produktionen 1904				Konsum 1371	Lagerændringer 1) 38	Faste bruttoinvesteringer 376		Eksport af varer og tjenester 536		4225
I. Produktion (erhverv)	II = 2	Produktion 3595											3595
II.1.1 Indkomstdannelse (primær inputkategorier	III = 3a		NETTOVÆRDITILVÆKST (BASISPRISER) 1469								Aflønning af ansatte fra udlandet 6		1475
II.1.2 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	IV = 3b	Produktskatter minus produktsubsidier 133		INDKOMSTDANNELSE, NETTO (BASISPRISER) 1473	Formueindkomst 341						Formueindkomst og produktionsskatter minus produktionssubsidier fra udlandet 66		2013
II.2 Sekundær indkomstfordeling (institutionelle sektorer)	V = 4				NATIONAL INDKOMST, NETTO 1633	Løbende overførsler 1096					Løbende overførsler fra udlandet 10		2739
II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	VI = 5					DISPONIBEL INDKOMST, NETTO 1604	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser 11				Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser fra udlandet 0		1615
Kapital (institutionelle sektorer)	VII = 6/7a						OPSPARING, NETTO 233	Kapitaloverførsler 2) 61		Nettoændringer i passiver 603		Kapitaloverførsler fra udlandet 2) 1	898
Investeringskonto (erhverv)	VIII = 7b		Forbrug af fast realkapital 222					Faste nettoinvesteringer 154					376
III.2 Finansiel konto (finansielle aktiver)	IX = 8							Nettoændringer i finansielle aktiver 641				UDLANDETS FORDRINGSERHVERVELSE, NETTO -38	641
Løbende	X = 14/15	Import af varer 497		Aflønning af ansatte til udlandet 2	Formueindkomst og produktionsskatter minus produktionssubsidier til udlandet 39	Løbende overførsler til udlandet 39	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser til udlandet 0						577
Kapital	XI = 16/17							Kapitaloverførsler til udlandet 4			SALDO PÅ UDLANDSKONTOENS LØBENDE POSTER -41		-37
I ALT		4225	3595	1475	2013	2739	1615	898	376	603	577	1	

1) Inkl. anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande
2) Inkl. anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver

TABEL VIII a) Eksempel på en mere detaljeret samfundsmæssig regnskabsmatrix

KONTO				0. Varer og tjenester (produkter)			SAMLET ØKONOMI																								UDL
							I. Produktion (erhverv)			II. 1.1 Indkomst-dannelse (primær inputkategorier)							II.1 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)				II.2 Sekundær ind-komstfordeling (institutionelle sektorer)				II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)				Kapital (institutionelle sektorer)				Investeringskonto (erhverv)			III.2 Finansiel konto (finansielle aktiver)			Labende
				Ia	Ib	Ic	IIa	IIb	IIc	IIIa	IIIb	IIIc	IIId	IIIe	IIIf	IIIg	IVa	IVb	IVc	IVd	Va	Vb	Vc	Vd	VIa	VIb	VIc	VId	VIIa	VIIb	VIIc	VIId	VIIIa	VIIIb	VIIIc	IXa	IXb	IXc	X
0. Varer og tjenester (produkter)	Landbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter (0)			Ia			3	71	14																16	12	-	2	-	1	-	-	2	-	-				7
	Varme og mineralier, elektricitet, fremstillede produkter og bygninger og anlæg (1-5)			Ib			36	969	246																339	269	-	3	2	4	28	3	9	109	233				435
	Tjenesteydelser (6-9)			Ic	2	76	-78	7	209	349															208	152	13	357	-	-	-	-	-	23	-				94
I. Produktion (erhverv)	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri (A-B)			IIa	87	2	-																														
	Råstofudvinding, fremstillingsvirksomhed, el-forsyning og bygge- og anlægsvirksomhed (C-F)			IIb	-	2112	11																														
	Tjenesteydelser (G-P)			IIc	-	39	1344																														
II.1.1 Indkomst-dannelse (primær input-kategorier)	Aflønning af ansatte	Indenlandske	Residenter i udlandet	IIIa				8	311	153																											
				IIIb				1	95	192																											
				IIIc				-	1	1																											
	Andre produktionsskatter minus produktionstilskud			IIId																																	6
				IIIe				-2	49	11																											
	Overskud af produktionen, netto			IIIf				11	64	142																											
	Blandet indkomst, netto			IIIg				14	262	156																											
II.1.2 Allokering af primær indkomst (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			IVa							432	278	-	6	-	-	16	-	-	13	17																	32
	Husholdninger, andre			IVb							20	10	-	-	-	60	416	-	-	52	24																	27
	Selskaber og NPISHFer			IVc							-	-	-	-	-	141	-	3	28	174	11																	7
	Det offentlige			IVd	2	111	20				-	-	-	-	58	16	-	-	-	23	-																	
II.2 Sekundær indkomstfor-deling (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			Va														371				-	-	56	197												-
	Husholdninger, andre			Vb															577			-	-	23	92												-
	Selskaber og NPISHFer			Vc																94		58	59	16	12												6
	Det offentlige			Vd																	191	320	134	37	92												6
II.4 Anvendelse af disponibel indkomst (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			VIa																		646				-	-	2	-								-
	Husholdninger, andre			VIb																			499			-	-	9	-								-
	Selskaber og NPISHFer			VIc																				107		-	-	-	-								-
	Det offentlige			VId																					332	-	-	-	-								-
Kapital (institutionelle sektorer)	Husholdninger, lønmodtagere			VIIa																						83			-	-	-	-				-	-	3
	Husholdninger, andre			VIIb																							75		-	-	16	7				-	28	4
	Selskaber og NPISHFer			VIIc																								83	-	4	4	25				130	95	175
	Det offentlige			VIId																									1	4	-	-				2	94	74
Investeringskonto (erhverv)	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri (A-B)			VIIIa				11																					-	-	-	-						
	Råstofudvinding, fremstillingsvirksomhed, el-forsyning og bygge- og anlægsvirksomhed (C-F)			VIIIb					92																				-	4	36	-						
	Tjenesteydelser (G-P)			VIIIc						119																				1	14	92	7						
III.2 Finansiel konto (finansielle aktiver)	Sedler, mønt og bankindskud			IXa																										56	12	44	7						
	Lån			IXb																										-	5	194	45						
	Andre finansielle aktiver			IXc																										26	82	102	68						
Labende				X	37	345	115						2				-	4	9	26	-	-	-	4	55	-	-	-	-				4						
Kapital				XI																										-	-	-	4						-41
ALT					128	2685	1412	89	2125	1383	472	288	2	6	58	217	432	778	614	384	257	1024	692	245	780	648	508	107	352	86	130	516	166	11	122	253	132	217	254	577

TABEL VIII.x4: Eksempel på en detaljeret undermatrix: NETTOVÆRDITILVÆKST (BASISPRISER)

(TABEL VIII.x2, felt 3,2)						ERHVERV (efter NACE-hovedafd.)																		I ALT
						Land-brug, jagt og skovbrug	Fiskeri	Råstof-udvinding	Frem-stillings-virksomhed	Elektricitets-, gas- og vand-forsyning	Bygge- og anlægs-virksomhed	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer og varer til husholdningsbrug	Hotel- og restaurations-virksomhed	Transport, oplagring, kommunikation	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	Offentlig administration og forsvar, lovpligtig socialforsikr.	Undervisning	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	Andre koll., sociale og pers. tjenesteydelser	Indirekte målte finansielle formidlingstjenester	
						IIa1	IIa2	IIb1	IIb2	IIb3	IIb4	IIc1	IIc2	IIc3	IIc4	IIc5	IIc6	IIc7	IIc8	IIc9	IIc10	II
		Residenter, mænd	Landarbejdere	Land	IIIa1	6.2	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0		6.8
				By	IIIa2	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0		0.5
			Arbejdere	Land	IIIa3	0.2	0.0	3.2	21.1	0.6	12.4	1.9	0.1	2.8	0.6	0.1	0.2	0.8	0.2	1.8		46.0
				By	IIIa4	0.0	0.0	1.8	105.3	9.8	27.4	4.0	0.4	7.9	1.5	0.4	0.9	1.0	0.8	4.7		165.9
			Handels- og kontorfunktionærer	Land	IIIa5	0.2	0.0	0.5	5.9	0.0	0.9	3.0	0.2	0.5	3.7	0.6	1.5	0.6	0.0	2.4		20.0
	I			By	IIIa6	0.0	0.1	1.5	35.6	2.1	3.7	6.6	0.5	1.8	6.9	3.0	5.8	0.6	0.4	7.3		75.9
Aflon-	N		Liberale erhverv	Land	IIIa7	0.1	0.0	1.7	17.7	0.2	2.6	0.7	0.2	0.3	1.8	1.3	2.7	14.0	1.0	1.8		46.1
ning	D		ledende funktionærer mv.	By	IIIa8	0.0	0.0	2.5	47.7	2.7	4.4	1.3	0.4	1.0	5.6	5.9	10.6	20.1	4.1	4.7		111.0
af	L	Residenter, kvinder	Landarbejdere	Land	IIIb1	1.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		1.1
ansatte	A			By	IIIb2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
	N		Arbejdere	Land	IIIb3	0.0	0.0	0.0	5.7	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.4	0.2	0.8		7.5
	D			By	IIIb4	0.0	0.0	0.0	13.6	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.3	0.2	0.3	0.4	0.8	2.6		18.8
			Handels- og kontorfunktionærer	Land	IIIb5	0.0	0.0	0.4	5.6	0.1	1.3	6.2	0.6	0.4	1.6	0.8	1.8	4.3	0.6	24.2		47.8
				By	IIIb6	0.0	0.0	1.2	49.6	2.9	4.6	14.3	2.5	1.0	8.8	4.7	9.0	4.9	2.0	36.6		142.1
			Liberale erhverv	Land	IIIb7	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0	0.1	0.2	0.0	0.0	1.0	0.3	0.9	9.3	2.4	5.5		21.0
			ledende funktionærer mv.	By	IIIb8	0.0	0.0	0.1	7.3	0.1	0.3	0.3	0.1	0.0	3.6	1.1	4.8	10.6	9.8	11.2		49.3
		Udenlandske lønmodtagere			IIIc	0.1	0.1	0.1	0.9	0.0	0.2	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0		2.0
		Residenter i udenlandske foretagender			IIId																	
Andre prod skatter minus subsidier					IIIe	-2.0	0.0	-2.0	41.1	4.9	5.0	0.0	0.0	-6.0	8.3	3.7	1.0	0.0	0.0	4.0		58.0
		Husholdninger (ejerboliger)			IIIf1											60.0						60.0
		NPISH'er og offentlige ikke-registrerede																				
Overskud		foretagender			IIIf2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	21.0		21.0
af produktionen		Selskaber		Offentlige	IIIf3	0.1	0.0	2.7	8.0	9.0	1.1	-12.1	0.1	3.6	1.5	1.0		0.0	6.2	10.1		31.3
				Nationale private	IIIf4	10.7	0.2	0.4	13.0	0.1	21.9	6.0	2.7	7.1	14.8	49.0		0.0	1.3	11.5		138.7
				Udenlandske	IIIf5	0	0.0	1.4	6.0	0.0	0.4	0.5	0.3	1.8	2.2	1.5		0.0	0.0	0.0		0
		Ikke henført til sektorer (FISIM)																			-48.0	
Blandet indkomst,		Land			IIIg1	12.3	1.4	0.0	65.4	0.0	9.4	10.7	0.5	0.5	3.0	32.9	0.0	0.0	3.4	2.1		141.6
netto		By			IIIg2	0.2	0.2	0.0	161.6	0.0	25.6	20.4	4.3	2.5	2.0	61.1	0.0	0.0	7.6	4.9		290.4
SUBTOTALER																						
Aflønning af ansatte (betalt af residente prod)						8.0	1.0	13.0	317.3	18.5	58.0	39.0	5.3	15.9	35.5	18.4	39.1	67.0	22.3	103.6		761.8
Residenter, mænd					IIIa	6.9	0.8	11.1	233.3	15.4	51.4	17.5	1.8	14.3	20.1	11.3	21.9	37.1	6.5	22.7		472.2
- Residenter, kvinder					IIIb	1.0	0.1	1.7	83.1	3.0	6.4	21.3	3.5	1.5	15.4	7.1	16.9	29.9	15.8	80.9		287.6
- Udlændinge					IIIc	0.1	0.1	0.1	0.9	0.0	0.2	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0		2.0
Blandet indkomst og overskud af produktionen						23.2	1.8	4.5	254.0	9.1	58.4	25.5	8.0	15.5	23.5	205.5	0.0	0.0	18.5	49.6	-48.0	649.1
- Overskud af produktionen, netto					IIIf	10.8	0.2	4.5	27.0	9.1	23.4	-5.6	3.1	12.5	18.5	111.5	0.0	0.0	7.5	42.6	-48.0	217.1
- Blandet indkomst, netto					IIIg	12.4	1.6	0.0	227.0	0.0	35.0	31.1	4.9	3.0	5.0	94.0	0.0	0.0	11.0	7.0		432.0
NETTOVÆRDITILVÆKST I ALT					III	29.2	2.8	15.5	612.4	32.5	121.4	64.5	13.3	25.4	67.3	227.6	40.1	67.0	40.8	157.2	-48.0	1468.9

KAPITEL IX

INPUT-OUTPUT TABELLER

INDLEDNING

9.01. Input-output systemet består af tre typer tabeller:

- tilgangs- og anvendelsestabeller;
- tabeller der forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkonti;
- symmetriske input-output tabeller.

9.02. Tilgangs- og anvendelsestabeller er matricer opdelt efter erhverv og produkter, som giver en meget detaljeret beskrivelse af de indenlandske produktionsaktiviteter og den nationale økonomis produkttransaktioner. Disse tabeller viser:

- strukturen i produktionsomkostningerne og den indkomst, der dannes gennem produktionsaktiviteterne;
- strømmene af varer og tjenesteydelser, der produceres inden for den nationale økonomi;
- strømmene af varer og tjenester til og fra udlandet.

9.03. En tilgangstabel viser tilgangen af varer og tjenester opdelt efter produkter og efter leverende erhverv samt efter de indenlandske erhvervs produktion og importen. Et forenklet eksempel på en tilgangstabel findes i tabel IX.1.

Tabel IX.1 Forenklet tilgangstabel

Tilgang		Erhverv	Udlandet	I alt
		(1)	(2)	(3)
Produkter	(1)	Produktion efter produkt og erhverv	Import efter produkt	Tilgang i alt efter produkt
I alt	(2)	Produktion i alt efter erhverv	Import i alt	Tilgang i alt

9.04. En anvendelsestabel viser anvendelsen af varer og tjenester opdelt efter produkter og anvendelsesart, dvs. som forbrug i produktionen (efter erhverv), konsum, bruttoinvesteringer eller eksport. Endvidere viser tabellen elementerne i bruttoværditilvæksten, dvs. aflønning af ansatte, andre produktionsskatter minus subsidier, blandet nettoindkomst, nettooverskud af produktionen og realkapitalforbrug. Et forenklet eksempel på en anvendelsestabel vises i tabel IX.2.

Tabel IX.2 Forenklet anvendelsestabel

Anvendelse		Erhverv	Udlandet	Konsum	Brutto-invest.	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter	(1)	Forbr. i prod. efter produkt og erhverv	Eksport	Endelig konsum-udgift	Brutto-invest.	Anvendelse i alt efter prod.
Elementer i værdi-tilvæksten	(2)	Værditil-vækst efter element og erhverv	-	-	-	-
I alt	(3)	Input i alt efter erhverv	-	-	-	-

9.05. Mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne er der to identitetsrelationer (forudsat tilgang og anvendelse værdiansættes konsistent, f.eks. begge til basispriser se tabel IX.5 og IX.6):

(1) Identitet efter erhverv: Output efter industri = Input efter industri. I den forenklede tilgangs- og anvendelsestabel viser dette, at rækkevektoren i felt (2,1) i tabel IX.1 svarer til rækkevektoren i felt (3,1) i tabel IX.2.
For hvert erhverv gælder altså:
Output = Forbrug i produktionen + Værditilvækst.

(2) Identitet efter produkt: Tilgang i alt efter produkt = Anvendelse i alt efter produkt. I de forenklede tabeller svarer søjlevektoren i felt (1,3) i tabel IX.1 til søjlevektoren i felt (1,5) i tabel IX.2.

For hvert produkt gælder altså:
Output + Import = Forbrug i produktionen + Eksport + Endelig konsumudgift + Bruttoinvesteringer.

Disse identiteter efter erhverv og produkter kan anvendes til at kontrollere og forbedre konsistensen og fuldstændigheden af skøn (se 9.11).

9.06. Tilgangs- og anvendelsestabeller er det centrale element i alle tabeller opdelt efter erhverv, f.eks. vedrørende beskæftigelse, faste bruttoinvesteringer og aktiekapital.

9.07. Tilgangs- og anvendelsestabellerne indeholder alle strømme på følgende konti:

- konto for varer og tjeneste
- produktionskonto
- indkomstdannelseskonto.

9.08. En tilgangs- og anvendelsestabel kan også kombineres og opstilles i én tabel. Dette kan gøres ved at tilføje to rækker og en søjle i anvendelsestabellen til output og import (se tabel IX.3) Bemærk, at rækker og søjler fra tilgangstabellen, der er vist i 9.03, er overført hertil.

Tabel IX.3 Forenklet kombineret tilgangs- og anvendelsestabel

		Produkter	Erhverv	Udlandet	Konsum	Brutto-invest.	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Produkter	(1)	-	Forbrug i produk-tionen	Eksport	Endelig konsum-udgift	Brutto-invest.	Anvend-else i alt efter prod.
Erhverv	(2)	Output	-	-	-	-	Output i alt efter erhverv
Elementer i værditil-væksten	(3)	-	Værdi-tilvækst	-	-	-	-
Udlandet	(4)	Import	-	-	-	-	-
I alt	(5)	Tilgang i alt efter produkt	Input i alt efter erhverv	-	-	-	-

9.09. En symmetrisk input-output tabel er en produkt/produkt-matrix eller erhverv/erhverv-matrix, som meget detaljeret beskriver de indenlandske produktionsaktiviteter og den nationale økonomis produkttransaktioner. En symmetrisk input-output tabel samler både tilgang og anvendelse i en enkelt tabel. Der er imidlertid en afgørende forskel mellem en input-output tabel og en kombineret tilgangs- og anvendelsestabel: i tilgangs- og anvendelsestabellen sættes produkter i relation til erhverv, medens den symmetriske input-output tabel sætter produkter i relation til produkter eller erhverv til erhverv. Således anvendes i en symmetrisk input-output tabel enten en produkt- eller en erhvervsklassifikation til både rækker og søjler (se tabel IX.4).

Tabel IX.4 Forenklet symmetrisk input-output tabel (produkt/produkt)

		Produkter	Udlandet	Endelig konsum-udgift	Brutto-investe-ringer	I alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter	(1)	Forbrug i produktio-nen	Eksport	Endelig konsum-udgift	Brutto-investe-ringer	Anvendelse i alt efter produkt
Elementer i værditil-væksten	(2)	Værdi-tilvækst	-	-	-	-
Udlandet	(3)	Import	-	-	-	-
I alt	(4)	Tilgang i alt efter produkt	-	-	-	Tilgang i alt = anvendelse i alt

9.10. Størstedelen af de statistiske oplysninger fra produktionsenheder, er oplysninger om, hvilken type produkter de har solgt og, almindeligvis i mindre detaljeret form, hvilken type produkter, de har købt/anvendt. Formatet af tilgangs- og anvendelsestabellerne er afpasset efter denne type statistiske oplysninger (dvs. erhverv/produkt). Derimod råder man ofte ikke over oplysninger af typen produkt/produkt eller erhverv/erhverv, som kræves i den symmetriske input-output tabel. Eksempelvis giver undersøgelser om erhverv normalt oplysninger om den type produkter, der anvendes eller fremstilles. Inputdata om produkter og elementer i værditilvæksten for hvert fremstillet produkt kan dog normalt ikke indsamles (ideelt set bør et foretagendes administrative afdeling kunne foretage en fordeling af omkostningerne på de forskellige typer output og samtidig opdele sammensætningen af forbrug i produktionen efter produkt). I praksis er oplysninger, der er systematiseret i form af anvendelsestabeller, derfor et praktisk udgangspunkt for opbygning af de mere analytiske data i de symmetriske input-output tabeller.

Erhverv/produktoplysninger i tilgangs- og anvendelsestabellerne kan konverteres til produkt/produkt eller erhverv/erhvervoplysninger ved at tilføje yderligere statistiske data om inputstrukturerne eller ved at antage, at inputstrukturerne efter produkt eller efter erhverv er konstante (se 9.54.-9.60.)

9.11. Tilgangs- og anvendelsestabellerne tjener både statistiske og analytiske formål.
Vigtige statistiske formål er:

- påvisning af huller og manglende konsistens i grundliggende datakilder;
- vægtning og beregning af indekstal samt pris- og mængdeopgørelser;
- skønsmæssig ansættelse ved hjælp af residualer (estimering af en variabel ved først at estimere alle andre variabler i identiteten), fx ved fremstilling eller konsum af specifikke produkter;

- kontrol og forbedring af konsistens, plausibilitet og fuldstændighed af tallene i tilgangs- og anvendelsestabellerne og de afledte tal (fx på produktionskontiene). Til det formål bør afstemningen ikke begrænses til tilgangs- og anvendelsestabellerne i løbende priser:

  * Ved opstilling af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende og faste priser for to år eller derover kan skøn over ændringer i mængde, værdi og priser afstemmes samtidig: sammenlignet med integrering af tilgangs- og anvendelsestabeller for et enkelt år ad gangen er dette en væsentlig forbedring af effektiviteten i integreringssystemet.

  * Ved hjælp af de tabeller, der viser forbindelsen til sektorkontiene, kan der foretages en direkte sammenligning med oplysninger fra disse konti, fx oplysninger om indkomstfordeling, opsparing og nettolångivning (beregnet som resultat af finansielle transaktioner). Dette garanterer i det mindste, at der efter afstemningen opnås konsistens mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne og sektorkontiene.

  * Afledning af symmetriske input- output tabeller af tilgangs- og anvendelsestabeller kan afsløre inkonsistens og svagheder i tilgangs- og anvendelsestabellerne. I den henseende er der således også feedback fra symmetriske input- output tabellerne til tilgangs- og anvendelsestabellerne.

- estimering af tal for perioder, for hvilke der findes mindre pålidelige oplysninger, estimering af årlige data på basis af detaljerede tilgangs- og omvendelsesdata for et referenceår eller estimering af kvartalsdata på basis af årlige tilgangs- og anvendelsestabeller.

9.12. Tilgangs- og anvendelsestabellerne og input- og output tabeller giver et detaljeret billede af sammensætningen af tilgangen og anvendelsen af varer, tjenester og arbejdskraft og de tilhørende primære indkomster. Disse tabeller og de forholdstal, som kan beregnes på grundlag heraf, fx produktivitetstal, er ofte genstand for økonomisk analyser.

9.13. Tilgangs- og anvendelsestabellerne samt input-output tabellerne kan også anvendes som hjælpemiddel i økonomiske analyser. Hver tabeltype har sine fordele. Til beregning af direkte og indirekte virkninger skal tilgangs- og anvendelsestabellerne suppleres med specifikke antagelser eller yderligere statistiske data. Til beregning af kumulative virkninger er disse antagelser og yderligere databehov særlig påkrævet. Beregningen af kumulative virkninger ved hjælp af tilgangs- og anvendelsestabeller kræver i virkeligheden, at der opstilles en symmetrisk input-output tabel. Derfor er symmetriske input-output tabeller at foretrække i dette tilfælde. Til beregning af direkte og afledte virkninger er tilgangs- og anvendelsestabeller suppleret med et vist antal antagelser (eller supplerende statistiske data) i almindelighed at foretrække fordi:

- beregningen i mindre grad er baseret på antagelser
- tilgangs- og anvendelsestabellen indeholder flere detaljerede oplysninger end den symmetriske input-output tabell
- oplysningerne i tilgangs- og anvendelsestabellen kan bedre sættes i relation til andre typer statistiske data.

Disse aspekter er også relevante, når tilgangs- og anvendelsestabellerne integreres i en makroøkonomisk model: den globale model, der fremkommer herved, kan bedre sidestilles med egentlige statistiske data, og kan give en lang række detaljerede oplysninger, ligesom den forholdsvis let kan sættes i relation til andre statistiske data (fx om arbejdsmarked eller miljø).

9.14. Tilgangs- og anvendelsestabeller og symmetriske input-output tabeller kan anvendes til beregning af:

- virkninger af ændringer i priser eller beskatning på værdien af tilgang eller anvendelse
- virkninger af mængdeændringer på værdien af tilgang eller anvendelse
- virkninger af ændringer i tilgangspriser på anvendelsespriser
- virkninger af ændringer i anvendelsesmængde på tilgangsmængde
- virkninger af ændringer i tilgangsmængde på anvendelsesmængde.

Beregningerne kan vise indirekte såvel som direkte virkninger. Fx vil en væsentlig stigning i energipriser ikke blot påvirke de erhverv, som har et stort energiforbrug, men også de erhverv, som bruger output fra virksomheder med stort energiforbrug. Ved hjælp af visse antagelser kan opstilles skøn over omfanget af sådanne indirekte virkninger ud fra tilgangs- og anvendelsestabellerne samt de symmetriske input-output tabeller. Eksempler på almindelige antagelser er:

- en konstant værdimæssig input-struktur;
- en konstant sammensætning af værdien af output for hvert erhverv og for hvert produkt;
- en konstant sammensætning af værdien af husholdningernes endelige konsumudgifter for hvert produkt.

Disse antagelser er temmelig ufleksible, eftersom de indebærer, at de relative priser ikke ændrer sig, at produktionsprocessen teknisk set forbliver uændret, og at der ikke forekommer substitution mellem de forskellige kategorier af husholdningernes endelige konsumudgifter. Disse generelle antagelser kan imidlertid ændres ved først at tage højde for ændringer i de relative priser, fx i henhold til Leontief-prismodellen. Dette kan herefter udvides med økonometriske eller andre skøn over de relative prisers eller andre variablers indvirkning på de tekniske koefficienter eller husholdningernes endelige konsumudgifter.

Beregningerne behøver ikke være begrænset til tilgang og anvendelse af varer og tjenester. De vil også kunne anvendes på tilgang og anvendelse af arbejdskraft og værditilvækstens elementer.

9.15. Tilgangs- og anvendelsestabellerne og den symmetriske input-output tabel kan integreres i makroøkonomiske modeller, således at sidstnævnte tabel får et detaljeret mesoøkonomisk grundlag. Tilgangs- og anvendelsestabeller og den symmetriske tabel er især egnet til følgende analyser:

- analyser af produktion, omkostningsstrukturer og produktivitet;
- prisanalyser;
- beskæftigelsesanalyser;
- analyser af strukturen i investeringer, konsum, eksport osv.;
- analyser af forholdet mellem den indenlandske produktion og miljøet (fx anvendelse af specifikke produkter som brændstof, papir og glas);
- analyser af energiimport;
- analyser af virkningen af nye teknologier;
- sensitivitetsanalyse af virkningerne af ændringer i skattesatser og -bestemmelser.

TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLER

9.16. Tabel IX.5 og IX.6 viser tilgangs- og anvendelsestabellerne mere detaljeret.

9.17. Til klassificering af erhverv og produkter anvendes henholdsvis NACE rev. 1 og CPA; disse klassifikationer er fuldt ud afstemt efter hinanden: på hvert aggregeringsniveau indeholder CPA de vigtigste produkter i erhvervene opdelt efter NACE rev. 1.

9.18. I tilgangs- og anvendelsestabellerne er produktklassifikationen mindst lige så detaljeret som erhvervsklassifikationen, fx det trecifrede niveau i CPA (200 grupper) og det tocifrede niveau i NACE rev. 1 (60 grupper).

9.19. Sondringen mellem markedsmæssig produktion, produktion til egen endelig anvendelse og anden ikke-markedsmæssigt produktion anvendes kun for den samlede produktion opdelt efter erhverv og ikke for hver produktgruppe.

9.20. Sondringen mellem markedsmæssige producenter og producenter til egen endelig anvendelse på den ene side og andre ikke-markedsmæssige producenter på den anden side bør kun foretages ved opdelingen efter erhverv, når begge typer producenter findes inden for et erhverv. Normalt vil denne sondring derfor kun blive anvendt til underopdeling af et meget begrænset antal erhverv, fx sundhedsvæsen og undervisning (se 3.56 M og N).

9.21. Import og eksport der underopdeles i:

- leverancer inden for EU;
- import fra og eksport til andre lande.

9.22. I tilgangstabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i basispriser. I anvendelsestabellen værdiansættes strømmene af varer og tjenester i køberpriser. For at opnå overensstemmelse mellem tilgang og anvendelse viser tabel IX.5 endvidere omregningen af tilgang i basispriser til tilgang i køberpriser. Eftersom tilgang skulle være lig med anvendelse, viser tabellen også omregningen af anvendelse i køberpriser til anvendelse i basispriser. Som følge heraf kan der udledes to identiteter af denne omregning:

- tilgang i køberpriser = anvendelse i køberpriser;
- tilgang i basispriser = anvendelse i basispriser.

9.23. Værditilvæksten opgøres i basispriser og defineres som differencen mellem produktionen i basispriser minus forbrug i produktionen i køberpriser.

9.24. Værditilvæksten opgøres ikke i faktorpriser i ENS. Dog kan denne størrelse afledes af værditilvæksten i basispriser ved at fratrække andre produktionsskatter minus produktionssubsidier.

Tabel IX.5. Tilgangstabel i basispriser og omregning til køberpriser

		Erhverv (NACE) 1 2 3 4 ... ...n	Σ (1)	Import cif	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transport-avancer	Produktskatter minus produkt-subsidier	Tilgang i køberpriser i alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . . Produkter (CPA) . . . m (Korrektions-poster)	(1)	Produktion i basispriser efter produkter og erhverv						
Σ (1)	(2)	Produktion efter erhverv i alt				0		
I alt, heraf: Markedsmæssig produktion Til egen endelig anvendelse Anden ikke-markedsmæssig produktion	(3)			0 0		0 0		

Tabel IX.6 Anvendelsestabel i køberpriser

		Erhverv (NACB) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m (Korrektionsposter)	(1)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter og erhverv		Endelig anvendelse i køberpriser: Endelig konsum-udgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste brutto-investeringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen efter erhverv i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktions-skatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(3)	Elementer i værditilvæksten efter erhverv				
Σ (3)	(4)	Værditilvækst efter erhverv				
Σ (1) + Σ (3)	(5)	Produktion i basispriser efter erhverv				
Supplerende oplysninger: Faste bruttoinvesteringer Beholdning af faste aktiver Arbejdskraftinput	(6)					

9.25. BNP værdiansættes i markedspriser. Dette aggregat kan afledes af tilgangs- og anvendelsestabellerne på tre forskellige måder:

- produktionen i basispriser opdelt efter erhverv minus forbrug i produktionen opdelt efter erhverv plus produktskatter, netto, (produktionsmetoden); forbrug i produktionen opdelt efter erhverv omfatter også anvendelse af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester, som er registreret i et fiktivt erhverv (se 9.33.);
- værditilvækstens elementer i basispriser opdelt efter erhverv minus indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester (registreret i et fiktivt erhverv, se 9.33.) plus produktskatter, netto, (indkomstmetoden);
- summen af kategorierne i endelig anvendelse minus import: eksport - import + endelige konsumudgifter + bruttoinvesteringer (alle aggregater i køberpriser) (udgiftsmetoden).

9.26. Anvendelsestabellen IX.6 indeholder også en række supplerende oplysninger: faste bruttoinvesteringer, beholdning af faste aktiver og forbrug af arbejdskraft efter erhverv. Disse oplysninger er afgørende for produktivitetsanalyser og kan endvidere anvendes til andre analysetyper (fx beskæftigelsesanalyser).

9.27. I ENS værdiansættes beholdningen af faste aktiver til markedspriser på det tidspunkt, hvor statuskontoen opstilles. For faste aktiver, der er købt i tidligere år, indebærer dette, at realkapitalforbruget i de tidligere år trækkes fra de løbende markedspriser for nye aktiver af samme type og kvalitet. Denne nettoopgørelse af realkapitalen kan anvendes til beregning af kapitalintensiteten. Til produktivitetsanalyser anvendes oftere en mere specifik bruttoopgørelsesmetode. Efter denne metode værdiansættes alle faste aktiver til de løbende markedspriser for nye aktiver af samme type og kvalitet. Kapitalforbruget i tidligere år fratrækkes ikke. Bruttoopgørelse af realkapitalen er ikke den metode, som anvendes i ENS, men den kan let beregnes ved hjælp af en metode baseret på kumulerede investeringer (Perpetual Inventory Method). I betragtning af relevansen af sådanne bruttotal anbefales det som supplerende oplysninger at anføre både brutto- og nettotallene vedrørende realkapitalen.

9.28. Til produktivitetsanalyser anvendes fortrinsvis variablen antallet af udførte arbejdstimer. Vil man drage konklusioner om antallet af beskæftigede, er det imidlertid også vigtigt at inddrage antallet af arbejdspladser. Begge variabler kan underopdeles fx i ansatte og selvstændige.

9.29. For bedre at kunne udarbejde og forstå tilgangs- og anvendelsestabellerne er det vigtigt at opsummere nogle af de regnskabsprincipper, der er fastsat i ENS:

- Produktion af hjælpeaktiviteter registreres ikke separat. Alle input, som forbruges i en hjælpeaktivitet, betragtes som input i den hoved- eller biaktivitet, hvortil den er knyttet. Hjælpeaktiviteter kan fx være markedsføring, regnskabsføring, oplagring og rengøring (se 312 og 313).

- Varer eller tjenesteydelser, der produceres og forbruges inden for samme regnskabsperiode og inden for samme lokale faglige enhed opføres ikke separat. De registreres derfor ikke som en del af den pågældende lokale faglige enheds produktion eller forbrug i produktionen. Dette gælder fx for:
  - frø og planter til såning og udplantning;
  - stenkul, der forbruges af kulminer til produktion af briketter;
  - elektrisk energi, der forbruges af kraftværker.

- Fremstilling, vedligeholdelse, service eller reparation i mindre omfang for en anden lokal faglig enhed registreres netto dvs. ekskl. værdien af de anvendte varer. Hvis varerne er genstand for væsentlige fysiske ændringer, registreres transaktionen derimod brutto, dvs. som køb og salg af de pågældende varer.

- Varige goder kan lejes eller leases (operationel leasing). I sådanne tilfælde opføres de som faste investeringer og realkapital inden for det erhverv, som ejeren henhører under. Inden for brugerens erhverv opføres lejen som forbrug i produktionen.

- Personer, der arbejder via vikarbureauer, registreres som beskæftiget inden for disse bureauers erhverv og ikke i de erhverv, hvor de rent faktisk arbejder. Som følge heraf opføres betalingerne til disse personer i sidstnævnte erhverv som forbrug i produktionen (og ikke som aflønning af ansatte). Lønarbejde behandles på samme måde.

- Beskæftigelse og aflønning af ansatte er i ENS brede begreber:

  * Beskæftigelse omfatter ligeledes arbejdspladser, der er oprettet af sociale grunde fx for handicappede, langtidsarbejdsløse og arbejdssøgende unge. Følgelig betragtes de pågældende personer som ansatte, der modtager aflønning som ansatte (ikke sociale overførsler), selv om deres produktivitet kan være (meget) lavere end andre ansattes.

  * Beskæftigelse omfatter også visse tilfælde, hvor de pågældende personer slet ikke forventes at arbejde, fx personer som efter afskedigelse i en periode modtager betalinger fra den tidligere arbejdsgiver. Denne konvention forvansker imidlertid ikke tallene vedrørende forbrug af arbejdskraft i form af udførte arbejdstimer, eftersom der reelt ikke udføres arbejdstimer.

9.30. I tilgangs- og anvendelsestabellerne indføres to korrektionsposter for at bringe overensstemmelse mellem værdiansættelsen af importen i tilgangs- og anvendelsestabellerne og i sektorkontiene (se også tabel 3.2).

I tilgangstabellen værdiansættes import af varer i cif-priser. Derved ansættes importomkostningerne for højt, når transport- og forsikringstjenesterne, som er indregnet i cif-værdien, ydes af hjemmehørende (fx transport for egen regning eller udført af specialiserede hjemmehørende transportforetagender). For at skabe balance mellem importen og eksporten bør eksporten af tjenester således forhøjes med et beløb, der svarer til den for højt ansatte import. På sektorkontiene værdiansættes importen af varer i fob-priser. Dette medfører også, at importen ansættes for højt som på grundlag af cif-priserne. Dog overvurderes importen i dette tilfælde i mindre grad, hvilket indebærer, at den imputerede forøgelse af importen også er mindre. Anvendelsen af forskellige værdiansættelsesprincipper medfører således, at den samlede import er den samme beregnet netto, men at både den samlede import og den samlede eksport er større med værdiansættelsen i cif-priser. Der kan skabes overensstemmelse mellem tilgangs- og anvendelsestabellerne ved at indføre korrektionsposter for både importen og eksporten. Korrektionsposterne skal svare til værdien af transport- og forsikringstjenesterne, som ydes af hjemmehørende, og som er indregnet i cif-værdien, men ikke i fob-værdien, dvs. med hensyn til transport og forsikring fra det eksporterende lands grænse til det importerende lands grænse. Når først disse korrektionsposter er indarbejdet i tilgangs- og anvendelsestabellerne, nødvendiggør de ikke nogen særlig behandling i input-output-beregningerne.

9.31. Overførsel af eksisterende varer registreres i tilgangstabellen som en negativ udgift for sælgeren og en positiv udgift for køber. For den pågældende varegruppe betyder overførsel af en eksisterende vare en omklassificering af anvendelser. Det er kun transaktionens omkostninger, som ikke skal omklassificeres. De registreres som anvendelse af tjenester ydet til foretagender eæær æoberaæe erhverv. Til beskrivelses- og analyseformål for visse produktgrupper vil det være hensigtsmæssigt at kende det relative omfang af overførsler af eksisterende varer, fx antallet af brugte biler eller omfanget af genbrugspapir.

9.32. Udarbejdelse af skøn over hjemmehørendes køb i udlandet og ikke-hjemmehørendes køb på det nationale territorium er et særligt område inden for udarbejdelsen af statistisk materiale. Disse tal anvendes til at korrigere foreløbige skøn over importen, eksporten og - ud fra den del af købene i udlandet der forbruges - skøn over de endelige konsumudgifter. For at skabe balance mellem tilgangen og anvendelsen for hvert produkt bør alle disse køb opdeles efter de pågældende produktgrupper. For de produktgrupper, hvor disse former for køb er af væsentlig betydning, kan de opføres som en underkategori, fx bolig- og hoteludgifter.

9.33. I alle tilgangs- og anvendelsestabeller udvides NACE rev. 1-nomenklaturen med et fiktivt erhverv til anvendelse af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester. I tilgangstabellen er der slet ikke registreret transaktioner vedrørende dette erhverv. I anvendelsestabellen registreres den samlede anvendelse af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester som dette fiktive erhvervs forbrug i produktionen. Da det fiktive erhverv ikke har andre transaktioner, er dets nettooverskud af produktionen negativt svarende til værdien af dets forbrug i produktionen. Alle andre elementer i dets værditilvækst er nul. Følgelig er dets samlede bruttoværditilvækst lig med dets (negative) nettooverskud af produktionen.

9.34. Omregningen af tilgangs- og anvendelsestabeller i basispriser til køberpriser kræver:

- at handelsavancer omposteres;
- at transportavancer omposteres;
- at produktskatter tillægges (undtagen fradragsberettiget moms);
- at produktsubsidier fratrækkes.

Estimering af denne overgang er et vigtigt led i afstemningen. Separate tabeller kan mere detaljeret illustrere denne overgang (se tabel IX.7 og IX.8). Disse tabeller kan også anvendes til vigtige analyser, fx prisanalyser og konsekvensanalyser af ændringer i beskatningen af produkter.

9.35. Når tilgangs- og anvendelsestabeller skal udarbejdes og de to sider skal balancere, har man altid valget mellem to diametralt modsatte metoder til korrektion af statistiske data:

(1) Tilgangen af hvert produkt i basispriser kan korrigeres til køberpriser, således at det er muligt at foretage en afstemning efter anvendelsen i køberpriser.

(2) Alle anvendelser i køberpriser kan korrigeres til basispriser, således at det er muligt at foretage en afstemning efter tilgangen i basispriser.

9.36. I praksis kan begge afstemningsmetoder anvendes til opstilling af en tilgangs- og anvendelsestabel. Begge muligheder vedrører eller kræver samme former for korrektion, dvs. i forbindelse med produktskatter minus subsidier og handels- og transportavancer opdelt efter produkter. I virkeligheden er det første alternativ ikke muligt uden det andet, eftersom det almindeligvis ikke er muligt at opstille søjlerne vedrørende produktskatter, produktsubsidier og handels- og transportavancer opdelt efter produkter i tilgangstabellen, medmindre man er bekendt med fordelingen af de enkelte produkter efter anvendelse, der fremgår af anvendelsestabellen i køberpriser (tabel IX.6).

9.37. For at skabe balance mellem tilgang og anvendelse skal følgende tabeller udarbejdes:

- tilgangs- og anvendelsestabellerne IX.5 og IX.6 med den endelige afstemning af totalerne på tilgangs- og anvendelsessiden efter produkter i køberpriser og basispriser;

- tabellerne over handels- og transportavancer og produktskatter minus subsidier (tabel IX.7 og IX.8).

9.38. Omregningen fra tilgangs- og anvendelsestabeller i basispriser til køberpriser (se 9.34.) kræver, at handelsavancerne omposteres. Værdiansættelsen i basispriser indebærer, at handelsavancerne registreres som en del af handelen med det pågældende produkt, mens værdiansættelsen i køberpriser indebærer, at handelsavancerne henføres til de produkter, de vedrører. Noget tilsvarende gælder for transportavancer.

9.39. De samlede handelsavancer efter produkt er lig med de samlede handelsavancer efter handelserhverv plus andre erhvervs sekundære handelsavancer. En tilsvarende ligning gælder for transportavancer.

Tabel IX.7 Forenklet tabel over handels- og transportavancer

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter produkt og erhverv		Handels- og trans-portavancer på endelig anvendelse: Endelig konsum-udgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste brutto-investeringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Handels- og transportavancer på forbrug i produktionen efter erhverv		Handels- og transportavancer på endelig anvendelse efter art		Handels- og transport-avancer i alt

Tabel IX.8 Forenklet tabel over produktskatter minus produktsubsidier

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Skatter minus subsidier på produkter til forbrug i produktionen efter produkter og erhverv		**Skatter minus subsidier på produkter til endelig anvendelse:** Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Skatter minus subsidier på produkter til forbrug i produktionen efter erhverv		Skatter minus subsidier på produkter til endelig anvendelse efter art		Produktskatter minus produktsubsidier i alt

9.40. Transportavancen består af alle transportomkostninger, som er inkluderet i anvendelsen af produkter i køberpriser, men ikke i basisprisen for fabrikantens produktion eller i grossisternes eller detailhandlernes handelsavancer. Transportavancen omfatter især:

- transport af varer fra fremstillingsstedet til det sted, hvor levering til køberen finder sted, såfremt fabrikanten betaler tredjemand for transporten;

- transport af varer, der sker på en sådan måde, at køberen skal betale separat for transporten selv om fabrikanten, grossisten eller detailhandleren selv varetager transporten.

Alle andre omkostninger ved transport af varer registreres ikke som transportavancer:

- hvis fabrikanten transporterer varerne selv, vil disse transportomkostninger blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion; denne transport betragtes som en hjælpeaktivitet og de specifikke omkostninger i forbindelse hermed vil ikke kunne identificeres som transportomkostninger;

- hvis fabrikanten lader varerne transportere uden at fakturere transporten separat, vil transportomkostningerne blive inkluderet i basispriserne for fabrikantens produktion; transportomkostninger vil da kunne identificeres som sådanne og blive registreret som en del af fabrikantens forbrug i produktionen;

- hvis grossister og detailhandlere varetager transporten fra det sted, hvor de har fået varerne leveret og til et andet sted, hvor de leveres til en anden køber, vil disse omkostninger blive inkluderet i handelsavancen, hvis transportomkostningerne ikke faktureres separat. Ligesom i forbindelse med fabrikanterne kan disse omkostninger betragtes som hjælpeaktivitet for grossisterne og detailhandlerne eller som køb af en tjeneste, som er forbrug i produktionen, og som således indgår i handelsavancerne, men ikke trasnportavancerne;

- hvis en husholdning køber varer til konsum og lader tredjemand foretage transporten, registreres disse transportomkostninger som endelige konsumudgifter til tjenesteydelser (og inkluderes ikke i en handels- eller transportavance).

9.41. Tabel IX.7 er en noget forenklet matrix over handels- og transportavancer:

- Der foretages ikke nogen eksplicit sondring mellem handels- og transportavancer. Man kunne have vist begge former for avancer for hver enkelt produktgruppe. En anden løsning består i at opstille to separate tabeller: én til handelsavancer og én til transportavancer.

- Ved handelsavancer bør der skelnes mellem engroshandel og detailhandel for at tage højde for prisforskellene. Ved udarbejdelse af tabellerne bør man være opmærksom på, at grossister også kan sælge direkte til husholdningerne (fx møbler), og at detailhandlere også kan sælge til bestemte erhverv (fx til cafeer og restauranter).

- Ved beregning og analysering af handelsavancer på varer til husholdningernes konsum kan der også sondres mellem de vigtigste af distributionskanaler for at tage højde for forskellene i deres priser. Sondringen mellem engroshandel og detailhandel er i virkeligheden ikke tilstrækkelig detaljeret. Fx kan husholdningerne købe varer og tjenester i supermarkedet, hos købmanden, hos blomsterhandleren, i stormagasinet, i udlandet eller kan erhverves som indkomst i naturalier. Ydermere kan handel som led i sekundære aktiviteter for visse produkter være af stor betydning, det gælder fx cigaretter, som også sælges på cafeer, restauranter og tankstationer. Sådanne mere detaljerede sondringer er naturligvis kun mulige, hvis de tilgængelige datakilder giver tilstrækkelige oplysninger til, at der i det mindste kan foretages grove skøn over betydningen af de enkelte distributionskanaler.

- Ved beregning af transportavancer vil det være hensigtsmæssigt at foretage en opdeling efter transportart (fx jernbane, lufttransport, søtransport, transport ad indre vandveje eller vejgodstransport).

9.42. Produktions- og importskatter omfatter:

- Produktskatter (D21):
  * merværdiafgifter (moms) (D211)
  * importskatter og told ekskl. moms (D212)
  * produktskatter undtagen moms og importskatter (D214)
- andre produktionsskatter (D29).

Der opstilles tilsvarende kategorier for produktions- og importsubsidier. Subsidier betragtes som negative produktions- og importskatter.

Definitionen af alle disse kategorier findes i 4.17.-4.24.

9.43. Tilgang i basispriser inkluderer andre produktionsskatter, netto (dvs. minus andre produktionssubsidier). Ved omregningen fra basispriser til køberpriser (eller omvendt se 9.34.) lægges de forskellige produktskatter til og produktsubsidierne trækkes fra (eller omvendt).

9.44. Moms kan være fradragsberettiget, ikke-fradragsberettiget eller skal slet ikke anvendes:

- Fradragsberettiget moms lægges almindeligvis på størstedelen af forbruget i produktionen, størstedelen af de faste bruttoinvesteringer og en del af lagerændringerne.
- Ikke-fradragsberettiget moms lægges på konsum, en del af de faste bruttoinvesteringer, en del af lagerændringerne og en del af forbruget i produktionen.
- Moms pålægges almindeligvis ikke:

* eksport (i det mindste til lande uden for EU)
* varer og tjenester, som pålægges momssatsen 0 uanset anvendelse
* producenter, som er fritaget for momsregistrering (små foretagender, religiøse foreninger mv).

9.45. Moms registreres netto i ENS: tilgang værdiansættes altid i basispriser, dvs. uden faktureret moms; forbrug i produktionen og endelig anvendelse registreres i køberpriser, dvs. uden fradragsberettiget moms.

9.46. Tabel IX.8 over produktskatter minus subsidier er forenklet:

- der ikke sondres mellem de forskellige former for produktskatter og subsidier anføres ikke separat;

- skattesatser og subsidier kan variere efter de enkelte distributionskanaler; der bør derfor skelnes mellem de forskellige distributionskanaler, når der foreligger relevante og tilstrækkelige oplysninger.

9.47. Produktskatter og subsidier er beløb, som kun betales i henhold til skattepåligningen, angivelser mv. eller de beløb, som rent faktisk betales (se 4.27.). Der udarbejdes almindeligvis skøn over produktskatter og subsidier efter produkt ved at anvende de officielle skattesatser (subsidiesatser) i forbindelse med de forskellige strømme. Herefter bør der foretages en analyse af afvigelserne i forhold til den pålignede skat eller de faktisk betalte beløb.

- Nogle af disse afvigelser viser, at det oprindelige skøn over produktskatter ikke er i overensstemmelse med ENS-definitionerne:

* i tilfælde af skattefritagelse sættes det oprindelige skøn over produktskatter derfor lavere;

* i tilfælde af unddragelse ved betaling af produktskatter (fx betaling af skatter er obligatorisk, men der er ikke nogen skattepåligning) og skønnet over produktskatterne sættes derfor lavere;

* i tilfælde af bøder sættes skønnet over produktskatterne højere.

Ændringer i skønnene over produktskatter har ligeledes indvirkning på de variabler, som estimeres ved at tillægge eller fratrække skønnet over produktskatterne. Fx kan produktionen af en bestemt produktgruppe opgjort i basispriser estimeres ved at trække bl.a. produktskatter fra den skønnede anvendelse til køberpriser. Et skøn over produktionen opgjort i basispriser kan imidlertid også kombineres med bl.a. skøn over produktskatter, således at man når frem til et skøn over anvendelsen opgjort i køberpriser.

- Forskellige andre afvigelser bør der ikke tages højde for i tilgangs- og anvendelsestabellen:

* tidsmæssige afvigelser, når fx betalinger vedrører skattepåligninger for flere år;

* foretagender, som har standset betalingerne (konkurs): dette registreres som andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver, dvs. ikke i tilgangs- og anvendelsestabellen.

- I nogle tilfælde kan afvigelserne også være et udtryk for, at det oprindelige skøn vedrørende produktskatter og subsidier er behæftet med alvorlige fejl, fx fordi produktionen af et bestemt produkt er underestimeret. I et sådant tilfælde kan ændringer i skøn over strømme af varer og tjenester også være berettiget.

Ved omregningen fra anvendelse efter produkt i køberpriser til basispriser kan ændringen af det oprindelige skøn over produktskatter og subsidier anføres særskilt. Imidlertid vil det være nødvendigt at foretage en opdeling af denne ændring efter produkt, selv om dette kun kan ske på grundlag af et simpelt matematisk princip (fx proportional fordeling).

9.48. Anvendelsestabellen IX.6 viser ikke, i hvilket omfang de anvendte varer og tjenester er indenlandsk produceret eller importeret. Denne oplysning er nødvendig i alle analyser, hvor relationen mellem tilgangen og anvendelsen af varer og tjenester inden for den nationale økonomi har betydning. Et eksempel herpå er analysen af den indvirkning, som bevægelser i eksporten eller de endelige konsumudgifter har på importen, den indenlandske produktion og dertil knyttede variabler fx beskæftigelsen. I virkeligheden gælder det de fleste analyser, der er nævnt i 9.14. og 9.15. Input-outputsystemet indeholder derfor også en anvendelsestabel for importerede produkter og en tabel for indenlandsk producerede varer og tjenester (se tabel IX.9 og IX.10).

9.49. Anvendelsestabellen over importerede produkter udarbejdes på grundlag af alle foreliggende oplysninger om anvendelsen af importen, fx for nogle produkters vedkommende vil man være bekendt med de vigtigste importforetagender, og for visse producenter vil der foreligge oplysninger om importens størrelse. Almindeligvis er direkte statistiske data om anvendelsen af importen imidlertid meget begrænset. Disse oplysninger skal derfor almindeligvis suppleres med antagelser for de enkelte produktgrupper.

9.50. Anvendelsestabellen for indenlandsk producerede varer og tjenester kan herefter opstilles ved at trække anvendelsestabellen over importerede produkter fra den generelle anvendelsestabel.

9.51. Til mere specifikke formål kan ovennævnte tilgangs- og anvendelsestabeller ændres ved at indføre alternative og supplerende klassifikationer. Eksempler herpå er:

- mere detaljerede produkt- og erhvervsklassifikationer, som er baseret på nationale klassifikationer, eller som skal dække mere specifikke behov, fx til analyse af forskningens og udviklingens rolle i den nationale økonomi;

- en mere detaljeret geografisk opdeling af importen og eksporten, fx samhandelen inden for EU underopdelt efter land og handelen med tredjelande underopdelt efter økonomiske regioner og visse lande som USA og Japan;

- klassifikation af importen i:
  * import af produkter, som også produceres inden for landets grænser ("konkurrerende import");
  * import af produkter, som ikke produceres inden for landets grænser ("komplementær import").

Tabel IX.9 **Anvendelsestabel for import**

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Importerede produkter: forbrug i produktionen i cif-priser efter produkter og erhverv		Importerede produkter: endelig anvendelse i køberpriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen af importerede produkter efter erhverv i alt		Endelig anvendelse af importerede produkter efter art i alt		Import i alt

Tabel IX.10 Anvendelsestabel i basispriser for den indenlandske produktion

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Indenlandsk produktion: forbrug i produktionen i basispriser efter produkter og erhverv		**Indenlandsk produktion: endelig anvendelse i basispriser** **Endelig konsumudgift:** **a) husholdninger** b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen af indenlandske produkter i basispriser efter erhverv i alt		Endelig anvendelse af indenlandske produkter i basispriser		Indenlandske produkter i alt
Anvendelse af importerede produkter	(3)	Forbrug i produktionen af importerede produkter efter erhverv i alt		Endelig anvendelse af importerede produkter i basispriser		Import i alt
Produktskatter, netto	(4)	Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen efter erhverv		Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + Σ (3) + (4)	(5)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter erhverv i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(6)	Elementer i værditilvæksten efter erhverv				
Σ (5)	(7)	Værditilvækst efter erhverv				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(8)	Produktion i basispriser efter erhverv				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(9)					

Begge former for import kan forventes af have forskellige relationer til og betydning for den nationale økonomi. Konkurrerende import kan være genstand for analyser (og økonomisk politik), eftersom den kan være en erstatning for indenlandsk produktion. Denne import vil derfor kunne opføres som en separat kategori af (potentiel) endelig anvendelse i anvendelsestabellerne. Hvad angår komplementær import, vil analyserne især dreje sig om den indvirkning, som bevægelser i priser eller mængde (fx i tilfælde af en oliekrise) har på den nationale økonomi;

- klassifikation af aflønningen af ansatte efter kriterier som fx uddannelsesniveau, deltid/heltid, alder og køn. Denne klassificering vil også kunne anvendes på de supplerende oplysninger om beskæftigelsen. Således kan tilgangs- og anvendelsestabellerne også anvendes til alle former for analyser af arbejdsmarkedet;

- opdeling af aflønningen af ansatte i:
  * lønninger, heraf:
    - de ansattes bidrag til sociale ordninger (her kan et globalt skøn være nødvendigt, når en ansats bidrag til sociale ordninger ikke kun afhænger af lønninger, men også af fx den ansattes øvrige indkomster, alder og civilstand;
  * arbejdsgivernes bidrag til sociale ordninger.

- Denne analyse af den betydning bidragene til sociale ordninger har for lønomkostningerne og disse omkostningers indflydelse på bruttooverskuddet af produktionen;

- klassificering af konsum efter formål (husholdninger: COICOP og det offentlige: COFOG). Den funktionelle klassificering af disse udgifter gør det muligt at vurdere hver funktions indvirkning på den øvrige del af økonomien. Fx er det således muligt at vurdere omfanget af de offentlige og private udgifter til sundhedspleje, transport og uddannelse. Et andet eksempel er analyse af den betydning, som det offentliges forsvarsudgifter har for visse indenlandske erhverv, især fremstilling af fly, lastbiler og våben;

- omklassificering af faste bruttoinvesteringer og fast kapital til faste aktiver, som udlejes af ejeren, fx i forbindelse med operationel leasing: de faste aktiver kan registreres som om de ejes af brugeren (i modsætning til hvad der er normal praksis i ENS). Formålet med denne omklassificering er at gøre omkostningsstrukturen i de erhverv, som udlejer faste aktiver, sammenlignelige med omkostningsstrukturerne i erhverv, som ejer tilsvarende faste aktiver. For at sikre en konsistent registrering kræver denne omklassificering også ændringer i leasinggiverens forbrug i produktionen og leasingtagerens produktion af et omfang, som svarer til den leje, der betales for det faste aktiv;

- omklassificering af beskæftigelse og aflønning af ansatte til lønarbejde og personer, der arbejder via vikarbureauer; formålet med denne omklassificering er at gøre erhvervenes omkostningsstrukturer mere sammenlignelige ved at registrere personer som ansatte i de erhverv, "hvor de rent faktisk arbejder". Denne omklassificering kræver også en ændring af de pågældende erhvervs forbrug i produktionen samt i produktionen.

TABELLER, SOM FORBINDER TILGANGS- OG ANVENDELSESTABELLERNE MED SEKTORKONTIENE

9.52. Oplysningerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne bør være relateret til sektorkontiene, således at tilgangs- og anvendelsestabellen er konsistent med sektorkontiene. Til dette formål opstilles en tabel med variabler, som er krydsklassificeret efter erhverv og sektor (se tabel IX.11).

Tabel IX.11. Tabel, som forbinder tilgangs- og anvendelsestabellerne med sektorkontiene

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)
		(1)	(2)
I. Ikke-finansielle selskaber Produktion i alt Markedsmæssig produktion Produktion til egen endelig anvendelse Anden ikke-markeds-mæssig produktion Forbrug i produktionen Bruttoværditilvækst Aflønning af ansatte Andre produktions-skatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produk-tion, netto Faste bruttoinvesteringer II. Finansielle selskaber Produktion i alt Faste bruttoinvesteringer III. Det offentlige IV. Husholdninger V. NPISH	(1)		
Sektorer i alt Produktion Faste bruttoinvesteringer	(2)		

SYMMETRISKE INPUT-OUTPUT TABELLER

9.53. I ENS er input-output tabellen produkt/produkt den vigtigste symmetriske input-output tabel. Den beskrives i det følgende.

9.54. Input-output tabellen produkt/produkt (se tabel IX.4 og IX.12) kan opstilles ved at konvertere tilgangs- og anvendelsestabellerne i basispriser. Dette indebærer, at formatet skal ændres, dvs. fra to asymmetriske tabeller til én symmetrisk tabel (se også 9.09.). Konverteringen kan opdeles i tre etaper:

(1) opdeling af biprodukter i tilgangstabellen efter de erhverv, hvor de er hovedprodukter;

(2) omdannelse af søjlerne i anvendelsestabellen fra input i erhverv til input i homogene brancher (uden aggregering af rækkerne);

(3) om nødvendigt aggregering af de detaljerede produkter (rækker) i den nye anvendelsestabel til homogene brancher, der er anført i søjlerne.

9.55. Etape (1) består i at foretage overførsler af biprodukter i tilgangstabellen. Da biprodukter opføres som "ikke-diagonale" posteringer på tilgangstabellen, er denne form for overførsel relativ ukompliceret. Biprodukterne betragtes som tilgang inden for de erhverv, hvor de er hovedprodukter, og afgang inden for de erhverv, hvor de bliver produceret.

9.56. Etape (2) er mere kompliceret, da basisoplysningerne om input vedrører erhvervene og ikke hvert enkelt produkt, som produceres af de enkelte erhverv. Konverteringen i dette tilfælde består i at overføre input, der er knyttet til den sekundære produktion fra det erhverv, hvor biprodukterne er produceret til det erhverv, hvor de indgår i hovedproduktionen (eller hvorunder de typisk henhører). Denne overførsel kan foretages på to måder:

- på basis af supplerende statistiske og tekniske oplysninger;
- på basis af antagelser.

9.57. Supplerende statistiske og tekniske oplysninger bør anvendes i størst mulig udstrækning. Fx vil det være muligt at få specifikke oplysninger om de input, som er nødvendige for at producere bestemte produkter. Imidlertid er den form for oplysninger almindeligvis ufuldstændige. I sidste instans vil det normalt blive nødvendigt at anvende simple antagelser for at foretage overførslerne.

9.58. De antagelser, der anvendes for at overføre output og tilhørende input er baseret på to former for antagelser vedrørende de teknologiske aspekter:

(1) erhvervsspecifik teknologi, som bygger på den antagelse, at alle produkter, der produceres af lokale faglige enheder inden for et erhverv produceres med samme input-struktur;

(2) produktspecifik teknologi, der bygger på den antagelse, at alle produkter i en produktgruppe har samme input-struktur, uanset hvilket erhverv der producerer dem.

Tabel IX.12 Symmetrisk input-outputtabel i basispriser (produkt/produkt)

		Produkter (CPA) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen i basispriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse i basispriser efter art		Anvendelse i alt i basispriser
Produktskatter Produktsubsidier (-)	(3)	Produktskatter, netto, efter produkter		Produktskatter, netto, efter den endelige anvendelses art		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3)	(4)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse i køberpriser efter art i alt		Anvendelse i køberpriser i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(5)	Elementer i værditilvæksten efter produkter				
Σ (5)	(6)	Værditilvækst efter produkter				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(7)	Produktion i basispriser efter produkter				
Import	(8)	Import cif efter produkter				
(7) + (8)	(9)	Tilgang i basispriser efter produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(10)					

Det er vanskeligt at afgøre, hvilken antagelse, det er mest hensigtsmæssigt at gå ud fra i hvert enkelt tilfælde. Det afhænger således af strukturen i de enkelte landes erhverv, fx specialiseringsgraden og homogeniteten i de nationale teknologier, der anvendes til fremstilling af produkter inden for samme produktgruppe. Fx kan støvler fremstilles af læder eller plast. At gå ud fra den antagelse, at samme produktteknologi kan anvendes til alle støvler (eller hvis der er tale om et højere aggregeringsniveau, fx fodtøj), kan således være problematisk. Det kan derfor være en bedre løsning at gå ud fra antagelsen om erhvervsspecifik teknologi.

Det har ofte givet uacceptable resultater, hvis man tager udgangspunkt i den produktspecifikke teknologi, da de heraf afledte input-outputkoefficienter ofte har været usandsynlige eller endog umulige (fx negative koefficienter). Usandsynlige koefficienter kan skyldes opgørelsesfejl og uensartethed (product-mix) inden for det erhverv, hvor det overførte produkt indgår som hovedprodukt. Dette problem kan løses ved at foretage korrektioner på basis af supplerende oplysninger eller ved i størst mulig udstrækning at udnytte ekspertviden. En anden løsning er naturligvis at anvende antagelsen om den industrispecifikke teknologi. I praksis er den bedste fremgangsmåde til udarbejdelse af symmetriske input-output tabeller at anvende blandede teknologiantagelser kombineret med supplerende oplysninger.

9.59. Antagelsernes betydning afhænger af omfanget af den sekundære produktion, som igen afhænger af, både hvordan produktionen er organiseret i økonomien, og af produkternes opdeling. Jo mere detaljeret opdelingen er, jo større sekundær produktion kan forventes.

9.60. Etape (3) består i aggregering af produkterne i den nye anvendelsestabel til de erhverv, hvor de produceres i henhold til etape (1), og dette fører til en symmetrisk input-output tabel af typen produkt/biprodukt. Medens der tages udgangspunkt i data baseret på lokale faglige enheder, afpasses de ændrede data efter dataene vedrørende "homogene produktionsenheder".

9.61. Klassifikationerne i den symmetriske input-output tabel er identiske med klassifikationerne i tilgangs- og anvendelsestabellerne, eftersom den symmetriske input-output tabel er en omdannelse af tilgangs- og anvendelsestabellerne (med undtagelse af klassifikationen efter erhverv/homogen branche).

9.62. Den symmetriske input-output tabel IX.12 ledsages af mindst to tabeller:

- en matrix over anvendelsen af importen; denne tabels format svarer til formatet på importtabellen, der ledsager tilgangs- og anvendelsestabellerne (se tabel IX.10) blot anvendes her produkt/produkt-klassifikationen;
- en symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion (tabel IX.13).

Sidstnævnte tabel anvendes til beregning af de kumulerede koefficienter, dvs. Leontief-inverset. I tabel IX.13 er Leontief-inverset den inverse værdi af forskellen mellem identitetsmatrix I og matricen i felt (1,1). Leontief-inverset kunne også have været beregnet for den indenlandske produktion og den konkurrerence import (se 9.51.). Man skulle da gå ud fra den antagelse, at den konkurrerende import er produceret på samme måde som de indenlandske produkter, som de konkurrerer med.

Tabel IX.13 Symmetrisk input-outputtabel for den indenlandske produktion (produkt/produkt)

		Produkter (CPA) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Indenlandsk produktion: forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		**Indenlandsk produktion:** **Endelig anvendelse i basispriser:** **Endelig konsumudgift:** **a) husholdninger** **b) NPISH** **c) det offentlige** Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer og værdigenstande e) lagerændringer f) eksport		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen af den indenlandske produktion i basispriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse af den indenlandske produktion i basispriser		Indenlandsk produktion i alt
Anvendelse af importerede produkter	(3)	Forbrug i produktionen af importerede produkter efter produkter i alt		Endelig anvendelse af importerede produkter i basispriser		Import i alt
Produktskatter, netto	(4)	Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen efter produkter		Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(6)	Elementer i værditilvæksten efter produkt				
Σ (5)	(7)	Værditilvækst efter erhverv				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(8)	Produktion i basispriser efter erhverv				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(9)					

KAPITEL X

MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEÆNDRINGER

INDLEDNING

10.01 I et nationalregnskabssystem udtrykkes samtlige strømme og beholdninger i monetære enheder. Den monetære enhed er den eneste fælles enhed, hvormed man kan værdiansætte de meget forskelligartede transaktioner, som optræder i nationalregnskabet, og beregne de relevante saldoposter.

Problemet ved at anvende den monetære enhed som måleenhed er, at denne enhed hverken er en stabil eller en international standard. Et af de vigtigste formål med økonomisk analyse er at måle den økonomiske vækst i mængde mellem forskellige perioder. Det er derfor i forbindelse med ændringer i værdien af visse økonomiske aggregater nødvendigt at skelne mellem ændringer, der udelukkende skyldes prisændringer, og øvrige ændringer, som kaldes "mængdeændringer".

Økonomisk analyse omfatter endvidere geografiske sammenligninger, dvs. mellem forskellige nationale økonomier. Der fokuseres på internationale mængde-sammenligninger på produktions- og indkomstniveau, men også prisniveauet er interessant. Det er derfor nødvendigt at opløse forskelle i værdi af økonomiske aggregater mellem landepar eller landegrupper i komponenter, som afspejler forskellene i mængde og forskellene i pris.

10.02 Når der er tale om tidsmæssige sammenligninger af strømme og beholdninger, er det vigtigt, at der lægges lige stor vægt på en præcis måling af prisændringer og af mængdeændringer. På kort sigt er iagttagelsen af prisudviklingen af lige så stor interesse som målingen af udbuds- og efterspørgselsmængden. På længere sigt kan man ikke ved analysen af den økonomiske vækst se bort fra ændringer i de relative priser på de forskellige typer varer og tjenester.

Hovedformålet er ikke bare at tilvejebringe omfattende mål for pris- og mængdeændringer for de vigtigste aggregater i nationalregnskabssystemet, men at samle et sæt af indbyrdes afhængige mål, som gør det mulige at gennemføre systematiske og detaljerede analyser af inflationen, den økonomiske vækst og de økonomiske svingninger.

10.03 Det gælder generelt for geografiske sammenligninger, at der skal foretages præcise målinger for både mængde- og priskomponenterne i de økonomiske aggregater. Da spredningen mellem Laspeyres' og Paasches formler ofte er betydelig i geografiske sammenligninger, er Fischers indeksformel den eneste, der kan accepteres til dette formål.

10.04 Nationalregnskabet udmærker sig ved at tilvejebringe en passende ramme for opstillingen af et system af mængde- og prisindeks og sikre konsistensen i de statistiske data.

Fordelene ved at anvende nationalregnskabet kan opsummeres som følger:

1) På det begrebsmæssige plan betyder anvendelsen af et regnskabssystem, som dækker hele det økonomiske system, at man nødvendigvis må specificere priser og fysiske enheder på en sammenhængende måde for de forskellige produkter og for det økonomiske systems forskellige strømme. I et sådant system er det f.eks. absolut nødvendigt, at pris- og mængdebegreberne for samme produktgruppe defineres på en ensartet måde på såvel tilgangs- som anvendelsessiden.

2) På de statistiske plan medfører anvendelsen af nationalregnskabssystemet, at tilgang og anvendelse er lige store i både faste og løbende priser, og anvendelsen af systemet bevirker normalt, at pris- og mængdeoplysningerne sættes i sammenhæng.

3) Udarbejdelsen af et sammenhængende system af pris- og mængdeindeks som led i et nationalregnskabssystem giver desuden nationalregnskabsstatistikerne en ekstra kontrolmulighed. Hvis man forudsætter, at der er udarbejdet et afstemt system af tilgangs- og anvendelsestabeller i løbende priser, kan man ved at opstille sådanne afstemte tabeller i faste priser automatisk aflede et system af implicitte prisindeks. En undersøgelse af rimeligheden i disse afledte indeks kan medføre revision og korrektion af tallene i faste priser og i visse tilfælde endog af værdierne i løbende priser.

4) Endelig giver anvendelsen af nationalregnskabet som ramme mulighed for at beregne pris- og mængdeændringer for visse saldoposter på kontiene, da disse pr. definition er afledt af andre elementer på kontiene.

10.05 Trods fordelene ved et sammenhængende system baseret på balancen mellem tilgang og anvendelse for vare- og tjenestetransaktionerne totalt eller efter erhverv, må det erkendes, at de således opnåede pris- og mængdeindeks ikke imødekommer alle behov eller besvarer alle spørgsmål vedrørende udviklingen i priser og mængder. De regskabsmæssige krav og de valg, man træffer med hensyn til pris- og mængdeindeksformler kan, hvor uundværlige de end måtte være ved opstillingen af et sammenhængende system, undertiden vise sig at være til gene. Der er også behov for oplysninger for kortere perioder som f.eks. en måned eller et kvartal. I så fald vil det måske vise sig nyttigt at anvende andre former for pris- og mængdeindeks.

ANVENDELSESOMRÅDE FOR PRIS- OG MÆNGDEINDEKS I NATIONALREGSKABSSYSTEMET

10.06 Blandt de strømme, der optræder i nationalregnskabet i løbende priser, findes der nogle - hovedsagelig varetransaktioner - hvor man kan skelne mellem en prisændring og en mængdeændring parallelt med det, der gøres på det mikroøkonomiske plan. For mange andre strømme i systemet er det betydeligt vanskeligere at foretage en sådan skelnen.

I det første tilfælde er der tale om strømme, som spænder over en gruppe elementære vare- og tjenestetransaktioner, hvor værdien af hver enkelt transaktion er lig med produktet af en række fysiske enheder og disses respektive pris pr. enhed. Man skal blot vide, hvilke bestanddele (elementære transaktioner) der indgår i den pågældende strøm, for at kunne opgøre gennemsnitsændringen i pris og mængde.

I det andet tilfælde - som vedrører en række transaktioner inden for distribution og finansiel formidling samt saldoposter som f.eks. værditilvækst - er det vanskeligt eller endog umuligt at opdele værdierne i løbende priser i pris- og mængdekomponenter, og særlige løsninger må derfor anvendes.

Der er desuden behov for at måle den reale købekraft for en række aggregater, som f.eks. aflønning af ansatte, husholdningernes disponible indkomst eller nationalindkomsten. Det kan f.eks. ske ved at deflatere dem med prisindekset for de varer og tjenester, der kan købes for dem.

10.07 Det skal understreges, at med hensyn til formål og fremgangsmåde er sidstnævnte tilfælde fundamentalt forskelligt fra de to første tilfælde, hvor man kan opstille et sammenhængende system af pris- og mængdeindeks, som er nyttige bl.a. til måling af økonomisk vækst. Når strømme af sidstnævnte type skal opgøres i reale værdier, anvendes prisindeks for andre strømme end dem, der er på tale, og de kan variere alt efter formålet med beregningen. Der er altså kun tale om en konventionelt vedtaget metode, som ikke kan anvendes generelt inden for et sammenhængende system af pris- og mængdeindeks.

Det sammenhængende pris- og mængdeindekssystem

10.08 En systematisk opdeling af ændringerne i værdierne i løbende priser i deres bestanddele "prisændringer" og "mængdeændringer" er begrænset til strømme, der repræsenterer transaktioner registreret på kontiene for varer og tjenester (0) og på produktionskontiene (I); opdelingen foretages både for data vedrørende de enkelte erhverv og for data vedrørende den samlede økonomi. Strømme, der repræsenterer saldoposter, f.eks. værditilvækst, kan ikke direkte opdeles i pris- og mændekomponenter; dette kan kun gøres indirekte ved hjælp af de relevante strømme af transaktioner.

Når man anvender nationalregnskabssystemet, skal der ved beregningen af dataene tages hensyn til følgende to betingelser:

1) saldoen på kontoen for varer og tjenester skal for en hvilken som helst periode på to år opgøres i både faste og løbende priser;

2) i den samlede økonomi skal hver strøm være lig med summen af de tilsvarende strømme for de forskellige erhverv.

En tredje betingelse, som ikke stammer fra nationalregnskabssystemet, men som er valgt af praktiske grunde, er, at enhver ændring i værdien af transaktioner enten skal opfattes som en prisændring eller som en mængdeændring, eller en kombination af disse.

Er disse tre betingelser opfyldt, betyder værdiansættelsen af kontiene for varer og tjenester og produktionskontiene i faste priser, at der kan udledes et sammenhængende pris- og mængdeindekssystem.

10.09 Til opbygningen af et sådant sammenhængende indekssystem kræves følgende poster:

a) Transaktioner i produkter

Produktion	P.1	
Markedsmæssig produktion		P.11
Produktion til egen endelig anvendelse		P.12
Anden ikke-markedsmæssig produktion		P.13
Forbrug i produktionen	P.2	
Endelig konsumudgift	P.3	
Individuel konsumudgift		P.31
Kollektiv konsumudgift		P.32
Faktisk konsum	P.4	
Faktisk individuelt konsum		P.41
Faktisk kollektivt konsum		P.42
Bruttoinvesteringer	P.5	
Faste bruttoinvesteringer		P.51
Lagerændringer		P.52
Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande		P.53
Eksport af varer og tjenester	P.6	
Eksport af varer		P.61
Eksport af tjenester		P.62
Import af varer og tjenester	P.7	
Import af varer		P.71
Import af tjenester		P.72

b) Produktskatter- og subsidier

Produktskatter undtagen moms	D.21 delvis
Produktsubsidier	D.31
Produktmoms	D.21 delvis

c) Forbrug af fast realkapital K.1

d) Saldoposter

Værditilvækst i basispriser	B.1
BNP i markedspriser	B.1g

Pris- og mængdeindeks for andre aggregater

10.10 Foruden ovennævnte pris- og mængdemål kan nedenstående aggregater også opdeles i egne pris- og mængdekomponenter. Der kan være forskellige formål med denne opdeling.

e)	**Lagerbeholdninger**	AN.12
f)	**Beholdning af producerede faste aktiver**	AN.11
g)	**Aflønning af ansatte**	D.1

Lagerbeholdninger ved hhv. begyndelsen og slutningen af hver periode må eventuelt opgøres i faste priser, for at man skal kunne beregne mængdeændringen i lagerbeholdningerne i løbet af perioden.

Beholdningen af producerede faste aktiver skal opgøres i faste priser, for at man skal kunne beregne kapitalkoefficienterne og have et grundlag for at kunne beregne realkapitalforbruget i faste priser.

Aflønning af ansatte skal beregnes i faste priser for at gøre det muligt at måle produktiviteten, og i nogle tilfælde også, når produktion er blevet opgjort ved at anvende data i faste priser på input.

10.11 Aflønning af ansatte er en bestanddel af indkomsten. Med henblik på at måle købekraften kan aflønning af ansatte værdiansættes i reale værdier ved at deflatere med et indeks, der afspejler priserne på de produkter, de ansatte køber. Også andre bestanddele af indkomsten, som f.eks. husholdningernes disponible indkomst og nationalindkomsten, kan måles i reale værdier på samme generelle måde.

ALMINDELIGE PRINCIPPER FOR MÅLING AF PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

Definition af markedsmæssige produkters priser og mængder

10.12 Etableringen af et sammenhængende pris- og mængdeindekssystem hviler på den antagelse, at for den enkelte homogene vare eller tjeneste er værdien (v) lig med prisen pr. mængdeenhed (p) ganget med antallet af mængdeenheder (q), dvs:

$v = pq$.

10.13 Definition:

Prisen defineres som værdien af en enhed af et produkt, hvor mængdeenhederne er fuldstændig homogene, ikke blot i fysisk forstand, men også med hensyn til en række andre karakteristika beskrevet i afsnit 10.16. For at være additive i økonomiske forstand skal mængdeenhederne være identiske og have samme pris pr. enhed. For hvert aggregat af vare- og tjenestetransaktioner vist i kontiene skal pris- og mængdemål konstrueres således, at

værdiindeks = prisindeks * mængdeindeks.

Det betyder, at enhver ændring i værdien af en bestemt strøm enten skal henføres til en prisændring eller en mængdeændring eller en kombination af disse to.

10.14 Når der er tale om varetransaktioner er det som regel let at definere den fysiske enhed, som er genstand for transaktionen, og dermed prisen pr. enhed. I en række tilfælde, f.eks. når der er tale om enkeltfremstillede kapitalgoder, er det vanskeligere, og der må findes specielle løsninger.

Når der er tale om levering af tjenester, er det ofte vanskeligere at pege på de karakteristika, der kendetegner de fysiske enheder, og der kan være uenighed om, hvilke kriterier der skal lægges til grund. Dette kan gælde store erhverv som kreditformidling, engros- og detailhandel, tjenester leveret til virksomheder, uddannelse, forskning og udvikling, sundhed og fritid. På grund af servicefagenes stadig større betydning er det vigtigt at finde frem til fælles løsninger for så vidt angår valget af fysiske enheder, også selv om disse løsninger kun er konventioner.

Kvalitetsforskelle og prisforskelle

10.15 Blandt de fysiske og andre karakteristika, der skal tages i betragtning, når man definerer produkterne, spiller elementet "kvalitet" en vigtig rolle, samtidig med at det giver anledning til vanskelige statistiske problemer.

For mange varer og tjenesters vedkommende, som er beregnet til særlige formål, findes der nemlig mange forskellige kvalitetsvarianter med hver deres pris.

10.16 Definition:

Kvalitetsforskelle ses af følgende faktorer:

i. Fysiske karakteristika.

ii. Levering på forskellige lokaliteter.

iii. Levering på forskellige tider af døgnet eller af året.

iv. Forskelle i salgsbetingelser eller i de forhold eller de omstændigheder, under hvilke varerne eller tjenesterne leveres.

Hvor de fysiske karakteristika er givne, medfører forskelle i de øvrige faktorer, at de fysiske enheder ikke er identiske i økonomisk forstand, og at værdien varierer fra enhed til enhed. Disse forskelle i enhedsværdier betragtes som forskelle i mængde og ikke som forskelle i pris.

I virkeligheden dækker betalingen for en vare ikke blot varens pris, men også prisen på de tjenester, der er knyttet til vareleverancen. Det betyder faktisk, at identiske varer, der sælges til forskellige priser og på forskellige vilkår, bør betragtes som forskelige produkter. Denne konklusion erkendes udtrykkeligt i tilgangs- og anvendelsestabellerne, hvor værdien af handels- og transportavancer - som er de vigtigste tjenester i forbindelse med levering af varer - registreres særskilt.

10.17 Det, at der inden for et bestemt marked og i løbet af en og samme periode forekommer flere enhedsværdier, kan med undtagelse af de tilfælde, der er beskrevet i afsnit 10.19, betragtes som bevis for, at der også er tale om forskellige kvaliteter. Derfor skal forskellige modeller af biler og endog forskellige versioner af samme model betragtes som forskellige produkter, ligesom der må skelnes mellem togrejser på første og anden klasse.

Til beregning af mål for pris og mængde er det nødvendigt at anvende en så detaljeret varenomenklatur som muligt, således at hvert identificeret produkt har størst mulig grad af ensartethed, uanset i hvor detaljeret form de endelige resultater skal offentliggøres.

10.18 Den kvalitative dimension skal også tages med i betragtning ved registrering af tidsmæssige ændringer. En kvalitetsændring, som f.eks. skyldes en ændring i et produkts fysiske karakteristika, skal betragtes som en mængdeændring og ikke som en prisændring. Også virkningerne af aggregreringen skal tages med i betragtning. Ændringer i sammensætningen af en strøm, der f.eks. medfører en højere gennemsnitskvalitet, skal registreres som en mængdeforøgelse og ikke som en prisstigning. Heraf følger, at hvad angår produktion vil skift mellem markeder med forskellige priser - f.eks. indenlandske kontra udenlandske, eller industrielle anvendelser kontra markeder for konsumvarer - blive behandlet som mængdeændringer og ikke som prisændringer. Det følger også heraf, at en prisændring for en given strøm kun kan ske som følge af prisændringer for individuelle transaktioner.

10.19 Definition:

Det, at der kan konstateres forskelle i enhedsværdier, skal ikke betragtes som ensbetydende med, at der er forskel i kvaliteten, når følgende omstændigheder gør sig gældende: manglende information, prisdiskriminering og dermed begrænset valgfrihed samt tilstedeværelsen af parallelle markeder. I disse tilfælde betragtes forskelle i enhedsværdier som forskelle i pris.

10.20 Manglende information betyder, at køberen måske ikke kender eksisterende prisforskelle og derfor kommer til at købe til højere priser. Dette - eller det modsatte - kan endvidere ske, når individuelle købere og sælgere forhandler eller tinger om en pris. Dog må forskellen mellem gennemsnitsprisen for en vare, der købes på et marked eller i en basar, hvor der ofte tinges om prisen, og prisen for den samme vare solgt i en anden type detailforretning, f.eks. et stormagasin, normalt behandles som en kvalitetsforskel på grund af de forskellige salgsbetingelser.

10.21 Prisdiskriminering betyder, at en sælger har mulighed for at kræve forskellige priser af forskellige kategorier af købere for identiske varer og tjenester, der sælges under nøjagtig samme vilkår. I sådanne tilfælde er der ingen eller kun begrænset valgfrihed for en køber, der hører til en særlig kategori. Ifølge det vedtagne princip er det prisdiskriminering, når der opkræves forskellig pris for identiske enheder, der sælges under nøjagtig samme vilkår på et klart afgrænset marked. Prisvariationer som følge af sådan diskriminering er ikke mængdeforskelle.

Mulighed for videresalg af varer på et bestemt marked betyder, at prisdiskriminering for sådanne produkter i de fleste tilfælde kan forventes at være ubetydelig. Eventuelle prisforskelle på varer kan normalt fortolkes som begrundet i manglende information eller eksistensen af parallelle markeder.

I serviceerhvervene, f.eks. inden for transport, kan producenterne tilbyde lavere priser til grupper af enkeltpersoner med typisk lavere indkomster, som f.eks. pensionister eller studerende. Hvis disse personer frit kan vælge, hvornår de ønsker at lade sig transportere, betragtes det som en prisdiskriminering. Hvis de derimod får lov til at betale de lavere priser på betingelse af, at de kun benytter transportmidlerne på visse tider af dagen, f.eks. uden for myldretiden, tilbydes de en transport af lavere kvalitet.

10.22 Der kan være flere forklaringer på eksistensen af parallelle markeder. Enten er udbuddet til den lave pris for lille til, at køberne kan få dækket deres behov og derfor må gå på et sekundært, parallelt marked, hvor priserne er højere. Eller der kan forekomme et parallelt marked, hvor sælgeren har mulighed for at undgå bestemte afgifter og derfor kan sælge billigere. Også i disse tilfælde er ændringen en prisforskel og ikke en mængdeforskel.

10.23 En ændring i strukturen af en strøm, som påvirker dens samlede værdi, kan forekomme, når identiske produkter som følge af manglende information, prisdiskriminering og eksistensen af parallelle markeder sælges til forskellige priser.

Hvis man forstiller sig, at en bestemt mængde af en særlig vare eller tjeneste sælges til en lavere pris til en særlig kategori af købere uden nogen som helst forskel i arten af den tilbudte vare eller tjeneste, stedet, tidspunktet eller salgsbetingelserne eller andre faktorer, så vil en efterfølgende formindskelse af den andel, der sælges til den laveste pris, hæve den gennemsnitspris, som køberne af varen eller tjenesten betaler. Dette skal registreres som en prisforøgelse og ikke som en mængdeforøgelse.

Principper for ikke-markedsmæssige tjenester

10.24 Ved udarbejdelsen af et fuldstændigt pris- og mængdeindekssystem, som dækker den samlede tilgang og anvendelse af varer og tjenester, støder man på en særlig vanskelighed, når det gælder måling af produktionen af ikke-markedsmæssige tjenester. Disse tjenester adskiller sig fra markedsmæssige tjenester derved, at de ikke sælges til en markedspris, og at deres værdi i løbende priser pr. konvention opgøres som summen af de påløbne omkostninger. Disse omkostninger er forbrug i produktionen, aflønning af ansatte, andre skatter minus produktsubsidier og realkapitalforbrug.

10.25 Da der ikke findes nogen pris pr. enhed fra den almindelige omsætning, kan man betragte "omkostningen pr. enhed" ved en ikke-markedsmæssig tjeneste som en tilnærmet værdi for ændringen i prisen. Hvis ikke-markedsmæssige tjenester forbruges individuelt, er det i princippet muligt at beregne mængder, som er homogene, og som afspejler anvendelsen af disse tjenester, og anvende omkostningerne pr. enhed for et basisår til at udlede data i faste priser. Ved denne form for produktionsmåling vil det være muligt at analysere ændringer i produktivitet for individuelle ikke-markedsmæssige tjenester. For kollektive tjenester er det normalt ikke muligt at fastsætte omkostningerne pr. enhed og de mængder, der afspejler anvendelsen af dem. Forsøges det at registrere ændringer i produktivitet for kollektive tjenester ved hjælp af indirekte metoder, bør brugerne gøres opmærksom herpå.

10.26 I nationalregnskabet er det yderst vigtigt at følge det princip, at produktion og forbrug af ikke-markedsmæssige tjenester – ligesom produktion og forbrug af varer og markedsmæssige tjenester – skal defineres som de faktiske strømme af disse varer og tjenester og ikke som de endelige resultater af deres anvendelse. Da disse resultater også afhænger af mange andre faktorer, er det ikke muligt at måle f.eks. mængden af undervisningstjenester ud fra forhøjelsen af uddannelsesniveauet, eller mængden af sundhedstjenester ud fra forbedringen af befokningens sundhedstilstand.

Principper for værditilvækst i basispriser og BNP

10.27 Værditilvækst i basispriser, saldoposten på produktionskontoen, er den eneste saldo, der indgår i det sammenhængende pris- og mængdeindekssystem. Det er dog på sin plads at understrege denne posts helt specielle karakter og den særlige betydning af de dertil knyttede mængde- og prisindeks.

Til forskel fra de forskellige vare- og tjenestestrømme kan værditilvæksten ikke henføres til en bestemt kategori af transaktioner. Derfor kan den ikke direkte opløses i en priskomponent og en mængdekomponent.

10.28 Definition:

Værditilvækst i faste priser defineres som forskellen mellem produktion i faste priser og forbrug i produktionen i faste priser.

$$VA = \Sigma P(0)Q(1) - \Sigma p(0)q(1)$$

hvor P og Q er priser og mængder for produktion, og p og q er priser og mængder for forbrug i produktionen. Den teoretisk korrekte metode til beregning af værditilvækst i faste priser er dobbelt deflation, dvs. at man deflaterer de to strømme på produktionskontoen (produktion og forbrug i produktionen) separat og derefter beregner balancen mellem disse to nyværdiansatte strømme.

10.29 I nogle tilfælde, hvor de statistiske data er ufuldstændige eller ikke tilstrækkeligt pålidelige, kan det være nødvendigt at anvende en enkelt indikator. Findes der gode data om værditilvæksten i løbende priser, er et af alternativerne til dobbelt deflation at deflatere den pågældende værditilvækst direkte med et prisindeks for produktion. Det forudsættes i den forbindelse, at priserne for forbrug i produktionen ændrer sig i samme takt som for produktionen. En anden mulig fremgangsmåde er at ekstrapolere værditilvæksten i basisåret med et mængdeindeks for produktionen. Dette mængdeindeks kan enten være beregnet direkte fra mængdedata eller ved at deflatere den pågældende værdi af produktionen med et passende prisindeks. Ved denne metode gås der faktisk ud fra, at mængdeændringerne er de samme for produktion og for forbrug i produktionen.

For visse serviceerhverv for markeds- og ikke-markedsmæssige tjenester, som f.eks. finansiering, tjenester leveret til virksomheder, uddannelse eller forsvar, kan det være umuligt at opnå tilfredsstillende skøn over pris- og mængdeændringer for produktionen. I sådanne tilfælde kan bevægelser i værditilvæksten i faste priser beregnes ved hjælp af ændringer i aflønning af ansatte efter faste lønsatser og realkapitalforbrug i faste priser. Ved kompileringen af dataene kan det være nødvendigt at anvende sådanne midler, også selv om der egentlig ikke er nogen grund til at antage, at arbejdsproduktiviteten forbliver uændret på kort eller lang sigt.

10.30 Af karakter er mængde- og prisindeks for værditilvækst forskellige fra de tilsvarende indekser for vare- og tjenestestrømme.

Det samme gælder for pris- og mængdeindeks for aggregerede saldoposter som f.eks. bruttonationalproduktet i markedspriser. Sidstnævnte er lig med summen af samtlige værditilvækster minus FISIM - dvs. lig med de sammenlagte saldoposter - plus skatter minus subsidier på produkter, og kan fra en anden synsvinkel anses som værende saldoposten mellem endelig anvendelse i alt og import.

PROBLEMER VED ANVENDELSEN AF PRINCIPPERNE

10.31 For at kunne anvende pris- og mængdeprincipperne på de forskellige strømme i systemet er det nødvendigt løse en række af de problemer, der opstår i denne forbindelse.

Anvendelsen generelt

10.32 Behovet for at bestemme, hvilke af de i de foregående afsnit beskrevne faktorer, der forklarer prisforskellene, opstår hver gang man analyserer tidsrækker af værdidata og skal adskille prisændringer fra mængdeændringer. Selv om detaljeringsgraden er høj, giver rækker af mængdedata ofte kun grove mål for mængdeændringer, idet de ikke i tilstrækkelig grad afspejler de ændringer, der kan være sket i blandingen af forskellige kvaliteter. Det betyder f.eks., at der ved et konstant antal af fysiske enheder, der registreres for en bestemt strøm, kan være tale om en undervurdering af mængdeændringen, hvis der er sket en ændring i sammensætningen til fordel for enheder af højere kvalitet. Denne forskydning medfører en ændring i gennemsnitskvaliteten og skal registreres som en forhøjelse af mængdeindekset. Almindeligvis er den bedste metode til at beregne mængdeændringer i vare- og tjenestestrømme at deflatere værdidata med prisindeks. Eftersom alle ændringer i gennemsnitskvaliteten afspejles korrekt i værdirækkerne, får man et korrekt mængdeindeks ved at dividere med et repræsentativt prisindeks, som er afpasset efter kvalitetsændringerne.

10.33 Deflatering med prisindeks er måske ikke altid den bedste fremgangsmåde i praksis, og andre metoder må tages i anvendelse. Værdirækker kan f.eks. være udarbejdet ved at gange pris- og mængdedata, og der kan så udledes faste prisdata ved at bruge priser fra basisåret. Det kan også forekomme, at nogle værdirækker er af ringe kvalitet, eller der kan være vanskeligheder forbundet med at udlede pålidelige prisindeks. Der kan så foretages beregninger på basis af mængdeindikatorer. I sådanne tilfælde bør man sørge for, at mængderne refererer til produkter, der er så homogene som muligt. Hvis ingen af de ovenfor beskrevne metoder kan anvendes, kan det blive nødvendigt at basere data for produktion i faste priser på skønnet input i faste priser.

10.34 For ikke-markedsmæssige tjenester eksisterer muligheden for at deflatere værdier ved hjælp af prisindeks ikke, og der må anvendes andre løsninger. Disse beskrives nedenfor i afsnit 10.40-10.45.

Anvendelse på specifikke strømme

a) Strømme af varer og markedsmæssige tjenester

10.35 Af alle strømmene i økonomien er det ændringerne i værdien af strømme af varer og markedsmæssige tjenester, der lettest lader sig opdele i pris- og mængdeændringer. Her skal der skelnes klart mellem:

i) strømme, som repræsenterer faktiske transaktioner på markedet til en bestemt pris;

ii) strømme, der repræsenterer produktion til egen endelig anvendelse (f.eks. landmænds forbrug af egne produkter og boligejeres forbrug af bolig i egen ejendom);

iii) strømme, hvis værdi er defineret som en forskel mellem vare- og tjenestetransaktioner (f.eks. handelsavancer);

iv) strømme, hvis værdi er defineret som en forskel mellem fordelingstransaktioner og/eller finansielle transaktioner (f.eks. indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester og forsikringstjenester).

10.36 Strømme af kategori i) er langt de fleste og de mest almindelige. Ændringer i disse strømmes værdi kan naturligt opsplittes i mængdeændringer og prisændringer. Den almindelige metode med at deflatere den løbende værdi af disse strømme med prisindeks kan anvendes i alle de tilfælde, hvor varer og tjenester kan udtrykkes i enheder, der for størstedelens vedkommende er homogene fra år til år.

10.37 Strømme af kategori ii), som er fiktive transaktioner, er kendetegnet ved ikke at have nogen egentlig pris. Dette er tilfældet med varer som landbrugsprodukter til egen endelig anvendelse realkapitalgoder produceret for egen regning. For tjenesters vedkommende er den vigtigste type boligejeres forbrug af bolig i egen ejendom. Værdierne af disse imputerede strømme fås ved at anvende priserne på lignende produkter, der sælges, og deflatoren skal derfor være den samme. Eftersom det sædvanligvis er nødvendigt at værdiansætte produktion i forbindelse med byggeri for egen regning ved hjælp af produktionsomkostninger frem for priser, må deflatoren afpasses herefter.

10.38 De vigtigste strømme i kategori iii) er dem, hvis værdi i løbende priser fås som forskellen mellem værdierne af to varestrømme. Det gælder for handelsavancer, hvis værdi i løbende priser beregnes som forskellen mellem den faktiske eller imputerede pris for en vare, der købes af engros- eller detailhandelen med videresalg for øje, og den pris, der skulle have været betalt af distributøren for at kunne erstatte varen på det tidspunkt, hvor den blev solgt eller på anden vis afhændet. Efter en af metoderne kan opgørelsen af handelsavancerne i faste priser derfor også foretages som en difference mellem to tal, idet man fra værdien i faste priser af varer, som er videresolgt af engros- eller detailhandelen, trækker værdien i faste priser af varer, som er købt med henblik på videresalg. Som alternativ kan man foretage værdiansættelser i faste priser ved at anvende basisårets avanceprocent enten på salgsmængden eller på købsmængden. Ved denne alternative metode skal der for at opnå nøjagtige resultater tages hensyn til, at handelsavancerne varierer alt efter produkter og anvendelser. Det fremgår udtrykkeligt af tilgangs- og anvendelsestabellerne.

10.39 Kategori iii) omfatter endvidere produktion af rejsebureautjenester, der opgøres som værdien af bureauernes vederlag (gebyrer og kommissioner). Disse tjenester kan også måles som forskellen mellem to strømme – køberens fulde betaling og producentens udgifter til transport og indlogering. Mængdemålet kan måles som forskellen mellem disse strømme beregnet i faste priser. Alternativt kan gebyr eller kommission defineres som prisen pr. enhed for den type transport eller indlogering, der anvendes, og mængdeindikatoren for tjenestegebyret vil derfor bevæge sig i samme retning som disse strømme.

10.40 Strømmene i kategori iv) omfatter kreditformidlingstjenester, men også betaling for forsikringsselskabers og pensionsfondes tjenester er medtaget. Kreditformidlingstjenester leveres af banker og andre kreditinstitutter og omfatter udlån af penge til erhvervslivet eller husholdningerne, tilbud af sikre og fordelagtige opsparingsmuligheder, opbevaring af penge og værdigenstande, køb og salg af fremmed valuta, clearing af checks, levering af almindelig økonomisk information, handel med aktier, obligationer og andre værdipapirer samt investeringsrådgivning. I nogle tilfælde kan disse tjenester nemt defineres og betales særskilt, f.eks. når der er tale om leje af bankbokse, eller når der opkræves gebyrer i forbindelse med udstedelse af aktier og obligationer samt kreditgivning. I dette tilfælde kan transaktionernes løbende værdi beregnes, og det samme gælder de priser og mængder, der er nødvendige for at kunne måle priser og mængder. En opdeling af indirekte opgjorte kreditformidlingstjenester og af forsikringstjenester i pris- og mængdekomponenter kan dog normalt kun foretages på vilkårligt grundlag og skal hvile på konventioner.

b) Strømme af ikke-markedsmæssige tjenester

10.41 Ikke-markedsmæssige tjenester produceret af det offentlige og non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (NPISH) dækker en lang række tjenester, der både er nødvendige og nyttige for samfundet. De kan opdeles i to hovedkategorier:

a) tjenester, der ydes til enkeltpersoner, dvs. tjenester, hvor konsumenterne eller modtagerne kan identificeres individuelt. Konsumet af disse tjenester kræver en personlig handling fra den pågældende person.

b) tjenester, der ydes kollektivt, dvs. tjenester, som konsumeres kollektivt af hele befolkningen.

10.42 Tjenester, der ydes til enkeltpersoner, kan ydes på induviduelt grundlag (f.eks. sundhedspleje) eller på gruppebasis (f.eks. undervisning). Ifølge deres natur kan disse tjenester præsteres enten som markedsmæssige tjenester eller som ikke-markedsmæssige tjenester. Ofte vil den enkelte kunne skaffe sig sådanne tjenester både ved at henvende sig til en virksomhed på det frie marked (og betale for tjenesten) og ved at gå til en ikke-markedsmæssig enhed inden for det offentlige eller NPISH (og modtage tjenesten gratis eller næsten gratis).

I forbindelse med markedsenheder bør man anvende metoden med at deflatere værdier i løbende priser med prisindeks, da variationer i sammensætningen af produkter med forskellige priser så kan vises korrekt som påvirkende mængderne frem for priserne. For ikke-markedsmæssige tjenester, der ydes til enkeltpersoner, kan opgørelsen af produktionen baseres på mængdeindikatorer. I forbindelse med undervisning kan disse indikatorer være antal timer, som elever tilbringer i klasseværelset eller med individuel undervisning, og for ikke-markedsmæssige sundhedstjenester skal indikatorerene afspejle hospitalsbehandling eller besøg hos læger og sygeplejersker. I begge tilfælde er der en kvalitetsdimension indeholdt i mængden af ressourcer, der anvendes på eleven eller patienten. Der bør anvendes så detaljerede data som muligt, således at hver indikator, for hvilken der foretages beregninger, er så homogen som muligt med hensyn til omkostningerne. Kun da vises ændringer i produktblandingen korrekt som mængdeændringer.

Når der er tale om tjenester til enkeltpersoner, skal man i princippet måle mængdeændringen i produktionen og forbruget af disse på grundlag af den anvendelse, der gøres af disse tjenester. Man undgår således i ensartede tilfælde at skulle anvende forskellige kriterier, alt efter om tjenesterne har karakter af markedsmæssige eller ikke-markedsmæssige tjenester. Ændringen i kvalitet skal naturligvis medregnes i mængdeændringen, men det gælder såvel for markedsmæssige tjenester som for ikke-markedsmæssige tjenester til enkeltpersoner.

10.43 De tjenester, der ydes kollektivt, produceres af det offentlige til gavn for hele samfundet. De dækker et bredt spektrum af aktiviteter, såsom de tjenester, der ydes af centraladministrationen, forsvaret, udenrigstjenesten, domstolene og politiet, samt i forbindelse med by- og miljøplanlægningen, den økonomiske planlægning osv. Da det drejer sig om tjenester, der forbruges kollektivt indirekte og til stadighed, kan man ikke måle den producerede mængde af disse tjenester ved at registrere omfanget af den brug, der gøres af dem.

10.44 Det er undertiden ikke muligt i praksis at få pålidelige mængdeindikatorer for ikke-markedsmæssige tjenester, der ydes til enkeltpersoner, og det kan i så fald være nødvendigt at foretage mængdemålinger efter samme metoder som ved tjenester, der ydes kollektivt. Det er derfor nødvendigt at lægge en beregning i faste priser af de forskellige omkostningselementer i denne produktion til grund, dvs.:

a) forbrug i produktionen

b) aflønning af ansatte

c) andre produktionsskatter

d) realkapitalforbrug.

Anvendelsen af input-mål som erstatning for produktion betyder, at det ikke er muligt at foretage en produktivitetesanalyse.

10.45 Beregningen af forbrug i produktionen i faste priser rejser ingen særlige teoretiske problemer, da den vedrører varer og markedsmæssige tjenester. Den kan enten opgøres ved at deflatere værdierne i løbende priser med et prisindeks for forbrug i produktionen eller på grundlag af mængder nyværdiansat i basisårets priser.

10.46 Beregning i faste priser af aflønning af ansatte og realkapitalforbrug inden for ikke-markedsmæssige tjenester foretages efter de generelle metoder, der er beskrevet i afsnit 10.53 og 10.54 nedenfor. Andre produktionsskatter er ofte af en type, der kan relateres til en mængdeindikator, f.eks. beskæftigelsesmængde eller antal anvendte køretøjer.

c) Skatter og subsidier på produkter og import

10.47 Selv om det sammenhængende pris- og mændeindekssystem egentlig er begrænset til vare- og tjenestetransaktioner, udelukker det dog ikke muligheden af at beregne mål for pris- og mængdeændringer for visse andre transaktioner. Denne mulighed foreligger blandt andet i forbindelse med skatter og subsidier, som er direkte knyttet til mængden eller værdien af de varer og tjenester, som er genstand for transaktionerne. Af tilgangs- og anvendelsestabellerne fremgår værdierne af disse klart. Ved at anvende de nedenfor beskrevne regler er det muligt at nå frem til pris- og mængdemål for de kategorier af skatter og subsidier, der er registreret på kontiene for varer og tjenester, nemlig:

- produktskatter undtagen moms (D.21 delvis)
- produktsubsidier (D.31),
- produktmoms (D.21 delvis)

10.48 I det enkleste tilfælde er der tale om skatter, som udgør et fast beløb pr. mængdeenhed af det produkt, der er genstand for transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er afhængig af:

a) mængden af de produkter, der har været genstand for transaktionerne

b) det beløb, der opkræves pr. enhed, hvilket svarer til afgiftssatsen.

Opdeling af værdiændringen i dens to bestanddele giver næppe anledning til vanskeligheder. Mængdeændringen tilvejebringes gennem ændringen i mændgen af de beskattede varer; prisændringen svarer til ændringen i det beløb, der opkræves pr. enhed, dvs. ændringen i afgiftssatsen.

10.49 Et hyppigere forekommende tilfælde er det tilfælde, hvor skatten udgør en vis procentdel af værdien af transaktionen. Provenuet fra en sådan skat er i så fald afhængig af:

a) mængden af de produkter, som har været genstand for transaktionen

b) prisen på de produkter, som har været genstand for transaktionen

c) afgiftssatsen (i procent).

Afgiftsbeløbet pr. mængdeenhed findes altså ved at gange afgiftssatsen med produktets pris. Ændringen i provenuet fra en sådan skat kan også opsplittes i en mængdeændring, som svarer til udviklingen i mængden af de beskattede produkter, og en prisændring, som svarer til udviklingen i afgiftsbeløbet pr. mængdeenhed (b x c).

10.50 Værdien af produktskatter ekskl. moms (D.21 delvis) måles i mængde ved at anvende basisårets afgiftsbeløb på de producerede eller importerede produktmængder eller ved at anvende basisårets afgiftssatser på værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser. Man skal være opmærksom på, at afgiftsbeløbene kan variere mellem de forskellige anvendelser. Dette er der taget hensyn til i tilgangs- og anvendelsestabellerne.

10.51 På samme måde måles værdien af produktsubsidier (D.31) i mængde ved at anvende basisårets subsidiebeløb på de producerede eller importerede produktmængder eller ved at anvende basisårets subsidiesatser på værdien af produktionen eller importen omregnet til basisårets priser, idet der samtidig tages hensyn til, at der er forskellige subsidiebeløb for de forskellige anvendelser.

10.52 Produktmoms (D.21 delvis) beregnes - både i den samlede økonomi og i de forskellige erhverv og for andre brugere - på nettobasis og vedrører kun udgående moms. Denne defineres som forskellen mellem den moms, der faktureres på produkterne, og den udgående moms, som brugerne af disse produkter kan trække fra. Alternativt er det også muligt at definere produktmoms som summen af alle ikke-fradragsberettigede beløb, som skal betales af brugerne.

Udgående moms i faste priser kan beregnes ved at anvende de i basisåret gældende momssatser på de i basisårets priser udtrykte strømme. Eventuelle ændringer i momssatsen for det løbende år vil følgelig give sig udtryk i prisindekset og ikke i mængdeindekset for den udgående moms.

Den andel, som den indgående moms udgør af den fakturerede moms, og dermed af den udgående moms, kan variere:

a) enten som følge af en ændring i fradragsmulighederne på grund af en ændring af skattelovene og skattereglerne med virkning øjeblikkeligt eller med en vis tidsforskydning;

b) eller som følge af ændringer i anvendelsessammensætningen af produkterne (f.eks. en forøgelse af den del af anvendelserne, der nyder godt af fradragsmuligheden).

En ændring i værdien af den indgående moms, som skyldes ændringer i fradragsmulighederne, vil efter den beskrevne metode blive behandlet som en ændring i afgiftsbeløbet, hvilket også gælder for en ændring af momssatsen for den fakturerede moms.

På den anden side må en ændring i værdien af den indgående moms, som skyldes en ændring i anvendelsessammensætningen, give sig udtryk i en ændring i mængden af indgående moms; denne ændring afspejler sig således i mængdeindekset for produktmomsen.

d) Realkapitalforbrug

10.53 Det er ikke særlig vanskeligt at opstille mængdemål for realkapitalforbruget, hvis man har tilstrækkelige oplysninger om sammensætningen af beholdningen af faste aktiver (kapitalapparatet). De fleste lande anvender i forbindelse med beregningen af realkapitalforbruget i løbende priser en metode, der er baseret på kumulerede investeringer (perpetual inventory-metoden), hvilket nødvendiggør beregningen af kapitalapparatet i faste priser. For at kunne gå fra værdiansættelsen i den oprindelige anskaffelsespris til en værdiansættelse i genanskaffelsespriser, må man først omregne værdien af kapitalgoder, som er erhvervet i løbet af forskellige perioder, til en ensartet værdi, dvs. til værdien i basisårets priser. De pris- og mængdeindeks, som anvendes til dette formål, vil også kunne anvendes til at beregne værdien i faste priser og prisindekset for realkapitalforbruget.

I de lande, hvor metoden med kumulerede investeringer ikke anvendes, kan man nå frem til ændringen i realkapitalforbruget i faste priser ved at deflatere værdien i løbende priser fordelt efter produkter med prisindeks for disse produkter.

e) Aflønning af ansatte

10.54 For at kunne måle mængden af input fra arbejdskraften kan man som mængdeenhed for aflønning af ansatte anvende en times arbejde for en given type job og et givet kvalifikationsniveau. Ligesom for varer og tjenester må man skelne mellem forskellige kvaliteter og beregne mængdeforholdstal for den enkelte type arbejde. Prisen for hver type er det vederlag, der betales pr. time, som naturligvis kan variere efter typen af arbejde. Et mængdemål for udført arbejde kan beregnes som et vægtet gennemsnit af mængdeforholdstallene for forskellige typer arbejde, vægtet med værdierne af aflønning af ansatte i året forud eller i et fastsat basisår. Alternativt kan der beregnes et lønindeks for arbejde ved at beregne et vægtet gennemsnit af de forholdsmæssige ændringer i timelønssatserne for forskellige typer arbejde, igen ved at anvende aflønning af ansatte som vægte. Beregnes mængdeindeks af Laspeyres-typen indirekte ved at deflatere ændringer i aflønning af ansatte i løbende priser med et indeks for gennemsnitlig ændring i timelønnen, skal sidstnævnte være et indeks af Paasche-typen.

10.55 For at kunne måle den reale købekraft for aflønning af ansatte kan denne strøm deflateres med et indeks, der afspejler anvendelsen af denne indtjening. Det prisindeks, der normalt vælges til dette formål, er den implicitte deflator for individuel komsumudgift eller forbrugerprisindekset.

f) Beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger

10.56 Det er nødvendigt at have data i faste priser både for beholdninger af producerede faste aktiver og lagerbeholdninger. For de producerede faste aktivers vedkommende er sådanne data, som er nødvendige for at kunne beregne kapitalkoefficienterne, tilgængelige, hvis man anvender *perpetual inventory*-metoden. I andre tilfælde kan oplysninger om værdien af beholdningerne af aktiver indhentes fra producenterne, og der kan foretages en deflation med de prisindeks, der bruges til faste bruttoinvesteringer, idet er tages hensyn til beholdningernes aldersstruktur.

Lagerændringer måles ved værdien af lagertilgang minus værdien af lagerafgang, og værdien af eventuelle løbende tab af varer, der ligger på lager i en given periode. Opgørelser i faste priser fås ved at deflatere disse komponenter. Når der er tale om forholdsvis regelmæssige ændringer i mængden af og priserne på lagerbeholdningerne, kan lagerændringerne også beregnes ved at gange mængdeændringen i lagerbeholdningerne med gennemsnitspriser for det løbende år eller basisåret. Et andet alternativ, som også kan bruges som krydscheck, er at beregne lagerændringerne som differencen mellem lagerbeholdninger opgjort ved hhv. slutningen og begyndelsen af perioden. Til dette formål skal værdien af lagerbeholdningerne minus nyværdiansættelse i henhold til producenternes regnskaber nyværdiansættes og udtrykkes i enten det løbende års eller baisårets gennemsnitspriser. Refererer de til det løbende år, repræsenterer værdien mængdeændringerne i lagerbeholdningerne i løbende priser. Refererer de til et basisår, svarer værdien til mængdeændringerne i lagerbeholdningerne i basisårets priser.

g) Måling af realindkomst for den samlede økonomi

10.57 Det er ikke muligt at opdele indkomststrømme i en pris- og en mængdekomponent, og derfor kan mål for pris og mængde ikke defineres på samme måde som for de før omtalte strømmes og beholdningers vedkommende. Indkomststrømme kan kun måles i reale værdier, hvis man vælger en særlig kurv af varer og tjenester, som indkomsten sædvanligvis bruges til, og anvender prisindekset for denne kurv som deflator af indkomster i løbende priser/løbende indkomster. Valget er altid vilkårligt i den forstand, at indkomst sjældent bruges specielt på indkøb i den pågældende periode. Noget af den spares eventuelt op til indkøb i senere perioder, eller indkøb i den pågældende periode kan være delvis finansieret fra tidligere opsparing.

10.58 Bruttonationalproduktet i faste priser måler den samlede produktion (minus forbrug i produktioenen) i mængde for hele økonomien. Hjemmehørendes samlede realindkomst påvirkes ikke blot af denne produktionsmængde, men også af forholdet mellem eksport og import fra udlandet. Forbedres bytteforholdet, skal der mindre eksport til for at betale for en given importmængde, således at varer og tjenester ved et givet niveau af indenlandsk produktion kan omfordeles fra eksport til forbrug eller investeringer.

10.59 Realbruttonationalindkomsten kan udledes ved at lægge den såkaldte handelsgevinst (trading gain) til mængdetallene for bruttonationalproduktet. Handelsgevinsten (trading gain) – eller eventuelt handelstabet (trading loss) – defineres som:

$$T = \frac{X-M}{P} - \left[\frac{X}{Px} - \frac{M}{Pm}\right]$$

dvs. balancen i løbende priser som eksport minus import deflateret med et prisindeks P, minus forskellen mellem den deflaterede værdi af eksport og den deflaterede værdi af importen. Valget af en passende deflator P til de løbende handelsbalancer bør overlades til de statistiske myndigheder i det enkelte land, idet der tages hensyn til det pågældende lands særlige forhold. Hvis der er usikkerhed med hensyn til valg af deflator, vil et gennemsnit af import- og eksportprisindeksene sandsynligvis udgøre en passende deflator.

10.60 Forskellige realindkomstaggregater identificeres og defineres som vist i nedenstående tabel:

1) Bruttonationalproduktet i faste priser
plus handelsgevinst eller -tab fra ændringer i bytteforholdet

2) er lig med realbruttonationalindkomsten
plus reale primærindkomster fra udlandet
minus reale primærindkomster til udlandet

3) lig med realbruttonationalindkomsten
plus reale overførsler i løbende priser fra udlandet
minus reale overførsler i løbende priser til udlandet

4) lig med disponibel realbruttonationalindkomst
minus realkapitalforbrug i faste priser

5) lig med disponibel realnettonationalindkomst

For at kunne udtrykke de forskellige nationalindkomstaggregater i reale værdier anbefales det at deflatere primærindkomster og overførsler fra og til udlandet med et indeks for endelig bruttonationaludgift. Disponibel realnationalindkomst skal udtrykkes netto ved at trække realkapitalforbruget i faste priser fra dets bruttoværdi.

VALG AF INDEKSFORMLER OG ÆNDRING AF BASISÅR

10.61 Ved udarbejdelse af et sammenhængende pris- og mængdeindekssystem, må man træffe et velovervejet valg af, hvilke indekstyper man vil at anvende.

10.62 Det foretrukne mål til måling af år-til-år ændringer i mængde er et Fisher-mængdeindeks, der defineres som det geometriske gennemsnit af Laspeyres- og Paasche-indeksene Ændringer i mængde over længere perioder fås ved sammenkædning, dvs ved at kumulere år til år mængdeforandringerne

10.63 Det foretrukne mål til måling af år-til-år ændringer i priser er et Fisher-prisindeks. Prisændringer over lange perioder fås ved at sammenkæde år-til-år prisbevægelserne.

10.64 Kædeindeks, som bruger Laspeyres-mængdeindeks til at måle ændringer i mængde og Paasche-prisindeks til at måle år-til-år prisbevægelser, giver acceptable alternativer til Fisher-indeks.

10.65 Selv om det fortrukne mål til måling af mængde og pris er et kædeindeks, må det erkendes, at den manglende additive konsistens kan være en alvorlig ulempe for mange typer analyser.

Et aggregat defineres som summen af dets komponenter. Additivitet kræver, at denne identitet bevares, når værdierne af både et aggregat og dets komponenter i en eller anden referenceperiode ekstrapoleres over tide med anvendelse af et sæt mængdeindekstal.

10.66 Det anbefales derfor, at der for de vigtigste aggregaters vedkommende ud over kædeindeksene kompileres disaggregerede data i faste priser - dvs. direkte værdiansættelse af løbende mængder i basisårets priser.

Opgørelsen af regnskabsdataene i faste priser skal foretages på det finest mulige detaljeringsniveau, såfremt dataene skal være konsistente inden for rammerne af et sammenhængende pris- og mængdemålingssystem. Tilgangs- og anvendelsestabellerne danner den centrale begrebsmæssige og statistiske ramme for alle målene i faste priser. Yderligere data findes i supplerende tabeller.

Rækker i faste priser skal dog ombaseres i løbet af tiden. ENS har vedtaget det princip at ændre basisåret hvert femte år fra og med 1995. Når basisåret ændres, er det kutyme at knytte dataene på den gamle basis sammen med dataene på den nye basis i stedet for at føre ombaseringen endnu længere tilbage. Når basisåret opdateres, går additiviteten tabt som følge af sammenknytningen.

10.67 Når basisår-værdier ekstrapoleres med kæde-mængdeindeks, er det nødvendigt at forklare brugerne, hvorfor der ikke er nogen additivitet i tabellerne.

De ikke-additive data i "faste priser" offentliggøres uden nogen form for justering. Denne metode er gennemskuelig og anskueliggør problemets omfang over for brugerne.

Dette udelukker dog ikke muligheden af, at der kan være forhold, under hvilke de ansvarlige for udarbejdelsen af dataene måske vil foretrække at fjerne afvigelserne for at forbedre den samlede konsistens af dataene.

GEOGRAFISKE PRIS- OG MÆNGDEINDEKS

10.68 Ved sammenligning af priser og mængder mellem landene skal problemet med de forskellige nationale valutaer løses. Da vekselkurserne ikke er stabile nok til dette formål, og da de heller ikke nøjagtigt afspejler forskelle i købekraft, er det nødvendigt at bruge en metodologi, som svarer til den, der bruges til tidsmæssige sammenligninger inden for et enkelt land. Det er derfor nødvendigt at udarbejde pris- og mængdeindeks mellem par af lande, som anvender samme slags indeksformler, som når de måler ændringer mellem tidsperioder. Hvilket som helst af de to lande A og B kan bruges til at give vægtene, og - set fra land A's synsvinkel - kan et Laspeyres-indeks med vægte fra land A kan beregnes ligesom et Paasche-indeks, hvor der bruges vægte fra land B.

10.69 Hvis de to landes økonomier er meget forskellige, kan spredningen mellem disse to indeks være ret stor, og resultaterne bliver da for afhængige af, hvilket af de to man vælger. Til binære sammenligninger kræver ENS derfor et gennemsnit af de to i form af et Fisher-indeks.

10.70 Direkte mængdemæssige sammenligninger mellem økonomiske situationer, der kun har lidt til fælles, er i sagens natur vanskelige, og det bedste alternativ er derfor metoden med deflatering af værdier i løbende priser med prisindeks. Det gælder i endnu højere grad ved internationale end ved tidsmæssige sammenligninger. Gennem en omhyggelig specifikation og identifikation af produkterne kan der beregnes priskoefficienter på basis af oplysninger indsamlet i forbindelse med prisundersøgelser i de enkelte lande. Da priserne angives i de nationale valutaer, må man ved fortolkning af priskoefficienterne indføre begrebet købekraftsparitet (KKP). For et givet produkt defineres KKP mellem valutaen for land A og valutaen for land B som det antal enheder af land B's valuta, der behøves i land B for at købe det samme kvantum af produktet, som man med en enhed af land A's valuta vil kunne købe i land A. KKP for produktgrupper og højere aggregeringsniveauer op til BNP fås ved at vægte KKP for produkter med deres andel i udgifterne. Et internationalt prisindeks mellem de to lande fås ved at dele KKP-indekset med den aktuelle vekselkurs mellem de to pågældende valutaer.

10.71 For ikke-markedsmæssige tjenesters vedkommende støder man ved internationale sammenligninger på samme problem som ved tidsmæssige sammenligninger. Det betyder, at produktion måles som summen af inputs. Den metode, man for tiden anvender i geografiske sammenligninger, består i at beregne KKP ud fra priskoefficienter for vigtige komponenter i disse input. Ved denne metode, som indebærer mængdesammenligninger af input, tages der ikke hensyn til forskelle i produktivitet i forbindelse med ikke-markedsmæssige tjenester mellem de sammenlignede lande. Derfor er det vigtigt, at der udvikles metoder, som i stedet fører til sammenligninger af mængden af produktion af ikke-markedsmæssige tjenester. Dette skulle principielt være muligt i forbindelse med individuelle ikke-markedsmæssige tjenester på samme generelle måde som ved tidsmæssige sammenligninger.

10.72 I ENS erkendes behovet for internationale pris- og mængdesammenligninger mellem lande. Det vigtigste mål er mængdesammenligninger af BNP og dets anvendelser, og her skal betingelsen vedrørende transitivitet opfyldes. Ved transitivitet forstås, at det direkte indeks for land C baseret på land A er lig med det indirekte indeks, der fås ved at gange det direkte indeks for land B baseret på land A med det direkte indeks for land C baseret på land B.

10.73 I ENS er fremgangsmåden ved beregning af et sæt af multilaterale mængdemål og KKP'er den, at man starter med binære sammenligninger mellem samtlige mulige landepar blande de pågældende lande. De til dette formål anvendte Fisher-indeks er ikke transitive, men man kan af disse udlede et sæt transitive indeks, der ligner de oprindelige Fisher-indeks så meget som muligt, ved til dette formål at anvende det traditionelle kriterium med de mindste kvadrater. Ved at minimere afvigelserne mellem de oprindelige Fisher-indeks og de ønskede transitive indeks når man frem til den såkaldte EKS-formel.

10.74 EKS-indekset anvender alle de indirekte indeks, der kæder land *i* sammen med land *k* samt det direkte indeks mellem dem. Mellem land *i* og land *k* er det således det geometriske gennemsnit af det direkte indeks mellem *i* og *k* og samtlige mulige indirekte indeks, der forbinder de to lande. Det direkte indeks får dobbelt så stor vægt som hvert indirekte indeks. Transitivitet opnås ved at man i EKS-indekset for et givet landepar tager ethvert andet land med.

KAPITEL XI

BEFOLKNING OG ARBEJDSKRAFTINPUT

11.01 Visse sammenligninger mellem lande, eller mellem brancher eller sektorer inden for samme økonomi, giver først mening, når aggregaterne i nationalregnskabet (fx bruttonationalprodukt, husholdningernes konsum, en branches værditilvækst, lønninger og arbejdsgiverbidrag) sættes i forhold til befolkningstallet og arbejdskraftinput-variablerne. Det er derfor nødvendigt at have definitioner af den samlede befolkning, beskæftigelse, jobs, samlet antal arbejdstimer, fuldtidsækvivalens og ansattes arbejdskraftinput ved fast løn, som er nært knyttet til de begreber, der anvendes i nationalregnskabet.

11.02 Disse betegnelser er i systemet defineret på grundlag af begreberne økonomisk område og interessetyngdepunkt.

11.03 Arbejdskraftinput skal klassificeres på grundlag af samme statistiske enheder, som anvendes ved analysen af produktionen, nemlig den lokale faglige enhed og den institutionelle enhed.

11.04 De aggregater, som tallene for befolkning og arbejdskraftinput refererer til, er årlige totaler. Derfor skal der for befolkning og arbejdskraftinput anvendes årlige gennemsnitsværdier.

Hvis der gennemføres flere undersøgelser i årets løb, er det tal, der vælges, gennemsnittet af de resultater, der opnås på de forskellige referencetidspunkter.

Når der kun foretages en enkelt undersøgelse, er det vigtigt at sikre sig, at den anvendte periode er fuldt repræsentativ; ved vurdering af data for året som helhed, bør de seneste oplysninger om variationer i årets løb anvendes. Vil man fx anslå den gennemsnitlige beskæftigelse, skal der på en eller anden måde korrigeres for, at nogle personer ikke arbejder hele året (fx. løst beskæftigede arbejdstagere og/eller sæsonarbejdere).

DEN SAMLEDE BEFOLKNING

11.05 Definition:

På en given dato omfatter et lands samlede befolkning alle personer, statsborgere eller udlændinge, som har fast bopæl inden for landets økonomiske område, også selv om disse personer er midlertidigt fraværende. Til visse formål vil et årligt gennemsnit af befolkningstallet udgøre et hensigtsmæssigt grundlag for estimering af nationalregnskabsvariablerne eller kunne anvendes som regningsenhed ved sammenligninger.

11.06 Den samlede befolkning defineres i nationalregnskabet i henhold til bopælsbegrebet (se kapitlet "Enheder og deres gruppering").

En person, der opholder sig eller har til hensigt at opholde sig inden for landets økonomiske område i et år eller derover, betragtes som havende fast bopæl der.

En person, som har fast bopæl i landet, men som opholder sig i eller har til hensigt at opholde sig i udlandet i mindre end et år, betragtes som midlertidigt fraværende.

Alle enkeltpersoner, som tilhører samme husholdning[1], er hjemmehørende der, hvor husholdningen har sit økonomiske interessetyngdepunkt, dvs. det sted, hvor husholdningen har én eller flere boliger, som medlemmerne af husholdningen betragter og anvender som deres hovedbopæl. Et medlem af en hjemmehørende husholdning er fortsat hjemmehørende, selv om denne person hyppigt foretager rejser uden for det økonomiske område, eftersom det økonomiske interessetyngdepunkt forbliver i den økonomi, hvor husholdningen er hjemmehørende.

11.07 Et lands samlede befolkning omfatter:

- statsborgere bosat i landet
- civile statsborgere, der befinder sig i den øvrige verden i en periode på under et år (grænse- og sæsonarbejdere, turister, kurgæster osv.)
- civile udlændinge bosat i landet i et år eller derover (herunder ansatte[2] ved De Europæiske Fællesskabers institutioner og civile internationale organisationer på landets geografiske område).
- udenlandske militærpersoner[2], som arbejder for internationale militære organisationer på landets geografiske område.
- udenlandsk teknisk personale[2], udstationeret i en længere periode til arbejde i landet, og som vurderes at være beskæftiget af deres værtsregering på vegne af den regering eller internationale organisation, som faktisk finansierer deres arbejde.

Pr. konvention omfatter den samlede befolkning, uanset varigheden af opholdet i den øvrige verden, ligeledes:

- studerende statsborgere, uanset hvor længe de studerer i udlandet
- medlemmer[2] af de nationale væbnede styrker stationeret i den øvrige verden
- statsborgere[2] ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets geografiske område
- statsborgere[2] udstationeret ved nationale repræsentationer i udlandet
- statsborgere[2], som er besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der helt eller delvis opererer uden for det geografiske område.

11.08 I overensstemmelse hermed omfatter den samlede befolkning ikke:

- civile udlændinge, der befinder sig på det geografiske område i en periode, der ikke overstiger ét år (grænse- og sæsonarbejdere, turister, kurgæster, studerende osv.)
- civile statsborgere, der opholder sig i udlandet i et år eller derover
- militære statsborgere, der arbejder for internationale organisationer beliggende i den øvrige verden

---

1 Begrebet husholdning er defineret i kapitlet "Enheder og deres gruppering".
2 Inkl. husstandens medlemmer.

- statsborgere, der arbejder som teknisk personale med langvarig udstationering i den øvrige verden, og som anses for at være ansat af værtsregeringen på vegne af den regering eller internationale organisation, som faktisk finansierer deres arbejde

og pr. konvention heller ikke

- udenlandske studerende, uanset hvor længe de studerer i udlandet
- medlemmer af et fremmed lands væbnede styrker stationeret i landet
- udenlandske statsborgere ansat ved udenlandske videnskabelige baser beliggende på landets geografiske område
- fremmede statsborgere udstationeret ved fremmede repræsentationer på landets geografiske område

11.09 Den ovenfor definerede befolkning adskiller sig fra den tilstedeværende (eller *de facto*) befolkning, som omfatter de personer, der på en given dato befinder sig inden for det geografiske område.

ERHVERVSAKTIV BEFOLKNING

11.10 Definition:

I overensstemmelse med de normer, der er opstillet af Den Internationale Arbejdsorganisation (Tiende Internationale Konference for Arbejdsstatistikere), omfatter den erhvervsaktive befolkning alle personer af begge køn og over en vis alder, som leverer arbejdskraft til produktive aktiviteter (som ligger inden for systemets produktionsafgrænsning) inden for en bestemt referenceperiode.

Den erhvervsaktive befolkning omfatter alle personer, som opfylder alle kriterier for at henhøre under kategorien beskæftigede (ansatte og selvstændige) eller arbejdsløse.

"Ansatte" og "selvstændige" er defineret under overskriften "Beskæftigelse".

"Arbejdsløse" er defineret under overskriften "Arbejdsløshed".

BESKÆFTIGELSE

11.11 Definition:

Beskæftigelse omfatter alle personer - både ansatte og selvstændige - der udøver en eller anden form for produktiv virksomhed, som ligger inden for systemets produktionsafgrænsning.

a) Ansatte[3]

11.12 Definition:

Ansatte defineres som alle personer, der ifølge en aftale arbejder for en anden hjemmehørende institutionel enhed og modtager løn (registreres som D1 lønninger og arbejdsgiverbidrag).

Der eksisterer et forhold mellem arbejdsgiver og lønmodtager, når der mellem en virksomhed og en person foreligger en formel eller uformel aftale, som normalt indgås frivilligt af begge parter, ifølge hvilken personen arbejder for virksomheden mod løn i form af penge eller naturalier.

Ansatte klassificeres her, medmindre de samtidig har selvstændig virksomhed som hovedaktivitet; i så tilfælde klassificeres de under b).

11.13 Ansatte omfatter:

- personer (arbejdere, funktionærer, ledere, tjenestefolk, personer, som udfører en lønnet produktionsaktivitet som led i beskæftigelsesprogrammer), som er knyttet til en arbejdsgiver ved en arbejdskontrakt
- tjenestemandsansatte, civile offentligt ansatte
- militærpersoner, professionelle soldater, soldater på kontrakt og værnepligtige (inkl. værnepligtige i civil beskæftigelse)
- præster, hvis de aflønnes direkte af det offentlige eller en privat ikke-udbyttegivende institution
- ejere af selskaber og selskabslignende foretagender, hvis de arbejder i disse virksomheder
- studerende, som har en formel forpligtelse, ifølge hvilken de bidrager med egen arbejdskraft til en virksomheds produktion til gengæld for løn og (eller) en uddannelse
- eksternt ansatte[4], hvis der foreligger en eksplicit aftale om, at den eksterne medarbejder modtager løn på basis af det udførte arbejde, dvs. den mængde arbejde, hvormed der er bidraget til en produktionsproces
- handicappede arbejdstagere, forudsat at der eksisterer et formelt eller uformelt arbejdsgiver-arbejdstager-forhold.
- personer ansat af vikarbureauer, der skal medregnes i det pågældende bureaus branche, og ikke i den branche, som den virksomhed, de rent faktisk arbejder for, tilhører. I forbindelse med input/output-analyser kan det dog overvejes at foretage en omklassificering af sådanne personer og af alle tilhørende omkostninger (se afsnit 9.51 "Input-output tabeller").

---

3 "Ansatte" svarer til ILO's definition på "lønnet beskæftigelse"

4 En eksternt ansat er en person, som indvilger i at arbejde for en bestemt virksomhed eller at levere en bestemt mængde varer eller tjenesteydelser til en bestemt virksomhed efter forudgående aftale eller kontrakt med samme virksomhed, men hvis arbejdsplads ikke er inden for virksomheden.

11.14 Personer, der midlertidigt ikke er i arbejde, betragtes også som ansatte, forudsat at de har formel tilknytning til en arbejdsplads. Denne formelle tilknytning skal være baseret på et eller flere af følgende kriterier:

- fortsat udbetaling af løn
- sikkerhed for tilbagevenden til arbejdspladsen ved afslutning af ledighedsperioden, eller en aftale om datoen for tilbagevenden
- varigheden af fravær fra arbejdspladsen, som i påkommende tilfælde kan være den periode, i hvilken arbejdstageren kan modtage sociale ydelser uden forpligtelse til at acceptere andre jobs.

Dette dækker personer, som midlertidigt ikke er i arbejde på grund af sygdom eller skade, helligdag eller ferie, strejke eller lock-out, uddannelsesorlov, barsels- eller forældreorlov, reduktion i økonomisk aktivitet, midlertidige forstyrrelser i arbejdsprocessen eller indstilling af arbejdet på grund af fx. dårligt vejr, mekanisk eller elektrisk sammenbrud, mangel på råmaterialer eller brændstof, eller andet midlertidigt fravær med eller uden orlov.

b) Selvstændige

11.15 Definition

Selvstændige er personer, som er eneejere eller medejere af de ikke-registrerede foretagender, hvor de arbejder, undtagen de ikke-registrerede selskaber, der klassificeres som selskabslignende foretagender. Selvstændige klassificeres her, medmindre de også har lønnet beskæftigelse, som udgør deres hovedbeskæftigelse; i så fald klassificeres de under a).

De kan være midlertidigt fraværende fra arbejdspladsen i referenceperioden af en hvilken som helst specifik årsag. Løn for selvstændigt erhverv er blandet indkomst.

11.16 Selvstændige omfatter også følgende kategorier:

- ulønnede medhjælpende familiemedlemmer, herunder dem som arbejder i ikke-registrerede foretagender, der helt eller delvis beskæftiger sig med markedsmæssig produktion
- ekstern arbejdskraft, hvis indkomst afhænger af værdien af resultaterne af en eller anden produktionsproces, for hvilken de pågældende er ansvarlige, uanset arbejdsindsatsens omfang
- arbejdstagere, som beskæftiger sig med produktion udelukkende til personligt konsum eller egen kapitaldannelse, enten individuelt eller kollektivt. Ulønnede frivillige arbejdstagere indgår i kategorien selvstændige, såfremt deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af varer som f.eks. opførelse af en bolig, en kirke eller anden form for bygning. Men hvis deres frivillige aktiviteter resulterer i produktion af tjenester som f.eks. ulønnet pasning og rengøring, indgår de ikke under beskæftigelse, eftersom disse frivillige tjenester ikke indgår under produktion (se 3.08). Da der ikke er tale om arbejdskraftinput i forbindelse med tjenester, som produceres af ejere af egen bolig, betragtes sidstnævnte ikke som selvstændige.

c) Beskæftigelse og bopæl

11.17 Resultatet af produktionsenhedernes virksomhed kan kun sammenlignes med antallet af beskæftigede, hvis sidstnævnte omfatter både hjemmehørende og ikke-hjemmehørende arbejdstagere hos hjemmehørende produktionsenheder.

Beskæftigede omfatter derfor følgende kategorier:

- ikke-hjemmehørende grænsearbejdere, dvs. personer, som krydser grænsen hver dag for at arbejde i det økonomiske område
- ikke-hjemmehørende sæsonarbejdere, dvs. personer, som flytter ind i det økonomiske område for en periode, der ikke overstiger ét år, for at arbejde i de industrier, hvor der i perioder er brug for ekstra arbejdskraft
- medlemmer af de nationale væbnede styrker stationeret i den øvrige verden
- statsborgere ansat ved nationale videnskabelige baser beliggende uden for landets georgrafiske område
- statsborgere udstationeret ved natioale repræsentationer i den øvrige verden
- besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer, flydende platforme, der drives af hjemmehørende virksomheder
- lokalt ansatte hos nationale offentlige institutioner med sæde uden for det økonomiske område.

11.18 Derimod medregnes ikke:

- hjemmehørende grænse- og sæsonarbejdere, dvs. personer, som arbejder inden for et andet økonomisk område
- nationale besætningsmedlemmer på fiskerfartøjer, andre skibe, luftfartøjer og flydende platforme, der drives af ikke-hjemmehørende enheder
- lokalt ansatte i udenlandske offentlige forvaltninger, der har sæde inden for landets geografiske område
- personalet i De Europæiske Fællesskabers institutioner og civile internationale organisationer inden for landets geografiske område (herunder lokalt ansatte, som er direkte rekrutteret)
- militærpersoner, der arbejder for internationale militære organisationer inden for landets geografiske område
- statsborgere, der arbejder på udenlandske videnskabelige baser inden for det økonomiske område.

11.19 For at muliggøre overgangen til de begreber, der anvendes i beskæftigelsesstatistikkerne (det indenlandske beskæftigelsesbegreb), vises i ENS følgende poster separat:

1) værnepligtige (er ikke medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er medregnet i ENS under det offentliges tjenester)

2) hjemmehørende, der arbejder for ikke-hjemmehørende produktionsenheder (er medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er ikke medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)

3) ikke-hjemmehørende, der arbejder hos hjemmehørende produktionsenheder (er ikke medregnet i beskæftigelsesstatistikkerne, men er medregnet i det samlede antal beskæftigede ifølge ENS)

ARBEJDSLØSHED

11.20 Definition:

I overensstemmelse med de normer, der er opstillet af Den Internationale Arbejdsorganisation (Tiende Internationale Konference for Arbejdsstatistikere), omfatter "arbejdsløse" alle personer over en vis alder, som i referenceperioden :

a) "var uden arbejde", dvs. som ikke var i lønnet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig

b) "løbende var til rådighed for arbejdsmarkedet", dvs. som var til rådighed for lønnet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig i referenceperioden; og

c) "søgte arbejde", dvs. som i en bestemt periode for nylig har truffet særlige foranstaltninger med henblik på at søge lønnet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig.

De særlige foranstaltninger kan omfatte registrering på et offentligt eller privat arbejdsanvisningskontor, søgen arbejde hos arbejdsgivere, forespørgsler om beskæftigelse på arbejdspladser, landbrugsbedrifter, fabrikker, markedspladser eller andre forsamlingspladser, indrykning af og reflektering på avisannoncer, henvendelser til familie, venner eller bekendte, søgen efter jord, bygninger, maskiner eller udstyr med henblik på at etablere egen virksomhed, søgen efter finansieringsmuligheder, ansøgning om tilladelser eller licencer osv.

11.21 Definition:

Arbejdsløshedsprocenten angiver de arbejdsløses andel af den erhvervsaktive befolkning.

Arbejdsløshedsprocenten beregnes som regel særskilt for kvinder og mænd og for forskellige aldersgrupper og krydsklassificeres yderligere med andre befolkningsmæssige variabler som f.eks ægteskabelig stilling, uddannelse eller nationalitet.

JOBS

Definition:

11.22 Et job er eksplicit eller implicit aftale[5] mellem en person og en hjemmehørende institutionel enhed om udførelse af arbejde[6] mod løn[7] for en nærmere fastsat periode eller på ubestemt tid.

I denne definition er både arbejdstageres og selvstændiges jobs dækket, dvs. arbejdstagerjob, hvis personen tilhører en anden institutionel enhed end arbejdsgiveren, og selvstændig virksomhed, hvis personen tilhører samme institutionelle enhed som arbejdsgiveren.

11.23 Begrebet jobs afviger fra begrebet beskæftigelse som defineret ovenfor:

- Det omfatter andet, tredje, osv. jobs, som én og samme person har. Disse anden, tredje, osv. jobs, som en person har, kan enten følge lige efter hinanden indenfor referenceperioden (som regel en uge) eller løbe parallelt, fx. når en person har såvel aftenarbejde som dagarbejde.

- På den anden side omfatter det ikke personer, som midlertidigt ikke er på arbejde, men som har "formel tilknytning til deres job" fx. i form af "sikkerhed for at kunne vende tilbage til sit job ... eller en aftale om hvornår man kan vende tilbage til sit job". En sådan aftale mellem en arbejdsgiver og en person, som er arbejdsløs på grund af tekniske årsager eller fraværende på grund af uddannelse, medregnes ikke som et job i systemet.

Jobs og bopæl

11.24 Et job inden for landets økonomiske område defineres som en eksplicit eller implicit aftale mellem en person (som kan være hjemmehørende i et andet økonomisk område) og en institutionel enhed, hjemmehørende i landet.

Ved måling af arbejdskraftinputtet i den økonomiske aktivitet er kun den institutionelle produktionsenheds hjemsted, der er relevant, fordi kun hjemmehørende producenter bidrager til bruttonationalproduktet.

11.25 Desuden gælder følgende:

- Jobs er omfattet af jobtællingen inden for det økonomiske område, når de beskæftigede hos en hjemmehørende producent arbejder midlertidigt i et andet økonomisk område, og når aktivitetens art og varighed ikke berettiger til, at den behandles som en selvstændig hjemmehørende enhed i dette andet område.

---

5 Den eksplicitte eller implicitte aftale vedrører arbejdskraftinput, og ikke produktion i form af en vare eller en tjenesteydelse.

6 Arbejde betyder enhver aktivitet, som bidrager til produktionen af varer eller tjenesteydelser inden for produktionsafgrænsningen. Hvorvidt arbejdet og arbejdstagerens alder er i overensstemmelse med loven er i princippet irrelevant.

7 Løn skal her fortolkes i bred betydning, dvs. også omfattende selvstændiges blandede indkomst.

- Jobs er ikke omfattet af jobtællingen i det økonomiske område, når de udføres for ikke-hjemmehørende institutionelle enheder, dvs. for enheder med interessetyngdepunkt i et andet land, som ikke har til hensigt at udøve aktivitet på det indenlandske område i et år eller mere.

- Jobs besat af personale fra internationale organisationer og jobs besat af lokalt rekrutteret personale, som er ansat af fremmede ambassader, er ikke medtaget i optællingen, eftersom arbejdsgiverenhederne ikke er hjemmehørende.

SAMLET ANTAL ARBEJDSTIMER

11.26 Definition:

Det samlede antal arbejdstimer repræsenterer det antal arbejdstimer, der rent faktisk er udført af en ansat eller en selvstændig i løbet af referenceperioden, forudsat at resultatet af arbejdsaktiviteten ligger inden for produktionsafgrænsningen.

På grund af den brede definition af ansatte, som dækker personer, der midlertidigt ikke er på arbejde, men som har en formel tilknytning til deres job, samt deltidsansatte, anbefaler ENS, at man bruger det samlede antal arbejdstimer, og ikke antallet af ansatte, som målestok ved beregningen af produktiviteten.

Det samlede antal arbejdstimer er det foretrukne mål for arbejdskraftinput i systemet.

11.27 I overensstemmelse med de normer, der er opstillet af Den internationale Arbejdsorganisation (Tiende Internationale Konference for Arbejdsstatistikere), omfatter det samlede antal faktisk udførte arbejdstimer:

a) de timer, der rent faktisk udføres i den normale arbejdstid

b) de timer, der udføres ud over den normale arbejdstid, og sædvanligvis til en højere timelønssats end den normale (overtid)

c) den tid, der på arbejdspladsen bruges til ting som forberedelse af arbejdspladsen, reparations- og vedligeholdelsesarbejde, forberedelse og rengøring af værktøj samt udarbejdelse af kvitteringer, fakturaer, arbejdssedler og beretninger

d) den tid, der tilbringes på arbejdspladsen i døde perioder, fx. som følge af lejlighedsvis mangel på arbejde, maskinstop eller ulykker, eller tid, der tilbringes på arbejdspladsen, i løbet af hvilken der ikke udføres arbejde, men som der ydes betaling for i henhold til en arbejdskontrakt med garanti.

e) den tid, der svarer til korte hvilepauser på arbejdspladsen, herunder arbejdsstandsninger til indtagelse af forfriskninger.

11.28 Derimod omfatter de faktisk udførte arbejdstimer ikke:

a) betalte, men ikke udførte timer, såsom betalt årlig ferie, betalte feriedage, betalt sygeorlov

b) spisepauser

c) den tid, der medgår til transport mellem hjem og arbejde, selv når der ydes betaling herfor (bygningsarbejdere). Dog medregnes den tid, der medgår til sådan transport, når denne foregår i arbejdstiden.

11.29 Det samlede antal arbejdstimer er det antal timer, hvor der rent faktisk er udført arbejde i løbet af referenceperioden af arbejdstagere og selvstændige inden for det økonomiske område.

- inklusive arbejde, som udføres uden for det økonomiske område for hjemmehørende institutionelle arbejdsgiverenheder, som ikke har noget interessetyngdepunkt dér.

- eksklusive arbejde, som udføres for udenlandske institutionelle arbejdsgiverenheder som ikke har noget interessetyngdepunkt inden for det økonomiske område.

11.30 I forbindelse med mange virksomhedsundersøgelser registreres betalte timer, og ikke udførte arbejdstimer.

I disse tilfælde skal antallet af arbejdstimer anslås for hver jobgruppe ved hjælp af alle de oplysninger, der er tilgængelige om betalt orlov osv.

11.31 Til brug for konjunkturforløbanalyser kan det være nyttigt at justere det samlede antal arbejdstimer ved at operere med et fast antal arbejdsdage om året.

FULDTIDSÆKVIVALENS

11.32 Definition:

Fuldtidsækvivalent beskæftigelse, som svarer til antallet af fuldtidsækvivalente jobs, defineres som det samlede antal arbejdstimer divideret med det gennemsnitlige årlige antal arbejdstimer i fuldtidsjobs inden for det økonomiske område.

11.33 Denne definition beskriver ikke nødvendigvis, hvorledes begrebet beregnes: eftersom arbejdstiden i et fuldtidsjob har ændret sig gennem tiderne og varierer fra branche til branche, må der anvendes metoder, hvormed det for hver jobgruppe kan fastslås, hvor stor en gennemsnitlig andel ikke-fuldtidsjobs udgør af det samlede antal jobs, og hvor stort det gennemsnitlige antal arbejdstimer er for ikke-fuldtidsjobs. Først skal der for hver jobgruppe foretages en skønsmæssig ansættelse af en normal fuldtidsuge. Hvis det er muligt, kan en jobgruppe inden for en bestemt branche defineres på grundlag af køn (eller arbejdets art). Kollektive lønaftaler udgør, for arbejdstagerjobs, de bedste kriterier for fastsættelse af disse tal. Fuldtidsækvivalenter opgøres særskilt i hver jobgruppe, hvorefter de tælles sammen

11.34 Selv om det samlede antal arbejdstimer er den bedste målestok for arbejdskraftinput, har fuldtidsækvivalenten den fordel, at den er lettere at beregne, og det er derfor lettere at foretage internationale sammenligninger med lande, som kun kan beregne fuldtidsækvivalent beskæftigelse skønsmæssigt.

ANSATTES ARBEJDSKRAFTINPUT VED FAST LØN

11.35 Definition:

Ansattes arbejdskraftinput ved fast løn måler det aktuelle arbejdskraftinput, vurderet efter de lønniveauer, som er fremherskende for arbejdstagerjobs i løbet af en udvalgt grundperiode.

11.36 Lønninger og arbejdsgiverbidrag i løbende priser divideret med ansattes arbejdskraftinput i faste priser giver et implicit lønindeks, som er sammenligneligt med det implicitte prisindeks for endelig anvendelse.

11.37 Formålet med begrebet ansattes arbejdskraftinput ved fast løn er at udtrykke ændringerne i sammensætningen af arbejdsstyrken, f.eks. fra lavtlønnede til højtlønnede arbejdstagere. Hvis denne analyse skal være effektiv, bør den gennemføres for hver enkelt erhverv.

KAPITEL XII

KVARTALSREGNSKABER

12.01 Kvartalsregnskaberne er en integrerende del at nationalregnskabssystemet og er bl. a. af stor betydning ved analysen af det løbende år og ved beregningen af foreløbige estimater for det foregående år. Kvartalsregnskaberne udgør et sammenhængende sæt af transaktioner, konti og saldoposter, som dækker både det finansielle og det ikke-finansielle område, og som registreres kvartalsvis. Der anvendes samme principper, definitioner og struktur som i de årlige regnskaber, med visse modifikationer, som hænger sammen med den periode, der er dækket.

12.02 Kvartalsregnskaberne er især vigtige, fordi de er det eneste sammenhængende sæt af hurtigt disponible indikatorer, som giver et samlet billede af såvel finansielle som ikke-finansielle økonomiske aktiviteter på kort sigt.

12.03 Den periode, kvartalsregnskaberne dækker, og behovet for at råde over pålidelige oplysninger så hurtigt som muligt giver kvartalsregnskaberne visse typiske karakteristika. Blandt disse kan nævnes de statistiske metoder til udarbejdelse af kontiene, sæsonsvingninger og behandlingen af disse, konsistens mellem kvartalsregnskaberne og de årlige regnskaber samt bestemte regnskabsmæssige karakteristika i relation til referenceperioden. Disse typiske karakteristika vil blive udførligt behandlet i en håndbog over kvartalsregnskaber, som Eurostat påtænker at offentliggøre, inden nærværende metodologi tages i anvendelse.

12.04 De statistiske metoder, der anvendes til at udarbejde kvartalsregnskaberne, kan afvige betydeligt fra dem, der anvendes i forbindelse med de årlige regnskaber. De kan opdeles i to hovedkategorier: direkte metoder og og indirekte metoder. De direkte metoder er baseret på, at der med passende simplifikationer kvartalsvis står lignende datakilder til rådighed, som bruges til at udarbejde de årlige regnskaber. Derimod er de indirekte metoder baseret på en tidsmæssig desaggregering af dataene fra de årlige regnskaber efter matematiske eller statistiske metoder, hvor der anvendes referenceindikatorer, som gør det muligt at foretage ekstrapolation for det løbende år. Når man skal vælge mellem de forskellige indirekte metoder, skal man især sørge for, at prognosefejlene for det løbende år reduceres til et minimum for at sikre, at de foreløbige årlige estimater så vidt muligt svarer til de endelige tal. Valget mellem disse fremgangsmåder afhænger bl. a. af, hvilke informationer der foreligger på kvartalsbasis.

12.05 Rækkerne i kvartalsregnskaberne udviser ofte meget kortfristede variationer betinget af vejr, kutyme, lovgivning osv., der som regel betegnes som sæsonsvingninger. Selv om sæsonsvingninger er en integrerende del af kvartalsdataene, er de ofte skyld i, at det er umuligt at foretage en korrekt registrering og analyse af konjunkturudviklingen. Det er derfor nødvendigt at udarbejde såvel rå som sæsonkorrigerede regnskaber. I den forbindelse skal man sikre, at de sæsonkorrigerede tal er konsistente. Et problem med nær tilknytning til sæsonkorrigering, er problemet med korrigering for antal arbejdsdage, som skal behandles nærmere i Eurostats håndbog.

12.06 Da der i forbindelse med kvartalsregnskaberne anvendes samme regnskabsmæssige ramme som ved de årlige regnskaber, skal de være tidsmæssigt konsistente med disse. Dette betyder, når der er tale om strømvariabler, at summen af kvartalsdataene er lig med de årlige tal for det pågældende år. For de foregående års vedkommende er der i princippet ikke noget til hinder for, at denne betingelse kan opfyldes. For det løbende års vedkommende er der imidlertid et problem med hensyn til den tidsmæssige prioritet mellem kvartalsdata og årsdata, idet kvartalsdataene som regel foreligger tidligere end årsdataene. Dette problem kan eventuelt løses ved, at man vedtager, at de foreløbige estimater for de årlige tal fås ved aggregering af kvartalstallene. Så snart der foreligger nye årlige oplysninger, som resulterer i en revision af de foreløbige tal, skal kvartalsdataene ændres tilsvarende. Når kvartalsregnskaberne og de årlige regnskaber er baseret på samme system, er de årlige regnskaber et biprodukt af kvartalsregnskaberne, og der kræves derfor ikke særskilte årlige beregninger for at kunne udarbejde de årlige regnskaber.

12.07 Der skal sikres tidsmæssig konsistens for rådataene og - i overensstemmelse med metoden for sæsonkorrigering - for kvartalsdataene.

12.08 De fleste transaktioner og saldoposter er som regel nogenlunde ligeligt fordelt på alle kvartaler. Nogle transaktioner er dog koncentreret på et eller to kvartaler af året. Dette gælder for indkomstskatter, udbytte, renter osv. Behandlingen af disse tilfælde afhænger først og fremmest af, hvordan de pågældende tal beregnes.

12.09 Teoretisk set er der ikke noget til hinder for, at kvartalsregnskaberne udarbejdes efter samme skema som de årlige regnskaber. I praksis er det dog tilrådeligt at forenkle og reducere dette skema for at få pålidelige kvartalstal så hurtigt som muligt (jf. program for tabeller og data, der skal leveres i forbindelse med ENS-95).

KAPITEL XIII

REGIONALREGNSKABER

INDLEDNING

13.01 Regionalregnskaberne er en regionalt differentieret udgave af den samlede økonomis regnskaber. I regionalregnskaberne anvendes samme begreber som i regnskaberne for den samlede økonomi, medmindre andet er angivet.

13.02 En forudsætning for at kunne opstille et komplet sæt af konti på regionalt plan er, at hver enkelt region behandles som en særskilt økonomisk enhed. En regions transaktioner med andre regioner bliver således en slags udlandstransaktioner. Ved en regions transaktioner med andre regioner skal der skelnes mellem regionens transaktioner med andre regioner i det pågældende land og dens transaktioner med udlandet, dvs. det egentlige udland.

13.03 Begrebsmæssige vanskeligheder (se 13.10-13.14) er en del af forklaringen på, at regionalregnskaberne er begrænset til kun at omfatte registrering af produktionsaktiviteter fordelt efter erhverv og regnskaber for visse institutionelle sektorer, som f.eks. husholdninger.

DET REGIONALE OMRÅDE

13.04 Et lands regionale økonomi er en del af dets samlede økonomi. Den samlede økonomi defineres ved hjælp af institutionelle enheder. Den omfatter alle institutionelle enheder, der har et økonomisk interessetyngdepunkt inden for landets økonomiske område (se 2.04). Et lands økonomiske område svarer i det væsentlige til dets geografiske område, men der er ikke tale om et nøjagtigt sammenfald mellem disse to områder (se 2.05). Et lands økonomiske område kan opdeles i regionale områder og et ikke-regionalt område.

13.05 Et *regionalt område* består af:

a. en region, som er en del af landets geografiske område;

b. eventuelle toldfri områder, herunder toldfri lagre og fabrikker under toldopsyn, beliggende inden for regionen.

13.06 Det *ikke-regionale område* omfatter de dele af et lands økonomiske område, der ikke direkte siges at høre til en bestemt region. Det omfatter:

a. det nationale luftrum, territorialfarvande og den del af kontinentalsoklen, der ligger i det internationale farvand, som er under landets overhøjhed;

b. territoriale enklaver - dvs. geografiske områder beliggende i udlandet, og som i henhold til internationale traktater eller aftaler mellem stater anvendes af landets offentlige myndigheder (ambassader, konsulater, militærbaser, videnskabelige baser osv.);

c. forekomster af olie, naturgas osv. i internationale farvande uden for landets kontinentalsokkel, der udnyttes af hjemmehørende enheder i området.

13.07 Fortegnelsen over territoriale statistiske enheder (NUTS) indeholder en ensartet opdeling af Den Europæiske Unions økonomiske område. NUTS er den klassifikation af områder, der anvendes til opstilling af regionalregnskaber.

ENHEDER OG HJEMSTED

13.08 Der skelnes mellem to typer enheder:

- *den lokale faglige enhed*, som anvendes til at analysere de strømme, der indgår i produktionsprocessen og i anvendelsen af varer og tjenester, og
- *den institutionelle enhed*, som anvendes til at analysere strømme vedrørende indkomst, kapital, finansielle transaktioner, andre strømme og statuskonti.

13.09 Den lokale faglige enhed er den del af en faglig enhed, der svarer til en lokal enhed. Den lokale enhed er en institutionel enhed, der producerer varer og tjenester, eller dele heraf, og hvis geografiske beliggenhed kan identificeres (se 2.106). I princippet er det derfor muligt entydigt at bestemme en lokal faglig enheds regionale hjemsted.

Hvad angår transaktionerne i forbindelse med produktionsaktiviteterne, er det nødvendigt at få registreret strømme mellem lokale faglige enheder, som tilhører samme institutionelle enhed, men som er beliggende i forskellige regioner. I ENS anbefales det at registrere leverancer mellem lokale faglige enheder som produktion, og dette er specielt vigtigt i regionalregnskaberne.

13.10 I regionalregnskaberne skelnes der mellem to typer institutionelle enheder:

- *enkeltregionsenheder*, hvis økonomiske interessetyngdepunkt ligger i en bestemt region, og som udøver størsteparten af deres aktiviteter i denne region. Til enkeltregionsenheder regnes husholdninger, selskaber hvis lokale faglige enheder ligger i samme region, lokale myndigheder og delstatsmyndigheder, i det mindste en del af de sociale kasser og fonde samt mange non-profit institutioner rettet mod husholdningerne.
- *flerregionsenheder*, hvis økonomiske interessetyngdepunkt er fordelt på flere regioner. Dette gælder for mange selskaber og en række non-profit institutioner. I større udstrækning gælder det også for institutionelle enheder, hvis aktiviteter er landsdækkende, som f.eks de centrale myndigheder og nogle få selskaber, som regel med en monopolstilling eller en monopollignende stilling, såsom statsbanerne eller de offentlige elektricitetsværker.

13.11 Alle transaktioner foretaget af enkeltregionsenheder henregnes til den region, hvori enhederne har deres økonomiske interessetyngdepunkt. For husholdninger er det økonomiske interessetyngdepunkt den region, hvor de har deres hjemsted, og ikke den region, hvor de arbejder. Andre enkeltregionsenheder har deres økonomiske interessetyngdepunkt i den region, hvori de er beliggende.

13.12 Teoretisk set kan en del af flerregionsenhedernes transaktioner strengt taget ikke fordeles på regionerne. Dette gælder for de fleste fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner. Følgelig er det ikke muligt at give en entydig definition af flerregionsenheders saldoposter på regionalt plan.

13.13 Man kunne forestille sig alle flerregionsenheders transaktioner fordelt på regionerne efter en eller anden form for tommelfingerregel. En sådan fremgangsmåde bør dog ikke betragtes som en særlig praktisk løsning. Den ville indebære en begrebsmæssig tilpasning af ENS, eftersom de årsager, der forhindrer, at man indfører et komplet kontosystem for lokale faglige enheder/erhverv i den centrale struktur, i princippet også udelukker, at man foretager en fuldstændig fordeling af alle institutionelle enheder og deres regnskaber på regionerne; og det ville betyde, at der i princippet blev opstillet et komplet sæt konti for lokale faglige enheder.

13.14 I betragtning af ovenstående er regionalregnskabssystemet begrænset til følgende elementer:

- regionale erhvervsspecifikke aggregater for produktionsaktiviteter:
  - bruttoværditilvækst
  - aflønning af ansatte
  - beskæftigelse
  - ansatte
  - faste bruttoinvesteringer
- bruttonationalprodukt efter region (BNPR);
- regionale husholdningsregnskaber.

METODER TIL REGIONAL OPDELING

13.15 Regionalregnskaber er baseret på transaktioner foretaget af enheder, som er hjemmehørende i et regionalt område. Generelt kan den regionale opdeling foretages ved hjælp af bottom-up metoden, top-down metoden eller en blanding af disse to metoder. Metoderne kan beskrives som følger:

a. Bottom-up metoden

Ved bottom-up opgørelsesmetoden lægges oplysninger om enheder, der er hjemmehørende i regionen, sammen nedefra og opefter, således at man når frem til aggregatets regionale værdi. Summen af de regionale værdier skal være lig med den tilsvarende nationale værdi.

b. Top-down metoden

Ved top-down metoden fordeles en national værdi på de enkelte regioner - uden at man dog forsøger at udskille de enkelte hjemmehørende enheders resultater - ved anvendelse af en fordelingsnøgle, som så nøjagtigt som muligt afspejler det element, der skal opgøres. Denne metode kaldes top-down metoden, fordi aggregatet henregnes til en region og ikke til en enkelt enhed. Begrebet hjemmehørende enhed er dog nødvendigt for at sikre, at den anvendte fordelingsnøgle har en korrekt regional dækning.

c. Blandede metoder

Bottom-up metoden anvendes sjældent i sin oprindelige form; derfor kommer det ofte på tale at anvende blandede metoder. For eksempel kan man komme ud for, at man med bottom-up metoden kun kan fordele en variabel eller et aggregat af variabler på NUTS-1 niveau. En yderligere regional opdeling på NUTS-2 eller NUTS-3 niveau kræver anvendelse af top-down metoden.

13.16 I princippet er fordelen ved bottom-up metoden, at den på regionalt plan direkte anvender de relevante kilder. En af fordelene ved top-down metoder er, at de sikrer den talmæssige sammenhæng mellem nationalregnskabet og regionalregnskaberne. En af svaghederne er, at estimaterne ikke beregnes på grundlag af direkte disponible data, men ved hjælp af en fordelingsnøgle, der formodes at korrellere med det element, der skal opgøres.

13.17 De regionale værdier, der begrebsmæssigt svarer direkte til de nationale værdier, skal så vidt som muligt beregnes ved hjælp af bottom-up metoden. Med top-down metoden opnår man ikke et tilstrækkelig solidt og pålideligt oplysningsgrundlag til at bedømme nøjagtigheden af de anslåede værdier, hvorimod der ved bottom-up metoden gøres opmærksom på eventuelle afvigelser fra de nationale totaler.

AGGREGATER EFTER ERHVERV

13.18 På regionalt niveau består et erhverv af en gruppe lokale faglige enheder, der udøver samme aktivitet eller beslægtede aktiviteter (se 2.108). Den lokale faglige enhed er den enhed, som oplysningerne vedrørende produktionsaktiviteter (produktion, forbrug i produktionen osv.) er baseret på.

13.19 Generelt skal aggregater for produktionsaktiviteter henregnes til den region, hvor enheden, som foretager de relevante transaktioner er hjemmehørende. Den lokale faglige enheds hjemsted er et afgørende kriterium for, om disse aggregater henregnes til en bestemt region.

13.20 Ligesom i regnskaberne for den samlede økonomi er det princippet om ejendomsret, der almindeligvis ligger til grund for fordelingen af faste bruttoinvesteringer på regionerne (se 2.05, fodnote 1). Faste aktiver, som ejes af en flerregionsenhed, henregnes til den lokale faglige enhed, der anvender dem. Ligesom i nationalregnskabet registreres faste aktiver erhvervet ved operationel leasing i ejerens region, medens faste aktiver erhvervet ved finansiel leasing registreres i brugerens region.

13.21 I praksis kan det forekomme, at der kun foreligger oplysninger på et "enhedsniveau", der omfatter flere lokale faglige enheder beskæftiget inden for forskellige aktiviteter og/eller i forskellige regioner. I så fald må man anvende de forhåndenværende indikatorer (f.eks. aflønning af ansatte eller beskæftigelse efter region) til at foretage den regionale opdeling af tallene efter erhverv.

13.22 Når man skal afgrænse en lokal faglig enhed, kan der være tale om tre forskellige situationer:

a. En produktionsaktivitet med et væsentligt[1] arbejdskraftinput og med en fast beliggenhed volder ingen problemer. I visse tilfælde er der imidlertid behov for yderligere forklaringer (se 13.24-13.27).

[1] Ved et væsentligt arbejdskraftinput forstås i denne sammenhæng mindst ækvivalenten af én persons halvdagsarbejde i ét år.

b. en produktionsaktivitet uden et væsentligt arbejdskraftinput, men med en fast beliggenhed, betragtes ikke som en særskilt lokal faglig enhed, og produktionen skal henregnes til den lokale enhed, der er ansvarlig for denne produktion.

c. Når der er tale om en produktionsaktivitet uden en fast beliggenhed, skal begrebet hjemsted på nationalt plan anvendes.

13.23 Hjælpeaktiviteter udskilles ikke som særskilte enheder og adskilles ikke fra hoved- eller biaktiviteterne i de enheder, for hvem de udføres (se 2.101). Derfor skal hjælpeaktiviteter registreres sammen med de øvrige aktiviteter i den lokale faglige enheder, for hvem de udføres.

Hjælpeaktiviteter kan udøves på forskellige steder beliggende i en anden region end den, hvori de lokale faglige enheder, for hvem de udføres, er beliggende. Hvis ovenstående regel om det geografiske tilhørsforhold for hjælpeaktiviteter anvendes i snævreste forstand, vil det føre til en undervurdering af aggregaterne i regioner, hvor hjælpeaktiviteterne er koncentreret. Derfor må hjælpeaktiviteterne ifølge princippet om hjemsted henregnes til den region, hvor de udføres; de henhører dog under samme erhverv som de lokale faglige enheder, for hvem de udføres.

13.24 For følgende erhvervs vedkommende kræver metoderne for regional opdeling yderliger forklaringer:

- bygge- og anlægsvirksomhed;
- transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation;
- bank- og finansieringsvirksomhed.

13.25 Hvad angår bygge- og anlægsvirksomhed skal byggepladser behandles som uafhængige lokale faglige enheder, når deres aktivitet er af væsentligt omfang (se 2.09, fodnote 1). Da visse former for materiel og udstyr, f.eks. rambukke og kraner, til stadighed flyttes mellem lokale enheder tilhørende samme faglige enhed, og da der ikke foreligger oplysninger på "byggeplads"-niveau, anbefales det at henregne faste bruttoinvesteringer i relation til dette udstyr til den faglige enhedes hovedsæde.

13.26 For transporterhvervenes vedkommende, herunder transport via rørledninger, er det af væsentlig betydning at få defineret de lokale faglige enheder, som produktionen og investeringerne skal henregnes til. Hvad angår landtransportvirksomhed (undtagen jernbanetransport), skal produktionen og investeringerne henregnes til depoter eller lignende lokale faglige enheder, hvor udstyret har base. Hvad angår transport ad søvejen skal produktionen og det mobile udstyr henregnes til enhedens hjemsted. Rørledningsnet skal henregnes til den lokale faglige enhed, der udnytter det.

I forbindelse med jernbane- og lufttransportvirksomhed bør man anvende top-down metoder, hvor de nationale aggregater opdeles på regionerne efter relevante indikatorer. Afønning af ansatte skal henregnes til den region, hvor de ansatte arbejder. Bruttooverskuddet af produktionen skal henregnes til regionerne efter indikatorer for jernbane- eller luftruternes aktivitet.

I forbindelse med kommunikationsvirksomhed udøver telefonbokse, telefonapparater, telekommunikationslinjer osv. kun en støttefunktion. De udgør derfor ikke særskilte enheder og skal henregnes til den lokale faglige enhed, der har ansvaret for forvaltningen af dem. Investeringer i infrastruktur skal ligeledes henregnes til disse lokale enheder.

13.27 Den værditilvækst, der skabes i forbindelse med bank- og finansieringsvirksomhed, skal henregnes efter "indkomst"-princippet. Aflønning af ansatte skal henregnes til de lokale faglige enheder, hvor de ansatte arbejder. Penge- og finansieringsinstitutternes bruttooverskud af produktion skal fordeles på de lokale faglige enheder i forhold til den samlede låne- og indskudsværdi, og forsikringsselskabers bruttooverskud af produktion i forhold til de modtagne præmier. Faste bruttoinvesteringer omfatter hovedsagelig bygninger, og de skal derfor henregnes til den region, hvori de er beliggende.

13.28 Produktion skal værdiansættes i basispriser (se 3.37). Produkter, der anvendes som forbrug i produktionen, skal værdiansættes i køberpriser på det tidspunkt, hvor de tilføres produktionsprocessen (se 3.62). Som følge heraf værdiansættes bruttoværditilvæksten efter erhverv i basispriser.

Faste bruttoinvesteringer værdiansættes i køberpriser inklusive installationsomkostninger og andre omkostninger ved overdragelse af ejendomsret. Når de er produceret for egen regning, værdiansættes faste bruttoinvesteringer i de basispriser, der er gældende for lignende faste aktiver, eller i produktionsomkostninger, hvis sådanne priser ikke foreligger (se 3.103).

13.29 Det regionale modstykke til BNP er BNPR (bruttonationalprodukt efter region). BNPR værdiansættes i markedspriser ved at lægge de regionaliserede afgifter minus produkt - og importsubsidier til BNPR i basispriser. Summen af BNPR i markedspriser efter region, inklusive BNPR for det ikke-regionale område, svarer til BNPR i markedspriser.

HUSHOLDNINGSREGNSKABER

13.30 Bruttonationalproduktet efter region er resultatet af de produktionsaktiviteter, der udøves af de lokale faglige enheder, der er hjemmehørende i en region. Ved fordelingen og omfordelingen af indkomst fås andre relevante saldoposter, nemlig primærindkomst og disponibel indkomst. I regionalregnskaberne anvendes disse indkomstbegreber af de under 13.10-13.14 anførte grunde kun på husholdninger.

13.31 De regionale husholdningsregnskaber er en regional udgave af de tilsvarende regnskaber på nationalt plan. Af praktiske årsager er de begrænset til kun at omfatte følgende konti:

- konto for allokering af primær indkomst;
- sekundær indkomstfordelingskonto.

Det generelle formål med disse konti er at beregne primærindkomst og disponibel indkomst for husholdninger, der er hjemmehørende i en region.

13.32 De regionale husholdningsregnskaber er baseret på de husholdninger, der er hjemmehørende i et regionalt økonomisk område. Vedrørende definitionen af husholdninger som institutionelle enheder og definitionen af den institutionelle sektor husholdninger henvises til 2.13, 2.16, 2.75 og 2.76. Det antal personer, der er medlemmer af husholdninger hjemmehørende i regionen, svarer til regionens samlede hjemmehørende befolkning.

13.33 Generelt kan de regler, der bruges til at bestemme husholdningernes hjemsted på nationalt plan, også anvendes på regionalt plan. Der gøres dog en undtagelse i forbindelse med studerendes og langtidspatienters hjemsted, når værtsregionen er beliggende i samme land. I regionalregnskaberne behandles de som hjemmehørende i værtsregionen, hvis de opholder sig der i mere end et år.

13.34 I forbindelse med husholdningernes regionalregnskaber er der i henseende til hjemhørsforhold to særlige situationer, der kræver en nærmere forklaring:

- *Hvis en husholdning ejer et ikke-registreret selskab (der ikke betragtes som et kvasi-selskab på nationalt plan) i en anden region,*

  betragtes det ikke-registrerede selskab som værende en hjemmehørende (fiktiv) enhed i værtsregionen. Som følge heraf er blandet indkomst fremkommet ved sammenfatning af aggregater efter erhverv, en del af værtsregionens blandede indkomst. Den blandede indkomst, der er registreret på husholdningernes konto for allokering af primær indkomst efter region, skal imidlertid være lig med den samlede blandede indkomst modtaget af husholdninger hjemmehørende i en region, uanset hvilken region denne indkomst er indtjent i.

- *Hvis en husholdning ejer jord og/eller en sekundær bolig i en anden region,*

  betragtes jorden og/eller den sekundære bolig også som værende fiktive enheder hjemmehørende i værtsregionen. Jordrente og husleje, der betales af lejerne af jorden og/eller boligen, henregnes følgelig til den fiktive enhed. Hvis den sekundære bolige anvendes af ejeren til eget forbrug, skal lejeværdien registreres som interregional eksport fra den region, hvor boligen er beliggende, til den region, hvor ejeren er hjemmehørende. Sidstnævnte region importerer således denne tjeneste og bruger den til husholdningernes endelige konsumudgift. Som det også er tilfældet med blandet indkomst, vil det overskud af produktion, der skabes ved denne produktionsproces, være forskellig fra det overskud af produktion, der fremgår af husholdningernes konto for allokering af primær indkomst; i den samlede økonomi er disse to størrelser lige store.

BILAG

BILAG 1

INDIREKTE MÅLTE FINANSIELLE FORMIDLINGSTJENESTER

(FISIM)

Ændringer, der skal foretages
i ENS-teksten ved
en fordeling af FISIM

Udgår	Ændres til
1.13. "Registrering af anvendelsen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester som en fiktiv sektors (et fiktivt erhvervs) forbrug i produktionen"	Ændres til: "Fordeling af anvendelsen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) på brugersektorer/brugererhverv" Tilføj i 1.25. "Nogle af de vigtigste begrebsmæssige forskelle": "-Anvendelsen af indirekte målte finansielle formidlingstjenester fordeles nu på brugersektorer/brugererhverv og henføres ikke til en fiktiv sektor (fiktivt erhverv). Følgelig registreres de ikke længere udelukkende som forbrug i produktionen [som fastsat pr. konvention], men kan også være konsum, import og eksport".
3.60.j) "kun for den samlede økonomi: alle indirekte målte finansielle formidlingstjenester leveret af residente producenter"	Ændres til: "residente producenters anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester" Tilføjes i 3.66.e) "Finansielle tjenester, for hvilke der opkræves betaling straks": "- og den del af de indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som af husholdningerne anvendes som konsum" Efter 3.132. tilføjes: "- Finansielle tjenester, når der er tale om fakturerede provisioner og gebyrer": "- Den del af de indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som anvendes af udlændinge"

4.51.	anden del	4.51. andel del
	"Da prisen for de finansielle formidleres tjenester ikke fordeles blandt de forskellige kunder, foretages der ikke nogen korrektion for faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle kreditformidler for at eliminere de marginer, der svarer til de finansielle kreditformidleres implicitte gebyrer. Det er derfor nødvendigt at indføje en korrektionspost på kontoen for allokering af primær indkomst både for finansielle kreditformidlere og et fiktivt erhverv, hvortil de finansielle kreditformidleres produktion pr. konvention henføres som forbrug i produktionen.	"Da prisen for de finansielle formidlers tjenester fordeles blandt de forskellige kunder, skal de faktiske rentebetalinger til eller fra de finansielle formidlere korrigeres for at eliminere de marginer, der svarer til de finansielle formidleres implicitte gebyrer. De renter, som låntagerne betaler til de finansielle formidlere reduceres med den estimerede værdi af de gebyrer, der skal betales, mens indskydernes renteindtægter tilsvarende forhøjes. Værdien af disse gebyrer betragtes som betaling for tjenester, der ydes af de finansielle formidlere til deres kunder og ikke som rentebetalinger."
8.14.	Eftersom de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke opdeles på forbrugende sektorer, behandles hele værdien af produktionen af FISIM som forbrug i produktionen for en fiktiv sektor med nul produktion og negativ værdi-tilvækst af samme omfang som, dog med modsat fortegn, forbruget i produktionen. På denne måde reduceres alle sektorers og erhvervs værdi-tilvækst tilsammen med dette beløb. Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra søjle for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i søjlen for den samlede økonomi.	8.14. "Eftersom de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) opdeles på forbrugende sektorer, betragtes en del af rentebetalingerne som betalinger for tjenesteydelser. Denne omklassificering har indvirkning på værdien af produktionen og forbruget i produktionen (samt på værdien af importen/eksporten og konsumet)."

8.24. "Da de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) ikke er opdelt på forbrugende sektorer, gælder de viste renteposter kun faktiske betalte og modtagne renter. En korrektionspost indføres under tilgang i søjlen finansielle selskaber (med negativt fortegn) og i søjlen fiktiv sektor (med positivt fortegn). Af hensyn til kontienes overskuelighed kan man undlade at indsætte en ekstra kolonne for den fiktive sektor, og i stedet opføre det tilsvarende tal i søjlen for den samlede økonomi.

8.24. "Da de indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) opdeles på forbrugende sektorer svarer posten "renter" på kontoen for allokering af primær indkomst til betalte og modtagne renter, efter at FISIM er blevet trukket fra de af låntagerne betalte faktiske renter og lagt til de af långiverne modtagne faktiske rentebetalinger."

Tilføj tabel A.1.2 og A.2.3, der viser, hvilken indvirkning fordelingen af FISIM har på tallene i taleksemplet i kap. 8 "kontosystem".

Tabel 1. Konsekvenser af fordelingen af FISIM på institutionelle sektorer, inkl. ændringer for ikke-markedsmæssige producenter

Anvendelse											Tilgang									
			S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2			
Konto	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udland et	Samlet økonomi	NPISH	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Transaktioner og saldoposter	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	NPISH	Samlet økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (tilgang)	I alt	Konto
I.																				I.
Produktionskonto/	2									P.72 Import af tjenester							2		2	Produktionskonto/
konto for udlandet	4		4							P.62 Import af tjenester								4	4	konto for udlandet
										P.1 Produktion		48	6		3	57			57	
	27			27		0	6	0	18	P.2 Forbrug i produktionen										
	30		-2	30				48	-18	B.1 *Værditilvækst/saldo over for udlandet*	-18	48				30			30	II.1.1
II.1.1																				Indkomstdannelseskonto
Indkomstdannelseskonto																				
	30			30				48	-18	B.2 *Overskud af produktion*	-18	48				30			30	II.1.2
II.1.2																				Konto for allokering
Konto for allokering																				af primær indkomst
af primær indkomst	230		13	217	6	14	35	106	56	D.41 Renter	33	106	14	49	7	209	21		230	
	22			22	1	35	-21	48	-41	B.5 *Primær indkomst*	-41	48	-21	35	1	22			22	II.2
II.2																				Sekundærindkomst-
Sekundærindkomst-																				fordelingskonto
fordelingskonto																				
	22			22	1	35	-21	48	-41	B.6 *Disponibel indkomst*	-41	48	-21	35	1	22			22	II.4
II.4																				Indkomstanvendelses-
Indkomstanvendelses-	28			28	3	19	6			P.3 Endelig konsumudgift										konto
konto			6	-6	-2	16	-27	48	-41	B.8 *Opsparing, netto/saldo over for udlandet*										

Tabel 2. Konsekvenserne af, at FISIM kun henføres til en fiktiv sektor

Anvendelse												Entrate										
			S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11				S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2			
Konto	I alt	Varer og tjenester (tilgang)	Udlandet	Samlet økonomi	NPISH	Husholdninger	Det offentlige	Finansielle selskaber	Ikke-finansielle selskaber	Fiktiv sektor	Transaktioner og saldoposter		Fiktiv sektor	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Husholdninger	NPISH	Samlet økonomi	Udlandet	Varer og tjenester (tilgang)	I alt	Konto
I. Conto della produzione											P.1	Produktion			48				48			48	I. Conto della produzione
	48			48						48	P.2	Forbrug i produktionen									48	48	
								48		-48	B.1	Værditilvækst/saldo over for udlandet	-48		48								II.1.1
II.1.1 Indkomstdannelseskonto																							Indkomstdannelseskonto
								48		-48	B.2	*Overskud af produktion*	-48		48								II.1.2
II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst	222		16	206	7	17	39	77	66		D.41	Renter		25	125	12	33	5	200	22		222	Konto for allokering af primær indkomst
												Korrectionpost for FISIM	48		-48								
				-6	-2	16	-27	48	-41		B.5	*Primær indkomst*		-41	48	-27	16	-2	-6				II.2
II.2 Sekundærindkomst-fordelingskonto																							Sekundærindkomst-fordelingskonto
				-6	-2	16	-27	48	-41		B.6	*Disponibel indkomst*		-41	48	-27	16	-2	-6				II.4
II.4 Indkomstanvendelses-konto			6	-6	-2	16	-27	48	-41		B.8n	*Opsparing, netto/saldo over for udlandet*											Indkomstanvendelseskonto

Udgår

9.25. "forbrug i produktionen opdelt efter erhverv omfatter også anvendelse af indirekte målte finansielle formidlingstjenester, som er registreret i et fiktivt erhverv (se 933)"

9.25. "minus indirekte målte finansielle formidlingstjenester (registreret i et fiktivt erhverv, se 933)"

9.33. I alle tilgangs- og anvendelses-tabeller udvides NACE rev. 1-nomenklaturen ... Følgelig er dets samlede bruttoværditilvækst lig med dets (negative) nettooverskud af produktionen"

BILAG 2

LEASING OG KØB PÅ AFBETALING AF VARIGE GODER

I. DEFINITIONER

1. I stedet for at købe varige goder kan institutionelle enheder erhverve sig brugsret til dem på følgende måder: operationel leasing, finansiel leasing og køb på afbetaling. I alle tre tilfælde opnår den institutionelle enhed brugsretten til et varigt gode, selv om godet i juridisk forstand forbliver en anden enheds ejendom.

Leasing

2. Når en institutionel enhed A ejer et varigt gode og overfører brugsretten til dette gode til en anden enhed B, kaldes A "leasinggiver" og B "leasingtager". Betalinger fra B til A til gengæld for overdragelse af brugsretten, kaldes "leasingydelse". Leasinggiveren kan være identisk med, eller datterselskab af producenten eller forhandleren af det varige gode, men leasingtageren kan også være en helt selvstændig enhed uden nogen tilknytning til producenten eller forhandleren. Alle typer fremstillede produkter, fra bygninger og andre anlæg til varige forbrugsgoder, kan være genstand for leasing, og enhver type institutionel enhed kan ved leasing erhverve sig brugsret til varige goder. De to typer leasing, operationel leasing og finansiel leasing, behandles helt forskelligt i systemet.

Operationel leasing

3. Leasingtageren erhverver brugsretten til et varigt gode for en bestemt periode, som kan være lang eller kort, men ikke nødvendigvis fastsat på forhånd. Når leasingperioden udløber, forventer leasinggiveren at få sit gode tilbage i mere eller mindre samme stand, som da han lejede det ud, bortset fra normal slitage. Leasinggiveren vil derefter sandsynligvis udleje godet til en ny leasingtager eller bruge det på anden måde. Således dækker leasingperioden ikke hele, og heller ikke hovedparten af godets økonomiske levetid.

   Enheder, som driver operationel leasing sidder inde med ekspertviden om de typer varige goder, som de udlejer. De har lagre af disse goder for at kunne leje dem ud straks eller med kort varsel. Sædvanligvis har de flere forskellige modeller at vælge imellem. For at holde deres varige goder i god stand, skal leasinggiverne sørge for vedligeholdelse og reparation af de goder, der anvendes til udlejning. Leasinggiverne påtager sig også normalt ansvaret for reparation og vedligeholdelse af godet såvel som udskiftning i tilfælde af driftsforstyrrelser i udlejningsperioden.

   Operationel leasing dækker ikke situationer, hvor ejeren af udstyret også leverer personale til betjening af udstyret eller leje af ikke-producerede aktiver, da disse aktiviteter er klassificeret andetsteds (se 7.).

Finansiel leasing

4. Leasingtageren erhverver brugsretten til et varigt gode mod betaling af leasingydelser over en længere forud fastsat periode. Hvis alle ejendomsrettens risici og fordele, de facto om ikke de jure, er overført fra leasinggiver til leasingtager, er der tale om finansiel leasing. Ved finansiel leasing dækker leasingperioden hele, eller det meste af det varige godes økonomiske levetid. Ved leasingperiodens udløb har leasingtageren ofte mulighed for at købe godet til en symbolsk pris. Leasinggiveren skal ikke nødvendigvis være i besiddelse af nogen ekspertise vedrørende det pågældende gode. Der gives ikke leasingtageren tilbud om reparation, vedligeholdelse eller udskiftning. Normalt udvælges godet af leasingtageren, som får det leveret direkte fra producenten eller forhandleren. Leasinggiverens rolle er således udelukkende finansiel.

   I ENS registreres den økonomiske realitet bag finansiel leasing på følgende måde: Leasinggiveren yder leasingtageren et lån, som gør leasingtageren i stand til at købe et varigt gode, som leasingtageren bliver den faktiske ejer af. I ENS registreres det varige gode således, som om det ejes af leasingtageren fra leasingperiodens begyndelse. Leasingydelser, som faktisk betales af leasingtageren til leasinggiveren opdeles i afdrag og renter af det imputerede lån.

Køb på afbetaling

5. Et varigt gode sælges til en køber mod senere betaling af afdrag. Køberen tager omgående godet i besiddelse, skønt det i juridisk forstand forbliver sælgerens eller den finansierende enheds ejendom som sikkerhed/garanti, indtil alle aftalte afdrag er indbetalt. Afbetalingskøb er normalt begrænset til varige forbrugsgoder, og de fleste købere er husholdninger. Enheder, som finansierer afbetalingskøb er typisk selvstændige institutionelle enheder, som har et nært samarbejde med forhandlere af varige goder.

II. BEHANDLING I KONTOSYSTEMET

Operationel leasing

6. Et varigt gode, som en leasinggiver køber med henblik på leasing, udgør en del af leasingtagers faste bruttoinvesteringer (P.51) og opføres i hele dets økonomiske levetid som et materielt fast aktiv (AN.111) på leasinggiverens statuskonto. Efterfølgende forbrug af fast realkapital (K.1) i forbindelse med det varige gode opføres i leasinggiverens regnskaber.

   Leasingydelser modtaget af leasingtageren registreres på dennes produktionskonto som produktion (P.1) af leasingaktiviteter. Hvis leasingtageren er producent, udgør leasingydelserne en del af hans forbrug i produktionen (P.2). Hvis leasingtageren er en husholdning, der optræder som endelig forbruger, udgør leasingydelserne en del af dennes endelige konsumudgifter (P.3).

7. I NACE rev.1 klassificeres operationel leasing af fast ejendom i undergruppe 70.20 "Udlejning af egen fast ejendom". Operationel leasing af andre varige goder klassificeres i hovedgruppe 71 "Udlejning af maskiner og udstyr uden betjeningspersonale samt varer til personlig brug eller husholdningsbrug". Operationel leasing omfatter ikke udlejning af maskiner eller udstyr med betjeningspersonale, der klassificeres efter de tjenester, der ydes med dette udstyr og personale. Udlejning af en lastbil med fører klassificeres fx i undergruppe 60.24, "Vejgodstransport". Institutionelt klassificeres selskaber, der beskæftiger sig med operationel leasing, i sektor S.11, "Ikke-finansielle selskaber", men de kan også forekomme i sektor, S.14, "Husholdninger".

Hvis leasinggiveren er resident, mens leasingtageren er udlænding, opføres leasingydelser som eksport af tjenester (P.62). Eftersom, det leasede gode bliver stående på den residente enheds (leasinggiverens) statuskonto, forekommer godet ikke på nogen af udlandets konti. Hvis leasinggiveren er udlænding, mens leasingtageren er resident, registreres leasingydelserne som import af tjenester (P.72). I dette tilfælde anses godet ikke for at komme ind på det økonomiske område (men kun tjenesteydelserne i tilknytning hertil). Således forekommer det leasede gode hverken på udlandets konti eller på nogen anden konto.

Finansiel leasing

8. Hvis leasingtageren er producent, opføres det varige gode som faste bruttoinvesteringer (P.51) hos leasingtageren ved leasingperiodens begyndelse. I hele leasingperioden (medmindre leasingtageren ikke overholder sine betalingsforpligtelser) opføres godet som et materielt fast aktiv (AN.111) på leasingtagerens statuskonto. Efterfølgende forbrug af fast realkapital (K.1) opføres på leasingtagerens konti. Ved leasingperiodens udløb enten (i) køber leasingtageren godet til dets restværdi, og i så tilfælde forbliver det på dennes balance, eller (ii) godet returneres til leasinggiveren, hvorefter den opføres som negativ fast bruttoinvestering hos leasingtageren og således udgår af dennes balance. I dette tilfælde overføres godets til leasinggiverens eller tredjemands statuskonto, hvis leasinggiveren har solgt det videre.

9. Hvis leasingtageren er en husholdning, der optræder som endelig forbruger, behandles det varige gode, som om det er købt af leasingtageren til konsum ved leasingperiodens begyndelse. Dette betyder, at køberprisen på det leasede gode udgør en del af leasingtagerens endelige konsumudgifter (P.3) fra leasingperiodens begyndelse, og at godet kun opføres som varigt forbrugsgode i statuskontoens memorandumpost.

Et lån (F.4) imputeres fra leasinggiver til leasingtager. Dette låns hovedstol er køberprisen på det leasede gode plus (eventuelle) overdragelsesomkostninger. Det resterende imputerede lån (AF.4) opføres på leasinggiverens og leasingtagerens statuskonto som henholdsvis finansielt aktiv og passiv. Leasingydelserne betragtes som sammensat af to elementer, nemlig hovedstol (F.4) og renter (D.41), idet den sidste indbetaling falder sammen med afslutningen på leasingperioden.

10. Rentesatsen på det imputerede lån er implicit fastsat således, at akkumulerede afdrag i løbet af leasingperioden er nøjagtig lig med hovedstolen. Når leasingydelsen forbliver konstant i hele perioden, vil den del af ydelsen, der er renter, med tiden mindskes, mens afdragene øges tilsvarende, ligesom for et lån, der tilbagebetales i lige store rater. Når hovedstol, leasingydelse og leasingperiode kendes for den enkelte kontrakt, kan rentesats, renteindbetalinger og afdrag let beregnes ved hjælp af standardformler. Når detaljerede data om den enkelte leasingkontrakt ikke foreligger, hvilket ofte er tilfældet i praksis, må disse beregninger foretages på grundlag af rimelige skøn. I mange lande bogfører erhvervslivet finansiel leasing nogenlunde som beskrevet her, hvilket letter behandlingen af data.

11. Finansielle leasinggiveres produktive aktivitet er finansiel formidling. Leasinggivere kræver normalt ikke særskilt gebyr for deres formidlingsvirksomhed. Deres produktion er derfor hovedsagelig eller udelukkende indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM) beregnet på samme måde som anden finansiel formidling: formueindkomst minus renteudgifter, dog ikke formueindkomster fra investering af egenkapital[1]. Visse leasinggivere indgår forpligtelser over for andre selvstændige enheder, og renteudgifterne kan da observeres, hvorefter FISIM uden videre kan beregnes. Andre leasinggivere indgår kun forpligtelser over for deres moderselskaber, og renteudgifterne kan da være vanskelige at observere. I sidstnævnte tilfælde kan det være nødvendigt at ansætte de påløbne renter skønsmæssigt ved hjælp af en passende rentesats.

    Finansielle leasingselskaber klassificeres i delsektor S.123 "Andre finansielle formidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser". Aktiviteten henhører under undergruppe 65.21 "Finansiel leasing" i NACE rev. 1.

12. Behandlingen af finansiel leasing i ENS indebærer, at det leasede gode ikke forekommer på nogen af leasinggiverens konti. Hvorvidt leasingtageren er resident eller udlænding, er således ikke af betydning for registrering af selve godet. Hvis producenten eller forhandleren er resident og leasingtageren udlænding, betragtes det leasede gode som eksportere (P.61), når leasingtageren tager det i besiddelse, dvs. ved leasingperiodens begyndelse. Hvis producenten eller forhandleren er udlænding og leasingtageren resident, betragtes godet som importeret (P.71) ved leasingperiodens begyndelse.

    Hvis leasinggiveren er resident og leasingtageren ikke er det, imputeres et lån (F.4/AF.4) fra en resident enhed (leasinggiver) til en udenlandsk enhed (leasingtager). Hvis leasinggiveren er udlænding, imputeres et lån fra en udenlandsk enhed (leasinggiver) til en resident enhed (leasingtager). Som det er tilfældet med leasingtransaktioner mellem residenter, opdeles leasingydelserne i renter (D.41) og afdrag på hovedstol (F.4).

Køb på afbetaling

13. Det varige gode registreres som købt den dag, køberen tager det i besiddelse, til den pris man skulle have betalt ved kontantkøb. Køberen ydes et imputeret lån (F.4/AF.4) af tilsvarende værdi. I ENS opdeles betalingerne fra køber til den enhed, som finansierer afbetalingskøbet i afdrag på hovedstolen (F.4) og renteindbetalinger (D.41) efter samme metode som ved finansiel leasing.

---

[1] Angående yderligere oplysninger, se kapitel III, 353.

Den produktive aktivitet, som udøves af finansierende enheder er finansiel formidling. Da de normalt ikke opkræver særskilt gebyr for deres formidlingsvirksomhed, er deres samlede produktion derfor indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM), beregnet som formueindkomster minus renteudgifter, dog ikke formueindkomster fra investering af egenkapital. Som det er tilfældet med finansiel leasing kan det være vanskeligt at observere renteudgifterne, hvorfor de anslås skønsmæssigt.

14. I NACE rev. 1 klassificeres enheder, som finansierer afbetalingskøb i undergruppe 65.22 "Realkreditinstitutter, finansieringsfonde mv." Selskaber, som finansierer afbetalingskøb klassificeres i den institutionelle delsektor S.123 "Andre finansielle formidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser", men man kan også støde på enheder, som finansierer afbetalingskøb i sektor S.14 "Husholdninger".

Hvis køberen er udlænding, mens den finansierende enhed er resident, behandles godet som eksporteret (P.61), når køberen tager det i besiddelse. I dette tilfælde yder den finansierende enhed en udenlandsk enhed (køber) et lån (F.4/AF.4). Hvis køber er en resident enhed og den finansierende enhed ikke er det, registreres godet som importeret (P.71) ved levering til køber, der samtidig optager et lån (F.4/AF4) hos den udenlandske finansierende enhed. Afdrag på hovedstolen(F.4) og renteindbetalinger (D.41) behandles på samme måde som ved finansiel leasing mellem udenlandske enheder.

BILAG 3

FORSIKRING

INDLEDNING

1. Forsikring kan inddeles i to hovedtyper: socialforsikring og anden forsikring.

Socialforsikring kan igen underinddeles i

1) offentlige socialsikringsordninger
2) private fondsbaserede socialforsikringsordninger
3) ikke-fondsbaserede arbejdsgiveradministrerede socialforsikringsordninger.

Anden forsikring kan underinddeles i

1) anden livsforsikring
2) anden skadesforsikring.

Genforsikring og servicevirksomhed i forbindelse med forsikring behandles i særskilte afsnit i dette bilag. Disse områder vedrører især anden forsikring, men kan også være relevant for socialforsikring.

I. DEFINITIONER

a) Socialforsikring

2. Socialforsikringsordninger er ordninger, hvor ansatte eller andre enkeltpersoner eller arbejdsgivere på vegne af deres ansatte betaler bidrag for at sikre de ansatte eller andre bidragydere, deres forsøgelsesberettigede eller efterladte ret til socialforsikringsydelser. Socialforsikringsordninger dækker sociale risici eller behov[1]. I modsætning til sociale bistandsydelser er socialforsikringsydelser betinget af deltagelse i en ordning.

3. Socialforsikringsordninger er ofte kollektive, således at de, der deltager i ordningen, ikke behøver at tegne individuelle forsikringspolicer i eget navn. I nogle socialforsikringsordninger kan det dog være muligt eller endog obligatorisk, at deltagerne tegner forsikringer i eget navn. Individuelle forsikringer behandles som en del af en socialforsikringsordning, hvis de dækker sociale risici eller behov, og hvis mindst én af følgende tre betingelser er opfyldt:

i) deltagelse i ordningen er lovpligtig eller en del af ansættelsesvilkårene

ii) ordningen administreres på vegne af en gruppe og er begrænset til medlemmer af gruppen

iii) en arbejdsgiver betaler bidrag til ordningen på vegne af en ansat.

1 En definition af sociale risici eller behov findes i kapitel IV, 4.83-4.86

a.1) Offentlige socialsikringsordninger

4. Disse ordninger indføres, kontrolleres og finansieres af offentlige enheder og dækker hele befolkningen eller store dele af den. Offentlige socialsikringsordninger kan være fondsbaserede eller ikke-fondsbaserede. Hvis der findes en særskilt kapital, er denne det offentliges ejendom og ikke de begunstigedes. Socialsikringsordninger får hovedsagelig deres indtægter fra bidrag, der betales af enkeltpersoner og af arbejdsgivere på vegne af de ansatte, men overførsler fra andre offentlige enheder kan også indgå. Deltagelse i socialsikringsordninger er almindeligvis, men ikke altid, obligatorisk. De ydelser, der betales til enkeltpersoner, er ikke nødvendigvis afhængige af de tidligere betalte bidrag.

Det skal bemærkes, at socialforsikringsordninger, som offentlige enheder etablerer for deres egne ansatte, ikke klassificeres som socialsikringsordninger, men som private fondsbaserede eller ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger.

a2) Private fondsbaserede socialforsikringsordninger

5. Disse ordninger omfatter to kategorier. Den første består af ordninger, hvor bidragene betales til forsikringsselskabet eller selvstændige pensionskasser, der er institutionelle enheder, som er uafhængige af både arbejdsgivere og arbejdstagere. Forsikringsselskaberne eller de selvstændige pensionskasser er ansvarlige for administrationen af kapitalmidlerne og for betalingen af de sociale ydelser. Den anden kategori består af ordninger, hvor arbejdsgiverne henlægger særlige reserver til betaling af sociale ydelser. Disse reserver er adskilt fra de andre reserver, men de udgør ikke institutionelle enheder, der er uafhængige af arbejdsgiverne, og benævnes ikke-selvstændige pensionskasser.

a.3) Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger

6. Herved forstås ordninger, hvor arbejdsgivere betaler sociale ydelser til deres ansatte, tidligere ansatte eller disses forsørgelsesberettigede af egne midler, uden at de hensætter særlige reserver til dette formål.

b) Anden forsikring

7. Anden forsikring sikrer individuelle institutionelle enheder, som er udsat for bestemte risici, økonomisk mod følgerne af bestemte begivenheder. Det er også en form for kreditformidling, hvor midler, der indbetales af forsikringstagerne, investeres i finansielle eller andre aktiver, der fungerer som tekniske reserver til opfyldelse af krav, som opstår, hvis de i forsikringspolicerne definerede begivenheder indtræder.

Øvrige forsikringer, som husholdningerne har tegnet, kan dække de samme risici eller behov, som er dækket af socialforsikringsordninger. Andre forsikringer, der er tegnet af husholdningerne, adskiller sig dog fra socialforsikringsordninger ved, at de tegnes på den enkelte husholdnings eget initiativ og i egen interesse, uafhængigt af deres arbejdsgivere eller det offentlige.

b.1) Anden livsforsikring

8. Det er kun husholdninger, hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende, der kan tegne andre livsforsikringer. Forsikringstageren foretager regelmæssige indbetalinger til et forsikringsselskab til gengæld garanterer at levere en ydelse på et givet tidspunkt eller tidligere, hvis forsikringstageren dør inden da. Hvis forsikringstageren opsiger forsikringen før den aftalte udløbsdato, er han berettiget til en del af forsikringsydelsen. Der udbetales således altid en ydelse til forsikringstageren eller hans efterladte. Forsikringer, hvor der udbetales en ydelse, hvis den forsikrede dør inden for et givet tidsrum, men ellers ikke, betragtes ikke som anden livsforsikring, men som anden skadesforsikring.

En livsforsikringsydelse kan udbetales som et engangsbeløb eller i rater. Ydelsen kan være fast eller være afhængig af det afkast, der i forsikringens løbetid er opnået ved at investere præmieindbetalingerne (forsikring med bonustilskrivning). En sådan forsikring med bonustilskrivning kan også være udformet således, at ydelsen varierer alt efter værdien af en særskilt fond.

b.2) Anden skadesforsikring

9. Alle former for institutionelle enheder kan tegne andre skadesforsikringer. Anden skadesforsikring omfatter forsikring mod enhver anden risiko end død, f.eks. ulykke, sygdom eller brand. Ydelserne udbetales normalt som engangsbeløb, men kan også udbetales i rater. I forbindelse med anden skadesforsikring kommer der ikke altid en forsikringsydelse til udbetaling. Antallet af skadelidte vil som hovedregel være langt mindre end antallet af forsikringstagere. For den enkelte forsikringstager er der ikke noget forhold mellem den indbetalte præmie og udbetalte ydelse, heller ikke på længere sigt.

c.1) Genforsikring:

10. Et forsikringsselskab vil ofte overføre en del af de risici, det har påtaget sig, til andre forsikringsselskaber. Disse transaktioner mellem forsikringsselskaber kalde genforsikring.

Genforsikring anvendes både inden for livsforsikring og skadesforsikring. Forsikringsselskaber, som påtager sig genforsikring, kan være specialiseret i genforsikring, eller de kan både arbejde med genforsikring og indgå forsikringsaftaler direkte med forsikringstagere.

c.2) Servicevirksomhed i forbindelse med forsikring

11. Herunder henhører enheder, som hovedsagelig udøver aktiviteter i nær tilknytning til forsikring, men som ikke selv påtager sig risici. Begrebet omfatter især:

- forsikringsmæglere
- non-profit institutioner rettet mod forsikringsselskaber og pensionskasser
- enheder, hvis hovedaktivitet er at være tilsynsmyndighed over for forsikringsselskaber, pensionskasser og forsikringsmarkeder.

II. Behandling i kontosystemet

12. Af hensyn til fremstillingens klarhed er den følgende beskrivelse af de forskellige forsikringstyper koncentreret om tilfælde, der kun indbefatter hjemmehørende enheder. I slutningen af hvert afsnit behandles de særlige forhold, der gør sig gældende for ikke-hjemmehørende enheder.

a.) Socialforsikring

a.1) Offentlige socialsikringsordninger

13. Den produktion, som de, der er beskæftiget med at administrere disse ordninger, tegner sig for, er en del af det offentliges produktion og værdiansættes efter produktionsomkostningerne. Der beregnes følgelig ikke noget administrationsgebyr for offentlige socialsikringsordninger.

Arbejdsgiverbidrag til offentlige socialsikringsordninger (D.121) falder ind under lønninger og arbejdsgiverbidrag og registreres på indkomstdannelseskontoen som betalt af arbejdsgiversektoren og på primærindkomsttildelingskontoen som modtaget af husholdningssektoren. Arbejdsgiverbidragene optræder igen på sekundærindkomstfordelingskontoen som en del af faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger (D.6111) og registreres som betalt af husholdningssektoren og som modtaget af det offentlige. Ansattes bidrag (D.6112) og bidrag fra selvstændige og ikke-beskæftigede (D.6113) registreres også på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af husholdningssektoren og modtaget af det offentlige. Kontante socialsikringsydelser (D.621) registreres på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af det offentlige og modtaget af husholdningerne, mens socialsikringsydelser i naturalier registreres som D.6311 og D.6312 på kontoen for omfordeling af naturalindkomst som betalt af det offentlige og modtaget af husholdningerne.

14. De enheder, der administrerer offentlige socialsikringsordninger, klassificeres i delsektor S.1314 "Sociale kasser og fonde". Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 75.30 "Socialforsikring".

Når en hjemmehørende arbejder for en ikke-hjemmehørende arbejdsgiver, bogføres arbejdsgiverbidrag som betalt af udlandet på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. Hvis den ansatte også deltager i en socialsikringsordning administreret af en ikke-hjemmehørende offentlig enhed, opføres alle mellemværender vedrørende den offentlige sektor modtaget eller betalt af udlandet og registreres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. I ENS finder sociale overførsler i naturalier imidlertid kun sted mellem hjemmehørende enheder. Alle ydelser fra ikke-hjemmehørende socialsikringsordninger til hjemmehørende er derfor pr. definition sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62).

Når en ikke-hjemmehørende arbejder for en hjemmehørende arbejdsgiver, registreres arbejdsgiverbidraget som modtaget af udlandet på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. Hvis den ikke-hjemmehørende ansatte er omfattet af en hjemmehørende socialsikringsordning, registreres transaktionerne mellem den ansatte og den offentlige sektor på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. Alle ydelser til ikke-hjemmehørende ansatte er pr. definition sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier (D.62).

I tabel AI.1 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med offentlige socialsikringsordninger.

a.2) Private fondsbaserede socialforsikringsordninger

15. Ordninger finansieret af selvstændige fonde og kasser behandles anderledes end ordninger finansieret af ikke-selvstændige fonde og kasser. Ved selvstændige fonde og kasser beregnes et administrationsgebyr som

samlede faktisk indtjente bidrag

plus samlede ekstra bidrag

(1)

minus forfaldne ydelser

minus stigning (plus fald) i pensionskassernes reserver.

16. Alle fire elementer registreres, eksklusive kapitalgevinster og -tab. De samlede ekstra bidrag er identiske med formueindkomst henført til forsikringstagerne. Denne indkomst er indtjent af private socialforsikringsfonde ved investering af deres tekniske reserver og pensionsreserver. ENS betragter disse reserver som forsikringstagernes ejendom, som derfor modtager indkomsten fra disse reserver. Administrationsgebyret registreres som produktion (P.1) for de selvstændige fonde og kasser og som endelig konsumudgift (P.3) for husholdningssektoren.

Administrationsgebyr beregnes ikke for ikke-selvstændige fonde og kasser. Omkostningerne ved at administrere disse fonde indgår i de øvrige omkostninger på arbejdsgivernes produktionskonto.

17. De øvrige transaktioner gælder både for selvstændige og ikke-selvstændige fonde og kasser. De faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) bogføres som en del af aflønning af ansatte og som betalt af arbejdsgiversektoren på indkomstdannelseskontoen og som modtaget af ansattes husholdninger på primærindkomsttildelingskontoen. Arbejdsgiversektoren kan være en hvilken som helst institutionel sektor, herunder det offentlige og husholdninger (som arbejdsgivere). Formueindkomst henført til forsikringstagere (indgår i D.4) er bogført på primærindkomsttildelingskontoen som betalt af fondens sektor og som modtaget af husholdningssektoren. Hjemmehørende selvstændige fonde og kasser hører til i delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser (S.125). Ikke-selvstændige fonde og kasser hører naturligt til i samme sektor som pågældende arbejdsgiver. I NACE rev. 1 er pensionskassernes aktivitet klassificeret under 66.02 "Pensionsforsikring".

18. De faktiske arbejdsgiverbidrag registreres igen på sekundærindkomstfordelingskontoen som en del af D.6111 og som betalt af husholdninger og modtaget af fondens sektor. Ansattes bidrag (D.6112) og bidrag fra selvstændige og ikke-beskæftigede (D.6113) registreres også på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af husholdningssektoren og som modtaget af fondens sektor. De bidrag, der betales af ansatte, selvstændige og ikke-beskæftigede svarer til de direkte betalinger plus formueindkomst henført til forsikringstagerne, minus administrationsgebyr (sidstnævnte er nul for ikke-selvstændige fonde og kasser). Private fondsbaserede sociale ydelser og pensioner er bogført på sekundærindkomstfordelingskontoen som betalt af fonde og kasser og modtaget af husholdninger. Alle private sociale ydelser er pr. definition en del af de under D.62 hørende sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier.

19. Posteringen på finansieringskontoen består af to elementer:

i) præmie- og erstatningsreserver (F.62), der indbefatter forskellen mellem betalbare bidrag og indtjente bidrag og mellem forfaldne ydelser og betalbare ydelser[2]. Konventionelt bogføres dette element som en (evt. negativ) ændring under fonde og kassers passiver og husholdningers aktiver.

ii) husholdningernes nettoformue i pensionskassereserve (F.612) bogføres også som en (evt. negativ) ændring i pensionskassernes passiver og husholdningernes reserver. Dette element svarer til pensionsbidragene fra arbejdsgivere og anset som registreret på sekundærindkomstfordelingskontoen, minus udbetalte pensioner.

20. Som en følge af posteringen på finansieringskontoen optræder F.612 og F.62 i husholdningssektorens balancer (som et aktiv) og i fondens sektor (som et passiv).

På indkomstanvendelseskontoen registreres en korrektion for ændringen i husholdningernes nettoformue i pensionskasserne (D.8) som modtaget af husholdningerne og som betalt af fondene og kasserne. Denne post svarer til det andet element i posteringen på finansieringskontoen.

Arbejdsgivere og det offentlige foretager undertiden ekstraordinære indbetalinger til private socialforsikringsfonde for at øge disse fondes reserver. Sådanne indbetalinger registreres på kapitalkontoen som andre kapitaloverførsler (D.99) og som betalt af arbejdsgiversektoren eller det offentlige og modtaget af fondens sektor. Da husholdningerne anses for at eje socialforsikringsfondes reserver, er det nødvendigt at foretage en korrektion mellem fondens sektor og husholdningssektoren. Denne korrektion registreres som andre kapitaloverførsler (D.99), der betales af fondens sektor og modtages af husholdningssektoren.

21. Hvis en hjemmehørende ansat arbejder for en ikke-hjemmehørende arbejdsgiver, registreres det faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) som en del af aflønningen af ansatte og som betalt af udlandet og modtaget af husholdningerne. Er arbejdsgiveren ikke-hjemmehørende, vil enhver ikke-selvstændig socialforsikringsfond ligeledes være ikke-hjemmehørende, mens en selvstændig fond kan være hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende. Hvis den ansatte er omfattet af en ikke-hjemmehørende fond, bogføres alle strømmene mellem husholdningssektoren og fondssektoren som transaktioner mellem husholdningssektoren og udlandet. Administrationsgebyret (i tilfælde af selvstændige, ikke-hjemmehørende fonde) bogføres under import af tjenester (P.72). Ændringen i nettoformuen i forsikringstekniske reserver (F.6) angives på udlandets finansieringskonto, mens øvrige strømme bogføres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler.

---

2 Faktisk indtjente bidrag, som dækker de risikoforpligtelser, der er indgået i den løbende periode, afviger normalt fra faktisk betalbare bidrag, sidstnævnte tilfælde er både risikoforpligtelser i den løbende periode og efterfølgende perioder dækket. Tilsvarende kan forfaldne ydelser ikke altid sidestilles med betalbare ydelser. Ydelser som forfalder på grund af en begivenhed, der indtræffer i given periode, bliver måske først betalbare i en efterfølgende periode.

22. Hvis en ikke-hjemmehørende ansat arbejder for en hjemmehørende arbejdsgiver, bliver det faktiske arbejdsgiverbidrag (D.121) registreret som en del af aflønningem af ansatte og som betalt af arbejdsgiversektoren og modtaget af udlandet. Hvis den ikke-hjemmehørende ansatte er omfattet af en hjemmehørende socialforsikringsordning, registreres alle administrationsgebyrer som eksport af tjenester (P.62). Alle andre strømme mellem fonden og den ansatte angives som foretaget mellem fondens sektor og udlandet.

Særlig når det drejer sig om ikke-hjemmehørende enheder, er alle de nødvendige data ikke altid til rådighed. Beregningerne af nogle af de poster, der skal registreres, vil således blive foretaget på basis af skøn.

I tabel AI.2 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med private socialforsikringsordninger.

a.3) Arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger

23. På samme måde som med ordninger finansieret af ikke-selvstændige fonde og kasser er omkostningerne ved administrationen af ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger medtaget sammen med de andre omkostningselementer på arbejdsgiverens produktionskonto. Der beregnes således intet administrationsgebyr.

Da ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger ikke udgør en særskilt institutionel enhed for de arbejdsgivere, der administrerer dem, foregår alle transaktioner mellem arbejdsgiversektoren og husholdningsektoren.

24. ENS betragter en arbejdsgiver, der administrerer en ikke-fondsbaseret ordning, som ydende et imputeret bidrag til ordningen på vegne af sine ansatte. Dette imputerede bidrag til sociale ordninger (D.122) er en del af aflønningen af ansatte og opføres som betalt af arbejdsgiveren på indkomstdannelseskontoen og som modtaget af husholdningerne på primærindkomsttildelingskontoen. Det imputerede arbejdsgiverbidrag bogføres igen på sekundærindkomstfordelingskontoen under D.612 som betalt af husholdningerne og modtaget af arbejdsgiveren. Størrelsen af dette beløb beregnes i forhold til arbejdsgiverens fremtidige forpligtelser med hensyn til ydelserne. I praksis sættes bidraget imidlertid sædvanligvis lig med de i den løbende periode betalte ydelser.

25. Ansattes eventuelle faktiske bidrag bogføres som en del af D.6112 og som betalt af husholdningerne og modtaget af arbejdsgiversektoren. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres også pensioner og andre ydelser som en del af D.62 og som modtaget af husholdningerne og betalt af arbejdsgiveren.

Ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger hører naturligt til den samme institutionelle sektor som den pågældende arbejdsgiver. NACE rev. 1 betragter dem som en hjælpeaktivitet.

26. Hvis en hjemmehørende arbejder for en ikke-hjemmehørende arbejdsgiver, der administrerer en ikke-fondsbaseret socialforsikringsordning, sker alle transaktioner mellem husholdningssektoren og udlandet, og de registreres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. Hvis en ikke-hjemmehørende arbejder for en hjemmehørende arbejdsgiver, der administrerer en sådan ordning, sker alle transaktioner mellem udlandet og arbejdsgiversektoren, og de bogføres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler.

I tabel AI.3 er vist et eksempel på strømme registreret for arbejdsgiveradministrerede ikke-fondsbaserede socialforsikringsordninger.

b) Anden forsikring

27. Produktion af andre forsikringstjenester, både livs- og skadesforsikringer, beregnes som

faktisk indtjente præmier

plus ekstra præmier

(2)

minus forfaldne erstatninger

minus stigning (plus fald) i de aktuarmæssige reserver og i reserverne til dækning af bonusforpligtelser over for forsikringstagerne

28. De faktisk indtjente præmier er de præmier, der skal dække risikoen i den løbende periode. Faktisk indtjente præmier er sædvanligvis ikke lig med faktisk betalte præmier, da sidstnævnte ofte omfatter risici både i den løbende og i de efterfølgende perioder.

Ekstra præmier er lig med formueindkomst henført til forsikringstagere, der er forsikringsselskabernes samlede indkomst indtjent ved investering af forsikringstekniske reserver, eksklusive al indkomst fra forsikringsselskabernes egenkapital. Forsikringstekniske reserver indeholder to elementer: i) præmie- og erstatningsreserver, der opstår som forskellen mellem indtjente præmier og betalbare præmier og mellem betalbare erstatninger og forfaldne erstatninger og ii) aktuarmæssige reserver og bonusreserver. Sidstnævnte element gælder kun for livsforsikring. Forsikringstekniske reserver investeres hovedsagelig i finansielle aktiver, der sikrer en indkomst i form af renter eller udbytte. Disse reserver kan f.eks. også investeres i fast ejendom, i hvilket tilfælde indkomst indtjenes som en restindkomst.

29. Forfaldne erstatninger omfatter begivenheder, der indtræffer i den løbende periode. Ofte skal erstatninger først betales senere i forhold til den indtrufne begivenhed. Forfaldne erstatninger er derfor ikke lig med betalbare erstatninger.

Ændringer i aktuarmæssige reserver og i reserver til dækning af bonusforpligtelser omfatter hensættelser til aktuarmæssige reserver og reserver til dækning af bonusforpligtelser over for forsikringstagere med henblik på opbygning af den under forsikringerne garanterede kapital. Disse reserver vedrører udelukkende livsforsikringer.

Alle fire poster i ligning (2) bør beregnes eksklusive kapitalgevinster og -tab.

b.1) Anden livsforsikring

30. Den samlede produktion af anden livsforsikring beregnes efter ligning (2) og bogføres som P.1 på produktionskontoen for delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser. Medmindre den forbruges af ikke-hjemmehørende husholdninger, anvendes produktionen af anden livsforsikring udelukkende som hjemmehørende husholdningers konsum. Produktionen af andre livsforsikringstjenester fordeles mellem husholdningssektoren og udlandet i forhold til de præmier, der er betalt af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende husholdninger. Livsforsikringstjenester forbrugt af hjemmehørende bogføres som en del af husholdningernes endelige konsumudgift (P.3), mens tjenester forbrugt af ikke-hjemmehørende indgår i eksporten af tjenester (P.62).

31. Yderligere to transaktioner registreres for anden livsforsikring. På primærindkomstfordelingskontoen registreres formueindkomst henført til forsikringstagerne (indgår i D.4), som betalt af forsikringsselskabernes sektor og modtaget af husholdningerne. På finansieringskontoen bogføres posten husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver som en (evt. negativ) ændring i husholdningernes aktiver og livsforsikringsselskabernes passiver. Ændringen i husholdningernes nettoformue skyldes alle ændringerne i livsforsikringsselskabernes reserver, både i tekniske reserver (F.62) og i aktuarmæssige reserver og bonusreserver (F.611). Ændringen i nettoformuen svarer derfor til de faktisk betalte præmier (ikke indtjente) plus ekstra præmier minus modtagne erstatninger (ikke forfaldne) og minus administrationsgebyr.

32. På grund af disse posteringer på finansieringskontoen bogføres F.611 og F.62 også i balancerne for husholdningssektoren (som et aktiv) og i forsikringssektoren (som et passiv).

Som tilfældet er med administrationsgebyrer, fordeles formueindkomst henført til forsikringstagere (= ekstra præmier) mellem husholdningssektoren og udlandet i forhold til præmierne.

Institutionelt klassificeres livsforsikringsselskaber under S.125 "Forsikringsselskaber og pensionskasser". Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 66.01 "Livsforsikring".

33. Når et hjemmehørende livsforsikringsselskab yder tjenester til ikke-hjemmehørende husholdninger, registreres administrationsgebyret som eksport af tjenester (P.62). Formueindkomst henført til forsikringstagere bogføres som betalt af forsikringssektoren og modtaget af udlandet på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler. Ændringen i hjemmehørende husholdningers nettoformue i livsforsikringsreserver opføres på udlandets finansieringskonto som en ændring i udlandets aktiver og i forsikringssektorens passiver.

Når hjemmehørende husholdninger tegner en forsikring hos ikke-hjemmehørende livsforsikringsselskaber, er proceduren i princippet ligetil: administrationsgebyret registreres som import af tjenester (P.72), tilskrevet formueindkomst bogføres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler som betalt af udlandet og modtaget af husholdningerne, og ændringen i nettoformuen opføres som en ændring i husholdningernes aktiver og den øvrige verdens passiver. Imidlertid er de nødvendige data til beregning af disse poster normalt ikke tilgængelige. Sædvanligvis kendes kun betalte præmier. Det er derfor nødvendigt at foretage en række skøn ved f.eks. til beregning af de præmier, som hjemmehørende husholdninger betaler til ikke-hjemmehørende livsforsikringsselskaber, at anvende relationen administrationsgebyr/præmier og tilskrevet formueindkomst/præmier som kan beregnes for hjemmehørende livsforsikringsselskaber.

I tabel AI.4 er vist et eksempel på strømme registreret for anden livsforsikring.

b.2) Skadesforsikring

34. Skadesforsikringsselskabers produktion (P.1) beregnes efter ligning (2) og bogføres på produktionskontoen for delsektoren forsikringsselskaber og pensionskasser. Skadesforsikringstjenester kan anvendes af enhver hjemmehørende sektor som forbrug i produktionen (P.2), og af husholdningssektoren som konsum, når de indgår i husholdningssektorens endelige konsumudgifter (P.3) eller som eksport (P.62). Skadesforsikringstjenester anvendt til forbrug i produktionen fordeles på erhverv.

Ligning (2) skal anvendes til at beregne den samlede værdi af skadesforsikringsproduktionen. Produktionen skal fordeles mellem brugersektorer og erhverv i forhold til de faktiske præmier betalt af hver enkelt sektor. Mens alle hjemmehørende sektorer undtagen husholdningerne udelukkende anvender skadesforsikringstjenester som forbrug i produktionen, anvender husholdningssektoren dem både til konsum og forbrug i produktionen. Husholdningers anvendelse af skadesforsikringstjenester fordeles på forbrug i produktionen og konsum i forhold til faktisk betalte præmier. Præmier, der har tydelig relation til ikke-registrerede foretagenders produktive aktivitet betragtes som forbrug i produktionen, mens de øvrige præmier indbetalt af husholdninger betragtes som konsum.

35. På primærindkomsttildelingskontoen registreres formueindkomst henført til forsikringstagere som en del af D.4 og som betalt af forsikringssektoren og modtaget af forsikringstagersektoren. Ideelt set skulle formueindkomst, der tilfalder forsikringstagere, fordeles mellem sektorer i forhold til de reserver, der kan henføres til hver enkelt forsikringstagersektor, men dette lader sig næppe gøre i praksis. Formueindkomst, henført til forsikringstagere, skal derfor fordeles efter hver forsikringstagersektors faktisk indbetalte præmier.

36. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres indtjente nettopræmier som betalt af alle forsikringstagersektorer og modtaget af forsikringssektoren. Indtjente nettopræmier beregnes som faktisk indtjente præmier plus formueindkomst henført til forsikringstagerne minus værdien af forbrugte tjenester. I ligning (2) svarer indtjente nettopræmier til forfaldne erstatninger[3]. På sekundærindkomstfordelingskontoen bogføres også forfaldne erstatninger som betalt af forsikringssektoren og modtaget af alle forsikringstagersektorer. Både indtjente nettopræmier og forfaldne erstatninger er en del af D.7 Andre løbende overførsler.

Nogle erstatninger skyldes skader, som forårsages af forsikringstageren på tredjemand eller dennes ejendom. I sådanne tilfælde registreres gyldige krav som betalt direkte af forsikringsselskabet til de skadelidte parter og ikke indirekte via forsikringstageren.

37. På finansieringskontoen angives forsikringstagernes nettoformue i skadesforsikringsreserverne som en ændring i forsikringstagersektorernes aktiver og som en ændring i forsikringssektorens passiver. Ændringen i nettoformuen, klassificeret som F.62, skyldes præmie- og erstatningsreserverne. F.62 optræder også som et passiv i skadesforsikringsselskabernes balance og som et aktiv i forsikringstagernes balancer.

Skadesforsikringsselskaber hører ind under NACE rev. 1, undergruppe 66.03 "Anden forsikringsvirksomhed". Den institutionelle sektor er S.125 "Forsikringsselskaber og pensionskasser".

38. Når ikke-hjemmehørende enheder tegner en forsikring hos hjemmehørende skadesforsikringsselskaber, bogføres administrationsgebyret som eksport af tjenester (P.62). Formueindkomst henført til forsikringstagere, indtjente nettopræmier og forfaldne erstatninger registreres alle på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler, mens forsikringstagernes nettoformue i skadesforsikringsreserver bogføres på udlandets finansieringskonto. I dette tilfælde er beregningerne for udlandet ikke sværere at foretage end for sektorerne for hjemmehørende forsikringstagere.

Når hjemmehørende enheder forsikres af ikke-hjemmehørende skadesforsikringsselskaber, er tilvejebringelse af data langt vanskeligere. Kun data vedrørende betalte præmier og erstatninger er normalt til rådighed. Der anvendes derfor en forenklet metode, der ser bort fra skadesforsikringsreserver og den efterfølgende formueindkomst. Administrationsgebyr, der registreres som import af tjenester (P.72), beregnes som betalte præmier minus modtagne erstatninger[4]. Både betalte nettopræmier og modtagne erstatninger bogføres på udlandskontoen for primærindkomster og løbende overførsler.

I tabel AI.5 er vist et eksempel på strømme, som er registreret i forbindelse med skadesforsikring.

---

3 Forfaldne erstatninger er de beløb, der er forfaldne til betaling til skadelidte. Forfaldne erstatninger er således ikke det samme som erstatningsforpligtelser (claims incurred) på forsikringsselskabers konti, da sidstnævnte også omfatter administrationsudgifter til erstatninger, der i nationalregnskabet indgår under enten forbrug i produktionen eller aflønning af ansatte.

4 Hvis data vedrørende indtjente præmier og forfaldne erstatninger er til rådighed, bør disse anvendes, frem for betalte præmier og modtagne erstatninger.

c.1) Genforsikring

39. ENS registrerer genforsikringstransaktionerne på en enklere måde end direkte forsikringstransaktioner (sidstnævnte er transaktioner mellem forsikringsselskaber og almindelige forsikringstagere). I stedet for at angive de pågældende strømme (indtjente præmier, forfaldne erstatninger, provision, etc.) særskilt angives genforsikringsaktiviteter blot som en tjeneste ydet af et genforsikringsselskab til forsikringsselskabet. Værdien af denne tjenesteydelse måles som balancen af alle strømme mellem genforsikringsselskabet og forsikringsselskabet.

For hjemmehørende livs- og skadesforsikringsselskaber angives ydede genforsikringstjenester som produktion (P.1), mens modtagne genforsikringstjenester angives som forbrug i produktionen (P.2). Genforsikringstjenester ydet af hjemmehørende genforsikringsselskaber til ikke-hjemmehørende forsikringsselskaber bogføres som eksport af tjenester (P.62), mens tjenester ydet af ikke-hjemmehørende genforsikringsselskabet til hjemmehørende forsikringsselskaber registreres som import af tjenester (P.72).

40. I forbindelse med forsikringsselskaber kan oplysninger vedrørende produktion og forbrug i produktionen ved genforsikringstjenester indhentes i forsikringsstatistikker. Det kan være sværere at beregne importen og eksporten af genforsikringstjenester, der hovedsagelig afhænger af, om der foreligger pålidelige betalingsbalancestatistikker. Imidlertid kan balancen i forhold til udlandet vedrørende genforsikringstjenester let udledes af forsikringsstatistikker.

Genforsikringstransaktioner mellem hjemmehørende forsikringsselskaber er ofte konsoliderede. For imidlertid at sikre overensstemmelse med EU's forsikringsdirektiver anbefaler ENS, at genforsikringstjenester registreres uden konsolidering. Hvadenten genforsikringstjenester mellem hjemmehørende konsolideres eller ej, påvirkes omfanget af produktionen af forsikringstjenester, mens saldoposter såsom værditilvækst, overskud af produktion og opsparing ikke påvirkes.

c. 2) Servicevirksomhed i forbindelse med forsikring

41. Produktionen af servicerelaterede forsikringstjenester værdiansættes på grundlag af de opkrævede gebyrer eller provisioner. Ved non-profit institutioner, der fungerer som erhvervsmæssige sammenslutninger for forsikringsselskaber og pensionskasser, værdiansættes produktionen ud fra bidragene indbetalt af medlemmerne af sammenslutningerne. Denne produktion anvender medlemmerne af sammenslutningerne som forbrug i produktionen.

Institutionelle enheder, der primært er involveret i hjælpeaktiviteter vedrørende forsikring, klassificeres under S.124 "Finansielle hjælpeenheder". Aktiviteten klassificeres i henhold til NACE rev. 1, undergruppe 67.20 "Servicevirksomhed i forbindelse med forsikring og pensionsforsikring".

FORSIKRING

TALEKSEMPEL

Tabel AI.1: Offentlige socialsikringsordninger

Anvendelse										Tilgang									
I ALT	Posteringer		S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	TRANSAKTIONER OG SALDOPOSTER	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 NPISH	S.1 Samlet økonomi	Posteringer		I ALT
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet														Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
									INDKOMSTDANNELSESKONTO									
155		0	155	8	0	45	4	98	D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
									PRIMÆRINDKOMSTTILDELINGSKONTO									
									D.12 Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				155		155	0		155
									SEKUNDÆRINDKOMSTFORDELINGSKONTO									
155		0	155		155				Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger			155			155	0		155
76		0	76		76				Ansattes bidrag til sociale ordninger			76			76	0		76
32			32		32				D.6113 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger			32			32	0		32
232		0	232			232			D.621 Kontante socialsikringsydelser				232		232	0		232
									NATURALIEINDKOMSTOMFORDELINGSKONTO									
78			78			78			D.6311 Socialsikringsydelser, refusioner				78		78			78
65			65			65			D.6312 Andre socialsikringsydelser i naturalier				65		65			65

Tabel AI.2: Private fondsbaserede socialforsikringsordninger

Anvendelse										Tilgang								
I ALT	Posteringer		S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	TRANSAKTIONER OG SALDOPOSTER	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 NPISH	S.1 Samlet økonomi	Posteringer		I ALT
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet														Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
									UDLANDSKONTOEN									
0		0							P.6 Eksport af varer og tjenester								0	0
0	0								P.7 Import af varer og tjenester							0		0
									PRODUKTIONSKONTO									
3	3								P.1 Produktion		3				3			3
									INDKOMSTDANNELSESKONTO									
19		0	19	2	0	3	0	14	Faktiske arbejdsgiverbidrag til private fondsbaserede socialforsikringsordninger									
									PRIMÆRINDKOMSTTILDELINGSKONTO									
									Faktiske arbejdsgiverbidrag til private fondsbaserede socialforsikringsordninger				19		19	0		19
12		0	12				12		D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere				12		12	0		12
									SEKUNDÆRINDKOMSTFORDELINGSKONTO									
19		0	19		19				Faktiske arbejdsgiverbidrag til private fondsbaserede socialforsikringsordninger	1	18	0	0	0	19	0		19
21		0	21		21				Ansattes nettobidrag til sociale ordninger	1	20	0	0	0	21	0		21
29		0	29	0	0	0	28	1	Private fondsbaserede sociale ydelser				29		29	0		29
3			3		3				KONTO FOR ANVENDELSE AF DISPONIBEL INDKOMST									
									P.3 Endelig konsumudgift								3	3
11		0	11	0		0	10	1	D.8 Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser				11		11	0		11
									FINANSIERINGSKONTO									
11			11		11				F.612 Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	1	10	0		0	11	0		11
1			1		1				F.62 Præmie- og erstatningsreserver		1				1			1

Tabel AI.3: Ikke-fondsbaserede arbejdsgiveradministrerede socialforsikringsordninger

Anvendelse										Tilgang								
I ALT	Posteringer		S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	TRANSAKTIONER OG SALDOPOSTER	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 NPISH	S.1 Samlet økonomi	Posteringer		I ALT
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet														Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
									INDKOMSDANNELSESKONTO									
19		0	19	1	0	5	1	12	D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger									
									PRIMÆRINDKOMSTTILDELINGSKONTO									
									D.122 Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger				19		19	0		19
									SEKUNDÆRINDKOMSTFORDELINGSKONTO									
19		0	19		19				D.612 Imputerede bidrag til sociale ordninger	12	1	5	0	1	19	0		19
19		0	19	1	0	5	1	12	D.623 Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte				19		19	0		19

Tabel AI.4: Anden livsforsikring

Anvendelse										Tilgang								
I ALT	Posteringer		S.1 Samlet økonomi	S.15 NPISH	S.14 Husholdninger	S.13 Det offentlige	S.12 Finansielle selskaber	S.11 Ikke-finansielle selskaber	TRANSAKTIONER OG SALDOPOSTER	S.11 Ikke-finansielle selskaber	S.12 Finansielle selskaber	S.13 Det offentlige	S.14 Husholdninger	S.15 NPISH	S.1 Samlet. økonomi	Posteringer		I ALT
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet														Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
0		0							UDLANDSKONTO									
0	0								P.6 Eksport af varer og tjenester								0	0
									P.7 Import af varer og tjenester							0		0
4	4								PRODUKTIONSKONTO									
									P.1 Produktion		4				4			4
7			7				7		PRIMÆRINDKOMSTTILDELINGSKONTO									
									D.44 Formueindkomst henført til forsikringstagere				7		7	0		7
4		0	4		4				KONTO FOR ANVENDELSE AF DISPONIBEL INDKOMST									
									P.3 Endelig konsumudgift								4	4
22		0	22		22				FINANSIERINGSKONTO									
									F.611 Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver		22				22	0		22

Tabel AI.5: Anden skadesforsikring

Anvendelse										Tilgang									
I ALT	Posteringer		S.1 *Samlet økonomi*	S.15 *NPISH*	S.14 *Husholdninger*	S.13 *Det offentlige*	S.12 *Finansielle selskaber*	S.11 *Ikke-finansielle selskaber*	TRANSAKTIONER OG SALDOPOSTER	S.11 *Ikke-finansielle selskaber*	S.12 *Finansielle selskaber*	S.13 *Det offentlige*	S.14 *Husholdninger*	S.15 *NPISH*	S.1 *Samlet økonomi*	Posteringer		I ALT
	Vare- og tjeneste-konto	Udlandet														Udlandet	Vare- og tjeneste-konto	
									UDLANDSKONTO									
0		0							P.6 Eksport af varer og tjenester							0		0
0	0								P.7 Import af varer og tjenester									
									PRODUKTIONSKONTO									
6	6								P.1 Produktion		6				6			6
4		0	4	0	3	0	0	1	P.2 Forbrug i produktion								4	4
									PRIMÆRINDKOMSTTILDELINGSKONTO									
6			6				6		D.44 *Formueindkomst henført til forsikringstagere*	5	0	0	1	0	6	0		6
									SEKUNDÆRINDKOMSTFORDELINGSKONTO									
45		2	43	0	31	4	0	8	D.71 Skadesforsikringspræmier, netto		45				45			45
45		0	45				45		D.72 Skadesforsikringskrav	6	0	1	35	0	42	3		45
									KONTO FOR ANVENDELSE AF DISPONIBEL INDKOMST									
2			2		2				P.3 Endelig konsumudgift								2	2
									FINANSIERINGSKONTO									
2		0	2	0	2	0	0	0	F.62 Præmie- og erstatningsreserver		2				2			2

BILAG 4

KLASSIFIKATIONER OG KONTI

DEL I

ENS - KLASSIFIKATION 95

A.	**Klassifikation af institutionelle sektorer (S)**
S.1	**Den samlede økonomi**
S.11	**Ikke-finansielle selskaber**
S.11001	Offentlige ikke-finansielle selskaber
S.11002	Nationale private ikke-finansielle selskaber
S.11003	Udenlandsk kontrollerede ikke-finansielle selskaber
S.12	**Finansielle selskaber**
S.121	Centralbanken
S.122	Andre monetære finansielle institutioner
S.12201	Offentlige
S.12202	Nationale private
S.12203	Udenlandsk kontrollerede
S.123	Andre kreditformidlere undtagen forsikringsselskaber og pensionskasser
S.12301	Offentlige
S.12302	Nationale private
S.12302	Udenlandsk kontrollerede
S.124	Finansielle hjælpeenheder
S.12401	Offentlige
S.12402	Nationale private
S.12403	Udenlandsk kontrollerede
S.125	Forsikringsselskaber og pensionskasser
S.12501	Offentlige
S.12502	Nationale private
S.12503	Udenlandsk kontrollerede
S.13	**Det offentlige**
S.1311	Centrale myndigheder
S.1312	Delstatsmyndigheder
S.1313	Lokale myndigheder
S.1314	Sociale kasser og fonde

S.14 Husholdninger

S.141 + S.142 Arbejdsgivere (inkl. selvstændige)
S.143 Ansatte
S.144 Modtagere af formue- og overførselsindkomster
S.1441 Modtagere af formueindkomster
S.1442 Pensionsmodtagere
S.1443 Modtagere af andre overførselsindkomster
S.145 Andre husholdninger

S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdningerne

S.2 Udlandet

S.21 Den Europæiske Union
S.211 EU-medlemsstaterne
S.212 EU-institutionerne
S.22 Tredjelande og internationale organisationer

B. Klassifikation af transaktioner og andre strømme

1. Transaktioner i varer og tjenester (produkter) (P)

P.1 Produktion

P.11 Markedsmæssig produktion
P.119 Korrektion for indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM)
P.12 Produktion til egen endelig anvendelse
P.13 Anden ikke-markedsmæssig produktion

P.2 Forbrug i produktionen

P.3 Endelig konsumudgift

P.31 Individuel konsumudgift
P.32 Kollektiv konsumudgift

P.4 Faktisk konsum

P.41 Faktisk individuelt konsum
P.42 Faktisk kollektivt konsum

P.5 Bruttoinvesteringer

P.51 Faste bruttoinvesteringer
P.511 Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver
P.5111 Anskaffelser af nye materielle faste aktiver
P.5112 Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver
P.5113 Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver
P.512 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver
P.5121 Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver
P.5122 Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver
P.5123 Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver
P.513 Forøgelse af værdien af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.5131 Væsentlige forbedringer af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.5132 Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
P.52 Lagerændringer

P.53 Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande

P.6 Eksport af varer og tjenester

P.61 Eksport af varer
P.62 Eksport af tjenester

P.7	**Import af varer og tjenester**
P.71	Import af varer
P.72	Import af tjenester
2.	Fordelingstransaktioner (D)
D.1	**Aflønning af ansatte**
D.11	Lønninger
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.2	**Produktions- og importskatter**
D.21	Produktskatter
D.211	Merværdiafgift (moms)
D.212	Importskatter og told ekskl. moms
D.2121	Told m.v.
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter
D.29	Andre produktionsskatter
D.3	**Subsidier**
D.31	Produktsubsidier
D.311	Importsubsidier
D.319	Andre produktsubsidier
D.39	Andre produktionssubsidier
D.4	**Formueindkomst**
D.41	Renter
D.42	Udloddet selskabsudbytte
D.421	Udbytte
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere
D.45	Jordrente o.l.

D.5 **Løbende indkomst- og formueskatter o.l.**

D.51 Indkomstskatter

D.59 Andre løbende skatter

D.6 **Sociale bidrag og ydelser**

D.61 Bidrag til sociale ordninger
D.611 Faktiske bidrag til sociale ordninger
D.6111 Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.61111 Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.611112 Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger
D.6112 Ansattes bidrag til sociale ordninger
D.61121 Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger
D.61122 Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger
D.6113 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger
D.61131 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger
D.61132 Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger
D.612 Imputerede bidrag til sociale ordninger

D.62 Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier
D.621 Kontante socialsikringsydelser
D.622 Private fondsbaserede sociale ydelser
D.623 Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte
D.624 Kontante sociale bistandsydelser

D.63 Sociale overførsler i naturalier
D.631 Sociale ydelser i naturalier
D.6311 Socialsikringsydelser, refusioner
D.6312 Andre socialsikringsydelser i naturalier
D.6313 Sociale bistandsydelser i naturalier
D.632 Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester

D.7 **Andre løbende overførsler**

D.71 Skadesforsikringspræmier, netto
D.72 Skadesforsikringskrav
D.73 Løbende overførsler inden for det offentlige
D.74 Løbende internationalt samarbejde
D.75 Diverse løbende overførsler

D.8 **Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser**

D.9 **Kapitaloverførsler**

D.91 Kapitalskatter
D.92 Investeringstilskud
D.99 Andre kapitaloverførsler

3.	Transaktioner i finansielle instrumenter (F) (Nettoændringer i finansielle aktiver/passiver)
F.1	**Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)**
F.11	Monetært guld
F.12	Særlige trækningsrettigheder (SDR)
F.2	**Sedler og mønt samt indskud**
F.21	Sedler og mønt
F.22	Transferable indskud
F.29	Andre indskud
F.3	**Værdipapirer undtagen aktier**
F.33	Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
F.331	Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
F.332	Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
F.34	Finansielle derivativer
F.4	**Lån[a]**
F.41	Kortfristede lån
F.42	Langfristede lån
F.5	**Aktier og andre ejerandelsbeviser[a]**
F.51	Aktier og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger
F.511	Børsnoterede aktier
F.512	Ikke-børsnoterede aktier
F.513	Andre ejerandelsbeviser
F.52	Andele i investeringsforeninger
F.6	**Forsikringstekniske reserver**
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
F.62	Præmie- og erstatningsreserver
F.7	**Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender[1]**
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger

[a] Memorandumpost F.m: Direkte udenlandske investeringer

4. Andre akkumulationsposter (K)

K.1 Realkapitalforbrug

K.2 Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver

K.21 Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver
K.211 Anskaffelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver
K.212 Afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver

K.22 Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.221 Anskaffelser af immaterielle ikke-producerede aktiver
K.222 Afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver

K.3 Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver

K.4 Økonomisk opståen af producerede aktiver

K.5 Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer

K.6 Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver

K.61 Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver
K.62 Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver

K.7 Tab ved katastrofer

K.8 Ikke-kompenseret beslaglæggelse

K.9 Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.

K.10 Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.

K.11 Nominelle kapitalgevinster/-tab

K.11.1 Neutrale kapitalgevinster/-tab
K.11.2 Reale kapitalgevinster/-tab

K.12 Ændringer i klassifikationer og struktur

K.12.1 Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur
K.12.2 Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver
K.12.21 Monetarisering/demonetarisering af guld
K.12.22 Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld

C.	**Klassifikation af saldoposter[b] (B)**
B.1	**Værditilvækst / B.1* Nationalprodukt**
B.2	**Overskud af produktion**
B.3	**Blandet indkomst**
B.4	**Virksomhedsindkomst**
B.5	**Primærindkomst / B.5* Nationalindkomst**
B.6	**Disponibel indkomst**
B.7	**Korrigeret disponibel indkomst**
B.8	**Opsparing**
B.9	**Fordringserhvervelse, netto**
B.10	**Ændringer i nettoformue**
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler[c,d]
B.10.2	Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver
B.10.3	Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab
B.11	**Vare- og tjenestebalancen**
B.12	**Løbende saldo over for udlandet**
B.90	**Nettoformue**
BF.90	**Finansielle aktiver, netto**

b Alle saldoposter kan opgøres før eller efter fradrag af realkapitalforbrug. Koden for saldopost opgjort brutto består af koden for posten plus bogstavet "g". Tilsvarende angiver bogstavet "n" i forbindelse med en kode nettoværdien.

c "Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler" er ikke en saldopost i kontosystemet. Det er totalen af højre side af kapitalkontoen. Da det imidlertid er en betydningsfuld bestanddel af ændringer i nettoformue, kodes den sammen med sidstnævnte aggregats andre bestanddele.

d "Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler" for udlandet vedrører ændringer i nettoformue forårsaget af løbende saldo over for udlandet og kapitaloverførsler.

D. Klassifikation af aktiver (A)

1. Ikke-finansielle aktiver (AN)

AN.1. Producerede aktiver

AN.11	Faste aktiver
AN.111	Materielle faste aktiver
AN.1111	Boliger
AN.1112	Andre former for byggeri og anlæg
AN.11121	Erhvervsbyggeri
AN.11122	Andre anlæg
AN.1113	Maskiner og udstyr
AN.11131	Transportmidler
AN.11132	Andre maskiner og udstyr
AN.1114	Avlede/dyrkede aktiver
AN.11141	Stambesætninger af avlsdyr, malkedyr, trækdyr osv.
AN.11142	Vingårde, frugtplantager og andre træplantager, som giver tilbagevendende produkter
AN.112	Immaterielle faste aktiver
AN.1121	Mineralefterforskning
AN.1122	Edb-software
AN.1123	Underholdning, originale litterære værker og kunstværker
AN.1129	Andre immaterielle faste aktiver
AN.12	Lagerbeholdninger
AN.121	Materialer
AN.122	Produkter under fremstilling
AN.1221	Produkter under fremstilling (avlede/dyrkede aktiver)
AN.1222	Andre produkter under fremstilling
AN.123	Færdigvarer
AN.124	Varer til videresalg
AN.13	Værdigenstande
AN.131	Ædelmetaller og -stene
AN.132	Antikviteter og andre kunstgenstande
AN.139	Andre værdigenstande

AN.2 Ikke-producerede aktiver

AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver
AN.211	Jord
AN.2111	Jord under bygninger og anlæg
AN.2112	Jord under opdyrkning
AN.2113	Rekreative arealer og tilhørende overfladevand
AN.2119	Andet jord og tilhørende overfladevand

AN.212	Aktiver i undergrunden
AN.2121	Kul, olie og naturgasforekomster
AN.2122	Metalliske mineralforekomster
AN.2123	Ikke-metalliske mineralforekomster
AN.213	Ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer
AN.214	Vandressourcer
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver
AN.221	Patenterede størrelser
AN.222	Lejekontrakter og andre omsættelige kontrakter
AN.223	Købt goodwill
AN.229	Andre immaterielle ikke-producerede aktiver
2.	Finansielle aktiver/passiver (AF)
AF.1	**Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)**
AF.11	Monetært guld
AF.12	Særlige trækningsrettigheder (SDR)
AF.2	**Sedler og mønt samt indskud**
AF.21	Sedler og mønt
AF.22	Transferable indskud
AF.29	Andre indskud
AF.3	**Værdipapirer undtagen aktier**
AF.33	Værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
AF.331	Kortfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
AF.332	Langfristede værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivativer
AF.34	Finansielle derivativer
AF.4	**Lån[e]**
AF.41	Kortfristede lån
AF.42	Langfristede lån
AF.5	**Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser[5]**
AF.51	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser, ekskl. andele i investeringsforeninger
AF.511	Børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger
AF.512	Ikke-børsnoterede aktier, ekskl. andele i investeringsforeninger
AF.513	Andre ejerandelsbeviser
AF.52	Andele i investeringsforeninger

[e] Memorandumpost AF.m: Direkte udenlandske investeringer

AF.6	**Forsikringstekniske reserver**
AF.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver
AF.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver
AF.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver
AF.62	Præmie- og erstatningsreserver
AF.7	**Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender**
AF.71	Handelskreditter og forudbetalinger
AF.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger

E. Gruppering og kodning af erhverv (A), produkter (P) og investeringer (investeringer i faft realkapital) (Pi)

A60

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
01	Landbrug, jagt og servicevirksomhed i forbindelse hermed	01
02	Skovbrug, skovning og servicevirksomhed i forbindelse hermed	02
05	Fiskeri, fiskeavl og dambrug; servicevirksomhed i forbindelse med fiskeri	05
10	Udvinding af kul og brunkul; udvinding af tørv	10
11	Udvinding af råolie og naturgas; service-virksomhed i forbindelse med olie- og gas- udvinding undtagen efterforskning	11
12	Brydning af uran- og thoriummalme	12
13	Brydning af metalholdige malme	13
14	Anden råstofudvinding	14
15	Fremstilling af næringsmidler og drikkevarer	15
16	Fremstilling af tobaksprodukter	16
17	Fremstilling af tekstiler	17
18	Fremstilling af beklædningsartikler; beredning og farvning af pelsskind	18
19	Garverier, fremstilling af tasker, kufferter, fodtøj mv.	19
20	Fremstilling af træ og varer af træ og kork undtagen møbler; fremstilling af strå og flettematerialer	20
21	Fremstilling af papirmasse, papir og papirvarer	21
22	Forlagsvirksomhed, trykning og reproduktion af indspillede medier	22
23	Fremstilling af koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	23
24	Fremstilling af kemiske produkter	24
25	Fremstilling af gummi- og plastprodukter	25
26	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter	26
27	Fremstilling af metal	27
28	Jern- og metalvareindustri	28
29	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.	29
30	Fremstilling af kontormaskiner og edb-udstyr	30
31	Fremstilling af elektriske maskiner og apparater i.a.n.	31
32	Fremstilling af telemateriel	32
33	Fremstilling af medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure	33
34	Fremstilling af motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne	34
35	Fremstilling af andre transportmidler	35
36	Fremstilling af møbler; fremstillings-virksomhed i.a.n.	36
37	Genbrug	37
40	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	40
41	Indvinding, rensning og distribution af vand	41
45	Bygge- og anlægsvirksomhed	45
50	Handel med, vedligeholdelse og reparation af motorkøretøjer og motorcykler; servicestationer	50

A60

Kode	Beskrivelse	Nace Rev.1 Reference
51	Engroshandel og agenturhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler	51
52	Detailhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler; reparation af varer til personlig brug eller husholdningsbrug	52
55	Hotel- og restaurationsvirksomhed	55
60	Landtransport; rørtransport	60
61	Skibsfart	61
62	Lufttransport	62
63	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport; rejsebureauvirksomhed og transportformidling	63
64	Post og telekommunikation	64
65	Bank- og finansieringsvirksomhed undtagen forsikring og pensionsforsikring	65
66	Forsikring og pensionsforsikring bortset fra lovpligtig socialforsikring	66
67	Servicevirksomhed i forbindelse med pengeinstitutter, finansierings- og forsikrings- virksomhed	67
70	Virksomhed i forbindelse med fast ejendom	70
71	Udlejning af maskiner og udstyr uden betjeningspersonale samt varer til personlig brug og husholdningsbrug	71
72	Databehandling og virksomhed i forbindelse hermed	72
73	Forskning og udvikling	73
74	Anden forretningsservice	74
75	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	75
80	Undervisning	80
85	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	85
90	Kloakvæsen, renovationsvæsen og renholdelse m.v.	90
91	Organisationer og foreninger i.a.n.	91
92	Forlystelser, kultur og sport	92
93	Anden servicevirksomhed	93
95	Private husholdninger med ansat medhjælp	95
99	Eksterritoriale organer	99

A31

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
AA	Landbrug, jagt og skovbrug	A
BB	Fiskeri	B
CA	Udvinding af energiråstoffer	CA
CB	Råstofudvinding undtagen af energiråstoffer	CB
DA	Fremstilling af nærings- og nydelsesmidler	DA
DB	Fremstilling af tekstiler og beklædningsartikler	DB
DC	Fremstilling af læder og lædervarer	DC
DD	Fremstilling af træ og træprodukter	DD
DE	Fremstilling af papirmasse, papir og papirvarer; forlagsvirksomhed og trykning	DE
DF	Fremstilling af koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	DF
DG	Fremstilling af kemiske produkter og kemofibre	DG
DH	Fremstilling af gummi- og plastprodukter	DH
DI	Fremstilling af andre ikke-metalholdige mineralske produkter	DI
DJ	Fremstilling og forarbejdning af jern og metal	DJ
DK	Fremstilling af maskiner og udstyr i.a.n.	DK
DL	Fremstilling af elektrisk og elektrotronisk apparatur	DL
DM	Fremstilling af transportmidler	DM
DN	Fremstillingsvirksomhed i.a.n.	DN
EE	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	E
FF	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
GG	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger	G
HH	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
II	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
JJ	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
KK	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
LL	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	L
MM	Undervisning	M
NN	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
OO	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
PP	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
QQ	Eksterritoriale organer	Q

A17

Kode	Beskrivelse	NACE Rev.1 Reference
A	Landbrug, jagt og skovbrug	A
B	Fiskeri	B
C	Råstofudvinding	C
D	Fremstillingsvirksomhed	D
E	Elektricitets-, gas- og vandforsyning	E
F	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
G	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger	G
H	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
I	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
J	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
K	Fast ejendom, udlejning og forretningsservice	K
L	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialforsikring	L
M	Undervisning	M
N	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
O	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
P	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
Q	Eksterritoriale organer	Q

P60

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
01	Produkter fra landbrug og jagt samt tilhørende tjenesteydelser	01
02	Produkter fra skovbrug, skovning og tjenesteydelser i forbindelse hermed	02
05	Fisk og andre fiskeprodukter, tjenesteydelser i forbindelse med fiskeri	05
10	Stenkul og brunkul; tørv	10
11	Råolie og naturgas; tjenesteydelser i forbindelse med olie- og gasudvinding undtagen efterforskning	11
12	Uran- og thoriummalm	12
13	Metalmalm	13
14	Produkter af anden råstofudvinding	14
15	Næringsmidler og drikkevarer	15
16	Tobaksprodukter	16
17	Tekstiler	17
18	Beklædningsartikler; pelsskind	18
19	Læder og lædervarer	19
20	Træ og varer af træ og kork (undtagen møbler), varer af strå og flettematerialer	20
22	Trykt materiale og indspillede medier	22
21	Papirmasse, papir og papirvarer	21
23	Koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	23
24	Kemiske produkter og kemofibre	24
25	Gummi- og plastprodukter	25
26	Andre ikke-metalholdige mineralske produkter	26
27	Metal	27
28	Færdige metalprodukter, undtagen maskiner og udstyr	28
29	Maskiner og udstyr i.a.n.	29
30	Kontormaskiner og edb-udstyr	30
31	Elektriske maskiner og apparater i.a.n.	31
32	Telemateriel	32
33	Medicinske instrumenter, præcisionsinstrumenter og optiske instrumenter samt ure	33
34	Motorkøretøjer, påhængsvogne og sættevogne	34
35	Andre transportmidler	35
36	Møbler; andre færdigvarer i.a.n.	36
37	Genindvundne sekundære råmaterialer	37
40	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	40
41	Indvundet og renset vand, distribution af vand	41
45	Bygge- og anlægsarbejder	45
50	Handel med, vedligeholdelse og reparation af motorkøretøjer og motorcykler; engroshandel med motorbrændstof	50

P60

Kode	Beskrivelse	Cpa Reference
51	Engroshandel og agenturhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler	51
52	Detailhandel undtagen med motorkøretøjer og motorcykler; reparation af varer til personlig brug eller husholdningsbrug	52
55	Hotel- og restaurationsvirksomhed	55
60	Landtransport, rørtransport	60
61	Skibsfart	61
62	Lufttransport	62
63	Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport; rejsebureauvirksomhed og transportformidling	63
64	Post og telekommunikation	64
65	Bank- og finanseringsvirksomhed, udentagen forsikring og pensionsforsikring	65
66	Forsikring og pensionsforsikring bortset fra lovpligtig socialsikring	66
67	Servicevirksomhed i forbindelse med pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	67
70	Virksomhed i forbindelse med fast ejendom	70
71	Udlejning af maskineri og udstyr uden betjeningspersonale og af varer til personligt brug eller husholdningsbrug	71
72	Databehandling og virksomhed i forbindelse hermed	72
73	Forskning og udvikling	73
74	Anden forretningsservice	74
75	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig social- sikring	75
80	Undervisning	80
85	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	85
90	Kloakvæsen, rennovationsvæsen og rengøring m.v.	90
91	Organisationer og foreninger i.a.n.	91
92	Forlystelser, kultur og sport services	92
93	Anden servicevirksomhed	93
95	Private husholdninger med ansat medhjælp	95
99	Tjenester fra eksterritoriale organer	99

P31

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
AA	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug	A
BB	Fisk	B
CA	Stenkul og brunkul; tørv; råolie og naturgas; uran og thorium	CA
CB	Metalmalm og produkter af anden råstofudvinding	CB
DA	Nærings- og nydelsesmidler	DA
DB	Tekstiler og tekstilprodukter	DB
DC	Læder og lædervarer	DC
DD	Træ og træprodukter	DD
DE	Papirmasse, papir og papirvarer; indspillede medier; trykning	DE
DF	Koks, raffinerede olieprodukter og nukleart brændsel	DF
DG	Kemiske produkter og kemofibre	DG
DH	Gummi- og plastprodukter	DH
DI	Andre ikke-metalholdige mineralske produkter	DI
DJ	Metal og færdige metalprodukter	DJ
DK	Maskiner og udstyr i.a.n.	DK
DL	Elektrisk og optisk udstyr	DL
DM	Transportmidler	DM
DN	Andre færdigvarer i.a.n.	DN
EE	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	E
FF	Bygge- og anlægsarbejder	F
GG	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdningbrug	G
HH	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
II	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
JJ	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
KK	Fast ejendom, udlejning og forretnings-service	K
LL	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialsikring	L
MM	Undervisning	M
NN	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
OO	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
PP	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
QQ	Tjenester fra eksterritoriale organer	Q

P17

Kode	Beskrivelse	CPA Reference
A	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug	A
B	Fisk	B
C	Produkter fra råstofudvinding	C
D	Færdigvarer	D
E	Elektricitet, gas, damp og varmt vand	E
F	Bygge- og anlægsarbejder	F
G	Engroshandel og detailhandel; reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdningbrug	G
H	Hotel- og restaurationsvirksomhed	H
I	Transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	I
J	Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	J
K	Fast ejendom, udlejning og forretnings-service	K
L	Offentlig administration og forsvar; lovpligtig socialsikring	L
M	Undervisning	M
N	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	N
O	Andre kollektive, sociale og personlige tjenesteydelser	O
P	Private husholdninger med ansat medhjælp	P
Q	Tjenester fra eksterritoriale organer	Q

A6		
Kode	Beskrivelse	Reference NACE Rev.1
1	Landbrug, jagt og skovbrug; fiskeri	A + B
2	Råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, herunder energi	C + D + E
3	Bygge- og anlægsvirksomhed	F
4	Engros- og detailhandel, reparation af motorkøretøjer, motorcykler og varer til personlig brug eller til husholdninger; hotel- og restaurationsvirksomhed; transport, oplagringsvirksomhed og kommunikation	G + H + I
5	Bank- og finansieringsvirksomhed, fast ejendom, udlejning og forretningsservice	J + K
6	Andre tjenesteydelser	L-P

A3		
Kode	Beskrivelse	Reference NACE Rev.1
1	Landbrug, jagt og skovbrug; fiskeri	A + B
2	Råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, herunder energi samt bygge- og anlægsvirksomhed	C + D + E + F
3	Tjenesteydelser	G-P

P6		
Kode	Beskrivelse	Reference CPA
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk	A + B
2	Produkter fra råstofudvinding samt færdigvarer og energi	C + D + E
3	Bygge- og anlægsarbejder	F
4	Engros- og detailhandel, reparation, hotel- og restaurationsvirksomhed, transport og kommunikation	G + H + I
5	Bank- og finansieringsvirksomhed, fast ejendom, udlejning og forretningsservice	J + K
6	Andre tjenesteydelser	L-P

P3		
Kode	Beskrivelse	Reference CPA
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk	A + B
2	Produkter fra råstofudvinding, færdigvarer, energi og bygge- og anlægsarbejder	C + D + E + F
3	Tjenesteydelser	G-P

Pi6		
Kode	Beskrivelse	Reference CPA
1	Produkter fra landbrug, jagt og skovbrug samt fisk	01 + 02 + 05
	Udstyr:	---
2	Metalprodukter og maskiner	28-33 + 36
3	Transportmidler	34 + 35
	Bygge- og anlægsarbejder:	45
4	heraf boliger	---
5	heraf andre bygge- og anlægsarbejder	-----
6	Andre varer	Øvrige hovedgrupper

Pi3		
Kode	Beskrivelse	Reference CPA
1	Metalprodukter og maskiner, transportmidler	28 - 36
2	Bygge- og anlægsarbejder	45
3	Andre varer	Øvrige hovedgrupper

F. Klassifikation af privat konsum efter formål (COICOP) (et- og tocifret niveau)

1. Næringsmidler, drikkevarer og tobak

1.1 Næringsmidler
1.2 Drikkevarer
1.3 Tobak

2. Beklædningsartikler og fodtøj

2.1 Beklædningsartikler
2.2 Fodtøj

3. Bolig, vand, el, gas og andet brændsel

3.1 Egentlig boligudgift
3.2 Boligvedligeholdelse
3.3 Anden servicevirksomhed i forbindelse med boligen
3.4 El, gas og andet brændsel

4. Boligudstyr og husholdningstjenester

4.1 Møbler, boligudstyr og indretning, tæpper og anden gulvbelægning samt reparationer
4.2 Boligtekstiler
4.3 Varme- og kogeapparater; køleskabe, vaskemaskiner og andre store husholdningsmaskiner, herunder installation og reparationer
4.4 Service og køkkenudstyr
4.5 Værktøj og udstyr til hus og have
4.6 Varer og tjenesteydelser i forbindelse med husholdningstjenester

5. Sundhed

5.1 Medicin og farmaceutiske produkter samt terapeutiske apparater og udstyr
5.2 Medicinske og paramedicinske tjenester uden for hospitaler
5.3 Hospitaler
5.4 Ulykkes- og sygeforsikring

6. Transport

6.1 Anskaffelse af køretøjer
6.2 Drift af køretøjer
6.3 Transporttjenester

7. Fritid, underholdning og kultur

7.1 Apparater og tilbehør, herunder reparationer
7.2 Tjenester i forbindelse med fritid og kultur
7.3 Aviser, bøger og blade

8. Uddannelse

8.1 Undervisning
8.2 Undervisningsmaterialer
8.3 Servicevirksomhed i forbindelse med uddannelse

9. Hoteller, caféer og restauranter

9.1 Restaurationsvirksomhed
9.2 Indlogering

10. Andre varer og tjenester

10.1 Personlig pleje
10.2 Personlige effekter i.a.n.
10.3 Kommunikation
10.4 Sociale tjenester
10.5 Finansielle tjenester i.a.n.
10.6 Andre tjenester i.a.n.

G. Klassifikation af det offentliges udgifter efter formål (COFOG)

01 Generelle offentlige tjenester

01.1 Udøvende og lovgivende organer, skatte- og finansvæsen, udenrigstjenesten med undtagelse af økonomisk bistand til udlandet
01.2 Økonomisk bistand til udlandet
01.3 Grundforskning
01.4 Generelle tjenester
01.5 Generelle offentlige tjenester i.a.n.

02 Forsvar

02.1 Administration og drift af det militære forsvar og civilforsvaret
02.2 Militær bistand til udlandet
02.3 Forsvarsrelateret anvendt forskning og eksperimentel udvikling
02.4 Forsvar i.a.n.

03 Offentlig orden og sikkerhed

03.1 Politi og brandvæsen
03.2 Domstole
03.3 Fængselsvæsen
03.4 Offentlig orden og sikkerhed i.a.n.

04 Uddannelse

04.1 Førskoleundervisning og undervisning på 1. undervisningsniveau (ISCED-niveau 0 og 1)
04.2 Undervisning på 2. niveau, 1. og 2. trin (ISCED-niveau 2 og 3)
04.3 Undervisning på 3. niveau (ISCED-niveau 5, 6 og 7)
04.4 Undervisning, der ikke kan klassificeres efter niveau (ISCED-niveau 9)
04.5 Tilknyttede tjenester
04.6 Uddannelse i.a.n.

05 Sundhedsvæsen

05.1 Hospitaler
05.2 Klinikker samt praktiserende læger, tandlæger og paramedicinere
05.3 Det offentlige sundhedsvæsen
05.4 Medicin, proteser, medicinsk udstyr og andre ordinerede sundhedsrelaterede produkter
05.5 Anvendt forskning og eksperimentel udvikling i forbindelse med sundhedssektoren
05.6 Sundhedsvæsen i.a.n.

06 Social sikring og forsorg

06.1 Social sikring
06.2 Forsorg
06.3 Social sikring og forsorg i.a.n.

07 Boliger og by- og egnsudvikling

07.1 Boliger og by- og egnsudvikling
07.2 Vandforsyning
07.3 Sanitære foranstaltninger, herunder forureningsbekæmpelse og -kontrol
07.4 Vejbelysning
07.5 Boliger og by- og egnsudvikling i.a.n.

08 Rekreative, kulturelle og religiøse aktiviteter

08.0 Rekreative, kulturelle og religiøse aktiviteter

09 Brændsel og energi

09.1 Brændsel
09.2 El og andre energikilder
09.3 Brændsel og energi i.a.n.

10 Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt

10.1 Landbrug
10.2 Skovbrug
10.3 Fiskeri og jagt
10.4 Landbrugsforskning og eksperimentel udvikling i.a.n.
10.5 Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt i.a.n.

11 Minedrift, undtagen brændsel; fremstillingsvirksomhed; bygge- og anlægsvirksomhed

11.1 Minedrift, undtagen udvinding af brændsel
11.2 Fremstillingsvirksomhed
11.3 Bygge- og anlægsvirksomhed
11.4 Minedrift i.a.n.; fremstillingsvirksomhed, i.a.n.; bygge- og anlægsvirksomhed i.a.n.

12 Transport og kommunikation

12.1 Veje
12.2 Vandveje
12.3 Jernbaner
12.4 Lufttransport
12.5 Rørledninger og andre transportsystemer
12.6 Transport i.a.n.
12.7 Kommunikation
12.8 Transport og kommunikation i.a.n.

13 Andre tjenester af økonomisk art

13.1 Distributionsvirksomhed, herunder oplagrings- og pakhusvirksomhed; hotel- og restaurationsvirksomhed
13.2 Turistvirksomhed
13.3 Udviklingsprojekter
13.4 Generelle økonomiske og kommercielle tjenester, bortset fra tjenester vedrørende arbejdsmarkedet
13.5 Generelle tjenester vedrørende arbejdsmarkedet
13.6 Andre økonomiske tjenester i.a.n.

14 Udgifter, der ikke er klassificeret efter hovedgruppe

14.0 Udgifter, der ikke er klassificeret efter hovedgruppe

DEL II.

KONTI

Tabel A.1 Konto 0: Vare- og tjenestekonto

Tilgang		
P.1	Produktion	3595
P.11	Markedsmæssig produktion	3048
P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	171
P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	376
D.21	Produktskatter	141
D.31	Produktsubsidier	-8
P.7	Import af varer og tjenester	497
P.71	Import af varer	392
P.72	Import af tjenester	105

Anvendelse		
P.2	Forbrug i produktionen	1904
P.3/ P.4	Endelig konsumudgift Faktisk konsum	1371
P.31/ p.41	Individuel konsumudgift Faktisk individuelt konsum	1215
P.32/ p.42	Kollektiv konsumudgift Faktisk kollektivt konsum	156
P.51	Faste bruttoinvesteringer	376
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	303
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	305
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	11
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	-13
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	51
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	53
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	6
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	-8
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	22
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	5
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17
P.52	Lagerændringer	28
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10
P.6	Eksport af varer og tjenester	536
P.61	Eksport af varer	462
P.62	Eksport af tjenester	74

Tabel A.2 **Kontosystem for den samlede økonomi**

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	1904	P.1	Produktion	3595
			P.11	Markedsmæssig produktion	3048
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	171
			P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	376
			D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier	133
B.1*g	*Bruttonationalprodukt*	1824			
K.1	Realkapitalforbrug	222			
B.1*n	*Nettonationalprodukt*	1602			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	762	B.1*	*Nationalprodukt*	1602
D.11	Lønninger	569			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19			
D.2	Produktions- og importskatter	235			
D.21	Produktskatter	141			
D.211	Merværdiafgift (moms)	121			
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17			
D.2121	Told m.v.	17			
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0			
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3			
D.29	Andre produktionsskatter	94			
D.3	Subsidier	- 44			
D.31	Produktsubsidier	- 8			
D.311	Importsubsidier	0			
D.319	Andre produktsubsidier	- 8			
D.39	Andre produktionssubsidier	- 36			
B.2	*Overskud af produktion*	217			
B.3	*Blandet indkomst*	432			

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	380	B.2	Overskud af produktion	217
D.41	Renter	206	B.3	Blandet indkomst	432
D.42	Udloddet selskabsudbytte	84			
D.421	Udbytte	60	D.1	Aflønning af ansatte	766
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.11	Lønninger	573
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
D.45	Jordrente o.l.	65	D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
			D.2	Produktions- og importskatter	235
			D.21	Produktskatter	141
			D.211	Merværdiafgift (moms)	121
			D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17
			D.2121	Told m.v.	17
			D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
			D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
			D.29	Andre produktionsskatter	94
			D.3	Subsidier	- 44
			D.31	Produktsubsidier	- 8
			D.311	Importsubsidier	0
			D.319	Andre produktsubsidier	- 8
			D.39	Andre produktionssubsidier	- 36
			D.4	Formueindkomst	407
			D.41	Renter	200
			P.119	Markedsmæssig produktion	0
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	103
			D.421	Udbytte	46
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	57
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	14
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25
			D.45	Jordrente o.l.	65
B.5*	*Nationalindkomst*	1633			

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	217	B.2	*Overskud af produktion*	217
D.41	Renter	147	B.3	*Blandet indkomst*	432
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25			
D.45	Jordrente o.l.	45	D.4	Formueindkomst	247
			D.41	Renter	150
			P.119	Markedsmæssig produktion	0
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	37
			D.421	Udbytte	37
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	11
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	5
			D.45	Jordrente o.l.	44
B.4	*Virksomhedsindkomst*	679			

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	163	B.4	*Virksomhedsindkomst*	679
D.41	Renter	59			
D.42	Udloddet selskabsudbytte	84	D.1	Aflønning af ansatte	766
D.421	Udbytte	60	D.11	Lønninger	573
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
D.45	Jordrente o.l.	20	D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
			D.2	Produktions- og importskatter	235
			D.21	Produktskatter	141
			D.211	Merværdiafgift (moms)	121
			D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17
			D.2121	Told m.v.	17
			D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
			D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
			D.29	Andre produktionsskatter	94
			D.3	Subsidier	- 44
			D.31	Produktsubsidier	- 8
			D.311	Importsubsidier	0
			D.319	Andre produktsubsidier	- 8
			D.39	Andre produktionssubsidier	- 36
			D.4	Formueindkomst	160
			D.41	Renter	50
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	66
			D.421	Udbytte	9
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	57
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	3
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	20
			D.45	Jordrente o.l.	21
B.5*	*Nationalindkomst*	1633			

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	212	B.5*	*Nationalindkomst*	1633
D.51	Indkomstskatter	203			
D.59	Andre løbende skatter	9	D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	213
			D.51	Indkomstskatter	204
D.61	Bidrag til sociale ordninger	322	D.59	Andre løbende skatter	9
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	303	D.61	Bidrag til sociale ordninger	322
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174	D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	303
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	160	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	14	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	160
D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	97	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	14
D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	85	D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	97
D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	12	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	85
D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger	32	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	12
D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	22	D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger	32
D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger	10	D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	22
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	19	D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger	10
			D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	19
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	332			
D.621	Kontante socialsikringsydelser	232	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	332
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	29	D.621	Kontante socialsikringsydelser	232
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	19	D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	29
D.624	Kontante sociale bistandsydelser	52	D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	19
			D.624	Kontante sociale bistandsydelser	52
D.7	Andre løbende overførsler	269			
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	43	D.7	Andre løbende overførsler	239
D.72	Skadesforsikringskrav	45	D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	45
D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	96	D.72	Skadesforsikringskrav	42
D.74	Løbende internationalt samarbejde	31	D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	96
D.75	Diverse løbende overførsler	54	D.74	Løbende internationalt samarbejde	1
			D.75	Diverse løbende overførsler	55
B.6	*Disponibel indkomst*	1604			

II.3 Naturalieindkomstomfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	219	B.6	*Disponibel indkomst*	1604
D.631	Sociale ydelser i naturalier	162			
D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner	78	D.63	Sociale overførsler i naturalier	219
D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier	65	D.631	Sociale ydelser i naturalier	162
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	19	D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner	78
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	57	D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier	65
			D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	19
			D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	57
B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	1604			

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.3	Endelig konsumudgift	1371	B.6	*Disponibel indkomst*	1604
P.31	Individuel konsumudgift	1215			
P.32	Kollektiv konsumudgift	156	D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11			
B.8	*Opsparing*	233			

II.4.2 Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.4	Faktisk konsum	1371	B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	1604
P.41	Faktisk individuelt konsum	1215			
P.42	Faktisk kollektivt konsum	156	D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11			
B.8	*Opsparing*	233			

Tabel A.2 **Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)**

III. Akkumulationskonti

III.1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	230	B.8n	*Opsparing, netto*	233
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	62
			D.91	Kapitalskatter	2
			D.92	Investeringstilskud	23
			D.99	Andre kapitaloverførsler	37
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	- 65
			D.91	Kapitalskatter	- 2
			D.92	Investeringstilskud	- 27
			D.99	Betalte kapitaloverførsler	- 36

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	376	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	230
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	303			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	305			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	11			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	- 13			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	51			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	53			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	6			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	- 8			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	22			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	5			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17			
K.1	Realkapitalforbrug	- 222			
P.52	Lagerændringer	28			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	10			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	0			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	0			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	38			

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	641
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	- 1
F.2	Sedler og mønt samt indskud	119
F.21	Sedler og mønt	34
F.22	Transferable indskud	62
F.29	Andre indskud	23
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	138
F.4	Lån	244
F.41	Kortfristede lån	83
F.42	Langfristede lån	161
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	44
F.6	Forsikringstekniske reserver	36
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	61
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	43

Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle passiver	603
F.2	Sedler og mønt samt indskud	132
F.21	Sedler og mønt	35
F.22	Transferable indskud	65
F.29	Andre indskud	32
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	123
F.4	Lån	217
F.41	Kortfristede lån	76
F.42	Langfristede lån	141
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	43
F.6	Forsikringstekniske reserver	36
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	52
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	18
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	34
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	38

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	10
AN.1	Producerede aktiver	- 7
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	3
K.7	Tab ved katastrofer	- 9
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	1
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	- 2
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	- 2
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.11	Faste aktiver	- 4
AN.12	Lagerbeholdninger	- 1
AN.13	Værdigenstande	- 2
AN.2	Ikke-producerede aktiver	17
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	24
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	4
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	- 9
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	- 8
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	- 1
K.7	Tab ved katastrofer	- 2
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	17
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	5
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	3
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	2
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	2
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	7
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 4
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 2
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	- 2
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 4
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	17

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	280
AN.1	Producerede aktiver	126
AN.11	Faste aktiver	111
AN.12	Lagerbeholdninger	7
AN.13	Værdigenstande	8
AN.2	Ikke-producerede aktiver	154
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	152
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	2
AF	Finansielle aktiver/passiver	84
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	12
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	40
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	31
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	76
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	42
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	34
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	288

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	198
AN.1	Producerede aktiver	121
AN.11	Faste aktiver	111
AN.12	Lagerbeholdninger	5
AN.13	Værdigenstande	5
AN.2	Ikke-producerede aktiver	78
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	76
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	136
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	15
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	30
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	25
AF.4	Lån	28
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	26
AF.6	Forsikringstekniske reserver	7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	126
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	29
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	26
AF.4	Lån	29
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	28
AF.6	Forsikringstekniske reserver	7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	6
B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	208

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	81
AN.1	Producerede aktiver	5
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	3
AN.13	Værdigenstande	2
AN.2	Ikke-producerede aktiver	77
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	76
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 52
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	- 3
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 30
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	15
AF.4	Lån	- 28
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	5
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 5

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 50
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 29
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	16
AF.4	Lån	- 29
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	6
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 6
B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	80

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	9 922	AF	Finansielle aktiver/passiver	6 298
AN.1	Producerede aktiver	6 047	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 471
AN.11	Faste aktiver	5 544	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 311
AN.12	Lagerbeholdninger	231	AF.4	Lån	1 437
AN.13	Værdigenstande	272	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1 406
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3 875	AF.6	Forsikringstekniske reserver	371
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	3 809	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	302
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	66			
AF	Finansielle aktiver/passiver	6 792			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	770			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 482			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 263			
AF.4	Lån	1 384			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1 296			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	370			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	227			
			B.90	*Nettoformue*	10 416

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver			Passiver og nettoformue		
	Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	482	AF	Finansielle aktiver/passiver	677
AN.1	Producerede aktiver	289	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	132
AN.11	Faste aktiver	239	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	165
AN.12	Lagerbeholdninger	34	AF.4	Lån	213
AN.13	Værdigenstande	16	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	77
AN.2	Ikke-producerede aktiver	193	AF.6	Forsikringstekniske reserver	38
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	191	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	52
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	2			
AF	Finansielle aktiver/passiver	730			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	18			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	119			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	178			
AF.4	Lån	240			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	75			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	38			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	61			
			B.10	*Ændringer i nettoformue*	535
				forårsaget af :	
			B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	230
			B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	17
			B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	288
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	208
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	80

Tabel A.2 Kontosystem for den samlede økonomi (forts.)

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	10 404
AN.1	Producerede aktiver	6 336
AN.11	Faste aktiver	5 783
AN.12	Lagerbeholdninger	265
AN.13	Værdigenstande	288
AN.2	Ikke-producerede aktiver	4 068
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	4 000
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	68
AF	Finansielle aktiver/passiver	7 522
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	788
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 601
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 441
AF.4	Lån	1 624
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1 371
AF.6	Forsikringstekniske reserver	408
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	288

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	6 975
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 603
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 476
AF.4	Lån	1 650
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1 483
AF.6	Forsikringstekniske reserver	409
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	354
B.90	*Nettoformue*	10 951

Tabel A.3 **Kontosystem for ikke-finansielle selskaber**

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	881	P.1	Produktion	1 753
			P.11	Markedsmæssig produktion	1 722
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	31
B.1g	*Værditilvækst, brutto*	872			
K.1	Realkapitalforbrug	137			
B.1n	*Værditilvækst, netto*	735			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	545	B.1n	*Værditilvækst, netto*	735
D.11	Lønninger	421			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	124			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	112			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	12			
D.29	Andre produktionsskatter	86			
D.39	Andre produktionssubsidier	- 35			
B.2	*Overskud af produktion*	139			

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	145	B.2	*Overskud af produktion*	139
D.41	Renter	66			
D.42	Udloddet selskabsudbytte	48	D.4	Formueindkomst	78
D.421	Udbytte	24	D.41	Renter	25
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24	D.42	Udloddet selskabsudbytte	3
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.421	Udbytte	3
D.45	Jordrente o.l.	31	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	4
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	5
			D.45	Jordrente o.l.	41
B.5	*Primærindkomst*	72			

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	97	B.2	*Overskud af produktion*	139
D.41	Renter	66			
D.45	Jordrente o.l.	31	D.4	Formueindkomst	78
			D.41	Renter	25
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	3
			D.421	Udbytte	3
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	4
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	5
			D.45	Jordrente o.l.	41
B.4	*Virksomhedsindkomst*	120			

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	48	B.4	*Virksomhedsindkomst*	120
D.42	Udloddet selskabsudbytte	48			
D.421	Udbytte	24			
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	24			
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0			
B.5	*Primærindkomst*	72			

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	24	B.5	*Primærindkomst*	72
D.51	Indkomstskatter	20			
D.59	Andre løbende skatter	4	D.61	Bidrag til sociale ordninger	14
			D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	2
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	13	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	1	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	12	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	1
D.7	Andre løbende overførsler	11	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	1
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	8	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	0
D.75	Diverse løbende overførsler	3	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	12
			D.7	Andre løbende overførsler	10
			D.72	*Skadesforsikringskrav*	6
			D.75	Diverse løbende overførsler	4
B.6	*Disponibel indkomst*	48			

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0	B.6	*Disponibel indkomst*	48
B.8	*Opsparing*	48			

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

III. Akkumulationskonti

III.1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	65	B.8n	*Opsparing, netto*	48
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	33
			D.92	Investeringstilskud	23
			D.99	Andre kapitaloverførsler	10
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	- 16
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	- 16

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	250	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	65
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	209			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	211			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	4			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	- 6			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	21			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	21			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	1			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	- 1			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	20			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	3			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	17			
K.1	Realkapitalforbrug	- 137			
P.52	Lagerændringer	26			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	2			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	- 7			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	- 6			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	- 1			
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	- 69			

Tabel A.3 Kontosystem for **ikke-finansielle selskaber (forts.)**

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	71
F.2	Sedler og mønt samt indskud	17
F.21	Sedler og mønt	5
F.22	Transferable indskud	10
F.29	Andre indskud	2
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	18
F.4	Lån	27
F.41	Kortfristede lån	16
F.42	Langfristede lån	11
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	2
F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	7
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	6
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1

Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle passiver	140
F.2	Sedler og mønt samt indskud	0
F.22	Transferable indskud	0
F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	6
		2
F.4	Lån	71
F.41	Kortfristede lån	16
F.42	Langfristede lån	55
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	26
F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	37
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	8
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	29
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	- 69

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	12
AN.1	Producerede aktiver	- 2
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	- 5
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	- 1
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	1
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	3
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	3
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.11		- 1
AN.12	Lagerbeholdninger	- 1
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	14
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	24
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	- 7
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	- 6
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	- 1
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	- 4
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	1
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	1
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	14
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	2
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	2
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	2
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 3
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	1
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	1
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 3
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	17

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	144
AN.1	Producerede aktiver	63
AN.11	Faste aktiver	58
AN.12	Lagerbeholdninger	4
AN.13	Værdigenstande	1
AN.2	Ikke-producerede aktiver	81
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	80
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	8
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	5
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	18
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	16
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	134

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	101
AN.1	Producerede aktiver	60
AN.11	Faste aktiver	58
AN.12	Lagerbeholdninger	2
AN.13	Værdigenstande	1
AN.2	Ikke-producerede aktiver	41
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	40
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	18
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	8
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AF.4	Lån	1
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	4
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	36
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AF.4	Lån	18
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	14
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3
B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	82

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	43
AN.1	Producerede aktiver	3
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	3
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	40
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	40
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 10
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 8
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AF.4	Lån	- 1
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 1
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 3

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 18
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 1
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AF.4	Lån	- 18
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 3
B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	51

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	5 041
AN.1	Producerede aktiver	3 001
AN.11	Faste aktiver	2 878
AN.12	Lagerbeholdninger	85
AN.13	Værdigenstande	38
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2 040
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1 989
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	51
AF	Finansielle aktiver/passiver	897
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	382
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	90
AF.4	Lån	50
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	200
AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	150

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	1 817
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	44
AF.4	Lån	897
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	687
AF.6	Forsikringstekniske reserver	12
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	137
B.90	*Nettoformue*	4 121

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver		
	Ændringer i aktiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	290
AN.1	Producerede aktiver	182
AN.11	Faste aktiver	150
AN.12	Lagerbeholdninger	29
AN.13	Værdigenstande	3
AN.2	Ikke-producerede aktiver	108
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	108
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	81
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	17
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	21
AF.4	Lån	27
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	9
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	7

Passiver og nettoformue		
	Ændringer i passiver i alt	
AF	Finansielle aktiver/passiver	155
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	7
AF.4	Lån	68
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	42
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	37
B.10	*Ændringer i nettoformue forårsaget af :*	216
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	65
B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	17
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	134
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	82
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	51

Tabel A.3 Kontosystem for ikke-finansielle selskaber (forts.)

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	5 331
AN.1	Producerede aktiver	3 183
AN.11	Faste aktiver	3 028
AN.12	Lagerbeholdninger	114
AN.13	Værdigenstande	41
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2 148
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	2 097
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	51
AF	Finansielle aktiver/passiver	978
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	399
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	111
AF.4	Lån	77
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	209
AF.6	Forsikringstekniske reserver	25
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	157

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	1 972
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	40
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	51
AF.4	Lån	965
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	729
AF.6	Forsikringstekniske reserver	12
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	174
B.90	*Nettoformue*	4 337

Tabel A.4 **Kontosystem for finansielle selskaber**

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	29	P.1	Produktion	102
			P.11	Markedsmæssig produktion	102
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	0
B.1g	*Værditilvækst, brutto*	73			
K.1	Realkapitalforbrug	10			
B.1n	*Værditilvækst, netto*	63			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	15	B.1n	*Værditilvækst, netto*	63
D.11	Lønninger	10			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	5			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	4			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1			
D.29	Andre produktionsskatter	3			
D.39	Andre produktionssubsidier	0			
B.2	*Overskud af produktion*	45			

Tabel A.4 **Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)**

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	138	B.2	*Overskud af produktion*	45
D.41	Renter	77			
D.42	Udloddet selskabsudbytte	36	D.4	Formueindkomst	160
D.421	Udbytte	36	D.41	Renter	125
			P.119	Markedsmæssig produktion	-48
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	D.42	Udloddet selskabsudbytte	25
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.421	Udbytte	25
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
D.45	Jordrente o.l.	0	D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	7
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45	Jordrente o.l.	3
B.5	*Primærindkomst*	19			

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	102	B.2	*Overskud af produktion*	45
D.41	Renter	77			
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	25	D.4	Formueindkomst	160
D.45	Jordrente o.l.	0	D.41	Renter	125
			P.119	Markedsmæssig produktion	-48
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	25
			D.421	Udbytte	25
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	7
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45	Jordrente o.l.	3
B.4	*Virksomhedsindkomst*	55			

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	36	B.4	Virksomhedsindkomst	55
D.42	Udloddet selskabsudbytte	36			
D.421	Udbytte	36			
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0			
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0			
B.5	*Primærindkomst*	19			

Tabel A.4 **Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)**

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	10	B.5	*Primærindkomst*	19
D.51	Indkomstskatter	7			
D.59	Andre løbende skatter	3	D.61	Bidrag til sociale ordninger	39
			D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	38
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	29	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	18
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	28	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	15
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	1	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	3
			D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	20
D.7	Andre løbende overførsler	46	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	15
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	0	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	5
D.72	Skadesforsikringskrav	45	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	1
D.75	Diverse løbende overførsler	1			
			D.7	Andre løbende overførsler	49
			D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	45
			D.72	Skadesforsikringskrav	0
			D.75	Diverse løbende overførsler	4
B.6	*Disponibel indkomst*	22			

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11	B.6	*Disponibel indkomst*	22
B.8	*Opsparing*	11			

Tabel A.4 Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)

III Akkumulationskonti

III 1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	4	B.8n	*Opsparing, netto*	11
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	0
			D.92	Investeringstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	0
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	- 7
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	- 7

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	9	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	4
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	8			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	7			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	0			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	1			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	1			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
K.1	Realkapitalforbrug	- 10			
P.52	Lagerændringer	0			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	0			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	0			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	0			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	Fordringserhvervelse, netto	5			

Tabel A.4 Kontosystem for **finansielle selskaber (forts.)**

III.2 Finansieringskonto

	Ændringer i aktiver	
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	237
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	- 1
F.2	Sedler og mønt samt indskud	15
F.21	Sedler og mønt	15
F.22	Transferable indskud	0
F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	53
F.4	Lån	167
F.41	Kortfristede lån	63
F.42	Langfristede lån	104
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0

	Ændringer i passiver og nettoformue	
F	Nettoændringer i finansielle passiver	232
F.2	Sedler og mønt samt indskud	130
F.21	Sedler og mønt	35
F.22	Transferable indskud	63
F.29	Andre indskud	32
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	53
F.4	Lån	0
F.41	Kortfristede lån	0
F.42	Langfristede lån	0
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	13
F.6	Forsikringstekniske reserver	36
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
B.9	Fordringserhvervelse, netto	5

Tabel A.4 **Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)**

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	- 2
AN.1	Producerede aktiver	- 2
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	- 2
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	- 2
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	- 2
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	0
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	- 3
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	1
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	2
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	2
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.1		7
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	- 3
AF.4	Lån	- 4
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	2
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	2
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	- 4

Tabel A.4 Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	4
AN.1	Producerede aktiver	2
AN.11	Faste aktiver	2
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	57
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	11
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	30
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	16
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	51
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	34
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	17
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	10

Tabel A.4 Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	3
AN.1	Producerede aktiver	2
AN.11	Faste aktiver	2
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	70
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	14
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	19
AF.4	Lån	24
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	13
AF.6	Forsikringstekniske reserver	1
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	68
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	26
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	21
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	14
AF.6	Forsikringstekniske reserver	7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.31	*Ændringer i nettoformue fordrsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	5

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	1
AN.1	Producerede aktiver	0
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 13
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	- 3
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	11
AF.4	Lån	- 24
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 1
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 17
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 26
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	13
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	3
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 7
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.32	*Ændringer i nettoformue fordrsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	5

Tabel A.4 *Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)*

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	144
AN.1	Producerede aktiver	104
AN.11	Faste aktiver	99
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	5
AN.2	Ikke-producerede aktiver	40
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	37
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 508
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	690
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	950
AF.4	Lån	1 187
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	651
AF.6	Forsikringstekniske reserver	30
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 384
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 281
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 053
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	715
AF.6	Forsikringstekniske reserver	335
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.90	*Nettoformue*	268

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver		
	Ændringer i aktiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	1
AN.1	Producerede aktiver	- 1
AN.11	Faste aktiver	1
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	- 2
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	294
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	17
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	15
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	80
AF.4	Lån	163
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	19
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Passiver og nettoformue		
	Ændringer i passiver i alt	
AF	Finansielle aktiver/passiver	285
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	130
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	87
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	30
AF.6	Forsikringstekniske reserver	38
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10	*Ændringer i nettoformue*	10
	forårsaget af :	
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	4
B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	- 4
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	10
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	5
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	5

Tabel A.4 Kontosystem for finansielle selskaber (forts.)

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	145
AN.1	Producerede aktiver	103
AN.11	Faste aktiver	100
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	3
AN.2	Ikke-producerede aktiver	42
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	38
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	3
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 802
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	707
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	15
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 030
AF.4	Lån	1 350
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	670
AF.6	Forsikringstekniske reserver	30
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	3 669
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1 411
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1 140
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	745
AF.6	Forsikringstekniske reserver	373
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.90	Nettoformue	278

Tabel A.5 **Kontosystem for det offentlige**

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	246	P.1	Produktion	434
			P.11	Markedsmæssig produktion	74
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	0
			P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	360
B.1g	*Værditilvækst, brutto*	188			
K.1	Realkapitalforbrug	30			
B.1n	*Værditilvækst, netto*	158			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	140	B.1n	*Værditilvækst, netto*	158
D.11	Lønninger	87			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	53			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	48			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	5			
D.29	Andre produktionsskatter	2			
D.39	Andre produktionssubsidier	0			
B.2	*Overskud af produktion*	16			

Tabel A.5 **Kontosystem for det offentlige (forts.)**

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse		
D.4	Formueindkomst	46
D.41	Renter	39
D.42	Udloddet selskabsudbytte	0
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
D.45	Jordrente o.l.	7
B.5	*Primærindkomst*	191

Tilgang		
B.2	*Overskud af produktion*	16
D.2	Produktions- og importskatter	235
D.21	Produktskatter	141
D.211	Merværdiafgift (moms)	121
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17
D.2121	Told m.v.	17
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
D.29	Andre produktionsskatter	94
D.3	Subsidier	- 44
D.31	Produktsubsidier	- 8
D.311	Importsubsidier	0
D.319	Andre produktsubsidier	- 8
D.39	Andre produktionssubsidier	- 36
D.4	Formueindkomst	30
D.41	Renter	12
D.42	Udloddet selskabsudbytte	18
D.421	Udbytte	5
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	13
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
D.45	Jordrente o.l.	0

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	9	B.2	*Overskud af produktion*	16
D.41	Renter	2			
D.45	Jordrente o.l.	7	D.4	Formueindkomst	4
			D.41	Renter	0
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	4
			D.421	Udbytte	4
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45	Jordrente o.l.	0
B.4	*Virksomhedsindkomst*	11			

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	37	B.4	*Virksomhedsindkomst*	11
D.41	Renter	37			
			D.2	Produktions- og importskatter	235
			D.21	Produktskatter	141
			D.211	Merværdiafgift (moms)	121
			D.212	Importskatter og told ekskl. moms	17
			D.2121	Told m.v.	17
			D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	0
			D.214	Produktskatter undtagen moms og importskatter	3
			D.29	Andre produktionsskatter	94
			D.3	Subsidier	- 44
			D.31	Produktsubsidier	- 8
			D.311	Importsubsidier	0
			D.319	Andre produktsubsidier	- 8
			D.39	Andre produktionssubsidier	- 36
			D.4	Formueindkomst	26
			D.41	Renter	12
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	14
			D.421	Udbytte	1
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	13
B.5	*Primærindkomst*	191			

Tabel A.5 **Kontosystem for det offentlige (forts.)**

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	0	B.5	*Primærindkomst*	191
D.59	Andre løbende skatter	0			
			D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	213
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	289	D.51	Indkomstskatter	204
D.621	Kontante socialsikringsydelser	232	D.59	Andre løbende skatter	9
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0			
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	5	D.61	Bidrag til sociale ordninger	268
D.624	Kontante sociale bistandsydelser	52	D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	263
			D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	155
D.7	Andre løbende overførsler	139	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	144
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	4	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	11
D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	96	D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	76
D.74	Løbende internationalt samarbejde	31	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	69
D.75	Diverse løbende overførsler	8	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	7
			D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger	32
			D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	22
			D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger	10
			D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	5
			D.7	Andre løbende overførsler	108
			D.72	Skadesforsikringskrav	1
			D.73	Løbende overførsler inden for det offentlige	96
			D.74	Løbende internationalt samarbejde	1
			D.75	Diverse løbende overførsler	10
B.6	*Disponibel indkomst*	352			

II.3 Naturalieindkomstomfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	206	B.6	*Disponibel indkomst*	352
D.631	Sociale ydelser i naturalier	162			
D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner	78			
D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier	65			
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	19			
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	44			
B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	146			

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.3	Endelig konsumudgift	362	B.6	*Disponibel indkomst*	352
P.31	Individuel konsumudgift	206			
P.32	Kollektiv konsumudgift	156			
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0			
B.8	*Opsparing*	- 10			

II.4.2 Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.4	Faktisk konsum	156	B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	146
P.42	Faktisk kollektivt konsum	156			
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0			
B.8	*Opsparing*	- 10			

Tabel A.5 **Kontosystem for det offentlige (forts.)**

III. Akkumulationskonti

III.1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	- 38	B.8n	*Opsparing, netto*	- 10
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	6
			D.91	Kapitalskatter	2
			D.92	Investeringstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	4
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	- 34
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.92	Investeringstilskud	- 27
			D.99	Andre kapitaloverførsler	- 7

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	37	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	- 38
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	23			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	24			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	- 2			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	12			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	12			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	2			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	- 2			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	2			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	2			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
K.1	Realkapitalforbrug	- 30			
P.52	Lagerændringer	0			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	3			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	2			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	2			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	- 50			

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	120	F	Nettoændringer i finansielle passiver	170
F.1	Monetært guld og særlige trækningsrettigheder (SDR)	0			
F.2	Sedler og mønt samt indskud	7	F.2	Sedler og mønt samt indskud	2
F.21	Sedler og mønt	2	F.21	Sedler og mønt	0
F.22	Transferable indskud	4	F.22	Transferable indskud	2
F.29	Andre indskud	1	F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	26	F.3	Værdipapirer undtagen aktier	64
F.4	Lån	45	F.4	Lån	94
F.41	Kortfristede lån	1	F.41	Kortfristede lån	32
F.42	Langfristede lån	44	F.42	Langfristede lån	62
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	36	F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
F.6	Forsikringstekniske reserver	0	F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0	F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0
			F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	0
F.7	Andre ikke-betalte mellemværender	6			
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	1	F.7	Andre ikke-betalte mellemværender	10
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	5	F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	6
			F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	4
			B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	- 50

Tabel A.5 **Kontosystem for det offentlige (forts.)**

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0
AN.1	Producerede aktiver	- 3
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	3
K.7	Tab ved katastrofer	- 4
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	1
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 3
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	- 3
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.11	Faste aktiver	- 3
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	4
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	- 2
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	- 2
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	- 2
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	4
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 1
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	- 1
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	3
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	1
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	3
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 2
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	- 2
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	- 2
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 1
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	- 1
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	- 1
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 1
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	2

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	44
AN.1	Producerede aktiver	20
AN.11	Faste aktiver	18
AN.12	Lagerbeholdninger	1
AN.13	Værdigenstande	1
AN.2	Ikke-producerede aktiver	23
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	23
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	2
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	7
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	7
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	38

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	32
AN.1	Producerede aktiver	20
AN.11	Faste aktiver	18
AN.12	Lagerbeholdninger	1
AN.13	Værdigenstande	1
AN.2	Ikke-producerede aktiver	12
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	12
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	8
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	2
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	3
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	2
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	14
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	4
AF.4	Lån	7
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	26

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	12
AN.1	Producerede aktiver	0
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	12
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	12
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 6
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	- 0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 3
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 2
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 7
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	3
AF.4	Lån	-7
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 0
B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	12

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	1 591	AF	Finansielle aktiver/passiver	687
AN.1	Producerede aktiver	1 001	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	102
AN.11	Faste aktiver	913	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	212
AN.12	Lagerbeholdninger	47	AF.4	Lån	328
AN.13	Værdigenstande	41	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	590	AF.6	Forsikringstekniske reserver	19
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	578	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	12			
AF	Finansielle aktiver/passiver	396			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	80			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	150			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	115			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	12			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	20			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	19			
			B.90	*Nettoformue*	1 300

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver			Passiver og nettoformue		
	Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	56	AF	Finansielle aktiver/passiver	176
AN.1	Producerede aktiver	25	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2
AN.11	Faste aktiver	20	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	71
AN.12	Lagerbeholdninger	1	AF.4	Lån	93
AN.13	Værdigenstande	4	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	30	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	30	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	10
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	123			
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	1			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	7			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	29			
AF.4	Lån	45			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	34			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	6			
			B.10	*Ændringer i nettoformue*	2
				forårsaget af :	
			B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	- 38
			B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	2
			B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	38
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	26
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	12

Tabel A.5 Kontosystem for det offentlige (forts.)

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	1 647
AN.1	Producerede aktiver	1 026
AN.11	Faste aktiver	933
AN.12	Lagerbeholdninger	48
AN.13	Værdigenstande	45
AN.2	Ikke-producerede aktiver	620
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	608
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	12
AF	Finansielle aktiver/passiver	519
AF.1	Monetært guld og trækningsrettigheder (SDR)	81
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	157
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	29
AF.4	Lån	160
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	46
AF.6	Forsikringstekniske reserver	20
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	25

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	863
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	104
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	283
AF.4	Lån	421
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	4
AF.6	Forsikringstekniske reserver	19
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	32
B.90	*Nettoformue*	1 302

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	694	P.1	Produktion	1 269
			P.11	Markedsmæssig produktion	1 129
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	140
B.1g	*Værditilvækst, brutto*	575			
K.1	Realkapitalforbrug	42			
B.1n	*Værditilvækst, netto*	533			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	39	B.1n	*Værditilvækst*	533
D.11	Lønninger	39			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0			
D.29	Andre produktionsskatter	3			
D.39	Andre produktionssubsidier	- 1			
B.2	*Overskud af produktion*	60			
B.3	*Blandet indkomst*	432			

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	44	B.2	*Overskud af produktion*	60
D.41	Renter	17	B.3	*Blandet indkomst*	432
D.45	Jordrente o.l.	27			
			D.1	Aflønning af ansatte	766
			D.11	Lønninger	573
			D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193
			D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
			D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
			D.4	Formueindkomst	134
			D.41	Renter	33
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	57
			D.421	Udbytte	13
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	44
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	3
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	20
			D.45	Jordrente o.l.	21
B.5	*Primærindkomst*	1348			

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	7	B.2	*Overskud af produktion*	60
D.41	Renter	0	B.3	*Blandet indkomst*	432
D.45	Jordrente o.l.	7			
			D.4	Formueindkomst	5
			D.41	Renter	0
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	5
			D.421	Udbytte	5
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
B.4	*Virksomhedsindkomst*	490			

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	37	B.4	*Virksomhedsindkomst*	490
D.41	Renter	17			
D.45	Jordrente o.l.	20	D.1	Aflønning af ansatte	766
			D.11	Lønninger	573
			D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	193
			D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174
			D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	19
			D.4	Formueindkomst	129
			D.41	Renter	33
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	52
			D.421	Udbytte	8
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	44
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	3
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	20
			D.45	Jordrente o.l.	21
B.5	*Primærindkomst*	1348			

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	178	B.5	*Primærindkomst*	1348
D.51	Indkomstskatter	176			
D.59	Andre løbende skatter	2	D.61	Bidrag til sociale ordninger	0
			D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	0
D.61	Bidrag til sociale ordninger	322	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	303	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	174	D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	160	D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	0
D.61112	Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	14	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	0
D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	97	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	0
D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	85			
D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	12	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	332
D.6113	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger	32	D.621	Kontante socialsikringsydelser	232
D.61131	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	22	D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	29
D.61132	Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger	10	D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	19
D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	19	D.624	Kontante sociale bistandsydelser	52
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	0	D.7	Andre løbende overførsler	36
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0	D.72	Skadesforsikringskrav	35
			D.75	Diverse løbende overførsler	1
D.7	Andre løbende overførsler	71			
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	31			
D.75	Diverse løbende overførsler	40			
B.6	Disponibel indkomst	1145			

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

II.3 Naturalieindkomstomfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
			B.6	*Disponibel indkomst*	1145
			D.63	Sociale overførsler i naturalier	219
			D.631	Sociale ydelser i naturalier	162
			D.6311	Socialsikringsydelser, refusioner	78
			D.6312	Andre socialsikringsydelser i naturalier	65
			D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	19
			D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	57
B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	1364			

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.3	Endelig konsumudgift	996	B.6	*Disponibel indkomst*	1145
P.31	Individuel konsumudgift	996			
			D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11
B.8	*Opsparing*	160			

II.4.2 Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.4	Faktisk konsum	1215	B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	1364
P.41	Faktisk individuelt konsum	1215			
			D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	11
B.8	*Opsparing*	160			

Tabel A.6 **Kontosystem for husholdninger (forts.)**

III. Akkumulationskonti

III.1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	178	B.8n	*Opsparing, netto*	160
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	23
			D.92	Investeringstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	23
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	-5
			D.91	Kapitalskatter	-2
			D.99	Andre kapitaloverførsler	-3

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	61	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	178
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	49			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	50			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	4			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	- 5			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	12			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	9			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	3			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
K.1	Realkapitalforbrug	- 42			
P.52	Lagerændringer	2			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	5			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	4			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	3			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	1			
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	148			

Tabel A.6 **Kontosystem for husholdninger (forts.)**

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	181
F.2	Sedler og mønt samt indskud	68
F.21	Sedler og mønt	10
F.22	Transferable indskud	41
F.29	Andre indskud	17
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	29
F.4	Lån	5
F.41	Kortfristede lån	3
F.42	Langfristede lån	2
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	3
F.6	Forsikringstekniske reserver	36
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	33
F.611	Husholdningernes nettoformue i livsforsikringsreserver	22
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	11
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	3
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	40
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	11
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	29

Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle passiver	33
F.2	Sedler og mønt samt indskud	0
F.22	Transferable indskud	0
F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
		0
F.4	Lån	28
F.41	Kortfristede lån	11
F.42	Langfristede lån	17
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	4
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	1
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	148

Tabel A.6 **Kontosystem for husholdninger (forts.)**

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	0
AN.1	Producerede aktiver	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.21	Monetarisering/demonetarisering af guld	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf		
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	0
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	2
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	2
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	2
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	2

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

III.3.2 Omvurderingskonto

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	80
AN.1	Producerede aktiver	35
AN.11	Faste aktiver	28
AN.12	Lagerbeholdninger	2
AN.13	Værdigenstande	5
AN.2	Ikke-producerede aktiver	45
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	45
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	16
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	6
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	10
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	96

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	56
AN.1	Producerede aktiver	34
AN.11	Faste aktiver	28
AN.12	Lagerbeholdninger	2
AN.13	Værdigenstande	4
AN.2	Ikke-producerede aktiver	22
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	36
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	17
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	4
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	8
AF.6	Forsikringstekniske reserver	6
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	1

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	6
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	3
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	2
B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	87

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	24
AN.1	Producerede aktiver	1
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	1
AN.2	Ikke-producerede aktiver	22
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	22
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 20
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 17
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AF.4	Lån	- 0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	2
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 6
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 1

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 6
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	- 3
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 2
B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	9

Tabel A.6 **Kontosystem for husholdninger (forts.)**

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver			Passiver og nettoformue		
AN	Ikke-finansielle aktiver	2 822	AF	Finansielle aktiver/passiver	289
AN.1	Producerede aktiver	1 698	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AN.11	Faste aktiver	1 423	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AN.12	Lagerbeholdninger	97	AF.4	Lån	169
AN.13	Værdigenstande	178	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	108
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1 124			
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1 124			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	1 819			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	840			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	198			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	411			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	291			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	55			
			B.90	*Nettoformue*	4 352

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver			Passiver og nettoformue		
	Ændringer i aktiver i alt			Ændringer i passiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	110	AF	Finansielle aktiver/passiver	33
AN.1	Producerede aktiver	61	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AN.11	Faste aktiver	47	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	4	AF.4	Lån	28
AN.13	Værdigenstande	10	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	5
AN.2	Ikke-producerede aktiver	49			
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	48			
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1			
AF	Finansielle aktiver/passiver	199			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	68			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	35			
AF.4	Lån	5			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	13			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	38			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	40			
			B.10	*Ændringer i nettoformue* forårsaget af :	276
			B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	178
			B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	2
			B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	96
			B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	87
			B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	9

Tabel A.6 Kontosystem for husholdninger (forts.)

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	2 932
AN.1	Producerede aktiver	1 759
AN.11	Faste aktiver	1 470
AN.12	Lagerbeholdninger	101
AN.13	Værdigenstande	188
AN.2	Ikke-producerede aktiver	1 173
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	1 172
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	1
AF	Finansielle aktiver/passiver	2 018
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	908
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	233
AF.4	Lån	29
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	424
AF.6	Forsikringstekniske reserver	329
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	95

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	322
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	10
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	2
AF.4	Lån	197
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	113
B.90	*Nettoformue*	4 628

Tabel A.7 Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne

I. Produktionskonto

Anvendelse			Tilgang		
P.2	Forbrug i produktionen	6	P.1	Produktion	37
			P.11	Markedsmæssig produktion	21
			P.12	Produktion til egen endelig anvendelse	0
			P.13	Anden ikke-markedsmæssig produktion	16
B.1g	*Værditilvækst, brutto*	31			
K.1	Realkapitalforbrug	3			
B.1n	*Værditilvækst, netto*	28			

II. Indkomstfordelingskonti

II.1 Primærindkomstfordelingskonto

II.1.1 Indkomstdannelseskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.1	Aflønning af ansatte	23	B.1n	*Værditilvækst, netto*	28
D.11	Lønninger	12			
D.12	Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	11			
D.121	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	10			
D.122	Imputerede arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	1			
D.29	Andre produktionsskatter	0			
D.39	Andre produktionssubsidier	0			
B.2	*Overskud af produktion*	5			

Tabel A.7 Kontosystem **for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)**

II.1.2 Primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	7	B.2	*Overskud af produktion*	5
D.41	Renter	7			
D.42	Udloddet selskabsudbytte	0	D.4	Formueindkomst	5
D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0	D.41	Renter	5
D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0	D.42	Udloddet selskabsudbytte	0
D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0	D.421	Udbytte	0
D.45	Jordrente o.l.	0	D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45	Jordrente o.l.	0
B.5	*Primærindkomst*	3			

II.1.2.1 Virksomhedsindkomstkonto

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	2	B.2	*Overskud af produktion*	5
D.41	Renter	2			
D.45	Jordrente o.l.	0	D.4	Formueindkomst	0
			D.41	Renter	0
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	0
			D.421	Udbytte	0
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
B.4	*Virksomhedsindkomst*	3			

II.1.2.2 Konto for tildeling af anden primærindkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.4	Formueindkomst	5	B.4	*Virksomhedsindkomst*	3
D.41	Renter	5			
D.45	Jordrente o.l.	0	D.4	Formueindkomst	5
			D.41	Renter	5
			D.42	Udloddet selskabsudbytte	0
			D.421	Udbytte	0
			D.422	Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber	0
			D.43	Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer	0
			D.44	Formueindkomst henført til forsikringstagere	0
			D.45	Jordrente o.l.	0
B.5	*Primærindkomst*	3			

Tabel A.7 **Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)**

II.2 Sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	0	B.5	*Primærindkomst*	3
D.59	Andre løbende skatter	0			
			D.61	Bidrag til sociale ordninger	1
D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	1	D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	0
D.622	Private fondsbaserede sociale ydelser	0	D.6111	Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
D.623	Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte	1	D.61111	Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	0
			D.6112	Ansattes bidrag til sociale ordninger	0
D.7	Andre løbende overførsler	2	D.61121	Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger	0
D.71	Skadesforsikringspræmier, netto	0	D.61122	Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger	0
D.75	Diverse løbende overførsler	2	D.612	Imputerede bidrag til sociale ordninger	1
			D.7	Andre løbende overførsler	36
			D.72	Skadesforsikringskrav	0
			D.75	Diverse løbende overførsler	36
B.6	*Disponibel indkomst*	37			

II.3 Naturalieindkomstomfordelingskonto

Anvendelse			Tilgang		
D.63	Sociale overførsler i naturalier	13	B.6	*Disponibel indkomst*	37
D.631	Sociale ydelser i naturalier	0			
D.6313	Sociale bistandsydelser i naturalier	0			
D.632	Overførsler af individuelle ikke-markedsmæssige varer og tjenester	13			
B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	24			

II.4 Indkomstanvendelseskonto

II.4.1 Konto for anvendelse af disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
P.3	Endelig konsumudgift	13	B.6	*Disponibel indkomst*	37
P.31	Individuel konsumudgift	13			
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0			
B.8	*Opsparing*	24			

II.4.2 Konto for anvendelse af korrigeret disponibel indkomst

Anvendelse			Tilgang		
D.8	Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser	0	B.7	*Korrigeret disponibel indkomst*	24
B.8	*Opsparing*	24			

Tabel A.7 Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)

III. Akkumulationskonti

III.1 Kapitalkonto

III.1.1 Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	21	B.8n	*Opsparing, netto*	24
			D.9	Modtagne kapitaloverførsler	0
			D.92	Investeringstilskud	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	0
			D.9	Betalte kapitaloverførsler	- 3
			D.91	Kapitalskatter	0
			D.99	Andre kapitaloverførsler	- 3

III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
P.51	Faste bruttoinvesteringer	19	B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	21
P.511	Anskaffelser minus afhændelser af materielle faste aktiver	14			
P.5111	Anskaffelser af nye materielle faste aktiver	13			
P.5112	Anskaffelser af eksisterende materielle faste aktiver	1			
P.5113	Afhændelser af eksisterende materielle faste aktiver	0			
P.512	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle faste aktiver	5			
P.5121	Anskaffelser af nye immaterielle faste aktiver	10			
P.5122	Anskaffelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	0			
P.5123	Afhændelser af eksisterende immaterielle faste aktiver	- 5			
P.513	Forøgelse af værdien af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5131	Væsentlige forbedringer af ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
P.5132	Omkostninger ved overdragelse af ejendomsretten til ikke-producerede ikke-finansielle aktiver	0			
K.1	Realkapitalforbrug	- 3			
P.52	Lagerændringer	0			
P.53	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	0			
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver	1			
K.21	Anskaffelser minus afhændelser af jord og andre materielle ikke-producerede aktiver	1			
K.22	Anskaffelser minus afhændelser af immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	4			

Tabel A.7 **Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)**

III.2 Finansieringskonto

Ændringer i aktiver		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	32
F.2	Sedler og mønt samt indskud	12
F.21	Sedler og mønt	2
F.22	Transferable indskud	7
F.29	Andre indskud	3
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	12
F.4	Lån	0
F.41	Kortfristede lån	0
F.42	Langfristede lån	0
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	0
F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.62	Præmie- og erstatningsreserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	8
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	8

Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle passiver	28
F.2	Sedler og mønt samt indskud	0
F.22	Transferable indskud	0
F.29	Andre indskud	0
F.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
		0
F.4	Lån	24
F.41	Kortfristede lån	17
F.42	Langfristede lån	7
F.5	Aktier og andre ejerandelsbeviser	4
F.6	Forsikringstekniske reserver	0
F.61	Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	0
F.612	Husholdningernes nettoformue i pensionskassereserver	0
F.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
F.71	Handelskreditter og forudbetalinger	0
F.79	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender undtagen handelskreditter og forudbetalinger	0
B.9	*Fordringserhvervelse, netto*	4

Tabel A.7 Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)

III.3 Konto for andre ændringer i aktiver

III.3.1 Konto for andre mængdeændringer i aktiver

Ændringer i aktiver

AN	Ikke-finansielle aktiver	0
AN.1	Producerede aktiver	0
K.4	Økonomisk opståen af producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.11	Faste aktiver	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	0
K.3	Økonomisk opståen af ikke-producerede aktiver	0
K.5	Naturlig vækst af ikke-avlede/dyrkede biologiske ressourcer	0
K.6	Økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.61	Udtømmelse af naturgivne økonomiske aktiver	0
K.62	Anden økonomisk forsvinden af ikke-producerede aktiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.9	Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	0
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue

AF	Finansielle aktiver/passiver	0
K.7	Tab ved katastrofer	0
K.8	Ikke-kompenseret beslaglæggelse	0
K.10	Andre mængdeændringer i finansielle aktiver og passiver i.a.n.	0
K.12	Ændringer i klassifikationer og struktur	0
K.12.1	Ændringer i sektormæssig klassifikation og struktur	0
K.12.2	Ændringer i klassifikation af aktiver og passiver	0
K.12.22	Ændringer i klassifikation af aktiver eller passiver undtagen monetarisering/demonetarisering af guld	0
heraf :		
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	0

Tabel A.7 Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	8
AN.1	Producerede aktiver	5
AN.11	Faste aktiver	5
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	3
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	3
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	1
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0

Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11	Nominelle kapitalgevinster/-tab	
AF	Finansielle aktiver/passiver	0
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	10

Tabel A.7 Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)

III.3.2.1 Konto for neutrale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab		K.11.1	Neutrale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	6	AF	Finansielle aktiver/passiver	2
AN.1	Producerede aktiver	5	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	1
AN.11	Faste aktiver	5	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	1
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	3			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	2			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	1			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0			
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0			
			B.10.31	*Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab*	8

III.3.2.2 Konto for reale kapitalgevinster og -tab

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab		K.11.2	Reale kapitalgevinster/-tab	
AN	Ikke-finansielle aktiver	2	AF	Finansielle aktiver/passiver	- 2
AN.1	Producerede aktiver	0	AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 1
AN.11	Faste aktiver	0	AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AN.12	Lagerbeholdninger	0	AF.4	Lån	- 1
AN.13	Værdigenstande	0	AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	2	AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 0
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	2	AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	- 1
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0			
AF	Finansielle aktiver/passiver	- 2			
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	- 2			
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0			
AF.4	Lån	- 0			
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0			
AF.6	Forsikringstekniske reserver	- 0			
AF.7		- 0			
			B.10.32	*Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab*	2

Tabel A.7 *Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)*

IV Balancer

IV.1 Åbningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	324
AN.1	Producerede aktiver	243
AN.11	Faste aktiver	231
AN.12	Lagerbeholdninger	2
AN.13	Værdigenstande	10
AN.2	Ikke-producerede aktiver	81
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	81
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	172
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	110
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	25
AF.4	Lån	8
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	22
AF.6	Forsikringstekniske reserver	4
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	3

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	121
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	38
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	43
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	0
AF.6	Forsikringstekniske reserver	5
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	35
B.90	*Nettoformue*	375

IV.2 Ændringer i balancer

Aktiver		
	Ændringer i aktiver i alt	
AN	Ikke-finansielle aktiver	25
AN.1	Producerede aktiver	21
AN.11	Faste aktiver	21
AN.12	Lagerbeholdninger	0
AN.13	Værdigenstande	0
AN.2	Ikke-producerede aktiver	4
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	4
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	33
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	12
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	13
AF.4	Lån	0
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	1
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	8

Passiver og nettoformue		
	Ændringer i passiver i alt	
AF	Finansielle aktiver/passiver	28
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	0
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	24
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	4
AF.6	Forsikringstekniske reserver	0
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	0
B.10	*Ændringer i nettoformue*	31
	forårsaget af :	
B.10.1	*Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler*	21
B.10.2	*Ændringer i nettoformue forårsaget af andre mængdeændringer i aktiver*	0
B.10.3	*Ændringer i nettoformue forårsaget af nominelle kapitalgevinster/-tab*	10
B.10.31	Ændringer i nettoformue forårsaget af neutrale kapitalgevinster/-tab	8
B.10.32	Ændringer i nettoformue forårsaget af reale kapitalgevinster/-tab	2

Tabel A.7 **Kontosystem for non-profit institutioner rettet mod husholdningerne (forts.)**

IV.3 Afslutningsbalance

Aktiver		
AN	Ikke-finansielle aktiver	349
AN.1	Producerede aktiver	264
AN.11	Faste aktiver	252
AN.12	Lagerbeholdninger	2
AN.13	Værdigenstande	10
AN.2	Ikke-producerede aktiver	85
AN.21	Materielle ikke-producerede aktiver	85
AN.22	Immaterielle ikke-producerede aktiver	0
AF	Finansielle aktiver/passiver	205
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	122
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	38
AF.4	Lån	8
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	23
AF.6	Forsikringstekniske reserver	4
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	11

Passiver og nettoformue		
AF	Finansielle aktiver/passiver	149
AF.2	Sedler og mønt samt indskud	38
AF.3	Værdipapirer undtagen aktier	0
AF.4	Lån	67
AF.5	Aktier, anparter og andre ejerandelsbeviser	4
AF.6	Forsikringstekniske reserver	5
AF.7	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	35
B.90	*Nettoformue*	406

ANNEKS B

eurostat

OVERSETTELSESPROGRAM FOR NATIONALREGNSKABSDATA

NOVEMBER 1994

520

Oversigt over tabeller, som indsendes i henhold til artikel 3 i forordningen om "ENS 95"

Indsendes første gang	Frist t + måneder	Periode	Indhold	Tabel nr.
a (1998)	4	95-97	Vigtigste aggregater, på årsbasis *)	1
a (1998)	4	95-97	Vigtigste aggregater, på kvartalsbasis *)	1
a (1998)	8	95-97	Vigtigste aggregater for det offentlige	2
a+1 (1999)	9	95-98	Tabeller efter erhverv *) **)	3
a+1 (1999)	9	95-98	Eksport og import efter EU-lande/tredjelande	4
a+1 (1999)	9	95-98	Husholdningernes endelige konsumudgifter efter formål	5
a+1 (1999)	12	95-98	Ikke-finansielle konti efter sektor, vigtigste aggregater ***)	6
a+1 (1999)	9	95-98	Finansielle konti efter sektor (transaktioner)	8
a+1 (1999)	9	95-98	Statuskonti for finansielle aktiver og passiver	9
a+1 (1999)	12	95-98	Detaljerede data om skatter og bidrag til sociale ordninger	11
a+1 (1999)	24	95-97	Tabeller efter region, NUTS II, A17	22
a+2 (2000)	24	95-98	Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data ***)	7
a+2 (2000)	12	95-99	Det offentliges udgifter efter formål	10
a+2 (2000)	24	95-98	Krydsklassificering af produktionskontoen efter erhverv og sektor, årligt, A17 x 4 sektorer (S.11, S.12, S.13, og S.14+S.15)	12
a+2 (2000)	24	95-98	Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter erhverv og produkt, A31 x Pi3	13
a+2 (2000)	12	95-99	Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser, A17 x P60	15
a+2 (2000)	12	95-99	Anvendelsestabel i køberpriser, A17 x P60	17
a+2 (2000)	24	95-98	Tabeller efter region, NUTS III, A3	23
a+2 (2000)	24	95-98	Husholdningernes konti efter region	24
a+3 (2001)	36	95-98	Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser, A60 x P60	16
a+3 (2001)	36	95-98	Anvendelsestabel i køberpriser, A60 x P60	18
a+3 (2001)	36	95-98	Symmetrisk input-output tabel i basispriser, P60 x P60	19
a+3 (2001)	36	95-98	Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion i basispriser, P60 x P60	20
a+3 (2001)	36	95-98	Symmetrisk input-output tabel for importen i basispriser, P60xP60	21
a+4 (2002)	24	95-00	Krydsklassificering af faste aktiver efter erhverv og produkt, A31 x Pi3	14
a+4 (2002)	36	5 (00 i 03 95 (00 i 03)	Krydsklassificering af produktionskontoen efter erhverv og sektor, A60 x 5 sektorer (S11, S12, S13, S14, S15), på 5-årsbasis Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter erhverv og produkt, A31 x P60, på 5-årsbasis	25 26
Se tabel	Se tabel	Se tabel	Tilbageskrivninger	27
a+5 (2003)	4/9	95-02	Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande	1/3
a+5 (2003)	9	95-02	Udførte arbejdstimer efter erhverv	3
a+5 (2003)	12/24	95-02/01	Opdeling af selskaber efter ejer	6/7
a+5 (2003)	12/24	95-02/01	Opdeling af private husholdninger efter gruppe	6/7

a = året for indsendelse af de første tabeller

t = referenceår

*) indtil 2003 anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande sammen med lagerændringer

**) indtil 2003 ingen udførte arbejdstimer efter erhverv

***) indtil 2003 uden opdeling af selskaber efter ejer og opdeling af private husholdninger efter gruppe

Tabel 1: **VIGTIGSTE AGGREGATER - opgjort på kvartals- og årsbasis**

kode	variabler	opdeling +	løbende priser	faste priser
Værditilvækst og bruttonationalprodukt				
B.1g	1. Bruttoværditilvækst i basispriser	A6	x	x
D.21-D.31	2. Produktskatter minus produktsubsidier		x	x
	3. FISIM		x	x
B.1*g	4. Bruttonationalprodukt i markedspriser		x	x
Udgifter i forbindelse med bruttonationalproduktet				
P.3	5. Endelige konsumudgifter i alt		x	x
P.3	6. a) Husholdningernes endelige konsumudgifter (indenlandsk begreb)		x	x
P.3	6. b) Husholdningernes endelige konsumudgifter (nationalt begreb)		x	x
P.3	7. NPISH'ers endelige konsumudgifter		x	x
P.3	8. Det offentliges endelige konsumudgifter		x	x
P.31	a) Individuelle konsumudgifter		x	x
P.32	b) Kollektive konsumudgifter		x	x
P.4	9. Husholdningernes faktiske konsum		x	x
P41	a) Faktisk individuelt konsum		x	x
P.5	10. Bruttoinvesteringer		x	x
P.51	a) Faste bruttoinvesteringer	Pi 6	x	x
P.52	b) Lagerændringer		x	x
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande ***		x	x
P.6	11. Eksport af varer (fob) og tjenester		x	x
P.7	12. Import af varer (fob) og tjenester		x	x
Indkomst, opsparing og fordringserhvervelse, netto				
B.5	13. Primær indkomst		x	x
B.5*g	14. Bruttonationalindkomst i markedspriser		x	(x)
K.1	15. Realkapitalforbrug		x	x
B.5*n	16. Nettonationalindkomst i markedspriser		x	x
D.5,D.6, D.7	17.Løbende overførsler, netto, til og fra udlandet		x	
B.6n	18. Disponibel indkomst, netto		x	(x)
B.8n	19. Opsparing, netto		x	
D.9	20. Kapitaloverførsler, netto, til og fra udlandet		x	
B.9	21. Fordringserhvervelse, netto		x	
Befolkning, beskæftigelse, aflønning af ansatte				
	22. Befolknings- og beskæftigelsesdata			
	a) Samlet befolkning (1 000)			
	b) Ikke-beskæftigede (1 000)			
	c) Beskæftigelse, nationalt og indenlandsk begreb (1 000)			
	. selvstændige	A6 **		
	. ansatte	A6 **		
D.1	23. Aflønning af ansatte, nationalt og indenlandsk begreb	A6 **	x	
D.11	a) Bruttolønninger	A6 **	x	

\+ For den samlede økonomi, medmindre andet er angivet (x) = i faste priser

** = A6 kun i forbindelse med det indenlandske begreb *** = indtil 2003 sammen med P.52

Tabel 2: **Vigtigste aggregater for det offentlige**

P.1	**Produktion**
P.11+P.12	. Markedsmæssig produktion og produktion til egen anvendelse
P.13	. Anden ikke-markedsmæssig produktion
P.2	**Forbrug i produktionen**
B.1g	***Værditilvækst, brutto***
K.1	**Realkapitalforbrug**
B.1n	***Værditilvækst, netto***
D.1	**Aflønning af ansatte, betalt**
D.29-D.39	**Andre produktionsskatter, betalt - Andre produktionssubsidier, modtaget**
B.2n	***Overskud af produktion, netto***
D.2	**Produktions- og importskatter, modtaget**
D.4	**Formueindkomst, modtaget**
D.3	**Subsidier, betalt**
D.4	**Formueindkomst, betalt**
D.41	. Renter
D.42+D.43+D.44+D.45	. Andet
B.5n	***Primær indkomst, netto***
D.5	**Løbende indkomst- og formueskatter o.l., modtaget**
D.61	**Bidrag til sociale ordninger, modtaget**
D.611	. Faktiske bidrag til sociale ordninger
D.612	. Imputerede bidrag til sociale ordninger
D.7	**Andre løbende overførsler, modtaget**
D.5	**Løbende indkomst- og formueskatter, o.l., betalt**
D.62	**Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier, betalt**
D.7	**Andre løbende overførsler, betalt**
B.6n	***Disponibel indkomst, netto***
P.3	**Endelige konsumudgifter**
P.31	. Individuelle konsumudgifter
P.32	. Kollektive konsumudgifter
D.8	**Korrektion for ændringer i husholdningernes nettoformue i pensionskasser**
B.8	***Opsparing, netto***
K.1	**Realkapitalforbrug**
D.9	**Kapitaloverførsler, modtaget**
D.91	. Kapitalskatter
D.92+D.99	. Andet
D.9	**Kapitaloverførsler, betalt**
P.5	**Bruttoinvesteringer**
P.51	. Faste bruttoinvesteringer
P.52+P.53+K.2	. Lagerændringer og anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande og anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver
B.9	***Fordringserhvervelse, netto***

Tabel 3: TABELLER EFTER ERHVERV - opgjort på årsbasis

kode	variabler	opdeling	løbende priser	faste priser
Værditilvækst				
P.1	1. Produktion i basispriser efter erhverv	**A31**	x	
P.2	2. Forbrug i produktionen i køberpriser efter erhverv	**A31**	x	
B.1g	3. Bruttoværditilvækst i basispriser efter erhverv	**A31**	x	x
K.1	4. Realkapitalforbrug efter erhverv	**A31**	x	x
Investeringer				
P.5	5. Bruttoinvesteringer efter erhverv			
P.51	a) Faste bruttoinvesteringer efter erhverv	**A31**	x	x
P.52	b) Lagerændringer efter erhverv	**A31**	x	x
P.53	c) Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande efter erhverv *)	**A31**	x	x
Beskæftigelse og aflønning af ansatte, indenlandsk begreb				
	6. Beskæftigelse efter erhverv (1 000)			
	a) selvstændige efter erhverv	**A31**		
	b) ansatte efter erhverv	**A31**		
	c) udførte arbejdstimer efter erhverv **)	**A31**		
D.1	7. Aflønning af ansatte efter erhverv	**A31**	x	
D.11	a) Lønninger efter erhverv	**A31**	x	

*) indtil 2003 sammen med P.52
**) indtil 2003 frivillig

Tabel 4: Eksport og import, EU-lande/tredjelande

kode	variabler	opdeling	løbende priser	faste priser
P.6	1. Eksport af varer og tjenester	samlet	x	x
	a) EU-lande	økonomi	x	x
	b) tredjelande		x	x
P.7	2. Import af varer og tjenester		x	x
	a) EU-lande		x	x
	b) tredjelande		x	x

Tabele 5: Husholdningernes endelige konsumudgifter efter formål

kode	variabler	opdeling	løbende priser	faste priser
P.3	Husholdningernes endelige konsumudgifter efter formål	COICOP 2 cifre	x	x

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
	I Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester																
	Tilgang																
P.1	Produktion																
P.11	. markedsmæssig produktion																
P.119	.. FISIM																
P.12	. Produktion til egen endelig anvendelse																
P.13	. Anden ikke-markedsmæssig produktion																
P.7	Import af varer og tjenester																
P.71	. Import af varer																
P.72	. Import af tjenester																
D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier																
	Tilgang i alt																
	I Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester																
	Anvendelse																
P.2	Forbrug i produktionen																
P.119	. FISIM																
P.6	Eksport af varer og tjenester																
P.61	. Eksport af varer																
P.62	. Eksport af tjenester																
B.1g	Bruttonationalprodukt/bruttoværditilvækst																
B.11	Vare- og tjenestebalance																
	Anvendelse i alt																
K.1	Realkapitalforbrug																
B.1n	Nettonationalprodukt/værditilvækst, netto																

925

6

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
	II.1.1 Indkomstdannelseskonto																
	Tilgang																
B.1n	**Nettonationalprodukt/værditilvækst, netto**																
	Tilgang i alt																
	II.1.1 Indkomstdannelseskonto																
	Anvendelse																
D.1	**Aflønning af ansatte**																
D.2	**Produktions- og importskatter, betalt**																
	. til det offentlige																
	. til EU-institutionerne																
D.21	**. Produktskatter**																
D.29	**. Andre produktionsskatter**																
D.3	**Subsidier, modtaget**																
	. fra EU-institutionerne																
	. fra det offentlige																
D.31	**. Produktsubsidier**																
D.39	**. Andre produktionssubsidier**																
B.2n	**Overskud af produktion, netto**																
	Anvendelse i alt																

425

Ikke-finansielle konti efter sektor, vigtigste aggregater: t + 12

Tabel 6

	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst Tilgang	Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
B.2n	Overskud af produktion, netto																
D.1	Aflønning af ansatte																
D.2	Produktions- og importskatter, modtaget																
D.21	. Produktskatter																
D.211	..Moms																
D.212	.. Importskatter og told ekskl. moms																
D.2121	.. Told mv.																
D.2122	...Importskatter ekskl. moms og told																
D.214	.. Produktskatter undtagen moms og importskatter																
D.29	. Andre produktionsskatter																
D.3	Subsidier, betalt																
D.31	. produktsubsidier																
D.39	. andre produktionssubsidier																
D.4	Formueindkomst																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
D.41	. Renter																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
P.119	.. FISIM																
D.42	. Udloddet selskabsudbytte																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
D.43	. Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
D.44	. Formueindkomst henført til forsikringstagere																
D.45	. Jordrente o.l.																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
	Tilgang i alt																

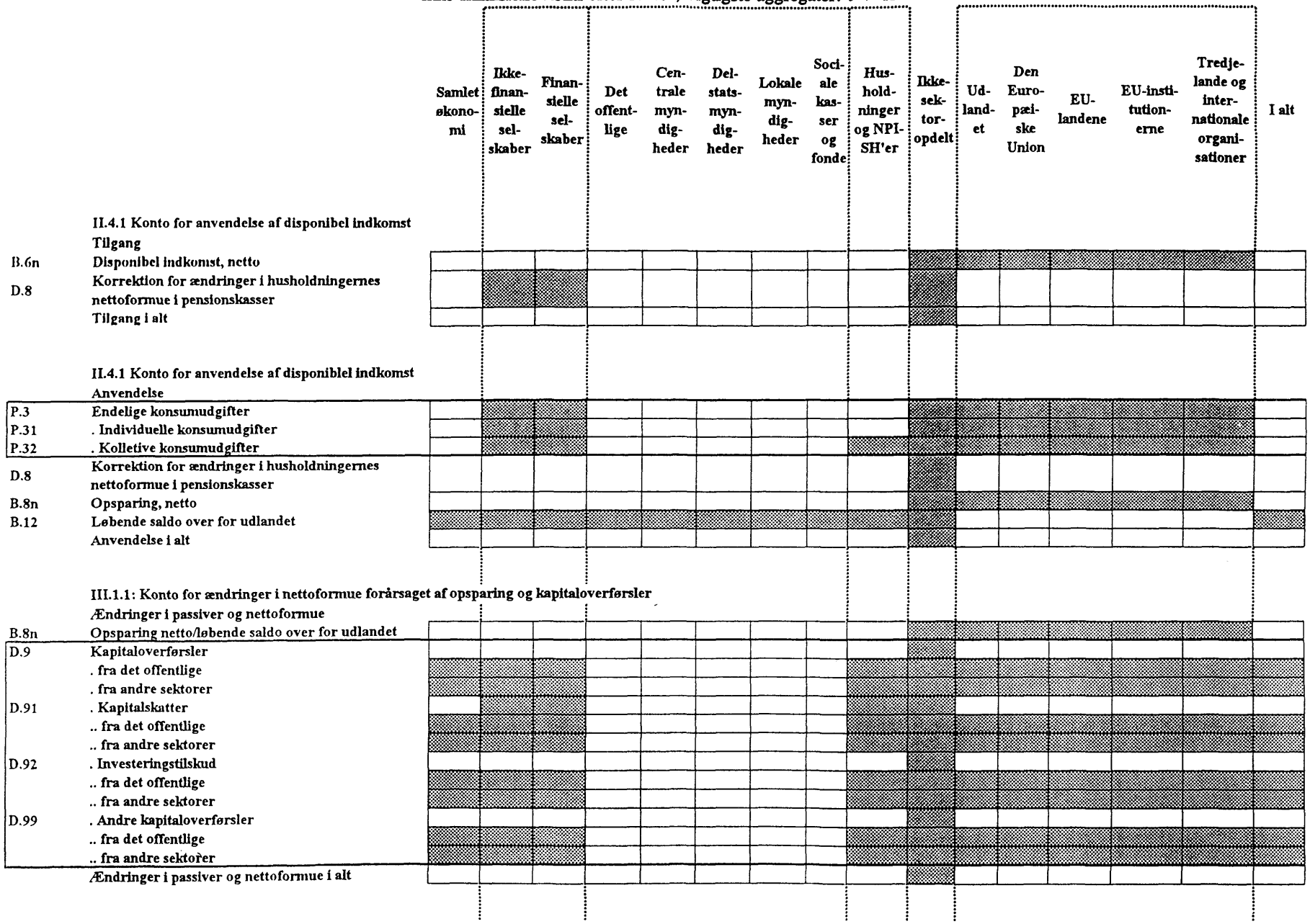
		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst																
	Anvendelse																
D.4	Formueindkomst																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
D.41	. Renter																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
P.119	.. FISIM																
D.42	. Udloddet selskabsudbytte																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
D.43	. Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
D.44	. Formueindkomst henført til forsikringstagere																
D.45	. Jordrente o.l.																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
B.5n	Nettonational indkomst/primær indkomst, netto																
	Anvendelse i alt																

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
	II.2 Sekundær indkomstfordelingskonto																
	Tilgang																
B.5n	**Nationalindkomst/primær indkomst, netto**																
D.5	**Løbende indkomst- og formueskatter o.l.**																
D.51	**. Indkomstskatter**																
D.59	**. Andre løbende skatter**																
D.61	**. Bidrag til sociale ordninger**																
D.611	**.. Faktiske bidrag til sociale ordninger**																
D.6111	**... Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger**																
D.6112	**... Ansattes bidrag til sociale ordninger**																
D.6113	**... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger**																
D.612	**.. Imputerede bidrag til sociale ordninger**																
D.62	**. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier**																
D.7	***Andre løbende overførsler***																
	. fra det offentlige																
	. fra andre sektorer																
D.71	**. Skadesforsikringspræmier, netto**																
D.72	**. Skadesforsikringskrav**																
D.73	**. Løbende overførsler inden for det offentlige**																
D.74	**. Løbende internationalt samarbejde**																
	.. fra EU-institutionerne																
D.75	**. Diverse løbende overførsler**																
	.. fra det offentlige																
	.. fra andre sektorer																
	... den BNI-baserede fjerde indtægtskilde																
	Tilgang i alt																

	II.2 Sekundær indkomstfordelingskonto Anvendelse	Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.																
D.51	. Indkomstskatter																
D.59	. Andre løbende skatter																
D.61	. Bidrag til sociale ordninger																
D.611	. Faktiske bidrag til sociale ordninger																
D.6111	... Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger																
D.6112	... Ansattes bidrag til sociale ordninger																
D.6113	... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger																
D.612	.. Imputerede bidrag til sociale ordninger																
D.62	. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier																
D.7	Andre løbende overførsler																
	. til det offentlige																
	. til andre sektorer																
D.71	. Skadesforsikringspræmier, netto																
D.72	. Skadesforsikringskrav																
D.73	. Løbende overførsler inden for det offentlige																
D.74	. Løbende internationalt samarbejde																
	.. til EU-institutionerne																
D.75	. Diverse løbende overførsler																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
	... den BNI-baserede fjerde indtægtskilde																
B.6n	Disponibel indkomst, netto																
	Anvendelse i alt																

Ikke-finansielle konti efter sektor, vigtigste aggregater: t + 12

Tabel 6

Ikke-finansielle konti efter sektor, vigtigste aggregater: t + 12

Tabel 6

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger og NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer	I alt
III.1.1: Konto for ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler																	
	Ændringer i aktiver																
D.9	Kapitaloverførsler																
	. til det offentlige																
	. til andre sektorer																
D.91	. Kapitalskatter																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
D.92	. Investeringstilskud																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
D.99	. Andre kapitaloverførsler																
	.. til det offentlige																
	.. til andre sektorer																
B.10.1	**Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler**																
	Ændringer i aktiver i alt																
III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver																	
	Ændringer i passiver og nettoformue																
B.10.1	**Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler**																
K.1	**Realkapitalforbrug**																
	Ændringer i passiver og nettoformue i alt																
III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver																	
	Ændringer i aktiver																
P.5	Bruttoinvesteringer																
P.51	. Faste bruttoinvesteringer																
P.52	. Lagerændringer																
P.53	. Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande																
K.2	**Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver**																
B.9	**Fordringserhvervelse, netto**																
	Ændringer i aktiver i alt																

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
	I Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester Tilgang																										
P.1	Produktion																										
P.11	. Markedsmæssig produktion																										
P.119	.. FISIM																										
P.12	. Produktion til egen endelig anvendelse																										
P.13	. Anden ikke-markedsmæssig produktion																										
P.7	Import af varer og tjenester																										
P.71	. Import af varer																										
P.72	. Import af tjenester																										
D.21-D.31	Produktskatter minus produktsubsidier																										
	Tilgang i alt																										
	I Produktionskonto/udlandskonto for varer og tjenester Anvendelse																										
P.2	Forbrug i produktionen																										
P.119	. FISIM																										
P.6	Eksport af varer og tjenester																										
P.61	. Eksport af varer																										
P.62	. Eksport af tjenester																										
B.1g	Bruttonationalprodukt/værditilvækst, brutto																										
B.11	Vare- og tjenestebalance																										
	Anvendelse i alt																										
K.1	Realkapitalforbrug																										
B.1n	Nettonationalprodukt/værditilvækst, netto																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
	II.1.1 Indkomstdannelseskonto Tilgang																										
B.1n	Nettonationalprodukt/værditilvækst, netto																										
	Tilgang i alt																										
	II.1.1 Indkomstdannelseskonto Anvendelse																										
D.1	Aflønning af ansatte																										
D.11	*. Lønninger*																										
D.12	*. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.121	*.. faktiske*																										
D.122	*.. imputerede*																										
D.2	Produktions- og importskatter, betalt																										
	. til det offentlige																										
	. til EU-institutionerne																										
D.21	. Produktskatter																										
D.29	. Andre produktionsskatter																										
D.3	Subsidier, modtaget																										
	. fra EU-institutionerne																										
	. fra det offentlige																										
D.31	. Produktsubsidier																										
D.39	. Andre produktionssubsidier																										
B.2n	Overskud af produktion, netto																										
	Anvendelse i alt																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst Tilgang	Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
B.2n	Overskud af produktion, netto																										
D.1	Aflønning af ansatte																										
D.11	*. Lønninger*																										
D.12	*. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.121	*.. faktiske*																										
D.122	*.. imputerede*																										
D.2	Produktions- og importskatter, modtaget																										
D.21	. Produktskatter																										
D.211	.. Moms																										
D.212	.. Importskatter og told ekskl. moms																										
D.2121	. Told mv.																										
D.2122	... Importskatter ekskl. moms og told																										
D.214	.. Produktskatter undtagen moms og importskatter																										
D.29	. Andre produktionsskatter																										
D.3	Subsidier, betalt																										
D.31	. Produktsubsidier																										
D.311	.. Importsubsidier																										
D.319	.. Andre produktsubsidier																										
D.39	. Andre produktionssubsidier																										
D.4	Formueindkomst																										
	.. fra det offentlige																										
	.. fra andre sektorer																										
D.41	. Renter																										
	.. fra det offentlige																										
	.. fra andre sektorer																										
P.119	.. FISIM																										

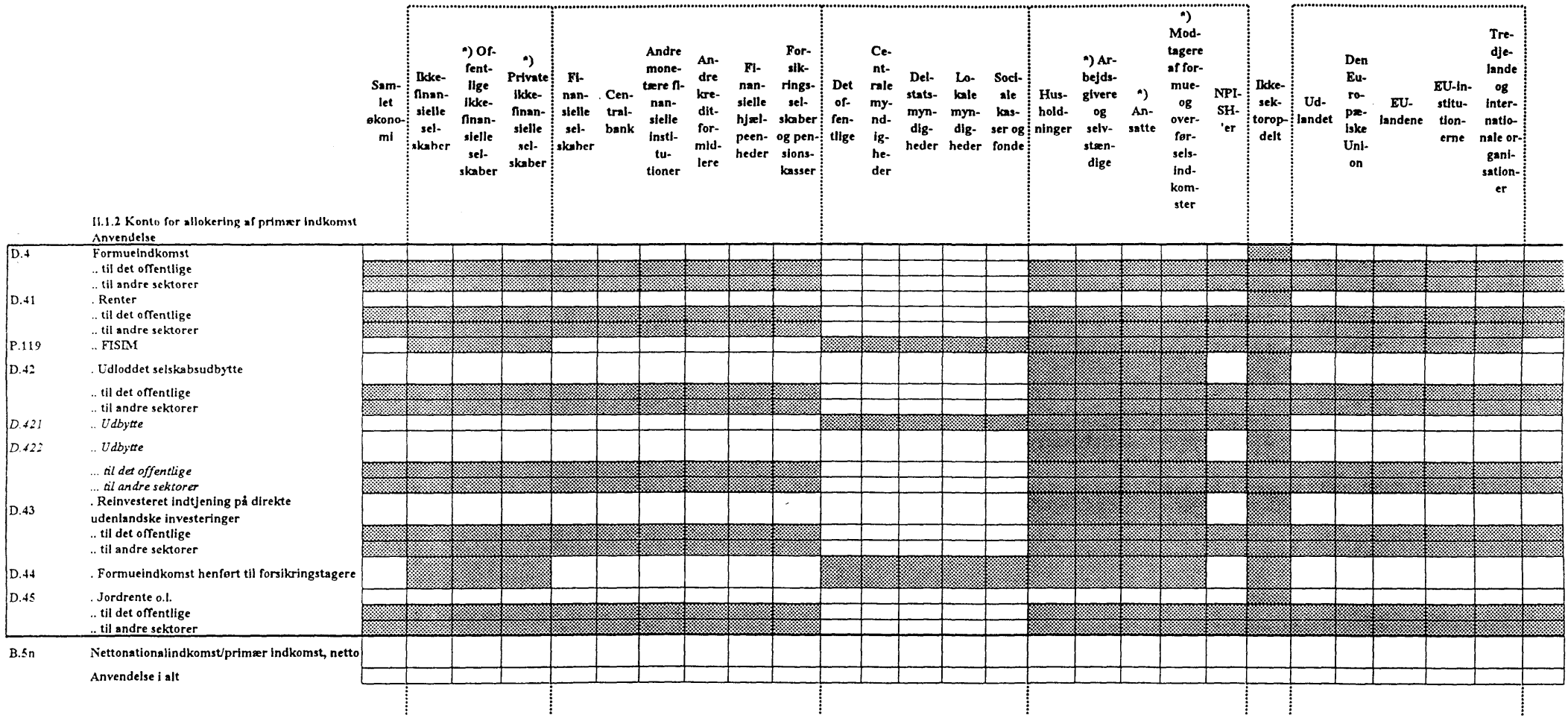
*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data: t+24

Tabel 7

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
D.42	. Udloddet selskabsudbytte																										
	.. fra det offentlige																										
	.. fra andre sektorer																										
D.421	*.. Udbytte*																										
D.422	*.. Udtræk af indkomst fra kvasi-selskaber*																										
	... fra det offentlige																										
	... fra andre sektorer																										
D.43	. Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer																										
	.. fra det offentlige																										
	.. fra andre sektorer																										
D.44	. Formueindkomst henført til forsikringstagere																										
D.45	. Jordrente o.l.																										
	.. fra det offentlige																										
	.. fra andre sektorer																										
	Tilgang i alt																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

	II.1.2 Konto for allokering af primær indkomst Anvendelse	Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
D.4	Formueindkomst																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
D.41	. Renter																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
P.119	.. FISIM																										
D.42	. Udloddet selskabsudbytte																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
D.421	*.. Udbytte*																										
D.422	*.. Udbytte*																										
	... til det offentlige																										
	... til andre sektorer																										
D.43	. Reinvesteret indtjening på direkte udenlandske investeringer																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
D.44	. Formueindkomst henført til forsikringstagere																										
D.45	. Jordrente o.l.																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
B.5n	Nettonationalindkomst/primær indkomst, netto																										
	Anvendelse i alt																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data: t+24

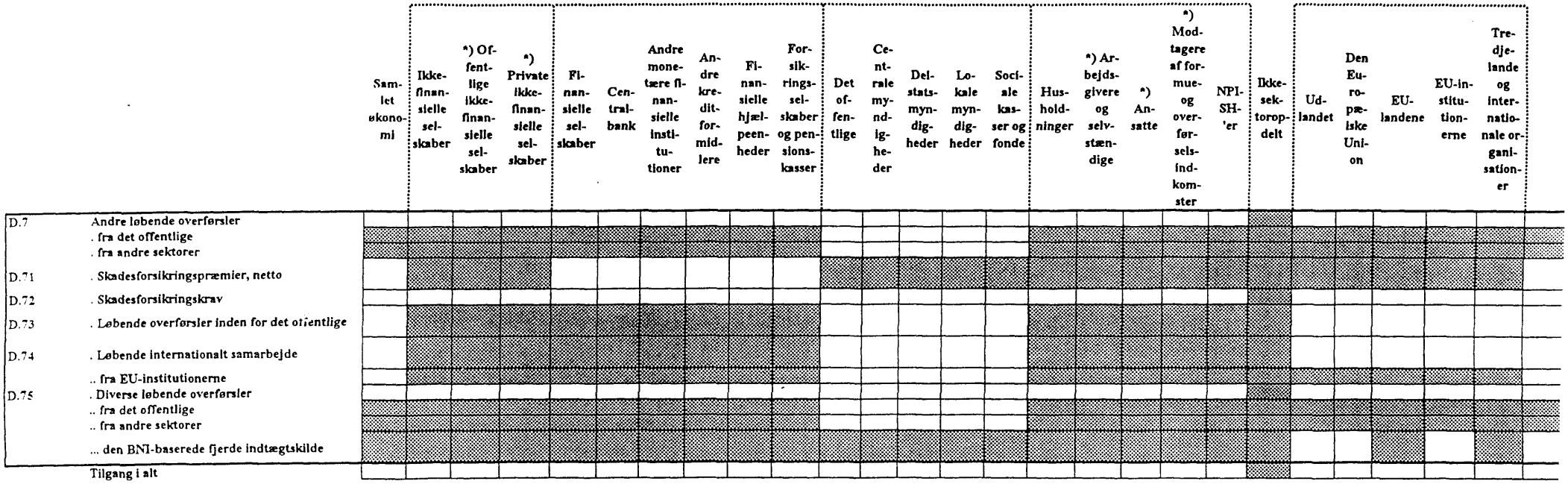
Tabel 7

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
	II.2 Sekundær indkomstfordelingskonto Tilgang																										
B.5n	Nationalindkomst/primær indkomst, netto																										
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.																										
D.51	. Indkomstskatter																										
D.59	. Andre løbende skatter																										
D.61	. Bidrag til sociale ordninger																										
D.611	.. Faktiske bidrag til sociale ordninger																										
D.6111	... Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger																										
D.61111	*.... Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.61112	*.... Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.6112	... Ansattes bidrag til sociale ordninger																										
D.61121	*.... Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger*																										
D.61122	*....Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger*																										
D.6113	... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger																										
D.61131	*.... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger*																										
D.61132	*....Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger*																										
D.612	.. Imputerede bidrag til sociale ordninger																										
D.62	. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier																										
D.621	*.. Kontante socialsikringsydelser*																										
D.622	*.. Private fondsbaserede sociale ydelser*																										
D.623	*.. Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte*																										
D.624	*.. Kontante sociale bistandsydelser*																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data: t+24

Tabel 7

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data: t+24

Tabel 7

II.2 Sekundær indkomstfordelingskonto
Anvendelse

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.																										
D.51	. Indkomstskatter																										
D.59	. Andre løbende skatter																										
D.61	. Bidrag til sociale ordninger																										
D.611	.. Faktiske bidrag til sociale ordninger																										
D.6111	... Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger																										
D.61111	*.... Obligatoriske faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.61112	*.... Frivillige faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger*																										
D.6112	... Ansattes bidrag til sociale ordninger																										
D.61121	*.... Ansattes obligatoriske bidrag til sociale ordninger*																										
D.61122	*.... Ansattes frivillige bidrag til sociale ordninger*																										
D.6113	... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger																										
D.61131	*.... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes obligatoriske bidrag til sociale ordninger*																										
D.61132	*.... Selvstændiges og ikke-beskæftigedes frivillige bidrag til sociale ordninger*																										
D.612	.. Imputerede bidrag til sociale ordninger																										
D.62	. Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier																										
D.621	*.. Kontante socialsikringsydelser*																										
D.622	*.. Private fondsbaserede sociale ydelser*																										
D.623	*... Ikke-fondsbaserede sociale ydelser til ansatte*																										
D.624	*... Kontante sociale bistandsydelser*																										

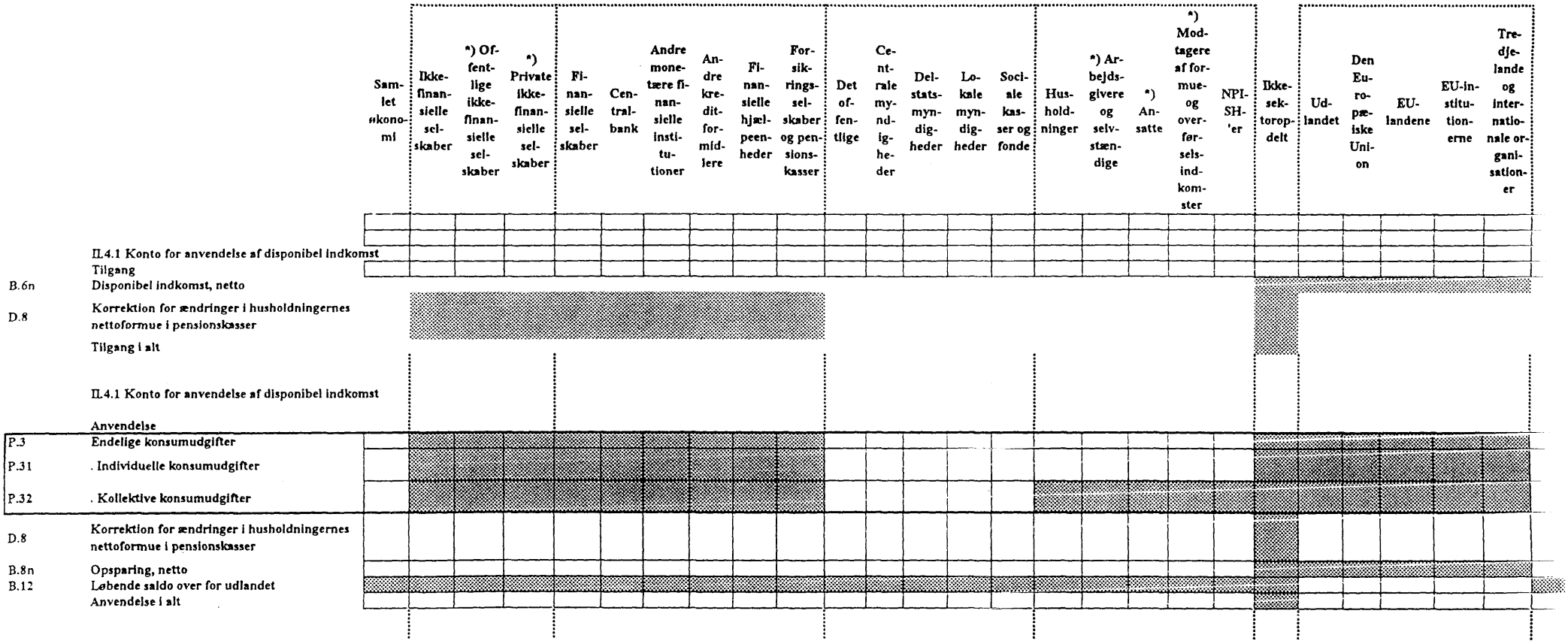
*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

Ikke-finansielle konti efter sektor, detaljerede data: t+24

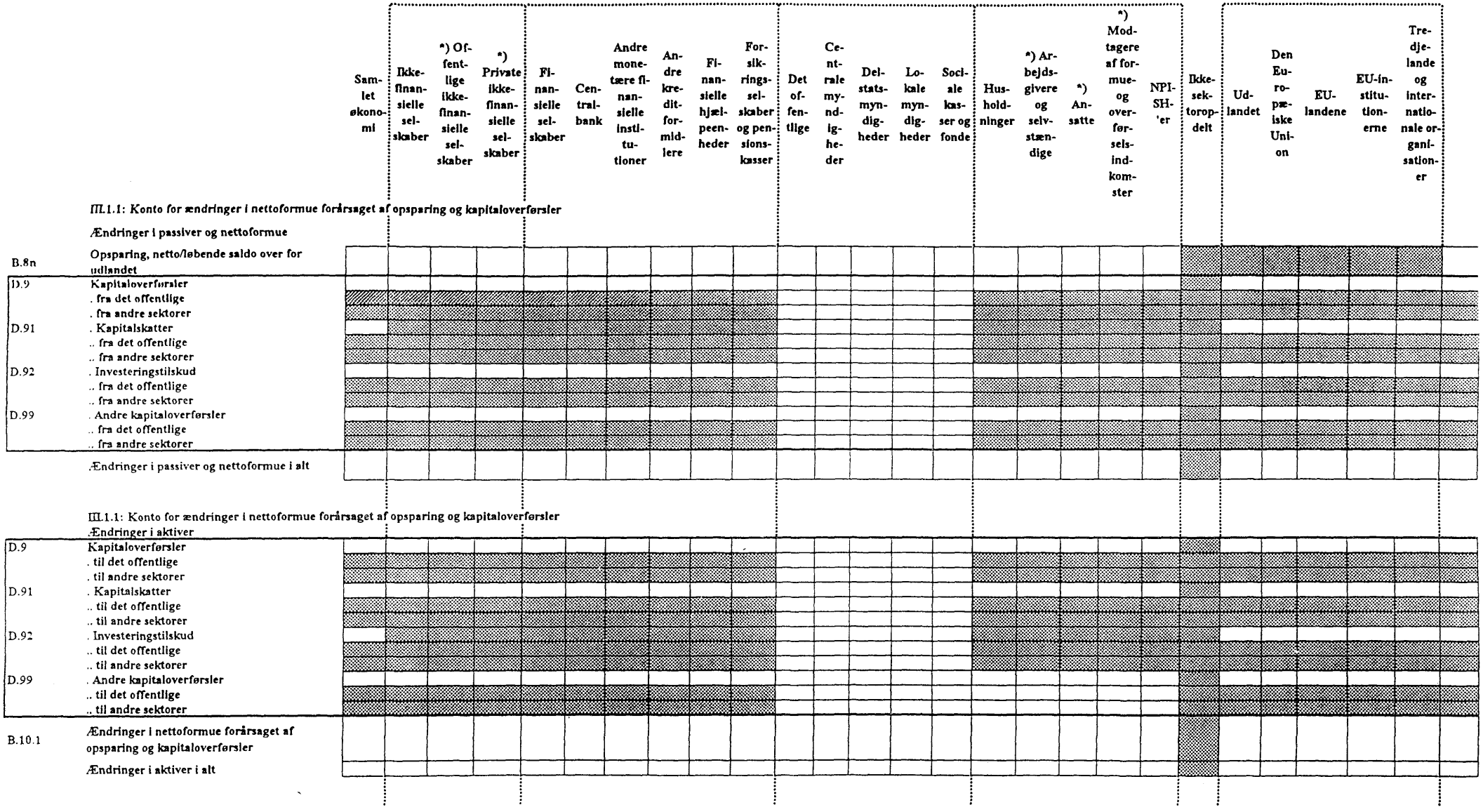
Tabel 7

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
D.7	Andre løbende overførsler																										
	. til det offentlige																										
	. til andre sektorer																										
D.71	. Skadesforsikringspræmier, netto																										
D.72	. Skadesforsikringskrav																										
D.73	. Løbende overførsler inden for det offentlige																										
D.74	. Løbende internationalt samarbejde																										
	.. til EU-institutionerne																										
D.75	. Diverse løbende overførsler																										
	.. til det offentlige																										
	.. til andre sektorer																										
	... den BNI-baserede fjerde indtægtskilde																										
B.6n	Disponibel indkomst, netto																										
	Anvendelse i alt																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

		Samlet økonomi	Ikke-finansielle selskaber	*) Offentlige ikke-finansielle selskaber	*) Private ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber	Centralbank	Andre monetære finansielle institutioner	Andre kreditformidlere	Finansielle hjælpeenheder	Forsikringsselskaber og pensionskasser	Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	Husholdninger	*) Arbejdsgivere og selvstændige	*) Ansatte	*) Modtagere af formue- og overførselsindkomster	NPISH'er	Ikke-sektoropdelt	Udlandet	Den Europæiske Union	EU-landene	EU-institutionerne	Tredjelande og internationale organisationer
	III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver																										
	Ændringer i passiver og nettoformue																										
B.10.1	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler																										
K.1	Realkapitalforbrug																										
	Ændringer i passiver og nettoformue i alt																										
	III.1.2 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver																										
	Ændringer i aktiver																										
P.5	Bruttoinvesteringer																										
P.51	. Faste bruttoinvesteringer																										
P.52	. Lagerændringer																										
P.53	. Anskaffelser minus afhændelser af værdigenstande																										
K.2	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle ikke-producerede aktiver																										
B.9	Fordringserhvervelse, netto																										
	Ændringer i aktiver i alt																										

*) indtil 2003 er opdelingen af selskaber efter ejer og opdelingen af private husholdninger efter gruppe frivillig

(National valuta)

sektorer og delsektorer		Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber					Det offentlige				Husholdninger og non-profit-institutioner rettet mod husholdningerne	Udlandet
			I alt	Monetære finansielle institutioner	Andre kredit-formidlere	Finansielle hjælpe-enheder	Forsikrings-selskaber og pensionskasser	I alt	Centrale myn-digheder og del-statsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde		
Ændringer i finansielle aktiver og passiver	ENS	S.11	S.12	S.121/S.122	S.123	S.124	S.125	S.13	S.1311/S.1312	S.1313	S.1314	S.14/S.15	S.2
Nettoændringer i finansielle aktiver	F. A												
Monetært guld og SDR	F.1												
Sedler og mønt samt indskud	F.2												
Værdipapirer undtagen aktier	F.3												
Lån	F.4												
Aktier og andre ejerandelsbeviser	F.5												
Forsikringstekniske reserver	F.6												
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	F.61												
Præmie- og erstatningsreserver	F.62												
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	F.7												
Nettoændringer i finansielle passiver	F. L												
Sedler og mønt samt indskud	F.2												
Værdipapirer undtagen aktier	F.3												
Lån	F.4												
Aktier og andre ejerandelsbeviser	F.5												
Forsikringstekniske reserver	F.6												
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	F.61												
Præmie- og erstatningsreserver	F.62												
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	F.7												
Fordringserhvervelse, netto	B.9												

547

Tabel 9: Statuskonti for finansielle aktiver og passiver

Konsolideret og ikke-konsolideret

(National valuta)

sektorer og delsektorer		Ikke-finansielle selskaber	Finansielle selskaber					Det offentlige				Husholdninger og non-profit-institutioner rettet mod husholdningerne	Udlandet
			I alt	Monetære finansielle institutioner	Andre kredit-formidlere	Finansielle hjælpe-enheder	Forsikrings-selskaber og pensionskasser	I alt	Centrale myn-digheder og del-statsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde		
Finansielle aktiver og passiver	ENS	S.11	S.12	S.121/S.122	S.123	S.124	S.125	S.13	S.1311/S.1312	S.1313	S.1314	S.14/S.15	S.2
Finansiele aktiver	AF.A												
Monetært guld og SDR	AF.1												
Sedler og mønt samt indskud	AF.2												
Værdipapirer og undtagen aktier	AF.3												
Lån	AF.4												
Aktier og andre ejerandelsbeviser	AF.5												
Forsikringstekniske reserver	AF.6												
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	AF.61												
Præmie- og erstatningsreserver	AF.62												
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	AF.7												
Passiver	AF.L												
Sedler og mønt samt indskud	AF.2												
Værdipapirer undtagen aktier	AF.3												
Lån	AF.4												
Aktier og andre ejerandelsbeviser	AF.5												
Forsikringstekniske reserver	AF.6												
Husholdningernes nettoformue i livsforsikrings- og pensionskassereserver	AF.61												
Præmie- og erstatningsreserver	AF.62												
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	AF.7												
Finansielle aktiver, netto	BF.90												

Tabel 10: Det offentliges udgifter efter formål

		Endelige konsum-udgifter	heraf aflønning af ansatte	Subsidier	Formue-indkomst (konso-lideret)	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier	Andre løbende overførsler (konso-liderede)	Brutto-investe-ringer	Kapital-overførsler (konso-liderede)	Udgifter i alt
		P.3	D.1	D.3	D.4	D.62	D.7	P.5	D.9	
1	Generelle offentlige tjenester									
2	Forsvar									
3	Offentlig orden og sikkerhed									
4	Undervisning									
5	Sundhedsvæsen									
6	Sociale foranstaltninger									
7	Boligforhold									
8	Rekreative, kulturelle og religiøse tjenester									
9	Brændstof- og energiforsyning									
10	Landbrug, skovbrug, fiskeri og jagt									
11	Råstofudvinding, undtagen energiråstofudvinding; fremstillingsvirksomhed; bygge- og anlægsvirksomhed									
12	Transport, postvæsen og telekommunikation									
13	Andre erhvervsøkonomiske tjenester									
14	Udgifter ikke opdelt i hovedgrupper									
	I alt									

Tabel 11: **Skatter efter art og modtagende delsektor**

SNA-kode		Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	EU-institutionerne	I alt
	Skatteindtægter efter sektor	:	:	:	:	:	:	:
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	:	:	:	:	:	-	:
D.51	Indkomstskatter	:	:	:	:	:	-	:
D.51a	Skatter af personlige indkomster eller husstandsindkomster	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.51b	Selskabsskatter	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.51c	Kapitalvindingsskatter	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.51d	Skatter af lotteri- eller spillegevinster	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59	Andre løbende skatter	:	:	:	:	:	-	:
D.59.1	Løbende kapitalskatter	:	:	:	:	:	-	:
D.59.1a	Løbende ejendomsskatter	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.1b	Løbende skatter af nettoformue	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.1c	Løbende skatter af andre aktiver	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.2	Diverse løbende skatter	:	:	:	:	:	-	:
D.59.2a	Kopskat	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.2b	Skatter af udgifter	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.2c	Gebyrer betalt af husholdninger for pas, kørekort, jagttegn o.l.	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.59.2d	Skatter af internationale transaktioner	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.2	Produktions- og importskatter	:	:	:	:	:	:	:
D.21	Produktskatter	:	:	:	:	:	:	:
D.211	Merværdiafgift	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.212	Importskatter og told ekskl. moms	:	:	:	:	:	:	:
D.2121	Told mv.	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.2122	Importskatter ekskl. moms og told	:	:	:	:	:	:	:
D.2122a	Omsætningsafgifter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.2122b	Forbrugsskatter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.2122c	Skatter af specifikke tjenester	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.2122d	Importmonopolers udbytte	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.2122e	Skatter, som følger af valutakursdifferentiering	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.214	Produktskatter undtagen moms- og importskatter	:	:	:	:	:	:	:
D.214a	Omsætningsafgifter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.214b	Forbrugsskatter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.214c	Skatter af specifikke tjenester	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.214d	Skatter af finans- og kapitaltransaktioner	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:

Tabel 11: **Skatter efter art og modtagende delsektor**

SNA-kode		Det offentlige	Centrale myndigheder	Delstatsmyndigheder	Lokale myndigheder	Sociale kasser og fonde	EU-institutionerne	I alt
D.214e	Fiskale monopolers udbytte	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29	Andre produktionsskatter	:	:	:	:	:	:	:
D.29a	Skatter af udbetalt lønsum og antallet af ansatte	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29b	Skatter af jord, ejendomme o.l.	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29c	Afgifter i forbindelse med erhvervsmæssige tilladelser og autorisationer	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29d	Skatter på brugen af faste aktiver eller andre aktiviteter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29e	Stempelafgifter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29f	Miljøskatter	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.29g	Skatter af internationale transaktioner	:	:	:	:	:	:	:
	...	:	:	:	:	:	:	:
D.91	Kapitalskatter	:	:	:	:	:	-	:
D.91a	Kapitalafgifter	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
D.91b	Skatter af kapitaloverførsler	:	:	:	:	:	-	:
	...	:	:	:	:	:	-	:
	Skatteindtægter i alt	:	:	:	:	:	:	:
D.611	Faktiske bidrag til sociale ordninger	:	:	:	:	:	-	:
D.6111	- Faktiske arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger	:	:	:	:	:	-	:
D.6112	- Ansattes bidrag til sociale ordninger	:	:	:	:	:	-	:
D.6113	- Selvstændiges og ikke-beskæftigedes bidrag til sociale ordninger	:	:	:	:	:	-	:
	Skatter og sociale bidrag i alt	:	:	:	:	:	:	:

Tabel 12: Krydsklassificering af produktionskonto efter erhverv og sektor

erhverv:	A 17	NACE rev. 1
sektor:	S 11 S 12 S 13 S 14 + S 15	
variabler:	produktion - markedsmæssig - egen endelig anvendelse - anden ikke-markedsmæssig forbrug i produktionen bruttoværditilvækst - aflønning af ansatte - andre produktionsskatter minus produktionssubsidier - overskud af produktion, netto - realkapitalforbrug	
priser:	løbende og faste	

Tabel 13: Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter erhverv og produkt

erhverv :	A 31	NACE rev. 1
produkter:	Pi 3	CPA
variabler:	faste bruttoinvesteringer	
priser:	løbende og faste	

Tabel 14: Krydsklassificering af faste aktiver efter erhverv og produkt

erhverv:	A 31	NACE rev. 1
produkt:	Pi3	CPA
variabler:	faste aktiver, brutto faste aktiver, netto	
priser:	løbende genanskaffelsespriser historiske priser faste genanskaffelsespriser	

Tabel 15: **Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser** **priser: løbende og faste**
n=17, m=60

Tabel 16: **Tilgangstabel i basispriser inkl. omregning til køberpriser** **priser: løbende og faste**
n=60, m=60

		Erhverv (NACE) 1 2 3 4 ... . n	Σ(1)	Import cif	Tilgang i basispriser i alt	Handels- og transportavancer	Produktskatter minus produktsubsidier	Tilgang i køberpriser i alt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . . Produkter (CPA) . . . m (Korrektions-poster)	(1)	Produktion i basispriser efter produkter og erhverv		a) intra-EU b) extra-EU				
Σ(1)	(2)	Produktion efter erhverv i alt				0		
I alt, heraf: Markedsmæssig produktion Til egen endelig anvendelse Anden ikke-markedsmæssig produktion	(3)			0 0		0 0		

Tabel 17: **Anvendelsestabel i køberpriser** **priser: løbende og faste**
n= 17, m= 60

Tabel 18: **Anvendelsestabel i køberpriser** **priser: løbende og faste**
n= 60, m= 60

		Erhverv (NACE) 1 2 3 ....n	Σ(1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ(3)	Σ(1) + Σ(3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m (Korrektionsposter)	(1)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter og erhverv		Endelig anvendelse i køberpriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH (t+12 sammen med a)) c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lager-beholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport - intra-EU - extra-EU		
Σ(1)	(2)	Forbrug i produktionen efter erhverv i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger Realkapitalforbrug Overskud af produktion	(3)	Elementer i værditilvæksten efter erhverv				
Σ(3)	(4)	Værditilvækst efter erhverv				
Σ(1) + Σ(3)	(5)	Produktion i køberpriser efter erhverv				

Tabel 19: **Symmetrisk input-output tabel i basispriser (produkt/produkt)** **priser: løbende og faste**
n = 60

		Produkter (CPA) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . . m	(1)	Forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport - intra-EU - extra-EU		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen i basispriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse i basispriser efter art		Anvendelse i alt i basispriser
Produktskatter Produktsubsidier (-)	(3)	Produktskatter, netto, efter produkter		Produktskatter, netto, efter den endelige anvendelses art		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3)	(4)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse i køberpriser efter art i alt		Anvendelse i køberpriser i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(5)	Elementer i værditilvæksten efter produkter				
Σ (5)	(6)	Værditilvækst efter produkter				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(7)	Produktion i basispriser efter produkter				
Import	(8)	Import cif efter produkter				
(7) + (8)	(9)	Tilgang i basispriser efter produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(10)					

Tabel 20: **Symmetrisk input-output tabel for den indenlandske produktion (produkt/produkt)** **priser: løbende og faste**
n = 60

		Produkter (CPA) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Indenlandsk produktion: forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		Indenlandsk produktion: Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport - intra-EU - extra-EU		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen af den indenlandske produktion i basispriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse af den indenlandske produktion i basispriser		Indenlandsk produktion i alt
Anvendelse af importerede produkter	(3)	Forbrug i produktionen af importerede produkter efter produkter i alt		Endelig anvendelse af importerede produkter i basispriser		Import i alt
Produktskatter, netto	(4)	Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen efter produkter		Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktionsskatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(6)	Elementer i værditilvæksten efter produkter				
Σ (5)	(7)	Værditilvækst efter produkter				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(8)	Produktion i basispriser efter produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(9)					

Tabel 21: Symmetrisk input-output tabel for import (produkt/produkt) priser: løbede og faste
n = 60

		Produkter (CPA) 1 2 3 ... ...n	Σ (1)	Endelig anvendelse a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 . . . Produkter (CPA) . . m	(1)	Import: forbrug i produktionen i basispriser (produkt/produkt)		Import: Endelig anvendelse i basispriser: Endelig konsumudgift: a) husholdninger b) NPISH c) det offentlige Bruttoinvesteringer: d) faste bruttoinvesteringer e) ændringer i lagerbeholdninger og beholdninger af værdigenstande f) eksport - intra-EU - extra-EU		
Σ (1)	(2)	Forbrug i produktionen af import i basispriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse af import i basispriser		Import i alt
Anvendelse af den indenlandske produktion	(3)	Forbrug i produktionen af den indenlandske produktion efter produkter i alt		Endelig anvendelse af den indenlandske produktion i basispriser		Den indenlandske produktion i alt
Produktskatter, netto	(4)	Nettoskatter på produkter til forbrug i produktionen efter produkter		Nettoskatter på produkter til endelig anvendelse		Produktskatter, netto, i alt
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Forbrug i produktionen i køberpriser efter produkter i alt		Endelig anvendelse efter art i alt		Anvendelse i alt
Aflønning af ansatte Andre produktions-skatter, netto Realkapitalforbrug Overskud af produktion, netto	(6)	Elementer i værditilvæksten efter produkter				
Σ (5)	(7)	Værditilvækst efter produkter				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(8)	Produktion i basispriser efter produkter				
Faste investeringer Fast kapital Arbejdskraftinput	(9)					

Tabel nr 22 : Tabeller efter erhverv og region (NUTS II), løbende priser

Kode	Variabler	Opdeling	t+måneder
B1.g	1. Bruttoværditilvækst i basispriser	A17	24
B1.g	2. Bruttoværditilvækst i basispriser	-	18
D.1	3. Aflønning af ansatte	A17	24
B2.G	4. Faste bruttoinvesteringer	A17	24
	5. Beskæftigelse		
	-I alt	A17	24
	- Ansatte	A17	24

Tabel nr 23 : Tabeller efter erhverv og region (NUTS III), løbende priser

Kode	Variabler	Opdeling	t+måneder
B1.g	1. Bruttoværditilvækst i basispriser	A3	24
	2. Beskæftigelse		
	- I alt	A3	18
	- Ansatte	A3	18

Tabel nr 24 : Husholdningernes konti efter region (NUTS II), løbende priser

Husholdningernes primærindkomsttildelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.4	Formueindkomst	B.2/B.3	OVERSKUD I PRODUKTIONEN/ BLANDET INDKOMST
		D.1	Aflønning af ansatte
B.5	INDKOMST	D.4	Formueindkomst

Husholdningernes sekundærindkomstfordelingskonto

Anvendelse		Tilgang	
D.5	Løbende indkomst- og formueskatter o.l.	B.5	PRIMÆRINDKOMST
D.61	Bidrag til sociale ordninger	D.62	Sociale ydelser undtagen sociale overførsler i naturalier
D.7	Andre løbende overførsler	D.7	Andre løbende overførsler
B.6	DISPONIBEL INDKOMST		

Tabel 25: **Krydsklassificering af produktionskontoen efter erhverv og sektor**

erhverv: A 60 NACE rev. 1

sektor:
S 11
S 12
S 13
S 14
S 15

variabler:
produktion
- markedsmæssig
- egen endelig anvendelse
- anden ikke-markedsmæssig

forbrug i produktionen

bruttoværditilvækst
- aflønning af ansatte
- andre produktionsskatter minus produktionssubsidier
- overskud af produktion, netto
- realkapitalforbrug

priser: løbende og faste

Tabel 26: **Krydsklassificering af faste bruttoinvesteringer efter erhverv og produkt**

erhverv: A 31 NACE rev. 1

produkter: P 60 CPA

variabler: faste bruttoinvesteringer

priser: løbende og faste

Tabel 27: Tilbageskrivninger

Foreslåede tabeller		årlig		kvartalsvis	
		periode	fremsendelse	periode	fremsendelse
		88-94	Mar-98	88-94	Mar-98
tabel 1:	Vigtigste aggregater	70-87	Dec-98	80-87	Dec-98
tabel 2:	Vigtigste aggregater for det offentlige	70-94	Dec-98		
tabel 3:	Tabeller efter erhverv	70-94	Dec-00		
tabel 5:	Husholdningernes endelige konsumudgifter efter formål	80-94	Dec-00		
tabel 6:	Ikke-finansielle konti efter sektor, vigtigste aggregater	90-94	Dec-98		
		80-89	Dec-99		
tabel 10:	Det offentliges udgifter efter formål	70-94	Dec-00		

ISSN 0254-1459

KOM(94) 593 endelig udg.

DOKUMENTER

DA **17**

Katalognummer : CB-CO-94-619-DA-C

ISBN 92-77-83481-1

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg

561